

༡༡། །ཚོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྤྲིང་པོ་བཞུགས་པའི་དབུ་སྟོགས་ལགས་སོ།།
 ༡༢། །ཚོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷག་པའི་ལྷ་བཙུན་ལྷ་གངས་རིའི་
 མདོག་ཅན་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །མཁུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །མ་ལུས་འགོ་ལ་བརྟེ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ལྷགས་རྗེའི་བསེལ་བེར་སྟོགས་བྲལ་རྣམ་པར་གཡོ། །ལྷ་བ་དབང་སྤྱོད་པའི་ལྷ་བར་ལྷག་
 འཚལ་ལོ། །མི་བཟང་ལྷན་པ་རྒྱ་ཆེན་འཛོམས་པའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་། །དགེ་ལེགས་རི་མཐོང་རིགས་པའི་འོད་
 ཟེར་འགྲུང་མཛད་པ། །ལྷ་སྟེགས་མཚན་མོ་རྒྱ་བའི་ཚོགས་རྣམས་པམ་མཛད་ཅིང་། །བསྟན་པའི་བརྗོད་རྒྱས་
 རྱེད་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྒྱལ། །བདག་སྤྲིང་གཞུང་ལྷགས་བལྟ་འཇུག་ཡང་དག་རིགས་པ་ཡིས། །མ་ལུས་པམ་
 མཛད་ཡང་དག་དངོས་མཐོང་སྤྲེས་གྲུང་པ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡང་དག་ཉིན་རྱེད་སྤང་བའི་འོད། །ཡང་དག་
 གཞུང་ལྷགས་རབ་གསལ་རྱེད་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །མང་དུ་ཐོས་པའི་སློབ་གྲོས་མད་གྲུང་ཁྱོན་ཡངས་སུ། །གཞུང་
 ལྷགས་འབྲུམ་སྤྲེས་རྱེད་པའི་ལྷ་གཏེར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་གྲུང་
 བ། །པས་རྒྱལ་ལྷ་སྟེགས་དབུང་ཚོགས་ཡང་དག་རིགས་པ་ཡིས། །ཀུན་ཏུ་པམ་མཛད་ལྷ་སྤྲེས་གཉིས་ཀྱི་
 རིགས་གནས་མཁུན། །རབ་སྟན་གྲགས་པའི་རྩ་རྒྱ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་བསྐྱོད་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཡི་
 མཐར་ལྷག་རབ་བརྟེས་པ། །ས་སྤྱོད་པ་ཁ་ཆེན་དད་པའི་གཙུག་གི་འོར་བུས་མཚོད། །ཤེས་རབ་དགྱིལ་འཁོར་
 རིག་པའི་འོད་སྤོང་རབ་འགོ་ཞིང་། །པས་རྒྱལ་ལྷན་པའི་གཞུང་ལྷགས་མ་ལུས་པམ་རྱེད་ལ། །མཁས་མང་གླིང་
 བཞིའི་དབུས་ན་རི་དབང་ལྷན་པོ་བཞིན། །རབ་བརྗེད་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་སྤྲེས་རྒྱལ་རྒྱལ། །རྟོག་གཏེར་རིང་
 ལྷགས་སྟོན་མེད་རབ་གསལ་ཚོད་མའི་མདོ། །ཚུལ་བཞིན་རྣམ་འབྱེད་སྤྲེ་བདུན་མཛད་པ་རིགས་པའི་
 གཞུང་། །དགོངས་དོན་ཡང་དག་རིགས་པས་རྣམ་འབྱེད་རིགས་པའི་གཏེར། །ཚོགས་དོན་ཞིབ་མོར་འབྱེད་པའི་
 ལེགས་བཤད་གསལ་བར་བྱ། །ཚོད་མའི་མདོ་དང་སྤྲེ་བདུན་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་
 རྱེད་པ་ཚོད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་རྱེད་པ་འདི་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། བསྟན་
 བཙུན་གྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་དང་། གཞུང་གི་ཚོགས་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བསྟན་བཙུན་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྲེས་པ་ཞེས་པའི་ཚོད་མའོ། །ཡུལ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། །ནི་རྩི་ནི་
 གཏེར་པོ། །དེ་ལ་ཚོད་མ་ནི་འཇལ་བ་སྟེ། ཡུལ་རི་སྤྲེས་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་རྱེད་པའོ། །སྤྲེས་དོན་
 ཉི་ལུ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ་དང་པོར་འཇལ་བར་རྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་ཚོགས་
 དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ། མཚོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚོམ་པར་དམ་བཅལ། ལུས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་སོ་སོར་བཤད། ཚོམ་

བ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚོན་པར་བཟོན་པ་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
བསྟོན་པ་ནི། ལྷ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བརྟུན་ཏེ་སྤྲུལ་འཚལ་
ལོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བསྟོན་པ་མཛད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་གསུམ་
དང་ལྡན་ཏེ། མཁའ་མཁའ་བྱེད་པའི་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་དང་
ལྡན་པའི་སྤྱིར་དང་། བཅེ་བའི་བྱང་པར་འགོ་བ་ཀུན་ལ་དགོ་ལེགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་

། ༡ བ །

པའི་ཐུགས་རྗེ་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསམ་མཐའ་ཡས་པའི་སྲིན་ལས་
མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བའི་སྲིད་རོ། །སྲོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ལྷའི་དབང་པོ་དང་ཚོས་
མཚུངས་པའི་དབལ་ལྡན་སྲོགས་སྤང་དང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཤེས་པ་བརྗོད་དོ། །རི་
ལྷར་ལྷའི་དབང་པོ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཞེ་ན། ལྷའི་དབང་པོའི་སྲི་གཙུག་ལོན་པ་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཆེའི་རྒྱ་ན་གྱིས་སྲས་པ་
བཞེན་དུ། རྫོགས་ཀྱི་སྲི་གཙུག་ལོན་ཏེ་རྒྱ་ལོ་ཆེའི་རྒྱ་ན་གྱིས་སྲས་པའི་སྲིད་དང་། ལྷའི་རོ་འཛིན་ལྷའི་དབང་
པོས་ལུང་གི་སྤྲོད་བྱུངས་སྟོག་པ་བཞེན་དུ། བདེན་གཉེས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོ་
སྟོག་པའི་སྲིད་དང་། ལྷའི་དབང་པོའི་ལྷ་བའི་ཟེར་སྤྲེ་བོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་མི་བཟོད་པ་བཞེན་དུ། མཐེན་
བཅེའི་ལྷ་ཟེར་བས་རྟོལ་གྱི་སྤྲེ་བོས་མི་བཟོད་པའི་སྲིད་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ན་དུ་གྱུར་པ་བཞེན་དུ་
མཁས་པའི་སྤྲེ་བོ་སྟོགས་ལ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་རོ། །གཉེས་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བཞི། གཞན་ལ་
བཅེ་བའི་བསམ་པས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་འདི་བཅུ་མས་པའི་སྟོན་ས་བཤད་དོ། །གཞན་རྗེ་ལྷ་བྱ་ལ་བཤད་
ཅེ་ན། གདུལ་བྱ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྲོགས་སྤང་མེད་པའི་སྟོག་ལུ་བོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ལའོ། །བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་བཞེད་ན་གང་ལ་བཞེན་ནས་རྩོམ་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྲོགས་ཀྱི་
སྤང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་རྗེ་ལྷ་བ་བཞེན་མཐོང་ནས་སོ། །གང་གིས་མཐོང་ན། རྫོགས་
གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཞེས་སྤྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་མཁས་པ་སྤྲོ་མ་དག་གིས་བཤད་ཟིན་པས་
དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྫོན་ཚད་གངས་རིའི་ཁོད་བོད་ཡུལ་འདིར། ལྷ་བ་སོགས་མཁས་པའི་སྤྲེ་བོ་རྒྱ་སྤྲོ་ལྷ་བྱ་བྱེ་
བ་བརྒྱས། དབལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་ལྷ་བྱ་འདི་ཁ་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བར་རྫོམ་མོད། གང་ཞེ་ག་
བདག་གི་རྫོགས་ཉི་མའི་འོད་ལྷ་བྱའི་སྤང་བས་

༼ ༣ བ ༽

མ་བྱུང་གི་བར་དེ་སྲིད་དུ། ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་བསྐྱོད་གོ་སར་
ལྷ་བུའི་སྤྱི་བོ་གསལ་བར་མ་རུས་བསམ། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་དུ་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བཤའ་ཅིང་
ཚོམ་མོ། །གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་སོ་སོར་བཤའ་བ་ལ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་བ་དང་། ཡུལ་
ཅན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བ་དང་། སློབ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་བསྟན་
བའོ། །དང་བོ་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སློབ་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤང་འཇག་པར་སྤང་བ་
ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞལ་བྱ་རང་སྲི་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་
སྲི་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱེ་ཤང་སྤང་བའི་སློབ་ཚོས་ཅན། མདོན་རྗེས་གང་རུང་དུ་
ཐལ། སློབ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁོ་ན་རེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ཡོད་ལ།
གཞལ་བྱ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ནི་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་བྱུང་བའི་
སྲིད་དང་། ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་ཚད་མས་གཞལ་བ་ཡང་དོན་ཅིག་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། གཙོ་བོའི་སྐྱེ་དོན་ཚོས་
ཅན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མདོན་རྗེས་གང་གི་གཞལ་བྱར་འདོད། དང་
བོ་མི་འཐད་དེ། མདོན་སྲིད་གྱིས་སྐྱེ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་དང་། མདོན་སྲིད་གྱིས་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་སྲིད་འོ། །གལ་ཏེ་མདོན་སྲིད་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་
འདོན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མདོན་སྲིད་གྱིས་སྐྱེ་དོན་ལ་ངེས་པ་འདེན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་ངེས་
ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ནི་ཚོས་ཅན་
ཡིན་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདིས་རང་རིག་མདོན་སྲིད་གྱི་སློབ་སྲིད་གྱིས་བྱུང་བར་

། ༣ །

སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། །ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་
རིག་གི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། །ཤུགས་ཡུལ་དུ་འདོད་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། །མངོན་སུམ་ཤུགས་
རྟོགས་ལོག་ནས་འགོག་འདྲིར་བོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་གཞལ་བྱའི་བྱུང་བར་མ་ཤེས་
སོ། །དེས་ན་ཡུལ་ཡིན་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པས་བྱུང་གི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། །ས་སྤྱོད་པ་
བྱམ་པ་མེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་
གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་མེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའོ་ཞེ་ན། །མི་འཐད་དེ། །དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་
གཞལ་བྱ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། །ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གཞལ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། །གཞལ་བྱ་མ་
ཡིན་ཡང་ཚད་མའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོད་དག་དོན་སྤྱི་རྟོག་
པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་མེད་པ་གསལ་སྤང་རྟོག་མེད་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། །དེར་འཇིན་གྱི་ཤེས་
པ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། །འཇུག་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་བར་ཐལ། །གཟུང་དོན་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
གལ་ཏེ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ནའང་། །ཐག་པ་ཁྱ་པོ་ལ་སྐྱལ་འཇིན་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཁྱ་པོ་མཐོང་བའི་
ཤེས་པ་འཇུག་པར་ཐལ་ཞེས་སྐྱེའམ། །སྐྱལ་འཇིན་འཇུག་པར་ཐལ་ཞེས་སྐྱེ། །དང་པོ་ལྟར་ན། །ཁྱ་པོ་འཇིན་པའི་
དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། །མ་འཇུག་ཏེ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཇིན་པའི་སྤྱིར། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན། །ཁོ་པོ་ཡང་འདོད་དེ། །སྐྱལ་འཇིན་ཚོས་ཅན། །འཇུག་ཏེ། །ཡུལ་སྐྱལ་དུ་མེད་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་འཇིན་པའི་སྤྱིར།
གཞན་ཡང་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྤང་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། །ཤེས་པ་གཉིས་པོའི་སྤང་ཡུལ་རང་འཇིན་ཤེས་
པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་

༩༥ བ༽

རྣམས་གཅིག་ཡིན། །དང་པོ་སྣང་ན། རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་སྣོ་ལ་སྣང་བའི་སྣ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་སྣང་བའི་དོན་
སྤྱི་ཡུལ་རྒྱུ་བར་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་སོགས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་མོང་དུ་མཐོང་བར་
ཐལ། །ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐད་དུ་སྤྱི་རོལ་ཡན་གར་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་བཤེན་ཐད་
ན། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ནང་
རང་གིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་སྣང་གཉིས་ཀྱང་སྣང་བ་པོ་བདག་ཉིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གྱི་ཚུལ་དུ་རྟག་དུ་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་གི་
ཡུལ་གྱི་ནང་ནི། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་རྒྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་
པ་གསལ་སྣང་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐད་དུ་སྤྱི་རོལ་དུ་གནས་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་དུ་ཅི་འདི་
སྤྱིར་མི་མཐོང་། གལ་ཏེ་སྣང་མཁུ་རང་རང་གི་སྣོ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟག་དུ་འགྲེལ་
བས་ན། སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོའང་སྤྱོད་མོང་དུ་མཐོང་བའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་རྒྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྣ་སྤྱི་ལ་
སྣང་བའི་རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྣས་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་སྣང་
བ་པོའི་སྣོ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་རྟག་དུ་འགྲེལ་ཡིན་
ན། །བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྣང་བ་པོ་རང་རང་གི་སྣོ་དང་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་རང་
རང་གི་སྣོ་ལ་སྣང་ལ། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བརྗོད་པ་སྤྱོད་མོང་དུ་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་སྣ་སྤྱི་དང་མཚོན་སྤྱི་ན་
གཉིས་ཀྱི་སྣོ་སོ་སོ་ལ་སྣང་བའི་བརྗོད་བའི་དོན་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྣང་དོན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་
རྣམས་པར་ཐལ། སྣོ་སོ་སོ་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་སོ་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དང་ནི་མཚམས་
སྤྱོད་བར་ནི་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་
གཉིས་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འཇུག་གཞི་བྱས་ནས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་

༡༤ བ ་།

བའི་སྐོ་ནས་སྐྱུ་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱོར་བའི་སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྐྱོར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷ་
སྤྱིན་ལ་སྐྱང་བ་དེ་ཉིད་མཚོན་སྤྱིན་ལ་རྣམ་པ་ཤར་རམ་མ་ཤར། གལ་ཏེ་ཤར་ན་མཚོན་སྤྱིན་གྱི་སྐྱོའི་རང་ཡུལ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་སྤྱིན་རང་གི་སྐོ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མ་ཤར་ན་ནི། དེ་ལ་སྐྱང་བའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱང་བ་མ་ཤར་བའི་སྤྱིར། ལྷ་སྤྱིན་ལ་སྐྱང་བ་མཚོན་སྤྱིན་ལ་མི་སྐྱང་བ་དེས་ན། གང་ཟག་
སོ་སོའི་སྐྱོའི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་སྐྱང་བ་ལ། སྐོ་མ་འཁྲུལ་བས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྤིད། གལ་ཏེ་སྐོ་
འཁྲུལ་བས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐོ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གང་ཟག་སོ་
སོའི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་བ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྐོ་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་ལྷ་སྤྱིན་གྱི་སྐྱོའི་གཟུང་ཡུལ་དང་མཚོན་སྤྱིན་གྱི་སྐྱོའི་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཚོས་ཅན། གཟུང་ཡུལ་
མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཆེ་སྐོ་དོན་མེད་
ཅན་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞུང་འདིས་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡུན་ཅན་མ་འཁྲུལ་བར་གྲུས་སོ། །འདིར་
དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྐྱང་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་གི་ ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་
བས། ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་ལ་སྐྱོར་བ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྐྱང་
གཉིས། །ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན་དེར་འཛིན་གྱི། །ཤེས་པ་གཉིས་སོ་འཁྲུལ་བར་འགལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་
བསམས་ནས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འཛིན་སྐྱངས་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐོས་རིག་པར་གྲུ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐོ་ཡིན་ན། འཛིན་སྐྱངས་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་མཚུངས་སོ། །རིགས་པས་
བརྟགས་ན། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྐྱང་གཉིས་མེད་བཞིན་དུ། ད་དུང་བོད་པལ་ཆེར་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་
ནི་སོར་མོའི་རྩེ་མོས་རྒྱན་གྱི་ནམ་མཁའ་བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་རྒྱན་སོ་འཁྲུལ་ནས་སྐྱ་བ་དང་
མཚུངས་སོ། །དོན་ནི། མཐོང་གྲུ་མེད་པ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་ཡུལ་

༼ ༥ བ ༽

དུ་མེད་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཞེན་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གནས་ཚུལ་གྱི་
 གཞལ་བྱ་ནི་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྤང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་སྤྱི་
 ལ་མི་འཇུག་སྟེ། སྤྱི་ས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱི་པ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་
 བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དགྲོད་རྣམས་ཀྱིས། །དོན་བྱ་དེ་ལས་བྱུང་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
 སྤྱི་པ། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོ་འང་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྤོང་དོས་
 བས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོག་པ་ཡིན་ལ། སྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ན་སྤོང་དོས་ནས་ཞེན་ཡུལ་དུ་འདོག་
 བོ། །གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་སྤྱི་ས་བྱས་འཇུག་པ་ན་མི་སྤྱི་བས་འཇུག་ཡུལ་
 ལོ། །ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཡུལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་གྱི་ཡུལ་
 གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བྱེདོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤོང་དུ་ལེགས་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་གཉིས་
 ཏེ། རང་མཚན་དང་སྤྱི་ལོ། །ཡང་ན་མཚན་ཉིད་ནི། སེལ་བའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །རྟོག་མེད་གྱི་
 ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤང་བའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་འཇུག་པའི་
 ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཟུང་དོན་
 ལོ། །ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱས་ན་བཞེད་འདུ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། སྤང་ཡུལ་
 ལོ། །གཟུང་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འདོག་པ་ཡིན་ལ། ཞེན་ཡུལ་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཡུལ་ལོ། །འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚད་མ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་འཇུག་པ་དང་།
 རྟོག་མེད་མ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་།
 རྟོག་མེད་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པའོ། །རྟོག་པ་ལ་གཟུང་

༼ ༥ བ ༽

ཡུལ་མེད་ན། དབང་མངོན་གྱིས་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱོ་སོགས་མ་གཟུང་བར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་སྤྱི་ཉིད་རྟོག་
བས་བཟུང་བའི་ཆ་ནས་གཟུང་ཡུལ་དང་། ཞེན་བའི་ཆ་ནས་ཞེན་ཡུལ་དང་། སྤང་བའི་ཆ་ནས་སྤང་ཡུལ་ཞེས་
དོན་གཅིག་ལ་ལྗོན་པ་ཐ་དང་གྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཚོས་ཅན།
སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་
ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞན་ཅིའང་མེད་
ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྗོན་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་
མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་
གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྤང་ཡུལ་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་སློང་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ངོས་ནས་འཛོག་པ་དང་། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སློབ་གཞན་གྱིས་འདིའི་ཡུལ་ནི་འདིའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་འཛོག་
ཚུལ་གཉིས་མཐོང་ངོ། །དེ་ལ་རྟོག་པས་དོན་སྤྱི་བཟུང་ཡང་དོན་སྤྱི་ར་མ་ངེས་པར། ལྷིའི་ཡུལ་དུ་འཛོན་པར་
བྱེད་པས་བཟུང་བ་ལྟར་མ་ངེས་པ་དང་། ངེས་པ་ལྟར་མ་བཟུང་བའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་བྱུང་། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་ར་
བཟུང་བ་ལྟར་དོན་སྤྱི་ར་ངེས་ན། འོ་ན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་སྤང་བ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་ལ་སྤང་བའི་དོན་སྤྱི་ལ་དོན་སྤྱི་ར་དཔྱད་པའི་སྤྱི་ར་རོ། །འདི་ནི་འཛོན་པ་པོའི་རྟོག་པ་རང་གི་ངོས་
ནས་འཛོན་ཚུལ་ལོ། །རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སློབ་གཞན་གྱི་ངོས་ནས་ནི། དངོས་སུ་དོན་སྤྱི་བཟུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཛོག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་བཞག་གསུམ་མི་བྱེད་པར་རྟོག་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛོན་པར་
འདོད་དོ། །འོ་ན་རྗེས་དབག་ཚོས་ཅན། སྤྱི་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཚོས་ཀུན་བཟུང་བར་ཐལ། སྤྱི་རང་མཚན་
དངོས་སུ་འཛོན་པའི་སྤྱི་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛོན་ན་ཚོས་གཅིག་ངེས་

༩༩ བ ་༽

གྲུང་བས། །ཚོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྒྱུང་ཡང་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་
མི་འཛིན་པས་སློན་མེད་དོ་ཅེ་ན། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ན་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་འཛིན་དགོས་ཏེ། སེལ་བའི་
སློན་ནས་འཛིན་ན་རྟོག་པས་ཆ་ཤས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ་ལྡོག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྲིབ་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཚེ་བརྒྱུང་མ་བརྒྱུང་གི་ཆ་
ཤས་གཉིས་མི་རུང་བའི་སྲིབ། གཞན་ཡང་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས། ཡུལ་བྱམ་བ་
གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འབྲ་བའི་སྲིབ། གལ་ཏེ་རང་
མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འབྲ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་དོན་
ཉིད། །སྲིབ་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན། །ཞེས་པའི་ཚུགས་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་བས། སུན་འབྲིན་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་བརྗོད་
དེ། དེ་དངོས་གཅིག་སྲིབ་སྐྱེ་སོགས་ལ། །ཐ་དད་སྤང་སློབ་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤྱོད་ལོ། །འཕྲི་
རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཁྱོད་གྱི་
གཞལ་བྱ་མེད་པའི་སྲིབ། །ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་
བར་ཐལ་ལོ། །མངོན་སུམ་དང་། །རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གྱི་ཡུལ་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་
པོར་ཡོད་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་སྲིབ། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ནི། །རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
སོགས་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྤྱད་དུ་དངོས་སུ་སྤང་བར་འཛོག་ལ། རིགས་པས་དབྱུང་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་སྤང་བ་ལ་དངོས་སུ་
སྤང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། །རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དངོས་སུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་པའི་དུས་ན་འགགས་
ཟེན་པའི་སྲིབ། དེས་ན་དབང་པོ་འོ་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། ཐ་སྤྱད་

༼ ༦ བ ༽

ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། རིགས་བས་དབྱུང་ན་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་སྒོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རོན་ནི་
སྤར་མཐོང་ཡོད་མིན་བས། །དེ་ནི་རི་ལྷུང་མཐོང་བ་དང་། །འབྲ་བ་ཡིན་བར་དེ་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་བ་
དང་། །ཨ་རྒྱ་དེ་བས་ཀྱང་། །མདོ་སྤེ་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ། །ཤེས་བ་རྣམ་བཅས་སྐྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་པོའི་
སྐྱོད་ཡུལ་སྤར་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་དོ། །འདིར་རྣམ་པ་བཟུང་བའི་སྐོ་ནས་དོན་བཟུང་བར་འདོད་བ་
ལྟར་རྣམ་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བས་དོན་ཡང་མདོན་དུ་གྱུར་བར་འཇོག་བ་མཚུངས་སོ། །སྐོ་བ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་
གིས་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །གཟུང་བ་དང་། །ཞེན་པའོ་ཞེས་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་བར་
འདོད་དོ། །སྤྱི་སྒོལ་ནས་གཉིས་པོ་དེར་འདུས་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་བ་མེད་དོ། །མདོན་སུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཡུལ་
གང་ཡིན་གཉིས་པོ་དེར་འདུས་བར་སྐྱབ་ན། །འོ་ན་བུམ་བས་དག་པའི་ས་སྤོགས་ཀྱི་སྤྱོད་གི་བུམ་མེད་ཚོས་ཅན།
དག་འཇོན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། །དེའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། །ཞེན་ཡུལ་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། །དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། །མེད་དགག་མ་ཡིན་བར་ཐལ་ལོ། །མེད་ལ་
དབང་སྐྱེས་སྐོ་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་དོ། །དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། །འོ་ན་སྐྱདོན་ཡང་ཚོས་ཅན། །རྫོད་བྱེད་སྤྱིའི་ཞེན་པའི་བརྫོད་བུ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། །བརྫོད་བྱེད་ཀྱི་
སྐྱེ་ཞེན་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། །འདོད་བ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་ཞེན་ནས་བརྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་བརྫོད་བར་བུ་བ་
དང་། །དངོས་སུ་བརྫོད་བར་བུ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པོ། །འོ་ན་ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། །འདི་ལ་འང་ཞེན་ནས་རྫོད་བར་བྱེད་བ་དང་། །དངོས་སུ་བརྫོད་བར་བྱེད་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
སྤར་དོ། །མདོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། །དངོས་ཀྱི་གཞལ་བུ་ལ་ཁུད་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། །དབང་པོའི་མདོན་
སུམ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་ལྟ་བུ་ནི། །དེའི་དངོས་

༼ ལྷ རྟ ཟ ༽

ཀྱི་གཞུང་གི་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་འཛོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཛོགས་ཅི་ན། མངོན་སུམ་གྱི་སྤོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ནི་གཞུང་གི་དང་། སྐད་ཅིག་སྤྱི་སོ་སོར་མ་སྤེལ་བར་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྤོངས་འཛོགས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་སྤོངས་པོ་ཅམ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་འདྲར་འཇུག་པ་པོའི་ཞེན་འོ་ནས་ཐོབ་པར་འཛོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོངས་མཐོང་བའི་སྤོངས་པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་ངོ་སྤོངས་ཏེ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱི་དུ། རིགས་པས་དབྱེད་ན་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འབྲེད་དེ། ཚད་མས་གཞུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་མ་གཞུང་བའི་སྤྱི་དུ། དེའི་ཚེ་ཚད་མ་དེ་ཉིད་འགགས་ཟེན་པའི་སྤྱི་དུ། གཞུང་ཉེ་རྗེས་ཀྱི་དེས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྤོངས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤོངས་ཀྱིས་དེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དུ་ཚད་མའི་ཡུལ་ཉིད་ཐོབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤོངས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་བྱེད་པར་མ་སྤེལ་བའི་སྤོངས་ཀྱི་ཡིན་པས་སྤོངས་པོ་མེད་དོ། །དེས་ན་རིགས་པས་དབྱེད་ན། དངོས་ཀྱི་གཞུང་གི་དང་འཇུག་ཡུལ་དོན་མི་ཅིག་པར་བྱུང་བོ། །རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དངོས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཛོགས་པ་ཡང་། རིགས་པས་ཕྱེད་ཐད་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པས་མ་དབྱེད་པ་དང་ཕྱེད་ཐད་དབྱེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་དང་གསུམ་ཡོད་པ་འདི་རིགས་པ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཚེས་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཞག་སྤོངས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་བཟུང་ནས་དེ་ལ་སྤོངས་ཀྱི་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་སྤྱི་དུ། སྤོངས་ཀྱི་རང་མཚན་ནི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་སྤོངས་ཀྱི་སྤོངས་པས་བཟུང་མ་སྤོངས་པའི་སྤྱི་དུ། རང་མཚན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པས་ཀྱང་ཞེན་ཡུལ་དུ་མི་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་

༩༧ །

ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་བས་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། སུ་ཞེག་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན། འོན་ཀྱི་ལ་
རང་མཚན་དུ་ཞེན་བར་འདོད་ན། དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་དཔུང་བའི་རྣམ་
གཞག་ལ་རུང་གི་ མ་དཔུང་བར་འཇུག་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་ཉལ་ཉོག་གས་གྱི་རྗེས་
དབག་གིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྐྱ་མི་ཉལ་བ་དངོས་སུ་ཉོག་གས་བ་དང་། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་
བརྗོད་བའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱེད་དགོས་སོ། །གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཤུར་རྣམ་བར་གཞག་
བ་ལ་རྩོད་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། འོག་གས་གྱི་སྤང་
བོས། གཞལ་བྱའི་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་བས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། གནས་ཚུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་བས་
གཉིས་སུ་གསུངས་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྗོད་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཉོག་གས་བྱའི་སྐོ་ནས་གཉིས་སུ་སྤྱི་བས་མི་འགལ་ཏེ། རང་
མཚན་དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་བ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་བ་དང་། ཉལ་གས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་བའི་སྐོ་ནས་
རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གསུངས་བའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཐོབ་བྱའི་རང་མཚན་ལ་གཞལ་བྱར་
འཇོག་བ་བཞེན་དུ། ཉོག་མེད་འཇུག་བའི་དམིགས་བ་མེད་བ་གསལ་བའང་ཐོབ་བྱའི་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཞེ་ན།
མི་མཚུངས་ཏེ། མེད་བ་གསལ་བ་དེ་ནི་དགོས་བ་སྐྱབ་བུས་གྱི་ཡུལ་དུ་མེད་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་
ནས་ཞུགས་བས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་བའི་དོན་ཐོབ་བའང་མེད་བའི་སྤྱིར། འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱ་ཤད་
འཇོག་བར་སྤང་བ་འདི་ཡུལ་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྐྱ་ཤད་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་བ་ནི་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་བས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱར་སྤང་གྱི་རོལ་དུ་སྤྱོམ་བའི་འཇོག་སྤངས་གྱི་གཞུང་བྱ་ནི། དོན་ལ་བྱུབ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ།
སྤྱར་སྤང་དེ་ནི་དངོས་སོར་ཡོད་བའང་མེད་ཅེས་ཉོག་གས་དཔྱོད་བ་ན། ཉོག་བའི་དངོས་ཡུལ་དེ་ནི་སྤྱི་ཉི་ཁོངས་དུ་
འདུ་ལ། གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་བས་

༼ ༤ བ ༽

དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་མེད་དོན་སྲིད་དང་མེད་པ་གསལ་བ་
གཉིས་པོ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མེད་ན། འཇུག་ཤེས་གཉིས་སྲོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་
བསལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའད་ཀྱི་དོན་སྲིད་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་སྐྱབ་ཀུས་སུ་མེད་པའི་སྲིད། འཇུག་ཤེས་གཉིས་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་
ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གིས་སྲོང་བའི་སྲིད། དོན་སྲིད་དང་མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་འཛིན་པའི་སློང་
ཡང་ནི་ཚོས་ཅན། འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྗེས་སུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།
གནས་ཚུལ་ལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན་དངོས་མེད་གཞལ་བྱུང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་དཔྱོད་
པ་ན་ཚོས་ཅན། དངོས་མེད་གཞལ་བྱུང་འགལ་བ་མེད་དེ། དོན་ལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་
ཅིང། དགག་བྱ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་གཅད་དུ་གཞལ་བྱུང་
འཛིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲིད་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པ་སྲོགས་སྒྲང་གིས་བཀག་ལ། ཤེས་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་
འདོད་ན། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྐབས་འདིར་མི་སྲིད་པ་དེས་ན། གནས་ཚུལ་
གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ཁ་ཅིག་སྐྱེད། །ལན་ལ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྲིད་
དབྱེད། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞག་པ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ། ལྷ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་སོགས་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་དོ་པོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྐྱ། དབང་སྐྱུག་པ་
རྣམས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དབང་སྐྱུག་གིས་བྱས་པར་འདོད། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོས་བྱས་
པར་འདོད། གཟེགས་བཟན་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་

{ ༤ བ }

མྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་སྐྱོན་ཅམ་དུ་གནས་པར་འདོད། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ལས་གཞན་མིན་པར་འདོད་དོ། །དབུ་མ་བས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཐ་སྣང་དུ་
 ཉེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ཅིང་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བཞེད་དོ། །དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྣང་གི་རྣམ་གཞག་འཛིག་
 ཉེན་གྲགས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་འཛོག་གོ། །རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་བ་བྱུང་མཐའ་ཐ་དད་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ལས།
 སྤྱོད་སྤྲེལ་སྤྲེལ་གྱི་བཞེད་པས། དངོས་པོ་ནི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་
 བས་ཐ་སྣང་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་ཤིང་། རིགས་པས་རྩུང་ཟད་དེད་པ་ན་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དམ་
 པའི་དོན་དུ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཛོག་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྲེལ་དང་ཚོས་གྱི་
 གྲགས་པས་མདོའི་དོན་མདོ་སྤྲེ་བ་དང་རྣམ་རིག་དུ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་དོན་སྒྲོའི་ལུགས་བྲང་
 དོན་དང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དོན་སྒྲོའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་བྲལ་སྒྲོབ་དང་།
 མདོ་སྤྲེ་བ་ལུགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དགག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྒྱུ་བྲལ་དུ་སྒྲོབ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པས་དོན་
 ཉོགས་པར་འཛོག་པ་ན་ཉེན་བཅས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས། བར་དུ་ཚོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལས། མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །ཉེན་བཅས་གྱི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དོན་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གངས་
 ཅན་གྱི་ཉོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རྩུང་བས་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་གཟུང་བྱ་དང་།
 རྣམ་ཤེས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །སྒྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོན་པོ་
 དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་

༧༩ བ ་།

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། བདག་ཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་
ཡང་མེད་པའི་སྲིད། བདག་ཅིག་གི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རྣམ་ཐ་དད་པའི་སྲིད། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། ཏུས་
མཉམ་པའི་སྲིད། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་དང་ཏུས་མཉམ་པའི་དོན་
ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན། རང་གི་སྲ་ལོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་སྲིད།
གལ་ཏེ་སྲ་ལོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེ་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །འདོད་ན་
དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སུ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྲ་མའི་ཡུལ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཏུས་མཉམ་དང་
གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་སྲ་མའི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་སྲིད། དེས་དོན་འཛིན་
བར་གྲུབ་མོད་དེ་ལ་ཏུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཨ་རྒྱ་དེ་བས་ཀྱང་། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྐྱེད་བྱེད་
ནི། །དབང་པོའི་སྲོད་ཡུལ་སྣང་བ་མིན། །དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་བ་ཡི་རིག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་གཟུང་
ཡུལ་ཡིན་གྱི། དོན་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དོན་འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཏུས་ཐ་དད་
བས་རི་ལྟར་བཟུང་ཞེས་པའི་སྲོགས་སྲ་ཁས་སྣངས་པ་ཡིན་པས་སྲིད་པོ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་རིགས་
བ་དང་འབྲེལ་བས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར་བཟད་དོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་རིགས་བས་སུན་
འབྲེན་པར་བྱེད་ན་ནི། ཚད་མའི་གྲུབ་མཐའ་པལ་ཆེ་བ་ལ་དབྱུ་མའི་རིགས་བས་གཞོད་པས་དོར་བྱར་འགྱུར་
དོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེས་པ་ཉིད་དོན་ཉོགས་
པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུན་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ན། ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བར་
སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བས་དང་ཏུས་དང་ཉོད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བུ་རྒྱ་ཡིན་
ཡང་པ་མ་གང་ཡང་རྒྱུད་པའི་གཟུགས་འཛིན་པ་བཞིན། རྒྱུན་གསུམ་རྒྱ་ཡིན་པར་མཚུངས་

༼༩ བ༽

ཀྱང་ཡུལ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །རྒྱ་མཚོ་དེས་ན་བྱམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྐྱེ་མ་
བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་རང་འབྲས་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་སློབ་ལུགས་སྤྱི་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡུལ་
ཅན་གྱི་སློབ་ཡང་། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་སློབ་དེ་ཤེས་པའི་སློབ་གཉིས་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདོད་དོ། །དོན་སྣང་
གི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་དམིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི།
དམིགས་ཉེན་གྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
རིག་ཅམ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་མཐུ་སྟེ། རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ལ་རང་གི་རིགས་འབྲས་རིག་པར་བྱེད་པའི་
མཐུ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་རྒྱུ་གྱི་མཐུ་སྟེ། འདི་ཁོ་ན་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཏེ། དམིགས་ཉེན་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་མཐོང་བྱ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་ཡང་
ཚོགས་བྱུག་ཀའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ། དེ་ལ་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་ཡང་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཅིག་
རྒྱ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཏེ། རྒྱ་བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ། གཟུང་
དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་གཟུང་དོན་ལ་རང་འབྲས་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པའི་
སྐྱེ་བ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོའི་རྗེས་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལོ། །ཚུལ་འདི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་སྐྱེ་བ། །ཞེས་པ་དང་། ཐ་དང་བདག་ཉིད་
རི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་སློབ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་པས་སོ། །འདིས་ཐ་དང་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་ན་བཟུང་
དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འཕངས་པས། གཟུང་དོན་ཅན་སློབ་ལ་འབྲུལ་བར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལོ། །དབང་ཤེས་
འབྲུལ་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ། གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མིན་ཏེ། །ཞེས་
སོ། །འགའ་ཞེག་རྒྱ་བ་གཅིག་རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་རྣམ་

༩༡ བ ་༽

བ་མ་གཏང་བའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྐར་སྐར་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན།
འདིས་ནི་གཟུང་དོན་མེད་བར་བསྟན་བ་ནི་མིན་ལོ། །ལྷ་གཅིག་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་གཉིས་སྐར་གི་དབང་ལེས་གྱི་
དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་བའི་རྣམ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྲོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་བའི་སྲིད། རྣམ་བ་
གཏོད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་དམིགས་རྒྱུན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། གཟུང་དོན་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམ་བ་གཏོད་དགོས་བས་ཀྱང་
བར་ལེན་ཏུ་ཆེད། །དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྩལ་དུ་མ་སྲོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་བ་སྟེ།
རིགས་མ་ཐུན་གྱི་ལྷ་མེད་བས་རྣམ་བ་གཏོད་མི་ལུས་བའི་སྲིད་ལོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། ལེས་བ་སྲི་མ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཚོད་བར། ལྷོང་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལེས་བའོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་
ལེས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། དམིགས་རྒྱུན་ནི་གཞན་རིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མེད་དེ་བཅས་པོ་དང་
རང་རིག་ལ་དམིགས་རྒྱུན་མེད་བའི་སྲིད། འདུས་བས་ཐམས་ཅད་བདག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་ལས་མ་
སྐྱེས་བའི་འབྲས་བུ་མེད་བའི་སྲིད། དམིགས་བ་ཉིད་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བས་དམིགས་བའི་རྒྱུན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
དབང་བྱེད་བས་བདག་པོའི་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་བ་ཉིད་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལོ། །འགའ་ཞིག་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་དང་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ལ་ཀྱང་བར་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་རིག་བ་སྲ་མས་རིག་
བ་སྲི་མ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིག་ཅམ་དུ་སྐྱེས་ཅམ་གྱིས་འགྱུར་ལ། མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་བའི་རྒྱུན་ལ་སྲ་སྲི་རིགས་
མཚུངས་བ་དགོས་ཏེ། དག་བའི་སེམས་གྱིས་དག་བའི་སེམས་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། སྲ་སྲི་
རིག་བ་ཅམ་དུ་མཚུངས་བ་ལ་མཚུངས་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །མཛོད་
ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མི་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཞེས་འབྲུང་བའི་དོན་རིག་བ་སྲ་མ་ཅམ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་མ་ཐག་བའི་
དོན་ལ། འགའ་ཞིག་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་བ་དགོས་ཀྱི། ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་

༩༡༠ བ

བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དེ་མ་ལྟ་
 བུའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་སྒྲིན་གྱི་ཁང་པའི་དེ་མ་ཐག་ན་མཚོན་སྒྲིན་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མཚུངས་སོ་
 ཞེས། །ཐག་ཉེ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བཟོན་པར་རིགས་ཀྱང། །ལེན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་འདོགས་
 རི་ལྟར་རིགས། འོ་ན་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གང་གིས་གྱེད་ཅེ་ན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྱེད་དོ། །མཚོན་འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་
 བེ། གཞོན་གྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེར་ལྟག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཚད་དུ་བཞེད་ཀྱང་འདིར་མི་འདོད་པས་
 སོ། །སྐྱེ་མཚེད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་གྱེད་ན། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས། དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱེད་
 བས་ན་གཞན་འབད་པས་ཅི་ཞེག་གྱེད། གཞན་ཡང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་སེམས་བས་སོ། །འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པས། རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སོ། །གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་
 འོག་མར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་གི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་གྱེད་ཅེ་ན། འགའ་ཞེག་སྤར་གཟུགས་མེད་དུ་
 འཇུག་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། དབང་པོའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་ནི་མི་གྱེད་དེ། །དེ་ནི་ཤེས་
 པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པས་བཅའ་པོའི་ཉེར་ལེན་མི་གྱེད་པའི་སྲིད་པོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་སྤར་གྱི་དབང་པོས་
 གྱེད་ཀྱང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་གྱེད་ཅེས་བརྟགས་པས་འདི་གའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
 རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྤར་གྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་
 ཟེན་པའི་སྲིད་དེ་རྣམ་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 འགགས་པས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འགགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ནི་སུ་ཡང་མི་སྐྱེདོ། །འོན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གི་
 རྒྱ་ཉིད། འབྲས་བུ་འབྱུང་དུ་ཉེ་བའི་

༼ ། ། །

དུས་སྐབས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་ཉེས་པ་གཤམ་ཡོད། གཤམ་ཉེ་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྲོ་མས་སྤྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་བ་
མི་ཚད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྱི་མ་ཚུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི།
གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་བཞེད་ཀྱང་། །ཤེས་པ་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་
བྱེད་པར་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ། སློབ་དཔོན་ནི་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པས་དོན་ལ་དབང་པོ་
ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། བག་ཆགས་ལ་གནས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྗེའི་དབང་གིས་
དུས་སྤྱིས་ལུས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བར་བརྟན་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡ་མ་རིས། གཟུགས་མེད་ནས་
འཆི་འཕོ་བ་ན་རི་ལྟར་ལུས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱ་ཡིན་ཉེ། དེས་བགོས་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་སྤྱི་མ་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཉེ་མ་སྤྲོས་པས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་མཆེད་ལྗེ་འདུས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དོན་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས། དང་པོའི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་
གསལ་ལོ། །ཚོས་མངོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ནི། །ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་ཉེར་ལེན་
བྱེད་པར་འཆད་དེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དེ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་ལ། ལུང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཉེ། སློན་གྱི་ལུང་སྤྱིང་ཡོངས་བཏང་ནས། །རང་ལྟ་མཚོག་ཏུ་
བརྒྱུད་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ལུངས་སུ་མཛོད་དོ། །གཉིས་པ་སྤོགས་སྤང་ཚོས་གྲགས་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་

༼ ༡༡ བ ༽

རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་བཤད་དེ། མེགས་བཙུན་བཟང་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་
བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཅེས་པ་ཉིད་ལྷངས་སུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སྤོགས་ཀྱི་སྤང་བོས། །དམིགས་རྒྱུན་གྱི་
འདོད་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ལྷང་བའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། བཀ་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་ལས། དང་
བོ་ནི། དོན་སྤང་གི་བཀ་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤོག་པ་ལས་དོན་དུ་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་གྱི་ཐ་
སྤྱད་བྱས་ཏེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་
བརྟགས་པ་ལས། རང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །སྤྱི་རོལ་ལྟར་སྤང་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་
སྤྱིར། །དེ་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་སྤང་ཚོས་ཅན། སྤོག་སྤང་ཤེས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་
དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པས་དབྱུད་ན་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་
འཛིན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་སྤྱད་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བཀ་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པས་དོན་དུ་
ཐ་སྤྱད་འདོགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དམིགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་མི་འགའ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། གཅིག་ཆའང་མི་
འཇུག་སྤྱིར་ན་རྒྱུ། །ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ནི། དོན་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་གོ་བྱ་ཡིན་ཡང་། ཐ་སྤྱད་དུ་འདི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ལྷ་པ་བཀ་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
ནི། འདིའི་འདོད་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞེག་བཀ་ཆགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་མས་བཀ་
ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། བཀ་ཆགས་ཅོམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་མས་
སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་འབངས་ཟེན་པས་བཀ་ཆགས་

༼ ༡༩ ན ༽

འཛོག་བྱེད་ཉིད་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཚོད་པའི་སྲིད་དོ། །གཞན་ཡང་། བག་ཆགས་
འཛོག་བྱེད་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱལ་བ་དུ་མས་ཀྱང་ཚོད་པ་སྲིད་པའི་སྲིད་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་
བར་འགྱུར་དོ། །གལ་ཏེ། ལུས་པ་འཛོག་སྲིད་རིས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅེ་ན། འདི་ནི་སྲ་
མས་སྲི་མ་སྦྱེད་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ལ་མི་བཟུང་དོ། །དེས་ན་དམིགས་རྒྱུན་སྲ་མ་
དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ལ། འདི་དང་སྲ་སྲིད་གྱུར་པས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་དོན་སྣང་དངོས་
སྲ་བསྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། དོན་སྣང་ཉིད་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མཐོང་དོ། །ཐོགས་མེད་
སྣང་ན་ཀུན་གཞི་ལ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྤུན་མོང་བའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བག་ཆགས་དང་
པོ་སང་པ་ལས་ནི་མིག་སོགས་སྣང་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་སྦྱེས་བུ་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་སྤུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་ཆགས་གཉིས་པ་སང་པ་ལས་ནི། གཟུགས་སོགས་སྲ་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་འདྲ་
གཞན་གཉིས་ཀས་སྤུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྣང་བྱེད་པའི་སྲིད་སྤུན་མོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ནི་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ། དབང་པོར་སྣང་བ་ནི་བདག་རྒྱུན། གཟུགས་སྲ་སྣང་བ་ནི་དམིགས་རྒྱུན་ལོ། །དེ་ཡང་ཐ་
སྣང་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཀུན་གཞི་ལས་ཐ་དང་དུ་མི་བཞེད་དོ། །བདག་རྒྱུན་ནི་དབང་པོའི་བག་
ཆགས་ཡོངས་སྲ་སྦྱིན་པ་ལས་དབང་པོར་སྣང་བ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྦྱིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་
དམིགས་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ལོ། །དམིགས་པ་བཏྟག་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ལུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་
ཡིན་དབང་པོ་འང་ཡིན། །དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ལ་མི་འགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼ ༡༩ བ ༽

འདི་ལྟར་ན། དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། དབང་པོའི་རུས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དབང་པོར་བཤད་
ཅིང་རུས་པ་བག་ཆགས་སུ་འཛོག་པའི་སྲིད། ལྷོགས་ཀྱི་སྤང་བོས། རུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློན་པས་དབང་པོར་སྤང་བ་ལ་
དགོངས་པ་འཆད་དགོས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་ན། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་
རུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྡོ་སེར་
སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་འདི་དག་བག་ཆགས་གང་གི་མཐུ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། །ཤེས་པ་སྡོ་
ལ་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱི་
མཐུ་ལས་སྤང་བའི་སྲིད་དང་། བག་ཆགས་དེ་ཡང་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྡོ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྲི་མ་རང་གི་རིགས་
མཐུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལ་འདོད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྡོ་ལས་བགོས་པ་ཡི། །རུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་
པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བག་ཆགས་དེ་དག་གང་ལ་གནས་ཤེ་ན། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་ཤིང་། མི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྣ་
ཚོགས་གནས་པ་རྐྱེན་གྱིས་སད་པ་ན་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་དང་མཐུན་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་རོ། །དེ་མ་ཐག་
རྐྱེན་མདོ་སྡེ་བ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་སྤོང་རིག་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལ།
ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ནི་ལྷོག་སྟེ་གཟུང་འཛོན་ཐ་དད་
པའི་སྤང་བ་མི་མངའ་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུ་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་
ལུགས་བཞག་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོན་དུ་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བདེན་པ་མེད་
དེ། ལྷོའི་ཆ་བཅས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

༼ ༡༣ ན ༽

དུ་མ་དང་ཡང་བྲལ་བའི་སྲིད། སྲིད་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འོགས་ཆ་དུ་མ་
 དང་བཅས་པའི་སྲིད། འབྲས་བུའི་སྤང་བོ་བཞིན། ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་མར་བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་
 འགས་དང་བཅས་པའི་སྲིད། ཁང་བཟང་བཞིན་ནོ། །དོན་མེད་པ་དེས་ན་དེས་བཞག་པའི་རྣམ་པའང་མེད་
 རོ། །ཡང་རྟོག་གི་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་
 མ་ཐུན་པར་འཛོག་ལ། འཛིག་རྟེན་ཡང་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། སློ་འཛིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ།
 འདིར་ནི་སློ་འཛིག་རྟེན་པ་མ་བཞགས་མ་དཔུང་པར་འཇུག་པའི་སློ་དང་མ་ཐུན་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་མ་དཔུང་པར་འཇུག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་མ་ཐུན་པར་འཛོག་ན་སྡེ་བདུན་ནས་
 བཤད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཏེ། འདིར་ནི་གཙོ་བོར་རིགས་པས་དཔུང་ནས་རྣམ་པར་འཛོག་
 པའི་སྲིད། གཉིས་པ་རྣམ་རིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། དེ་ལ་གཏོན་ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ནི། དོན་དུ་སྤང་བ་
 ཚོས་ཅན། སེམས་སུ་བྱུང་སྟེ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རིག་པ་ཞེས་ལ། བྱ་བ་དང་། བྱེད་པའམ་
 ལས་གང་ལ་འདོད། བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན། རིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རིག་བྱེད་བཞེད་པས། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་དང་
 མཚུངས་སོ། །བྱ་བ་ལ་འདོད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་ལ་འདོད་ན། མར་མེ་ཡང་ཚོས་ཅན། སེམས་
 ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་ཞིང་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་སློ་ལ་མར་མེ་སྤང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 འདོད་ལ། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྲི་རོལ་གྱི་མར་མེ་ཞེས་བཞེད་མེད་དོ། །སྟོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་སུ་བྱུང་བོ། །རྟགས་འགོད་པ་ནི། གང་སྟོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན། རྗེས་གཞན་དུ་
 མི་སྲིད་དེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་བཞིན། སློན་བོར་སྤང་བ་དང་སློ་འཛིན་ཡང་སྟོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་
 རོ། །སྲོགས་ཚོས་རང་རིག་གིས་བྱུང་ལ། རྗེས་འགྲོ་

༧༡༣ བ ་༽

ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་ཅིང། གཞན་མི་མ་སྤུན་སྟོན་གསལ་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀའ་བས་ཁེགས་
 ཏེ། རྗེས་ཐ་དད་ལ་དུས་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་སྤེངས་ཤིང་དུས་མི་མཉམ་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་མེད་ལ།
 དུས་མཉམ་པ་ལའང་རྗེས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། ཅིག་སྟོན་སོར་དམིགས་པ་ན་སེར་སོ་དམིགས་པས་མ་བྱུང་བ་
 བཞིན་དུ་དམིགས་པར་ངེས་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་དུ་དམིགས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་དུ་རྟོགས་
 པའོ། །དེས་པ་ནི་མ་བྱུང་པའོ། །ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྟན་ཅིག་ཡིན་ན་རྗེས་ཐ་མི་དད་པ་འགལ་
 ཏེ། ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ་ཐ་སྤང་དུ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་མི་
 འགལ་ལོ། །མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་རྗེས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་སོ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐ་མལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་
 ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་
 ཀྱང་རང་རིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་སྟོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལྟན་ཅིག་དུ་དམིགས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 འོ། །མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་ནི། ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ལྟ་བའི་ཚོ། ལྟ་སྐྱིན་གྱིས་ཟླ་བ་གཅིག་དམིགས་ཀྱང་
 མཚོན་སྐྱིན་གྱིས་མིག་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། གཟུང་འཛིན་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 རིགས་པས་བཏགས་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་ཤེས་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་
 སྤང་བྱེད་པ་ནི་བག་ཚགས་མ་སྤུན་པར་སད་པ་ཅམ་མོ། །འདིའི་སྟོན་མོས་ཚེས་རྗེས་འགྲོ་རང་རིག་གིས་བྱུང་ལ།
 སྟོན་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སྟོ་སེར་ཚོས་ཅན། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར། ཏྲ་དང་སྤང་
 བཞིན་འོ། །གལ་ཏེ་སྤང་གཟུགས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་

། ༡༤ བ །

ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྷན་གཟུགས་ཙམ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ།
སྲོག་ཚགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ལ་དང་ཏུག་པ་ལ་སོགས་པས་སྣང་བ་མེད་པར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བའི་སྲིད་
རྟོ། །བར་ཚད་མེད་པའི་སྣང་གཟུགས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། མིག་གིས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྣང་བ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་
བ་ལས་ཐོབ་དགོས་ལ། ལྷན་བས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་དབང་པོ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྣོབས་ལས་ཐོབ་དགོས་
པའི་སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་སྲོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྲོན་པོ་དམིགས་པར་ཐལ། སྲོ་
སྣང་མིག་ཤེས་དམིགས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། གཞན་རིག་དུ་ཐལ། སྲོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྲོ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ་
ཞེ་ན། སྲོར་སྣང་རྟོགས་པས་སྲོར་སྣང་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྲོན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྲོན་པོ་
ལ་དམིགས་ནས་སྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་སྲོན་པོར་སྣང་ཏེ་ཤེས་པར་
ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྲོང་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ།
གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་སྲོང་བུ་
ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ངེས་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ངེས་ཉམས་སུ་སྲོང་བུ་མ་ཡིན་པར་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབས་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབས་ཉམས་སུ་སྲོང་བར་
ཐལ། །གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབས་རྟོགས་ཤིང་དམིགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་སྲིད་རྟོ་ཅེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་ལ། རྣམ་རྟུན་པ་ལྟར་ན་བྱུང་བ་མ་ངེས་ཏེ། རོན་དུ་
སྣང་བ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན།
སྲོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྲོར་སྣང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
རྟོ། །འདོད་ན། རོན་སྣང་དང་རོན་སྣང་དམིགས་པའི་སྲོ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དུ་དམིགས་པ་མ་

། ༡༤ བ །

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འོན་མེད་པོར་སྤང་བ་དེ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་
དད་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་སམ། ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་
དང་དོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་རོ། །འདོད་ན། དོན་སྤང་
བདེན་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པས་དོན་དུ་སྤང་བ་སྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་སྤང་བག་ཆགས་ལསུལ་བའི་
སྤང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གཙོ་བོའི་སྤྱ
དོན་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡང་དོན་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་བདེན་མན་ཚད་ཀྱི་ལུགས་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་ལ་
ཤེས་པས་བྱུང་བར་འདོད་ལ་རྣམ་རྟུན་པ་ལ་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟོགས་ནི་རྣམ་བདེན་
པ་ལྟར་ན། མེད་པོར་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སྤང་བའི་སྤྱིར་མར་མེ་ལ་
སོགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པའི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་
བརྟུན་པ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་ཤེས་པ་དང་དོ་བོ་ཐ་མི་དད་དེ། གསལ་བར་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ནི། དབུ་མ་པ་དག་གིས་སྤྲུལ་པ། སེམས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དེ། ལྷན་གཅིག་
ཏུ་བདེན་པར་ཡང་མེད། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མར་བདེན་པ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་སེམས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བདེན་
པར་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་བཞིན་དུས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མར་བདེན་པ་
མེད་དེ། རུལ་གྱིས་ཆ་ཤས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ནི་སྤྱེ་འཇིག་གནས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལྷ་
མཚན་དེས་ན་སེམས་ཀྱང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྲེར་རོ། །འོན་སྐད་ཅིག་
གཅིག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་སྤྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་གནས་

༧༥ བ ་།

པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། །འདོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚོམ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། །འོ་ན་རྩལ་སྐྱོན་ཡང་།
དབྱུས་རྩལ་ལ་སྲོགས་བྱུག་གི་རྩལ་གྱིས་སྐྱོར་བ་ན། དབྱུས་རྩལ་སྲོགས་བྱུག་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཅན་ཡིན་ན་ཆ་མེད་
གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལ། སྲོགས་ཆ་བྱུག་མེད་ན་སྲོགས་ཆ་བྱུག་ན་རྩལ་མེད་པས་རགས་པ་ཚོམ་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཚུལ་སྐྱོ་བས་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱེ་གནས་འདྲིགས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ན་
འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་རྩལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་
ཏེ། དབྱུས་རྩལ་ལ་རྩལ་དུ་མས་དུས་ཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱོར་ན་རགས་པ་མི་ཚོམ་ལ། སྐྱོར་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་
བས་རྩལ་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ། །དུས་གསུམ་ཀྱང་ཅིག་ཆར་སྐྱེས་ན་རྩལ་སྐྱོན་གྱི་བརྟག་པ་འཇུག་པ་
ལས། དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བས་ད་ལྟར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཅིག་ཁོ་བོ་ཟད་པའི་སྲིད་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་
འདོད་པ་ལ་རྩལ་སྐྱོན་གྱི་བརྟག་པ་མི་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། དུང་དཀར་པོར་སྐྱང་བ་
དང་མེར་པོར་སྐྱང་བ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུལ་མེད་པར་མཚུངས་
པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྐྱང་བ་ཅི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱོ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐྱང་བ་དེ་ཉིད་སྲི་རོལ་ན་མེད་པས་སྲི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། བག་ཆགས་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པའི་དབྱེ་བས། ཐ་སྐད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།
མི་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟོས་ནས། བདེན་པ་སྟེ་ཆད་མ་དང་རྩལ་སྐྱོན་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་སྲིད་ཆད་མ་ཡིན་
མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུལ་བརྟོག་པ་ན་བསྐྱེད་པ་
དང་ཅིག་ཤོས་སུ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་སྐྱད་པའི་བག་ཆགས་

༼ ༡༥ བ ༽

མཚམས་སྐྱོར་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་མཁས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བས་གཅིག་
 བེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། གཞན་བག་ཚགས་བརྟན་པའི་སྲིད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་
 སྐྱེ་འབྲེལ་བ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་ལ་བརྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །མདོར་ན་
 སྲིད་བདུན་འདིར་རང་ལུགས་ལ། ཇི་སྲིད་སྲིད་ལྟོ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱབས་དེ་སྲིད་དུ་རང་འབྲེལ་རྣམས་
 གཏོད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར་ལ། རང་ལུགས་དེས་པའི་དོན་ཤེས་བྱུང་སེམས་སྐྱོ་བ་སེམས་ཅམ་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་སྲིད་ལྟོ་གྱི་ཡུལ་དང་དེས་རྣམས་བགྱུད་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་
 རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམས་བཤད་རོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་
 ཤེས་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་ལ། སྐྱོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷོང་རིག་གི་དོ་བོར་སྐྱེས་པའོ། །སྐྱོ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོག་
 པ་རྟོག་མེད་གཉིས་སྐྱེ་འབྲུར་ཏེ། སྐྱོའི་ཡུལ་ལ་རང་སྐྱི་གཉིས་སྐྱེ་དེས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །ཤེས་པའི་དོ་བོ་གཟུང་རྣམས་
 གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན། འཇུག་མ་འཇུག་གཉིས་སྐྱེ་འབྲུར་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་མ་འཇུག་ལ། རྟོག་པ་རྣམས་
 པ་འཇུག་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་།
 འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟེན་པ་དང་གསུམ་མོ། །གནས་ཚུལ་ལ་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་གནས་པ་དང་
 འབྲེལ་བར་ཡུལ་ཅན་ཡང་རང་གི་དོ་བོའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེད་ན་རང་རིག་ཁོ་ནར་འདུའོ། །ཤེས་པའི་དོན་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱོ་སྐྱི་སྐྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྗེ་བྲག་ཚད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ། འགའ་ཞིག་སྐྱོའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་འདྲིན་བྱེད་ཅེས་འདོགས་གོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་ འོ་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་འདྲིན་གྱི་
 སྐྱོ་ཚེས་ཅན། སྐྱོ་མིན་པར་ཐལ། ཡུལ་

༼ ༡༦ བ ༽

འཇིན་བྱེད་མིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་
འཇིན་ཡང་ཚོས་ཅན། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཇིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་མཚུངས་
སོ། །རྒྱ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ལ་ཡང་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ།
སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྲིད་རོ་སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྲིད་
ཀྱི་སྐྱེ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་རྒྱ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་རིག་བྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་འཇིན་ཡང་ཚོས་ཅན། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཇིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུང་བྱ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་མཚུངས་སོ། །རྒྱ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གཞན་གང་
ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདི་ལ་འང་ལན་སྔ་མ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན། ལྷོང་རིག་གི་ཚོས་ཞེས་བཅོམ་དོ། །ཡུལ་
རིག་པ་ཞེས་འཇོག་ན། དོན་དམ་པའི་རང་རིག་ལ་ཡུལ་བཞག་དུ་མེད་པས་སྐྱོ་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོ་ལོད་དོ་
ཞེས་བཅོམ་པའང་ལོད་པས་ན་སྐྱོགས་གཉིས་གང་ལེགས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ནི་འཇིན་ལྷན་གྱི་
ཆ་ལྷོང་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་འོ། །འདི་ནི་ཡུལ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱ་ལས་ལྷོང་རིག་གི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པ་ཅམ་ལ་བཅོམ་དོ། །དེ་སྲེ་བ་ལ་ངོ་བོ་འོ་སྐྱོ་ནས་དེ་སྲེ་བ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སམ། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་གཉིས། རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། །སྐྱོ་དོན་འབྲེ་རུང་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ལྷན་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་བཅོམ་པ་དང་འབྲེར་རུང་བར་སྐྱུང་བའི་
ཤེས་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། ལྷན་འབྲེལ་ལས། གུན་གྱི་ལྷན་རྟོག་མིང་ཉེན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལ་
བཅོམ་བྱ་ནི། དོན་མཐོང་བའི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་འོར་

༩༡༩ བ ་།

ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱེད་ནི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ལ་མིང་སྤྱི་སྤང་བ་སྟེ།
འདྲེས་པར་འཇོན་པ་ནི། སྐྱོ་དོན་ཐ་མི་དང་དུ་སྤང་བའི་སྤྱི་བ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ། ལྟོ་སྤྱིར་བ་
མཐོང་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་སྤྱི་ཞིང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ན་ཡང་ལྟོ་སྤྱིར་བའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་
བའི་སྤྱི་བ། བརྗོད་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ལ་ནི། སོ་སོར་སྤང་གི་འདྲེས་པར་མི་སྤང་སྟེ། ལྟོ་སྤྱིར་བ་མཐོང་བ་ན་བྱམ་པའོ་
སྤམ་པའི་སྐྱོ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་དང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ན་ཡང་ལྟོ་སྤྱིར་བའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་སྤྱི་བ།
སྤང་དོན་རང་མཚན་འདྲེས་པར་འཇོན་པ་མིན་ཏེ། གཉེས་པོ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་མི་སྤང་བའི་
སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་བྱུས་པ་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྣམ་རྟོག་སྤྱི་མའི་བག་ཆགས་ཅམ་
ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱི་བ། བརྗོད་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་སྤང་བ་ཡང་སྤྱི་དོན་མིན་ཏེ། བརྗོད་པ། བརྗོད་
གདགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་བཟུང་བར་བརྗོད་པ་མེད་པའི་སྤྱི་བ། བྱེད་གཞི་མ་བཟུང་བར་བྱེད་ཆོས་དང་
སྤྱིར་ནས་འཇོན་པ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ། རྣམ་ངེས་ལས། སྤྱི་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
སྤྱི་དོན་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཇོན་པའི་དགག་པ་ཡང་
བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་མིང་སྤྱི་ཅམ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་དོན་འདྲེས་བྱུང་
འཇོན་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྐྱོ་སྤྱི་འབའ་ཞེག་དང་དོན་སྤྱི་འབའ་ཞེག་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོ་སྤྱི་
དང་དོན་སྤྱི་གཉེས་སྤྱིས་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་དུ་འདྲེས་བྱུང་བ་མི་སྤྱི་བར་ཐལ། གཉེས་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་ན་
སྐྱོ་དོན་འདྲེས་བྱུང་འཇོན་པ་མིན་པར་ངེས་པའི་སྤྱི་བ། འདིར་སྐྱོ་དོན་འདྲེས་པ་ཞེས་སྐྱོས་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་སྐྱོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་གཉེས་སྤྱིར་བ་དང་བསྐྱེ་བ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་

༼ ༡༧ བ ༽

སྲོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་སྣ་ཚོགས་འཛིན་ཀྱང་སྣ་ཚོན་སྲོར་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ལོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་
བྱེད་ཞེས་པ་སློམ་པས་ནི། དུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་
རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བས་སྣ་ཚོན་སྲོར་བར་མི་བྱས་པའི་སྲིར་དོ། །སྤྱོད་གཉིས་པོ་ཡང་དོན་ལ་འདྲེས་པ་མེད་
མོད་གྱི། རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་སློམ་ཏེ་འདྲེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རུང་བ་སློམ་པས་ནི་བཟང་ལ་མ་གྱང་བའི་
རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པས་རུང་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། མ་དུ་བྱེད་པའི་ངོར་ནི་སྤྱི་སྲི་
དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པར་ཞེན་པའི་སྲིར། འཇུག་པ་པོའི་ཞེན་ཚུལ་ལ་སློམ་ནས་དོན་དངོས་སུ་
བརྗོད་ཞེས་སྤྱོད་འགལ་བ་མེད་དོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་། རིགས་
མ་སྤྱན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་། མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལ་
དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དུལ་དུས་སོ་སོའི་སྲོ་སོགས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཉིད་དེ། སྤྱི་མཐོང་བའི་མི་དང་། ད་ལྟར་གྱི་མི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟ་
བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡལ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས། སྤྱི་
སྲོར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྲོར་རྟོག་པ། དུལ་གྱི་སློབ་ནས། སྤྱི་སྲི་དང་། དོན་སྲི་དང་། གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་དབྱེ་བས་
གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སློབ་ནས། དེས་ཤེས་དང་། སྤྱི་འདོགས་དང་། སྤྱི་འདེབས་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ལོ་
འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་སློབ་ཚུལ་ཅན། སྤྱི་སྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་དུས་ཀྱི་མིང་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
དོན་སྤྱི་རྣམས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། སྤྱི་སྲི་བྱ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སློབ་ཚུལ་ཅན། དོན་སྲོར་
རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་གཞིའི་དོན་དང་ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་རྣམས་འཛིན་པའི་སློབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྲིར། དོན་དང་

༩༡ །

སྐྱ་སྐྱར་བས་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་གཞིའི་དོན་དང་བྱང་ཚོས་ཀྱི་དོན་སྐྱར་ནས་འཛིན་པས་དོན་སྐྱོར་རྟོག་
པ་ཞེས་བྱའོ། །འགའ་ཞིག་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་
སྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལོ་
འདབ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པའི་ཉམས་ལས། འག་བཤེད་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཚོས་ཅན། བྱང་དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་སྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་སྲིད་
འདོད་ན། ཐ་སྙད་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་པའི་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འདི་ས་ནི་
མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པས་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པའོ། །དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་ནི། སྐྱ་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་
གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་འཛིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་འོ། །ཁོ་ན་དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱ་དོན་འབྲེས་རུང་འཛིན་པ་མིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱ་དོན་འབྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱང་བཏགས་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་སྲིད། མིང་དོན་འབྲེ་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་སྐྱར་ནས་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་སྲིད། སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་འཛིན་པ་ནི། བརྟེན་ལ་མ་
བྱང་བས་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་རེ་རེ་ལ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ནི། ལྟོ་སྐྱིར་བ་ལ་བྱམ་པར་འཛིན་པ་
ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་དེས་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ། དེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་ཡུལ་དོན་དང་མ་ཐུན་པར་མ་ཐའ་
གཅིག་ཏུ་དེས་ནས་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །དེ་ཡང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ནས་
ནི་མ་ཡིན་འོ། །བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ཚད་ནི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་དམིགས་རྣམ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ཡི། དེས་
ཤེས་རྒྱུན་ཚགས་སུ་འཇུག་པ་ལ་མི་བྱའོ། །སྐྱོ་འདོགས་ཀྱང་དེས་ཤེས་སེལ་བྱེད་དུ་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བའི་གོགས་
བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། གོགས་བྱེད་པ་

༼ ༡༤ བ ༽

ཅམ་གྱིས་སེལ་བྱེད་མིན་ཏེ། དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་བར་ཞུགས་བས་སྟོབས་ཞན་བའི་སྲིད་
རྒྱུ། །དེས་ཤེས་གྱིས་ནི་སེལ་བྱས་ཏེ། དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་བས་གཅིག་ཤོས་ལས་སྟོབས་ལྷག་བའི་
སྲིད་ཏེ། ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །སྟོ་འདོགས་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་མེད་བ་ལ་ཡོད་བར་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་འཛིན་བའོ། །དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འགལ་ལྷན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་སྟོ་འདོགས་གྱི་དོན་དུ་འདོད་བ་མི་
འཐད་དེ། ཚེ་སྤྱི་མེད་བར་འཛིན་བའི་སྟོ་སྟོ་འདོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྒྱུ། །འདོད་ན། སྤྱི་འདེབས་མིན་
བར་ཐལ། སྤྱི་འདེབས་ནི་ཡོད་བའི་དོན་ལ་མེད་བར་འཛིན་བ་སྟེ། ཚེ་སྤྱི་མེད་བར་འཛིན་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐེ་
ཚོམ་ནི། དུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་བར་འཇུག་བ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་རིགས་ཀུན་ལ་མཐའ་གཉིས་
གྱི་འཛིན་སྤངས་སྲིད་བའི་སྟོ་ཞེས་བཤད་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོ་ཚོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། རང་གི་རིགས་ཀུན་
ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་བ་སྲིད་བའི་སྲིད། དེས་ན་དུལ་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་བའི་འཛིན་སྤངས་ཅན་གྱི་
རིགས་སུ་གནས་བའི་རྟོག་སྟོའོ། །ཁོན་བ་ན་ཚུ་ཡོད་སྟམ་དུ་འཛིན་བ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་ཅན་ཏེ། དུལ་དེས་
བར་བྱེད་བའི་རྒྱ་མ་རྟེན་བས་ལོག་སྤྱོད་གྱི་དོགས་བ་མ་ཚོད་བའི་སྟོའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཡིན་བས་སོ། །འདི་
ནི་དམ་བཅའི་ཚིག་ཅམ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མཐོང་གི་དེས་བ་སྟེ། བ་མེད་བས། དམ་བཅའ་བཟོད་བ་སྤྱི་བ་དག་
གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་བར་བཤད་བ་དང་མ་ཐུན་འོ། །འདི་ལ་ཚོས་མཚོག་དང་རིགས་གཉེར་ལས། ཐེ་ཚོམ་
བག་ལ་ཉལ་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་རྟོག་མེད་གྱི་སྟོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། བོད་འགའ་ཞིག་གིས་དུལ་ལ་གསལ་
བའི་རྣམ་བས་འཇུག་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་དུལ་གསལ་བར་བྲན་བའི་སྟོ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་གྱི་སྟོ་ཡིན་
བར་ཐལ། དུལ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་བས་འཇུག་བའི་སྲིད། གཞན་དུ་ན། འཛིག་རྟོག་ན་རང་དུལ་གསལ་བར་
བྲན་

༩༩ །

མི་བློན་གྱི་བྱེ་བྱུག་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་མི་གསལ་བས་བྱུང་བའི་སྲིད། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཡང་
ཡུལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱོད་འབྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྣམ་འབྲེལ་ལས།
གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །མཐོང་སྲིད་འདོད་རྒྱལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་
སོགས་ལ་གསལ་བར་བློན་མི་བློན་གྱི་བྱེ་བྱུག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་བཟུ་བར་འཛིན་མི་འཛིན་
གྱི་བྱེ་བྱུག་གྱུང་མེད་པར་ཐལ་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ། །དོན་གསལ་སྤང་བ་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་གསལ་ཡང་། དོན་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་མ་
འབྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བར་མི་སྤང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་སྤང་བའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་འཇུག་པའི་སྐོ་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་མེད་འབྲེལ་ཤེས་དང་མཛོན་སུམ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཡུལ་ལ་སྤང་
བའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་རྟོག་མེད་འབྲེལ་རྒྱས་སྤྲད་པའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་
སེམས་བྱུང་ལ། སེམས་ནི་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཅམ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ། སེམས་བྱུང་ནི་དོན་གྱི་བྱུང་བར་ཅམ་ཡོངས་
སུ་དཔྱོད་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་གིས་སེམས་ནི་དོན་ཅམ་འཛིན་པའོ། །སེམས་བྱུང་ནི་གནས་སྐབས་འཛིན་པའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་འགའ་ཞིག་གསུགས་ནི་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་ལ། བཟང་ངན་གྱི་བྱེ་བྱུག་ནི་བྱུང་བར་རོ་
ཞེས། །འོན་གཉིས་པོ་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་
དོན་གཅིག་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་བྱེ་བྱུག་མེད་པས་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པས་མན་ཚུན་འཚོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་འཛོག་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དམིགས་པ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་འཇུག་པའི་སྲིད་རོ། །འོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གཉིས་ཀས་དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་
བྱུང་བར་འཛིན་པར་འབྲེལ་ཡང་། རང་སྟོབས་དང་

༼ ༡༤ བ ༽

གཞན་སྟོབས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པས་པན་ཚུན་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སེམས་ཀྱིས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཡང་མ་སྟོས་པར་དཔྱོད་ལུས་པའི་སྲིད། དོན་ཀྱི་བྱུང་བར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཏེ། སེམས་བྱུང་དང་འགྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་སྲིད། སེམས་བྱུང་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོད་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །མི་འཐད་དེ། དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་དེ་ལ་དོན་ཅམ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །བྱུང་བར་རིག་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཅམ་ནི་བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་སྐྱ་སྟེ་ངོ་བོ་ཅམ་དམིགས་ཀྱི། །བྱུང་བར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གཉེས་ཀས་གཉེས་ཀ་འདྲིན་པ་འདྲ་ཡང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བར་རྣམ་པར་འབྱེད་དེ་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་མ་སྐྱུ་ཡིན་ལ། བྱུང་བར་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་མ་སྐྱུ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གཉེས་ཀས་དངོས་སུ་འདྲིན་པར་མཚུངས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་རྒྱུའི་བྱུང་བར་གང་ལས་རྙེད་པར་འགྱུར། ཡང་འགའ་ཞིག་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅམ་ལ་ངོས་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ། བྱུང་བར་ནི་སྐྱོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྣམས་ལ་འདོད་དོ། །ངོ་བོ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྲིད། སེར་སོ་སོགས་ནི་ཡུལ་དུ་མི་འདྲིན་སྟེ། དེ་མེད་ཀྱང་སྟོན་སོ་སོགས་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སྟོན་སོ་མཐོང་བ་ན། གཟུགས་སྟོན་སོའོ་སྟམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཏེ། དེ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱུང་བར་སྟོན་སོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་མ་སྐྱུ་འོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་བརྗོད་ཟེན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདྲིན་ན། སེམས་བྱུང་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པས་བྱུང་བར་མི་སྲེས་པར་སོ་ན་གནས་སོ། །

༧༧ །

ཡང་ན་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་མི་འདྲེན་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་ལས་རྣམ་
བར་སྤེ་སྤེ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད་ཏེ། དག་གཉེན་གཉེས་ཀྱི་
གཟུགས་ལ་གཅིག་ཅར་དུ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གཉེས་སུ་བྱས་ནས་རིག་
བར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་སྣ་མ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །འདི་ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོགས་པ་ཡིན་ལ། ལུང་ལས་ཀྱང་
སེམས་རྣམས་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཞན་མ་གསུངས་ལ། སེམས་
བྱུང་རྣམས་ལ་སེམས་ལས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལྟག་པོ་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་ན་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་རིག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པའི་བྱུང་བར་སྣ་མོ་མི་འདྲ་
བས་རྣམ་པ་འབྱེད་དོ། །འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་། སེམས་བས་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འཇུག་ལ། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཚོར་བས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་
གོ་དེ་དེ་བཞིན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྒྱས་པར་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སེམས་ལ་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རིག་ཅམ་ལས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལྟག་པོ་གཞན་མ་དམིགས་པས་ན་ཅམ་ནི་བྱེ་བྲག་
སེལ་བའི་སྣ་སྟེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་དམིགས་ཀྱི། བྱུང་བར་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་པ་དང་
མ་བྱུན་ནོ། །ཅིའི་སྲིད་སེམས་ལ་གཙོ་བོ་དང་སེམས་བྱུང་ལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། མིག་ཤེས་གང་ཇི་སྟེད་
སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་དབང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་དེས་པའི་སྲིད་མིག་
དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གཙོ་བོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སེམས་འབྱུང་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་
མིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་མ་དེས་ཏེ།

༼ ༣༠ བ ༽

ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚེ་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིབ་དང་། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། རེས་
 འགའ་སྐྱའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདང་འབྱུང་བའི་སྲིབ་རོ། །ཅིའི་སྲིབ་སེམས་བྱུང་ལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལྷན་
 སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྲིབ་ཏེ། དམིགས་པའི་སྐྱོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། གཙོ་བོ་མིག་ཤེས་
 གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་སྲིབ། རྟེན་གྱི་སྐྱོ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 ཏེ། དེ་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིབ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་
 སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཐལ། སེམས་བྱུང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱང་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་སྲིབ་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ནི་མིག་ལ་རང་དབང་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་
 བྱུང་ནི་གཙོ་བོ་དེའི་དབང་གིས་བརྟེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིབ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དང་བྲན་གཉིས་གྲོང་གཅིག་ན་
 གནས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ནི་རང་དབང་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ལ། བྲན་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་
 གིས་གནས་པ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ལུག་མོང་བའི་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་སྲིབ་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོ་སོ་ལ་སྤང་བ་སྤང་མཁམ་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་སྲིབ་དང་། ལྷོ་ལ་སྤང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པའང་མེད་པའི་སྲིབ་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་བར་ཡང་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཅམ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་གཟུང་བུ་ནི། ཡུལ་
 ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ལྷོ་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་བར་ནི་དེ་ལྟར་
 རོ། །དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། རོན་དམ་པར་ནི་དམིགས་པ་མེད་དེ། གཟུང་དང་
 འཛིན་པ་གཉིས་བྲལ་བའི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤང་བ་ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དམིགས་པར་འཛོག་པ་ནི། ཐ་སྐྱད་དུ་ཡིན་

༼ ༣༠ བ ༽

བས་མི་འགལ་ལོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྗེས་ཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། འགལ་ཞིག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དང་། རྒྱ་མཚུངས་བ་ལས་སྐྱེས་བ་སྟེ། རྫོང་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་བས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན། རྗེས་དཔག་གཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་
ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགོ་ལྷ་ལྟན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་དགོས་བས་རྗེས་དཔག་བྱག་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བས། རྫོག་གཉིས་གཅིག་ཅུ་འཇུག་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུང་གི་
དོན་ནི་ཤེས་བར་མཚུངས་བ་སྟོན་བ་ཡིན་གྱི་རྗེས་གཅིག་བར་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྫོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་
འཇུག་པ་མེད། །ཅེས་བ་ཡང་རིགས་མ་སྟུན་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་སྟུན་པ། རིམ་གྱིས་
འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྫོགས། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམ་ཤེས་ཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་
སོགས་བ་རྗེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་རིགས་འབྲ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་།
སེམས་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ཚོགས་བ་གཅིག་ལ་རག་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་
གྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །སེམས་ཚོས་ཅན། སེམས་བྱུང་དང་གཙོ་བོ་འཁོར་དུ་མི་འཐད་བར་ཐལ། སེམས་བྱུང་དང་
རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད། སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྐྱོདོན་བཤམ་དུ་མེད་བར་ཐལ།
སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། ཚོར་འདུ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རྗེས་གཅིག་ལ་རྗེས་
དབྱེར་མེད་འདུ་བ་སྲིད་བར་ཐལ། དོན་དམ་བར་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད། ལུང་པོ་ལ་རྗེས་ཀྱི་སྟོན་ས་
གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་གཉིས་ལས་མེད་བར་ཐལ། སེམས་བྱུང་རྣམ་བར་ཤེས་
པའི་ལུང་པོ་ལས་རྗེས་ལོགས་སུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ལ་ལུང་པོ་ལྷ་ཁོ་ནར་གངས་
རེས་བར་བཤམ་བ་དེ་སྟོག་པའི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་བར་ཐལ་ལོ། །

༼ ༣༡ ན ༽

འདོད་ན། ལྷ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷོག་པའི་སློ་ནས་བརྒྱ་སྤྲུལ་དུ་མར་ཡང་
 དབྱེ་རུང་བའི་སྤྲིར། ཡང་སེམས་རླུང་ཚོས་ཅན། སེམས་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་ཉམས་སུ་
 ལྷོང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྲིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དང་། བདེ་བ་དང་། ལྷུག་བསྐྱལ་བ་དང་། མཚན་མ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་སོ་སོར་རིག་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་ཁམས་རེ་རེར་བྱས་ནས་སེམས་རླུང་རྣམས་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་ནས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལས་ཁམས་ལོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །སེམས་རླུང་རྣམས་ཚོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་ནས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་སྐྱེ་མཆེད་ལོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི། སེམས་སེམས་རླུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚང་
 མིན་དང་ཚང་མ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཤེས་
 པའོ། །དབྱེད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚང་མིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྲིར། མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྲིར་ཏེ། ཡུལ་དོན་དང་མ་ཐུན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྲིར་ཏེ།
 ཚང་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྲིར་རོ་ཞེ་ན། མི་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་བརྗོད་དེ་གཞལ་
 བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚང་མ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྲིར་དང་། འདི་ནི་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྲིར།
 ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྲུག་པ་མེད་འགྱུར་བཞུག་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་
 གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་མཚོག་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་

༼ ༡༡ བ ༽

དབག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེའི་དོན་ནི། མངོན་
སྤྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་འོག་ལོ་གྱི་མངོན་སྤྱི་མ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་སྤྱི་
མ་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཉེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་འདྲེན་གྱིད་
གྱི་མངོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་ཟེན་པའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་དུ་དགོངས་སོ། །མངོན་སྤྱི་མ་ནི་རྣམས་ཁོ་ནའི་དངོས་
གྱི་དུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེགས་གྱི་དུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཉེ། རྣམས་ལ་སྤྱི་མ་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་སྤྱི་མ་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཉེ་སྤྱི་མ་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་
སྤྱི་མ་པོ་རྟོགས་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་པོ་ཅམ་ལ་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་
མཐོང་བས་དངོས་པོ་མཐོང་བར་ཡང་མཚུངས་སོ། །བྱམ་པ་སྐྱེད་གྱིད་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྐྱེད་གྱིད་དུ་ཡང་
ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་དུ་མ་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་། གང་ཟེག་གཅིག་གིས་ཞག་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་མ་པོ་མཐོང་
ནས་ཞག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་གྱི་དང་སྤྱི་མ་པོ་དང་པོར་མཐོང་བའི་མངོན་སྤྱི་མ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དུལ་སྤྱི་མ་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཞེས་རྟོགས་ཁས་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱི་མ་ལོ། །འདོད་ན།
ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དུལ་མ་ངེས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་ལུས་གྱི་མངོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ལོ། །དེས་ན་
འཇུག་དུལ་སྤྱི་མ་པོ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཚད་མ་དང་། འཇུག་དུལ་སྤྱི་མ་པོ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བོད་དག་གིས། དབྱེད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཟེ་ཚོལ། ཡིད་
དབྱེད། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་སྤྱི་མ་པོ་ལོ། །སྤྱི་མ་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་དོན། དུལ་སྤྱི་མ་ལ་རང་གི་ས་མ་ངེས་
པ་འདོད་དམ་ངེས་པ་མ་བྱངས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་སྤྱི་མ་ལོ། མངོན་

༼ ༣༣ བ ༽

སྐྱུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མིན་དུ་ཐལ། དུལ་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲི་མ་ལྟར་ན། རྟོག་
 པའི་རྒྱན་ལག་ཁ་མ་ཉམས་སྲུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སྐྱེས་ཚོས་ཅན། སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་དུལ་ལ་ངེས་པ་མ་བྱངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདོད་ན་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་རྟོ། །དེས་ན་འདི་མངོན་སྐྱེས་མམ་རྟོག་
 མེད་འཇུག་ཤེས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་སློ་རིག་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་རྟོ། །ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་དུལ་ལ་
 ངེས་པ་རྟེན་པའམ་མ་རྟེན་པར་དཔྱོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སྲུ་འདུ་བས་དེ་ལས་
 ལོགས་སྲུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་སྲུ་གནས་པས་བསྟན་ཟེན་ཏེ། །དཔྱད་
 ཤེས་ཀྱང་། ཚད་མ་དངོས་མིན་ཀྱང་མི་སྲུ་བས་ཚད་མའི་རིགས་སྲུ་བསྟེན། །ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་ཅིའི་སྲིད་ཚད་
 མའི་རིགས་སྲུ་འདུའོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བྱེད་ལས་འབྲ་བའི་སྲིད་འདུས་སོ། །དེ་མིན་པ་དེའི་རིགས་སྲུ་འདུ་བ་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སྲུ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཚོས་ཅན། འབྲས་ཏྟགས་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 རིགས་སྲུ་འདུ་བའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་གཉིས་ཏྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
 ལྟར་ན། ཏྟགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སྲུ་མི་འདུ་བར་ཐལ། དེ་མིན་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་འཇུག་གོ། །མ་འོངས་པ་
 བ་སྐྱེ་འགྱུར་ཡང་ཚོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁོངས་སྲུ་འདུ་བའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་
 ཡང་། བསམ་གཏན་བཞེ་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། གཞོད་པ་བྱར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཞོད་པ་བྱ་རུང་གི་
 རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་རིགས་སྲུ་གཏོགས་པ་ཅམ་གྱི་སློ་ནས་མ་
 རྟོགས་ལོག་རྟོག་ ཐེ་ཚོམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་རང་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དུལ་ལ་དཔྱད་པ་མ་ཞུགས་
 པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འགལ་བ་འདྲིན་པའི་སློ། གསུམ་པ་ནི། དུལ་ལ་དཔྱོད་པ་ཞུགས་
 ཀྱང་ངེས་

༼ ༣༣ བ ༽

བ་མ་རྟེན་པའི་སྒོ། གསུམ་ཀ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པ་
དགེ་གཞི་ཡིན་པས། དགེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དགེ་གཞིར་བརྗོད་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་
གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་རྟོགས་པའི་སྒོག་པ་ནས་བརྗོད་ལ། དགེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བརྗོད་པའི་ནི་སྤར་བསྟན་
བ་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་འདིར་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟོན་ཀ་མི་འཇུག་གོ། །ལོག་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་།
རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འགལ་ལྡོག་
འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྒོ་སྟོག་གྲུར་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་
ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་ལོག་སྟོགས་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་
རྟོག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཚོས་ཅན། སྟོག་གྲུར་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་སྟོགས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་པར་འབྲུལ་བར་མི་རིགས་པས་འབྲུལ་རྒྱ་གང་ཞེ་ན།
དེ་ལ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། བང་ན་ཡོད་པ་དང་སྤྱི་ལོ་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་
མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་རྟོག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་དང་།
ཡོད་པ་བར་མ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལྟར་འདྲ་བར་བར་མ་ཚད་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་
པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལྟར་བར་མ་ཚད་པ་ཙམ་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་རྟོག་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྤྱིར་བར་བྱས་
པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་གསུམ་སྒོས་པར་མཚད་ཅེ་ན། བང་གི་རྟོག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མེད་ན་སྤྱིའི་འབྲུལ་
རྒྱ་གཉིས་ཉི་བར་གནས་ཀྱང་རྟོག་འཛིན་གྱི་སེམས་མི་སྤྱི་སྤྱི། འཕགས་པ་བཞེན་འོ། །འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡང་
དགོས་ཏེ། སྒོའི་བྱས་པ་གསལ་

༼ ༣༣ བ ༽

མི་གསལ་ཁྱད་བར་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཕྱི་རིགས་འདྲ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་རི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སློབ་སྦྱོར་
ཡི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། མར་མེད་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སློབ་
འབྲུག་པའི་སྤྱི་འདྲ་བ་གཞན་འབྲུང་ཁོ་ནས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ། མྱོག་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་
འབྲུང་ཡོད་ཀྱང་། ཡོད་པ་བར་མ་ཚད་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུ་མ་བ་དང་གྲོ་མོ་ལ་ཡོད་པ་བར་མ་ཚད་ཡོད་ཀྱང་
འདྲ་བ་གཞན་འབྲུང་མེད་པས་ཉག་འཛིན་མེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ། །དེས་ན་གསུམ་ཀ་སློབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་ངེས་ལས་འདིའི་རང་བཞིན་འདི་མཐོང་བཞིན་དུ། སློབ་ཞན་པ་ཡོད་པ་དམིགས་པས་ཉག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་
དགོས་པས། སྤྱི་ལ་འདྲ་བ་གཞན་གྱི་འདྲ་བས་སྤྱི་ལ་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ། །གཉིས་པ་
རྟོག་མེད་འབྲུག་རྒྱུ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་འབྲུག་རྒྱུ་གང་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ།
ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཉེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། གནས་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་མེ་སྤྱི་དུ་སློབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དེས་ན་དབང་གི་དབང་པོ་སྤྱད་པས་སྤྱི་རོལ་དུ་འགལ་མེ་ཐག་ཞགས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ། །གཉིས་པ་ནི་
མིག་ལ་རབ་རིབ་གྱིས་སློབ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དབང་པོ་སྤྱད་པས་སྤྱི་འདྲ་འཛིན་གྱི་ལ་ལ་སྤྱང་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་
རྒྱུ་རྒྱུ། །གསུམ་པ་ནི། ལུ་ལ་མཐོགས་པར་འགྲོ་བའི་གྲུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དབང་པོ་བསྤྱད་པས་སྤྱི་ལ་འདྲ་འགྲོ་བར་སྤྱང་
བའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ། །འདི་གསུམ་གྱིས་ནི། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀའི་འབྲུག་རྒྱུ་བསྟན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་
སྤྱང་བ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་གྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲུག་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ། །ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་
འབྲུག་རྒྱུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ལ། གཞན་
ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། བོད་སྤྱི་རབས་པ་དག་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ལ་དབྱེ་ན་
སྤྱི་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྤྱང་ལ་མ་ངེས་དང་། དབྱེད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། དེ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་
གྱི་

། ༣༣ །

མཚན་ཉིད་ནི། མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་རྟེན་བར་སློབ་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ། དེ་ནི་བླ་མ་ཚུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད། ལྷ་མཚན་སྐྱེན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱད། མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱད་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ཁོ་བོ་སྐྱོད་པ་རྒྱུ་ལོད་སྦྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། འག་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ལ་འདུས་པའི་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་ལ་མེད་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུ་ལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལྷ་མཚན་སྐྱེན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱད་ཚོས་ཅན། ཡིད་དཔྱད་མིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་བདེན་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དུ་ལ་ལ་སྐྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཞུག་ཡང་ཁོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡིད་དཔྱད་དེ་རྟགས་ལ་སྣོས་སམ་མི་སྣོས། བལ་ཉེ་མི་སྣོས་ན། ལྷ་མཚན་མ་བརྒྱུད་པར་ཡིད་གྱི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་དེ་དང་རིགས་མི་མ་སྐྱེན་པའི་ཚད་མིན་ལོག་ཤིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །བལ་ཉེ་རྟགས་ལ་སྣོས་སོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གཤ། ལྷ་སྐྱེད་ལ་སྣོས། དང་པོ་ལྷ་རྒྱུ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཚད་མིན་ཏུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདོད་ན། བཞུག་ཚོགས་ཡང་དག་ལ་སྣོས་ནས་སློབ་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་བ་ངེས་པ་འགལ། བཞུག་ཚོགས་ལྷ་སྐྱེད་ལ་སྣོས་སོ་ཞེ་ན། བཞུག་ཚོགས་ལྷ་སྐྱེད་ནི། འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུར་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད་པས། གསུམ་པོ་གང་ལ་སྣོས་མ་ངེས་པ་ལ་སྣོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཏུ་འགྱུར། འགལ་བའི་རྟགས་ལ་སྣོས་ན་སྐྱེན་ཅི་ལོག་གི་སློབ་འགྱུར། མ་གྱུར་པའི་རྟགས་ལ་སྣོས་ན་བཞུག་ཚོགས་ལ་བསྐྱེད་ཏུ་སྐྱེད་པའི་མ་སྐྱེད་པས། མ་རྟགས་པའི་སློབ་འགྱུར་བས་ན། གསུམ་པོ་གང་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། དོན་བདེན་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགལ་བས་ཡིད་དཔྱད་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །བལ་ཉེ་བཞུག་ཚོགས་ལྷ་སྐྱེད་གསུམ་ཏུ་མི་འདུ་བས་ན། བཞུག་ཚོགས་ལྷ་སྐྱེད་ལ་སྣོས་ཀྱང་སློབ་གསུམ་གང་

༼ ༡༧ བ ༽

རུང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་མི་འགྲུང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཏམ་ཚིག་ས་ལྟར་སྒྲུབ་བཞི་བ་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་
 ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་གཏམ་ཚིག་ས་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་ཉེན་ཅིང་གཏམ་ཚིག་ས་ལྟར་གསུམ་དུ་ཉེན་པ་ལ་མི་འདུ་བ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་གཏམ་ཚིག་ས་ལྟར་གསུམ་ལ་བཞེན་པའི་སྐྱོར་འདུ་བ་མིན་པར་འདོད་ན།
 འོ་ན་རྗེས་དབུག་ཏུ་ཐལ། གཏམ་ཚིག་ས་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱོག་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་
 སྲིད་རྟོ། །འདོད་ན། ཚད་མིན་དུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དབུག་ཏུ་མི་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་
 གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྲུབ་ཏེ། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབུག་མ་ཡིན་ཅིང་
 ཉགས་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱོག་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་གཏམ་ཚིག་ས་ལ་
 བཞེན་ནས་སྐྱོག་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པས་ན་ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་མི་འགྲུབ་རོ་ཅེ་
 བ། འོ་ན་རྗེས་སུ་དབུག་པའང་ཚད་མ་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དབུག་དང་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྐྱོ་
 འདོགས་མི་གཅོད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་སྐྱོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། ངེས་
 ཤེས་དང་སྐྱོ་འདོགས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་མིན་པར་འགྲུབ་རོ། །གལ་ཏེ། ཉགས་ལ་བཞེན་པར་མི་འདོད་པས་
 བྱུང་བར་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ལྷ་མཚན་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱོག་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་ཉོགས་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ།
 གལ་ཏེ་རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། བརྒྱན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་།
 སོམ་ཉིའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་མི་འགལ་ཞེ་ན། རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
 པ་མེད་ན། རང་གིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ། སྐྱོག་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་
 འདོགས་པ་ཉམས་ལ། ཁྱོན་བ་རྙིང་བ་ན་ཚུ་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་པའི་སྐྱོ་ཅེ་གཉིས་སུ་འགྲུབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་འདོད་
 བ། དེ་ལས་སྐྱོ་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྐྱོ་ཡང་རྙིང་པར་དགའོ། །ཡང་ན་ཉགས་ལ་མ་སྐྱོས་པར་སྐྱོག་གྲུར་
 གྱི་དོན་

། ༡༧ བ །

བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཉམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྤྲོད་ཅི་
ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཅིས་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །འདོད་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན། སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ཉམས་
སོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ན་སྤྲོ་མ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་
མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ནི། སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར་དོགས་
པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྤྱོ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་སྤིང་ན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་མི་འདུ་བར་འདོད་
དགོས་ལ། ཡང་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆ་ནས་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཡང་མི་འདུ་བས། ཚད་མིན་གྱི་སྤྱོ་
དུག་པར་འགྱུར་བས། རང་གིས་འདོད་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྤྱོའི་གངས་ངེས་ཀྱང་འདྲི་བའོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་
ཡིད་དཔྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་ན། བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀུན་ཀྱང་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ན། འོ་ན་
རང་གི་ཁང་པའི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་སྟུང་པའི་སྤྱོ་རིག་ཀུན་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་
འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས། ཐེ་ཚོམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚད་
མིན་གྱི་སྤྱོར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོ་ཡུལ་སྤྲོད་ཅི་ལོག་ཏུ་འདྲིན་པ་ཡིན་ན།
སྤྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་ལོག་ཤེས་སུ་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། གལ་ཏེ། རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་
ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྤྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། ལྷུང་ཐོས་པ་ལས་
ལྷུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དོ་ཅེ་ན། རང་གི་སྤྱོ་བའི་ལྷུང་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱོ་བའི་ལྷུང་གཉིས་

༼ ༣༥ བ ༽

རང་གི་ལུང་ལ་ཡང་། རང་དོན་ངེས་དོན་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་ཡང་། འཐད་མི་འཐད་གཉིས། དེ་ལ་སྐྱབ་
 གྱེད་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་མོ་ཚད་མར་འདུ་ལ། ཚད་མས་གཞོན་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་
 སློབ་མོ་ལོག་ཤེས་དང་། སྐྱབ་གྱེད་དང་གཞོན་གྱེད་མ་མཐོང་བའི་ལུང་ལ་རྟེན་པའི་སློབ་མོ་ཚོམ་དང་། བརྗོད་བྱ་ལ་
 རིགས་བས་བརྟགས་ནས་མ་རྟོན་པའི་སློབ་མོ་རྟོགས་པའི་སློབ་མོ། ལུང་ལ་རྟེན་པའི་སློབ་མོ་སློབ་མོ་རིགས་བཞི་པོ་དེར་
 འདུས་པའི་སྤྱི་བ་སློབ་མོ་རིགས་བཞི་པོར་མ་འདུས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་མོ་གཞན་མིན་
 འོ། །གཉིས་པ་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི། བོད་དག སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད། སློབ་མོ་རིགས་དང་མི་
 འགལ་བར་འཇུག་ཅིང་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱང་བ། དཔྱེན། གསུམ་སྟེ། རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བྱུང་བའི་སྐྱད་
 ཅིག་སྐྱང་བ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། སློབ་མོ་རིགས་སྐྱེད་པའི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་འདོད་
 བོ། །གལ་ཏེ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱང་ཞིང་སློབ་མོ་རིགས་དང་མི་འགལ་བ་འཇུག་པ་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་མོ་དཔྱེན་བར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཀུན་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་
 སུམ་ལ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱང་ཞིང་ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་པའི་སྤྱི་བོ། །འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་
 བ་ལས། མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་འགལ་ལོ། །སྟོག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འཛིན་
 གྱི་སློབ་མོ་རིགས་སྐྱེད་གྱེད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་གྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 གཞུང་འདི་ཉིད་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་ལུལ་ལ་ངེས་པར་མི་འདྲེན་པའི་སྤྱི་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། འོན་ཏེ་གཞོན་པའི་རྒྱན་འགག་ཁ་མ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་འོ། །རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

། ༣༥ །

དབྱུང་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྲར་རྟོགས་
ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་སློབ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་སློ། དབྱེན་མངོན་སུམ་བཅད་
ཤེས་དང་། རྟོགས་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སློན་པོ་དང་པོར་མཐོང་བའི་རྗེས་ཐོགས་ཀྱི་
མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །བཅད་ཤེས་རིགས་
བས་སློབ་རིག་གང་དུ་གཏོགས་མཐའ་དབྱུང་ན། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཚད་མའི་སློབ་རིག་ཉིད་དུ་
འདུ་བར་འགྱུར་གྱི། གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་རིག་གཞན་དུ་མི་སྲིད་དོ། །རྗེ་ལྟར་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་
པའི་སློབ་རིག་མི་སྲིད་ཅེ་ན། གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་རིག་ནི། ཡིད་དབྱེད་དང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་དང་། ཐེ་
ཚོམ་གསུམ་པོ་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་སྲིད། ཐེ་ཚོམ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་
འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་ཚད་མར་མི་འདོད་ཅིང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་སྲིད་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་རིག་དུ་མི་འཐད་དོ། །ཁྲིད་ཀྱིས་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་སྲུང་འདོད་པ་ལས།
སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ཡིད་དབྱེད་དང་། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པས། ལྷག་མ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་
རྟོག་དང་ཚད་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། ཁྲིད་ཀྱི་རང་
ལུས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། ལོག་རྟོག་དུ་འདོད་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པས་
ལོག་རྟོག་དུ་འདུ་བ་འགལ། དེན་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ལོག་རྟོག་ཡིན་པ་
འགལ། གལ་ཏེ་ཚད་མར་འདོད་ན་ཚད་མིན་དུ་འཛོགས་པ་འགལ་ཞིང་། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་འགལ་
སོ། །འོན་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། མ་རྟོགས་པའི་སློབ་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་སྲར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་
འཇུག་པས་མ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོན་གྱུབ་ཟིན་སྐབས་པའི་རྟོགས་ཀྱང་། གྱུབ་ཟིན་སྐབས་པས་མ་གྱུབ་པའི་

༼ ༣༩ བ ༽

ཉགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྲིད་མ་གྲུབ་པར་
 འདུའོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་སྲིད་ལས་གཞན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་མ་
 རྣམ་པའི་ཉིད་དེ། རྣམ་པའི་ལས། རྒྱ་བ་རྣམས་པའི་ལས་ལ་བྱུང་པར་དུ་མེད་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་བྱུང་སྐྱབ་པ་ལ་སློའི་ཡུལ་
 དུ་བྱུང་བྱུང་ཉགས་སུ་བཞག་པ་ལས། རྣམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་བྱུང་རྣམས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན།
 བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། རྣམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སློའི་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་སློའི་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་
 རྣམ་པའི་སློའི་རིགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ནི། རྣམ་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །གལ་ཏེ་
 རྣམ་ཉིད་ཀྱི་ཉིད་འདོད་ཞེས་འཇིན་པར་བྱེད་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་དོ། །འདྲ་བའི་ཉགས་ལས་སྲིད་ཀྱི་
 རློང་བ་དཔོག་པའི་སློའི་ཚད་མར་འདུའོ། །འཇུག་ཏུ་མཛོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ནི། མཛོན་སུམ་ཡང་
 ཡིན། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྐྱབ་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རོ་བོ་དང་། ཡུལ་འཇིན་དུས་དང་།
 ཡུལ་དང་འཇིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སྲིད་ཏེ། མཛོན་སུམ་ནི་རོ་བོ་རྣམས་ལ་དང་། དུས་ད་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 འཇིན་སྐྱངས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་དུས་ལ་འཇུག་ཅིང་། རོ་བོ་འདྲ་
 བ་ཡིན་པ་དང་། འཇིན་སྐྱངས་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། མཛོན་སུམ་གང་ཡིན་ཚད་མར་
 གསུངས་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མིན་དུ་འདོད་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་སྲིད་ཏེ།
 གཞན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྲིད་ཚུང་བ་འཇིན་ན་འདྲ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞན་
 དག་སྐྱང་ལ་

། ༣༩ བ །

མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལའང་ཞུགས་པས་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མིན་དུ་
འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ལ་སོམས་ཤིག་སྟོན་པོའི་རིགས་རྒྱན་དང་
པོར་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། ལུ་སྟེགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱི་ལམ་གཞན་སེལ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ལུ་སྟེགས་པ་འདོད་
པའི་རིགས་ཚོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་གྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་ཅམ་དུའང་མི་
རུང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
ཚོས་ཅན། རྗེས་གྱི་བཅད་ཤེས་གྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་མེད་པར་ཐལ། ལུ་སྟེགས་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་དང་། བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཞི་མ་ལུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་
སུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བཅད་ཤེས་སུ་འགལ། སྟོན་པོའི་རིགས་སྤྱི་ནི་ཚོས་ཅན། མིག་གི་དབང་པོའི་
དངོས་ཡུལ་དུ་འགལ་བར་ཐལ། མིག་གི་མཐོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་
ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། རང་མཚན་སྤྱིར་མེད་གསུང་སྐྱེས་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱིར་གྱི་དེ་དག་སྟོན་པོའི་སྟུང་དུ་རྟོག་པས་ངེས་པ་མན་ཚད་བཅད་
ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རང་ཡུལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདྲ་བར་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ཚོས་
ཅན།

༼ ༣༧ བ ༽

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་
 རིགས་པ་ཤེས་པ་སྲོགས་སྤང་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། རྟོན་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དང་སྤྲད་
 ཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པར་བཅད་པས། སོ་སྤྱེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་ནི་ཚད་
 མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ནི། རུལ་སྤྲ་པར་རེ་རེ་ཁོ་
 བ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རུལ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་སོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཚོགས་པའི་སྤྲད་ཅིག་རི་སྟེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲོང་བའི་རྣམ་ཤེས་མ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་ལ། རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་མཚན་གྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་རི་
 སྟེད་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་སློབ་དཔོན་སྲོགས་སྤང་དང་ཚོས་གྲགས་གཉིས་
 བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚད་མིན་སྟོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
 མི་བསྐྱེད་པར་མ་གྲུབ་པའི་རིག་པ། དབྱེ་བསྐྱེད་ནི། ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་
 རྟོགས། ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཚད་མའི་འགལ་ལྷན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་
 དཔྱོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་སྲིན་ཅི་ལོག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་སློབ་ཅི་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་སྦྱོར་ན། ཚད་མིན་གྱི་
 སློབ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་པ་གཅིག་ལུང་འདུས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་མཚན་
 ཉིད། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་རུས་པས་སྟོང་པའི་རིག་པ། དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་
 ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་སློབ་པ་སྲོགས་པ་སྟེ། རྟོག་གི་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལྟོག་
 རིས་པ་སྟོབས་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྟོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་སྤྲ་རྟོག་མི་རྟོག་རིས་པ་ན་དཔྱོད་

། ༣༧ །

བ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ཀྱང་མ་རྟེན་ནས་མ་རྫོགས་པ་ནི་དབྱེད་ཀྱང་སློ་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་
ལ་དབྱེད་ན་གསུམ། རྫོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྫོགས་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་དབྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟག་འཛིན་
གྱི་སློམ་སྤང་བས་མ་རྫོགས་པ་ནི། རྫོག་བས་བྱམ་པའི་སྤང་ཅིག་མ་མ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པས་མ་རྫོགས་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་ཤེས་
གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་བས་གཞོད་པའི་རིག་པ། དབྱེད་ན་རྫོག་པ་ལོག་
ཤེས་དང་། རྫོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
ཞུགས་པའི་རྫོག་པའོ། །དབྱེད་ན་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྫོག་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྲལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དུས་ལ་ལོག་
པར་རྫོག་པ་ད་ལྟར་གྱི་སློན་པོ་ལ་འདས་པའི་སློན་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྫོག་པ་ལག་པ་
འདིའང་ཅ་ཅུན་དང་སྦྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ལོ་སྦྱུང་བ་སྦྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ། གཉིས་པ་རྫོགས་མེད་
ལོག་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་རྫོག་མེད་གྱི་སློ། དབྱེད་ན། དབང་
ཤེས་འཁྲལ་བ་སྐྱབ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཤེས་སྤང་བ་མི་ལམ་གསལ་སྤང་
གི་ཤེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སོ་སོར་སྤྱེན་རྫོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་གསུམ། རྫོག་མེད་ལོག་ཤེས་པ་གཉིས་ཉེ་རྣམ་པ་
ལྟའོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་གྱི་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་སྲིད་པའི་རིག་པ།
སྤྱེན་ན། མཐོན་དུ་གྱུར་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྤྱེན་ཆ་མཉམ་པ་
དང་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་མི་འབྱུང་སྟམ་
བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། བལ་ཆེར་འབྱུང་སྟམ་བ་ལྟ་
བུ་དོན་འབྱུང་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། བལ་ཆེར་མི་འབྱུང་།

༼ ༣༩ བ ༽

སྣམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སློམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དང་སྤང་ན་རྣམ་པ་
 ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་དེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་མཐའ་དག་དང་། རྟགས་
 ལ་མི་ལྟོས་པ་ཁོན་པ་ན་ཚུ་ཡོད་དམ་སྣམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སློག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་
 སློ་ནི་བདེན་ཡང་རུང་། བརྒྱན་ཡང་རུང་། བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་བསྐྱབ་པ་ནི། ཚད་མའི་ཤེས་པ་
 གཉིས་པོ་ཡང་། དུལ་ཅན་གྱི་དོས་ནས་དབྱུད་ན། རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
 པ་གསུམ་པོ་ཡང་། དུལ་རྟོགས་ལུགས་ཀྱི་དོས་ནས་དབྱུད་ན་དུལ་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ནོ། །འོ་ན་
 མ་རྟོགས་པ་དབྱེ་གཞིར་འགྱུར་བས་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་
 བ་ནི། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དུལ་ལ་རྣམ་དབྱེད་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི། སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་
 པའི་བྱེད་ལས་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་སློ་བརྟག་པའི་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ། ། ༥ །།གསུམ་པ་སློ་དེས་དུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་སྤྱི་
 དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། དུལ་དང་དུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན། རྣམ་སྟོན་དོན་
 ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་ བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་
 དབྱུད་པ་ནི། རྣམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་གསལ་བར་
 འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ རྣམ་སྤྱི་ལ་ཞེན་པའི་སློ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་
 པའི་སྤྱིར་ རང་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་མཚན་ནི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ སྤྱི་ནི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་མི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ འདིར་བོད་ཀྱི་སློབ་
 དཔོན་དག་ རྣམ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དང་། སྤང་བ་དང་།

། ༣༥ །

སེལ་བ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་རྣམས་ལ་སློ་ཚེས་དང་དོན་ཚེས་སོ་སོར་མ་སྤྲེལ་བར་འཚོལ་བར་
སྤང་ཞིང་། དེས་འགའ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དེས་འགའ་སྤྱི་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་དང་ལྷོག་པ་སོགས་སྡེ་
བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་གཞན་དུ་འཚང་ལ། ཁོ་བོ་ནི་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤའ་བ་བཞིན་འདོད་དོ། །དེ་
ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་བའི་རང་གི་དོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱི་
རྣམ་དང་། ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམས་ནི་དོན་ཚེས་ཡིན་ལ། ལྷོག་པ་དང་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་ནི་སློ་
ཚེས་སུ་སྡེ་བདུན་ནས་བཤའ་དོ། །ལོག་པ་དང་། རྣམ་དང་། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་ནི། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་།
སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲུར་བ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤའ་བས་དངོས་པོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་
ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ལོག་པ་དང་། རྣམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་སྤྲོད། ལྷོག་
པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་དོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་ནི། ལྷོག་པ་དང་སྤྱི་དོན་
དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་། སེལ་བ་ཡང་། སློའི་སེལ་བ་དང་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དངོས་མེད་
དུ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་བསྟན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
སྤྱིའི་དོན་ནི། །ཁ་ཅིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་པས། མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཞེས་
འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤའ་བ་འདི་ལ། རང་དང་སྤྱི་མཚན་
བྱུང་བ་ལྷན་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤའ། །ཅེས་གསུངས་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་
པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་

། ༣༥ ན །

ཉིད། རོན་དམ་པར་རོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཞེས་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གདོན་མི་བ་བར་
 འགལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རོན་དམ་པར་རོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་འགལ་བར་ངེས་པའི་སྤྱིར། ལུས་སོགས་བྱེ་བྲག་
 ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་དང་། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་རང་མཚན་ཡིན་པ་ཡང་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་
 ཞིང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་མ་ཡིན་འགལ་བ་དང་། འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱིར་ན་
 གཉིས་པོ་འགལ་བར་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་མཚན་གྲུབ་བ་བྱུང་ནས་དེའི་
 མཚན་ཉིད་འགོད་པར་བྱེད་ན། འོ་ན་བྱེད་རང་ལྟར་ན་ལུས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། རོན་བྱེད་
 རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཀ་བ་ཡང་། ལུས་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ལུས་པའི་རོན་
 སྤྱི་ཡང་ཚོས་ཅན། སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། རོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཀ་བ་ཚོས་
 ཅན། ལུས་པའི་རོན་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པས་ཁས་བླངས་
 སོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་ཀྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱི་འི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འདིར་དེ་དག་རང་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་པ་དང་།
 སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགོ་ལྟོག་ །ཅེས་པ་དང་། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་
 རོན་སོམས་ཤིག་དང་། ཚིག་གི་ལོ་མས་རོན་གྱི་སྤྱོད་མི་སྤོངས་སོ། །འགལ་ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རོན་བྱེད་
 རྒྱས་པ་ཅམ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རོན་དམ་པར་ཞེས་སྤྱིར་བ་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞུང་དུ།
 རོན་དམ་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་རོན་དམ་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་མ་གསུངས་ན། གལ་
 ཏེ་ཀུན་ལ་རྒྱས་མེད་ན། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འགོད་པ་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཅམ་ཞེས་
 དབྱུ་མ་པས་ཀྱང་

། ༣༤ བ །

བཞེད་པས་སོ། །འདིར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྷན་མོང་གི་ཚོས་སུ་གྲགས་ལ། དེ་ལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་བཟངས་པའི་རང་
ཞེས་པ་ནི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་འདོད་དགོས་པས་ན། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དང་། སྤྱི་མཚོན་
བྱར་བཟུང་ནས། དེ་དང་དེའི་མཚོན་ཉིད་འགོད་པར་གསལ་བ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་ལྷན་མོང་
མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་གི་མཚོན་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས། དེའི་
མཚོན་ཉིད་འགོད་པ་ཡང་གཞུང་གིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྤྱི་མཚོན་ཉིད་
དོན་དུ། སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་རྗེས་འགོ་ལྡན་སྤྱི་མཚོན་ཉིད་ལ་མ་མཐོང་སྤྱི་མཚོན་ཉིད་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །འགའ་ཞེག་
དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཡོད་ལ། རང་གི་མཚོན་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་སོ། །དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཚོན་ནི་མེད་དེ། དོན་གྲེད་རུས་དང་མི་རུས་སྤྱི་ལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
གིས་སྤྱི་མཚོན་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་མཚོན་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཅི་
བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་ཅེས་པས་འདོགས་གྲེད་བཟུང་ངམ་
མཚོན་བྱ་བ་རྗོད་པ་ཅམ་ཡིན། མཚོན་གྲེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་བཟོན་བཟོན་ཅེས་ལ། མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་བཟུང་བར་
འདོད་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་ཡང་ཅིའི་སྤྱི་སྤྱི་མཚོན་མིན། སྤྱི་མཚོན་ནི་དོན་གྲེད་མི་རུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མཚོན་ལོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྲེད་རུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། གལ་ཏེ་དོན་གྲེད་རུས་པ་དང་སྤྱི་མི་འགའ་ལོ་
ཞེ་ན། སྤྱི་མཚོན་དང་དོན་གྲེད་རུས་པ་ཡང་མི་འགའ་ལོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་གྲེད་རུས་པའི་སྤྱི་
མཚོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་བར་གྲེད་ན། དོན་གྲེད་རུས་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན་ཞེས་ཅི་བར་བྱའོ། །བྱམ་པའོ་ཞེ་ན། ཁོ་
བོ་ཡང་བྱམ་པའོ་ཞེས་བཟོན་དེ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །འོ་ན་མཚོན་གྲེད་དུ་ཐལ། སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱི་མཚོན་
ཞེས་ཚོད་ན། གོང་དུ་དོགས་པ་དབྱུང་བེན་ལ།

༼ ༣༠ བ ༽

འོ་ན་ཁྱེད་ལ་ཡང་མཚན་གྱི་དུ་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཀྱང་མཚན་སོ། །འདིར་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། མ་དབྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཟུང་དབྱེད་པ་དང་། འཕྱོང་ལྷན་དབྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། མ་དབྱེད་པའི་དོན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྲིད་དང་། སྲིད་ལྱེད་འོན་པའི་སོ་སོར་མ་སྲེ་བར་རང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་བྱམ་སོགས་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རྟགས་སྐྱོར་དོན་གསུམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་འདོག་པའི་སྲིད་དེའི་ཆེ་ཡང་རྟགས་སྐྱོར་དོན་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྣང་བཏགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སོ་སོར་སྲེ་བ་དང་། གསལ་བ་དང་སྲི་གཉིས་སུ་སྲེ་བའི་ཆེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་རྒྱར་བཤད་པའི་སྲི་ནི་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྲེ་བའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་དངོས་སོར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་འཕྱོང་ལྷན་པར་དབྱེད་པའལ། གནས་ཚུལ་ལ་ནི། སྲི་ཞེས་བྱ་བ་ལྷན་ཟུང་མེད་དེ། གནས་ཚུལ་ལ་བྱུང་བ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། །ཞེས་པ་དང་། ལྷ་དབང་སྒོམ། སྲི་ཞེས་བྱ་བ། དངོས་པོར་བྱུང་བ་ལྷན་ཟུང་ཀྱང་མེད། ཅེས་གསུངས་པའང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་སྲི་དང་དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་དང་དོན་དམ་པར་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཁྱོད། བྱམ་སོགས་ཚེས་ཅན། རང་གི་གསལ་བ་ཟངས་བྱམ་དང་དུལ་བྱམ་སོགས་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་དོན་དམ་པར་ཐད་མིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཟངས་བྱམ་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། དུལ་བྱམ་སོགས་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་དུལ་བྱམ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་གསེར་བྱམ་ལ་རྗེས་

། ༣༠ བ །

སྲུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ་ལོ། འོན་དམ་བར་གསེར་བྱམ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། འོན་དམ་བར་དུལ་བྱམ་ལ་རྗེས་སྲུ་
མི་འགྲོ་བས་བྱམ་གསལ་ཀུན་ལ་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་བར་གྲུབ་པའི་སྲི་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། འོན་དམ་
བར་བྱམ་གསལ་ལ་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བར་མི་འདོད་ན། འོན་དམ་བར་གྲུབ་པའི་བྱམ་སྲི་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། འོན་དམ་བར་བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མོང་དུ་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བའི་བྱམ་སྲི་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་གསལ་
རྣམས་པན་ཚུན་རྗེས་སྲུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། འོན་དམ་བར་བྱམ་གསལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བྱམ་སྲི་དོན་གཞན་
མེད་པའི་སྲིར་ཉ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྲི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱབས། །དེ་
ཡིས་རྗེ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་
གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཡང་། ཅུ་བ་དང་འགྲེལ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་འདད་གསུམ་
ཀས། སྲི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྲི་མཚན་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་
སྲོར་བ་མི་སྣང་དོ། །གཞན་ཡང་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་གསལ་མཐོང་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་འདྲིན་མདོན་
སྲུམ་གྱིས་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། འོན་དམ་བར་གྲུབ་པའི་སྲི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
སྲིར་དོ། །ལུ་སྟེགས་པས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་སྲི་སྐྱ་དང་སྲི་སྟོ་འཇུག་པའི་ཉེན་དུ་ཤིང་སྲི་དངོས་པོ་བ་
ཁས་ལེན་པ་བཀག་ནས། ཤིང་གསལ་ཉིད་ཤིང་གི་སྲི་འདྲིན་གྱི་རྐྱུར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་
གསལ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མོང་དུ་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྲི་རང་མཚན་པ་ཞིག་གཏོན་མི་བ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་སྲིར། ཡང་བྱམ་པའི་རྗེས་དང་གསེར་བྱམ་གྱི་རྗེས་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ།
གསེར་བྱམ་གྱི་རྗེས་སྲིད་བྱེད་གྱི་རྐྱུ་ལས་བྱམ་པའི་རྗེས་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིར་དང་། གསེར་བྱམ་གྱི་རྗེས་འགགས་
བས་བྱམ་པའི་རྗེས་ཀྱང་འགགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཉེ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོན་གསེར་

༼ ༣༡ བ ༽

བྱམ་དང་། བྱམ་པའི་རྗེས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་གཉིས་པོའི་
 རྗེས་ཐ་དད་ནས་འདུག་ཡུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། འོ་ན་གཅིག་པའི་རྗེས་གང་ཡིན་དོས་ཟུངས་ཤིག་ བྱམ་པ་
 གཉིས་པོའི་རྗེས་པོ་སོ་སོ་ཡིན་ན། གཉིས་པོ་རྗེས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་གཤམ་འགྱུར། དེས་
 བ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་
 དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱམ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན།
 གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཅུང་ཟད་ཡུང་མེད་པར་
 ཐལ། ལྷོག་པའི་སེལ་བ་ལ་སྤྱིར་བརྗོད་པ་དང་། ལྷོའི་སེལ་བ་ལ་སྤྱིར་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
 གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་མེད་ལ། གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐད་དུ། སྤྱི་ཡི་སློ་ཡང་སྐད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སུན་དཔྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། ལྷོག་པ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཤམ་ཉེ་གསལ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་
 རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ནའང་གསལ་
 བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྤྱོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་
 གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་
 སོ། །གཤམ་ཉེ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ཉེ། སྤྱོད་ན་གྲུབ་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལོ་ཞེ་ན། གུན་རྗོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་དོན་གཞན་འདོད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱི་གཞོན་པ་འབབ་པའི་
 ཕྱིར། འཇིམ་རིལ་བཅུ་

། ༣༡ །

རེ་རེ་ནས་སྤང་ལ་གཞུང་བའི་སྤང་གྲངས་ལས། བུ་ཕོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤོམ་ནས་གཞུང་བའི་སྤང་གྲངས་ཆེས་
ལྷག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་
གལ་ཉེ་ལྷག་པ་མི་འདོད་ན། ཡན་ལག་བུ་ཕོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིག་རིམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་
གཞན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་བྱམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་སོགས་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་བྱམ་པ་དོན་གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཉེ་བྱམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་
སོགས་ཚོགས་པ་ལ་བྱམ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བྱམ་པར་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པ་ལ་
འདོད་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་སོགས་ནི་
བྱམ་པ་མ་ཡིན། དེ་ལས་དོན་གཞན་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཡང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱི་ལྷག་ འདི་ནི་ཅན་
དན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་མི་འདོད་པར། དངོས་པོ་ལ་
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་བྱམ་པར་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་རྫོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་འགལ་ཞེས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོར་དོན་གསུམ་དངོས་པོ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ཡིན་ལོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབུག་གིས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཇིག་ཅུས་པར་ཐལ། སྐྱ་དང་
མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལྷག་ འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་
རྫོ་མ་ཡིན་པའམ། སྐྱ་དང་བར་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྐྱུད་པས་ཚོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རང་མཚན་དངོས་སུ་
འཇིག་པའི་སྤྱི་ལྷག་ རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སུ་རེག་པ་གཅིག་སྤིད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚོས་ཅན་དུ་སྐྱ་རང་མཚན་སོང་བ་གཅིག་སྤིད་པའི་སྤྱི་ལྷག་ འདོད་ན། སྐྱ་རྟོག་གིས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པ་སྤིད་པར་ཐལ་ལོ། །

། ༣༩ བ །

འདོད་ན། མོང་བས་ཀྱང། གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ལུས་པར་ཐལ། མོང་བའི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་
བས་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སྲིད། གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ལ་མིག་གི་
དབང་པོ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ལུས་པའི་སྲིད།
བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་དོན་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་ལུས་པར་ཐལ། སྐྱོད་ཀྱི་ལུས་སུ་འབྲང་དགོས་ལ།
རྟོག་པ་ཡང་གཟུང་དོན་ལ་མ་སློབ་པར་མངོན་སུམ་གྱི་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
ཏེ། དེ་ནི་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་གི་རང་མཚན་ལ་དངོས་
སུ་རིག་མི་ལུས་པར་ཐལ། སྐྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྐྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་དགོས་ལ། སྐྱོད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་བཟུང་དོན་འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད། རྟོགས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་སོགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་རིག་མི་ལུས་པའི་ཚུལ་གཞན་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །སྤྱི་རོལ་རྟོན་མིན་
སྐྱོད་ཀྱི་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་ནི། དགག་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བར་བལྟའོ། །གཞུང་ལས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱོད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། གཙོ་འཛིན་རྟོག་པ་ལའང་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད་
དང་། སྐྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཀྱི་སློབ་འདོགས་ལ་ཡང་སྐྱེད་དོན་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །གནས་སྐབས་
འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་
ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱོད་ཀྱི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་དང་འགའ་ཞིག་
ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འབྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་གཞན་ལས་མིན། །མར་མེད་འོད་ལས་ཞོར་བུ་
བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་

། ༣༩ བ །

ཅམ་གྱི་ཡུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱོན་ལོན་མ་ཐུན་དང་དོན་མི་མ་ཐུན་གཉིས།
 སྐྱུ་བ་དང་མི་སྐྱུ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་
 སྐྱུ་འགོ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་ཡང་འདོད་ན། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དམ་
 མེད། མེད་ན་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགལ་ལ། ཡོད་ན་དངོས་པོའི་རྒྱའི་དུས་སྐྱུ་དངོས་པོ་ཡོད་དམ་
 མེད། ཡོད་ན་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་ན་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྲིད། མ་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་
 སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟེན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་མེད་ན་དངོས་པོའི་རྒྱའི་
 དུས་ན་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །རང་རིག་མངོན་སྲུང་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་
 དགོས་པས། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་སྐྱུ་རང་རིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རང་རིག་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་སྐྱུ་རང་
 རིག་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྲིད་སྲུ་མའི་རིགས་པས་གཞོན་པ་དང་། སྐྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་གནས་
 བ། །ཟན་ཟ་མི་གཅང་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་པར་འདོད་ན། རང་རིག་གི་
 ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ། །ཤེས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་བཅའ་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་དུས་སྐྱུ་བཅའ་པོ་ཡོད་དམ་
 མེད། ཡོད་ན་སྐྱུ་གྱི་རིགས་པ་བརྗོད་ལ། མེད་ན་བཅའ་པོའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ། བཅའ་པོ་མེད་པའི་སྲིད།
 རི་སྐྱེད་དུ། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་སྲིད་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ཚད་མ་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟེན་ན་སྐྱུ་གྱི་སྐྱོན་དང་། མེད་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་ན་རང་རིག་
 མངོན་སྲུང་མེད་པའི་སྲིད་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ཚད་མའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །རིགས་པ་འདི་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་

། ༣༣ བ །

དོན་དམ་པར་བྱམ་པ་དང་དངོས་པོ་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དང། གཅིག་ན་བྱམ་པའི་རྒྱས་དངོས་པོ་སྐྱེད་དམ་མི་
སྐྱེད། སྐྱེད་ན་བྱམ་པའི་རྒྱ་བརྒྱུག་པ་ཉིད་ན་དངོས་པོ་བརྒྱུག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
སྐྱོག་ངེས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྐྱེད་ན། རྗེས་གཅིག་ཀྱང་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་པན་འདོགས་ལ། སྐྱོགས་གཅིག་ལ་
པན་མི་འདོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར། བྱམ་
པའི་རྒྱ་སྐྱེད་པའི་རྗེས་དང་མི་སྐྱེད་པའི་རྗེས་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྗེས་གཅིག་ལ་རྒྱ་གཅིག་གིས་པན་བཏགས་
པའི་རྗེས་དང། པན་མི་འདོགས་པའི་རྗེས་གཉིས་ཁས་ལེན་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེགས་པ་འདི་ཡང་
བྱམ་གཟུགས་སོགས་དང། བེམ་པོ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་
བྱའོ། །རྗེས་གཅིག་ལ་རྒྱ་གཅིག་གིས་རྗེས་ཀྱི་ཆ་ལས་གཅིག་སྐྱེད་ལ། ཆ་ལས་གཅིག་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ལ་ཆ་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་དངོས་
པོ་གཅིག་ཉིད། དངོས་པོའི་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དང་རེ་རེ་ཞིང་རྗེས་གཅིག་པར་སྤྲོད། སྤྱི་ཆ་མེད་ཅིག་
གིས་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ཅེས་པ་དང། རྫོ་མོ་ནང་པས། ཚོས་ཉིད་ཆ་མེད་གཅིག་གིས་ཚོས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་སྤྲོད་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། གསལ་བ་དང་རྗེས་
གཅིག་པའི་སྤྱི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་བྱུང་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རྗེས་མི་
གཅིག་ལ། གསལ་བ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤྱི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་བྱུང་བ་ཡང་མི་སྤིད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་གསལ་བའི་རྗེས་ཀྱི་གངས་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཏུ་
སྤྱི་དངོས་པོའི་རྗེས་ཀྱང་དེ་སྟེད་ཏུ་ཡོད་དམ། སྤྱིའི་དངོས་པོར་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གནས། དང་པོ་རྟོར་ན། དངོས་
པོ་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བའི་རྗེས་ཀྱི་གངས་རི་སྟེད་ཀྱི་
རྗེས་སེལ་བྱུང་གནས་པའི་སྤྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་བཞེན་ལོ། །

། ༣༣ །

འདོད་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་བ་སྟུང་ན། རྗེས་དྲུ་མར་ཐལ། དུལ་དྲུ་ས་འགལ་
བའི་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་དང་དོན་དམ་བར་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྤྱི་བ། ཐལ་བ་སྐྱབ་བ་གཉིས་འབྲེལ་
སྤྱི་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པའོ། །ཡང་དངོས་སོ་ཚོས་ཅན། འདར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་མེད་གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཀ་བ་
དང་རྗེས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་མེད་གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྗེས་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་
འོལ་ནས་སྤོད་ཀྱི་རྗེས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་དང་། ལུབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀ་བའི་དུས་ན་སྤོད་ཀྱི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ན་འདར་
སྤྱོད་ཀྱི་ཀ་བའི་རྗེས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་བ། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འགལ་བའི་ཚོས་ལ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་སུ་
ཞིག་སྐྱོ་བར་བྱེད་དེ། མ་ངེས་ན་སྤོག་བ་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་གི་སྤོག་བ་གྲུབ་དུས་ན། སྤོག་བ་གཅིག་པ་པོའི་
སྤོག་བ་ཡང་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་རྗེས་གཅིག་པ་
པོའི་རྗེས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་སྤྱི་བ་འོ། །ཡང་དངོས་སོའི་རྗེས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ། འདར་སྤྱོད་ཀྱི་ཀ་བའི་རྗེས་
ཡོད་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་སོའི་རྗེས་ཀྱི་ཆ་འགས་གྲུབ་ལ། འདར་སྤྱོད་ཀྱི་ཀ་བའི་རྗེས་མ་གྲུབ་པའི་རྗེས་
ཀྱི་ཆ་འགས་གཉིས་བྱར་མེད་པའི་སྤྱི་བ། ཡོད་ན་རྗེས་གཅིག་པར་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འདར་སྤྱོད་ཀྱི་ཀ་བ་
དང་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་དང་འགལ་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཆ་འགས་དུ་མ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། དུལ་
དུས་འགལ་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཆ་འགས་མཐའ་ཡས་བ་ཞིག་རྗེས་གཅིག་ལ་དབྱེད་མེད་དུ་འབྲེལ་བ་སྤིང་བར་ཐལ།
དུལ་དུས་འགལ་བའི་དངོས་སོའི་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་བ་དངོས་སོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྤྱི་བ། རི་སྐྱོད་
དུ། ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་བ་དང་ཉི་སྐྱབ་བ་དག །ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ལོ། །ཡང་། རྩམ་སོགས་དང་དོན་དམ་བར་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་སྐྱེ་འགལ་
སོ་སོར་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ། ཡང་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་བ་ལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱོད་བཅུའི་
བྱམ་བ་ལ་དུས་

། ༣༥ བ །

གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་འདི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་བ་གང་གི་ཡང་རྗེས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གིས་དངོས་པོའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་རྗེས་ཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་དུ། འིང་གསལ་རྣམས་འིང་དུ་རིགས་གཅིག་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་གང་དུ་གཅིག་པའི་འིང་གི་རིགས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འིང་གསལ་རྣམས་པན་ཚུན་འདྲེས་བ་མེད་པར་སོ་སོར་གནས་པའི་སྤྱི་དུ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གི་འདྲེས་དང་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། །ཡང་འིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འིང་གི་རིགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འིང་གསལ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འིང་གི་རིགས་དོན་གཞན་ཡང་མེད་ལ། འིང་གསལ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །དེ་ལྟར་རང་སྤྱོད་པ་འདད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་མ་དབྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་ཕྱུང་ཐད་དབྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་འིན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་དང་མ་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་སྤྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། །དེ་ལ་རིགས་པས་མ་དབྱེད་པ་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བའི་དོར་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་། འཤེས་པ་དང་། ཚད་མ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ན། ཉག་སྤྱོད་དོན་གསུམ་དངོས་པོ་དང་། ཉག་སྤྱོད་ཉག་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱང་འདོད་པར་བྱའོ། །སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྗེས་ཐ་དད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཏགས་པའི་རིགས་དོར་དེ་དག་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་དེ་དག་རྗེས་སུ་མི་རྟོག་བས་རིག་པས་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དུ། དེས་ན་རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་འཇུག་

། ༣༧ །

སའི་དོར་དོས་པོར་ཁས་ལེན་ཅིང་། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་
སྲིད་ཁོ་བོའི་སྲོགས་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བཏགས་ནས་སློབ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀ་མེད་དོ། །དབྱུང་
ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱ་ཏྲག་བའམ་མི་ཏྲག་པར་དབྱུང་བ་ན་མི་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་།
ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཏྲིག་པ་ལ་སྐྱང་བའམ། མདོན་སུམ་གྱི་དོའི་སྐྱ་གང་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན།
ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉི་འཇུག་པ་པོའི་དོར་དོས་པོ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སློབ་གཞན་གྱིས་དབྱུང་ན།
དེ་ལ་སྐྱང་བ་དེ་སྐྱ་དོན་དང་དོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདུན་འཇུག་པའི་དོར་ཏྲགས་སུ་སོང་བའི་བྱས་
པ་དེ་ཡང་སློབ་གཞན་གྱིས་དབྱུང་ན། སྐྱི་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཆེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགོ་
བ། །སྐྱི་དེ་འོ་བོ་ཉིད་དུ་ཏྲིག་ཤེས་པ་ལྟར་དོ། །ཅུང་ཟད་དབྱུང་པའི་ཆེ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱི་ཡིན་པ་དང་། དོན་
བྱེད་ལུས་པར་མི་འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཏྲགས་གྱིས་ཏྲགས་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱང་། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་
འགོ་བར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་འགལ་བ་ཁོ་ནའོ། །དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱི་ཡིན་
ན། དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དུ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་ཇི་སྐད་དུ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་
དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རྗེས་འགོ་མེད་གང་ཞིག་། རྗེས་འགོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དོ། །སྐྱི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་བེན་ཏོ། །སྐྱི་ཡང་ཡིན་དོན་དམ་པར་
དོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡང་འདོད་པས་ནི། གཞུང་འདི་རྣ་ལམ་དུ་ཡང་མ་གྲགས་པ་ཟད་དོ། །ཚད་མས་བུ་མ་སོགས་
འཇལ་མི་འཇལ་དབྱུང་པའི་ཆེ་ན་འཇལ་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །བུ་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་རིགས་པས་
དབྱུང་པའི་ཆེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་མི་འཇལ་

། ༣༥ བ །

ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མ་རང་ཉིད་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས། རོན་དམ་བར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ན་རོན་དམ་བར་མ་
གྲུབ་ཞེས་བྱའོ། །བྱམ་སོགས་རོན་དམ་བར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་ཚེ། བྱམ་བ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི་ཚད་མའི་
རང་ལྗོགས་ལ་དཔྱད་པ་མ་ཡིན་པས། ཚད་མ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེས་འཇམ་བར་སྐྱའོ། །ཚད་མའི་ལྗོགས་པ་དཔྱད་
གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་རོན་དམ་བར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། རོན་དམ་བར་མ་གྲུབ་པས་འཇམ་བྱེད་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སོགས་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་འཇམ་བྱེད་ཚད་
མ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་ལ། རོན་དམ་བར་ཚད་མ་མེད་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་སྐྱོན་ཡང་། མ་གྲུབ་ཅིང་། བྱམ་བ་ཡང་མ་དེས་བ་སྤྱིད་དོ། །འོན་ཀྱི་གང་ཡིན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རོན་དམ་བར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཞེས་སྐྱས་གྱི། སྤྱི་ལྗོགས་སྐྱས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་། ཚད་མ་རོན་དམ་བར་མ་གྲུབ་ཅེས་བ་དང་། རོན་དམ་བར་ཚད་མ་མ་གྲུབ་ཅེས་བ་ལ་བྱེད་
བར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ལྷོ་ཅིང་དག་གིས་སྤོགས་སྤེའི་ཞེ་བ་ཚ་མ་བྱེད་བར་དགག་པ་མ་བྱེད་ཅིག་ རོན་དམ་བར་
གཞལ་བྱ་རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། རོན་དམ་བར་ཚད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱོན། གཏུན་ཚིགས་མ་གྲུབ་
ཅེས་ལན་བརྗོད་ཟེན། ཚད་མ་རོན་དམ་བར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱོན་བྱམ་བ་མ་དེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མའི་
གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་གཏུན་ཚིགས་མ་གྲུབ་
སོ། །ཚད་མ་རོན་དམ་བར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བེར་ན་བྱམ་བ་མ་དེས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་
ཚོས་ཅན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་རོན་དམ་བར་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་འགོག་
བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་རོན་དམ་བར་མ་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
ཅིང་། ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་རོན་དམ་བར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བྱེད་བར་ལེགས་པར་

། ༣༥ །

སྤྱི་བར་བྱའོ། །དེས་ན་རིགས་པས་མ་དགུད་པའི་ངོ་ན། དངོས་སོ་དང་ཤེས་པ་དང་། ཚད་མ་སོགས་ཀྱང་དངོས་
སོ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དགུད་པའི་ཚེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་ལྟ་བུ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་
གཞིར་བརྒྱུང་ངོ་། །ད་ལྟར་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། ལོང་མའི་སྤྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། མདུན་གྱི་ཀ་བ་ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་ངོས་
བརྒྱུང་བས་ནི། ཐད་ཀའི་སྤྱི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་ཀ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ།
ཤར་སྤོགས་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་དང་། ལུབ་སྤོགས་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་ཞེས་དབྱེ་བར་བྱུང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན།
ངོ་ན་ཤར་སྤོགས་དང་། ལུབ་སྤོགས་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དང་། དང་སོ་ལྟར་ན། རྗེས་ལ་
བྱེ་བྲག་དུ་མ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཁོ་བོའི་སྤོགས་སུ་གནས་ཤིང་། འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དུལ་སོ་
སོར་གནས་པ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྗེས་ཐ་དང་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཀ་བ་གཅིག་ལ་ཀ་བ་རྗེས་ཐ་
དང་བ་བཅུ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། སྤོགས་བཅུའི་དབྱེ་བས་ཀ་བ་རྗེས་ཐ་དང་བ་བཅུ་སྤྱི་བའི་དེ་བྱེ་བྲག་
དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཀ་བ་གཅིག་ལས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ། ཀ་བ་བཅུ་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལུ་
སྤོགས་རྒྱུང་འཕེན་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་གཅིག་སོ་
འདི་ལ་ཀ་བར་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། འོ་ན་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་སོ་རང་མཚན་པ་
ཅིག་མི་སྤིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྤོགས་གྱི་ཚ་མེད་དང་། དུས་གྱི་ཚ་མེད་གྱི་དངོས་སོ་གཅིག་མི་སྤིད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚུང་མཐའ་དང་། དུས་གྱི་ཐུང་མཐའ་མི་སྤིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་
རགས་པ་དང་། རྒྱུན་ཚོམ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དངོས་སོར་སྤྱི་བའི་སྤོགས་འདིར། བདེན་པའི་
གཅིག་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་ན་ཆ་ཤས་ཡོད་པས་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བདེན་པའི་གཅིག་
མེད་པས་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་

། ༣༦ བ །

དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་ངོར་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཉམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་བྱུང་བའི་
སྐྱབ་པའི་ཉམས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་ཚུལ་འདིར་ཡང་། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་དོན་ལ་གོང་མའི་སྤྱི་ནི། དཔེར་ན། ཀ་བ་འདས་མ་འོངས་གསུམ་ཀའི་ཀ་
བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐད་ཀའི་སྤྱི་ནི་ཅན་དན་དང་། ལྷག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་བཅུདེ་ཀ་བ་ལ་རྗེས་
སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་། རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་གྱི། རིགས་པས་དཔྱད་ན་མ་ཡིན་ཞོ། །འགའ་ཞིག་ཀ་བའི་རྒྱལ་རེ་རེ་ནས་ཀ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་
བ་སོགས་ནི། རྣམ་མ་རེ་རེ་ཡང་སྐྱམ་བུར་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པར་སྤོ། །ས་སྤྱོད་པ་འདིའི་
སྤྱ་རྒྱལ་རེ་རེ་ལ་འདང་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན།
མདུན་གྱི་ད་ལྟར་བའི་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ངོས་གཟུང་བར་བྱའི། །བུམ་
སོགས་ལ་མི་འདྲིན་ཏེ། སྤར་བ་འད་པ་ལྟར། བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
ལོག་ཤིག་དུ་བུམ་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་མི་རྙེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སོགས་རེ་རེ་ཡང་བུམ་པར་ཁས་ལེན་
ན། བུམ་པ་གཅིག་ལ་བུམ་རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་སོགས་ནི་སྤྱི་
མཚད་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས། རིགས་པའི་སྤོས་གཟུགས་སོགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་
བསལ་བ་ན་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཞིགས་པའི་སྤྱིར། ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་བུམ་གཟུགས་སོགས་ནི། རྗེས་གཅིག་དང་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ནའང་། རྗེས་སུ་བྱུང་བ་མི་ཞིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་ཀྱང་། མདོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་རང་དབང་དུ་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་དང་། མདོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་
དེ་རང་དབང་དུ་འདྲིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

། ༣༦ །

དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་ན། རྩམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཡོད་དེ་
དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །མང་ཐོས་ཚུ་འཛིན་སྟུགས་པོ་
ལས་མཐོན་པའི། །ཡང་དག་རིགས་པའི་རྗེ་རྗེའི་མེ་ཆར་གྱིས། །སྤྱི་དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུ་སྟེགས་རྗེས་འཇུག་
བཅས། །མ་ལུས་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བརྒྱག་པར་བྱས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་ཚད་མ་ཚོས་
ཅན། དངོས་སོར་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ལུང་བད་དཔུང་པ་ན་ཁྲུབ་པ་མ་དེས་ལ། རང་མཚན་
མིན་པར་ཐལ་བེད་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །རང་མཚན་དང་སྤྱི་ལོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །ལུང་བད་
དཔུང་པ་ལ། སེལ་དོར་སྤྱི་དང་དངོས་སོ་འགལ་བར་མ་དེས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་རྣམས་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་
སྤྱིར་དོ། །ཡོད་པ་ལ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་མ་དེས་པ་ནི་སྤར་བསྟན་བེད་ལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡང་ཚད་
མའི་གཞལ་བྱར་ཁྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་
དོལ་གྱི་གཟུགས་གང་ཞེས་ཚད་མ་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མཉམ་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཤར་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གང་ཞེས་དེ་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཚད་མ་ཚོས་
ཅན། གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱོད་གང་ཞེས་
གཟུགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་སོ་སོར་འཇུག་པ་ལ་དབང་སོགས་དོན་
མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་སུ་རྩེན་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའི་སྤྱིར་དོ། །

༼ ༣༧ བ ༽

གཞན་ཡང་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། གཞུགས་སོགས་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སོགས་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་
དག་གི་དོན་གང་ཞིག དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཇམ་བུའི་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དོན་འཇམ་
བུའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དུལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་
ཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་མེད་
བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་འཇམ་བུའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་
རིག་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་འཇམ་བུའི་སློ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྲུར་ངོ། །འོ་ན་གཞན་གྱི་ཡིན་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཞན་
བས་མ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ལན་བརྗོད་ཀྱང་ཟིན་ལ། དེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་
མེད་ངོ། །དེས་ན། དེ་ཚད་མའི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡོད་པས་གཞན་གྱི་འཛིན་
པ་ཡིན་ངོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་མཐུན་པས་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོར། གཅིག་པ་གཅིག་སྤྱིར་བར་
ཐལ། ཚད་མ་གཅིག་ཉིད་ཤེས་བྱ་མཐུན་པས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་དང་། གང་ལ་ཤར་བའི་དུལ་
གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་དུལ་ཅན་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི། །དེ་
བས་སློ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བུད་པས་ཀྱང་། རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་སོ། །སྤྱོད་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱི་སྐྱབ་བུའི་སྤྱིར་ཀྱང་འཇུག་གོ། །ཚད་མའི་
གཞན་གྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་སོ་ཚོས་ཅན། དབང་
སོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་དབང་སོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་

། ༣༧ །

ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེའི་དངོས་རྒྱུ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
ངེས་ལས། འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སློབ་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་གསུངས་སོ། །བྱམ་པའི་
ཉེར་ལེན་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་སོགས་རྒྱ་
ཚེར་སྐྱར་རོ། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
སྲིད། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྐྱེ་བ་ནི་དོར་བ་ཁོ་ན་ལོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་འདྲེས་པ་ཉིད་གྱིས་ན་ཐམས་ཅད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། སློན་འཛིན་མངོན་སུམ་སློན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཚད་མ་ཡང་སློན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབང་མངོན་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཡང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཚད་མ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཡང་
དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉམས་ཁས་སྤངས་
སོ། །འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་གྲུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་འགའ་
ཞིག་དངོས་པོ་བྱམ་སོགས་གྱི་སྐྱི་དང་། བྱམ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་དང་། བྱམ་སོགས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། གཞི་མ་ཐུན་དོན་ལ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ཡང་འདིས་དགག་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་གཞི་མ་ཐུན་པ་པོ་དོན་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་
པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་གྲུང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་མ་
འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར་པའི་ལོ་ཐོག་ལྟ་བུ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད། སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་

། ༣༥ བ །

བའི་སྲིད་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅི་སྟེ་འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
བས། སྐྱེ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྷ་སྐྱེད་པར་ཐལ། དེ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་བའི་སྲིད། འདོད་ན། ལམ་ལུགས་
གྱི་གང་ཟག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རོ་མོ་ནང་བས། སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་བརྩུ་རང་ཆས་
སུ་ཡོད་ཅེས་བ་དང་ཚུལ་མཚུངས་བས། ལྷན་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷན་པ། ལྷན་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷན་པའི་ཆོག་
ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སོ་བ་ལང་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷན་པར་ཤེས་པར་གྱུ་ལོ། །འདི་ནི་རྟོག་པས་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་སྟོ་
ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སོར་རྫོམ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ད་ལྟར་དངོས་སོར་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་དང་ཉེར་རྒྱ་སོགས་ད་བཟོད་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ད་
ལྟར་སྐྱེས་ཟེན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། བྱོད་བྱུང་བའི་སྲིད་དུ་ཞིང་ལས་སོགས་ད་བྱེད་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད། གཞན་ཡང་
མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར་བའི་ལོ་ཐོག་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། འགྱུར་ལ་མ་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཡང་རང་གི་ཁས་སྲུངས་ལ་མཚུངས་སོ། །གལ་
ཏེ་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡིན། འགྱུར་བར་འགྱུར་
བའི་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འགྱུར་ལ་མ་བྱུང་བ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
མི་རུང་བ་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱུར་རོ། །ཡང་
སྐལ་བ་གངས་མེད་པའི་གོང་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱམ་པ་ཡང་། ད་ལྟར་བའི་དངོས་སོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་

། ༣༥ །

འགགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། །མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་འགགས་ན། ད་ལྟར་བའི་
དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
འཛོག་མི་རིགས་པར་བསྐྱེས་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲིད་ན། བསྐྱེད་པ་གངས་
མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་བྱམ་པ་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
གཅིག་ངོས་བྱུངས་ཤིག་ཁར་སང་གི་བྱམ་པ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འགགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ངོས་འཛིན་ལོ་ཞེ་ན། ཁར་
སང་གི་བྱམ་པ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འགགས་པ་དེ་འདས་པའི་མཚན་གཞིར་སྲོད་ལ་མི་རྩུང་བར་བསྐྱེད་པའི་
དུས་སུ་འདས་པས་འདས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། གལ་ཏེ། འགྱུར་ན། དེ་འདས་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་
འདས་པའི་སྲིད་ཞེས་བརྗོད་པས་ལན་མེད་དོ། །མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞི་ཡང་མི་རྩུང་བར་བསྐྱེད་པའི་དེ་རིང་མ་
འོངས་པས་མ་འོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཏེ། འགྱུར་ན་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པས་ཀྱང་ལན་མེད་དོ། །ཆེ་སྐྱ་
མའི་པ་མའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་ཡང་། ད་ལྟར་བར་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཤི་
བར་བསྐྱེད་པའི་སྲོག་དབང་མ་འགགས་པའི་སྲིད། སྲོག་དབང་མ་འགགས་པར་ཤི་བའི་འདོད་པ་ཀི་བཞད་གང་
གྱི་གནས་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་བར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཆེ་འགགས་པ་ཀི་ཤི་བའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྲོད་ཆེ་སྐྱ་མ་མ་ཤི་བར་ད་ལྟ་འདྲིར་སྐྱེས་པར་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། སྲོད་ཆེ་སྐྱ་མའི་
སྲོག་གི་དབང་པོ་མ་འགགས་པར་འདྲིར་སྐྱེས་པའི་སྲིད། སྐྱ་མ་དུད་འགྲོར་སྐྱེས། ད་ལྟ་མིར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་
དེ་ཆོས་ཅན། སྲོད་ལ་ལས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བར་སྲིན་པ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པ་སྲིད་
བར་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། ཆེ་སྐྱ་མའི་སྲུང་པོ་མ་འགགས་པར་མི་འདྲི་སྲུང་པོ་སྲུངས་པའི་སྲིད། འཛོག་ཉེན་འདྲིར་དབྱུང་པོ་རྒྱུན་
ཚད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། སྐྱེ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། སྲོད་སྲུང་བའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་ཀྱང་།

༼ ༣༩ བ ༽

ད་ལྟ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། འདི་ག་ཉེན་ཉེས་ལྡན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་བརྒྱལ་ས་ཟིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཚད་མའི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྲིད། ཅམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་ཟིན་པའི་
འབྲས་བུ་མི་གཙང་བའི་ཕྱང་པོར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་འདོད་པ་
ལྟོ། ལྟོན་ལམ་ལོག་པར་བཏབ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུ་བརྩམས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཚོས་སྐྱད་གཅིག་ཡིན་
པས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲོད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ཚོས་
ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་ཚར་གྱི་ལམ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་བའི་སྲིད། འདོད་ན། ཐེག་པ་
གསུམ་ཚར་གྱི་ལམ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགའ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་མ་འགའ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད། རང་རྒྱལ་གྱི་དང། ཐེག་ཚེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
ནས་མ་འགའ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་མིའི་གང་ཟག་ཡང་ཚོས་ཅན། ལྟའི་
ཕྱང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་བའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྟའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། ལྟའི་ཕྱང་པོ་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེས་ཟིན་མ་འགའ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །མིའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་
ཅན། རྗེ་རྩ་བུའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྗེ་རྩ་བུའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། འོན་དེ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་སྣོས་པར་ཐལ། དེ་འདུས་མ་གྲུས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །དེས་ན་མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར་བའི་ལོ་ཐོག་ལྟོ། །འགྱུར་འགྱུར་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་བསམ་ནས་སྐྱོ་
བར་ཟད་གྱི། ད་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པས། འདུས་བྱས་དང། འདུས་མ་གྲུས་གང་དུ་འང་དོན་ལ་བཞག་དུ་མེད་
དོ། །དུ་བ་དང་དུ་བས་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡང་ད་ལྟར་མཚུངས་པས་

། ༣༩ །

དུས་མཚུངས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་མེ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་སོར་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་སྲིད་ཏེ། འགགས་ན་དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དུ་བའི་དུས་ན་
འགགས་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ཚོས་ཅན། རྫོང་
གྱི་རྒྱ་མེ་འགགས་པར་ཐལ། རྫོང་རང་རྒྱ་མེ་ལས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་སྲིད་རོ། །བྱ་བ་མ་ངེས་ན། རང་ཉིད་
རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱ་མ་འགགས་ན། རང་དུས་སུ་འགགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་རི་ལྟར་འགལ་བའི་
ཚུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྤང་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།
རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་ཞི་འདོད་མོད་གྱི། དེ་ལས་སྐྱེས་པས་དེ་མ་འགགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཟེན་པ་
ཉིད་གྱིས་དེའི་རྒྱ་འགག་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །རྒྱ་ཞི་འབྲས་བུའི་སྲོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་དུ་ན་
རྒྱ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཟེན་ཀྱང་རྒྱའི་རྗེས་མ་ཉམས་
པར་འདོད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་པ་མ་ལི་ཟེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། རྫོང་པ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ།
རྫོང་གི་པ་མ་འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད་ཏེ། ལེ་ཟེན་པའི་སྲིད། སྐལ་པ་དུ་མའི་གོང་རོལ་དུ་སྐྱེས་པའི་དངོས་སོ་
ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་སོར་འདོད་པ་རྫོང་ལྟར་ན། དེའི་པ་མའི་སྲོག་གི་དབང་སོ་ཡང་མ་འགགས་པར་ཐལ་བ་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཆེ་སྲ་མའི་ལས་འགགས་ཀྱང་། ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་སོ་རྒྱ་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྲོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་རོ། །སྤར་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྤར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་
པས་རྒྱར་འརྫོག་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བཞིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་མིན་ལོ། །སྤར་གྱི་དུ་བ་ཚོས་
ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་སོར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། གཏུན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་ཟེན་
ལ། བྱ་བ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ་དུ་བ་

༼༤༠ བ༽

ཚོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འདས་མ་འོངས་གི་
དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། རིགས་པ་འདིས་ནི། དངོས་པོ་དང་།
བཅའ་པོ་དང་། རིག་པ་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ད་ལྟར་
བའི་དོན་ནི། རྟོགས་པར་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་སྲ་སྲི་ཆ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཚོས་
ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་རོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་རྗེས་
སུ་འགོ་བའི་སྲིད་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ནི་རྟོགས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་ག་མེད་
དོ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གི་སྲ་གྱུ་ཡང་ད་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། མ་འོངས་པ་འབྱུང་འགྲུབ་ཀྱི་
སྲོ་ཡུལ་དུ་བསམ་ནས་སྲ་གྱུ་ཞེས་སྟེད། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་ཏེ། །འཁོར་ལོས་སྐྱུར་དང་མང་
འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དོན་ལ་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད། ད་ལྟར་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་
རྒྱལ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་ཡང་སྲོན་འཛིན་དབང་ཤེས་སྲ་མ་སྲོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་བྲན་ཤེས་ཀྱིས་
བྲན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། དྲན་པ་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ད་
ལྟར་བའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ལ་དྲན་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད། རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་འགགས་པའི་
རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱི་འདས་པའི་
རྣམ་ཤེས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དམ་པའི་
ཚོས་མདོན་པ་རྣམས་དུ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་མཁས་པར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གང་གྱི་གནས་སོ། །ཡང་སྲོད་
འཇུག་ལས། མཛའ་དང་མི་མཛའ་དུ་མ་འདས། །དེ་ཀུན་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཐ་
མལ་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བའི་གང་

༼ ༧༠ བ ༽

ཟག་འདས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་
སྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟར་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་གནས་པར་ཐལ།
སྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་སྲིད་
དང་། ཡང་ཤུག་སྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྲིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྲུབ་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ཚོགས་ལམ་ལ་སོགས་རྣམས་
ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་སྲུབ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པར་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ད་ལྟར་མེད་
ན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ནི་འདོད་མོད་གྱི། སྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ག ཤུག་སྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་སྲིད། ཡང་ན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། ཚོགས་ལམ་སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་བཞད་གད་གྱི་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་སོ་སྐྱེ་ཐ་
མལ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ཚོགས་ལམ་སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའམ། གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བཏགས་པ་ན། རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ལམ་སྐྱེ་འདོད་དགོས་
པས། འདྲེ་ལྟ་རུ་བརྗེས་པས་བསྐྱབས་པའི་ཚོས་སྐད་ཡིན་གྱི་གཞན་སུ་ཞེ་ག་གིས་སྐྱེ་བར་བྱེད། གཞན་ཡང་
འདས་པའི་སྲོན་པོ་བྲན་པའི་བྲན་སློ་ལས་སློ་ཚུལ་གཉེས་པ་དང་། རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྲོན་པོ་འདས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རལ། འདས་པའི་སྲོན་པོ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ན།
ཚུལ་གཉེས་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་སོམས་ཅིག གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་འབྱུང་
གཉེས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་གྱིས་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གྲུས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པར་འཛིག་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་འབྱུང་ཡིན་ན་སྐྱེས་པས་ཁྲུབ་ལ། རྒྱུ་ལས་རྗོགས་པར་སྐྱེས་པ་ནི། གཉེན་པོས་སྤངས་

༩༧ བ ་།

བ་མིན་པའི་སྲིད། །སྤྲེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་སྲིད། གང་ཡང་སྐྱོན་རྣམས་འགོག་གྱེད་པ། །དེ་སྤྲེས་ལས་ལ་
རུས་འགྱུར་གྱི། །རི་ལྷོང་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང། གཞན་ཡང། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་སོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་
རིགས་འབྲས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཞིག དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་བཟུང་དོན་དེ་ཡང་ད་ལྟ་མ་འགགས་
པར་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །འགའ་ཞིག་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལའང། འདི་མཚུངས་
ཏེ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་སོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དངོས་སུ་འཛིན་ནམ་
མི་འཛིན། འཛིན་ན་གཟུང་ཟེན་འཛིན་པས་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ལ། །མི་འཛིན་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་
ཡིན། །སྐད་ཅིག་ཉིད་སྲིད་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མིན་བཞིན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དུས་ན་འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱལ་དངོས་སུ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་རྟོགས་སྒོ་
ཚོས་ཅན། སྐྱུ་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་སྐྱུ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དུས་ན་
འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། སྐྱུ་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྲིད་ནི་
མངོན་སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གྱི་མ་སྤུ་ལས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། རང་མཚན་དང་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་
ཡུལ་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་དང། དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང། མངོན་སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
དང། བག་ཆགས་གྱི་མ་སྤུ་ལས་སྤང་བའི་དོན་སྲིད་རྣམས་གྱིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྲིད། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མཐོང་
ཉིད་ན་མཐོང་རྣམས་ལ། །སྤོང་བའི་མ་སྤུ་ལས་སྤང་བ་ཡིན། །དེ་ལས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང།
འགྲེལ་པར། སྤོང་བ་ལ་དེ་ལ་སོན་འཛོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་སོའི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་པ་དང། སྲི་རོལ་
རུས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ལ། །རིག་པ་མེད་ཀྱང་སྤྲདེས་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་
རྣམས་དང་འགྲེལ། །ཅེས་པ་དང། །ཤེས་ལ་དེའི་

༼༧༽ བ ༽

གཟུགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ། བའ་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཇུག་བག་ཚགས་ལས་མུང་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲུག་བར་མཚན་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་དེས་པ་བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱེས་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱིས་
བར་ཐལ། རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ཀྱིས་བའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་མཚན་
ཡུལ་དུས་སོ་སོར་དེས་པར་གནས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས། རྗེས་སུ་བད་སྐྱོར་འདོད་སྐྱེས་པའི་དུས་
སུ་སྐྱར་མཐོང་བའི་རང་མཚན་འགགས་པའི་སྲིད་དང་། ཐོག་མར་བད་སྐྱོར་ཡུལ་མཐོང་ནས། རྗེས་སོགས་དུ་བད་
སྐྱོར་འདོད་གྱི་སྐྱོ་མ་སྐྱེས་པར་བད་སྐྱོར་བ་མེད་པའི་སྲིད། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་རང་བཞིན་སྐྱོན་མ་མཐོང་
བའི་སྲིད་དང་། དེ་བརྗོད་པར་བཟོ་བ་ན་དེ་འགགས་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་
ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲུག་བར་རྣམས་ལ་སྐྱེད་གཞི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འགགས་ཞེས་སངས་རྒྱུ་ལེ་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོད་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ལོ། །དབང་པོའི་གཟུང་དོན། བརྗོད་
བྱེད་གྱི་སྐྱེས་དངོས་སུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྟོགས་ལས། ཡུལ་ཅན་དབང་མངོན་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་བར་
ཐལ། སྐྱོད་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་སྲིད་པའི་སྲིད། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ནི་བརྗོད་
མེད་རྟོགས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཡང་སྐྱེས་ལ་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། འབྲུག་
དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁོ་ན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སྲིད། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི། །སྐྱེ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོགས་པ་ཡང་། །སྐྱེ་ཉིད་དུ་ནི་
འཇུག་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཁོ་ན་འདི་དོན་ཏེ། སྐྱོ་ཞེས་མོས་རྟོགས་པར་བྱ་
དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐ་དད་པ་དག་གཏན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་རུས་འབྲས་མེད་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། སྐྱེ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་

༩༥ བྱོམ་པ།

ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཆེར་དགག་པར་བྱའོ། །ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའི་དོན་ནི། རིགས་
 བས་མ་དབྱུང་བའི་རྣམ་བཞག་ལ། དངོས་པོ་དང་། ཚད་མ་དང་། རྩམ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་།
 གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅམ་ལ་འགལ་བ་མེད་
 ལ། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དབྱུང་བའི་ཆེན་སྲིད་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱི། རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་
 ཇོ། །རིགས་པས་ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ནི། དོན་སྲིད་བརྗོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་སྲིད་ཇོ། །བསྟན་
 བཅོས་འདིར། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དབྱུང་བའི་ཆེན་
 མདུན་གྱི་ད་ལྟར་གྱི་རྩམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དོན་
 དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱུང་བའི་ཆེན་པོ་ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་རྩམ་གཟུགས་བྱེ་བྲག་
 མེད་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་བརྱུང་ངོ། །འདི་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཀྱང་།
 རྗེས་སུ་བྱུང་བ་མི་ཞེགས་ཏེ། རིགས་པས་བརྟགས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་
 དེས་བ་ཞེག་གིས་རང་དབང་དུ་འཛིན་པའི་སྲིད་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཏོད་བྱེད་དུ་གནས་པའི་
 སྲིད། འདི་ལ་ནི་སེལ་བས་བྱེ་བྲག་དུ་མ་སྐྱུལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་མེད་ཇོ། །དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་
 ཀྱང་དོན་དམ་པར་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་སྲིད་ཏེ། དོན་དམ་པར་འདི་ལས་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་
 མི་དད་གང་དུ་གནས་ཀྱང་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཇོ། །འགའ་ཞེག་ཆ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་མི་སྲིད་དེ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། དབྱུ་མའི་རིགས་པ་དང་འབྲེས་པས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཇོ། །རང་གཞུང་གི་
 སྐབས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རིགས་པས་སྐབས་སྟེ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་
 ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱུང་ལ། མེད་ན་དུས་ཀྱི་མུང་མཐའ་མེད་པར་

༼ ༤༩ བ ༽

འགྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གང་ཡིན། །ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། །འདི་ལ་དུས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དམ་
མེད། །ཡོད་ན་འདི་དུས་ཀྱི་སྤང་མཐའ་མིན་པར་ཐལ། །འདི་ལས་སྤེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆ་ལས་དེ་འདི་ལས་སྤང་བར་
འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར། མེད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གྲུབ་པོ། །འདི་ལ་སྤོགས་ཀྱི་ཆ་ལས་ནི་བརྟག་ཏུ་མེད་དེ། །ཐོག་
བཅས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་དང། དེགས་པས་དཔྱད་ན་མི་རྟོག་པའི་འཚོམས་དང། རི་
ཅམ་ལ་དེགས་པས་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པའི་ཚད་དང། སྤྱི་སྤོགས་ནས་དཔྱད་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་འགྲུར་བ་དང། རང་
སྤོགས་ནས་དཔྱད་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་འགྲུར་བའི་ཚུལ་ཞེས་མོ་ནི་དག་ལས་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་ནས་དབྱེ་བ་མ་གསུང་པའི་དོན་ནི། གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
པར་དགོངས་པའོ། །གོང་དུ་གཞལ་བུ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་སྤེ་ནས། སྤྱི་ལ་རྒྱས་
བཤད་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །རྟོག་སྤྱིར་སྤྱི་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་
སོ། །གཞུང་འདི་ལས་ནི་སྤྱི་ལོ་དབྱེ་བ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱི་མཚན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་ནི་མི་
སྤང་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་མཚན་གྲུབ་བཟུང་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྤྱི་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་དཔྱོད་པ་མངོན་པའི་སྤྱིར་དང། སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཞེས་པའི་བརྟའ་
སྤྱིར་བ་འདི་སྐབས་འགའ་ཅམ་ལས་མི་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ཞུགས་པར་བྱེས་པ་
ཚུང་དུ་བཞེན་དུ་གང་བཞེན་གྱི་ལབ་ལོབ་བྱེད་པ་ལ་སློ་མི་གཏོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྟོག་
དོར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བུ་
མངོན་གྲུར་དང། སྤོགས་གྲུར་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྤང་བའི་འདྲི་བ་སྤངས་ཀྱི་སློ་
ནས་གཞལ་བར་བུ་བ་དང། རིས་དབག་གིས་རྟོགས་

༼ ༤༣ བ ༽

ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་གཉིས་སུ་སྤྱོད་སྟེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིན། །རྟོགས་སྤྱིར་གཞུང་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་
 སོ། །དོན་གཅིག་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་། །མདོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་
 འདྲེས་བར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་གཞུང་བྱ་རང་མཚན་དང་། །རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱིའི་རྣམ་པས་ཞེན་ནས་འཇུག་
 བ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་བྱར་བཞག་གོ། །རྗེས་དཔག་གིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་རྟོགས་པར་མི་
 རུས་ཏེ། དུ་བས་མི་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། མེ་སྤྱེའི་དབྱེ་བས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་འཛིན་མི་
 རུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་
 བྱས་པའི་མེ་ཚམ་ཞིག་འཛིན་པས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་སྣོན་
 པའི། །དངོས་པོ་ཚམ་ཞིག་རབ་སྐྱབ་སྤྱིར། །རྟོགས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། །ཁྱད་པར་གནས་པ་མེད་སྤྱིར་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས། །དེས་ན་སློབ་སྦྱོར་དོན་ཐམས་
 ཅད། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་མེའི་དངོས་པོ་ཚམ་ཞིག་རྟོགས་པར་རུས་ཀྱི།
 མེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་པོ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འདིར་སྐྱ་
 རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་དང་། །སྤྱིའི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་དང་། །རང་
 མཚན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། །སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་སྐྱ་རྟག་པ་དང་བྲལ་བར་
 །སྐྱར་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། །སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱར་བ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། །དོན་སྤྱི་ལ་སྤྱི་རོལ་དངོས་པོར་ཞེན་པའོ། །རིགས་པས་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པ་པོའི་རྟོག་ངོ་
 བས་ནི། །སྤྱི་རོལ་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་ཅུང་བྱད་དབྱེད་པའི་རྣམ་
 གཞུང་ལ་ནི།

༼ ༤༣ བ ༽

དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེ་དངོས་སྤྱོད་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལས་ལྷོག་པ་རྟོགས་སྤྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཡང་ཤུགས་ལས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་སྒོངས་པར་ཟད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆེ་ནི་དེའི་དངོས་ལུལ་གྱི་སྤྱི་ཡང་མེད་ཅིང་། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་མི་བྱས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་དངོས་ལུལ་མེད་དོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་དང་། གསལ་བར་ཡང་སྤང་བའི་སྤྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་མིན། །དེ་སྤྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་སོ། །འགའ་ཞིག་ལུལ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྲལ་བར་སྤྱོད་མི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་ཞེས་འདོད་ན། སྤྱོད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱོད་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྤྱོད་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཚོད་ཀྱི་ངོར་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྱིར་འོན་སྤྱོད་ཤེས་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོན་གཞན་བྱ་སྤྱོད་བྱུང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དེས་ན་དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དེས་མཐུན་པ་མི་འགའ་ཏེ། མ་རིག་པའི་མཐུ་ལས་སྤང་བའི་འཁྲུལ་སྤང་རྣམ་མཐུན་ཡང་དེའི་ངོར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་དེས་མཐུན་པས་དེའི་ངོར་གྲུབ་དགོས་ན། སྤར་ལོལ་ཚོས་ཅན། །ཚོད་ཀྱི་ངོར་སྤྱོད་མི་རྟོག་པ་བསྐྱབ་བྱར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཚོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་གྲུབ་པ་དེ་ཚོད་ཀྱི་ངོར་སྤྱོད་པས་

༼༩༩ བ༽

ཚོས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་མ་ཚོས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རོར་གཏམ་ཚོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
དེ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཏམ་ཚོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ཀྱ། དེ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟེན་མ་
བརྗེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། མ་དེག་པའི་གཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྤྱང་བའི་མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་བ་སྤྱོད་ཀྱི་རོར་གྲུབ་
པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་པའི་སྤྱིར། མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་ཆ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཤེས་སྤྱིར་དེ་ཤེས་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པས་དེ་དེའི་རོར་གྲུབ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅོམ་པ་ཚོས་ཅན།
སྤྱོད་ཀྱི་རོར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་གང་ཟག་དེའི་ལུགས་ལ་དེ་མིན་པར་འདོད་པས།
དེའི་རོར་དེ་མིན་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་སོ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་རོར་བདག་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་བདག་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་ཀ་དེ་
མིན་པར་ཐལ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐུག་སོ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་བཞེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་དེགས་ཅན་
གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྤྱོད་འོ། །འདིར་སྤྱི་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱི་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། རུལ་དང་རུལ་སྤྱི་རབ་
དང་། སྤྱོད་ཅིག་མ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་གྲུས་ཏེ། སྤྱི་ཤེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་། གཞན་གྱི་སྤྱི་
སྤྱི་བའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དུ་སྤྱང་ཡང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས། དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཤེད་ལ་སོགས་དོན་མེད་དེ། དོན་དུ་མོས་པ་མེད་སྤྱིར་འོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་འོ། །དེ་རབ་ལྟ་བུ་རུལ་ཡིན་ཡང་རུལ་སྤྱི་རབ་མིན་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་རབ་ཀྱང་
རུལ་སྤྱི་རབ་ཡིན་ཞེས་སྤྱི་བ་ལྟར་ལ་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་མཐའ་འགྲུར་བ་དང་། སྤྱི་བ་ཡང་སྤྱོད་ཅིག་དུ་
འགྲུར་བར་མཚུངས་སོ། །སྤྱོད་ཅིག་ནི་དུས་ཀྱི་སྤྱང་མཐའ་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ་

༡༧༧ བ ་།

ལྷན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བཟོད་དེ། དབྱུག་པ་ཅན་ལ་དབྱུག་པ་བ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 མཚོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །རྟུལ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་རྟུལ་དང་། བསགས་རྟུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
 རྩོགས་ཆ་མེད་པར་གནས་པའི་རྟུལ་སྤར་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་དུ་མ་རྩོགས་གཅིག་དུ་བསགས་
 པའི་གཟུགས་ཅན་ལ་བཟོད་དོ། །འདིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྗེ་ལྟར་རྩོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ལུ་སྟོགས་བྱེ་
 བྲག་པས་སྤད་ནས་རྩོམ་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་རྩོགས་གཅིག་གིས་སྤད་དམ། རྩོགས་མཐའ་དག་གིས་སྤད། དང་
 པོ་ལྟར་ན། རྩོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྩོགས་ཀྱི་རྟུལ་རྣམས་དང་སྤད་མ་སྤད་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་
 པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཐེམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩོགས་མཐའ་དག་གིས་སྤད་པའི་
 སྲིད་རོ། །མ་དེས་པ་མིན་ཏེ། སྲི་སྤད་ཀྱང་ནང་མ་སྤད་ན་མཐའ་དག་གིས་སྤད་པར་མི་རུང་བའི་སྲིད་རོ། །བྱེ་
 བྲག་སྐྱ་བས་སྐྱོན་འདི་གཟིགས་ནས་མ་སྤད་པར་རྩོམ་པར་འདོད་དེ། གཟུགས་ཅན་རྩོམ་པའི་ཆེ་ན་སྐྱོར་བ་བར་
 བཅས་ཀྱིས་རྩོམ་པར་འདོད་དོ། །མ་སྤད་པར་རྩོམ་པ་ལ་སྐྱོར་བ་བར་བཅས་ལས་མི་འདའ་བའི་སྲིད་རོ། །འོ་ན་
 ལུ་སྟོགས་ཀྱི་སྟོད་རྣམས་ཀྱིས། ལུ་སྟོགས་མི་སྤུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྟོང་དང་བཅས་པའི་སྲིད་སོ་སོར་
 གྲུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷན་གིས་བསྐྱམ་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལྷན་གིས་གཏོར་
 བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བར་དུ་ལྷན་ཞུགས་པའི་སྲིད་ཐལ་བ་གཏོར་བ་བཞིན་ཞེ་ན། ལྷན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 འདིན་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་དང་། འཕོར་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་རོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པ་ཆགས་ཆེའི་ལྷན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་ནི། བསྐྱལ་པ་འདྲིག་པའི་ཆེའི་ལྷན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །འདིར་ནི་འདིན་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་དུ་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདིན་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་དེ་དང་སྤད་དམ་མ་སྤད། སྤད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བཟོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་རེག་
 ལ།

༼ ༥༥ བ ༽

མ་སྲད་ན་སྐྱོར་བ་བར་བཅས་ཀྱིས་ཚུམ་བས་གྱིས་བར་འགྲུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱུ་དང་། བསྐྱམས་བྱའི་རྩལ་སྲན་ལ་ཡང་འཛིན་བྱེད་གཞན་འདོད་པར་བྱ་དགོས་པས་སྤྱད་མེད་དུ་འགྲུར་
འོ། །མདོ་སྤེལ་སྐྱོན་དེ་དག་འོང་བར་གཞིགས་ནས་བར་མེད་རེག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བཙུག་ཏེ། འོག་བྱ་དུ་
མ་སྤྱོད་གས་གཅིག་དུ་བསྐྱམས་པ་བཞེན་ཞེས་ཟེར་འོ། །དེ་ལ་གཉིས་པ་བསགས་རྩལ་ལ་འང་དབང་པོའི་སྤོད་
ཡུལ་དུ་གྲུར་བ་རིགས་མ་སྤྱད་ཀྱི་རྩལ་དུ་མ་སྤྱོད་གས་གཅིག་དུ་གྲུར་ཏེ། རིགས་མ་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པས་ནི་དབང་
པོ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་མི་བྱས་པའི་སྤྱིར། དབང་ཡུལ་དེ་སྤྱིར་རྩལ་སྲན་མིན། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་
རྩལ་མི་སྤྱིད་མོད། རིགས་མ་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་རྩལ་སྲ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་
བསགས་རྩལ་ཡང་རྩལ་སྲ་རབ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྲ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན་རིན་པོ་ཆེ་
མང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་མང་པོ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་
ཞེས་ཟེར་འོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆེར་བརྗོད་པ་ནི། འདུས་རྒྱུའི་རིན་པོ་ཆེ་རེ་རེ་
ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་འདོག་བྱས་ལ། རྩལ་སྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བསགས་རྩལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འོ། །སྤོབ་
དཔོན་སྣ་དབང་སྤོས་ཀྱང་། རི་ལྟར་སྤྲམ་བྱའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སྤལ་མ་རྣམས་ལ་སྤམ་བྱ་ཞེས་མི་བརྗོད་
ཅེས་པ་སྟུང་འོ། །འོ་ན་ཚད་མ་དག་གིས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་རི་ལྟར་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རིགས་པས་
བརྟགས་ན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་བྱས་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་ཆེ། སྤར་གྱི་ཚད་མའི་གཞལ་
བྱ་འགགས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐོབ་པའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་སྤར་གྱི་ཚད་མས་མ་གཞལ་བའི་སྤྱིར་འོ། །འོ་ན་ཀྱང་
རིགས་པས་བརྟགས་ན། སྤར་གྱི་གཞལ་བྱ་ཐོབ་པར་མི་འབྲུབ་ཀྱང་། འཇུག་པ་པོའི་ངོས་ནས་འདོག་སྟེ།
འཇུག་པ་པོས་སྤར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་མདོན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཅེས་

༩༥ །

གྲིས་འདོད་པའི་དོན་རྫོགས་པའི་སྲིབ་རྟོ། །འདིར་འཇུག་པ་པོས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
འཆད་ཚེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྲེ་བའི་བྱུང་བར་མ་ཤེས་པར། བན་ཚུན་འཚོལ་ནས་སྲོགས་སྲུ་མ་ལོངས་པ་
དང་། གཞོན་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ། སྤོ་མོ་མ་རིག་པར་དགག་པར་བྱེད་པ་ནི། གཞོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་བབ་ཚལ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྲི་དང་སྲོག་པའི་སེལ་བ་གཉིས་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གནས་ཚུལ་མ་
འདྲེས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་སྲིབ་རྟོ། །གཞན་གྱི་དོ་བོ་སྐྱིབ་བྱེད་པ། །སྐྱིབ་བྱེད་དེ་དག་ཐ་དང་
ཀྱང་། །ཐ་དང་པ་ཉིད་སྐྱིབ་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། །དེ་ལ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྲི་ནི། མེད་
དགག་གི་སེལ་བ་དང་། སློའི་སེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་མ་བཤད་ལ། གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་
དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་དོ། །བོད་ཐམས་ཅད་བྱམ་པ་བྱམ་པའི་སྲོག་པར་འདོད་པ་
སོགས་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་དེ་སྲོད་ལ་སྟོས་ཏེ་སྲོད་ཀྱི་སྲོག་ཚོས་དང་། སྲོད་དེའི་ཚོས་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྲོད་ཀྱི་སྲོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ། ཡང་བྱམ་པ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་
ཐལ། བྱམ་པ་སྲོད་ཀྱི་སྲོག་པར་གྲུབ་པའི་སྲིབ། བྱམ་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྲོག་པ་ཡིན་པའི་
སྲིབ། དེའི་སྲོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་སྲོག་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱམ་པའི་སྲོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ། དེ་མ་ཡིན་ན། བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་སྲོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲོག་པ་གྲུབ་ནས་
བྱམ་པའི་སྲོག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིབ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རིག་པ་སོགས་ཀྱང་བྱམ་པའི་སྲོག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲོག་པར་གྲུབ་ནས་བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་སྲོག་པ་མིན་པའི་སྲིབ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་སྲོག་པ་ཅན་ཡིན་
གྱི། སྲོག་པ་མ་ཡིན་པས་སྲོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ལ།

༼ ༤༦ ན ༽

སེལ་ངོར་བྱམ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་དང་བྲལ་བའི་ཚན། །བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་
ཡིན་པའི་སྲིད། བྱམ་པའི་སྤྲོད་གི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ཚ་
ཡང་། བྱམ་པའི་དེ་དང་དེའི་ལྷོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་མིན་ལས་ལྷོག་
པའི་སྲིད་སྣམ་ན། བྱོད་ལ་གསེར་བྱམ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སེལ་ངོར་བྱམ་པ་བྱམ་མ་
ཡིན་དང་བྲལ་བ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་
བྱོད་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དང་དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་དང་དེའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་དང་དེ་དེ་དང་དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་བྱམ་པའི་ལྷོག་པའི་
བྱེ་བྲག་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
བྱམ་པའི་སྤྲོད་གི་མི་རྟག་པ་གཅིག་སོ་དམིགས་ཀྱིས་དཀར་ནས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པའི་
བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་བྱམ་པ་ལ་བྱུང་བར་གཞན་སྤོང་གི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །ཡང་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ལྷོག་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཚན་ནས། ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་
དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་འདོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་
པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་། སེལ་ངོར་གསེར་བྱམ་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། དུལ་བྱམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་
སོགས་བྱམ་པའི་ལྷོག་པའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་
དེ་དག་བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།

༩༥ བ ༽

སེལ་ངོར་བྱམ་བ་བྱམ་མིན་ལས་ལྷོག་པ་ཡང་། བྱམ་བའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཐ་དད་བའི་སྲིད།
མདོར་ན་གང་དང་གང་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཐ་དད་བས་བྱུང་སྟེ། བྱམ་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན་བྱམ་བའི་
སེལ་བ་ཡིན་བས་བྱུང་བའི་སྲིད་དང་། རང་ཉིད་རང་གི་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཡང་མི་སྲིད་བའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་
གཞུང་དོན་ལ། ལྷ་རབས་པ་དག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྷོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད།
འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་སོ་སོ་བ། དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་རྣམས་བྱུང་བའི་ཉེ། དཔེར་ན་བྱམ་བ་ནི་རྣམས་ཡིན་ལ།
བྱམ་བ་ལ་ལྷན་བའི་ཚོས་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ནི་ལྷོག་པ་ལོ། །དེའི་ཚེ་བྱམ་བས་བྱམ་བ་ལ་ལྷན་བའི་ཚོས་
རྣམས་ལ་བྱུང་བའི་སྲིད་བྱམ་བ་བྱུང་བའི་ཚེ། །གཞི་གཞན་དུ་ལྷོག་པ་བྱུང་བའི་སྟེ་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བྱམ་བ་ལྷ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཅིག་གིས་བྱས་མི་ཉམ་སོགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་
ཐ་དད་པ་རྣམས་དངོས་སོར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གལ་ཏེ་དངོས་སོར་གྲུབ་ན་དངོས་སོ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་
དུ་གྲུབ། གལ་ཏེ་དངོས་སོ་གཅིག་དུ་གྲུབ་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་བ་ལྷ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ལ། དེའི་སྟེང་གི་ལྷོག་པ་
རྣམས་ཀྱང་གཅིག་པས། བྱམ་བ་དང་བྱམ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཐ་དད་གཏམ་ནས་མེད་བར་ཐལ། རྣམས་ཀྱང་གཅིག་
ལ། དེའི་ལྷོག་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ། དངོས་སོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་བྱས་མི་
ཉམ་པ་གསུམ་སོ་ཚོས་ཅན། རྣམས་གཅིག་མིན་བར་ཐལ། དངོས་སོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་བར་འགལ་ལོ། །ཡང་སོད་རྣམས།
རྣམས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ། ལྷོག་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་
ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀ་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཀ་བ་མིན་པའི་ལྷོག་པ་ཚོས་ཅན། རྣམས་ཚོས་སྲུ་
ཐལ། དངོས་འགལ་

༼༩༡ ན ༽

རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་སློབ་པོ་དང་སློ་མ་ཡིན་ཚེས་ཅན། ལྷོག་ཚེས་སུ་ཐལ། དངོས་
འགལ་ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། སྐྱ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྷོག་པ་
གསུམ་པོ་ཚེས་ཅན། རྣམས་ཚེས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྣམས་གཅིག་དུ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱ་མི་རྟག་
རྟོགས་ཀྱི་རྣམས་དབག་དེ་ལ་ཚེས་ཅན། རྣམས་ཚེས་སྤང་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མི་
སྤང་བའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་ལྷོག་པ་རྣམས་ཚེས་ཡིན་པར་འགལ། སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་
ལྷོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་གཉིས་ཚེས་ཅན། རྣམས་ཚེས་སུ་ཐལ། རང་གི་དངོས་འགལ་
རྣམས་གཅིག་དུ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྣམས་དབག་དེ་ལ་སྤང་བའི་ལྷོག་པ་གཉིས་པོ་ཚེས་ཅན།
རྣམས་ཚེས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་དབག་ལ་སྤང་བའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམས་དབག་དངོས་པོ་
མི་འཛིན་པས་སོ། །རྣམས་དབག་ནི་ཚེས་ཅན། ལྷོག་པ་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་པ་གཞན་བྱ་སྐྱབ་པར་
བཞེད་དེ། སེལ་བའི་སློབ་པ་གཞན་བྱ་འཇལ་བའི་སྲིད། རྣམས་སུ་དབག་པས་རྣམས་ཚེས་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་ན།
འོ་ན་སྐྱ་དང་། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་གཅིག་གམ་རྣམས་ཐ་དད། རྣམས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་
རྣམས་དབག་དག་གིས་སྤྱི་རྣམས་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱས་པ་ན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་པོ་ཡང་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱས་
པར་ཐལ། རྣམས་དབག་གིས་རྣམས་ཚེས་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ག རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྲིད་ཏེ།
རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་འཛིན་གཅིག་མི་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིད། གཞུང་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མཐོང་
བ་ཉམས་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་དང་། རྣམས་ལྷོག་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཚེས་ཅན། དེ་རྣམས་ཚེས་སུ་འཐད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་དབག་གིས་སྤྱི་རྣམས་པོ་མི་འཛིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་རྣམས་དབག་སེལ་བའི་སློབ་པ་
འཇུག་ཏེ། རྟོགས་ཡང་དག་གིས་ལྷོག་པ་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་

༼༩༩ །༽

སྐྱབ་པའི་སྲིད། རྗེས་དབག་གིས་རྗེས་ཚེས་འཛིན་ན། དངོས་པོ་དངོས་སུ་འཛིན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྐྱའི་ཚེས་
གཅིག་འཛིན་པ་ན་སྐྱའི་ཚེས་ཀུན་འཛིན་དགོས་ཏེ། སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་སྲིད། གཞུང་ལས་ཀྱང་། དངོས་
པོ་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་སྲིད། །ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཚེས་གཅིག་ངེས་
གུར་པས། །ཚེས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །རང་ལུགས་ལ། རྗེས་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རོན་དམ་པར་ཡོངས་
སྲོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་གང་ཞེག་སྒྲོག་པའི་བྱུང་པར་དུ་མའི་རྟེན་ཚེས་ཅན་ལོ། །སྒྲོག་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
རྗེས་ལ་རྟེན་པའི་དེ་མ་ཡིན་ལས་སྒྲོག་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་བྱུང་པར་ཀྱི་ཚེས་སོ། །སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། རིགས་
མི་མ་སྐྱུན་ལས་ལོག་ཅིང་རང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ། རྗེས་སྲིད་གི་མཚན་ཉིད་ནི།
རིགས་མི་མ་སྐྱུན་དང་རིགས་མ་སྐྱུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་སྒྲོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སོ། །དཔེར་ན། ལུ་མ་པ་ལྟ་
བུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲོག་ཅིང་། ལུ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་སྐྱུན་པའི་དངོས་པོའི་ནང་ཚན་གཞན་
ལས་ཀྱང་སྒྲོག་པ་དངོས་པོའི་སྲེ་བྱ་བ་ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་སྲིད་དངོས་ཀུན་རང་
བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་སྲིད། །མ་སྐྱུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལ། །སྒྲོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐྱའི་ལ་དེ་ལྟ་ན་གཉིས་ཏེ་གོང་མའི་སྐྱེ་དང་། ཐད་ཀའི་སྐྱེ་ལོ། །སྲེ་བྱ་ལ་ཡང་
གཉིས་ཏེ་གོང་མའི་སྲེ་བྱ་དང་། ཐད་ཀའི་སྲེ་བྱ་གོ། །དེ་ལ་གོང་མའི་སྐྱེ་ནི། སྐྱེ་ཅིག་སྐྱ་མ་དང་། བར་བ་དང་།
སྲི་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དུས་ཀྱིས་སྲེ་བའི་སྐྱེ་ཡིན་ལོ། །གོང་མའི་སྲེ་བྱ་ནི། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཅིག་སྐྱ་མ་
དང་། བར་བ་དང་། སྲི་མ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཅིག་སྐྱ་མ་ཡང་། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཅིག་གི་སྲེ་བྱ་ཏུ་
བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་ནི་སྒྲོགས་ཐ་དད་ན་གནས་པའི་ཤུ་བ་དང་ཅན་དན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

། ༤ བ །

ཐད་ཀའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཡང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་ཡིན་ལ་བྱེ་
བྲག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ལོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་བྱེ་བྲག་ཤེས་བྱའི་ནང་ཚོན་ལགས་ཞེས་
ལས་ལྡོག་པས་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་བེམ་རིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་ར་བཞག་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱི་
མ་ཡིན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལོ། །ལགས་
ཞེས་པ་དེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཚོས་མི་སྲིད་དེ། ཚོས་གང་དོས་བཟུང་ཡང་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་སྤྱི་ར་ལོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །འོ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱི་ར། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་གཅིག་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ལུན་མོང་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱི་ར། གཞན་ཡང་། དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའི་
སྐབས་འདིར་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དོས་བྱུང་ཞེས་
པ་དོས་པོས་གང་དོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དོས་བཟུང་བས།
པ་དོས་པོས་ཐལ་འགྱུར་ཇི་ཅུ་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པས་ལན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འོ་
ན། རྣམ་ངེས་ལས། རུས་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། མི་རུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རུས་པ་ལ་ནི་གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་ཏེ།
སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྤྱི་ར་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་

༼ ༤༥ བ ༽

དོན་ངོས་ལྷུང་ཞིག་གང་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། རང་གིས་ཀྱང་གྲེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་སོར་ངོས་བཟུང་བས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་དབྱུ་མ་བས་དངོས་སོར་སྒྲིབ་པའི་ངོར། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་
གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་གྲེད་པའི་ཚེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་གཏུན་ཚིགས་
གང་བཞོན་པ་རྣམས། དངོས་སོར་སྒྲིབ་པའི་ངོར་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྒྲོན་ཅན་དུ་ཐལ། དངོས་སོར་སྒྲིབ་པའི་
ལུགས་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིབ་པོ། །གལ་ཏེ་སྲིད་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་སོར་གཏུན་མི་
སྲིད་པར་འགལ་ལོ། །གཟུགས་དང་དངོས་སོར་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་དུ་མ་
གྲུབ་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་པའི་སྲིབ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ན་བདག་ཉིད་མི་གཅིག་པས་གཞི་མ་སྐྱུན་མི་
སྲིད་པའི་སྲིབ་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་དུ་འགལ་ལོ། །ངེས་ན་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་ཡིན་པ་དང་། གཞི་མ་སྐྱུན་ཡིན་པ་རྣམས་
གཞན་སེལ་བའི་ངོར་འཇོག་གི་དོན་དམ་པར་མི་སྲིད་དོ། །སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། རི་བོ་གི་རྩ་
རྩ་བུ་དོ། །ངེས་ན་ཐད་ཀའི་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་གཉིས། ལོང་མའི་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཐད་ཀའི་གྲེ་
བྲག་ཅན་དན་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ནི་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་རྗེས་སོ་སོར་སྐྱེས་པའི་སྲིབ།
གོང་མའི་གྲེ་བྲག་འདས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ནི་ཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་
ད་ལྟར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འགགས་པའི་སྲིབ་དང་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིབ་པོ། །ལྷ་
སྐྱེགས་གྲེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་དང་གྲེ་བྲག་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་ནི་སྒྲིབ་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་
ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བ་ལས་སྒྲུབ་བ་མེད་པའི་སྲིབ་
ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ཡང་གངས་ཅན་པ་དག་རྒྱལ་ལྷན་པ་སྲིབ་སྒྲོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་
བོ་ཞེས་བྲ་བའི་སྒྲིབ་དང་། གསལ་བ་བྱམ་སོགས་རྣམས་ལ་མེ་དང་ཚ་བ་ལྟར་

༼༤༥ བ༽

རྣམས་གཅིག་དུ་ཡོད་ཞེས་པ་དང་། བོད་རྣམས་ཤིང་ཅམ་དང་། ཤིང་གི་གསལ་བ་ལ་བ་སོགས་རྣམས་རྣམས་
གཅིག་ཅེས་པ་དང་། སློན་པོ་ཅམ་དང་། གྲེ་བྲག་བེ་རླུ་རླུ་འི་སློན་པོ་རྣམས་གཅིག་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་
པས་སློགས་གཅིག་དུ་དགག་པ་ནི། འོ་ན་སློན་དང་གྲེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་འདོད་ན་འདྲ་སྲ་མ་ལྟར་སྤང་རུང་མིན་པའི་
ཉམས་ཀྱིས་ཞེགས་ཏེ། བེ་རླུ་རླུ་འི་སློན་པོ་སྤང་བ་ན། བེ་རླུ་རླུ་འི་སློན་པོ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སློན་པོ་
ཡང་སྤང་བར་ཐལ། སློན་པོ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སློན་པོ་དང་། བེ་རླུ་རླུ་འི་སློན་པོ་རྣམས་དགེར་མེད་
གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་བེ་རླུ་རླུ་འི་སློན་པོ་སྤང་ཡང་། རས་སློན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སློན་པོ་དེ་མི་སྤང་ན།
འོ་ན་སྤང་བའི་རྣམས་དང་མི་སྤང་བའི་རྣམས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་རྣམས་གཉིས་ལ་རྣམས་གཅིག་ཞེས་སུ་ཞེགས་བརྗོད་
པར་གྱེད། །དོན་དམ་དཔྱོད་གྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བཟགས་ནས་དགག་ན། ཡུལ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་གྲེ་
བྲག་ལྟར་འཕྲོགས་ཀྱི་ཅན་དང་རུབ་སློགས་ཀྱི་སེང་གཉིས་དང་། དུས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་གྲེ་བྲག་
སྤང་ཅིག་སྲ་མའི་ཤིང་དང་སྲི་མའི་ཤིང་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་གྲེ་བྲག་ལྟར་དང་
ཅན་ཅིག་སྲ་མའི་ཤིང་དང་སྲི་མའི་ཤིང་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་གྲེ་བྲག་ལྟར་དང་
ཅན་ཅིག་སྲ་མའི་ཤིང་དང་སྲི་མའི་ཤིང་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་གྲེ་བྲག་ལྟར་དང་
གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་ན། ཤིང་དང་ཤིང་གི་གསལ་བ་ལྟར་ཅན་སོགས་དང་། སློང་འཛིག་ཅིག་
ཅར་གྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤིང་གསལ་ལ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུལ་དོ་བོ་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་སློང་འཛིག་གཅིག་ཆར་གྱེད་པ་མིན་པར་སོ་སོར་གྱེད་པ་དང་། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་སོ་
སོ་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཅན་འཛིག་པའི་ཆེ་ན། ཤིང་མི་འཛིག་པའི་རྣམས་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཅན་དང་
ཤིང་རྣམས་ཆ་ལས་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ཤིང་སློང་པའི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ། ཤིང་སློང་ལ་
ཅན་མ་སློང་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམས་དགེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གསལ་བ་
རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཤིང་དང་རྣམས་དགེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་
སྲིད་རོ། །དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། འཕྲོགས་སུ་ཤིང་ལྟར་སློང་པ་ན་ཤིང་སློང་པ་མ་སློང་ས།
གལ་ཏེ་སློང་ན། རུབ་སློགས་ཀྱི་ཅན་དན་ཀྱང་།

༼ ༤༤ བ ༽

འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་དེ་ན་སྤྲུལ་པར་ཐལ། འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་དེ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་
གལ་ཏེ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་དེར་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་སོ་ཞེ་ན། འཕྲུལ་སྤྲུལ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་རྣམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་རྣམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་རྣམས་གཉིས་སྤྲུལ་གནས་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་གཉིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་མེད་ལོ། །ཡང་འཕྲུལ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་དུས་སྤྲུལ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་པར་ཐལ། འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་དུས་སྤྲུལ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཡང་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་གལ་ཏེ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་
སྤྲུལ་པའི་དུས་སྤྲུལ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པར་ཐལ་པའི་སོ་ཞེ་ན། འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་དུས་སྤྲུལ་
སོ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་གཉིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་མེད་ལོ། །གལ་ཏེ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཡུལ་དུས་སྤྲུལ་
འཕྲུལ་སྤྲུལ་སོ་ཞེ་ན། དེས་པོར་མ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནམ། དེས་པོར་མ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནམ། འཕྲུལ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ན། འཕྲུལ་སྤྲུལ་
མ་སྤྲུལ་པོ་ཞེ་ན། འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཡུལ་དུས་སྤྲུལ་མ་སྤྲུལ་ན། འཕྲུལ་སྤྲུལ་སོགས་གསལ་བར་དེ་དེ་སྤྲུལ་པའི་ཡུལ་
དུས་སྤྲུལ་ཡང་མ་སྤྲུལ་པར་མཚུངས་པས་འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཡུལ་དུས་སྤྲུལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་མེད་པས་གསལ་བ་རྣམས་རྣམས་གཉིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་འགལ་ལོ། །རྣམ་པོ་དང་རྣམ་པོ་འགྲུལ་གྱི་
པར་འགྲུལ་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་སྤྲུལ་པ་མ་སྤྲུལ་པའམ་རྣམས་ལྟར་ཐ་དད་པ་ནི། དེའི་པར་བཞེན་དུ་དེས་པ་མ་ཡིན་
ལོ། །དེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྣམས་ལྟར་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་འགལ་བར་གནས་པའམ་རྣམས་ལྟར་ཐ་
དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུལ་ན་ནི་འགལ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་དེའི་རྣམས་གཉིས་
ཏུ་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲུལ་ལོ། །ཡང་འཕྲུལ་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་པར་ཚུན་རྣམས་གཉིས་སྤྲུལ་ཏེ།
འཕྲུལ་གི་རྣམས་གཉིས་དང་རྣམས་དབྱེད་མེད་གཉིས་སྤྲུལ་གནས་པའི་སྤྲུལ་གཞན་ཡང་། འཕྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས།
འཕྲུལ་སྤྲུལ་སམ་མ་སྤྲུལ། སྤྲུལ་ན་འཕྲུལ་ཚོས་ཅན། འཕྲུལ་པའི་ཉེར་ལེན་ཁེད་ཁེད་པའི་གསལ་བར་ཐལ།

༼ ༥༠ ན ༽

ཤིང་ལྷ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ། །ལ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཤིང་གི་ཉེར་ལེན་ཡང་བྱས་པར་ཐལ། ལྷ་བ་དང་ཤིང་གཉིས་དོན་
དམ་པར་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལ་པའི་ཉེར་ལེན་ཞིགས་པ་ན་ཤིང་ཞིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་ལྷ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་ཤིང་མ་སྐྱེས་སོ་ཅེ་ན། འོན་ལྷ་བ་དང་ཤིང་གཉིས་དོན་
དམ་པར་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས། དུས་ཀྱང་སོ་སོ། ལྷ་བ་འདྲིག་ཀྱང་ཤིང་མི་
འདྲིག་པའི་སྐྱེ་འདྲིག་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱེས་དུས་སོ་སོ། ཉེར་ལེན་སོ་སོ། སྐྱེ་འདྲིག་སོ་སོ་བ་རྗེས་
གཅིག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པས་རི་བོང་གི་རྩ་ཡོད་ཅེས་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ལྷ་བ་དང་ཤིང་
གཉིས་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོན་རིགས་པ་འདིས་སེང་
སྤང་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ལྷ་བ་པ་དང་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་
པར་བྱ་དགོས་པས། མཐར་ཤིང་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་
པར་སྐྱེ་འདྲིག་གཅིག་ཅུ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཤིང་
དང་ལྷ་བ་གཉིས་སོ་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐྱི་དང་བྱེ་
བྲག་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །མངོན་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་
པར་བྱ་དགོས་པས་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དོན་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པར་འདོད་ན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བས་དོན་དམ་པར་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགལ་
ལོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ཁྲིད་གྱི་སྲོགས་ལ་ཡང་ཤིང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་ཤིང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་
ན། རྒྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། དོན་དམ་པར་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྒྱབ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་

༼ ༥༠ བ ༽

འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་དགོངས་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །ཚིག་རེ་རེ་ནས་དོན་
དམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་མ་སྐྱར་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་དོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་ན་ཡན་
ལག་ཅན་ཡང་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། ཡན་ལག་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དགག་ཡང་ལྷ་བའི་གཞུགས་དབང་སོ་ལ་སྐྱར་བ་ན་གསལ་བ་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཤིང་གི་གཞུགས་ཀྱང་དབང་སོ་ལ་སྐྱར་བར་ཐལ། ལྷ་བ་དང་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་
ཤིང་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཅིང་རྗེས་གཅིག་ལ་སྐྱར་མི་སྐྱར་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་ན། དབང་
སོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། སྐོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱར་སྐྱོན་ལ་སོགས་
པའི་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་འགལ་ཞེག་རིག་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས།
སྐོ་སེར་འགལ་བར་བཤད་ལ། རྩ་བ་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ན་གོད་བྱ་གོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། །རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་བ་རྩུང་བྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་སྐྱོན་སྐྱུལ་གྱི་བཤད་པའོ། །གལ་ཏེ་བོད་འགལ་
ཞེག་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་དངོས་སོར་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་རེ་རེ་དང་རྗེས་
གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དུ་མ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཤིང་གསལ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་མོང་གི་ཚོས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་གི་གངས་བཞིན་དུ་སིལ་བྱུར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་སོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་དགག་པ་ན། ལྷ་བ་བཀག་པའི་
རྣམ་པར་བཞག་པའང་འདྲིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤིང་སྐྱུབ་པ་ན་ལྷ་བའང་འགྱུབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདྲིག་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་རྗེས་སུ་ཤེས་ཞེ་ན། ཤིང་སྤྱི་ཡིན་ཏེ་དེ་ཞེགས་

༼ ༡ ན ༽

བ་ན་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལྟར་བཤམས། གྱེ་བྲག་བཞིན་དུ་ཤིང་སྦྱི་སིལ་བྱུང་གནས་ན་ལྷ་
 བ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྦྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལྟར་འཇུག་མི་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལྟར་གྱེ་བྲག་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལྟར་
 གཞུག་མི་ལྟར་བོ། །འཇུག་གྲུབ་ཀྱང་ལྷ་བ་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྦྱི་གྲུབ་བར་མ་དེས་བསམ། གྱེ་བྲག་གྲུབ་
 པའི་གཞི་ལ་སྦྱི་གྲུབ་པའི་རྣམས་གཞུག་ཀྱང་མི་ལྟར་བོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་གསལ་སོ་སོ་ནས་ཡལ་ག་
 ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་སྦྱི་གཅིག་དང་གྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ལོ་ལོ། ཤིང་
 གསལ་དུ་མ་ཤིང་དུ་མཚུངས་པའི་མཚུངས་ཚོས་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བར་མེད་བར་ཐལ། ཉོག་བས་སྦྱར་བའི་
 སྒོ་ཚོས་ཡིན་པའི་སྦྱིར། འདི་རྗེ་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། འདི་དང་འདི་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་བའི་ཉོག་བས་ཚོས་
 གཉིས་པམ་ཚུན་འདྲ་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་བོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་བར་མེད་ན་དོན་དམ་བར་གསལ་བ་
 རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་འགའ་ལོ། །འདྲ་བའི་ཚོས་དོན་དམ་བར་ཡོད་ན་ནི། སྒོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་བད་མ་
 རྫ་ག་གསལ་དུ་མཐོང་བ་ན། འདི་ནི་བད་མ་རྫ་ག་གཞན་དང་འདྲའོ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ཡུལ་གྱི་མ་སྦྱ་ལས་རང་དབང་དུ་
 སྦྱེ་བར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྦྱེང་ན་འདྲ་བ་དོན་དམ་བར་ཡོད་པའི་སྦྱིར། གཞན་ཡང་། སྦྱོགས་ལེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་
 ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །ཅེས་པའི་རིགས་བསམ་ཀྱང་། འདྲ་བ་དོན་དམ་བར་གྲུབ་བ་འགོག་
 བོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མཚུངས་བ་དེ་འདྲིན་སྦྱིར། །འབྲུད་བར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །ཞེས་བ་དང་།
 མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲ་འདྲིན་ན། །དོན་ནི་སྦྱར་མཐོང་ཡོད་མིན་བསམ། །རྗེ་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་
 བར་དེ་དེས་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱར་མཐོང་བའི་དོན་དང་སྦྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གཉིས་འདྲ་བར་འདྲིན་
 བ་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་དེས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དེས་སོ། །སྦྱ་སྦྱི་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། སྦྱི་འདྲི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲུབ་

༼ ༡༧ བ ༽

བའི་སྲིད། སྲ་སྲི་འཇིན་བས་སྟོང་བའི་སྲིད་མིག་ཤེས་ལ་ནི་རི་ལྟར་འགྲུང་ཞེས་བའི་དོན་ལོ། །ཁ་ཅིག་མཚུངས་
བའི་སྲི་དོན་དམ་བར་མེད་ཀྱང་། རྟོག་བས་མཚུངས་བར་བཟུང་བ་ཉིད་སྲི་ལོ་སྟུང་ན། འོན་ཀྱང་རྟོག་བས་མཚུངས་
བར་བཟུང་བ་ཅམ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་ཡོད་པ་མིན་བར་ཐལ། དོན་ལ་མེད་བར་རྟོག་བས་བཟུང་བ་ཅམ་ཡིན་
བའི་སྲིད། འདོད་ན། གྲེ་བྲག་དང་རྗེས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྲི་གྲེ་བྲག་རྗེས་མི་གཅིག་ཀྱང་། རྟོག་བས་
མཚུངས་བར་བཟུང་བ་ཅམ་ལས་སྲི་གཅིག་ཏུ་བཟོད་དོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚོས་གཉིས་པན་
ཚུན་འདྲ་བ་ལ་བཟོད་དགོས་པ་ཚོས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་མཚུངས་བའི་ཐ་སྟོན་མི་སྲིད་དེ། རང་ཉིད་རང་དང་
མཚུངས་པ་མི་སྲིད་བའི་སྲིད། གང་དག་སྲུན་མོང་བ་གཅིག་མིན་པ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་གནས་པ་ལ་ནི་སྲི་ལོ་སྲི་
སྟོ་འདུག་པ་མེད་དོ། །སྟོ་ལ་སྲུན་མོང་བ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་མ་ཤར་ཡང་། མཚུངས་བར་བཟུང་བ་ཅམ་སྲི་ཡིན་
ལོ་ཞེ་ན། ཚོས་གཉིས་སྟོས་མཚུངས་བར་རྟོག་བ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲུན་མོང་བའི་སྲིད་
མི་རུང་བ་ཡིན་བར་ཐལ། སྲིད་འཇིན་གྱི་སྟོ་ལ་སྲུན་མོང་བའི་སྲི་གཅིག་གི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བ་ཡིན་བའི་སྲིད།
གཞན་ཡང་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་སྲི་དངོས་པོ་བར་འདོད་ན། ལྷོགས་ཤེ་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་འཇོག་གཤམ། ཐམས་ཅད་ནས་
འདྲ་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷོགས་ཤེ་འདྲ་བ་སེལ་དོར་ཀུན་ལ་ཡོད་བའི་སྲིད་བུམ་པ་ཀ་བའི་སྲི་ཐལ་བ་དང་།
ཀ་བའང་བུམ་པའི་སྲིད་ཐལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྲུང་རོ། །དཀར་པོ་ཡང་ནག་པོ་དང་འདྲ་བར་ཐལ། ལྷོགས་ཤེ་འདྲ་བའི་
སྲིད། ཐམས་ཅད་ནས་འདྲ་དགོས་ན། འོན་སྲི་མི་སྲིད་བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་བའི་སྲིད།
གཞན་ཡང་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྲི་དོན་དམ་བར་མ་གྲུབ་བར་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ཡང་
འགལ་བར་སྒྲུང་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་བའི་ཤེས་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། སྲི་ཡི་དོན་ཡང་བཏགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། སྲི་ནི་དངོས་མེད་པོ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྲིད་ན་དོན་དངོས་སུ་མེད་བའི་སྲིད་

༼ ༥༩ ན ༽

ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །སྤྱི་དོན་དམ་པར་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་
ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བ་སྤང་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡོད་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་གང་ཡོད་པ་ན་
ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་པའམ། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད། གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་
ན། དུལ་གཅིག་ལ་བ་ལང་སྤྱར་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བ་ན། དེ་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བ་ལང་དེ།
གསལ་བ་དེ་ལ་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། གསལ་དུ་ཡོད་དམ། དང་པོ་གསལ་བ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡོད།
གསལ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྱར་མེད་གསལ་བྱུང་དེ་མ་སྤྱེས་གོང་གི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་
རྣམས་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྱར་མེད་གསལ་བྱུང་སྤྱེས་
པའི་དུས་དེར་སྤྱར་མེད་གསལ་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྱར་བྱུང་དེ་
མེད་པའི་དུས་ནས་ཡོད་ན་རང་གི་གསལ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཡོད་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་དུལ་དུས་ན་མེད་པར་
འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་སྤྱར་མེད་གསལ་བྱུང་དེ་དག་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་བ་ལང་གི་
བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་
ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་ན། འོ་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་དུལ་དུས་དེར་བ་ལང་རྗེ་ལྟར་
ཡོད་པར་འགྱུར་སོམས་ཤིག་ བ་ལང་གི་གསལ་བ་མེད་པའི་དུལ་དུས་དེར་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་
སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན་ཡང་རང་གི་ཁས་
སྤངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྱ་མ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་དེ། གསལ་བ་སྤྱི་མ་སྤྱར་མེད་གསལ་
བྱུང་ལ་གནས་སམ་མི་གནས། སྤྱི་མ་ལྟར་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྱར་མེད་གསལ་བྱུང་དེ། བ་ལང་གི་གསལ་
བ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

༼༥༩ བ ༽

གལ་ཏེ་གནས་ན་སྲ་ནས་ཡོད་དམ། གསར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད། སྲ་ནས་གནས་སོ་ཞེ་ན། རང་གི་གསལ་བ་
མེད་པའི་སྲ་རོལ་ནས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྤྱོད་གོ་ས་སོ། །འོ་ན་རང་གི་གསལ་བ་སྲར་མེད་གསར་བྱུང་
དེ་དང་རྗེས་གཅིག་པར་ཡང་འགལ་ལོ། །གསར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྤྱོད་བཟོད་ཟེན་ཏོ། །གལ་ཏེ་བ་ལང་
གི་གསལ་བ་སྲ་མ་ལ་གནས་པའི་བ་ལང་དེ། གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་འཕོ་འམ་མི་འཕོ། མི་འཕོ་ན། འོ་ན། སྤྱི་མ་དེ་བ་
ལང་གི་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་དེ་འགོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག་བ་ལང་
གི་གསལ་བ་སྲ་མ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བ་ལང་དེ། གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་མི་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱི་དེ་ཚོས་ཅན། གལ་ཏེ་འཕོ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་འི་ཆ་ཤས་གཅིག་འཕོ་འམ། རིལ་གྱིས་འཕོ། དང་པོ་ལྟར་ན། འོ་ན་བ་ལང་གི་
སྤྱི་དེ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྲ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲ་མ་ལ་གནས་
པའི་ཆ་ཤས་དེ་སྤྱི་མ་ལ་མེད། སྤྱི་མ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ཤས་དེ་སྲ་མ་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་རོ། །གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྲ་
མ་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དོན་དམ་པར་སྲ་མ་དང་གཅིག་ན། འོ་ན་སྤྱི་མ་དང་རྗེས་གཅིག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྲ་མ་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་དེ། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་ན། སྲ་མ་དང་
རྗེས་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །སྤྱི་མ་དང་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད་བཏུགས་ནས་སྲ་མའི་རིགས་
པས་འགོ་ག་གོ། །མདོར་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སོ་སོ་
བ་རྣམས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགོ། གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡང་མེད་
པའི་སྤྱི་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགོ། །རྗེས་འགོ་གཞན་ནི་སྤྱི་བ་མེད། །ཅེས་བ་ལྟར་
རོ། །འོ་ན་བྱིད་གྱི་འདོད་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན། དེ་ལ་

༼༥༣ བ༽

དགག་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་སོ་སོ་ནས་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་བར་མཚུངས་པའི་དོན་གྱིས་
གསལ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་བ་སེལ་ངོར་སྐྱབ་མོང་དུ་གྱུབ་པ་དེ་སེལ་བའི་སྐྱི་ཡིན་ལ།
དགག་སྐྱབ་ནི་དེ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཤིང་ཅམ་བཀག་ན་གྲེ་བྲག་ཤུ་བ་འགོག་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཤུ་བ་
བསྐྱབས་ནས་ཤིང་ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་བས་
དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག་ཤེས་དང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་སྐྱི་རོལ་དང་། ཤེས་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །སྤང་བ་
གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མེད་སྤྱིར་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་སོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྐྱི་མེད་
ན། གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱི་ནི་ཐ་སྐྱད་དུ་གྱུབ་ཡང་སྤོ་བཏགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དངོས་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་
བྱས་ཡང་། དོན་རང་མཚན་དང་མ་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་གྲེ་བྲག་གྱུབ་པས་སྐྱི་གྱུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་དང་། སྐྱི་
ཞེས་པས་གྲེ་བྲག་འགོག་པ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གའི་རྣམ་གཞག་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྐྱད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། གཞན་སེལ་སྤྱིར་ཅེ་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པ་དོན་རང་མཚན་དང་སྤང་སེལ་ལ་
གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྱུབ་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་ཅེས་བའང་དགག་སྐྱབ་
ལ་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་ལ་
ཞུགས་པས་འདོད་པའི་དོན་གྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྤང་ཚད་མས་རྟོགས་ཟེན་པ་ཉིད་འགགས་པས་ཐོབ་པར་བྱུང་མེད་ལ། སྤྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད་སྤང་མ་དགྱུད་པའི་
སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་སོས་སྤང་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱིར་འཇུག་པ་སོའི་
ངོས་ནས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི།

༼ ༥༥ བ ༽

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི། འོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྗེས་གཅིག་པ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
དོན་བེ་རྒྱུ་དང་དེའི་སློབ་པོ་དང་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ལྟོགས་པ་དང་ཅམ་དུའང་
སྤང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། བེ་རྒྱུ་འི་སློབ་པོ་དང་ལྷན་པའི་སློབ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་དུ་མ་རྣམས་མངོན་གསུམ་གྱི་དོ་
ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་གཅིག་དུ་གནས་པའང་མི་སྲིད་ལ། མངོན་
སུམ་གྱི་དོན་རྗེས་གཅིག་པ་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རྗེས་ཆ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དམ་པའི་
དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་དོ་བོ་ཅིག་པ་དང་། །དུ་མ་སློབ་ཡིས་སྤང་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སློབ་འདྲིན་སྤངས་ནི། གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན།
དོན་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་སྤང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་འདྲིན་པའི་སྤྱིར། དོན་རྗེས་
གཅིག་པ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་མེད་དེ། རྟགས་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་ཐ་དད་སྤང་བ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། རྟགས་སྣ་མ་
བཞིན་ནོ། །རང་ཡུལ་རེ་རེ་གསལ་བར་སྤང་། རེ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་རེ་འདོག་ཀྱང་མེད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་
སྤང་བས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་སློབ་དོན་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། རྗེ་ལྟར་མ་ཐུན་ཚུལ་དངོས།
དེ་ཚད་མས་སྟབ་པ། མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་བཀག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སློབ་ཚོས་ཅན།
དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཁྲིད་ལ་རྣམ་པ་སྤང་བ་པན་ཚུན་འཚོལ་བ་མེད་དེ། ཡུལ་རྗེ་ལྟར་གནས་པའི་སློབས་
གྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྟན་དུ་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར། རྗེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སློབས་གྱིས་
སྦྱེས་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཡུལ་གྱི་བྱས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡུལ་
དང་མ་ཐུན་པ་དེ་ཚད་མས་སྟབ་པ་ནི། གསལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་བྱམ་གཟུགས་སྤང་བ་ན་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སྤང་
བར་གང་གིས་

༼ ༥༧ བ ༽

གྲུབ་ཅེ་ན། བྱམ་གཟུགས་དང་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་
གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། འོན་པུམ་པའི་སྲི་བྱང་དང་ལྷ་བའི་སྤྲོད་འོག་
ཚོས་ཅན། སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་
རོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཚད་མས་མ་བཟུང་བའི་སྲིད། འོན་དུང་གི་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་རྗེས་
གཅིག་པའི་སྲིད་རོ། །འདོད་ན། མཚན་མོ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་དུང་གི་དབྱིབས་བཟུང་བ་ན་དེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་བཟུང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པས་རེག་བྱ་བཟུང་ནས་དབྱིབས་དཔོག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཤེས་
ཀྱི་དབྱིབས་དངོས་སུ་གཟུང་བ་མིན་ནོ། །དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་རི་
ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། དབྱིབས་རོན་དམ་པར་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་ཀྱང་མིན་ལ་ཁ་དོག་
ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་རྩལ་གྱི་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། མདོ་སྡེ་པས་དབྱིབས་རྗེས་
ཡོད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །འོན་རྗེས་དཔག་དང་དེ་སྤོང་བའི་རང་རིག་ཚོས་ཅན། སྤོན་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་
པར་ཐལ། རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དུལ་རྗེས་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་མེད་
པ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་པ་གཅིག་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ།
རྟོག་པའི་ལུལ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་མི་འཛིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་གཉིས་སློང་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྲིད་དང་། རྗེས་དཔག་
དང་དེ་སྤོང་གི་རང་རིག་ཁ་སྲིད་ལྟ་དང་ནང་སྤྲི་བྱེ་བྲག་གིས་ལུལ་ཐ་དད་པའི་སྲིད་རོ། །གསུམ་པ་མངོན་སུམ་
ལ་ངེས་པ་བཀག་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རྫོད་ཀྱིས་རང་ལུལ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། །རང་ལུལ་ལ་སྤང་བས་འཇུག་པ་དེས་ནའོ། །གལ་ཏེ་

༼ ༥༥ ན ༽

མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་སྤང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མངོན་
སུམ་ཚོས་ཅན། སྤོང་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་
མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ནི་རང་གིས་ཡུལ་ངེས་མི་དགོས་སོ། །སྤང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་རང་ངམ་གཞན་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་དོར་བྱ་དགག་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདྲིར་འགྲེལ་བར། སྤང་བར་གང་ལ་རྟོག་པ་ཡིས། །རྐྱེན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་བྲངས་ནས་དེའི་དོན་ལྟར་བཤད་པས་ངེས་སོ། །དེ་ནས་སྤང་དོར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་
ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་སྟོས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ནི་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའི་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་སྤང་དོར་གྱི་
ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ཅམ་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །གཞུང་
འདྲིའི་དགོངས་པའང་འདྲི་མིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ནི། །དེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །སྟོན་བོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པའི་སྟོན་ནི་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། འོན་རྟོག་པ་ནི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། སྤང་བཏགས་
གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་ཞུགས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་གཟུང་རྣམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
གྱི་ནང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤོང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཇུག་པར་འདོད་དོ། །རང་རིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལས།
རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །སྟོན་འདོགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོས་དཔྱེད་པ་མ་
ཡིན་གྱི། རྗེས་གྱི་ངེས་ཤེས་གྱིས་དཔྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་
ཡོད་པ་དེས་ཡུལ་གྱི་ལྡོག་ལྡོགས་འདྲིན་པའི་སྟོན་འདོགས་གཅོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ཤེས་དང་སྟོན་
འདོགས་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

༼ ༥༥ བ ༽

རྗེས་དཔག་བཞིན་ལོ་ཞེས་རིག་པ་མཐུན་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་བུམ་གཟུགས་དང་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་
རྟུལ་སྒྲན་ཚོས་ཅན། མདོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྒྲང་མི་སྒྲང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དབང་ཤེས་ལ་རྟུལ་སྒྲན་སྒྲང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟུལ་སྒྲན་སྒྲང་ཡང་རྟུལ་སྒྲན་མི་སྒྲང་
བར་བསགས་རྟུལ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན། རྗེས་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡན་གར་བ་
དང་གཟུགས་རྗེས་མི་ཅིག་ཅིང་དེས་སྒྲང་བ་ཡང་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་དང་དེས་པ་ཡང་སྒྲང་བའི་སྐྱོན་ས་མི་
འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱ་བ་སྟེ་བུམ་པ་རྟོགས་པ་ན་དེའི་བུས་མི་རྟག་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་སྒྲང་བའི་
སྐྱོན་ས་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཡང་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པ་བཀག་པ་དེས་པ་ན་བདེན་དོས་བཀག་པ་དེས་པར་ཐལ།
བུམ་པ་སྒྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཡང་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། བུམ་པའི་ཚོས་རིལ་པོར་
གཟུང་བར་ཐལ། བུམ་པ་སྒྲང་བའི་སྐྱོན་ས་རྟོགས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། བུམ་པའི་བུས་མི་རྟག་དང་། བུམ་པའི་
སྟེང་གི་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་། རྟག་དོས་བཀག་པ་སོགས་རིལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཚོས་མ་
ལུས་པ་རྟོགས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སྒྲང་བའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་གཅིག་པར་དེས་པའི་
སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་གཅིག་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་པའི་སྲིད་ལོ་ཞེ་ན། དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་དུ་མར་བརྟགས་
ནས་བརྗོད་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བུའི་དོན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟད་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
ལོ། །གལ་ཏེ་བུས་མི་རྟག་སྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་ས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་སྲིད་རིལ་གྱིས་བཟུང་བར་ཐལ་བའི་
སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། སྟོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ་དོས་པོའི་མིང་གིས་བརྟགས་པར་ཐད་པས་ཡུལ་ཅན་སེལ་
འཇུག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། སྒྲང་བས་འཇུག་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། སྟོག་པ་དེ་ལ་སྒྲང་བ་དོས་པོར་རྗོལ་བ་ནི་འབྲུལ་བ་
ཡིན་ཞིང་། སྟོག་པ་ལ་དོས་པོར་མིང་འདོགས་པ་ནི་རྟོག་གའི་ཐ་སྟད་མི་ཤེས་པར་ཐད་དོ། །གཞུང་ལས་ནི།

༼ ༥༦ ན ༽

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤང་བ་དང་སྐྱབ་བ་ཞེས་བཅོམ་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་ཞེས་བཅོམ་
དོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་བ་ལ། སློའི་འཇུག་ཚུལ། སེལ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་
བ། སེལ་འཇུག་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་འཇིག་སྤངས་གྱིས་
འཇུག་པ་ཞེས་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་བཅོམ་བྱེད་ཀྱི་ལྷོག་སྤྱོད་གས་གཅོད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན་སེལ་འཇུག་གོ། །དེར་ཡང་རྩ་བོ་རྣམ་གཅོད་པའི། །དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་
ཏེ། །ཅེས་བ་སྟར་རོ། །འགའ་ཞེག་སྐྱེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བཅོམ་ཅེས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་བེད་རོ། །འདི་ས་ནི་སྐྱེ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་སེལ་བའི་ངོ་བོར་སྟོན་བ་ནི་མིན་ཏེ།
སྐྱེ་དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོངས་དཔྱོད་དུ་གནས་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་སེལ་བ་ཞེས་ངེ་སྟར་བཅོམ་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེལ་འཇུག་སྟོན་བ་ན། དེ་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཡུལ་
ཅན་གྱུ་བ། །ཅེས་བ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་བཅོམ་པར་བྱེད་པར་གྱུ་བ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སེལ་བའི་རང་
བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེལ་བའི་རྣམ་གཞན་དང་། སེལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེལ་བས་
འཇུག་པའི་ཤེས་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། བཏགས་བ་ཅམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སྤྱིར། ཐོབ་བྱེད་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་བ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་
འཇུག་པའི་སློས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་བྱེད་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་ལ་བྱས་མི་
རྟོག་ཐ་དང་མེད་ན། སྐྱེ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་བ་ལ་བྱས་བ་སྟ་བུ་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། དམ་བཅའི་དོན་གྱི་
སྤྱོད་གས་གཅིག་རྟོགས་སུ་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། ལྷོག་པ་ཐ་དང་།

༼ ༥༦ བ ༽

བ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན། རོན་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པས་ཡུལ་
འཛིན་ཚུལ་ལ་ལྷོས་ནས་བཞག་གོ། །སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་ལ་ལྷ་བཞི་སྲིད་དེ། རོན་པར་
མཚན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སློབ་འདོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སློབ་
འདོགས་པའི་ཚུལ། བཏགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་པའི་ཚུལ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སློབ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན།
སློབ་འདོགས་པའི་སློབ་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་གཅིག་པ་དང་། འིང་
ཐམས་ཅད་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་ཞེས་པ་
དང་། འིང་འོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སློབ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མེད་པ་ལྟ་
བུར་སྤང་། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཟུང་ནས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ནས་སྲི་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་རྐང་དུ། རོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་བས། །ཡུལ་དེའང་རྗེས་འགོ་མེད་པ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་མཚུངས་པ་ལ། ལྷ་བ་དང་སེང་
ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློབ་སྐྱེ་ལ། ཚུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིགས་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློབ་སྐྱེ་བ་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། འིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རིགས་ཉེ་མི་ཉེའི་
བྱེ་བྲག་གིས་འིང་གི་སློབ་སློབ་འཇུག་ལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྒྱུན་གསུམ་རྣམས་སྲི་དངོས་
པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་ཅིང་། སླེ་མཁྲིས་དང་བར་བ་ཏ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་ཐ་དད་
བར་མཚུངས་ཀྱང་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རི་རྐང་དུ།

༼ ༥༧ ན ༽

ཐ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །ཉེ་བ་གང་ཞིག་ལག་ལ་ཞིག་ལ། །རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །སྐྱེ་དང་
ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །ཅིག་རྟོག་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། །དཔེར་
སྐྱོན་ལ་ཅིག་ཐ་དང་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དགོངས་པ་ནི་ཡུལ་དུས་ཐ་དང་གྱི་ཤིང་། །ཤིང་གི་རྣམ་
གངས་གཅིག་དུ་ཤར་ནས་སྐྱོགས་གཅིག་དུ་ཤིང་དུ་ཞེན་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤིང་མིན་ལས་དགག་པ་དང་། །ཤིང་
དུ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་སྐྱོགས་གཅིག་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་བྱུང་བར་གྱིས། །རྟོགས་
འགྱུར་བ་དང་རབ་དུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གཅིག་ལ་ཐ་དང་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། །གཅིག་ལ་ཐ་
དང་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །བྱས་མི་རྟོག་དོན་ལ་ཐ་དང་མེད་མོད། །གཞན་སེལ་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ལོག་པ་ཐ་
དང་ལས་ལོག་པའི་སྐྱོན་ས་དོན་གཅིག་ལ་འང་སྐྱོས་སྐྱོག་པ་ཐ་དང་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་
གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱི་བྱས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དང་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པ་དང་།
གང་དང་གང་ལས་ལོག་དེ་ལས། །ཐ་དང་བརྟགས་པའི་ཐ་དང་ཅན། །དེ་ནི་སྐྱོག་པ་དུ་མ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་
བ་སྐྱོའི་རྣམ་པ་ནི། །སེལ་ངོར་སྐྱས་ཐ་དང་དུ་བརྗོད་ཅིང་། །རྟོག་པ་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དང་སྐྱང་བ་ལྟར་དོན་ལ་འང་ཐ་
དང་ཉིད་དུ་སྐྱོ་བརྟགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། །དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལས་སྐྱོག་པས། །ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་དུ་
བརྟགས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་འང་། །ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་དུ་མ་རྟོགས་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་སྤྱིར་སྐྱ་མིན་དང་། །རྟོག་པ་དང་། །མ་བྱས་པ་ལས་སྐྱོག་པའི་སྐྱོག་པ་ཐ་དང་དུ་བྱེ་སྟེ། །དོན་ལ་གཅིག་དུ་སྐྱབ་
པས་སྐྱེད་མི་རྟོག་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྐྱོག་པ་ཐ་དང་དུ་རྣམ་པར་བྱེདོ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་
པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་སྤྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་
ནི། །སྤྱི་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེལ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། །དབྱེ་བ་

༼ ༥༧ ་ ༽

དངོས། དོན་ལ་སེལ་བ་དགག། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལོ། །དང་པོ་ལ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བ་དང་དགག་བྱ་འགོག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྐྱ་དང་སྐྱའི་
དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡོད་པ་སྐྱའི་གཞན་སེལ་དང་སྐྱའི་གཞན་སེལ་གཉིས། མེད་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྐྱ་སྐྱའི་དབྱེ་
བ་ཡིས་མེད་པ་སྐྱའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་སྐྱའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཏེ་བཞེར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཉགས་གྱིས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། ཉགས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་ཉགས་
པའི་ཚེ་ན་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། བྱས་པའི་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་ཉག་པར་འགོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་
སྐྱ་ཉག་པར་དང་བྲལ་བར་ཉགས་པའི་ཚུལ་ལས། མེད་པ་སྐྱ་སྐྱའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་སྤྱོད། །དོན་ལ་གཞན་
སེལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅ་པོའི་དོན་
ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཞན་སེལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོངས་དགྲོད་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ད། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞན་སེལ་ནི་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ་དེ་མིན་པར་བསལ་བ་ཅམ་ལས་བཞག་པའི་སྤྱི་ད།
གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཞེས་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་གཞན་སེལ་
དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཚོས་ཅན། བྱོད་གཞན་རིགས་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་སྤྱི་ད། འདོད་ན། སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་
སོ། །གཞན་ཡང་། སྤྱི་རོལ་གཟུགས་དེ་མིན་ལས་ལོག་པས་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་ན། འོན་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
སོགས་དབང་པོ་ལ་སྣང་བས། སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། འོང་བའི་དབང་
པོའི་དུང་དུ་གཟུགས་བཞག་པ་ན། གཟུགས་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་སྣང་བའི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པའི་སྤྱི་ད། འདོད་
ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་

༼ ༥༩ ན ༽

འོ་སྐྱོན་གྱི་བྱེད་པ་མཚན་ལྟོས་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འོ་རྒྱུ་མཚན་པར་གྱི་རོ་བོ་ཡོད་པ་སྐྱེད་
གནས་པས་སེལ་བའི་བཅད་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་གཞན་
སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སེལ་འཇུག་གིས་
དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཞུགས་པའི་འཛིན་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་གཟུང་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།
ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་དབྱེ་བ། རང་མཚན་སྐྱེད་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱིད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དང་། རང་མཚན་མི་སྐྱེད་པ་སྐྱོན་
གྱུར་གྱི་སྐྱིད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་རང་མཚན་སྐྱེད་པའི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པས་
ཡུལ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཚོས་ཅན། སེལ་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་གྱིས་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན་
ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉམས་ལ་སྐྱོས་སམ་མ་སྐྱོས་ཀྱང་རུང་། ཉམས་པས་དེ་མ་ཡིན་གཅད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ངེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདེན་པ་ལ་
འཇུག་པ་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྩལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ།
མཐའ་གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ་ཏེ། ཉམས་པའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་
ཡང་དང་པོ་ནི། རྣམ་པའི་ཉམས་ལས་སྐྱོ་མི་ཉམས་པར་འཇུག་པ་ན། རྗེས་དབག་གིས་སྐྱོ་ལ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་
གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་འཛིན་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་གཟུང་བྱེད་ལ་བརྗོད་དོ། །རྗེས་དབག་གིས་གཞན་སེལ་དངོས་
སུ་བཟུང་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐྱོད་དུ། དེ་ཆེ་བོ་བྱེད་རྗེས་
འགྲོ་བ། །སྐྱི་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཉམས་ལ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་རྟོག་མིན་སྐྱོད་ལ། །རྟོག་ནས་འདིར་མི་སྐྱོབ་པ་
དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་སྐྱོ་མི་ཉམས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཉམས་སྐྱོར་དོན་གསུམ།
དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ལོ། །འོ་ན་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱོ་

༼ ༥༥ བ ༽

དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད། དོན་པར་ཐ་དད་ཅེ་ན། འོ་ན། སྐྱེའོད་དང་བདག་ཉིད་
གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་
གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་སྲིད། དོན་དམ་པར་བུམ་པ་དང་གཅིག་ན། སྐྱེ་ལ་སྲོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རི་སྐད་དུ།
དོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྲུབ་སྲིད། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །དེ་ཉིད་གཞན་
ནི་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པ་ན་ཡང་། རྒྱུ་སྲིད་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་པོའི་ཞེན་
དོན་སྟགས་ཡང་དག་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། འཚད་ཚེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དོར་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི།
ཚོས་ཅན་ལ་ཡི་སྟེང་དུ་ལ་ཡི་མེ་སྐྱབ་པའམ། མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་གི་མེ་སྐྱབ་པམ། དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་མེ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་ལའི་མེ་སྐྱབ་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཅིང་། མ་ཐུན་དཔེའི་མེ་འང་ཤེས་
འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་སྐྱེ་ལྟེན་གྱི་འདས་པའི་མེ་སྐྱབ་པམ། དུ་བ་དང་དུས་
མཉམ་པའི་མེ་སྐྱབ་པམ། དུ་བ་ལས་སྲིས་བྱུང་བའི་མ་འོངས་པའི་མེ་སྐྱབ་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་གྱི་འདས་པའི་
མེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་འགགས་ཟེན་པ་དེ་སྐྱབ་པས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། །ད་ལྟར་
བའི་མེ་སྐྱབ་ན། དེ་དང་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་རི་
ལྟར་འགྱུར། ཡང་མ་འོངས་པའི་མེ་ནི། ལ་ལ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་སྐྱབ་པར་མ་ངེས་སོ། །རྣམ་
ངེས་ལས། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་མིན་ཏེ། འཇུག་པའི་སྲིད་པོ། ཞེས་གསུང་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་
གྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་ན། རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་དོར་རྟགས་ཡང་དག་འཛོག་པས། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཀྱང་སེལ་འཇུག་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔལ་གྱང་སེལ་
འཇུག་གོ།

༼ ༥༩ བ ༽

དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པོ། །འཆད་ཆེ་དང་འཇུག་ཆེའི་
རྣམ་གཞག་སོ་སོར་མ་སྐྱེད་པར་པན་ཚུན་འཆོལ་བར་སྐྱབ་རྣམས་ནི། རྩོགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ལས་རིང་དུ་གྱུར་པའི་བབ་ཚོལ་འབའ་ཞིག་གོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་གྱེད་རུས་པ་
རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆའོ། །དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཡོད་པ་བྱམ་མེད་ཀྱི་ཆ་སེལ་བ་
དང་། དགག་བྱ་མེད་པ་རི་བོང་རྩ་མེད་ཀྱི་སེལ་བའི་སློབ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དངོས་མེད་སྒྲུང་ཡུལ་
དུ་མི་འཐད་པ་ནི། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བའི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འབྲེལ་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་སྒྲུང་བའི་སློབ་ནས་བྱེད་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད་
པོ། །འདིར་སྒྲུང་བའི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྤྱི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་ཞེས་སྐྱབ་ནི་མིན་
ལོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་དངོས་པོ་སེལ་བ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་སྐྱས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་རྩོགས་པས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་
གྱེད་པས་སེལ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཅམ་ཡིན་པས། སྐྱས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་
ལོ། །ཚོད་པ་སྒྲུང་བ་ལ། དང་པོ་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྒྲུང་བ་ནི། དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མེད་ཀྱང་།
རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པས་ངོ་བོ་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་
པས་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྩོགས་རྩོགས་པ་དངོས་མེད་བཀག་པ་ལ་སློབ་པས་འབྲེལ་
མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་སྲིད། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་བཀག་ནས་སློབ་པར་གྲུབ་ཏེ་རང་
ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དགག་བྱ་དངོས་པོ་བཀག་ཅམ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྲིད། དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་ལ་ངོ་
བོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པའོ། །གལ་ཏེ་དངོས་མེད་དོན་ལ་མེད་ན། ཚད་མ་དང་འགལ་
ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་སོགས་ལ་ངོ་བོ་མེད་མོད། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དང་། རྩོག་པ་

༼ ༥༩ བ ༽

འཇུག་བའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། རྟོག་མེད་འཇུག་བའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་སྤང་གཉིས་དེར་འཇིན་གཉིས་སྤོང་
བའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པས་འཇུག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་དོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། ཉམ་མཁའ་དང་།
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། འཇུག་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་
ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། མེད་པ་གསལ་པ་གཉིས་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་མ་འཇུག་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་
བྱས་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་བཀག་པའི་སྟོན་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་། སྤང་བའི་སྟོན་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས། དོན་
སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་པ་གཉིས་འཇུག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་རྣོམ་པའི་
ཚའི། སྟོན་བརྟགས་ཡིན་པས་ཚད་མས་སྤང་བའི་སྟོན་མ་གཞལ་མི་རུས་པ་དེས་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཉམ་མཁའ་སྤང་
བའི་སྟོན་མ་གཞལ་བྱར་མེད་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ཉམ་མཁའ་སྤང་བར་བརྗོད་པ་དང་། བརྟན་བཅོས་ལས་ཉམ་
མཁའ་དབེར་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་འགལ་བས་ཉམ་མཁའ་རྗེས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཉམ་མཁའ་རྗེས་སུ་ཡོད་
པར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཉམ་མཁའ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་མེད་ལ་རྗེས་
དཔག་ཀྱང་མེད་པ་དེས་ནའོ། །ཉམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་ཡོད་པར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་དེ། རང་
མཚན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་ཡོད་པར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཡོད་
པ་ལ་འགྲེལ་བའི་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་མེད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་ཉམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་དང་།
ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་བྱ་ག་ཉམ་མཁའ་སྤང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ལུ་སྟེགས་རྟག་སྟོན་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རྟག་སྟོན་བ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོན་བ་གཉིས་པོ་ཉམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་
འདོད་མོད། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཚོས་གང་ཞེ་ག་མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་པ་ཅམ་རྟག་པའི་ཐ་སྟོན་འདོགས་
སོ། །འདིར་ཉམ་མཁའ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ཅམ་འགོག་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་
ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར། ཉན་ཐོས་འགལ་ཞེ་ག་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་

༼ ༦༠ བ ༽

ནམ་མཁའ་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ་ཞེས་སྤོགས་སྤྲུབ་བཞོན་པས་གསལ་ལོ། །དངོས་པོ་བཀག་པ་
 ལ་དངོས་མེད་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་གཞུང་ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡི་ཅུང་ཟད་འགྲུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་
 ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོ་བོས་གྲུབ་ན་རྗེས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 རང་གི་དོ་བོས་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་
 བ་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རང་གི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སློབ་ནས་ཤེས་
 བྱར་བྱེད་གྱི། ལྡན་བའི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དབང་ཤེས་ཚོས་ཙན། མིག་ཙན་གྱི་སྐྱུག་
 བ་དང་འབྲས་སྟེ། དོན་རང་མཚན་སྤང་ཡང་བདུ་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཚོས་ཙན། ལོང་བ་སྐྱ་མཁའ་
 དང་འབྲས་སྟེ། དོན་རང་མཚན་མ་མཐོང་ཡང་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ནི། ལོང་བ་དང་སྐྱུག་པ་གཉིས་
 པོ་བདུ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཚང་བའི་སྤྲེས་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ། མདོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་མཐོང་
 བ་དང་། རྟོག་པས་སྤྱི་ལ་བདུ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བའི་
 ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྟོན་པ་སྤང་བ་ནི། རྟེན་བཀག་པ་ན་ལེ། སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེས་བཞག་པའི་སྤྱི་སྐྱ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་འི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཚད་པར་འགྲུར་དོ་ཞེས་སྤྲོད། །སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན། སྤྱི་འི་ཐ་སྙད་
 རྒྱུན་འཚད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་གི་ཡུལ་ལ་སྟོས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་མ་ཐུའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗོད་འདོད་གྱི་པར་
 སྤྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་དོན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་འདོད་
 ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་འགྲུར་བ་དེ་སྟེ་ཡིན་ན། དོན་དོན་གཉིས་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཐ་དང་དུ་
 སྤྲུབ་བ་དོན་མེད་པར་འགྲུར་ཏེ། དོན་སོ་སོ་བ་ནི་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་

༼ ༦༠ བ ༽

ཤིང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ་ཞེ་ན། རོན་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་པ་གཉིས་སྐྱུར་རོ། །དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རོན་བྱམ་པ་གཅིག་ལྗོད་པ་
དུ་མའི་རྟེན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱམ་པའི་སྤྱིར་གི་བྱས་མི་རྟག་དང་། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ནི་བྱམ་
པའི་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་ནི། ཚོས་ཅན་བྱམ་པ་སྤྱི་ལྗོད་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་ནི་བྱམ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱུང་བར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཚུལ་ནི་བྱམ་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་ནི། བྱམ་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་བརྗོད་བྱུར་མི་སྤོང་བར། བྱམ་པ་ཞེས་སྤྱི་ལྗོད་གཅིག་
ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བྱམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་ནི། བྱམ་པའི་རྩལ་རྣམས་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱུར་
སྤངས་ནས་བྱམ་པའི་གཟུགས་དམིགས་ཀྱིས་སྤེལ་ནས་སྟོན་འོ། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱུར་བ་
ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །རྟོགས་པ་
མན་ཚུན་རྟེན་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། གལ་ཏེ་ཤིང་གི་དངོས་འགལ་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྟོན་ནས་
ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱོར་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ནི་རྟོགས་པ་མན་ཚུན་རྟེན་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཤིང་
གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་སྟོན། ཤིང་མ་ཡིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་ན། དེའི་སྤྱིར། གང་རུང་
གཅིག་འཛིན་པ་མི་སྤིད་ཅིང་གཅིག་མ་བཟུང་ན་མཐར་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཚད་པའི་སྟོན་
ཡོད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་ལ་བརྗོད་པ་མི་སྤིད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཟེར་ལོ། །དངོས་པོའི་རིགས་ཉིད་ལ་
བརྗོད་འདོགས་པ་སྤྱིར་གྱུང་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཤིང་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་ཤིང་
མ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་

༼༦༽ བ ༽

སྐྱེའོ་མ་ཅན། སྤོང་ལས་ཤིང་དེའི་རོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་མི་གཙོང་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་
ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས། ཅན་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གཙོང་ན་བརྗོད་སྟོན་
རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྗོད་སྟོན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན། འགལ་ལྷན་ཤིང་མིན་མི་
རྟོགས་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་གི་སྤོང་དོར་གྱི་ཐ་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྤྲིད་
ལའང་རྒྱན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི་དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་མི་སྦྱབ་གྱི། འོན་ཀྱང་
སྦྱབ་པ་རྒྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྦྱབ་པའི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད་ལ། སྲིས་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་ཆེ་ནའང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་དུ་
རྟོགས་པས་ཐ་སྟོན་རྒྱན་འཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་གི་བརྗོད་སྟོན་བ་ན། འདི་ཁོ་ན་
ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཙོང་གི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་རེ། །འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་མི་
ལྡན་རྣམ་གཙོང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར། གལ་ཏེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཙོང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤིང་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱེའོ་མ་ཅན། ཐ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལོ་འདབ་ཅན་ཁོ་ན་ཤིང་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྗོད་དུས་སུ་
གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་ནས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཙོང་གི་ཚུལ་
གྱིས་བརྗོད་སྟོན་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་ཐ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད་
སྟོན་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་བརྗོད་པ་ན་བརྗོད་སྟོན་རོལ་དུ་ཡལ་ག་
ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་སྤྲེན་སྟེ་ལས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས། དེ་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་བཅས་གྱི་སྟོན་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་
སེལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྗོད་སྟེན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ག་ལོ་

༩༩ བ ་།

འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང་། ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས། ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་བར་བཏགས་ལ།
འཚད་པ་ན་བར་དེ་རིགས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད་ལ། རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་བར་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་མ་སྐྱར་ཡང་། རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པས་རང་ལ་སྐྱར་བ་དེ་ཉིད་སྤྱི་རོལ་གྱི་
དངོས་པོར་ཞེན་ནས་བར་སྐྱོར་ལ། སྤྱིས་ཐ་སྐྱད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ན་སྐྱར་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པས་དོན་
རང་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་གོ། །འོ་ན་སྐྱ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་བསྟན་ན། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དེས་
བཟུང་དངོས་སུ་སྐྱར་བའི་སྐྱོན་ས་བར་སྐྱོར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱོན་པའི་ཚིག་ཀུན་ཚོས་ཅན།
དེས་བཟུང་མ་སྐྱར་ཡང་། དེས་བཟུང་གི་སྤྱིང་བོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་ཡུལ་གཞན་ལས་ལོག་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྣམ་
གཅོད་སེལ་བའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་པ་འགལ་བར་ཐལ། གཅད་བྱ་དེ་མིན་མེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། སྐྱ་དེ་ལ་གཅད་
བྱའི་ངོ་བོ་གཞན་མེད་ནའང་། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འགལ་རྒྱ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
རྣམ་གཅོད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག་ཤམ་སྐྱད་དུ་ནི་འདོག་རྣམས་ལ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགལ་
ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དོན་ནི། སྐྱར་སྐྱོན་མ་ཤེས་པའི་དོན་སྐྱོན་གསར་དུ་ཤེས་པ་ན། སྐྱར་མ་
ཤེས་སོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་སྐྱོན་བཏགས་པ་ཉིད་གཅོད་པས་ན་རྣམ་གཅོད་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །བཏགས་ན་མི་འཐད་
པ་སྐྱར་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ལྷོག་པ་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་
ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན། དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་སུ་མེད་པས་དེ་ལ་བར་སྐྱར་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་དེས་ན། བར་སྐྱར་བ་ལ་ལྷོག་པ་མི་དགོས་ལོ། འདིའི་ལན་ལ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གི་པར་
སྐྱོན་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེད་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལྷོག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་གསལ་བ་ལས་རྗེས་
གཅིག་དང་།

༧༩ བ ་།

ཐ་དང་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འདི་གཞོན་པར་དགའོ། །དི་ལྟར་དགའ་ཞེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་
ཤིང་གི་ལྡོག་པ་དེ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་གསལ་བ་ལྷ་བ་དང་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དང། ལྷ་བ་
དང་གཅིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ལྷ་བ་དང་གཅིག་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཅན་ཤིང་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་མིན་པའི་སྲིད།
གལ་ཏེ་ཤིང་མིན་ལྡོག་ན། ཤིང་གི་ལྡོག་པ་རྗེས་སུ་མ་འགོ་བར་འགལ། གལ་ཏེ་གཞན་ཅན་དང་དོན་དམ་པར་
གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ། ཅན་
དང་རང་བཞིན་གཞན་མིན་པར་ཅན་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཅན་
དང་མི་གཅིག་ལ་ལྷ་བ་དང་ཡང་མི་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་
ཅན་དང་གཅིག་ཀྱང་མིན། ཐ་དང་ཀྱང་མིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ད་ལྟ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འགལ། དོན་དམ་པར་
ཐ་དང་ན་ཅན་དང་གཞི་མ་ཐུན་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྤྱི་རྗེས་དང་ཐ་དང་དུ་འགོག་པའི་རིགས་པས་
བརྟགས་ནས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྤྱིང་གནད་
ཀྱིས་ཁས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག་པ་
ནི། རྟགས་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་ལྷན་ལས་ལྡོག་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཅང་འཇོར་བ་དང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་
ལན་ནི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དང་དུ་རྟགས་པའི་སྐྱོན་འདི་གཞན་
སེལ་སྤྱོད་པ་ལ་མེད་དེ། ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། འོན་ཀྱང་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཚུལ་དབྱེད་པ་ན་རིགས་
མི་མ་ཐུན་ལས་ལྡོག་པ་དེ། སེལ་རོར་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་སྲིད་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་
ཡང་མེད་དོ། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་སྒོ་ཡང་སྤྱད་པ་ཡིན། །དེ་སྲིད་སུན་དབྱེད་པ་ཡང་
མེད། །ཅེས་དང། ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྲིད། །ཐལ་འགྱུར་

༼ ༦༩ བ ༽

ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། ཅེས་སོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཅིག་བརྗོད་པ་ན། དེས་བཟུང་དངོས་སྐྱ་མ་སྐྱར་ཡང་། ཤིང་
 མིན་དགག་པ་དང་ཤིང་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ནི། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་
 འགལ་ལྷན་ལས་བཟུང་བའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་པ་དེས་ནའོ། །འོན་ཏེ་སྐྱ་བ་སྐྱོན་པ་དང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱོན་པའི་སྐྱ་
 གཉིས་སོ་སོར་སྐྱར་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། ལྷོག་པ་སྐྱོ་ཚོས་དང་མཚོང་བ་དང་དོན་ཚོས་གཉིས་ཉོག་
 བས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་སྐྱས་བརྗོད་པས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་དོན་རང་མཚན་གྱུ་བ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱིད་
 སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་སྐྱས་བརྗོད་པས་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་ལ་བརྟེན་སྐྱར་
 བས་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱར་བར་གོ་བའི་སྐྱིད། ཤིང་ལ་བརྟེན་སྐྱར་བས་ཤིང་མིན་གཅོད་པ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ།
 དངོས་འགལ་གྱི་ཚོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དངོས་འགལ་གྱི་ཚོས་གཅིག་རྣམ་དབྱེད་ཏུ་ཁྱེད་ལས་པ་ན་
 གཅིག་ལོས་ཡོངས་དཔྱོད་ཏུ་འགྲུབ་པའི་སྐྱིད། ལྷོག་པ་ཐོབ་བྱ་མིན་ཏེ་དོན་ལ་མ་གྱུ་བ་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གསལ་
 བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་མ་ཇུག་མོང་བའི་སྐྱིད་དངོས་པོ་བ་ཞེག་མེད་ན། ལྷུང་ལ་སྐྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་མ་ཇུག་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་མི་འདུ་ལ་ཇུག་མོང་བའི་ཚོས་ཀྱང་མེད་པས་
 སོ་ཞེ་ན། སྐྱིད་དངོས་པོ་བ་མེད་པས་གཞི་མ་ཇུག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱོན་པོ་ལས་ལྷུང་ལ་རྗེས་
 གཞན་ཏུ་གྱུ་བ་པ་མིན་ཡང་། སེལ་ངོར་རྗེས་སམ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་སྐྱ་སྐྱེ་ནས། སྐྱོན་པོ་དང་ལྷུང་ལ་གཞི་མེ་
 ཏོག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ལྷུང་ལ་སྐྱོན་པོ་དེ་ལྷོག་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཚོས་གཅིག་སྤང་བའི་ཉོག་ངོར་གཞི་
 མ་ཇུག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱིད། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། གཞི་མ་ཇུག་གྱི་དངོས་གྱི་སྐྱོད་ལུལ་ཅན་མིན་
 ཏེ། དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་སྐྱ་འཇུག་པའི་སྐྱིད། ལྷོགས་ཀྱི་སྤང་བོས། སྐྱིད་དང་ལྷུང་བར་རྣམ་གྲངས་
 སྐྱ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་སེལ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །རི་རྒྱར་ན་གཞི་མ་ཇུག་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེ་ན། མ་ཇུག་པ་
 པོ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ན་གཞི་མ་ཇུག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་མེད་ན་ཡང་གཞི་མ་ཇུག་གྱི་དོན་མེད་པས་
 སོ། །དོན་དམ་པར་གཞི་མ་ཇུག་འགོག་པ་ཡིན་

༼ ༦༣ ན ༽

གྱི། ཐ་སྐྱད་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །སྐྱབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་པའི་
མིག་དང་སློབ་གྲོས་གསལ་བ་དང་ལྷན་པའི་རྟོག་གེ་བ་དེ་ཤེས་བྱའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་ཀུན་མཁུན་དང་འབྲེལ་ཞེས་
བྱའོ། །འདིར་སྐྱད་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་པས་སེལ་བ་དགག་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་ས་འགྲུབ་པའི་སྲིད། རང་
མཚན་ཡང་ཡིན། སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་འདོད་པ་ནི་རྟོག་གེའི་བརྟེན་ལ་སློབ་མ་སྲོགས་པར་བྱད་
དོ། །ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །སྐྱབ་པ་དངོས་ལ་འབྲེལ་སྲིད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དངོས་པོ་ལ་
སྐྱབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་ཀྱང། ལྷོག་པ་དང་སེལ་བ་དགག་པ་ཡིན་པར་འཕངས་པས། རང་མཚན་
སེལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་སྲོགས་སྲུང་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ལོ། །གཞུང་གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་
པའི་ཚིག་ཅུ་ལ་རྟེན་བཞེས་མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འདས་སོ། །གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཞི་
པའི་རྣམ་བཤད་དོ། ། ༥ །།བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་གཞུང་
གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་དོས་བཟུང། བརྗོད་བྱ་རི་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚུལ། དེ་ལས་དོན་
གོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་བྱ་ལ་འཆད་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། རང་མཚན་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ།
བརྗོད་པར་མི་བྱས་པའི་སྲིད་དང། དགོས་པ་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །རི་ལྟར་མི་བྱས་སྟུང་ན། རང་མཚན་རྣམས་ནི་
ཐན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགོ་བམེད་ནས་གཅིག་ལ་བརྟེན་སྐྱུར་བས་གཞན་གོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། སོ་སོ་ལ་བརྟེན་
སྐྱུར་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་བྱས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་སྲིད་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་འདིའི་ལྷ་བུ་ལ་བརྟེན་སྐྱུར་ཡང་གཞན་གྱི་
ལྷ་བུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བམེད་པའི་སྲིད། བྱམ་པའི་སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་བྱ་
མི་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པོ་རིགས་གཅིག་པས་གཅིག་བརྗོད་པས་གཞན་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་ལོ་སྐྱུ་
ན། དོན་རིགས་ལ་བརྟེན་སྐྱུར་བས་གོ་བར་འགྱུར་གྱི། རྗེས་

༼ ༦༣ བ ༽

ལ་བད་སྐྱུར་ཀྱང་གོ་བ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་བད་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་དོན་
མཐོང་ནས་བད་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། བདའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བར་བད་སྐྱུར་བ་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །དོན་མཐོང་ནས་མིང་
སྐྱུར་བར་བཅོ་བ་ན། གང་ལ་བད་སྐྱུར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་འགགས་ཟིན་པའི་སྲིད་རང་མཚན་ལ་བད་སྐྱུར་མི་
ལུས་སོ། །བད་འདོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་དོན་མཐོང་ནས་མིང་སྲོ་ཡུལ་དུ་རྩོམ་བར་བྱེད་ལ། དོན་
མཐོང་ནས་མིང་སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་ནི་བད་འདོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དང་པོའི་དོན་འགགས་
ཟིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་བད་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ལ་བད་སྐྱུར་བས་ཉེས་པ་མེད་སྟུང་ན། འོ་ན་བད་ལོག་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བད་ལ་སྐྱུར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་མ་སྐྱུར་བར་སྐྱུར་འདོད་མེད་པ་གཞན་ལ་སྐྱུར་
བའི་སྲིད་ལོ། །སྐྱུར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་རིགས་གཅིག་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་རིགས་ལ་སྐྱུར་བ་
ཡིན་ཀྱི་རྗེས་ལ་སྐྱུར་བར་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ལོ། །ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཟོན་པས་དོན་ལ་འཇུག་
བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་དང་། རྣམ་པ་ལ་རྟོག་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་ལོ། །རང་མཚན་བཟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་
མེད་དེ། བད་ལ་སྐྱུར་བའི་དགོས་པ་བད་དུས་སུ་མཐོང་བ་ཐ་སྟོན་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་སྲིད། དེས་
ན་རྟོག་པ་ལ་སྐྱུར་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཁོ་ན་བཟོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་ས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི།
རྟོག་པ་ལ་སྐྱུར་བའི་སྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་བཟོན་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་པ་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་བཟོན་བྱ་ནི། སྲི་བཟོན་བྱར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་བཟོན་པས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་མི་སྲི་བའི་
སྲིད་ཏེ། སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ན་བྱུང་བའི་སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་བྱ་
གོ་བ་སོགས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་སྲི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་བ་
ཉིད་བཟོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་ལས་སྐྱུར་དོར་གྱི་ཐ་སྟོན་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་

༼ ༤ བ ༽

སྒྲིབ་པ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བཏགས་ནས། སྤྱི་ལོ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་། །བརྗོད་བྱ་དངོས་ཅི་
སྤྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པའི་རྗོད་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་། །གཉིས་པ་
འཇུག་དུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བརྗོད་པའི་
སྤྱི་རྒྱུ་དང་། ཐ་སྤྱི་གྱི་དུས་སྤྱི་ལྟར་དང་པོའི་ཞེན་ཚུལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་། གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལའང་འཆད་
པ་དང་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་སྤྱི་ལྟར་ཏེ། དང་པོའི་རྗོད་པ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྒྱུ་
མཚན་མིན་ཏེ། བརྗོད་པའི་རྗོད་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་། གཉིས་པ་ནི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ།
བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བརྗོད་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་། རྗོད་བྱེད་དེ་དག་གྲུང་ཡི་གེ་དང་མིང་དང་ཚིགས་
གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། ཡི་གེ་ནི་དེ་གཉིས་
ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་། དེ་ལ་ཡི་གེ་ནི་རེ་རེའི་དོན་མི་སྤྱི་བའང་དུ་མ་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་བའང་ལས་དོན་སྤྱི་བའང་
བྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱུངས་དང་གསལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།
དབྱུངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གསལ་བྱེད་སྤྱི་བའང་བཅུ་ལྔ་ལོ། །སྤྱི་བའང་རིན་ཆེན་འབྱུང་
སྤྱི་བའང་ལས། འདིར་ནི་དབྱུངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་སྤྱི་། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྤྱི་བའང་བཅུ་བཅུ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཡི་
གེ་འདི་དག་སྤྱི་བའང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་པར་གདགས་ཅེ་ན། དོ་པོ་ནི་གཞུང་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱི་བའང་གསལ་བྱེད་དོ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལ་རྣམ་པར་འདོགས་གི་སྤྱི་བའང་ཆེན་པོ་རེ་པའི་མིན་ཏེ། དོན་
དམ་པར་སྤྱི་བའང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་བའང་ཅིག་དང་དུ་མ་གདུག་ཡང་མི་རྒྱུང་བའི་སྤྱི་
རྒྱུ་། །སྤྱི་བའང་ཅིག་རེ་རེ་བའི་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་ལ་རིང་ལྷང་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་། སྤྱི་བའང་ཅིག་ལ་རིང་ལྷང་དུ་
བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་། སྤྱི་བའང་ཅིག་མ་ཡང་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་སྤྱི་བའང་ཅིག་སྤྱི་དུ་མ་ཡོངས་སྤྱི་བའང་གསལ་བས་འབྱུང་
པར་བྱ་དགོས་ལ། སྤྱི་བའང་ཅིག་སྤྱི་དུ་

༧༧ བ ་༽

མ་ལྷན་ཅིག་དུ་འདུས་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །འགའ་ཞིག་ཡི་གེ་རེ་རེ་ཡང་སྐད་མ་ཅིག་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡི་གེ་
 ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱའི་ཆ་འགས་རེ་རེ་ཡི་གེ་འོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
 ཚོས་ཅན། མིག་འཇུ་མས་ཚད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་
 ཡས། །མིག་འཇུ་མས་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་བ་ལྷན་དོ། །ཨ་ཐུང་གི་སྲོག་ཡིག་ཚོས་ཅན། མིག་
 འཇུ་མས་ཚད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཡི་གེ་ཐུང་དུ་ཡང་། སྐད་ཅིག་
 མ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཐོབ་ཀྱི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་
 བས་རྫོགས། །ཞེས་བ་ལྷན་དོ། །འོ་ན་ཡིག་གེ་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པར་མི་བུས་ཉེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡི་གེ་མིན་
 ལ། དུ་མ་འདུས་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་དོ། །ཀུན་སྲོང་ཤེས་པ་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དངོས་པོར་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱའི་ཆ་འགས་དང་པོ་ཐོས་པའི་དུས་སུ་ཡི་གེ་
 ཐོས་པ་མིན་ལ། བར་བ་དང་ཐ་མ་ཐོས་པའི་དུས་སུ་ཡང་མིན་པའི་སྲིད་ཉེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོས་པས་ཡི་གེ་
 ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཉེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཡི་གེར་མི་རུང་བའི་སྲིད་དོ། །ཐ་མའི་དུས་སུ་ཐོས་ཞེ་ན། མི་
 འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡི་གེ་མིན་ལ། དང་པོ་གཉེས་འགགས་ཟེན་པའི་སྲིད། དེས་ན་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ན་
 ཡི་གེ་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པ་དང་དངོས་པོར་བྱུང་བ་མི་རུང་དོ། །འོ་ན། ཡི་གེ་ཀུན་སྲོང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེ་བ་
 ཤེས་པས་སྐྱ་སྐྱེ་དོ། །ཞེས་བ་དང་། དེ་ཐོས་སྐྱུར་མིན་ཐོས་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡི་
 གེ་ཚོམ་བྱེད་གྱི་སྐྱའི་ཆ་འགས་ཀུན་སྲོང་རིམ་ཅན་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཉན་ཤེས་གྱི་ཐོས་པ་ལ་ཐོས་
 པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་མིང་ཚིག་གཉེས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་
 མེད་པར་བྱུང་སྟེ། མིང་ཚིག་གཉེས་ནི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་ལ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ་

༩༦༥ བ ་།

གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་སྲིད་དོ། །མངོན་པ་བ་དག་གིས་ནི། ཡི་གེ་ཨ་ཡོད་པའི་
སྒྲིའི་ཆ་ལས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐོས་པ་ན། ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དོན་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཡི་གེར་བརྗོད་ལ།
དེ་ཡང་ལྟན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་གདགས་གཞིའི་སྐྱེ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་རྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་བཞེད་པས་སྒྲིའི་དོ་བོར་མི་རུང་དོ། །གཞན་དུ་
ན་གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱེས་པའི་སྲིད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོར་རྣམ་པར་གཞག་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། རྒྱས་པར་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མིང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷན་པར་
དང་མ་སྐྱུར་བར་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་བྱེད་དོ། །མིང་དེ་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེའི་ཆ་མང་བ་དང་
ཉུང་བ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འགའ་ནི་མིང་མང་བོ་སྐྱུར་བ་ལས་དོན་གཅིག་གི་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།
སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་དུ་ཡི་གེ་ཉུང་དུར་ཡང་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །དབྱེ་ན་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས། མིང་གི་སྐྱེད་དང་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་
གཉིས། འདོད་རྒྱལ་མིང་གི་དང་། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་དུ་མར་འགྱུར་
དོ། །དངོས་མིང་ནི་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྟ་སྐྱུར་བའི་མིང་ཡིན་ལ། བཏགས་མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་
དོན་དང་། བརྟ་འབྲེལ་ཅི་རིགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིས་བརྟ་སྐྱུར་བའི་མིང་། ཚེ་འདི་ལ་རྗེས་བྱུབ་ཀྱི་
མིང་ཞེས་ཀྱང་གསུང་དོ། །འདི་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
ལས། དང་བོ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེན་བྱ་རོག་རྒྱང་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །མིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྤྱི་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བྱེད་ཡོད་པའི་སྐྱེ་སྤྱི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ། རྒྱ་མཚན་ལ་མི་སྟོས་པའི་བྱེད་བཀ་ལས་བཏགས་པ་

༼ ༦༥ བ ༽

ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་བཏགས་པའི་སྲིབ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་གཞི་
ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྲིབ་རོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ནི། རོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་སྦྱར་ནས་
སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱད་དང་། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱད་གཉིས་ལས། རིགས་བརྗོད་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
བའི་རིགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་སྟེ། ཤིང་མི་རྟག་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟེ་བའོ། །ཚོགས་བརྗོད་ནི། རུལ་དུ་མ་འདུས་
པའི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྟེ། རུལ་སྐྱ་རབ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བའོ། །གཉིས་པ་
བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཡོངས་དཔྱོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་དང་། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཚོས་དང་
ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་སོ། །ལྗོགས་པ་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དང་། ལྗོགས་
པ་དུ་མ་ལས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལོ། །དེ་ལ་ཚོས་བརྗོད་པ་ནི། བྱུང་བར་གཞན་
སྟོང་གི་སྐྱ་སྟེ། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བ་སྟེ་བའོ། །རྗེ་སྟར་ན་འདིས་བྱུང་བར་གཞན་སྟོང་བར་འགྲུབ་ཞེ་ན། བ་ལང་ལ་
ལྗོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་བ་ལང་གི་ལྗོགས་པ་གཅིག་གི་སྐྱ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་ཚོ། ལྗོགས་པ་
དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱས་ལྗོགས་པ་གཞན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ། བ་ལང་གི་ལྗོགས་པ་གཅིག་གི་སྐྱ་
དམིགས་ཀྱི་བཀར་ནས་རྗོད་པའི་སྲིབ་རོ། །འདི་ལ་ཚོས་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཅན་བ་ལང་དང་དེའི་ལྗོགས་
པ་གཉིས་ཀ་སྦྱར་ནས་བརྗོད་ཀྱང་། ཚོས་ཅན་བ་ལང་གི་སྟོང་གི་ལྗོགས་པའི་ཚོས་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་
འདོད་ལྷགས་པའི་སྲིབ་། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ནི་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྟེ། བྱུང་བར་གཞན་སྟངས་པ་
མིན་ཏེ། ལྗོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། བ་ལང་གི་ལྗོགས་པ་ཅམ་བརྗོད་ཀྱི་ལྗོགས་པ་གཞན་བརྗོད་བྱུང་སྟངས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་མེད་པའི་སྲིབ་རོ། །ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། ལྗོགས་པ་དུ་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པའི་སྲིབ་།

༩༦༦ ན ༽

གཉིས་པ་ལ། ཚོས་བཟོད་པའི་སྐྱེ་ནི། བྱམ་པའི་མི་ཉལ་པ་ཞེས་པ་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱམ་པ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་
ཉལ་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ལྗོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་བྱལ་པའི་སྐྱེས་ལྗོན་པ་གཞན་རྣམས་བཟོད་
བྱར་གཙོད། མི་ཉལ་པའི་ལྗོན་པ་གཅིག་ལུ་དམིགས་ཀྱི་བཀར་ཉེ་ཚོས་ཅན་དང་སྐྱར་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བྱུང་
བར་གཞན་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཚོས་ཅན་བྱམ་པ་བཟོད་ཀྱང་དེའི་སྟེང་གི་ཚོས་མི་ཉལ་པ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་
ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་སྐྱོན་ས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཚོས་བཟོད་ནི་བྱམ་པ་མི་ཉལ་པ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་
ནི་བྱུང་བར་གཞན་སྤངས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཉེ། ལྗོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཚོས་ཅན་མི་ཉལ་པའི་ལྗོན་པ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྐྱོན་ས་བསྟན་གྱི། གཞན་རྣམས་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན་བཟོད་པ་ཞེས་
ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཚོས་མི་ཉལ་པ་བཟོད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་བྱམ་པ་ལ་
ལྷགས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱུང་བར་གཞན་སྐྱོང་བ་དང་མི་སྐྱོང་བའི་བཟོད་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་ས་རྣམ་
བར་སྤེ་ཡི། བཟོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་མིན་ཉེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱམ་པ་མི་ཉལ་པར་སྐྱོན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་
སྤྱིར། གཉིས་ཀས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བཟོད་པར་འདྲ་ཡང་གཙོ་བོར་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་གང་ལྷགས་
པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་སྤེ་བ་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་མི་ཉལ་ཅེས་བཟོད་པའི་ཚེ་ན། འཆད་པ་སོའི་བསྟན་
འདོད་དང་། ཉན་པ་སོའི་ཤེས་འདོད་བྱམ་པ་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་ཉེ། བྱམ་པ་འདི་ཉལ་པའམ་མི་ཉལ་པ་ཡིན་སྟམ་
དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། བྱམ་པ་འདི་མི་ཉལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བྱམ་པའི་མི་
ཉལ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཚེ་ན། བྱམ་པ་བཟོད་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་མ་ཡིན་
གྱི། དེའི་སྟེང་གི་ལྗོན་པའི་ཚོས་ལ་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་སྐྱེ་རྣམ་གངས་པར་
འགྱུར་ཉེ། བཟོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་གྱི།

༩༩༩ བ ༽

སྒྲིག་པ་ཐ་དང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་།
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་
མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སློབ་སློབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་
བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་
མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སློབ་པོ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་བཟུང་སྐྱར་ཚུལ་གྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
བྱང་པར་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་དེས་བཟུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྡན་པ་ནི་མི་ལྡན་པ་རྣམ་
གཅོད་ཀྱི་དེས་བཟུང་ཡིན་ལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དེས་བཟུང་ནི། བྱང་པར་དང་དེས་བཟུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
སྐྱར་ནས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྡན་པར་སློབ་པའོ། །མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དེས་བཟུང་ནི། །སྲིད་མཐའ་ཅན་
གྱི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་དང་དེས་བཟུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་ལྡན་པར་སློབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་
རྣམ་གཅོད་དང་པོས་ནི་བྱང་གཞི་ལ་བྱང་ཚོས་དངོས་སུ་ལྡན་པར་སློབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དངོས་སུ་
གཞན་ལ་ལྡན་པ་གཅོད་ནས་ཤུགས་ལ་ལྡན་པར་སློབ་པ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྡན་པ་སྲིད་པ་ཅམ་དུ་སློབ་
འོ། །གསུམ་པ་ཡང་ཚོས་གཅིག་ལ་ལྡན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཅིག་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་
ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལྡན་པའི་
སྤྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཅོད་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་གྱུར་
ཚོས་ཅན་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་བཞིན་འོ། །བརྗོད་བྱ་
པོག་པར་སློབ་པའི་སྐྱ་ལ་

༩༩ ན ་།

ནམ་གཅོད་གསུམ་པོ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། དང་པོ་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷན་ནམ་པར་གཅོད་པར་འགྱུར་བས་
 དོན་མ་ཐུན་གྱི་བརྗོད་བྱ་སེལ་བར་འགྱུར། མི་གཅོད་ན་སྐྱེ་ནམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་འཇུག་
 པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ནམ་པར་གཅོད་པའི་སློབ་ལ་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནམ་པར་
 སྤྱི་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་རི་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། བཟའི་དུས་ན་ཡང་རིགས་མི་མ་ཐུན་ནམ་པར་གཅོད་ནས་བཟའི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐ་སྙད་
 གྱི་དུས་ན་ཡང་གཞན་སྤངས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱེ་དེ་ལས་གཞན་ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
 འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་བཀག་པའི་སྤྱིར། ཐོག་མར་བཟའ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཡང་ལོ་འདུབ་
 དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་རིགས་ནམ་པར་སྤྱི་བ་ལས་ལོ་འདུབ་ཅན་ལ་ཤིང་མིན་ནམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟའ་
 སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་ན་ཡང་བཟའ་སྤྱོད་པ་དང་མ་ཐུན་པར་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་པར་
 སྤྱོད་ན་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་དངོས་སུ་སྤྱོད་དགོས་སོ་སྐྱེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། དེ་མིན་ལ་འཇུག་པ་སྤངས་ནས་དེ་
 ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མིང་ཚིག་ཡི་གཤེ་
 ཚིགས་དོན་དམ་དུ་དངོས་པོར་མེད་ན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དང་འཆད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 དོན་ལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་ཞེན་ངོ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཞེན་ངོ་དང་
 མ་ཐུན་པར་འཆད་ཚེད་ཚེམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ཚེམ་པ་དང་འཆད་པའི་ཚུལ་
 ཡང་། ཚེམ་པ་སོས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དུ་རྟོགས་པས་ཡི་གེ་པན་ཚུན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་
 ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བཟའ་སྤྱོད་པའི་མིང་འབྱུང་ལ། མིང་དུ་མ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ནས་དོན་གྱི་ཁྱད་
 པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ན་བཟའ་སྤྱོད་པའི་ཚིག་འབྱུང་ལ་

༼༦༩ ་༽

དེ་ནས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །རྩོམ་པ་པོས་གོ་
རིམ་དེ་ལྟར་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གཞན་གྱིས་བཟོ་བའི་བྱེད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་བསྟན་
འཛིན་འཆད་པའི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོའི་དག་དང་རྩོམ་པ་པོའི་དག་གཞི་མ་ཐུན་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགོས་པ་སྲ་མས་དེ་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མ་ཐུན་པར་བཟོ་བའི་
ལ་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོས་སྐྱུར་བའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མ་ཐུན་པར་
སློབ་པ་ནི། རྩོམ་པ་པོ་སྲ་མས་ཡི་གེའི་སྤེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཐ་མལ་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མ་ཐུན་པར་སློབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སློབ་པའི་
ཐ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱུས་དོན་གོ་བའི་ཚུལ་ནི་སྐྱུང་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྗེས་པ་ལས། ཞེན་ཚུལ་
དང་མ་ཐུན་པར་དོན་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པས་དོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཅུམ་
གྱིས་འཇུག་པ་པོའི་འདོད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྤྱིར་རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དོན་རང་མཚན་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་སྤྱི་
འབའ་ཞེག་བཟོ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་དང་པོ་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་ཤེས་
པའི་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་དང་པོ་ནི། འགའ་ཞེག་བྱམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན་
དངོས་ཀྱི་བཟོ་བྱ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་འོན་ཅིག་ཞེས་བཟོ་བྱ་བ་ན་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་སློབ། །ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་རང་མཚན་ཚོས་ཅན། རྫོང་སོ་སོའི་གངས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་
བརྗེས་སྐྱུར་མི་རུས་པར་ཐལ། གངས་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན།

༼ ༤ བ ༽

བའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་མེད་གི་སྲི་ལ་བད་སྲོར་བས་ཉེས་བ་མེད་དོ་སྐྱེ་བ། འོན་སྲི་ལ་བད་སྲོར་བ་ཡིན་གྱི།
རང་མཚན་ལ་བད་སྲོར་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་བའི་རང་མཚན་ལ་བད་སྲོར་བ་ལུས་
སྲུ་ཚུགས་ཡང་། དགོས་བ་མེད་དེ། བད་དུས་སྲུ་བད་སྲོར་བའི་དོན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སྲུ་རྟོགས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་ལ། དང་པོ་བད་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོ་ན་རྟེན་བར་དཀའ་བ་ཡིན་བའི་སྲིད། གཞན་ཡང་།
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་བུ་ད་ལྟར་བརྗོད་བར་བྱ་བ་མིན་བར་ཐལ། རང་མཚན་དུ་མེད་བའི་སྲིད། གཞན་ཡང་
བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྲི་ལིས་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ན། འོན་རྟོག་བས་རང་མཚན་དངོས་སྲུ་འཛིན་བུས་བར་ཐལ་ལོ།
འདོད་ན། འོང་བ་ལ་ཡང་གཟུགས་རང་མཚན་ལ་རྟོག་བའི་རྟོག་བ་ཡོད་བས་དེས་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་
སྲུ་འཛིན་བུས་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་རང་མཚན་མཐོང་བ་ལ་མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་བ་མེད་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཟུང་དོན་དུ་བུས་ནས་འཛིན་སྲིད་བར་
ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་རང་མཚན་དངོས་སྲུ་འཛིན་བའི་སྲིད། འདོད་ན། དབང་ཤེས་
ཀྱིས་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་སྲིད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྤྲོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་
མི་སྲིད་བར་ཐལ། དོན་རང་མཚན་དངོས་སྲུ་འཛིན་བའི་སྲིད། ལྲབ་བ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་ཡིན་བའི་འབྲེལ་བ་
མེད་བའི་སྲིད་རོ། །དོན་འདིའི་བརྗོད་བྱེད་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤེལ་བར་བྱེད་བས་སློབ་ཅི་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་
ཀྱི་སློབ་ས་འཇུག་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་བ་ཡིན་བའི་སྲིད། གལ་ཏེ་འདི་བུམ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་མཚན་ལ་བད་
སྲོར་བས་རང་མཚན་སྤྲིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དང་པོ་བད་འབྲེལ་བྱེད་བའི་ཆོ་ན་རང་མཚན་
བསྟན་བར་རྗོལ་ན་ཡང་། བད་ནི་བད་དུས་དང་ཐ་སྙད་དུས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྗེས་སྲུ་འགོ་བའི་སྲི་ལ་
སྲོར་ཏེ། བད་འདོགས་བ་ནི་བད་དུས་སྲུ་བད་སྲོར་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་

༩༩ །

རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱེད་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་འཛིན་ན་སྤྱོད་འདྲེས་པ་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟུག་པ་མེད་ཀྱང་། དབང་
ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དེའི་མིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ངོ། །སྤྱད་དོན་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་། དབང་པོའི་སློལ་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྤར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་བྱེད་སྤྱིས་སྤྱོད་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ལ།
ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་སྤྱར་བས་རྟོག་མེད་འབྲ་བར་སྤར་ངོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་དེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་
དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་དེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་དོན་དེས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
བྱོད་དོན་ལ་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷན་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་རྟོགས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དོན་མཐོང་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་
བརྟེན་ན། ལུགས་གཟུགས་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་པོ་ཚོས་
ཅན། བྱོད་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་གཅིག་དུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་
པའི་སྲིད། ཡང་ན། དེས་ཀྱིས་འཇུག་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་སྤྱར་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་ཤེས་པའི་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། ཡུལ་དུས་སོ་
སོར་དེས་པའི་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་བརྟུག་དངོས་སུ་སྤྱར་མི་ལུས་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྲིད། གཉིས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་ཡང་། དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་ཡིས་
གསལ་བ་སོ་སོ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། དེགས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་སྲིད། རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་
བཀོད་པའི་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མེད་མེད་ཡོད་ན་ཡང་དེ་འབའ་ཞེག་ལ་བརྟུག་པ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པར་
ཐལ། དེ་འབའ་ཞེག་ལ་བརྟུག་ཡང་འདོད་པའི་དོན་རང་མཚན་མི་གོ་བའི་སྲིད། སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་
མཚན་ཉིད་ལ་བརྟུག་པས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དགོས་ལུས་མེད་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བོར་ལ་

༩༩ བ ་།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བརྟུན་པར་ཅི་སྲིད་མི་འདོད། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་ལ་
བརྟུན་དངོས་སུ་སྲོལ་མི་རུས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། སྲིད་དང་ལྡན་པའི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་
འདི་ལ་འང་ཚོས་ཅན། བརྟུན་དངོས་སུ་སྲོལ་མི་རུས་པ་སྣ་མ་དང་མཚུངས་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་སྲིད་རོ། །སྲིད་
ཚོས་ཅན་འབའ་ཞེས་བརྗོད་བྱུང་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གོ་བ་དང་ཉན་ཐོས་མང་སོས་བཀུར་བའི་སྲིད་
བ་གཉིས་ལས། སྣ་མས་སྲོལ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་འདོད་ལ། སྲིད་མས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་
པའི་མིང་རང་མཚན་བ་བརྗོད་བྱུང་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་མིང་ལ་
བརྟུན་པར་བས་གཟུགས་སོགས་སྲིད་ལ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མིང་ཁོ་ན་ལ་བརྟུན་པར་བས་གཟུགས་སོགས་དང་བརྟུན་པར་འབྲེལ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །དཔེར་ན་བྱུང་བ་
ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས་བརྟུན་པར་འབྲེལ་བྱས་པ་མེད་པའི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན། གཟུགས་སོགས་དང་བརྟུན་
པར་འབྲེལ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལ་འཇུག་ནས་
མིང་ལས་དོན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་རོར་གྱི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་དུས་ཀུན་དུ་མིང་འབའ་ཞེས་ལ་སྲིད་ལ་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་དོན་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱིས་གཅིག་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲིད་རོར་ལ་
འཇུག་པའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། འདྲ་བ་ཅན་ཁོ་ནའི་སློབ་སྣ་གཅིག་དུ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་སྲིད་ལ་
རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཚུལ་འདྲ་ལས། །འཇུག་
པར་འཇུག་འགྱུར་བ་དུས་ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འཇུག་མིན་ཞེས་པའོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། འཚད་ཆེ་རྣམ་པར་སྲིད་པའི་
རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་དུས་སུ། །དོན་དང་སྲིད་གཉིས་སོ་སོར་སྲིད་ནས་བརྟུན་པར་སྲོལ་དཔྱད་པ་ན། རང་
མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྟུན་པར་ཡང་

༼ ༦༩ བ ༽

མི་འཐད་ལ། སྐྱི་རྒྱུ་པ་ལ་བར་སྐྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་
ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། རོན་གཏུན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ།
བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། བར་སྐྱུར་བའི་མིང་ཚིག་ལས་གོ་བར་བྱ་བའོ། །བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ བར་སྐྱུར་བ་
ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གོ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རོན་སྐྱི་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་
པའི་གང་ཟག་དང་། སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས། འཆད་དུས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཉེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །འཆད་པའི་ཆེ་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྐྱོད་དང་། ཞེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱེད་སྐྱི་
དང་། ཞེན་ནས་རྗོད་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་འོ། །འདིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ལ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། འཇུག་པ་པོའི་དོས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་འོ། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ལ་ནི་མིན་འོ། །འཇུག་ཆེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། རང་མཚན་དང་དོན་སྐྱི་
སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་བར་སྐྱུར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆེ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་
འོ། །གསུམ་པ་དོན་གཏུན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་སྐྱབ། གཅིག་ཏུ་
འཇུག་ནས་བར་སྐྱོར་བའི་ཚུལ། བར་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་
རྗོད་བྱེད་མེད་དེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་དོན་བཞི་སོ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཐད་པ་
མིན་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་བརྗོད་བྱ་མིན་ཉེ། དོན་དམ་པར་སྐྱས་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་བྱས་པའི་བྱིར། དོན་སྐྱི་དང་སྐྱི་གཉིས་སོ་ཚོས་
ཅན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མིན་ཉེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་མེད་ཡུང་། ཐ་སྙད་དུ་བར་སྐྱོར་བ་མི་འགལ་ཉེ། ཉོག་པ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་

༼ ༡༠ བ ༽

སྒྲུབ་ལོ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲུག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་དེ་ལ། སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྤྲོད་ཅོད་ཀྱི།
སྤྱི་ལོ་བཟོད་བྱུང་བཏགས་པ་ལ་བཅའ་སྤྱོད་བས་དོན་གོ་བའི་སྤྱི་ལ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་
བའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས་བཅུ་བྱས་ནས། སྤྱང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་བཅུ་སྤྱར་ལ། ཐ་སྤྱད་ཀྱི་
དུས་ནའང་བཅུ་དུས་སུ་བཅུ་སྤྱར་བ་དེ་སྤྱང་དུ་གོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། རང་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་ནས་བཅུ་སྤྱར་ཡང་
བདེན་པའི་དོན་རང་མཚན་གོ་བ་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱང་བ་ལ། དངོས་པོའི་སྤྱི་བཟོད་བྱུང་འདོད་པ་
དང་མཚུངས་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཉོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་སྤྲོད་ཅོད་གཞན་ལས་མི་ལྡོག་པ་ལྡོག་པ་བཟོད་བྱུང་འགལ་ལ།
ལྡོག་པ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བཟོད་བྱུང་འགྲུལ་བས་སྤྲོད་ཅོད་བཟོད་བྱུང་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བཟོད་བྱུང་
འདོད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྲུལ་རོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་བཟོད་བྱུང་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བཟོད་བྱུང་
འདོད་པ་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ། མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དོན་དམ་པ་བུམ་མིན་ལས་མི་ལྡོག་
ཀྱང་ཉོག་དོར་ལྡོག་པར་སྤྱང་བ་འབྲུག་བས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ནི་འབྲུག་པས་བཏགས་པར་མི་
འདོད་པས། གལ་ཏེ་ཉོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཟོད་པར་འདོད་ན། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་
སྤྱི་ལེས་པའི་རང་མཚན་བཟོད་བྱུང་ཐལ་བར་འགྲུལ་རོ་ཞེ་ན། ཉོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་ཤེས་རྣམ་རང་མཚན་གྱི་
གཞི་ལྡོག་ནི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱུ་མིན་ལ། རྣམ་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་དུ་འབྲུག་པས་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་བཅུ་སྤྱར་
བས་རང་མཚན་ལ་བཅུ་སྤྱར་བའི་སྤྱོད་མེད་དེ། །དེ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། དོན་བཅུ་སྤྱར་བ་ལ་དགོས་
པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྲུལ་རོ་ཞེ་ན། ཉོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བཅུ་སྤྱར་བ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
འདི་ག་ཉེན་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། བཅུ་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་ནི་དེ་ཅུ་དུ་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་
བའི་སྤྱི་ལ་བཅུ་སྤྱོད་ན། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་བཅུ་སྤྱར་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་འདོད་ན་མྱེད་

༼ ༡༠ བ ༽

བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ལ་བདེ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ལ་བདེ་སྤྱི་རྒྱུ་བའི་སྤྱོད་མཚུངས་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་སེལ་འཇུག་གིས་
བཏགས་པའི་དངོས་ལུལ་མེད་པར་ཤེས་ན་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་མེད་པར་བྱུང་བོ། །གལ་ཏེ་དོན་
དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་མེད་ན་སྤོ་འཇུག་པས་བཏགས་པའི་བདེ་ནི་གཡོ་ཅན་སྟེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་
འདི་གེ་ཉེན་གྱི་ཐ་སྲད་ཐམས་ཅད་འདི་གེ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་མེད་ཀྱང་།
འདི་གེ་ཉེན་གྱི་སྤང་དོར་གྱི་ཐ་སྲད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤོ་ནས་རང་མཚན་ལ་
འཇུག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོད་དག་བདེ་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ཟེར་ལོ། དོན་རང་མཚན་ལ་བདེ་ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་ན། ལྷ་སྟེགས་པས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྤོན་འབྱུང་ལ། དོན་སྤྱི་འབའ་ཞེག་ལ་བདེ་ཆད་བྱས་ན་རང་མཚན་མི་གོ་
བར་ཐལ་བའི་སྤོན་འབྱུང་། རང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་བདེ་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་དང་དོན་གཅིག་
གོ། །གསུམ་པ་གང་ལ་བདེ་ཆད་བྱས་ཀྱང་འཇུག་པ་མེད་ན་བདེ་མི་འགྱུར་བས། ཆ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་
འབྲེལ་བ་ལོགས་ཤིག་པ་འདོད་པ་ནི་ལུན་སྤུལ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་སྤོད་ཀྱང་དོན་འདིའི་མིང་འདི་ཡིན་ལོ་ཞེས་བདེ་
ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱེད་མོད། སྐབས་འདིར་ནི་བྱམ་གཟུགས་རང་མཚན་དང་དེའི་
གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཉེག་པས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཏུ་གཟུག་པའི་སྤྱི་ལ། ལན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ཆད་བྱེད།
གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ལོ། །སྤྱིའི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱེད་དམ་པར་མེད་དེ། ཉེག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱེད་དོན་གྱི་
རོ་བོ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པས་མཐོང་སྤྱི་གི་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། བདེ་དང་
དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པས་བྱས་ན་ཡང་། བདེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྤོན་བྱེད་མཐར་
སྤྱི་གི་ཐོབ་བྱེད་ལ་བསྐྱུས་པ་མེད་དོ། །བརྗོད་བྱེད་བྱེད་བཏགས་པའི་རབ་ཏུ་

༩༡ །

དཔེར་ན། དོན་གྱི་ད་ལུས་སྒྲོང་ཉམས་སྲུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དོན་གྱི་ད་ལུས་སྒྲོང་
ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྟོག་པ་གསུམ་ནི་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་དང་བྲལ་
བར་སྒྲུང་བ་གསུམ་ནི་སྟོག་པའི་སེལ་བ་ཡིན་ལོ། །དོན་སྐྱི་གསུམ་ནི་སྟོང་སེལ་བའོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུང་
པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ནི་སྐྱུང་དང་མི་ཉམས་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བ་བྱུང་ནས་སྐྱུ་ལ་ཉམས་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་
གཙོད་པར་གྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་འགྱེད་པའི་གཞན་སེལ་བདེན་ན། གཅིག་ཏུ་སྐྱུང་བ་ཅིའི་སྐྱིར་ཉམས་
སྐྱོར་དོན་གསུམ་དུ་སོང་བ་དངོས་པོ་མིན་ཞེ་ན། རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉེན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱིར་
དང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ཉམས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་སྐྱིར་དོ། །འོ་ན་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་དགག་སྐྱབ་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱིར་ཞེ་ན། འདུག་པ་པོས་སྐྱོད་ལ་དོན་དུ་ཞེན་
ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སྲུ་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་སྐྱིར་དང་། དངོས་སྲུ་སྟོང་སྐྱང་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་
པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པར་སྐྱང་བ་དང་། ཞེན་པས་ཞེན་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་དགག་
སྐྱབ་བྱས་པ་ནི་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སྲུ་རྫོགས་པའི་སྐྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། །རྗེ་སྐྱེད་དུ། སྐྱི་རོལ་ཉེན་མིན་སྐྱ་
དོན་ལ། ཉེན་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་ཚེས་ཅན་
དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྐྱང་། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་དེ་སྐྱེན་ཉིད། །མིན་ཡང་མཐོང་བས་
སྐྱོར་དེས་ན། །དེ་དག་སྐྱེད་པའང་ཤེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱིར་དོ། །འདི་ལ་ཚིག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ནི་དངོས་སྲུ་སྐྱོད་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱི་རོལ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་སྐྱང་བ་ལྟ་
བུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་ཞེན་པར་བརྟན་ཏོ། །རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི།
སྐྱི་རྟོང་དུ་ཉམས་པ་བཀག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་གཉིས་རྗེས་སྲུ་བྱུ་བམ་མ་བྱུ་བ། བྱུ་བ་ནི་གཉིས་པོ་སྐྱ་
དང་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་རྗེས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོད་གིས་སྐྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་

༼ ༡༩ ན ༽

དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ན། རང་མཚན་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཉལ་པ་བཀག་པ་དངོས་
ལྷུང་དུ་བྱས་པ་ན་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ཡང་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ཉལ་གཉིས་ཀྱི་
རང་མཚན་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ འོན་ཏེ་ལྷུང་གཉིས་པ་ལ་རང་མཚན་གྱི་ལྷུང་ཅན་གཉིས་གིས་འཛིན་
མི་འཛིན་ཆ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་སྲིད་དོ། །འདོད་ན་སྐྱེ་ཉེད་ན་ཉལ་པ་འགོག་པའི་སྐྱེ་ཉེད་དང་། མ་བྱས་པ་
འགོག་པའི་སྐྱེ་ཉེད་གཉིས་སྐྱེ་ཉལ་འཛིན་དང་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་སེལ་བྱེད་སོ་སོར་འཇུག་མི་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྲིད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་བསལ་སྲིད་ན་
ངེས་པ་དང་། །སྐྱེ་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཡང་སྐྱེ་མི་ཉལ་པ་སྐྱབ་པ་ན་བྱས་པའི་
ཡང་སྐྱབ་པར་ཐལ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་ཉེད་གིས་རང་མཚན་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ སྐྱེ་ཉེད་དུ་
བྱས་མི་ཉལ་ལྷུང་གཉིས་པའི་སྲིད་དང་། ལྷུང་གཉིས་ལ་རང་མཚན་དངོས་ལྷུང་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོས་ལྷུང་གི་ཆ་
ཤས་གཉིས་ལྷུང་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་འབྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་དོན་སྤྱི་གསུམ་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་སྐྱང་
བཏགས་སོ་སོར་མ་བྱེད་བར། སྤྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་ཉེད་ལ་དོན་གསུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་
ལོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པ་སོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱི། འཇུག་པ་སོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ།
རང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་
ཉིད་དུ་ལྷག་པར་རྫོལ་པའི་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་སྤྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་
ཆེ་གཉིས་ཏུ་འབྲུལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་དབྱེར་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གང་དག་རྣམ་བཞག་གི་ཚུལ་གཉིས་མི་ཤེས་པར་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་སྐྱབ་པས་ནི་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་བཟད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་
པ་ནི། ལུམ་པ་ནི་གྲུ་ཅོམ་ཉིད་ནས་འཛིག་པར་ངེས་

༼ ༡༣ བ ༽

བ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པར་ངེས་པའི་སྲིད། རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྲིས་
འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ངེས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་ལྷུ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་
དང་སོས་ཀྱང་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་སུ་ཐལ། །སྲིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་
ན། མིན་ཏེ་རུས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་རོ། །ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྲོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ལ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། མཐའ་གཞན་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་སོ་ནི། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན།
འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པའི་རང་ཅན་དུ་འབྲུང་བའི་སྲིད། དཔེར་ན་མེད་ཚེ་
བ་བཞིན། །རྟགས་འདིས་བྱམ་པའི་བྱས་པ་འཛིག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་གྲུབ་
ཏེ། བྱས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད་རོ། །གང་ལ་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། །གཞན་ལ་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་པ་
དང་། རྣམ་ངེས་ལས། གང་ཞེག་གང་ལ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི་གཞན་ལ་འང་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ། །བྱང་
པར་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་སྟེན་
དཔེ་ལ་བྱམ་པ་བསྐྱབས་ནས་རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་སྐྱུར་བའི་སློབ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིད་
དང་། དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་གཉིས་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས་གང་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཚོས་སུ་མཚུངས་པར་
བསྟན་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་བྱམ་པ་དང་དོན་གཅིག་དུ་བྱེད་
དམ་ཐ་དང་དུ་བྱེད། དང་སོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་
ཐལ། །རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་གྲུབ་ཐེན་པའི་སྲིད་རོ། །སྲི་མ་ལྟར་ན། འཛིག་རྒྱས་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་མ་བྱས་
པར་ཐལ། འཛིག་པ་དོན་གཞན་བྱས་པས་བྱམ་པ་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །ཡང་འཛིག་པ་དངོས་
མེད་བྱེད་དམ་དངོས་པོ་བྱེད། དང་སོ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་བསྐྱེད་བྱར་མི་རུང་བའི་སྲིད་དང་། རྒྱ་ས་དངོས་
མེད་བྱེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་སྲིད་རོ། །

༼ ༡༣ ན ༽

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་གཞན་དུ་བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ།
 གཉིས་ཀ་བཀག་ཟིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་འདྲིལ་བར་གྱུབ་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད་དང་། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་
 ཅན་མི་མཚུངས་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིད། འདི་ནི་གཏུན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་
 ཏོ། །སྟོན་པ་སྐྱུབ་པ་ནི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟེ། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་གཞི་མ་ཐུན་པ་ལ་གཞོན་པ་
 ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འགོག་ཚུལ་ནི་པ་རོལ་སོས། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་གཞི་མ་ཐུན་པར་
 འདོད་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དབང་རྒྱལ་དངོས་སོ་ཡང་ཡིན་ལ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས་
 དངོས་སོ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པར་སྐྱེ་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ས་
 རྟག་པར་ཞེན་པའི་དབང་རྒྱལ་ཚོས་ཅན། དངོས་སོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རུས་པས་སྟོང་པའི་སྲིད་རོ་ཅེས་
 བྱའོ། །འདིའི་སྟོན་པ་ཚོས་ལ་འགའ་ཞིག་དབང་རྒྱལ་རྟག་པ་ལ་རྟོག་པས་ནི། འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་ལ། དགག་
 ཚོས་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་རྟོག་པས་འགྱུར་བར་རྟོག་གོ། །སྟོན་གཉིས་སོ་འདྲིན་སྟངས་འགའ་བར་འདྲིན་པ་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་པའི་སྲིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་སོ། །སྲིད་རྟོག་འདིའི་རོ་སོར་མི་འགྱུབ་སྟེ། རྟག་པ་
 དང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགའ་བར་འདྲིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་བྲལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་དོན་བྱེད་
 པའི་རུས་པས་སྟོང་བར་སྐྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རུས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་རུས་པ་སྐྱི་བྱེ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
 འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་དུ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་
 མེད་པའི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་མ་ལ་རྗོགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདིས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པ་བཀག་པས་
 དངོས་སོ་རྟག་པ་ལས་སྟོན་པར་

༼ ༡༣ བ ༽

གྲུབ་པ་ནི། ལྷོག་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་
ན། རྒྱགས་ལ་དངོས་པོ་ལ་མི་ཉག་པས་བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉག་ས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞོན་པ་
ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་པོ་ལ་མི་ཉག་པས་བྱུང་པ་གྲུབ་ཀྱང་། གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་ཉག་པར་གྲུབ་པ་ནི་ལྷོས་མེད་
ལ་རག་ལས་པའི་སྲིད་རོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྲོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷོས་
མེད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་ན་ཉག་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཡང་སྐྱབ་པར་ཐལ། གཞོན་པ་ཅན་
གྱི་ཚད་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་ཚོལ་ཐ་དད་དོ། །དེ་ཡང་གཏན་ནས་
འཇིག་པའི་སྲིད་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། མཐར་འཇིག་པར་ངེས་ཀྱང་གྲུབ་
ཅམ་ནས་འཇིག་པ་མིན་ཞེས་པའི་གནས་མ་བྱ་བའི་སྡེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉག་ས་འགོད་པའི་སྲིད་རོ། །འདི་
དག་གི་ཉག་ས་ཚོས་དོན་གསུམ་ནི། ལྷོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཅམ་དུ་བྱད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་མིན་ཏེ། ལྷོས་
མེད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སྲིད། དེས་ན་ལྷོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་སྲིད་ལ་དུ་ཞེན་ནས་
དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྲོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་
གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །རྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་སྲིད་དོན་ལ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཉག་ས་སུ་འགོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་པ་ལ་
དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ལ། འབྲེལ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་
པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་ནི། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའོ། །ཆ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་དངོས་སུ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་
བའོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

༼ ༡༤ བ ༽

སྤྱགས་གསུམ་སྟེ། རྗེས་འགྲོ་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་དང་། རྟོག་པ་ངེས་འབྱེད་གསུམ་མོ། །འདིར་སྤྱགས་
ཞེས་པའི་དོན་རྒྱང་གི་དོན་ཡིན་པས། རེ་རེ་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ཡང་ཐ་སྙད་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ནི་
འོག་ནས་འཆད་དོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་རྟོག་པ་སྐྱབ་པ་ནི་བད་སྐྱོད་པ་དག་མེ་མེད་པ་ལ་དུ་བ་མེད་པ་
མིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། །འོ་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་མེ་
ལས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན་དངོས་པོ་ངེས་འགའ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་
དོ། །གང་དག་རྒྱ་མེད་ན་རེ་འགའ་བ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་པོ་ངེས་འགའ་བ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྒྱ་
མེད་པ་ཅན་གྱིས་རེ་འགའ་བ་མིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་སྤྱོགས་ཀྱི་བུ་མ་མེད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ།
རེ་འགའ་བ་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་རེས་འགའ་བ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན་ན་མ་བུ་མ་པ་དམིགས་པའི་ཚེ་ན་རྫོག་
པའི་སྤྱིར་དང་། བུ་མ་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན་སྐྱུར་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་སྐྱུར་མེད་ཀྱི་
དུས་སུ་དུ་བ་མེད་པ་ཉིད། སྤྱིས་དུ་བའི་དུས་སུ་སྐྱུར་གྱི་དུ་མེད་འདོར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དུ་བ་མེད་པའི་གནས་
སྐབས་ལས་སྤྱིས་དུ་བའི་གནས་སྐབས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས་རེ་
འགའ་བ་དང་། དངོས་པོ་ངེས་འགའ་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད། གལ་ཏེ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་
ཡང་མིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་མེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཀྱང་མི་བྱེད། མེ་
མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཀྱང་མི་བྱེད་པས་མེ་ཡང་རྒྱར་མི་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ཀྱང་རྒྱར་མི་འགྱུར་བས་མཐར་
སྤྱགས་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་རྫོག་ཏུ་མེད་དོ། །རིགས་པའི་གནས་འདི་མ་ཤེས་ན། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་
མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་མེད་དུ་

༼ ༡༤ བ ༽

སྐྱབ་མི་ལུས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་བྱི་སྤྱི་པོ་ལ་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་
ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དགག་གློ་དོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་དོ་བོ་གཞན་དང་མ་འབྲེས་པར་གནས་
པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཚོས་ཐ་
དད་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། གཉིས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལ་འང་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པའི་
སྤྱིར། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནས་འབྲེལ་བ་ནི། །ཤུབ་ན་གནས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་དུ་ན་མེད། །ཅེས་སོ། །བོད་བསྐྱུས་པ་འགའ་ཞིག་གཅིག་དང་དུ་
བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དགག་གྲུ་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན།
འོ་ན་འབྲེལ་བ་གཏན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ལ། དགག་གྲུ་མེད་པས་ལྷོག་
འབྲེལ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ལ་འང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་པོ་འགའ་
ཞིག་སྤྲོ། །རྟགས་དངོས་མེད་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་ལ་
དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་དུ་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན།
འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གཅིག་པའི་དངོས་འབྲེལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རོ་བོ་མེད་
པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་དེ་
རྣམས་ལྟེང་གིས་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འབྲེལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོས་ཞིག་རང་ལས་ཐ་དད་
པའི་ཚོས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འདོར་བའི་ཆ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་དེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དོ་བོ་
མེད་པས་སོ། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །

༼ ༡༥ བ ༽

གཉིས་ལ་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། རོན་དམ་པར་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ནི། བོད་བསྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱབས་མི་ཉག་པ་གསུམ་ཇུས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པའི་ལྡོག་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་སྒོམ་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྒོའི་ཚོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་དོན་དམ་པར་བྱས་པས་སྐྱམ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། བྱས་མི་ཉག་གཉིས་དོན་ལ་བདག་ཅིག་དུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱའི་བྱས་མི་ཉག་གཉིས། སྐྱའི་ཇུས་སུ་གཅིག་པར་དོན་མ་ཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དང་མི་ཉག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་བྱས་པ་དང་། མི་ཉག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ནང་ལ་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ། མ་འབྲེལ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱམ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་ན་ཉགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། འབྲེལ་ན་འང་བདག་ཅིག་དུ་འབྲེལ་ན། བྱས་མི་ཉག་གི་ལྡོག་པ་གཉིས་སོ་ཚོས་ཅན། དོན་ལ་བདག་མི་གཅིག་པར་ཐལ། དོན་ལ་དངོས་སོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཉིས་སོ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་བདག་གཅིག་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཇུས་ཀྱང་གཅིག་ལྡོག་པ་འང་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་རྣམ་དུ་འབྲེལ་ན། བྱས་ལྡོག་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་དེ་རྣམ་དུ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཇུས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་རིགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་སོ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་རིམ་གྱི་པ་ལ་དགག་པ་དང་། སོ་སོ་བ་ལ་དགག་པ་དང་། ལྡོག་པ་བ་ལ་དགག་པའོ། །དང་སོ་སྐྱ་སྲི་ལ་མི་འཐད་པ་ནི། སྐྱ་སྲི་མ་ཡིན་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་རྣམ་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། སྐྱ་སྲི་ཡོད་ན་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སོར་ཡོད་པའི་ཚེ་འབྲེལ་སྐྱ་དངོས་སོར་མེད་པ་དེས་ན། གཅིག་དངོས་སོར་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འབྲེལ་སྐྱ་དངོས་སོར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དོན་དམ་པར་དེ་ལས་རྣམ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ལོ། །འབྲེལ་བ་བརྟགས་པ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་སོ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་མི་

༼ ༡༥ བ ༽

གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་སོ། །ཕྱ་སྟོགས་
བྱེད་ན་ལ། རྒྱ་ལགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བར་དེར། སྦྱོར་འབྲེལ་དངོས་པོ་བ་ཅིག་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་སྦྱོར་
འབྲེལ་དེ་ཉམ་གཤམ་མི་ཉམ། སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་ཉམ་ན་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོར་མེད་ན་དེ་བྱ་བྱེད་ལས་
གོལ་བའི་སྦྱོར་རྒྱ་ལགགས་གཉིས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་བ་པོར་མི་དུང་ཞིང་། སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་མི་ཉམ་ན། སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་
རྒྱ་མི་ལགགས་པ་ན་ལགགས་ན། དུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་མི་བྱས་ཏེ། དུ་བའི་དུས་ན་ལགགས་པའི་སྦྱིར། གཤམ་ཏེ་མེ་
ལགགས་ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་བའི་བར་དེར་ཡོད་ན། རྒྱ་ལགགས་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་
དེ། འབྲེལ་བྱེད་དེ་ཚོས་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་སྦྱིར། ཚོས་གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུའི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་ན། མེ་
དུ་གཉིས་སྐྱེལ་བས་ཚོག་གི་འབྲེལ་བས་སྐྱེལ་ཅི་དགོས། གཤམ་ཏེ་མེ་དུ་དང་སྦྱོར་འབྲེལ་གྱི་བར་དུ་འང་འབྲེལ་
བྱེད་གཞན་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ལ་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐུག་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ནི་ཚོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། བན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུ་སོ་སོ་བ་
མཐོང་བས་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མེ་དུ་རྒྱང་བ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་མེ་དུ་གཉིས་
ཀའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཐལ། མེ་དུ་རེ་རེ་བ་མཐོང་བས་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པའི་སྦྱིར། ཚོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། མེ་དུ་རྒྱང་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། ཚོས་ཅན། བན་ཚུན་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱ་ལགགས་ངེས་པར་ཐལ།
མེ་དུ་རྒྱང་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། ཚོས་ཅན། འབྲས་ཉམས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་གོ་བྱེད་དུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། བན་ཚུན་མི་ལྟོས་པའི་སྦྱིར། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་ལགགས་གཉིས་བན་ཚུན་ལྟོས་ནས། མེ་བན་འདོགས་
བྱེད་དང་། དུ་བ་བན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་འབྲེལ་བ་ཚོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་པ་མི་འགཤམ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལགགས་
ལ་བན་བྱ་བན་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་འཐད་པ་དཀའ་བར་ཐལ། བན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་
ན། བན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་པོར་མེད་ལ། བན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན། བན་

༼ ༡༤ བ ༽

འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འགགས་ནས་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སྤྱོད་པ་དང་རིང་ལུས་བཞེན་ལོ། །འབྲེལ་
བ་བརྟག་པ་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཞན་དུ་སྟོས། །སྟོས་ལས་པན་པ་བྱེད་པར་
འགྱུར། །མེད་ན་རི་ལྟར་པན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་
བ་ཅམ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྩ་གཡས་གཡོན་དང། བ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང། རིང་པོ་དང་སྤང་བ་
སོགས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་ཐལ། རྩ་གཡས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་རྩ་གཡོན་པའི་ཐ་སྙད་
མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྲིད་རྟོ། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །དེ་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །གཡས་གཡོན་རྩ་ལའང་དེ་གཉིས་ཐོབ། །ཅེས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་ལ་སྟོས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གནས་ཚུལ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཡོད་དམ། ལྡོག་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་པས་ཁེགས་སོ། །རི་ལྟར་ཁེགས་ཞེ་ན། འོ་ན་མེད་རྗེས་
མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེད་ལྡོག་པ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེད་རྗེས་ལ་
གསུམ་ལས། ད་ལྟར་བའི་དུ་བ་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། འདས་པའི་མེ་ཐོབ་བྱ་མིན་ཏེ།
འགགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །མ་འོངས་པའི་མེ་ཐོབ་དུ་ཚུག་ནའང། རྒྱ་མིན་པས་མ་འབྱུང་བས་མེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་
མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང། ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། ད་ལྟར་བའི་མེ་དུ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྡོག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟོག་པས་སྟེལ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་འབྲེལ་བར་མི་
འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཞེ་ན།
རིགས་དེ་ཅི། རྒྱ་འབྲས་རང་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། དུས་རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་
སྟོན་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། རྒྱ་འབྲས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རྗེས་ཐ་དང་ན། བྱེ་
བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྟོན་དང། རྗེས་གཅིག་ན་གངས་ཅན་ལ་

༼ ༡༦ བ ༽

བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱི་གཞོན་པས་སྤར་སྤྱི་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་གཞན་བཀག་
བར་གྱུབ་པ་ནི། བདག་ཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྱུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ལྡན་པ་
དང་། འདུ་བ་དང་། རྒྱད་པར་དང་། རྒྱད་པར་ཅན་དང་། བྱེད་པ་དང་། སྤང་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྱུབ་
པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁར་
གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་འོ་ལོ་ཐ་དང་ཅིང་། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མེད་མོད། འཁར་གཞོང་
ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱི་ཤིང་ཅམ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ལ་
སོགས་པ་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་འཕྲད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་སྤྲད་འབྲེལ་
བའམ། འོག་སྐྱོག་ཤལ་ར་མིག་བཞི་ལ་སོགས་པ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའམ། ཐགས་གྱི་
རྒྱ་སྤྱོད། ལྡན་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ། ཚོས་ཐ་དད་མ་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་
འབྲེལ་བ་དང་། ཐ་དད་པའི་དབྱུག་པས་གཞན་དབྱུག་པ་ཅན་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲད་པར་བྱེད་ཚོས་
གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་བ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་
རྟག་པ་དང་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་དང་གཟུགས་འདུས་པ་ནས་ལྷན་དང་རེག་བྱ་
འདུས་ནས་འཛིན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། ལུ་བྱུག་དང་ལུག་རྟ་ལ་རྗེ་ཁོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་
དང་། ལུར་བ་བཟའ་ཚོ་ལ་ཁྱོ་ཤུག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། སོགས་པ་སྤྲད་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་
བ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལྷ་སྤྲེགས་བྱེད་དང་བོད་བསྐྱུས་པ་ཚོངས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྲེལ། གཙོ་བོ་བྱེ་བྲག་
པ་སྤྲོད། །གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོར་ཡོད་དམ་
མེད། དངོས་པོར་མེད་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བར་གྱུབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོར་ཡོད་ན།
རྗེས་གཅིག་གམ་རྗེས་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་ཐ་དད་
ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་ཐན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སོ་སོར་གནས་པས་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་མི་ལུས་སོ་

༼༡༡ ན༽

ཞེས་བརྟགས་པའི་སློབ་མཁུ་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཁེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་
དམ་པར་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སློབ་མཁུ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་ཅི་ན། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་
བ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མའི་གཞོན་གྱིད་ཡོད་ན་འབྲེལ་བར་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་འབྲེལ་བ་
ལ་ཚད་མའི་གཞོན་གྱིད་མེད་ན་བདག་གཅིག་དང་དེ་རྣམས་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སོར་འདུས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་
འབྲེལ་བར་འཇོག་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། འཁར་གཞོན་གིས་རྒྱ་ཤུག་ལ་པན་མི་འདོགས་ན་རྒྱ་
ཤུགས་མི་གནས་པར་ཐལ་ལ། པན་མ་བཏགས་ཀྱང་གནས་ན། རྒྱ་ཤུག་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །འཁར་གཞོན་གིས་
སྤར་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་ན། སྤར་མི་གནས་པ་གནས་པར་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་
སོགས་ལ་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྐྱེད་པ་འཁར་གཞོན་སོགས་པས་རུས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤེལ་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་
ཀྱང་དོན་ལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་འདུ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཟེར་རོ། །འོག་སློབ་ཤེས་སོགས་འདུ་བའི་
སྐྱེལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་མི་འདོད་ལ། འོག་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་གྲུལ་རྣམས་འདུས་པ་
ལས་ཚོགས་པ་གོང་བུ་སྐྱེ་བ་ནི། རུལ་སྤོང་འདུས་པ་ལས་རི་སྐྱེ་བ་ལྟར། པན་བཏགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཏེ་
རྣམ་ངེས་ལས། །ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡི། །རྒྱ་ལོ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་
སྲིད། །བ་ལང་ཉིད་ལས་རུ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་སྐྱོན་ལས་སྐྱམ་བུ་འབྱུང་བའང་འཕྲོད་འདུས་
མིན་ཏེ། དེ་སྐྱང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། དབང་སོས་འཕྲོད་འདུ་འཇོག་མེད་སྲིད། །འབྲེལ་བ་
མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་སྐྱོན་དང་སྐྱམ་བུ་ལ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱང་དུ་
མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རྒྱ་སྐྱོན་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱམ་བུ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱང་དུ་རུང་བའི་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ཏེ།
རྒྱ་སྐྱོན་བཏགས་པ་ཅན་ལས་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ།

༼༡༡ བ༽

སྐྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱུང་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་སྐྱེས་བའི་སྤྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱུང་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱུང་བྱ། །འདི་ཞེས་སྐྱུང་མ་འདུས་བྱས་བས། །སྤྱིས་འབྲུང་འབྲས་བྱར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། །དི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་
གཅིག་མིན་ཞེས་སོ། །སྐྱེས་བྱ་དབྱུག་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་བར་བྱས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཅིག་ལས་དོན་
གཞན་བའི་འབྲེལ་བ་གསུམ་བའོ་ཞེས་བོད་དག་ཀྱང་སྤྱོད། །འོ་ན་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་
འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་བ་ཅིས་དགག་གཤམ་ཉེ་སྤྱི་མའི་འཁར་གཞོང་གིས་སྤྱི་མའི་
རྒྱ་ཤུགས་མ་ཐུར་དུ་མི་ལྟར་བར་བསྐྱེད་བས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ་ཞེ་ན། །འོ་ན་སྤྱི་མའི་སྐྱེས་བྱ་དང་། སྤྱི་མའི་
དབྱུག་བ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ་ཡང་། རྒྱ་ཡོད་བའི་དུས་སུ་འབྲས་
བྱ་མ་སྐྱེས་ལ། འབྲས་བྱ་སྐྱེས་བའི་དུས་སུ་འབྲས་རྒྱ་འབྲས་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་བར་མེད་
དོ། །རྗེ་ཁོལ་སོགས་པན་ཚུན་འདུས་བ་ལའང་པན་འདོགས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། མི་འདོགས་ན་དེ་བྱུང་འབྲེལ་
བ་མེད་ཅིང་བདག་ཉིད་མི་གཅིག་པས་བདག་ཅིག་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་དོ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་བས་བོར་བ་ཡི།
ངན་ཉོག་གིས་བརྟགས་བ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིས་སྐྱུན་པོ་པལ་ཆེར་ལེན་
མོད། མཁས་བས་ལེན་བར་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱུགས་སྐྱུན་བཏང་ནས་སྐྱུགས་བ་ན། བྱི་ལས་གཞན་བ་སུ་ཞིག་
ཟ། །ཞེས་གསུངས་ལྟར་དོ། །གཉིས་བ་སྐྱོ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྐྱུབ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱོས་དི་ལྟར་སྐྱེལ་བའི་ཚུ་ལ། །དེ་
ལ་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བར་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་བུང་དུ་
གནས་བས་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྤིད་མོད། །འོ་ན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་སྐྱོ་ངོར་འབྲེལ་བ་བྱུབ་ཏེ། དཔེར་ན་
བྱུང་བ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བའི་གཞན་སེལ་ལྟོ་འདིར་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། སྐྱད་
ཅིག་མ་མིན་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་བ་མིན་བ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེད་ཉོག་གིས་བྱུང་བ་དང་། མི་ཉག་
བ་དང་། བྱས་བའི་ལྷོག་བ་ཐ་དད་དུ་སྤྱི་ནས་

༡༩ ན །

དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་གཞན་མེད་གིས་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཆ་བདག་ཅིག་གི་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་
 ཚོས་གང་ཞིག་རང་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་སློབ་ཚོས་རང་
 དགའ་བས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་དབྱེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སློབ་དོན་གས་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་། འཇིག་རྟེན་
 གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བསྐྱེད་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་སྤྱིར་སློབ་དོར་བདག་གཅིག་གི་
 འབྲེལ་བ་འཐད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མིང་དོན་གང་ལྡན་པར་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདིའི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། འཇིག་རྟེན་རི་ལྗར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་ཀུན་བཞག་
 བ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་སྤྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བྱུང་
 འབྲེལ་བའང་། རྗས་ཐ་དད་དང་། དུས་མཉམ་དང་། སྤྱི་བྱི་བ་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་སྲིད་མོད། །འོན་ཀྱང་སྤྱར་
 མཐོང་བའི་མེ་དང་སྤྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས། མདོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་སློན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱགས་
 གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་མེད་སྤྱིར་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་སྤྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་འདི་སྤྱར་མཐོང་
 བའི་མེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེལ་བས་འཇུག་ཡུལ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་སྤྱིར་སློབ་དོར་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བྱབ་པ་
 འཐད་མོད། །དོན་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་སྤྱགས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བཟོ་ཅི་དགོས། འབྲེལ་བ་
 བཏགས་པ་ལས། མདོན་སུམ་དམིགས་པ་དག་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སློབ་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་བའི་དོན་
 བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སློབ་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་མེད་སྤྱིར་ཅི་མ་ལོག་པས་
 ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྤྱིར་གྱི་མེ་ལས་བྱུང་བར་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། ཚོས་གང་ཞིག་
 རང་དང་རྗས་གཞན་པའི་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བ་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སློབ་བཞི། རྣམ་པ་
 དང་མི་རྟོག་པ་སློབ་སྐྱེལ་བ་དོན་ལ་བྱབ་ན། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་
 དོན་ལ་མ་བྱབ་ན་བྱས་པ་སྐྱ

༼ ༡༥ བ ༽

མི་ཉལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མི་གནས་བའི་སྲིད། དེས་ན་སྐྱོས་སྐྱེལ་བ་ནི།
སྐྱོའི་ཚོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་བས་བཏགས་བའི་སྐྱོ་ཚོས་དེ། མཐོང་བ་
དོན་ཚོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་སྐྱ། རང་མཚན་ལ་བྱས་བ་དང་མི་ཉལ་བར་རྟོགས་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེལ་
སྲིན་ཅི་ལོག་གི་བཏགས་བའི་སྐྱོ་ཚོས་དེ། མཐོང་བ་དོན་ཚོས་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྐྱ་རང་མཚན་ལ་མ་བྱས་
བ་དང་ཉལ་བར་རྟོག་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་སེལ་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་བས་བཏགས་བ་སྐྱོ་
ཚོས་མཐོང་བ་དོན་ཚོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བས་སྐྱེལ་བའི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། གཉིས་བས་
འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་བས་འབྲེལ་བ་མིན་བར་འདོག་སྟེ། འོར་བུ་སྐྱོན་མའི་འོད་དག་ལ། འོར་བུ་སྐྱོ་ཡི་སྐྱོན་རྒྱལ་
ལ། འཕོག་བའི་ཤེས་བར་བྱད་མེད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་བྱད་ཡོད། འཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་ཡུལ་མེད་
སྟེང་ན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། འབྲེལ་ཚོས་ཏུ་བའི་སྟེང་ན་ཏུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་ཏུ་བ་
དེ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་དོན་ལ་ཡོད་ན་ཏུ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཅེ་ན། དོན་ལ་རྒྱ་མེ་མེད་
ན་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཏུ་བ་སྐྱེ་བ་མེ་ལ་ལྟོས་བའི་སྲིད། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་སྐྱར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན། ད་ལྟར་
གྱི་ཏུ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་སྐྱེ་མཚམས་སྐྱར་ནས་སྐྱེལ་བ་ནི་རྟོག་བ་མ་ཡིན་བས་སྐྱེལ་མི་རུས་བའི་སྲིད། མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་སེལ་རོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་བཞི་འབྲེལ་བ་ཉེས་འདི་མེད། འཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་ལ། མཚན་ཉིད་དོས་བཟུང་བ། འདི་གང་གིས་
དེས་བའི་ཚུལ་ལོ། འདང་པོ་ལ་བདག་ཅིག་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷོག་
བ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་
འབྲེལ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ལོག་སོགས་འདུས་བའི་གོང་བུ་དང་མཚོན་བུ་བ་ལང་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་། ལོག་སྐྱོག་
འགལ་དང་ལྡན་བ་འདི་

༼ ༡༤ བ ༽

ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟམ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི།
གཞན་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་བ་ལང་སྐྱོ་བཏགས་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱི་ལྷོ་དང་བྱེ་བྲག་
འབྲེལ་བ་ཡང་། ལྷོག་བ་གཅིག་རྒྱུད་གི་ཤིང་དང་ལྷོག་བ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པས་
གཅིག་ཏུ་བརྟམ་ཆད་བྱེད་པས་འགྲུབ་ཀྱི། གཞན་དོན་ལ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྟེན་གསུམ་པ་ཡང་
དག་གིས་བཀག་ཟེན་པའི་སྤྱི་རྟོ། །གཉིས་པ་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་མི་རྟོག་བདག་གཅིག་ཡིན་པར་
གང་གིས་འབྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་རྟོགས་འགོད་པ་ནི། གང་ཡོད་པ་ལྷུད་པར་ཅན་དེ་འདིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་ཡོད་པ་ལྷུད་པར་ཅན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་འཇུག་དུས་
ཀྱི་རྟོགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ནི། ཚོས་ཅན་སྐྱ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་རྟོགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཁས་
ལྷངས་པའི་སྐྱ་དོན་ལ་རང་མཚན་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོགས་ཡོད་པ་དངོས་པོ་ནི་སྐྱང་
བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །འཆད་པའི་དུས་ནི། ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་རྟོགས་སུ་བརྟམ་བྱ་ནི།
སྐྱ་རང་མཚན་དང་། སྐྱའི་མི་རྟོག་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡིན་ལ། སོང་ཚོད་ནི། སྐྱ་དང་། མི་རྟོག་པ་དང་།
དངོས་པོ་ཅམ་སོང་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འཆད་ན་རྣམ་དུ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཆེ་གོ་
བྱེད་རྗེས་འགོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས། །ཞེས་དང་། དེ་སྤྱི་དངོས་དངོས་མེད་རྟོག་ཅན། སྤྱི་རོལ་རྟོག་
མིན་སྐྱ་དོན་ལ། །རྟོག་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་། །དག་གི་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དཔག་བྱ་
དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྐྱད་གནས་པ་འདི། །ཞེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་པ། །བརྟོག་ནས་རྣམ་པར་
བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་དེ་ལ་མ་དེས་པ་སྐྱང་པ་ལ། །ལྷོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་
པ་སྐྱབ་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །དངོས་པོ་དེ་ལ་འདིག་བྱེད་རྒྱ་དོན་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། །དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་འདིག་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལྷོ་དང་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་

༼ ༡༤ བ ༽

སྐྱེས་པ་ན། ལྷན་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གདགས་ཀྱི། བཞིག་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གྲུབ་
པ་ཅིའང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཉགས་དགོད་པ་ནི། སྤྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་རྒྱ་ལས་འདྲིག་པར་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ན། འདྲིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པ་
བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྤྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་རྒྱ་ལས་འདྲིག་པར་སྐྱེས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱ་མེད་སྤྱིར་ན་འདྲིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོ་རྗེས་འབྲེལ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞོན་པ་སྲོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། མ་གྲུབ་པ་སྲོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་
དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་གྱིས་འདྲིག་པར་མི་གྲུབ་ཀྱི་བྱམ་པ་འདྲིག་པ་ཐོབ་དང་། ཤིང་འདྲིག་པ་མེ་སོགས་སྤྱིས་
རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་སྤྱིར་ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་སོ། །འདི་ལ་དབྱུང་དེ། འདྲིག་པ་
ཞེས་པའི་སྐྱེད་འདྲིག་པར་བྱ་རྒྱ་བྱམ་སོགས་དངོས་པོ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འང་འཇུག་
མོད་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འདྲིག་པར་བྱ་རྒྱ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། འདྲིག་པ་
ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པ་དགོངས་ལ། ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འདྲིག་
པར་འདོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མེད་ནི་རྒྱ་གཏུན་མེད་ལ་དགོངས་ཏེ། ཞིག་པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འདྲིག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱ་མི་དགོས་པར་གསལ་སོ། །འདི་ཅེས་གྱིས་ལྷོས་མེད་ཀྱི་
ཉགས་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འདྲིག་པ་རྒྱ་མེད་དེ་དཔྱིས་སྤྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་བཉགས་ལ་
དགག་པ་ནི། ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བྱམ་པ་འདྲིག་པ་བྱེད་ན། བྱམ་པ་འདྲིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱས་
སྐྱེད་པ་འགལ་ལ། རྒྱས་སྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་། དངོས་པོར་ཐལ་ཏེ་སྐྱ་བུ་བཞིན་ནོ། །བྱམ་པ་འདྲིག་
པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས། བྱམ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐོ་
བ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། བྱམ་པའི་རྒྱས་བྱས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་། བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན། འདྲིག་

༼ ༡༠ བ ༽

རྒྱ་ཐོ་སོགས་དེས་བྱམ་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་གྱོ་མོ་འམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་གྲེད། ཐོ་བ་རང་ཐོ་བས་གྲེད་པ་
མི་སྲིད་དེ། རང་ལ་བྱ་གཉེས་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། གྱོ་མོ་བྱས་ན་བྱམ་པའི་ཉེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་
གྲེད་པ་ལས་གྱོ་མོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་མོད། དེས་བྱམ་པ་འདིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གྱོ་མོར་བཏང་
བ་ཉིད་འདིག་རྒྱས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྱོ་མོ་སྐྱེས་པ་ལ་འདིག་པ་སྐྱེད་པར་མིང་འདོགས་ན་མི་སྐྱོན་པོ་བ་
སྤང་ལྟར་མིང་ལ་མི་ཚོད་དོ། །དེ་གཉེས་ལས་གཞན་ཞིག་ཐོ་བས་གྲེད་ན། བྱམ་པ་ལས་གཞན་འདིག་རྒྱ་ཐོ་བས་
བྱས་པས་བྱམ་པ་དེ་འདིག་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རབ་དོན་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བྱམ་པ་འདིག་པར་
གྲེད་ན། བྱམ་པ་འདིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ནམ་དངོས་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་འདིག་པ་ཚོས་
ཅན། རྒྱ་ལ་མི་ལྷོས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་པོ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ནམ་
ཐ་དད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན་སྲིད་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་བྱམ་
བྱེན་པའི་སྲིད། བྱམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་ཞིག་འདིག་པར་གྲེད་ན། འདིག་རྒྱ་ཐོ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བྱམ་པ་
དེ་འདིག་པར་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་གཅིག་འདིག་པར་བྱས་པའི་སྲིད། །ཤེས་བྱ་
ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་འདིག་པ་འདིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་བྱམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདིག་པ་དེ་དངོས་མེད་
ཡིན་ན་རྒྱ་ལ་མི་ལྷོས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་ལས་བྱམ་བྱེན་པ་དེས་ནའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
འདིག་པ་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་སྐྱབ་ན་མས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱས་གྲེད་ཅེས་སྐྱོན་ན། འདིག་པ་རྒྱ་ལ་ལྷོས་
མེད་དུ་ཤུགས་ལ་བྱམ་སྟེ་འདིག་རྒྱས་དངོས་མེད་གྲེད་པ་དང་། འདིག་རྒྱས་ཅི་ཡང་མི་གྲེད་པ་དོན་མཚུངས་
པའི་སྲིད། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྷ་རྒྱ་མེད་པ་དོན་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉེས་པ་མ་དེས་པ་སྤང་བ་ནི།
ལྷ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བོན་ཚུ་ལུང་བོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་ཀྱང་། ལྷ་གྱ་
མི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་འདི་འང་ཁྱབ་པ་མ་དེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།

༼ ༡༠ བ ༽

ས་བོན་ཚུ་ལུང་བོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྷོས་
མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་གྱི་བྱུང་བ་མ་དེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ས་བོན་ཚུ་ལུང་བོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་ལྷ་
གུ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་རྒྱན་ཡོངས་སུ་འགྲུལ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་སྲིད། འོ་ན། བྱས་པ་ལའང་འདྲིལ་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་
གཞན་ལ་ལྷོས་ཞེ་ན། བྱས་པ་འདྲིལ་པ་དུས་ལ་ལྷོས་ན། བྱས་པ་འདྲིལ་པ་དུས་ལ་ལྷོས་གྱི་བར་དུ་འགྲུལ་རམ་
མི་འགྲུལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྫོང་འདྲིལ་པ་སྲིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ།
རྫོང་འདྲིལ་པ་དུས་ལ་ལྷོས་གྱི་བར་དུ་ཡང་འགྲུལ་བའི་སྲིད། མི་འགྲུལ་ན། ཚོས་ཅན། ལྷ་མི་འདྲིལ་པ་བཞེན་
དུ། སྲིས་ཀྱང་འདྲིལ་པ་མེད་པར་གནས་པར་ཐལ། རྫོང་གྱི་དོ་བོ་སྲ་སྲི་འདྲིལ་མི་འདྲིལ་གི་བྱུང་བར་མེད་པའི་
སྲིད་ཏེ་ལྷ་མི་འདྲིལ་པའི་སྲིད། མདོ་སྲེ་རྒྱན་ནས་དང་པོ་མི་འདྲིལ་མཐར་མི་འགྲུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་
པོ། །ས་བོན་ཚུ་ལུང་བོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི་དོ་བོ་འགྲུལ་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། རྒྱན་འགྲུལ་བ་ལ་
ལྷོས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། འོ་ན་ལྷ་གུ་འདི་རྒྱ་ཚོགས་དང་པོ་དེས་ཚོས་ཅན། ལྷ་གུ་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚོགས་པ་སྲི་མ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྣམ་
གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནའང་སྲ་མ་ལའང་འགགས་སྲིད་པས་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་དེས་སོ་ཞེ་ན། ཚོགས་པ་སྲ་སྲི་ཚོས་
ཅན། གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་ཐལ། གགས་ཅན་དང་གགས་མེད་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ནས་
གྱི་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་ཀྱང་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་ལྷོས་མེད་གྱི་
གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་དེས་ལོ། མིན་ཏེ། ལྷ་གུ་རྒྱ་ཚོགས་འདི་ཚོས་ཅན། ས་ལུའི་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལ་
ལྷོས་མེད་ཡིན་པའི་རྣམས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་ལུའི་དངོས་རྒྱ་ལས་གཞན་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་ན་ས་ལུའི་ས་
བོན་ལ་ཅི་ནས་ལྷོས་པའི་སྲིད། འོ་ན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་དེ་དེ་ལ་འདྲིལ་པ་མིན་ཏེ། འདྲིལ་རྒྱ་ཐོ་སོགས་ལ་
ལྷོས་པའི་སྲིད་ཅེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་གུ་དང་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལ་ལྷོས་ཏེ་

༼ ༡ བ ༽

རང་རང་གི་ཉིད་ལོན་སྐྱེ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་པོར་ངེས་པའི་སྲིད། བྱས་ཡོད་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་
 ཉིད་ཡིན་ན། རང་འཇིག་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་ལ། འཇིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་རྒྱ་གཞན་
 བས་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་གྱུ་བ་ལོ། །གསུམ་པ་ཉ་ཅང་
 ཐལ་བ་སྲོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དངོས་འགལ་རྗེས་ཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྲོང་བ་ནི། རིགས་བྱེད་པ་དག་འཇིག་
 པ་ལ་རྒྱ་མེད་ན་དེ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཉག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་མི་ཉག་
 པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཉག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་བྱུང་བའི་སྟེང་དུ་རྗེས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲོལ་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །ཉག་སྲིད་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དག ལྟ་བུ་ལོད་པར་
 འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་དེ་རྗེས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་སྲིད་རྗེས་ཅིག་དང་
 ཐ་དད་ཅན་གྱི་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་གོ། །འོ་ན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་བྱས་པ་མེད་པས་དེས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་
 མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཉག་རྗེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་ཞིག་པ་དངོས་
 མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དངོས་འཇིག་མེད་ཉིད་
 ཀྱིས། །ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། །གང་སྲིད་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡི། །འཇིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྲོང་བ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་དེ། ཞིག་པ་རྒྱ་
 མེད་ཡིན་ན་སྐར་ངེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། མ་ཞིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ན། །ཤིང་ཞིག་པ་མཐོང་བར་ཐལ། །ཤིང་ཞིག་པ་ཤིང་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིད་
 ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་མི་གཞོད་དེ་ཤིང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས། །ཤིང་དང་རྗེས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 དུ་ཡང་མ་གྱུ་བ་པའི་སྲིད་རོ། །དངོས་པོར་མཚུངས་པ་ལ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོར་མཚུངས་པ་
 ལ་ཐོག་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ་ཞེ་ན།

༼ ༡༡ བ ༽

དེ་གཉིས་མཚུངས་བར་ཐལ་བས་མི་གཞོན་དེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་མི་ཉལ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དེ་
ལ་ཉལ་མི་ཉལ་ཐ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་ལ། རོགས་བཅས་རོགས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས། རྒྱ་ཐ་དང་བ་ལས་ཐ་
དང་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་བ་གཞོན་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་དགོད་བ་ནི། དབང་སྤྱད་བ་
ལ་སོགས་བ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། བྱ་དོག་པལ་ཆེར་ནག་པོར་མཐོང་ཡང་དཀར་པོ་སྲིད་བ་ལྟར། དངོས་པོའི་རྒྱས་བ་
སྤྱོད་ཚིགས་བས་བྱམ་བ་ལ་སོགས་བ་པལ་ཆེར་མི་ཉལ་གྱང་དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་བ་ཉལ་བར་སྐྱེདོ། །བྱམ་བ་ལ་
སོགས་བ་རྒྱན་གྱི་མཐར་འཇིག་བར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་སྤོས་མེད་ཀྱི་ཉལ་གྱིས་འཇིག་བར་འགྲུབ་གྱང་།
དབང་སྤྱད་ཀི་རང་གྱང་ཡིན་བས་བྱས་པའི་ཉལ་མི་འགྲུབ་ལ། ཉལ་བ་ཡིན་བས་མཐར་འཇིག་བ་མ་མཐོང་བའི་
སྤྱིར་སྤོས་མེད་ཀྱིས་མི་ཉལ་བར་མི་འགྲུབ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཉལ་གྱུབ་གྱང་མི་ཉལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་
པོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་མི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་ཉལ་སྤྱོད་ལ་
དགག་བ་ལ། བཉལ་སྤྱོད་མི་འཐད་བ་དང་། ཉལ་བ་དངོས་མེད་ཏུ་ཉལ་གྱིས་སྐྱབ་བ་དང་། ཉལ་གྱི་རིགས་
ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་བ་ཉལ་བ་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། དེས་
དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དངོས་པོར་མིང་བཏགས་གྱང་དོན་ལ་དངོས་མེད་ཏུ་མ་སྤྱོད་
བས་མིང་ལ་མི་རྩོད། གལ་ཏེ་ཉལ་བ་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དབང་སྤྱད་དེས་དོན་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དོན་མི་བྱེད་
པའི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་དབང་སྤྱད་ཆོས་ཅན། ཉལ་བ་ཡིན་བ་ཉམས་བར་ཐལ་
པོ། །འགྱུར་བ་མེད་ན་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་བ་འགལ་བར་ཐལ། སྤྱོད་དོན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་བ་ནི། གང་དོན་བྱེད་པས་སྤོང་བ་དེ། དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། བམ་མཁའ་བཞིན།
དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་བ་ཉལ་བའང་དོན་བྱེད་པས་སྤོང་འོ་ཞེས་བ་ནི། མི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉལ་བ་ལ་དངོས་པོ་
འགོག་བ་གཞོན་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་སྤོངས་པའི་དབང་སྤྱད་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་དོན་ལ་རང་མཚན་ལ་བཟུང་བ་དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་བ་ཉལ་བའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །

༼ ༡༩ ན ༽

དངོས་པོ་སྟོང་པའི་མེད་དགག་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ལོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོགས་ཚོས་དང་། འབྲུག་པ་
སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་བསྐྱུས་པ་ཁ་ཅིག་དབང་སྐྱུག་ཉལ་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་
སྟོང་པའི་སྟོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། དགག་གཞི་ཉལ་པ་འགྲུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱ་
དོན་བྱེད་པ་དང་འགྲུར་པ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་སྟོང་པའི་འབྲུགས་
ལ་ཡུལ་གཉིས་འགལ་བར་བྱུབ་པས་ཉལ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། དགག་པ་
བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ་བས་འབྲུག་མི་དགོས་པའི་སྟེར། ཅང་ནག་པ་ན་ལེ། ཉལ་པ་ལ་
དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་སྟོགས་ཚོས་ཉལ་པ་འགྲུར་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་སྟོང་པའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་
འགྲུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུབ་པས་འགྲུར་བ་ཅམ་ཁེགས་པ་ན། དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་སྟོང་པའི་རིག་གཅིག་
གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ལ་ཉལ་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
ཉལ་པ་འགྲུར་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་སྟོང་པའི་རང་རིག་གཅིག་གིས་ཉལ་པ་འགྲུར་མེད་དུ་བྱུབ་པས་ཉལ་པ་ལ་
དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་སྟེར། རང་འབྲུགས་ནི་ཉལ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེས་ན་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལ་
དོན་བྱེད་པ་འགོག་པའི་ཉལ་པ་ཀྱིས་སྟོགས་ཚོས་བྱུབ་ཏེ། དེའང་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། གང་འགྲུར་བ་མེད་པ་དེ་དོན་
བྱེད་པ་མེད་དེ། ལམ་མཁའ་བཞིན་དབང་སྐྱུག་ལ་སོགས་པ་ཉལ་པའང་འགྲུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲུག་བྱེད་མི་
དམིགས་པའི་ཉལ་པ་ཀྱིས་འགྲུབ་ལོ། །དབང་སྐྱུག་པ་ན་ལེ། དབང་སྐྱུག་གི་རང་བཞིན་ཉལ་ཡུང་གནས་སྐྱབས་
འགྲུར་བས་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དབང་སྐྱུག་གི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐྱབས་གཅིག་གམ་མི་ཅིག་
གཅིག་ན། དབང་སྐྱུག་གི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐྱབས་གཉིས་ཚོས་ཅན། འགྲུར་མི་འགྲུར་གྱི་ཚོས་གཉིས་
འགལ་བར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་སྟེར། ཐ་དད་ན་དབང་སྐྱུག་ཚོས་ཅན། འབྲུག་གི་གནས་སྐྱབས་མི་ཉལ་པས་
དོན་བྱེད་པས། རང་བཞིན་ཉལ་པས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྟེར། གལ་ཏེ་
དབང་སྐྱུག་ཉལ་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྲུར་བ་ཡོད་པས་དོན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།
དབང་སྐྱུག་ཚོས་ཅན།

༼ ༡༣ བ ༽

སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལོ་ལྟར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་སྲིད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
སྲིད་པ་ཚོས་བསྐྱབས་ནས། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྲོང་བ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི། དོན་བྱེད་ལུས་པ་བཀག་
བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་བྱེད་པ་འགྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་
པོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་པོ་འཕྲུལ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་པ་
ཡིན་ལ། མཚན་བྱ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ལོ། །སྟོན་མེད་དམ་གཞོན་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་བྱེད་པ་
འགྲུབ་པས་གཉེས་དོན་མེད་ཅེ་ན། བོད་བསྐྱུས་པ་ཁ་ཅིག་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་ལམ་སྲོང་དུ་སྟོན་མེད་འཆད་པ་
སྟོན་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །གཏན་ཚིགས་གཉེས་ལ་དགོས་པ་སོ་སོ་ཡོད་པ་དེས་ན། ལུ་སྟེགས་
བྱེད་འགའ་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་སྤང་ན་འཇིག་ལ། མ་སྤང་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་
གཉེན་པོར་སྟོན་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་ལ། དབང་སྤྱུག་པ་དང་རིགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་
དབང་སྤྱུག་དང་རིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ནི་ཡིན། འཇིག་པའི་རྒྱུ་དང་སྤང་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་
འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ལ། འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོན་
པ་ཅན་གྱི་རིགས་པ་མི་འཇིག་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇིག་པས་ཡུལ་ཡང་
ཐ་དད། དགོས་པ་འང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད་གཏན་ཚིགས་གཅིག་གི་ལམ་སྲོང་དུ་གཅིག་འཆད་པ་སྟོན་དཔོན་
གྱི་དགོངས་པ་མིན་ལོ། །གཉེས་པ་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་སྤྱུགས་ལུས་དེས་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ཡང་དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གཉེས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་
ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་སྤོའ་ཞེས་ཟེར་
པོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་དེས་ན་ནི། ལུགས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འགོ་སྟོན་གིས་དེས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་རྒྱ་དང་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྲིད། རང་སྤྱུགས་ལ། རྒྱུའི་
མཚན་ཉིད་ཚོས་

༧༣ བ ་།

གཞན་ལ་སྐྱོན་འདོགས་བྱེད། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཚོས་གཞན་གྱི་སྐྱོན་གྲགས་བྱ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལ་དབྱེ་ན།
 ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུའི་རོ་བོ་ལ་སྐྱོན་འདོགས་བྱེད། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་
 བུའི་ཁྱད་པར་ལ་སྐྱོན་འདོགས་བྱེད། ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་དང་སྤྲོད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཀྱིས། རྒྱ་འབྲས་
 དེས་བར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོའི་སློབ་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་སློབ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་
 ཅན་ནི་དང་པོ་ས་སྤྲུགས་དག་པ་བར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་ལས། དེ་ནས་མེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
 བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་དུ་བའི་
 གཞན་སེལ་བ་བྱུང་ནས། ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྤྲུག་གི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
 བྱེད་དོ། །རྟོག་པའི་སློབ་ཀྱིས་དམིགས་པ་སློབ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དང་པོ་འབྲས་བུ་དུ་བ་
 རྒྱུ་བ་མཐོང་། དེ་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་མེ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་མཐོང་བའོ། །འདི་སློབ་མཐའ་མི་དེས་
 བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལྷ་མ་ནི་སྤྱི་མཐའ་མི་དེས་བ་ལ་འཇུག་གོ། །འབྲས་བུ་བཏགས་པ་ལས། གང་ཞེག་མཐོང་ན་མ་
 མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སློབ་པའི་སྤྱི་བོ་མེད་ཀྱང་
 །ཤེས། །ཞེས་དང་། རང་འབྲས་ལས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་གང་དག་དམིགས་ན་
 དམིགས་ལ། དེ་ལས་གཅིག་དམིགས་ན་ཡང་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 དུ་བ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་ལ་ཤེས་མི་དམིགས་པ་སློབ་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་སུམ་སྤྲུབ་
 པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ནི་མངོན་སུམ་སློབ་དུ་འགྲོ་བའི་མི་དམིགས་པ་དེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སློབ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་སྐོར་བྱས་པ་ལ། ལ་ཅིག་ན་ལེ། ལྷ་མ་དམིགས་པས། འབྲས་བུ་རྟོག་
 པའི་མཚན་ཉིད་མི་འབྲུབ་ཏེ། འབྲས་བུ་ལྷ་མ་མི་རུང་བ་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །

{ 13 }
བ

དེ་ཙམ་གྱི་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་། མི་སྣང་བའི་རྒྱ་གཞན་མི་ཁེགས་ཏེ། བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་དང་།
ནད་བསྐྱེད་པ་ལ་གཏོན་དང་། འཚོ་བ་ལ་སྣ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་སྣ་བའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གཏོན་དེ། འདིར་རང་
བཞིན་གྱིས་འདིར་མ་བསྐྱལ་བ་ཡོད་ན། སྣང་རུང་གི་མེ་དུ་སྣ་བུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིད། རོན་
གཞན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གྲུབ་དང་བྱེད་པ་ལོ་ཡིན་པས། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་
སྣང་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་ལུན་པའམ། འབྲས་བུ་ཡི་སྲིད་དང་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། རོན་གཞན་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྲིད་ཟེར་ན། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་སྣ་བའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གཏོན་དེ། ལུན་པ་ནི་
སྣང་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་མི་བྱེད་ཀྱི། སྣང་བའི་རྣམ་འགྲུར་ལྡོག་པའི་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་སྲིད་དང་། འབྲས་བུའི་སྲིད་དང་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་
ལ་ཁུབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དུ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྣངས་ཟེན་ཏོ། །གཞན་དུ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བའི་
ཚོད་སྣང་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྲིད་བ་དང་། སྲིད་སྣ་སྲིད་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་དུ་བ་མེ་ལ་
འབྲུལ་བར་ཐལ། མེ་ལས་གཞན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲིད་པོ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བའི་སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ལས་ཀྱང་
ལྷན་ལ་དང་། ལུག་གི་ར་ལས་རམ་བ་སྲིད་པར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སྲིད་པོའི་སྣང་བའི་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་དུ་བ་
མིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་སྲིད་པའི་སྲིད། དེས་ན་དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྲུར་ལ། མེ་
ལས་མ་སྲིད་ན་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲིད་པོའི་སྣང་བའི་སྣང་བ་དེ། དུ་བ་དང་རྣམ་པ་
འབྲས་བུ་བར་འབྲུལ་བ་ལ་དུ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་དོ། །གཞན་དུ་ན། དུ་བ་མེ་ལ་འབྲུལ་བར་
འགྲུར་ཏེ། མེ་མེད་པར་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲིད་པོ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བར་འགྲུར་བའི་སྲིད། ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲིད་པོ་

༧༥ བ ་།

ལ་ཡང་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བར་མཐོང་བའི་སྲིར་རོ། །མེ་དང་མེ་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུལ་
 བས་མཐར་རྒྱ་མེ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མེ་དང་མེ་མེད་གང་གི་ཡང་འབྲས་བུ་མིན་པས་དུ་བ་མིན་
 བར་ཐལ་བ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་འི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་འི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་
 གསུམ་སྟེ་ཐལ་བ་དགུ་བཞེད་ཀྱང་རུང་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་མིན་བ་ལས་སྦྱེས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ན། རྫོ་
 གཉིས་གཙུག་པས་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དེ་མེ་མིན་བར་ཐལ། བྱུང་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྲིར། དེ་བྱུང་ཞིང་ལས་མ་
 བྱུང་ཡང་མེ་ཡིན་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མེ་དེ་ལས་མ་སྦྱེས་ཀྱང་དུ་བ་ཡིན་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མེ་མཚུངས་ཏེ། རྫོ་
 དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེ་འི་ཉེར་ལེན་མིན་གྱི། མེ་འི་ཉེར་ལེན་མེ་འི་རྩལ་སྤོང་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཅིག་དུ་བསྟུང་
 བའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྲིར། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ཡིན་ལ། བདག་རྒྱུན་དབང་སོ་
 ཡིན་བ་བཞིན་ལོ། །དུ་བ་ནི་མེ་དང་བྱུང་ཤིང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ག་
 ལ་བྱུང། རྫོ་དང་ཤིང་སོགས་ནི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་མེ་རྩལ་ཉིད་མེ་འི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ནི་རང་རིགས་ཁོ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
 ཡང་དུ་བའི་རྩལ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ནི་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་རྩལ་ཡིན་པས་འབྲུང་བ་རྒྱུར་བྱས་བ་སྟེ།
 ཚོས་མངོན་པ་ལས། འབྲུང་བ་ཚེན་སོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲ་མ་ལས་
 ཡང་ན་སྦྱིའི་འབྲས་བུ་བྱུབ་པར་ནི་བཞག་པ་སྲ་མ་ལས་ཡང་ན། དང་སོའི་རྒྱ་འབྲས་དང་སྦྱིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དུ་བ་དང་སོའི་རྒྱ་མེ་ཡིན་ལ། དུ་བ་སྦྱི་མའི་རྒྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་བྱུང་
 ཤིང་ལ་ཡོད་པའི་ཚུའི་ཁམས་ཞེས་རྣམ་ལུགས་བཤད་དོ། །གཏུག་ཚིགས་ཐེག་པ་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་
 ལས་ཀྱང་ཚུང་ཟད་འབྲུང་བར་མཐོང་སྟེ། བ་ལང་གི་སྦྱི་བ་ལས་ཤེས་ཀ་ལ་སོགས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་
 མཐུན་པ་

༼༤༥ བ༽

ལས་འགྲུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཐ་དང་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱིས་
འགྲུང་ན་འདམ་བུ་ལས་འགྲུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། །རྒྱུད་སྐྱེའི་འབྲེལ་
བར། མེད་ཉེར་ལེན་བྱད་ཤིང་དུ་བཤད་དོ། །ཡང་ན། དུ་བ་ཡང་རྒྱལ་རྗེས་བརྒྱུད་འདུས་ཡིན་པས་འགྲུང་བ་
བཞིའི་ཉེར་ལེན་ཅན་ནོ། །འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བོད་བསྐྱེས་པ་ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མཚན་གཞི་ཡང་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྗེས་ལ་རྩེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་
དེ། རང་མཚན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱོད་ཁོ་ན་འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། སྐྱོད་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་རུས་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་མཚན་དང་
སྐྱོད་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས། བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྟོག་པས་སྐྱོ་
དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲུལ་བའི་དངོས་ཡུལ་མེ་དུའམ་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་ལམ་ལྗོག་པ་ཅིག་
དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགག་སྐྱབ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བ་ལ་
བྱེད་དེ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱང་བའི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་སྲི་རོལ་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་
བ་དང་། དེ་ལ་རྟག་འཛིན་མི་ལྗོག་པར་ཐལ་ཏེ། སྲི་རོལ་ལ་དགག་སྐྱབ་མ་བྱས་པའི་སྲིད་དོ་ཞེས་གོ་ལ་ན། མིན་
ཏེ། དེར་གཟུང་བ་ལ་དེར་ཞེན་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཅིང་རྟག་པ་བཀག་པས་དེ་ལ་རྟག་འཛིན་ལྗོག་པའི་
སྲིད་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱི་སྲིད་སྐྱོད་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེའི་སྲིད་
འདིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་སུ་ཟེན་གྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་སྟོན་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་དེར་ལྟག་པར་
ཞེན་པས་མགུ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་
ངེས་པར་དགོངས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྐྱང་བ་ནི། ལྗོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སྲིད་དང་

༧༥ བ ་།

རྟལ་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ལྷོགས་
 ངེས་པ་གཞན་ལྷོགས་ལ་གཉིས། དང་པོ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་འདོད་པ་ནི། ལ་ཆེའི་རྟོག་གོ་པ་བདེ་བྱེད་དགའ་
 བ་ན་རེ། གནས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་
 བྱེད་དེ། དེ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། འགའ་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་ལོ་རྣམ་པ་
 ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའོ། །ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བརྟེན་ལས། འཇུག་ཡུལ་ངེས་པ་མ་
 རྟོགས་པར། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་སྒྲ། །འགའ་འབྲེལ་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་གཞག་དོགས་འགོག་
 ཡིད་ཆེས་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བདེའི་དུས་སུ་མཐོང་བའི་བདེ་ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་དེ་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་སྐྱོད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་དེ། ཤིང་སྒྲ་
 ཡལ་ག་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས། དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་ལམ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ནི་སེལ་བའི་དཔྱོད་པ་
 ལྟེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་དུ་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 འགའ་ཞིག་དུ་འགའ་བར་ངེས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་འགའ་བར་ངེས་པ་ཚ་གང་ལྟ་བུའོ་གསུང་ངོ། །རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱིར། །ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། ཚད་མ་ཡིན་གྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ཡུལ་དུས་སྤྱི་ལ་
 འཇུག་མི་བྱེད། །གང་ཟག་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་མིན། །དེའི་ཁྱབ་པ་རྗེ་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་འབྲུང་ངོ། །གཉིས་པ་ཚད་
 མས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ལྷོགས་ནི། ཉི་ལོག་གི་བརྗེ་ཏ་རྣམས་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་
 པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་རྟལ་ས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་དེའི་མི་མཐུན་
 ལྷོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང། ལྷོག་ན་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་འགྲུབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་
 འགྲུབ་ཟེར་ངོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷོགས་ནི་

༼ ༥༥ བ ༽

ཚད་མ་ནི། མདོན་སྲུང་གྱིས་འཇུག་ལྗོད་གི་ཐ་སྲུང་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་མ་སྲུང་སྟོབས་ལ་
ཁེགས་ཀྱང་དཔྱོད་པ་མེད་ན། མ་སྲུང་སྟོབས་དང་འབྲེལ་བར་མི་འགྲུབ་པས། དེས་ན་ཚད་མས་བསྐྱེད་པའི་
སྟོབས་སམ་ངེས་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མེ་དུ་དང་བྱས་མི་རྟག་གཞན་སེལ་བ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་
ཉིད་དུ་འཇུག་ནས་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱོ་འདོགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩིང་པོར་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལས་ཞིབ་མོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དཔྱོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་
བྱེད་དོ། །འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ་སྐྱོ་བརྟགས་
པ་ཡིན་པའོ། །འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བ་སྐྱོ་འཇུག་པས་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྲུང་ལ་འཇུག་
པའི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་པོ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྩུ་འོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མ་
རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་དུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། ༥ ། ། །འགལ་བ་ལ་
སྐྱེའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་བཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། རང་གྲུབ་པའི་
གཞི་ལ་གཅིག་པོས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ནས་མི་མ་སྲུང་པར་གནས་པའོ། །དཔེར་ན་མི་རྟག་པས་རང་ཉིད་
གང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྟག་པ་འགོག་ལ་རྟག་པས་ཀྱང་རང་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་སྟེ། རྟག་པས་
མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པས་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་། གྲང་རེག་གིས་ཚ་རེག་ ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་འགོག་པ་སྟེ།
བྱའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་གསུམ་སྟེ། ལྷག་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། བན་རྩེན་སྤངས་
འགལ། ཚད་མས་གཞོན་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞོན་བྱ་རྩེན་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འཇུང་བ་ན། གཞོན་བྱེད་ཉེ་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་བྱ་སྟོབས་པའི་སྐྱོ་ནས་རྩེན་མ་ལས་མི་མ་སྲུང་པར་ངེས་པའོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡོད་ན་
ཡོད་པས་མེད་བྱིར་རམ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་རྩེན་མ་གཏུགས་པ་ཅན།

༧༩ བ ་།

འབྲུང་བ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་སྲིར་འགལ་བར་རྟོགས་སོ་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་
 གསུངས་ཏེ། ལྷོག་པ་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
 རུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་འགལ་བ་དང་། བན་ཚུན་
 གཞོད་པ་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ལོ། །དེ་ལ་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྣང་བ་དང་ལྷན་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ལྷན་པའི་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་གྱིས་སེལ་ལོ། རང་བཞིན་གྱི་སྐབས་མི་
 འབྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། སྣང་བ་ལ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རང་གི་རུས་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའི་
 གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་དོ། །བན་ཚུན་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། གང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་གང་བའི་རེག་པ་ཡོད་ཀྱང་མཚུངས་པ་གཞན་སྟེ་བ་ལ་གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 གལ་ཏེ་ཚ་བའི་རེག་པ་མ་སྐྱེ་ཆེན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། དུ་བ་
 ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། རུས་པའི་སློན་ནས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པ་
 བྱེད་པ་མིན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། ཚ་བེག་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་མ་སྐྱེས་གང་རེག་དང་རྒྱུད་ནས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། ལྟན་
 ཅིག་མི་གནས་འགལ་དངོས་ནི་མིན་ལོ། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ནི་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གང་། གཞོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་གང་གིས་
 རྟོགས་ཞེ་ན། དེ་ལ་འགལ་ཞེག་འབྲུང་འབྲུང་མ་འོངས་པ་ནི་གཞོད་བྱ་ཡིན་ལ། སྐབས་ཟེན་ད་ལྟ་བུ་ནི་གཞོད་བྱེད་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱུང་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །ད་ལྟ་བ་
 ཡིན་ཞེས་སྟེ་བ་ཡང་མི་རེགས་ཏེ། འགོག་མི་རུས་པའི་སྲིར་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐབས་ཟེན་པའི་སྲིར་དང་། གཞོད་
 བར་བྱུང་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །

༩༩ བ ་།

འདས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་སྐྱབ་ཟུག་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞོན་པར་བྱུང་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སོ་སོར་མ་སྤྱི་
བའི་གཞོན་བྱའི་རིགས་ཚམ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚ་རེག་གི་གཞོན་བྱ་གང་རེག་ཚམ་དང་། སྤང་བའི་
གཞོན་བྱ་སྤུན་པ་ཚམ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞོན་བྱ་བ་དག་འཛིན་ཚམ་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་
རྟོན་ལ་ཡང་སྤང་བ་ད་ལྟ་བ་གཞོན་བྱེད་དང་། སྤུན་པ་མ་འོངས་པ་གཞོན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་སྤྱད་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤང་སྤུན་ཚམ་ལ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར། དུས་གྱི་སོ་སོར་མ་སྤྱི་བའི་གང་
རེག་ཚམ་ལ་གཞོན་བྱ་དང་། ཚ་རེག་ཚམ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཐ་སྤྱད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གཞོན་པའི་ཚུལ་ནི།
འགལ་སྤྱོད་མེད་ན་འགྲུབ་པའི་གྱི་ཚོས་འགལ་ཞེས། འགལ་སྤྱོད་གྱིས་རྒྱུའི་རུས་པ་བཙུག་པའི་སློན་ལས་སྤྱད་ཅིག་
མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་གོ་མ་རྟོན་པས་སྤྱི་བའི་འཕྲོ་ཚད་པ་ན། གཞོན་བྱ་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་གཞོན་བྱེད་གྱིས་གཞོན་
བྱ་བཀག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉེན་པོའི་སྤོབས་གྱིས་གཞོན་བྱ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་གོ་མ་རྟོན་པའི་སློན་ལས་གཞོན་བྱ་གཞོན་
བྱེད་དུ་འཛོག་ན། མ་འོངས་པ་གཞོན་བྱར་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་མ་འོངས་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱུའི་
རུས་པ་བཙུག་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་གོ་མ་རྟོན་པ་ཚམ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱིས་གཞོན་བྱ་བཀག་ཞེས་པའི་
དོན་ནི། ཇི་ལྟར་གཞོན་པའི་ཚུལ་ཡིན་གྱི་གཞོན་བྱ་དོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཞོན་བྱ་ནི་
གང་རེག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོན་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་བྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུའི་རུས་པ་བཙུག་པའི་སློན་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་
འཕྲོ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་འཕྲོ་ཚད་པ་ན་གང་རེག་མི་དམིགས་པས་ཚ་རེག་ནི་གང་རེག་ལ་གཞོན་
བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་གཉེན་ལ་ཡང་གཞོན་བྱ་དོས་བཟུང་ཚུལ་འདིས་རིག་པར་
བྱའོ། །གཞན་དག་གིས་ནི། གཞོན་བྱ་དང་གཞོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་བྱེད་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ཇི་
ལྟར་བཞིན་ཤེས་པ་གངས་ཅན་དུ་གཞན་མ་བྱུང་བར་སྤང་དོ། །གཞོན་བྱེད་གང་ཚ་རེག་ཚམ་

༤ བ ར

ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞོན་ཚུལ་ནི། ཚ་རེག་ད་ལྟ་བུས་གང་རེག་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
 ལུས་པ་བཙུག་ལས་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་པ་ཡང་ད་ལྟ་བུ་ལོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི། འདས་མ་འོངས་གཉིས་
 བེ་མིན་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། ཚ་གང་གི་དུལ་སྤང་པ་ན་གང་
 རེག་གི་ཉེར་ལེན་ཚ་རེག་གིས་སྣོན་ཅིག་བྱེད་སྐྱོན་བྱས་པ་ན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་མ་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ།
 སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གང་རེག་ལུས་མེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་སྣོན་ཅིག་བྱེད་སྐྱོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གང་རེག་ལུས་མེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྣོན་ལས་ཀྱིས་གང་རེག་ལུས་
 མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །ཚོས་མཚོག་གིས་ཚ་རེག་སྤྲ་མ་དང་གང་རེག་སྤྱི་མ་གཉིས་སྐྱོ་འབྲས་
 ཡིན་པས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་བས་ན། ཚ་རེག་མེད་ན་གདོན་མི་བ་བར་འཇུང་འཇུང་གི་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཚ་རེག་དང་པོའི་སྣོན་ལས་གང་རེག་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་ལ། དེའི་སྣོན་ལས་ཀྱིས་གང་རེག་གསུམ་པ་སྐྱེ་བའི་པོ་མ་རྙེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །འགའ་ཞིག་སྤྲ་མ་ལ་མི་
 རིགས་པ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་ལས་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཡང་གཞོན་བྱ་ནི་མ་འོངས་
 པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱོ་བ་ནི་འགའ་བར་སྤྲང་དོ། དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་ལས་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཡང་གཞོན་བྱ་
 བེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱོ་བ་ནི་འགའ་བར་སྤྲང་དོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚ་གང་གཉིས་སྤང་ལ། སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པར་གང་རེག་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ། ལྷན་ན་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་སྐྱོག་ཞེས་གང་རེག་ཅམ་ལ་སྐྱར་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་སྤང། གང་རེག་གི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ། གང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་སྐྱོག་ཞེས་བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱར་བའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་ནི་གང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ཡང་
 འགའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེད་ཅིས་པ་ཡང་བཟླ་བ་བར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པའི་ལུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། གང་རེག་གི་ལུས་པ་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་

༼ རྩལ་བ༽

ལྷན་པ་ལྷན་ཏེ། གཉེས་པའི་བྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྲིད་ལོ། །སྲི་མ་ལྷན་ན། ཚ་རེག་གྲང་རེག་བྱས་མེད་དུ་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་ཡིས། སྐད་ཅིག་གཉེས་པ་བྱས་མེད་དུ་སྲིད་ཅེས་པ་ནི་མིན་ལོ། །གལ་ཏེ་གྲང་རེག་རྒྱ་ལས་བྱས་ལྷན་
ནས་བྱས་མེད་དུ་སྲིད། དང་པོ་ལྷན་ན། ཚ་རེག་གི་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་མེད་དུ་སྲིད་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་
བྱས་ལྷན་དུ་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །སྲི་མ་ལྷན་ན། ཚ་རེག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལ་མི་ལྷོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་
ལས་བྱས་མེད་དུ་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཅམ་སྤྲུམ་སྲིད་ཀྱང་བྱས་པ་འགྲིབ་པའི་ཚན་ཚ་རེག་གིས་
བྱེད་པའི་སྲིད་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཚ་ལས་ཀྱི་བསྲིད་བྱ་སྲིད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལོ་ཞེ་ན། གྲང་རེག་གི་རོ་བོ་དང་
བྱས་པ་འགྲིབ་པའི་ཚ་རྣམས་ཐ་དང་དུ་མེད་པའི་སྲིད་ན། དེ་ལྷན་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་གཉེན་པོས་
འགལ་ལྷེད་ལྷེས་གཅོད་དམ། རྒྱན་གཅོད་ཅེ་ན། སྐད་ཅིག་ཅམ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་མི་ལྷོས་པར་རང་རྒྱ་ལས་
འདྲིགས་པར་སྲིད་པའི་སྲིད། གཉེན་པོའི་བྱ་བ་ལ་མི་ལྷོས་སོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་མ་སྲིད་ན་རྒྱན་ལྷན་དུ་འགྱུར་
བ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོའི་སྲིད་སྲོལ་སྲིད་ཀྱིས་སྲི་མ་སྲིད་པའི་བོ་མ་སྲིད་ནས་ལྷོག་པ་ལ་འདོད་པའི་སྲིད་སྲི་མ་ལྷན་
རིགས་སོ། །འོ་ན་ཚོན་མེད་པོ་ཡང་རས་དཀར་པོའི་གཉེན་པོར་ཐལ། རིགས་རྒྱན་གཅོད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།
དཀར་པོའི་རིགས་རྒྱན་གཅོད་པའི་ལྷོག་པ་ལས་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཚ་རེག་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གཉེས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་གྲང་རེག་ཅམ་ནི་གཞོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་བྱས་པའི་སྲོལ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱེད་པའི་སྲིད་ལོ། །འདི་དག་
ཀྱང་སྲི་ལོ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། །ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་ནི་གཉེན་པོའི་ཉེར་རྒྱ་སྲིད་པའི་ཚོ། འགལ་ལྷ་
འགྲིབ་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྲོགས་ལ་གཉེན་པོ་སྲིད་པ་དང་སྲིད་བྱ་དགག་པ་སྲིད་མཛད་མཛོན་པོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདོད་
དོ། །དཔེར་ན་སྤྲུམ་ལྷོག་ཏེ་གཉེན་པོ་ཉེར་རྒྱ་སྲིད་པ་ན། སྤྲུམ་ལྷོག་འདྲིན་གྱི་སྲོལ་འདོགས་འགལ་པ་ལ་

༼ ༡༡ བ ༽

མངོན་དུ་སྐྱོགས། རྗེས་དབུག་སྐྱེས་པའི་ཆེ་གཅིག་ཤོས་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་། གཞོན་བྱའི་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་སྐྱེ་བའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་
རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབུག་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་སྤང་
བྱའི་སྐད་ཅིག་དང་། རོས་སྐལ་དུ་གཉེན་པོར་སྐྱོར་བ་མིན་ནོ། །རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་འབྲུབ་ཚུལ་ནི། དང་
པོར་གང་རེག་རྒྱན་ལྡན་དམིགས་ལ། དེ་ནས་ཚ་རེག་གསར་དུ་དམིགས། དེའི་རྗེས་ལ་གང་རེག་མ་དམིགས་
པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱུབ་པོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། སྤང་དང་མི་སྤང་མ་གཞོགས་པའི། །འགལ་བ་
རེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བསྟན་ཟེན་ཏེ། །གཉིས་པ་བན་ཚུན་
སྤང་འགལ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གང་དུ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་གཞིར་འགལ་བ་སྤང་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
སྐྱོག་པའི་སྐྱོ་ནས་སྐྱོག་པའི་ཚོས་མི་མ་སྐྱུན་པར་བྱས་པ་སྟེ། རྣམ་རེས་ལས། གཅིག་དམིགས་པ་ས་གཞན་མི་
དམིགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། དམིགས་པ་མ་བཀག་པ་ཅན་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱོན་ནི། །འགྲ་སྐྱོས། རྟག་པ་སྤངས་ཏེ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱ། མི་རྟག་པ་སྤངས་
ཏེ་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ན། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །རྣམ་གཞག་ལ། སྐྱོ་སེར་ལྟ་བུ་བན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འགལ་བའི་དོན་མཚན་ཉིད་
མི་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་ཐ་དད་གཞི་མ་སྐྱུན་མེད་པ་ནི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་སྐྱུམ་ན།
དུ་བ་ཡང་མེ་དང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་
དུ་སྐྱུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འཇོགས་ཚོས་གང་ཞིག་སྐྱུབ་བྱའི་
ཚོས་དང་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མི་ཡིན་ན་དུ་བ་ཡིན་པར་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། བན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་

༼ བ ོ

ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་སྲིད། བཅ་ཚུན་ཡིན་འགལ་ཡིན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་
དུ་ན་རྒྱ་འབྲས་མིན་པར་ཐལ། བཅ་ཚུན་འགལ་བའི་སྲིད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་
དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་སྲིད། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་བཅས་ཚུན་དག། །ཐ་དད་ན་ཡང་གཞོན་མ་
ཡིན། །ཞེས་བ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ལྷ་དབང་སློབ་ཀྱི། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའི་སྲིད། །མཚན་འགལ་བ་
ཡོད་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མཚན་འགལ་བ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱེས་མཚན་སྤང་འགལ་མིན་པར་
བསྟན་ཏེ། །གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་འགལ་བར་ཐལ། ཐ་དད་གཞི་མ་ཐུན་མེད་
པའི་སྲིད། །འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་
ལས། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པས། །རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་མི་འགལ་བར་
བསྟན་པས་བྱུང་ལོ། །འགལ་བ་ཐམས་ཅད་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སློབ་པ་འགལ་བར་བཞག་པར་མངོན་ནོ། །སློབ་པ་ལྷ་
བྱ་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པ་ཡང་འགལ་བ་མཐོང་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཅ་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་
བ་ལ་འདོད་ན་ནི། གཅིག་ཡིན་པས་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྲིད་གཞོན་པའི་སློབ་པ་འགལ་བར་བྱུང་
ལ། གཞན་དུ་ན་འགལ་བར་འཛིན་བྱེད་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚད་མས་གཞོན་འགལ་ནི། །འབྲེལ་ལུལ་
དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དང་འགལ་བའི་སློབ་པ་དེ་དང་འབྲེལ་གྱིས་འགལ་བར་བྱས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་
ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པར་བྱེད་ན། དེའི་རྟགས་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་དང་ངེས་
པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ལྷ་དབང་སློབ་ཀྱི། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པའི་སྲིད། །རྒྱད་
པས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
མཚན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །འབྲེལ་ལུལ་འགལ་ལྷ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་བྱུང་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་འབྲེལ་གྱིས་མི་མ་ཐུན་པར་བྱས་པ་སྟེ། །དུ་བ་དང་གང་རེ་གཞན་བྱུང་། །

༼ ༡༥ བ ༽

ཅིའི་སྲིད་དུ་བ་གྲང་རེག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚ་རེག་ལ་མ་འཇུག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེ་ལྷར་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་གྲང་རེག་འགོག་ལུས་པ་ནི་མིན་པའི་
སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་དུ་བ་སྟོབས་ལྷན་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་ཡོད་ན་ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་
གཞོན་གྱིད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་སྐབ་པའི་སྟོན་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་ན་ཚད་མས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་
འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདྲིག་དེས་དང་སྟོས་བཅས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡང་འདྲིག་དེས་དང་སྟོས་བཅས་གཉིས།
གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟོན་ལ་འགལ་བར་གསུངས་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། སན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཅིག་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་ན།
གཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ། རྟག་པ་ཡོངས་སུ་
གཅོད་པ་བཞིན་ལོ། །འདྲིག་དེས་དང་སྟོས་བཅས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་བྱམ་སོགས་འདྲིག་དེས་སུ་དབྱེད་ཀྱང་སྟོས་
བཅས་སུ་སྟོ་འདོགས་པ་མཐོང་བའི་སྲིད་རྟོ། །འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། བྱམ་སོགས་འདྲིག་དེས་མིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་གཞོན་གྱིད་ཀྱི་ཐལ་
བ་འཕངས་པའི་སྟོན་ལ་དེས་འགྱུར་དང་སྟོས་བཅས་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཚད་མས་གཞོན་འགལ་ཏུ་
བཤད་དེ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པའི་སྲིད། དེས་འགྱུར་དང་ནི་སྟོས་བཅས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འགལ་བ་འདི་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅུ་རྣམ་པར་འདོག་གི་ ཡང་དག་པ་ན་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འདི་ནི་བྱ་བྱེད་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྲེ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་བྱ་བྱེད་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉེན་ཤོས་སྤང་
བྱ་སྟོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་བའི་ཐ་སྙད་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འགལ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་
བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟར་གདགས་གཞི་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་རྣམས་བར་རིགས་ཀྱང་།
གདགས་གཞི་ཚ་རེག་དང་། གྲང་རེག་གི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་

༧༩ བ ་།

མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་ན། འགལ་བ་ཅི་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཅི་ན། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་དོན་ལ་ཡོད་
 གྲང་། འགལ་བའི་ཚ་རྩི་སློབ་བརྟགས་བ་ཚམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་དོ་བོ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འགལ་ལྷ་མ་མཐོང་
 བར་ཡང་དོ་བོ་དམིགས་ཚམ་གྱིས་འགལ་བའི་སློ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདྲིར་ཡང་། འབྲེལ་
 བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །འགལ་ཚུལ་གྱི་སློ་
 བས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་འགལ་དང་རྒྱུད་འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་སློབ་མེད་དུ་འགལ་ལྷ་
 འགོག་བྱེད་དུ་གནས་བས་པན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་པའོ། །དབྱེ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། པན་ཚུན་སྤང་
 འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་རུས་བ་འགལ་བའི་སློ་ནས་སློབས་ལྟར་དུ་དམིགས་བ་གང་གིས་འགལ་ལྷ་དངོས་
 སྐྱེ་འགོག་བར་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཅིག་ཚད་མས་ཡོངས་སྐྱེ་གྲུབ་བ་ན། གཅིག་ཤོས་དམིགས་པའི་སློ་
 ལྷོག་པའི་སློ་ནས་མི་མ་ཐུན་བར་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྟག་བ་
 དང་མི་རྟག་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྒྱུད་འགལ་ལ་དོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་སློབས་གྱིས་དེའི་འགལ་ལྷ་དང་
 །ལྷགས་གྱིས་མི་མ་ཐུན་བར་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་བ་དང་། པན་ཚུན་སྤང་
 འགལ་ལ་བརྟེན་བ་གཉིས་ཏེ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་བ་སྐྱིད་མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ། དང་པོ་ནི། ཚོས་གང་ཞིག་འགལ་ལྷ་གང་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །གཞོད་པའི་དོན་
 བེ་སེལ་བའམ་འགོག་བ་སྟེ། ཚོས་གང་གིས་འགལ་ལྷ་གང་ཞིག་འགོག་པའོ། །འགལ་ཞིག་ཚོས་གང་ཞིག་གང་
 གིས་དབེན་བ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མེ་དང་དུ་བ་ཡང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་
 བ། དུ་བ་དེ་མི་འགོག་བྱེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། འདོད་ན་ལ་ལ་མི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་
 བར་འགྱུར་རོ། །སྟ་དབང་སློམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་

༼ ༧༠ ན ༽

བེ། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་མིན་པར་བསྟན་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་མིན་པས་འགལ་བ་མིན་པར་
 གྲུབ་པོ། །ཡང་འདི་ལྷན་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བས་ཤི། དེའི་བདག་ཉིད་འགོག་
 བར་རབ་ཏུ་སྐྱབ་བ་སྟེ་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་། བན་ཚུན་སྤང་
 འགལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་ལྷ་དངོས་པོར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། འགལ་ལྷ་དངོས་པོར་ཡོད་ངེས་སུ་མེད་པའི་
 ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །དེགས་ཐེག་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་
 བར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འགལ་བས་ཏེ། གང་བ་དང་རྫོ་བའི་དེག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་
 གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་
 བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་པོ་བཞི་སྟེ། ལྷན་
 ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གཞོད་བྱ་རྫོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་
 བའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཚོས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་དབྱེད་
 བ་འཐད་པ་མིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྤྱིད་ཅིང་། ཡ་གྲུལ་བཞོད་ན་གང་རུང་ལ་མ་ཁུབ་པས་
 སོ། །གཞོད་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་འདིག་པར་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། འདིག་པ་ལ་འདིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དོན་
 གཞན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཚོས་གང་ཞེག་གཞོད་བྱ་རྒྱུན་མ་གཏུགས་པ་ཅན་
 འབྱུང་བ་ན། ལུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་བྱ་ལུས་མེད་རྣམས་རྒྱུན་གཙོད་པ་ནི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དོ། །གང་རྒྱུན་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ན། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་མེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེ་
 བ་ནི་གཞོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་

༼ ༧༠ བ ༽

ནི་རྒྱ་ལྷན་པ་ཞིན་དུ་རྗེས་ཐ་དང་པས་སོ། །གཞུང་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་ནི། ལྷང་
ལུན་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་གྱི་མིན་པར་ཐལ། ལྷང་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེས་ཤེས་དང་སྐྱོ་འདོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་དེས་ལ། མ་སྤང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། ལུན་པའི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱ་མས་སྤང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱི་མ་
སྤྱད་པའི་ཚོ། ལྷང་བའི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱ་མས་ལུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱི་མ་བསྤྱད་ལ། དེ་ནས་སྤང་བ་དང་ཉེ་
བའི་ལུན་པ་བྱས་མེད་དུ་སྤྱེད། །སྤྱིས་ལུན་པ་བྱས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྤང་བ་སྤྱིས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་འགག་
དུས་མཉམ་སྟེ། ལྷང་མེད་མཚོ་དམན་བཞེན་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཚ་རེག་དང་སྤང་བའི་
གང་རེག་སྤྱ་མ་གང་རེག་སྤྱི་མའི་གཞོན་བྱེད་དུ་ཐལ། གང་རེག་སྤྱི་མ་བྱས་མེད་དུ་བསྤྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།
གང་རེག་སྤྱ་མ་ལས་གང་རེག་སྤྱི་མ་ཅམ་སྤྱི་ཡང་། བྱས་མེད་དུ་གྱེད་པའི་ཚ་ནི་ཚ་རེག་གི་ལྷན་ཅིག་གྱེད་རྒྱན་
ཁོ་ནའི་གྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཉིས་ལས། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ངོས་
བཟུང་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དེ་སྤྱེད་བ་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། གཞོན་བྱ་གཞོན་གྱི་དང་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་གཉིས་སྤྱོད་པས་མཉམ་དུ་སྤྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ལ་བཏགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྗེས་ལ་བཏགས་
ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྤྱད་ཅིག་ཅམ་ནི་མི་འགལ་ཞིང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་བས་འགལ་
བ་གནས་པའི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། སོ་སྤྱིས་ཐ་དང་དུ་བྱས་པའི་འགལ་བ་ནི་རགས་པ་དང་རྒྱན་ལ་གནས་
ཏེ། དེས་གྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་རགས་པ་དང་རྒྱན་འགལ་བར་དེས་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་དང་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་འགལ་བ་དེས་མི་
དེས་སོ། །འདིར་སྤྱོད་པ་དོན་ལོ། །གཞོན་བྱའི་སྤྱད་ཅིག་མ་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་ལས་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་
གནས་སྤྱོད་པར་མ་ཚད་པ་ཅམ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་བཏགས་ནས། སྤྱ་མའི་བྱས་པ་ལ་གཞོན་བྱས་པས། སྤྱི་མ་
སྤྱི་འཚོ་བཅད་པའི་སྤྱོད་པས་རྒྱན་སྤྱོད་པར་གྱེད་པ་ལ་གཞོན་བྱས་སོ་ཞེས་འདི་ག་ཉེན་ལ་ཐ་སྤྱད་འདོགས་

༼ ༧ བ ཟ༽

བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚ་གང་གི་རྩལ་སྤོང་ལགལ་བ་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་ལ། མི་གནས་ན་སྤང་དུས་དེར་གང་རྩལ་གཅིག་
བཅོམ་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལན་དགག་ན། གངས་ཅན་
གང་རྩལ་ཚ་རྩལ་གྱི་ཁོངས་ན་ཉེན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ལ། གྲེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་གང་རྩལ་དེ་ཚ་
རྩལ་དང་སྤང་ནས་ཚ་རྩལ་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལགལ་ཞེག་སྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་སྤང་བ་
མེད་ཀྱང་གང་རྩལ་གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རྩལ་གྱིས་བཀག་པས་དེར་རགས་པ་ཅོམ་མ་རུས་པར་འདོད་
དོ། །རྩལ་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་དེ་དག་འཁྲུལ་སྟེ། འོ་ན་ཚ་གང་གི་རྩལ་རགས་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་
འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཚ་རྟེན་གྱི་རྩལ་རགས་པའི་ཁོངས་ནས་གང་རྟེན་གྱི་རྩལ་ཉེ་བར་ཞ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་སྤྱིར། ཡང་གང་རྟེན་གྱི་རྩལ་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཚ་རྟེན་གྱིས་བསྐྱུར་བའི་སྤྱིར། ཚ་
གང་གི་རྩལ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པར་གྲུབ་ན། ཚ་རྟེན་དང་གང་རྟེན་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་
ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འགལ་རྒྱའི་རྩལ་སྤོང་གཉིས་སྤང་ནས་སྤང་ཅིག་སྤོང་མ་ཞེག་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་བ་ན།
གང་རྩལ་མང་བ་རྣམས་རུས་སྤོང་དུ་སྤྱི་ལ་གང་རྩལ་ཉུང་བ་རྣམས་རུས་མེད་དུ་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། འདི་ནི་ཚ་རྟེན་
དང་གང་རྟེན་གྱི་རྩལ་རགས་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པར་འདི་གཉེན་ཐ་མལ་པའི་ཐ་སྤྱད་གྱི་མཐོང་ཚུལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚ་གང་གི་རྩལ་སྤོང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྤིང་
དེ། གོང་བྱ་གཅིག་ལ་རྩལ་རྗེས་བརྒྱུད་འདུས་པ་སྤིང་བའི་སྤྱིར་རོ། །འོད་བསྐྱེད་པ་ལ་ལ་ན་ལེ། སྤང་གཉེན་
གཉིས་བྱ་རྗེས་ཀྱི་སྤང་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་སྤོང་བེད། ཁ་ཅིག་ད་ལྟར་སྤོང་རྗེས་སྤྱི་བའི་ཉེད་འདི་ལྟར་གྱི་བར་དུ་
ཡུན་རིང་པོར་སྐྱལ་བའི་བར་དུ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་འགྲོགས་ཞེས་བེད། །སྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་དུ་
འགྲོགས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དེ་སྤོང་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་བྱིད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སྤྱི་བོ། །འཕྱིན་ཏུ་
ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་བཞད་གང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼༩༽ བ ༽

རང་ལུགས་ནི། ཚ་གང་ལ་སོགས་བ་དོན་གྱི་ཚོས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
འབྲང། གཉིས་བ་ལ་རུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་བ་ལ་འགལ་བ་གཞོན་བྱ་འགགས་བ་དང། གཞོན་བྱེད་སྐྱེས་
བ་དུས་མཉམ། འདི་ནི་དོན་འགལ་གྱི་ལྗོན་དུས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལོ། །སློའི་འགལ་བ་ལྗོན་པའི་དུས་ནི་ངེས་བ་
སྐྱེས་བས་སློ་འདོགས་སྐྱེས་བྱེད་བ་མ་ཉམས་གྱི་བར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་བ་ཅམ་མོ། །དེ་ཡང་ངེས་པའི་ས་བོན་
སྐྱེ་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་དང་སྐད་བ་ན། ངེས་བ་དངོས་སུ་སྐྱེས་བས་སློ་འདོགས་གྱི་ས་བོན་ལ་གཞོན་བ་བྱེད་པའི་
སྐྱོབས་གྱིས། ས་བོན་ལས་སློ་འདོགས་སྐྱེ་འཕྲོ་ཚད་བ་ཅམ་ལ་སློ་འདོགས་བཅད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་བ་
ཚོད་བ་སྐད་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་འགལ་ལ་ཚོད་བ་སྐད་བ་དང། སློའི་འགལ་བ་ལ་ཚོད་བ་སྐད་བ་འོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། ཚ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་བ་སྐད་བ་ནི། ཚ་གང་སྐད་དུས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་སྐད་
ཅིག་གསུམ་གྱི་ཚ་མེད་ན། རགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཚོམ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཚ་ལས་གསུམ་ཡོད་ན་དེའི་
དངོས་པོ་ལ་འང་གསུམ་འགྱུར་བས་ཐུག་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་གསུམ་ལ་ལྗོན་བ་དཀའ་ཞེ་ན། དུས་གྱི་མཐའི་སྐད་
ཅིག་ལ་ནི་དུས་གྱི་ཚ་ལས་དབྱེར་མེད་ལ། རུལ་སྐྱོགས་གྱི་ཚ་བཅས་དང། སྐད་ཅིག་དུས་གྱི་ཚ་མེད་གཉིས་ཚ་
བཅས་སུ་མི་མཚུངས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །རྒྱན་ཡང་རིགས་འདྲ་བ་སྐད་ཅིག་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཅམ་བར་མ་
ཚད་ལ་ཟེར་ཞེད། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྗོན་བ་ངོས་མི་ཟེན་ཡང། བྱ་བ་རྗོགས་པའི་སྐད་ཅིག་
གསུམ་ལ་ལྗོན་བ་ངོས་ཟེན་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང། གཟུགས་མཐའ་རུལ་སྐྱེན་ལ་ཚ་
ཐུག་མེད་དུ་འདོད་ཅིང་ཚ་གང་སྐད་པའི་སྐད་ཅིག་ཚ་མེད་དུ་འདོད་བ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མ་རྙེད་པར་
ཟད་དོ། །གཉིས་བ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་བ་སྐད་བ་ནི། ཚ་རིག་དང་སྐད་བས་གང་རིག་
རུས་བ་ཐོགས་མེད་དེས་གང་རིག་རུས་སྐྱེན་དམ་རུས་མེད་དུ་སྐྱེད་བ་ཡིན། །དང་པོ་རྣམ་ན། དུས་
གཉིས་པར་ཚ་རིག་གིས་གང་རིག་ལྗོན་མི་རུས་པར་ཐམ་ལོ། །རུས་མེད་སྐྱེད་ན་གང་རིག་ལྗོན་བ་ལ་ཚ་རིག་
དགོས་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་འགགས་པའི་སྤྱིར་འོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་འགག་

༼ ༧༩ བ ༽

བ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་མི་སྟོན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྟོན་པར་སྐྱེས་པའི་སྲིད། འོན་ཀྱང་རྒྱན་ལྗོད་པ་ལ་
 གཞོན་བྱེད་ལ་སྟོན་དགོས་སོ། །ཡང་རེག་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་རང་ལྟ་སྐད་གཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་ལ་སྟོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆ་རེག་སྟོབས་ལྡན་དང་སྤང་ན། ཡང་རེག་ལུས་མེད་འབྱེད་ལ་ཡང་བའི་སྟོགས་
 སྟོབས་ཆེན་ལུས་ལྡན་དུ་སྐྱེད། །གཉིས་པ་སྟོན་འགའ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེས་པ་དེས་སྤང་བུ་སྟོ་
 འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་ངམ་ས་བོན་སྟོང་། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་མེད་པར་
 བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་སྟོག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་འཛོམས་པའི་ལུས་པ་དེས་ཤེས་
 ལའང་མེད་ཟེར་ན། ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་དོ་རྗེ་སྟོ་བྱེད་ཏིང་འེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་སྤང་བུའི་ས་བོན་སྟོང་བའི་
 གཉེན་པོ་འང་ཡོད་མོད། འདིར་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་བོན་གཉིས་ཀ་
 སྟོང་བ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེས་ཤེས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་རྗེ་སྲིད་དུ་སྟོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་
 འགའ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། ཚོས་གཉིས་འགའ་བ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོའི་དོན་ལ་བྱུབ་པ་མེད་དེ། རྟོག་
 པས་ཚོས་གཉིས་མི་མ་ཐུན་པར་བཟུང་བའི་སྟོ་ནས་འགའ་བ་ཉིད་དུ་སྟོས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྲིད་འབྲེལ་བ་
 བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟོ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་དེས་བྱེད་བཞིན་དུ་དང་བོ་གཞོན་བུ་ལུས་མེད་
 དང་། གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གཞོན་བྱེད་ལུས་ལྡན་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་
 གཞོན་བུ་ལུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་ལ་དེ་
 ལས་གཞོན་བུ་ལུས་མེད་དུ་དམིགས་ཏེ་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཟད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་བྱུང་དུ་རྒྱན་ཚད་པས་དེས་གཞོན་པ་
 བྱས་དེས་སྟོམ་དུ་སྟོ་ངོར་འགའ་བར་དེས་པ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི།
 ཁ་ཅིག་ས་སྟོགས་སུ་ཡང་རེག་འགོག་པ་ལ་མི་ཅམ་བཞོན་ན། ལུབ་པ་མ་དེས་ལ། མི་སྟོབས་ལྡན་རྟོགས་སུ་
 བཞོན་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་རེག་སྤང་དུ་རུང་བ། སྤང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། སྤང་དུ་མི་རུང་ན། དེ་བས་
 སྟོབས་ཆེ་བའི་སྟོགས་

༼ ༤༩ བ ༽

ཚོས་མི་འགྲུབ་པོ། །བོད་ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ལ། དགག་བྱ་གང་རེག་མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་བ་
 བློ། ལྡང་རུང་མི་དམིགས་བས་ཁེགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་མེ་བས་སྟོབས་ཚུང་བའི་གང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྡང་དུ་མི་
 རུང་བས། དེ་འགོག་བ་ལ་རྟགས་སྒྲོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མེ་སྡང་བ་ཉིད་གྱིས་དེའི་འགལ་ལྷེད་ཀྱང་རེག་མེད་བར་
 གྲུབ་བས་རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་བ་བན་ཚུན་སྡང་འགལ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་
 བ་ནི། བོད་བསྐྱུས་བ་ཁ་ཅིག་ཚོས་གང་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་བ། བན་ཚུན་སྡང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡང་བན་ཚུན་སྡང་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་དགོས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱན་མི་ལྟོག་ཀྱང་ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དབྱེ་བ་ལ་འང་དངོས་
 འགལ་རྒྱུད་འགལ་གཉིས། དངོས་འགལ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་བར་བཅད་ལྟོག་ཅམ་དུ་གནས་བ། རྒྱུད་འགལ་
 ལ་འང་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་བ་དང་། མ་བྱས་བའི་རྒྱུད་འགལ་གཉིས། དེའང་རྗེས་དང་ལྟོག་བ་
 འགལ་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རྗེས་དངོས་འགལ། རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་
 བྱས་བ་སྒྲོན་པོ་མིན་བ་དང་ལྷུ་ལྷུ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་བ་སྒྲོ་མེར་
 དང་། བྱས་བ་དང་རྟག་བ་ལ་སོགས་བ་ལྟ་བུ་དེ་གསུམ་དང་། ལྟོག་བ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་མིན་དང་།
 ལྟོག་བ་དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་བ། མེད་དགག་དང་ཤེས་བྱའི་ལྟོག་བ་ལྟ་བུ་དང་། བྱུང་བར་དུ་མ་
 བྱས་བ། བྱས་ལྟོག་དང་མི་རྟག་བའི་ལྟོག་བ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་སྟེ་རྣམ་བ་དུག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚོས་གང་
 ཞིག་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་བ་ཅམ་འགལ་བ་ཡིན་ན། ཚོས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་
 དུ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བ་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷོ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ལ་སོགས་བ་
 ལྟོག་བ་ཐ་དད་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྒྲུར་ན་བསྐྱུབ་བྱ་འགོག་བ་
 དང་། ལྟོགས་ཚོས་

༼ ༤༣ ན ༽

དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ན། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱབ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་འགལ་ན། རིགས་ཐིགས་ལས། འགལ་བ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱབ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་
བ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་ལ། མི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་སྲིབ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཉིས་སྲོང་གི་ལན་དགག་པ་
ནི། ཡང་མེ་དུ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པར་འབྲེལ་ཡང་གཅིག་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགལ་ལ། རྣམ་མི་ཉུག་གི་
སྲོག་པའང་ཡོད་པར་འབྲེལ་ཞིང་། སྲོག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བས་ན། འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་
ལོ་ཞེ་ན། ས་སྲོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་དང་། སྲོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཚོས་ཅན། སྤང་རྒྱུང་མ་དམིགས་
བ་རུས་མེད་དུ་ཐལ། འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་སྲིབ། གསུམ་པ་ཐ་དད་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ནི། འགལ་ཞིག་ཏུ་སྲོ་སེར་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཅམ་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། བཏགས་པ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཏེ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་ལང་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་
བ་མ་འཇུག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་
གཅིག་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། སྲོ་མ་འཇུག་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤང་ན་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་གྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཐ་
དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཚོས་རྗེས་ཐ་དད་རྣམས་པན་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་དང་། གཞོད་པ་གྱེད་
ན་འགལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཅམ་ལོ། །པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། དངོས་འགལ། རྒྱུད་འགལ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་དངོས་འགལ་ནི། རང་གི་སྲོག་པ་ལོག་པའི་
རང་མིན་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་དངོས་སུ་འགོག་པ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། ཉུག་མི་ཉུག་དང་། སྲོན་པོ་
དང་། སྲོན་མིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་སྲོན་པོའི་འགལ་ལྷ་སྲོ་མིན་གྱི་སེར་པོའང་ཡིན་པས། འགལ་ལྷ་
གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་

༼ ༤༣ བ ༽

ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷོ་ལོ་ལས་ལྷོ་ག་པ་ལྷོ་མིན་གྱི་རང་ལྷོ་ག་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་ཡིན་གྱི། ལྷོ་མིན་གྱི་མཚན་གཞི་
སེར་ལོ་སོགས་ནི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་མིན་པས་ལྷོ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་
མིན་ཏེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་ལེ་བྱེད་འགོག་པའི་སྣོན་ས་རང་མིན་གྱི་བྱེད་བྱ་འགལ་ལྷོ་གནས་
པའོ། །དོན་ནི་འགལ་བ་གང་ཞེ་ག། རང་གི་རང་ལྷོ་ག་དངོས་སུ་ལོག་པའི་བྱེད་བྱ་འགལ་ལྷོ་གནས་པའོ། །ཡང་
ན། རང་མིན་དང་དངོས་སུ་འགལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་བྱེད་བྱ་དང་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་དེའི་འགལ་བར་གྲུབ་
པའོ། །དཔེར་ན་ལྷོ་ས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་བཞིན་ལོ། །ལྷོ་དབང་ལྷོ་ས། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པའི་སྲིར་
དང་། རྒྱུད་པས་ཡང་འགལ་བའི་སྲིར་ལོ། །དེ་འགལ་བ་དང་ལྷོ་ས་མེད་བཞིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་
བ་ནི། ལྷོ་སེར་སོགས་ལྷོ་བྱ་ལ། སེར་ལོར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་ལྷོ་ལོ་ཡིན་པ་མི་ཞེས་པས་
ཐལ། ལྷོ་སེར་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྲིར་ལོ་ཞེ་ན། ལྷོ་ལོ་ཚོས་ཅན་སེར་ལོ་མིན་ཏེ། ལྷོ་ལོ་
ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཅེས་པ་ལ་སྟོགས་ཚོས་མེད་པས་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་དེ་དག་པན་ཚུན་སྤང་བ་
ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མིན་ལོ། །པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་འགལ་ལྷོ་དང་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་དེ་མིན་གྱིས་དེ་
ཡིན་པ་འགོག་གོ། །པན་ཚུན་སྤང་པའི་དངོས་ལོ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་
སྤང་བ་མེད་པས་ཞེས་སོ། །དཔེར་ན་སེར་ལོ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་ལོ་མིན་པའི་ཐ་སྤྱད་བྱུང་རུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་
དེར་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྲིར་ཅེས་པ་ལྷོ་བྱའོ། །དུས་མཐའི་སྤྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི། འགལ་བའི་
རྣམ་གཞག་མི་སྲིད་ཀྱང་། །སྤང་བ་དོན་དུ་ཞེན་པ་ཡི། །རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་བཞག། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་
པའོ། ། ༥ །།མཚན་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་གི་དོན་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ཤུགས་

༧༩༥ ན ་༽

དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་རྣམས་ཀྱི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་ཡོད་
 ཚོས་གསུམ་ཚང་བ། ཚོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་གྱི་མིན་པ། རང་གི་མཚན་
 གཞི་ལས་བྱུབ་པའོ། །མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ། ཚོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་
 བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་མིན་པ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་བྱུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་མིན་པའི་
 མཚན་ཉིད། རྗེས་ཡོད་གསུམ་མ་ཚང་བ། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་
 བའོ། །དངོས་པོ་བསྐྱུས་པའི་མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་པ་ཡིན། ལྟོ་ལྟོར་བ་དང་བྱམ་པ་བཞིན་ལོ། །མཚན་ཉིད་
 ལའང་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དམ་བཅས་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་རྒྱ་མཚན་
 བཅའ་དགོས་ལ། རྒྱ་མཚན་ཡང་རྗེས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་བྱམ་པ་ལ་
 མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་མཚོན་བྱར་མི་འགྲུབ་པས་མཚོན་བྱར་འཛོག་བྱེད་བཅའ་དགོས་
 ལ། དེ་ལ་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ་ཞེས་བེད་ལོ། །འོ་ན།
 རྗེས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། དེ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་གཞན་བཅའ་དགོས་པར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་ཡོད་ཚོས་
 གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་
 བྱེད་གཞན་དགོས་པས་སྐྱགས་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལོ། །མཚན་ཉིད་དགོས་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ད་
 ལྟར་ལའང་། མཚན་ཉིད་དངོས་པོས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱགས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་སྣོག་གོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་དགོས་སྐྱམ་ན། འོ་ན་མཚན་ཉིད་ལའང་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
 སྤྱིར་ལོ། །

། ༧༧ །

དེ་བཞིན་དུ། རྗེས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ། མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ན། ལྟོ་
སྒྲིབ་བ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། ། ཏྲགས་སྐྱོར་ལས་
ལོགས་སུ་མཚོན་སྐྱོར་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་འང་མི་དགོས་ཏེ། འོན་ཀྱང་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་མི་
འདོད་པ་མིན་ནོ། ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ཅམ་དུ་བཟད་ཀྱི་དོན་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་
དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས། མཚོན་བྱར་མཚོན་པའི་
མཚོན་སྐྱོར་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། ། འོ་ན་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགོད་པ་རྒྱུན་ཚད་པར་
འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ཀྱི།
མཚོན་སྐྱོར་འགོད་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ། ། སྐྱོར་བ་ཡང་། ཚོས་མ་སྐྱབ་སྐྱོར་དང་མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོར་གཉིས་སུ་ངེས་
ལ། མཚོན་སྐྱོར་ནི། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་འང་མི་འདུ་བའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱོར་བ་ལ། ཏྲགས་སྐྱོར་ཁོང་ན་འཁོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཡང་མི་རིགས་སོ། ། མཚོན་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མིན་པ་ལ་རིགས་
བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱའི་མིང་གང་ཞེག མཚོན་བྱ་མིན་པ་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན། དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱར་མི་སྐོང་བར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། མཚོན་བྱ་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་རྣམ་
པར་གཅོད་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཡང་
བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་
མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་འགོད་དགོས་
པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱ་
ལ་འང་། མཚན་ཉིད་གཞན་བཅའ་དགོས་པས། དེ་ལ་འང་ཐུག་མེད་

༼ ༧༥ བ ༽

དུ་འགྲུར་རོ། །གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་འདི། ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་ལྡོན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ལ་འདོད་དམ། དེ་
ལས་གཞན་ཡིན། དང་བོ་ལྟར་ན། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མེད་པས། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་
དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མདོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་
གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། མཚོན་བྱ་ཞེས་པའང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དམ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྲུབ་
པ་ལ་འདོད། དང་བོ་ལྟར་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། མཚོན་བྱའི་
མཚན་ཉིད་དུ་བཏགས་ཡོད་ཚེས་གསུམ་ཚང་བ་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ། །མཚན་མཚོན་རྗེས་ཅིག་པའང་མིན་ཏེ་
ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་པོའི་
སྟོབས་ལ་གནས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་མིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བར་འགྲུར་གྱི། གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུར་རོ། །ཤིང་ཞེས་བརྗེས་
བཏགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་ཤིང་ངོ་སྟོམ་པའི་སློ་སྦྱེ་སྲིད་པར་འགྲུར་རོ། །བརྗེས་མཚོན་པའི་ངོར་ཤིང་དུ་
འགྲུར་གྱི། མ་མཚོན་བ་ལ་ཤིང་དུ་མི་འགྲུར་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་
ཤེས་པ་ལ། སོ་སོར་སྤང་བ་ཡང་མི་འགྲུར་བར་ཐལ་བ་དང་། ཤིང་ཞེས་བརྗེས་བཏགས་པའི་འོག་ངོར་དུ་གྲགས་
པར་འགྲུར་གྱི་མ་བཏགས་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་ཐ་སྦྱད་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱོད་ཤིང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྲིད། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྲེལ་བ་དང་མིང་དོན་གྱི་
བདག་ཅིག་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་བྱེད་པར་མེད་པར་འགྲུར་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་
བཞག་པ་ནི། མིང་ལ་མ་སྟོས་པར་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་སྤང་གི་ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལ་ཐོག་མར་
མཚན་ཉིད་ལ་མ་སྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་

༼ ༧༥ བ ༽

གྱི་མིང་སྐྱོར་བར་བྱེད་ལ། སྤྱི་ཤེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་མཐོང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ལ།
 རྒྱ་མཚན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱར་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ལྷོ་ལྷིང་བ་ཚོས་
 ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱར་རུང་སྟེ། མིང་ལ་མ་ལྷོས་པར་རྣམ་པ་འཆར་རུང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྤྱི་ཤ། དཔེར་ན་ལོ་འདབ་ཅན་བཞེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མཚན་
 ཉིད་གཞན་བཅའ་ནས་དེས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེར་བཀོད་པའི་ལོ་འདབ་ཅན། དེའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ནམ་མིན། །ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཞན་བཅའ་དགོས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། མིན་ན་
 མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ལོ་འདབ་ཅན་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱེད་པ་ནི། འདོད་
 རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་གཞན་བཅའ་དུ་མེད་ལ། བཟའི་དབང་གིས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པས་གྲགས་
 བས་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དཔེར་ཡང་རུང་ངོ་། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་རང་བཞེན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 མཚན་ཉིད་ནི་རྟོག་པ་ལ་ལྷོ་ལྷིང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱད་བས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་
 མངོན་པར་ཞེན་ནས་དོན་གྱི་རང་བཞེན་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ངོ་། །མཚོན་བྱ་ནི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་ལྷས་སྐྱིན་
 ཞེས་སོགས་རྗེས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་དང་། ལུམ་པ་ཞེས་སོགས་རིགས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་གཉིས་ལས།
 རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལྷིང་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། རྗེས་
 ལ་འཇུག་པའི་མིང་ནི་མིན་ཏེ། འདི་དོན་ངེས་མེད་སྐྱོལ་གས་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཅིའི་སྤྱིར་
 མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ནི་རྟོག་ཞལ་ལ་སོགས་དོན་ཡིན་པས། དེ་སྐོ་ཡུལ་དུ་མ་
 འཁར་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་ལ། འཁར་ན་རང་བཞེན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པའི་སྤྱིར་འདིའི་རང་
 བཞེན་ཅི་ཞེས་དོན་གཉིས་པ་ཚོལ་བའི་སྐོ་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ངོ་། །མཚོན་བྱ་ནི་ལུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་

༼ ༧༦ བ ༽

སྤྱི་ཡིན་པས། དེ་སློབ་ལུས་དུ་ཤར་བ་ན་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། མིང་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དོན་ལགའ་
 ཞིག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱར་འདོད་པ་ལ་ནི་མཚོན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་དེའི་
 དོན་རང་དབང་དུ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་མཚོན་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པའི་དོན་ནི། དོན་ཉན་པས་
 མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་མིང་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པས་སོ། །འདི་གཉིས་བརྒྱུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་
 གྱིས་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་བྱེད་པས་མིང་དོན་སོ་སོར་སྤང་བས་དེའི་ངོར་ལོ་འདབ་ཅན་དང་། ཤིང་
 གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་མིན་ལ་བརྟུན་གྱི་འོག་ལོ་དུ་ནི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པས།
 ཐ་མི་དད་དུ་སྤང་བའི་སྤྱིར། བན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བརྟུན་
 མཐོང་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་མིན་ནོ། །མཚོན་ཉིད་ཡང་མ་
 འབྲེལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སོགས་མཚོན་ཉིད་བསལ་བུ་
 ལ། །སྟོན་པ་མེད་པར་མ་འབྲེལ་དང་། །སྟོན་པ་དག་ནི་སྤང་བ་ཉིད། །སྟོན་པ་གྱི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན། །ཅེས་
 པ་དང་། བསལ་བ་གཞོན་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚོན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅིའི་
 སྤྱིར་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཅི་ན། མཚོན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པ་ནི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཁོང་
 དུ་ཚུད་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ལ། མིང་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་
 དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། འདོད་པའི་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅམ་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་
 བའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་སྟོན། གསུམ་པ་ནི་མི་
 སྤྱིར་པའི་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞུགས་པས་ཀྱང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་མི་རྟོགས་པས་མཚོན་ཉིད་

༼ ༤༦ བ ༽

ལ་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་པར་སྐྱོན་ནོ། །དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་སྐྱུན་མོང་མིན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆ་བ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱམ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ལ་
ནི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱི། སྤྱི་མ་ལ་ནི་བྲལ་ཆེ་བ་སྐྱོན་མིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
དང་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་ལ་རྗེས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། མིང་ལ་
མ་སྟོས་པར་རྣམ་པར་འཆར་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྗེས་ཡོད་དོ། །མཚོན་བྱ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། དོན་སོ་
སོར་ངེས་པ་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བརྗོད་སོ་སོར་སྐྱུར་བ་ཅེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་
བྱེད་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ཅེས་ནི་འགལ་བ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་དང་། སྐྱད་ཅིག་མའི་མཚོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱ་བྱེད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་
ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་རྣམ་པར་འཛོག་ལ། བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་
མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་མཚོན་བྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་གཙོ་
བོར་བརྒྱུད་དོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་
ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་
གསུམ་གྱིས་བྲལ་བ་སྐྱབ་པ། བྲལ་བྱེད་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་
གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཚན་

༼ ༧ བ ༽

མཚན་གཞི་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པའི་སྤྱི་བུ། ཏྲགས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱེད་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་སློབ་ལ་
 འཆར་བ་ན། གཞན་དང་མི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོ་སློལ་འབྲུལ་བའི་ཞེན་རྒྱུད་དང་། གཞི་དང་
 བཅས་པར་འཆར་བའི་སྤྱི་རྒྱུ། །གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེར་འཛོགས་པའི་འཐད་པ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཛོགས་གི་རྒྱ་སྟེ། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་
 བྱ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ལ། མཚན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་
 སྟོང་ཚོས་ཡིན་འོ། །མཚན་གཞི་ནི། འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ། འོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟམ་ལྟ་
 བུའོ། །གསུམ་པོ་འདི་ལ་འང་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཚན་མི་འགྱུར་གྱི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
 ལས། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག། ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། །ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་
 ལ། །སློབ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་སྤྱི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་གསུམ་དུ་འཛོགས་པ་ལ་འང་རྒྱ་
 མཚན་མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར་བས། དཀར་ཟམ་དང་བ་ལང་དང་སྟོག་ཤེས་གསུམ་དུ་འཛོགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་བཏགས་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་འོ་ན་དེ་དག་དུ་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གསུམ་ཏེ། མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། མཚན་བྱའི་ཐ་སྙད་དང་། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་མི་དགོས་དབྱུང་པ། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ། དེའི་གསལ་བྱ་སྟོན།
 དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་སྟོན་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་དང་། དགོས་ན་ལུགས་
 མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཕྱ་པ་ན་དེ། སྟོན་པོ་ལ་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་
 སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་

༼ ༧༧ བ ༽

ལས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་
 མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་གསུང་
 རོ། །རྩལ་ནག་པ་ལ་སོགས་གཞན་དགའི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལའང་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་མཚན་
 ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ། མཚན་ཉིད་སློབ་ཤེས་དགོས་པ་བཞིན་དུ། དེ་དང་འདྲ་བར་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་
 གཞན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མཚན་མཚོན་སྤྱད་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ། རྟགས་སྤྱད་མེད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་
 དུ་མཚན་མཚོན་ཡང་སྤྱད་མེད་དུ་ཡོད་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་སྤྱད་མེད་
 དགག་པ་དང་། མཚོན་བྱ་སྤྱད་མེད་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འདོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་མ་དེས་བར་དེས་
 རྣམ་བར་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་དེས་ན། མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། མྱོངས་པས་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་སྤོང་
 དགོས་པའི་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་དེས་ཀྱང་མྱོངས་པས་མཚོན་བྱ་གོ་བའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཅ་བའི་
 མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། །སྤྱི་མ་སྤྱད་མེད་དེས་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱད་མེད་ལ་མཚན་མཚོན་
 སྤོན་མེད་འདིག་གོ། །སྤོན་མེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་དེས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་གཞིས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་
 སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་མ་དེས་བར་མཚན་གཞིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ཅུས་ཏེ། རྣམ་དེས་ལས།
 རྟགས་རང་ཉིད་རྣམ་བར་དེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བས་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་
 བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཅམ་མེད་ན་བརྗོད་བྱ་ལས་འདས་ཞེང། སློས་ཞེན་རུང་ཅམ་མེད་ན་
 ཤེས་བྱ་ལས་འདས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་ན་སྐྱ་སློས་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྙད་དེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལས་སྤོག་པ་ཐ་དང་
 ཅིག་མཚོན་བྱའང་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད། སྐྱ་སློས་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྙད་སྤྱི་མའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་སྤྱི་མའི་ཞེན་པ་ཡིན།

༼ ༥ བ ༽

ཐ་སྐྱད་སྤྱི་མ་དེ་སྤྱི་མའི་ཞེན་ཚོས་ཡིན་པས་སྤྱི་མའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྩང་ནག་པ་ལ་སོགས་འདོད་
 རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་སྤྱིའི་ལན་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན།
 འིང་གི་མཚོན་ཉིད་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཞན་གཉིས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཡལ་ག་ཚོས་ཅན། འིང་མིན་
 པར་ཐལ་འོ། །ཡོད་ན་དེ་ལའང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་དགོས་པས་འིང་གི་མཚོན་ཉིད་ཡལ་ག་
 ལའང་ཚོས་ཅན། ཡལ་ག་སྤྱད་མེད་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡལ་ག་ནི་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་། དེ་
 འིང་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚོན་ཉིད་ཡལ་ག་དེས་མཚོན་གཞི་ཅན་དེ་མཚོན་བྱ་འིང་དང་ངོ་བོ་དགྱེར་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར། ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ན་ཡལ་ག་ཉིད་ཀྱང་འིང་དུ་སྐྱབ་པས་སྤྱད་མེད་འདོད་མི་དགོས་སོ་ཞེ་
 བ། འདིར་ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་ལ། ཐ་སྐྱད་གཞན་གཉིས་པ་གཅིག་མེད་ནའང་དེ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་
 མི་འགྱུར་འོ། །བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་རང་ཐ་སྐྱད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་དང་བརྗོད་བྱར་སྐྱབ་པས་ཐ་
 སྐྱད་སྤྱད་མེད་ག་ལ་དགོས། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཅན་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱི་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་།
 མེའི་མཚོན་ཉིད་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་གཉིས་པ་མེད་ན། ཚ་བ་མེ་མིན་དུ་ཐལ་བ་དང་། མེ་ལ་མེ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྤྱི་མ་
 མེ་མིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེས་ན་མཚོན་ཉིད་དང་ཐ་སྐྱད་སྤྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་འབྲས་
 ཚན་ཐ་བ་ལས་ས་བོན་གྱི་སྤྱི་མོ་ཚོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་པར་དགོངས་ནས་སྤྱི་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཁས་པས་དོན་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་པ་ན་དེའི་བརྗོད་ཚིགས་གྱི་ཐ་
 སྐྱད་དང་། དོན་ཚིག་སྤྱོད་ལས་སྐྱབ་པ་ན་དེའི་བརྗོད་ཚིགས་ལས་སྤྱད་སྐྱབ་ལ། ལྷན་པོ་ལ་མཚོན་ཉིད་ཉེན་སྲུ་
 བཀོད་ནས་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་འོ། །མདོར་ན་བརྗོད་དང་དོན་དེའི་འབྲེལ་བ་ནས་སྐྱབ་ཅིང་ཉེན་སྲུ་པ་དེའི་ཚེ་
 ཐ་སྐྱད་འགྱུར་འོ། །

༼ ༥ བ ༽

འོ་ན་སློན་པོ་ལ་ཐ་སྟེན་རི་ལྷོ་སྐྱབ་སྐྱམ་ན། དུ་བ་རྟགས་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ན། བའ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་རྟགས་
ཡིན། བྱས་པ་བཞིན་དུ་དུ་བ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་རྟགས་སུ་ཐ་སྟེན་
འདོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བའ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བརྟུན་བྱས་ཏེ་བྱས་ཡོད་བཞིན་ནོ། །དུ་བ་ལའང་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་བརྟུན་པར་བྱས་པས་སྐྱབ་པོ། །ཤེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའང་དེས་ཤེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་
སྤྱི་དང་ཤེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅན་ལྟ་བུ་བྱེད་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པའི་མཚན་གཞི་
གཅིག་ལ། ཐོག་མར་ཤིང་ཞེས་བརྟུན་འདོགས་སོ། །དེ་ནི་བརྟུན་ཀྱི་མིང་དང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱད་དང་། ཐོག་
མའི་མིང་ཞེས་བྱས་ཏེ། འདིར་ཐོག་མའི་བརྟུན་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་བཙལ་དུ་མེད་དོ། །ལྷ་བ་ལྟ་
བྱེད་སྤྱི་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པའི་སྤོན་པ་ལ་དང་པོའི་བརྟུན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྤྱིས་ཐ་སྟེན་གྱི་
དུས་སུ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པའི་སྤོན་པ་ཡིན་ན་ཤིང་ཡིན་པའི་ཐ་སྟེན་དུ་བྱ་རུང་། ལྷ་བ་འདི་ཡང་ཡལ་ག་
ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་ནས། དང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཤིང་
ཞེས་པའི་བརྟུན་བྲགས་པ་དཔེར་བྱའོ། །ཐོག་མར་ཤིང་ཞེས་བརྟུན་བྲགས་པའི་ཐུན་དཔེ་ལ་ནི། རྒྱ་མཚན་
བཙལ་དུ་མེད་དེ། ཐོག་མའི་མིང་དང་འདོད་རྒྱལ་བའི་བརྟུན་པས་སོ། །འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་པ་འདིར་རྟགས་ཀྱང་སྤོ། །འདི་ནི་སྤྱོད་པ་དང་པོའོ། །ཡང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་
དང་ལྟན་པའི་སྤོན་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞེས་ཐོག་མར་བརྟུན་པ་ནི། ཐོག་
མའི་མིང་དང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤོ། །ཡང་སྤྱིས་ཐ་སྟེན་གྱི་དུས་སུ་བརྟུན་ལ་སྤོངས་པའི་གང་ཟག་གིས་མཚན་
གཞི་གཞན་གྱི་སྤྱི་དུ། དང་པོའི་བརྟུན་འཕྲེལ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་དངོས་འགའ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་དངོས་འགའ་
གཅོད་པའི་དོན་སྤོག་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པའི་སྤོན་པ་ལ་
ཤིང་གི་བརྟུན་བྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞོག་སློག་ཤེས་འདི་ཡང་དངོས་འགའ་གཅོད་པའི་དོན་སྤོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟུན་
བྱེད་གྱི་ཐ་སྟེན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྤོད་པ་གཉིས་པའོ། །ཡང་སྤྱིས་ཐ་སྟེན་

༼༤༤ བ༽

ཀྱི་དུས་སྟུ། །ཅུན་གྱི་དངོས་འགའ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་མཚན་གྱི་
མཚན་པར་གྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གོ་གྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ནི་སྲོལ་བ་གསུམ་པ་
ཡིན་པས་སྲོལ་བ་གསུམ་པར་སྟུག་ཅེས་པའི་དོན་ལོ། །སྲོལ་བ་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གྱི་འབྲེལ་
བ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་སྲིད་དང། སྲོལ་བ་བཞི་པ་པན་ཚད་མི་དགོས་ཞིང་སྲུང་ལས་རྟོགས་པ་ལྷག་པོ་
སྲིད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པས་ན་གསུམ་པར་སྟུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁོད་གཞན་དག་གིས་ནི། རིགས་པའི་
གཏེར་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དོན་འདི་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པས་ཅལ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་སྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ལེགས་
བཤད་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་རྒྱས་པར་འོངས་པས་སྲིམ་སོ། །སྟུགས་མེད་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྲུང་བ་ནི། ཚུལ་
གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་མེད་ན་དེ་རྟགས་མིན་པར་འགྲུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ལ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
དགོས་པས་སྟུག་མེད་དུ་འགྲུར་དོ། །མིན་ཏེ། ལ་མེ་ལྡན་སྲུབ་ཀྱི་དུ་བ་ཚོས་ཅན། རང་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་
ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགེར་མེད་ཚང་བ་ཁོ་ལྟའི་སྲིད། དེས་ན་དུ་
བ་ཉིད་ལ་ཚོས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞིག་ཅི་བ་མིན་ལོ། །རིགས་པ་འདིས་མཚན་
ཉིད་སྟུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་བསལ་ཏེ། འོག་ལྡོག་འཕལ་ཉིད་དངོས་འགའ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
ཚོས་གཞན་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་སྟུགས་
དགག་པ་ནི། ལོ་རྒྱ་བས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་དོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྲུབ་ཀྱི་གོ་གྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་
མཚུངས་པའི་སྲིད། ལྷ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད་
དོ། །ཚོས་གསུམ་ནི་སྲིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། མཚན་གྱི་གཞན་

༼ ༤༤ བ ༽

གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པ། མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །རྩང་ནག་པས། མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་པ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། རྣམ་ཡོད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་
འབྲས་པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་སྲིད། ཚུལ་ཅན། མཚན་གྱི་དོན་
ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་འདྲི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འབྲས་པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་ངེས་
པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་སྲིད། རང་ལུགས་ནི། ཅི་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞེས་བརྗོད་སྟུང་ན། དངོས་འགལ་གཅོད་
པའི་དོན་ལྡོག་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་འགལ་ནི། མཚན་བྱ་མིན་པའོ། །དེ་གཅོད་པ་ནི་
མཚན་གྱི་དོ། །དེ་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་བརྩམ་དོ། །བསམ་བྱ་སྐྱོན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཉོག་གོ་བ་རྣམས་ན་ལེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་
དུ་འདོད་དེ། རང་ལྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མཚན་བྱ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མཚན་བྱ་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལ་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་ལང་
དུ་མཚན་པ་ལ། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པས་མི་
འབྲས་པ་ནི། འོ་ན་སྐྱོན་དེ་དག་སྐྱེར་བར་བཀོད་པ་ལ་བཅིས་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་སྐྱབ་ཚུལ་དོར་བ་འདི་ཚུལ་ཅན། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་གང་ཞེས། རང་གི་ཐ་སྙད་ལ་
མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་དོར་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་
པའི་སྲིད་ཏེ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དོན་ནི། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་རྟ་བ་ལང་དུ་

༼ ༡༠༠ ན ༽

མཚོན་པ་ལ་འོག་སྒོག་ཤལ་མཚོན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལ། མཚོན་བྱ་ལ་མ་སྲིད་པར་ཐལ། མཚོན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་
པའི་སྲིད། ཡང་འོན་ཏེ་སྲོར་བ་མ་བཀོད་པ་ལ་སྲོན་བཅིས་ན། མཚོན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་སྲོན་དུ་བཅི་བ་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲོར་བ་གང་གི་ཚོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་བ་ལ་ཚོས་ཅན་དུ་གྱུབ་མ་གྱུབ་ཀྱི་སྲོན་བཞག་ཏུ་མེད་
པའི་སྲིད་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་སྲོན་བཞག་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་འོ། །རྣམ་དེས་ལས།
གཏུན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲོན་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བསམ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་སྲོན་དུ་འཐད་ན་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་
སྤྱོད་སྲོག་སྲིད་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཅིའི་སྲིད་མི་བཞེད། གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་སྲོན་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་སྟེ། རིགས་
གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ལ་སྐྱའི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་མི་སྲིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྲིད་
གསུམ་ཡོད་ལ། མཚོན་ཉིད་དོན་ཀྱི་སྲོན་རྣམ་གཅོད་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་འོ། །དེ་ཉིད་
སྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ། །བདག་ཉིད་ཚིག་སྲོད་འོ་འོ་སྟེ། །མ་བསམ་བ་དང་བཅས་པ་
རྣམས། །སྒོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཁྲབ་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། འདོད་སྐྱས་མ་ཁྲབ་སེལ་བར་བྱེད་
ཅེས་པས་མ་ཁྲབ་པ་གཅོད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྲོགས་མཚོན་ཉིད། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་
མེད། །བསམ་བ་གཅོད་དང་སྟག་མ་ལ། །མཚོན་ཉིད་འདུག་པ་མེད་སྲིད་འོ། །ཞེས་པས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་པ་
ཡིན་འོ། །དེ་ལ་མ་ཁྲབ་པ་ནི། མཚོན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞེས། མཚོན་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་གཅིག་ལ་མ་ཞུགས་
པས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚོན་ཉིད་དུ་འོག་སྒོག་ཤལ་ཁ་པོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲབ་ཆེས་པ་ནི་མཚོན་ཉིད་དུ་བཀོད་
པ་གང་ཞེས། མཚོན་འདོད་ལ་ཁྲབ་ཅིང་། མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་སྟེ། བ་ལང་

༩༡༠ བ ༽

གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྷན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་འདོད་ལ་
 རི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་སྟེ། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྟོ་སྒྲིབ་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་
 གསུམ་ལས། མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཉེ་འདི་དག་མཚན་གཞི་
 བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་ལྟོག་ཤིང་ཁོ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཉེ།
 དཀར་ཟམ་ལ་བཀོད་ན་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་སྐྱུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་མ་
 བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན། མཚན་གཞི་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དེ། ལྟོག་ཆགས་ཅམ་བ་ལང་དུ་
 མཚན་པ་ལ་ལོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་བཀོད་པའང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་
 མི་གཞོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ཉེ། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གཏུན་ལ་དབབ་དགོས་པའི་སྲིད་ལོན་གྱི་དཀར་ཟམ་བ་ལང་དུ་མཚན་པ་ལ་ལོག་
 སོགས་འདུས་པ་ཁོ་བོ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། མཚན་གཞི་ལ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་གྱི་མཚན་བྱ་ལ་མ་ཁྲུབ་
 པའི་སྐྱོན་ཅན་ལོ། །མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན། ལོན་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞིར་མཚོན་བྱ་ཞིགས་
 སམ་མི་ཞིགས། གཤམ་ཉེ་མི་ཞིགས་ན། མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཉེ་ཞིགས་ན་
 ལོག་ལྟོག་ཤིང་སྐྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཞིགས་པའི་སྲིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྐྱད་གྱི་ཞིགས་པར་ཐམ་ལོ་ཞེ་ན།
 ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་འདིར་མི་གཞོད་དེ། ལོག་ལྟོག་ཤིང་ལོག་ལྟོག་ཤིང་མ་ཞིགས་ཤིང་བ་ལང་ཡང་མི་
 ཞིགས་སོ། །བ་ལང་ཞིགས་ན་ལོག་ལྟོག་ཤིང་ཡང་ཞིགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩོད་པས་མི་གཞོད་དོ། །མཚོན་བྱའི་ཐ་
 སྐྱད་གཏུན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལ་ཅིག་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྗེས་གཅིག་
 ཏུ་ཡོད་ལ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

༩༠༡ ན ༽

བར་གཞག་བྱ་གཞི་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སམ། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་པའོ། །རྩང་ནག་པ་དོན་ལྡོག་ལ།
ལ། སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རུང་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ་
གསུང་ངོ། །དང་པོ་མཚན་མཚོན་ཇེས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། མིང་གིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚོན་
བྱ་བུམ་པ་མཐོང་བར་ཐལ། ལྟོ་ལྟོ་བ་དང་བུམ་པ་ཇེས་གཅིག་པ་གང་ཞེག་དོན་ལྟོ་ལྟོ་བ་མཐོང་བའི་སྲིད།
འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ལྟོ་ལྟོ་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ལྟོ་བཅས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྲིད།
དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྐབ་པའི་ཏྲགས་ཐམས་ཅད་དོན་སྐབ་དུ་
ཐལ། དོན་དམ་པར་མཚོན་བྱ་ཇེས་སུ་གྲུབ་པའི་སྲིད། ཡང་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཇེས་སུ་གྲུབ་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ཇེས་གཅིག་པའི་སྲིད། ཡང་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རུང་ཅམ་ཚོས་ཅན། མཚོན་
གྱི་མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། བད་མ་བཏགས་པའི་སྐྱོ་ལོ་ནའང་ཡོད་སྲིད་པའི་སྲིད། བསྐྱོག་ཁྲབ་ནི་མཚོན་
གྱི་མཚན་གཞི་ལམ་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་ལ་བད་བཏགས་ཟེན་པས་ཁྲབ་པོ། །ཡང་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རུང་ཅམ་ཐ་སྙད་ཀྱང་
མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ནི་བད་བཏགས་ཟེན་པའི་བད་དེ་ལས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་
འབྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བད་ཡི་ཇེས་འགོ་བ། དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཇེས་འགོ་ཅན། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་
དེ། །སྲེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྐྱ་ཆ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས། ཐ་
སྙད་ངོས་བཟུང། མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལྡོག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱོ་
གྲུབ་པའོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི། རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྦྱར་བའི་བདའོ། །རི་སྐད་དུ། ལྟོ་སྐྱ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་
དང་ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་སྐབ་ཅེས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ནི། ཐོག་མར་ལྟོ་ལྟོ་བ་ལ་བུམ་པ་
ཞེས་བད་འདོགས་པའི་ཚོ་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལ་ནི་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྐྱ་དེའི་ཇེས་སུ་

༩༡༡ བ ་།

འབྲངས་ནས་བྱམ་པའོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །དེ་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འདི་བྱམ་པའོ་སྣམ་པའི་རྟོག་
པ་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་སྤང་བའི་དག་གི་ཐ་སྙད་གཉིང་ཚུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བད་མཚམས་བཅད་པའི་དབང་
གིས་འཇུག་པ་ནི་རྒྱ་མཚོན་ཅན་ལོ། །རྒྱ་མཚོན་ནི་དོན་ལྡོག་གོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཤེས་
ཚིག་དུ་འདོན་པ་ཅམ་དུ་བད་ཀྱི། དོན་ནི་གཏན་མ་རྟོགས་པར་སྤང་ངོ། །དེ་ལྟར་བད་འབྲེལ་རྟོགས་ནས་སྒོ་
གསུམ་གྱི་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འདིར་ཐ་སྙད་ཅེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ལོ། །འདི་སྤྱོད་པར་མཚོན་
དང་མིང་ཅམ་དང་མིང་གདགས་རུང་ཅམ་མཚོན་བྱ་མིན་ལ། དོན་ཅི་ཞེ་ན། འདིར་མིང་ལ་གཉིས་ཏེ། མིང་གི་
སྤྱོད་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད། །དེ་སྤྱོད་དུ། དེ་དག་མིང་གི་སྤྱོད་དང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་
སྤྱོད་ཤེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་མིང་གི་སྤྱོད་སྤྱིན་ཤེས་པ་ནི་མཚོན་བྱ་མིན་ལོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་གཉིས་ཏེ། བད་
དུས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་ཤེས་བཞག་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡང་མཚོན་བྱ་མིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་
བད་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་སོ་སོར་དེས་པ་ལ་མཚམས་བཅད་པའི་སྤྱོད་སྤྱི་ལ་དོན་དུ་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་འདོད་
དོ། །གལ་ཏེ་མཚོན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མིན་ན། མཚོན་ཉིད་རྟོགས་སུ་བཀོད་ནས་ཚོས་ཅན་ལ་མཚོན་བྱ་སྤྱོད་
པའི་ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་མི་འབྲུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཚོན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མིན་ཡང་།
ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་མི་འགལ་ཏེ། མཚོན་བྱ་སྤྱོད་དང་། མཚོན་ཉིད་དོན་སྤྱི་གཉིས། རྟོག་
པས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལ། བདག་གཅིག་པའི་ཐ་སྙད་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ནས་ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་སྤྱོད་བས།
འཛིག་རྟོག་གྱི་སྤང་དོར་ལ་མི་བསྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་རོ། །ཚོས་གསུམ་སོ་སོར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚོན་
གཞིའི་མཚོན་ཉིད་ནི། མཚོན་མཚོན་རུང་གཅིག་གི་རྟོག་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་མཚོན་གཞི་མཚོན་ཉིད་པ་ནི། དཀར་
ཟམ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན། དཀར་ཟམ་ལྟ་བུའོ། །

༼ ༡༠༣ ན ༽

བཏགས་པ་བཞི། བ་ཡང་གི་མཚན་གཞིར་ཏྲ་བ་བྱང་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ། སྐྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དངོས་
བཏགས་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །མཚན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སྣང་བའི་སྐྱབ་པ་
དང་། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་མི་སྟེང་བའི་བོད་བསྐྱུས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་ལྗོད་ཀྱི་
སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འོ་ན་མཚན་བྱའི་
རང་ལྗོད་ཀྱང་། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་
འགའ། གཞན་ཡང་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་སོ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་མ་འཇུག་བའི་ཡུལ་དུ་ཐལ། རང་གི་རྣམ་
པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ། །འདོད་ན། ཚོས་གསུམ་སེལ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་གི་
འདོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། སྣང་བའི་གཞི་ལྗོད་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་
གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཚོས་ཅན་དུ་གནས་ཚུལ་ལ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་
ཅིང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱ་ནི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེས་ན་ལོ། །གཞན་སེལ་བའི་ཚོས་
གསུམ་གྱི་རང་ལྗོད་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་དང་། མེད་དགག་གཉིས་ཡོད་
དོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་རི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའི་
ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། མིང་དོན་བསྐྱེས་འཛིན་གྱི་དོར་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། མཚན་གཞི་པལ་ཆེར་
གནས་སྐབས་འབྲེལ་དུ་བཤད་དེ། སྐྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བ། དེས་
འགའ་སྐྱོར་བ་གཞན་གྱི་མཚན་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱའི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་
ཚད་མ་ནི། མཚན་ཉིད་དོན་སྤྱི་དང་། མཚན་བྱ་སྐྱོ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བད་ཚད་བྱས་པའི་སྐྱོབས་གྱིས་རྟོག་པ་
འཇུག་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་སྤོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྱུར་བོ། །དང་སོར་བསྐྱུན་པའི་བད་འབྲེལ་ཡང་།
མཁས་པས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་བྲན་

༩༡༠༣ བ ་།

ལ། རྫོངས་བ་ལ་ནི་བད་ཅན་བར་བྱེད་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས་མོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་ཡོད་
ན་ཡང་རྫོངས་བས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ལ། །བྱུང་བ་དང་ནི་ཚོས་མ་སྐྱབ་ཐབས། །བད་ཅན་
བྱེད་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཅེས་མོ། །ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་བ་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་
ལ། ཡིན་བར་མཚོན་ཚུལ་ལ་སྤྱི་སྐྱོར་གསུམ་དང་བྱེ་བྲག་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་གསུམ་ཉེ་བྲག་གོ། །ལྗོག་
བ་མིན་བར་སྐྱབ་བ་ལའང་། སྤྱི་སྐྱོར་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་གསུམ་ཉེ་བྲག་གོ། །དང་པོ་ནི། བ་ལང་དཀར་
ཟལ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། འོག་སོགས་འདུས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཀོད་བ་ན།
བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཚོས་ཅན། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ལུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་
པའི་སྤྱིར། བ་ལང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། འོག་སོགས་འདུས་བ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་
དོན་ལྗོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ནི། སྤྱི་སྐྱོར་གསུམ་མོ། །ཡང་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་
ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ལུང་ཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བ་ལང་ཚོས་
ཅན། སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་
ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོག་སོགས་འདུས་བ་ཚོས་ཅན། སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྗོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱོར་
གསུམ་མོ། །མིན་བར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྤྱི་སྐྱོར་གསུམ་ནི། བ་ལང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མིན་ཏེ། དངོས་
འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྗོག་མིན་པའི་སྤྱིར། འོག་སོགས་འདུས་བ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་
གྱི་སྐྱ་ཤེས་བྱུང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ཀྱང་། སྐྱ་མ་ལ་དཔགས་

༩༠༣ ན ་།

ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་གཞི་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་སྦྱོར་གྱི་བྲག་སྦྱོར་གཉིས་ནི་སྦྱོར་ཅན་ཁོ་ནའོ། །སྦྱོར་
བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགའ་གཙུག་པའི་དོན་ལྡོག་དེ། མཚན་གཞི་དཀར་ཟམ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་
གཉིས་ལ་ཁེགས་ན། མཚན་ཉིད་སྒྲོག་ཤམ་ལའང་ཁེགས་པར་ཐམ་ལོ། །ཁེགས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྦྱོར་ཡོད་
དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་སོགས་འདུས་པ་མིན་པ་མཚོན་བྱ་ལའང་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་
གཞི་བ་ལང་གི་དོན་ལྡོག་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པས། མཚན་ཉིད་སྒྲོག་ཤམ་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
སྦྱོར་ལས་གྲོལ་ལ། མཚོན་བྱ་བ་ལང་ལ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཞུགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྦྱོར་ལས་གྲོལ་
ལོ། །དེས་ན་དོན་ལྡོག་ལ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་ལ་མཚོན་བྱ་ལ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པས་
སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་མིན་པ་སོགས་སྐྱབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་
མཚོན་བྱ་མིན་པ་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། །དང་པོ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
ཚང་བ་བཀག་ནས། མ་ཚང་བས་མཚོན་པ་འགའ་ལོ། །གཤམ་ཏེ་མིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགའ་ལོ། །པ་
རོལ་སོས་མཚོན་བྱ་མིན་པ་གང་ཞེས་འདི་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་
ནས་མཚོན་བྱ་མིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་ལོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
སྦྱར་རོ། །མཚན་ཉིད་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་ཐ་སྤྱད་བྱ་རུང་ལྟ་བུ་བཟུན་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
དངོས་འགའ་གཙུག་པའི་དོན་ལྡོག་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་རྩོད་པས་འདིར་མི་གཞོད་དོ། །ཡང་ཕྱ་
བ་དང་ཅང་ནག་པ་ན་ལེ། ལོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྒོ་ཁེགས་སམ་མ་ཁེགས། སྐྱ་སྒོ་
ཁེགས་ན། ལོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་མཚོན་བྱ་མེད་པར་ཐམ། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྐྱ་སྒོ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར།

༼ ༡༠༣ བ ༽

གལ་ཉེ་མ་ཁེགས་ན། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པ་
ལའང་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་
རྣམ་པར་འཛོགས་བྱེད་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ལོ། འདིར་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོ་
བྱུང་བ་ཡོད་པས་མཚོན་བྱ་མ་ཁེགས་ལ། རོག་སོགས་འདུས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མ་
བྱུང་བས་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་བྱོང་གི་ཚུངས་པས་གཞོན་པ་མེད་
དོ། །མཚོན་བྱ་མིན་པ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་འཐད་ན། དངོས་པོར་འགལ་བ་དངོས་མེད་ཀྱང་
དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ་ཞེས་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཚོན་བྱ་མིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བརྟེན་
པ་ལྟར་དུ། དངོས་མེད་ལའང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ཚུལ་པར་འགྱུར་
རོ། །འདི་ནི་བོད་སྐད་རབས་པ་དག་པན་ཚུན་ཚུངས་པའི་ལན་ནོ། །རང་ལུགས་སྐད་བཤད་ཟེན། འགལ་མཚུངས་
ཀྱི་སྐྱོར་བའི་དཔེར་བཞིན་ལ། གནས་སྐབས་ལ་ལར་མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྐྱོར་བ་ཡོད་དེ། མ་ཡིན་དགག་
གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་མཚན་གཞི་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་
ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདིར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བྱེད་པར་མེད་པ་དང་། ཚོས་དང་གཏན་ཚིགས་བྱེད་པར་མེད་
པར་མངོན་ཡང་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བར་མངོན་པའི་སྐྱོར་བ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན།
སྐྱོ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཚུལ་གསུམ་མ་
ཚང་བ་ཚོས་ཅན། ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །པན་ཚུན་ངེས་པའི་
རྣམ་གཞག་ནི། མཚན་ཉིད་

༩༡༥ ན ༽

གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚོན་ཉིད་དུ་མ་སྲིད་པས་གངས་མཉམ་མོ། མིང་དོན་
བསྐྱེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་དོར་དོ་བོ་གཅིག་ཅིང་དོན་ལ་མཚོན་ཉིད་རྗེས་ཡོད། །མཚོན་བྱ་བརྟགས་ཡོད་ཉིད་དུ་དེས་
བས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་དཔུང་ན། གལ་ཏེ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་མཚོན་ཉིད་གསུམ་
གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་གྱི་མཚོན་ཉིད་རིགས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་མིན་
ལོ། །འདིར་མཚོན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་རིགས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
ལོ། །མཚོན་བྱའང་དེ་བཞིན་ལོ། །འོག་ཏུ་རྣམ་གངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚོན་ཉིད་
ལ་རྗེས་ཡོད་དུ་བཤད་པའང་། རྗེས་ཡོད་གྱི་སེལ་བ་ལ། རྟོག་པས་རྗེས་ཡོད་རང་གི་དོ་བོར་འབྲུལ་བ་ཉིད་
བཟུང་ངོ། །གཞན་སྤྱི་འོན་དུ་བཟུང་ངོ། །འོད་རྣམས་མཚོན་མཚོན་དོན་ལ་རྗེས་གཅིག་པར་འདོད་པ་བཀག་
ཟེན་ལ། གྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་བ་བྱམ་བ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚོན་ཉིད། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་འཛིན་བཞི་བྱམ་བ་ལས་
རྗེས་ཐ་དད་དོ་ཟེར་བ་འབྲུལ་ཏེ། རྗེས་ཐ་དད་ན་མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
ས་ཐོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ལྟར། མཚོན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པས་མཚོན་
མཚོན་གངས་མི་མཉམ་ཞེས་ཟེར་བ་འབྲུལ་ཏེ། རྒྱས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་རིགས་མི་མཐུན་དུ་
མ་སྐྱེད་པ་སྲིད་ལ། མཚོན་ཉིད་གཅིག་གིས་ནི་མཚོན་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་མཚོན་མི་ལུས་པས་
སོ། །དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་གངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་
མིན་ལོ། །ཡང་རྟོག་པས་མི་བསྐྱབ་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མཚོན་པ་ན། སྤྱིར་རྟོག་གིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
མིན་ཏེ། དངོས་པོ་མི་སྤང་བས་སོ་ཞེས་པས་མི་གཞོད་དེ། དངོས་པོར་སྤང་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྟེན་བྱེད་ན། དེ་དེད་
ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལ་མི་འདོད། མི་བསྐྱབ་བ་སྤྱིད་གྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ལུས་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༩༡༠༧ བ ༽

ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱས་སྐྱེད་པ་བཀོད་པ་ལ། མིང་དོན་པན་ཚུན་ལྷོག་ནས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚུང་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པས་མི་གཞོད་དེ། བྱས་པ་ཐ་སྐྱད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་
འགལ་ལ། རྒྱས་སྐྱེས་དོན་ལྷོག་ཡིན་པས་མཚན་བྱར་འགལ་ལོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
གཏམ་ལ་པབ་ཟེན་ཏེ། །བྱེ་བྲག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་བོད་དག གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་སྐྱེལ། །མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་ཡུལ་
གསར་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་
ཚུད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ནམ་རང་ཡུལ་གསར་དུ་རི་
ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། ངེས་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་གང་ངེས་པ་ནི། རང་ཡུལ་གསར་དུ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་
ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསར་དུ་ངེས་པ་ལས་མ་འདས་པའི་སྤྱིར། རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་
ཀྱང་རྟོགས་ཟེན་དེ་ཉིད་སྐོར་མེད་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་འཇོན་པའི་སྤྱིར། གསར་དུ་ཞེས་པས་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་
འཇུག་པར་གཅོད་མི་རུས་ཏེ། གསར་དུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
ལོ། །གཞན་ཡང་བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རང་ཡུལ་གསར་དུ་ངེས་པའི་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གསར་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་
ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། མི་སྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་དོར་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྐོར་སྐྱེས་སྐྱེད་དོར་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་

༩༡༥ བ ་།

ནས་འཇུག་དགོས་པའི་སྲིད། རྣམ་ངེས་ལས། རྫོང་བའི་མ་བྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དྲན་ལས་མངོན་བར་འདོད་པ་
ཡི། །ཐ་སྐྱད་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གསུང་དུ་འཇུག་པ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་འཛིན་གྱི་དུ་གསུང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད། །གཞན་བཅད་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། །ས་སྲོགས་
སྲུ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ཡང་། དགག་རྟོག་དང་སྐྱབ་རྟོག་གཉིས་ཀས་བྱངས་པའི་སྐོ་ནས་ཁོང་དུ་ཚུད་བར་གྱིད་
དགོས་པའི་སྲིད། །མྱེད་དོར་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་འཇུག་པ་ནི། །རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ལ་རག་ལས་བར་ཤེས་སོ། །རྣམ་
འབྲེལ་ལས། །རང་གི་རོ་བོ་རྟོགས་འོག་དུ། །སྲི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དོན་དེ་དག་
འཇུག་པར་ངེས་སོ། །འདི་རི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་སྲི་སྲུང་མ་རྟོགས་གསུང་དུ་རྟོགས་པར་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་
ལེན་པས་སོ། །གཞན་དུ་འཇུག་གསུང་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་སྲི་མའི་ཚོད་སྐོང་དོན་མེད་
པའི་སྲིད་རོ། །ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་འདོགས་པར་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་
རང་གི་མཚན་ཉིད། །སྲུང་མ་ཤེས་པ་གསུང་དུ་འཇུག་བར་གྱིད་པའི་མི་བསྐྱེ་བའི་ཤེས་པ། །རི་སྐྱད་དུ། །རང་གི་
མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་སྲིད། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་སྲིད་རོ། །ཞེས་
སོ། །གང་ལ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། །དངོས་པོར་བཟུང་སྟེ། །དོན་གྱི་ལུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་སྐྱེ་
ཅེས་སོ། །ཡུལ་དངོས་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། །དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྲིད་
རོ། །དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཚད་མ་ནི་མི་སྲིད་དེ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་གྱིད་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་དོན་རང་
གི་མཚན་ཉིད་སྲུང་མ་ཤེས་པ་གསུང་དུ་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པའི་སྲིད། །དོན་གྱི་ལུས་སྐོང་གི་རྟོགས་ལས་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། །ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། །རང་གི་
མཚན་ཉིད་སྲུང་མ་ཤེས་པ་གསུང་དུ་ཤེས་པ་མིན་པའི་སྲིད་ཞེས།

༼ ༡༠༥ བ ༽

མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་དོན་གྱི་ཤེས་རྣམས་སྤར་མ་ཤེས་པ་གསུང་དུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཉལ་འདྲིན་གྱི་སྐོ་
འདོགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཅོམ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སྐོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་དེ་བྱོད་
པའི་སྤྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་གི་རྟགས་གྱིས་སྟོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་དང་། འབྲེལ་འབྲེལ་ངེས་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བ་མིན་གྱི་བག་ཚགས་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་རུས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སྐོ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་བྱུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེ་དོན་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་རྟོག་
བག་ཚགས་ལས་བྱུང་བའི། སྐོ་བཏགས་སྟོད་ཡུལ་ཅན་སྟོ་དག །འགའ་ཞེག་དེ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི། དོན་གྱི་
སྟོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །དེས་ན་ཚད་མར་འགོ་བའི་ཚུལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྐོ་
འདོགས་གཅོད་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་
སྐྱེས་བུའི་བསམ་པ་ལས་སྐོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བཞག་སྟེ། སྤྱིའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་།
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་འོ། །ཚད་མ་ལ་སྐྱེ་སྟོག་ནས་སྤྱིའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་
པར་བསྟན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ནི་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིའི་འཇུག་ཡུལ་མེད་མོད། འཇུག་ཡུལ་ཅོམ་
གཅིག་ཡོད་ངེས་སམ་མ་ངེས་ཞེ་ན། འཇུག་ཡུལ་ཅོམ་གཅིག་ཡོད་པ་འཐད་དེ། རྟོགས་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉིད་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐོ་འདོགས་གཅོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཅོམ་གྱིས་འཇུག་
ཡུལ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་
པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ། ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་དང་། མ་ཤེས་

༼ ༡༠༩ ན ༽

དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ་གཉིས་
ཀས་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་སློམ་རྣམ་གྲངས་པར་བཞེད་ལ། རྒྱུ་གྱིས་མཚོན་བྱ་མི་འབྲ་བ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྤྲ་མས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་པ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མི་
བསྐྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་ནི།
སྤྲར་གྱི་དེར་མ་ཟད་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། མི་སྐྱུ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྲར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་ནི་སྤྲར་དོར་ལ་
འཇུག་པ་དག་གིས་སློ་འདིའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་རྗེས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་
པ་སྤྲར་བའི་དོན་དུ་སློམ་སོ། །ཚད་མས་གཞལ་བ་དང་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་མ་ཐུན་དགོས་ཏེ། ཡོངས་སུ་
དབྱེད་པའི་ཚུ་མ་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ལ་མ་དབྱེད་པའི་མིག་སྐྱུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སློ་ཡང་ཚད་མར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་མ་བསྟན་པར་རྟོགས་འདོད་
མེད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་མ་ཐུན་པར་
ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་ན་འཇུག་ལ། མེད་ན་མི་འཇུག་པས་སོ། །དཔེར་ན། གྲུབ་པའི་མཐའ་
སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ན་འཇུག་ལ། མ་ངེས་ན་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་ཡང་འཛོག་རྟོན་ལས་
གྲགས་པ་ལས་བཞག་སྟེ། འཛོག་རྟོན་ན་ཁས་སྤངས་པའི་དོན་བཞེན་བྱེད་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
བཞེན་དུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་དང་སྤྲར་པར་བྱེད་པས་མི་བསྐྱུ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་
བསྐྱུ་བ་དེ་ཡང་། རང་ལས་ངེས་པའམ། གཞན་ལས་ངེས། དང་སོ་སྟར་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ལ་སློངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཙུན་གྲས་པ་

༩༠༦ བ ༽

དོན་མེད་པར་འགྱུར་རྟོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་དེ་ཡང་གཞན་ལས་དེས་པར་བྱ་དགོས་
པའི་སྲིད་དེ་ལྟར་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་དེས་པའམ། གཞན་ལས་དེས་པ་ལོ་
ནར་འགྱུར་བ་ནི་མིན་གྱི། ལ་ཅིག་ནི་རང་ལས་དེས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ནི་གཞན་ལས་དེས་པར་འགྱུར་
རྟོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་མ་དེས་པ་ལ་དེས་ཤེས་གཞན་གདོན་མི་བྱ་བར་བཅའ་དགོས་པ་མིན་པའི་སྲིད་ཐུག་མེད་དུ་
ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཚད་མར་སློབ་
འདོགས་པ་མཐོང་བའི་སྲིད། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེས་པ་
འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་རང་ལས་དེས་དང་། གཞན་ལས་དེས་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་ནི། མདོན་སུམ་ཚད་
མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི་སློབ་འཛིན་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། སློབ་པོ་ལ་རང་ལ་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་གི་སློབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་དེས་ཤེས་ལས་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད་
རྟོ། །སློབ་པོའི་མི་ཉུག་པ་ལ་གཞན་ལས་དེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བྲངས་པའི་དེས་
ཤེས་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྗེས་དཔག་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་དེས་ཡིན་ཏེ། དེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལ་དང་པོར་རང་གིས་ཡུལ་དེས་ལ། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི། རང་གིས་རྗེ་ལྟར་
དེས་པ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པར་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་བསྐྱུ་བར་དེས་པའི་ཚུལ་ཡང་འདིས་ཉོགས་པར་
བྱའོ། །མདོན་སུམ་ལ་ནི་རང་ལས་དེས་དང་། གཞན་ལས་དེས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། །སློབ་པོ་ལ་སློབ་འཛིན་ལྟ་
བུ་སྟེ། རང་གི་སློབ་པོ་དེས་པ་མིན་ཡང་། དེ་དེས་པའི་འགའ་ཞེན་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་པར་བྱེད་ཀུས་
པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེས་པ་སྦྱེད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྦྱེད་པ་དང་། སློབ་འདོགས་སྦྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཐག་མིང་པོའི་དམར་འབར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མ་སྦྱེས་ཀྱང་རྗེས་ཐོགས་སུ་དུ་བ་མཐོང་བའི་སློབས་ཀྱིས་
བྲངས་པའི་དེས་

༩༡༧ ན ༽

བས་སྐྱུང་གི་དམར་འབར་བ་མེར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་སྐྱེད་བར་
བྱེད་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་ལས་ངེས་ཚུལ་སྐྱེ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་སྐྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་
སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བོད་དག་གིས་གཞན་ལས་ངེས་ནི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། ཚད་མའི་བྱ་
བ་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཙུག་ཅོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཙུག་ཅོད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
འདི་དག་གིས་ངེས་པ་དངོས་སུ་འཛེན་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ནི་
ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འགལ་
བའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་ཞེག་འཛིག་ཉེན་དོན་གཉེར་བ། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །སྐྱོ་འདོགས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། སྤྱིས་བྱ་ལ་འཇུག་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་
མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་དང་། འདིས་ནི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་
ལོག་སྤོགས་སུ་སྐྱོ་འདོགས་བ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ།
འཇུག་ཡུལ་ཉོགས་པ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། འདིས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་
བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོ་འདོགས་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ། རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་
པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྐྱེད་ན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཐོགས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལས་སྤོང་ཚད་མར་མི་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཚད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་བྱ་བ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་ལ་ངེས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་གོགས་དོན་མི་
འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དངོས་སུ་ཐེ་ཚོམ་དང་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱེད་བ་
ཡིན་ཀྱང་རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ།

༩༡༠༧ བ ་།

གཞན་དུ་གཞན་སྟོབས་ལས་མི་ངེས་པས་གཞན་ལས་ངེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐག་རིང་པོའི་དམར་
འབར་བ་ལ་རང་ལས་དང་། མེད་ཆ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆེ་གང་དབང་བཅའ་བར་གྱུ། སྲ་མ་ལྟར་
ན། རང་ལས་ངེས་སུ་ཐལ། དམར་འབར་བ་རང་ལ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ལས་ངེས་སུ་ཐལ།
མེད་ཆ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོའི་བསམ་བ་ལ་རག་ལས་སྟེ། དམར་འབར་བ་
ཅམ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན། དམར་འབར་བ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ཉིད་
དབང་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མེད་ཆ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན་དམར་འབར་བ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པ་ཅམ་
གྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མི་ཐོབ་པས་མེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་དག་གིས་མངོན་
སུམ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་ཉན་ཤེས་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཡང་
ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ངེས་པ་མ་བྱངས་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཚད་
མ་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་དོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྲིད་ཞེས་སྐྱོའོ། །འོ་ན་བྱངས་ཅན་ཚོས་
ཅན། བྱིད་ཀྱི་དོར་བྱོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་སོགས་ཤེས་པར་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཅི་སྟེ་མ་རྟོགས་ན། བདེ་སོགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉམས་
སུ་བྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཆ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཆ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་
སུ་བྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་མཚུངས་པ་བཟོད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱིད་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱའི་མི་
རྟག་པ་རྟོགས་ཀྱང་། བྱིད་ཀྱི་དོར་བྱའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་

༼ ༡༠༥ ན ༽

གསར་དུ་དེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིད། དེས་ན་དེས་ནི་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ཏེ།
གྲུབ་པ་ལ་ནི་དེས་པ་བྱངས་དགོས་པའི་སྲིད། བྱངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བདེ་སོགས་སྤོང་བའི་དོ་བོར་མ་གྲུབ་པས།
ཐ་སྙད་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་པའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་འཇིག་མངོན་སུམ་སྐྱེ་ལ་ཚད་མ་མིན་ན། དེ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་སྒོར་ཐལ།
དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་གང་ཞིག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །འདོད་ན། མཐའ་བརྟགས་པ་ན་སྐྱང་ལ་མ་དེས་སུ་
ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཡུལ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱང་ལ་མ་དེས་པའམ། དེས་པ་བྱངས་པ་ལ་འདོད། དང་སོ་ལྟར་ན།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། ཚད་མ་མིན་པ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པའི་རྒྱན་འགགས་ཁ་མ་ཉམས་སུ་
སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཅམ་དང་སྤང་དོར་སྟོན་
པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་སྤེ་སྟེ། དེས་པ་འདྲེན་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤེ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེས་པ་བྱངས་
པའི་སྐྱོན་ས་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཏེ་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་སྲིད་དོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་
ཡང་། སོ་སོ་སྤེ་བའི་མངོན་སུམ་ནི། །དེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟོག་གྲེད། །ཅེས་སོ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་
ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཡང་བཤད་དེ། གཏུན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤེ་དོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་བྱ་
དགོས་པའི་སྲིད་དོ། །གཞན་ཡང་། སྤར་སྤོང་བ་ནི་འཇིག་པ་ན། །ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་རྩོད་པའི་
གང་ཟག་གི་དོར། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིད་དང་། ཡིད་གྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་གང་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་འཚད་པ་ཤིན་ཏུ་འཇུག་ལོ། །སྐྱེ་འཇིག་མངོན་སུམ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་
བཤད་

༩༡༠༩ བ ༽

རྣམས་རྣམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རྣམས་དགོས་པ་ནི། ལྷོག་པ་ལ་སློབ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་
རྣམས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་དག་འཛིན་དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་བྱམ་མེད་ལ་
མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སྲུང་མིན་པས། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སྲུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཡོད་དོ་ལོ། བྱམ་མེད་ལ་མངོན་གསུམ་མིན་པ་ལྟར། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡང་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་
དེ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ས་སྤྱོད་ལ་མངོན་སྲུང་དུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱམ་མེད་ལ་སློབ་འདོགས་
གཙོད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་ལ་མངོན་སྲུང་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། གཏུན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
ལ་མངོན་སྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པས་དབང་སོའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཏུན་ཚིགས་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡང་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་མེད་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་
སྲུང་ཡང་ཚོས་ཅན། མེད་ཤེས་བྱ་ཚ་བ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་ཁ་དོག་ལ་ཚད་མར་སོང་
སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལ་སློབ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྤྱིར། གཏུན་ཚིགས་ཀྱང་པལ་རོལ་སོའི་ཉིད་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་དང་
མཚུངས་སོ། །འདོད་ན་མེད་ཤེས་བྱ་ཚ་བ་སྤོང་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤོང་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདི་ཚད་མ་མདོར། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་གོ། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་
འདིར་ཡང་། སྤྱི་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །ཁ་དོག་འཛིན་པ་ཤེས་བྱ་ལ། །ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་
ཟེར། །རྒྱ་ཚོས་མངོན་སྲུང་ཡིན་པར་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དབང་སོ་གཅིག་གིས་སྤྱི་
མཆེད་ཤེས་མི་མཐུན་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་སྤིད་པར་ཐལ། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཤེས་བྱ་ལ་ཚད་
མར་སོང་བ་སྤིད་པའི་སྤྱིར། མངོན་ལས། གཉིས་བརྒྱུང་འགྱུར་མེད་རྣམས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉིན་
བར་བྱམ་

༩༡༥ བ ་།

བའི་གཟུགས་མཐོང་། མཚན་མོ་སྲུང་བའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་བའི་ཚོ། ལ་དོག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཚོས་ཅན། རེག་
བྱ་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། ལ་དོག་གི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་སྲིད། རྣམ་ངེས་ལས། མིན། ཤེས་ལ་ལ་དོག་སྤང་སྲིད་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སློན་པ་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་སྲི་སྲེ། ཚད་
མ་ནི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྲི་བའི་སྲིད། ཚད་མ་མངོན་སྲུང་དང་། རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
གཞལ་བྱ་རང་སྲི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད་རོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཏེ། མངོན་སྲུང་
སློག་གྲུར་ལ་མི་འཇུག་རྗེས་དབག་མངོན་གྲུར་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་དང་། རྟོགས་པ་པན་ཚུན་རྟེན་པའི་སློན་
དུ་ཡང་འགྲུབ་ཏེ། ཚད་མའི་དབྱེ་བ་འགྲུབ་པ་གཞལ་བྱའི་དབྱེ་བ་གྲུབ་པ་ལ་སློབ་ཤིང་། དེ་འགྲུབ་པ་ཡང་ཚད་
མའི་དབྱེ་བ་གྲུབ་པ་ལ་སློབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་། མི་ལུས་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་
རྟེན་པར་མི་འགྲུབ་ཏེ། གལ་ཏེ་རྗེས་དབག་མངོན་གྲུར་ལ་མི་འཇུག་པས་སློན་ཡོད་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ནས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སོ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མིན་ལ།
མངོན་གྲུར་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། སློབ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཟུང་ཡང་མངོན་
གྲུར་གྱི་སྲི་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་ག་ལ་ཡོད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་གཉིས་སུ་ངེས་
པས། གཞལ་བྱ་སྤང་བོ་གསུམ་པ་ལྷུགས་ལ་ཞེགས་པའི་སྲིད་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གྲུབ་བོ། །ཡང་གཞལ་
བྱ་སྲི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྟགས་ལས་ཚོགས་དོན་འཇུག་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་
མ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྲིད་རོ། །བྱས་པའི་རྟགས་
ལས་སྲི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

༼ ༡༠༩ བ ༽

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་འཇུག་བ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་གཞུང་གི་
ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པས་
དངོས་པོ་ཡང་འཇུག་ལོ་སྟུང་ན། གཞུང་གི་གཉེས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྟག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉེས་
སུ་ངེས་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཅིག་ལུས་རང་སྐྱི་གཉེས་ཀ་འཇུག་པའི་སྲིད་
རྒྱུ། །གཞུང་གི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞུང་གི་སྐྱི་མཚན་ཡིན་ན་
དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །ཁོ་བོས་ནི་སྐྱི་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་
སྐྱེ། །ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྐྱི་དང་དངོས་པོ་འགལ་བར་མི་བརྗོད་དོ། །གཞུང་གི་སྐྱི་མི་རྟག་
པར་མཚན་པ་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་འཇིག་པར་འདོད་པ་དང་། གཞུང་གི་སྐྱི་མཚན་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་
ཁྱབ་པར་སྐྱབ་པར་ཡང་འགལ་བར་སྐྱར་དོ། །ཁོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་ཡང་དངོས་པོར་སྐྱེ་ལ། མ་དཔྱད་
པ་དང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་སྤྱོད་པས་མི་འགལ་ལོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་བྱུང་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པའོ། །རྟོག་བྱུང་དང་མ་འཇུག་པ་གཉེས་སྟོས་པ་ནི། རྟོག་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྐྱར་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྐྱར་གཉེས་སོ་སོར་བསལ་བའི་དོན་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་འཇུག་པ་
སྟོས་པས་རྟོག་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་འཇུག་པའི་སྲིད། དེས་ན་རྟོག་བྱུང་སྟོས་པ་དོན་མེད་ཅེ་
ན། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། རྒྱུ་བྱུང་པ་སོགས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྣམས་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་བྱུང་
མིན་ཏེ། དེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྐྱར་ནས་འཇིག་པའི་སྲིད་ཞེས་སྐྱི་
བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཚེད་ཡིན་ལོ། །མ་འཇུག་པའི་དོན་ནི་རྟོག་མེད་འཇུག་རྒྱུས་མ་སྤྱད་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་
ལས། རབ་རིབ་དང་སྐྱར་དུ་སྐྱོར་བ་དང་། སྐྱར་

༩༡༡༠ ན ༽

ལྷགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པས་འཇུག་པར་མ་སྐྱེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའལ། སེམས་ཚམ་
པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཤེས། འགའ་ཞིག་ཚོས་མཚོག་གི་དགོངས་པར་བསམ་ནས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་
གི་སེམས་ཚམ་པའི་མིན་ཏེ། འདི་མདོ་སྡེ་པ་ཞེ་གའི་སྐྱེ་མོང་གི་མཚོན་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་ཚམ་པ་ལ་
དབང་མདོན་དང་ཡིད་མདོན་གཉིས་ཉོག་བྱས་མ་འཇུག་པར་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཏེ། རོན་སྣང་གི་སློབ་ཐམས་ཅད་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་རོན་སྣང་གི་བག་ཚགས་ཀྱི་མཐུ་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྲིད། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པ་ཡིན་པས་ཉོག་བྱས་དུ་མི་རུང་ལ།
རོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤང་འཇག་པར་སྣང་བ་ལྟར་རོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྲིད་
ཡུལ་ཅན་འཇུག་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མིན་ཏེ་འདིར་ཉོག་བྱས་ནི། སྐྱོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་དང་བྱས་
བ་དང་། མ་འཇུག་པ་ཡང་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱི་ཉོག་མེད་འཇུག་རྒྱས་མ་སྐྱེད་པ་ཚམ་ལ་འདོད་ལ། དེ་དག་ནི་
སེམས་ཚམ་པ་ཡང་རོན་སྣང་གི་སློབ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །འདིར་ཡང་། མདོན་སྐྱེ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེ་
ལྷགས། །བྱེ་བྱུག་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཚམ་པའི་ལྷགས་ལ་དབང་མདོན་
མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། འདིར་རོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྣང་པའི་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རབ་
རིབ་མདོན་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་འགྲུབ་མདོན་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་བཞག་སྟེ། རོན་དམ་པར་རྣམ་པ་གཉོད་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་ལྟེ་
རོན་མེད་པའི་སྲིད་དང་། དབང་མདོན་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་རོན་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྲིད་
དང་། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །ཐ་སྣང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་མདོན་བཞེད་
དེ། བག་ཚགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་བརྟན་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
པ་གཟུང་རོན་ལ། ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་དོས་བརྒྱུད། དེས་སློབ་འདོགས་ཅི་ལྟར་གཙོད་པའི་

༩༡༠ བ ་།

ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློམ་མི་བསྐྱབ་པའི་
ཤེས་པ་དང་སྤྱད་མ་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་
ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱན་མཁས་པས་གཉིས་པོ་སྤྱེ་སྤྱེས་ནས། མི་བསྐྱབ་པ་ཐ་སྙད་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་
གསལ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱོད། །ཚོས་མཚོག་གིས། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་
ཡོངས་སུ་གཅད་ནས་འཇུག་པ་ན། དོན་བྱ་བ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ཚིགས་གསུམ་གྱིས། རོ་བོའི་
ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་
པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལོ། །དེ་ལ་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་
གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་
གཅོད། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ཞེས་འདོད་དོ། །བྲམ་བེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ནི་
བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱད་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ། འཛིན་
སྤངས་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་སློབ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མི་
སྐྱབ་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སྟོན་
ནས། དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་ཅུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་
གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉིས་པོ་ལ་རྣམ་དབྱེད་སོ་སོ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལས་རང་
གིས་རྣམ་དབྱེད་སོ་སོ་ཡོད་པར་འདོད་པས་བསལ་ལོ། །ཡང་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་པའི་ལན་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཞག་པས་བྱི་
བའི་ལན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བསྟན་རྒྱ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
དོ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་གྱིས་མཚོན་བྱ་སོ་སོ་བ་གཉིས་མཚོན་པར་འདོད་པས། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་

༩༡༡ བ ་༽

རང་གི་ཡུལ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་སློབ་ནས། ཐོག་མར་རང་མཚན་སློབ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་འགོག་
པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སྲིད་དང་། དགག་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགག་
གཞི་དངོས་པོ་སློབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འགའ་ཞིག་ཚད་མ་རང་མཚན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
འདོད་ན། ཉེ་བར་སྦྱང་བ་དང་དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། ལྡོག་ཤིང་འགྲོ་སྐྱང་ལ་བྱུང་ཆེས་ཏེ། གཉིས་
པོ་འང་དུང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་སྦྱང་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཚོས་
ཅན། མི་བསྐྱུ་བ་མིན་ཏེ། རང་གིས་ཡུལ་རི་ལྟར་བསྟན་བ་ལྟར་བྱུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱུ་བའི་དོན་མི་
ཐོབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཉེ་བར་སྦྱང་བ་བསྐྱུ་བའི་སྲིད། །མདོན་སུམ་ལྟར་སྐྱང་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་
དེས་སློབ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རི་ལྟར་སེལ་ཚུལ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་ལྡོག་
བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། རང་ཡུལ་ངེས་པའི་སློབས་ཀྱིས། ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་
མིན། །སྲིད་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ངེས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་
པའོ། །ཡང་དག་པའི་ངེས་པའི་འགའ་ལྷ་སློབ་འདོགས་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་
དུ་རྟོག་པའི་སློབ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི་ངེས་པའི་བསལ་
བྱ་སློབ་འདོགས་མིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སློབ་འདོགས་སེལ་བས་མ་
བྱུང་སྟེ། སློབ་བྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚོ། སྐྱར་མ་རྟོགས་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་འདོགས་
མ་བཅད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དུ་བ་སློབ་བྱུང་དུ་མཐོང་བའི་རྟོགས་ལས་ལ་མེ་སྐྱན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན།
སློབ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ལའི་སྐྱེད་གི་མེའི་ཚོས་མ་ལུས་པ་རེལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་སྐྱང་བས་མི་འཇུག་པའི་སྲིད།

༼ ༡༡༣ བ ༽

གསལ་བྱ་སློབ་འདོགས་གང་ཞེ་ན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་
ལོ། །སློབ་འདོགས་སེལ་ཚུལ་ཡང་། སློབ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཚད་མས་སུན་སྤྱང་ནས་ཚད་མའི་བྱེད་
བ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སློབ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་བ་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ཡུལ་སུན་སྤྱང་མེད་བར་
ལྷོ། །དེ་སློབ་བར་ནི་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དེའི་ཡུལ་སུན་མ་སྤྱང་ན་དེས་དེ་སློབ་བར་མི་རིགས་བར་བཤད་
དོ། །ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དེས་བ་དང་སློབ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དང་དུས་གསུམ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
བརྟགས་པའི་ཚོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གཞོད་དེ། ཞེས་བས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བར་བཤད་བ་ནི།
དེས་བ་དང་། སློབ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་མི་གཅིག་པར་ཐ་དད་ན། བསལ་བྱ་སེལ་
བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱིའི་སྤང་བ་དང་ནང་གི་སུན་བ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་ན། ཡང་དག་པའི་དེས་བ་
ལ་ཡུལ་ཡོད་བ་ལྟར་དུ་སློབ་འདོགས་ལ་ཡང་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་དེས་བ་དང་ཡུལ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཚོད་ན། འདིར་ཚོད་པ་དེས་མི་གཞོད་དེ། སྐ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་དེས་ཤེས་དང་། སྐ་རྟག་འཛིན་གྱི་སློབ་
འདོགས་གཉིས་ཚོས་ཅན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་དེ། ཞེན་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཞེན་སྣངས་དོན་
དང་མ་སུན་མི་མ་སུན་ཐ་དད་བ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེས་ཤེས་དང་སློབ་འདོགས་ངོ་བོ་གཅིག་
གམ་མི་གཅིག་གལ་ཏེ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རལ་གྱིའི་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཞོད་བ་
བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་མི་གཅིག་ན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་གྱི་མི་ཤེས་བ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚོད་པ་འདིས་འདིར་མི་གཞོད་དེ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་དེས་ཤེས་དང་
བསལ་བྱའི་སློབ་འདོགས་གཉིས་ཤེས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱ་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཉིས་པོ་
དུས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་དུས་གཅིག་ན། རྟག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དུས་ཐ་
དད་ན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཚོད་ན། ཚོད་པ་འདིས་

༩༡༡ བ ༽

འདིར་མི་གཞོན་དེ། གཉིས་པོ་དུས་ཐ་དད་པས་སྤང་བ་མེད་ཀྱང། ལྷོའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སློབ་འདོགས་སྦྱེས་
ནས་སྦྱིས་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་རྒྱང་བའི་ངེས་ཤེས་སྦྱེས་པས། སློབ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཚད་པས་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་
སློབ་འདོགས་བསལ་ཞེས་ཐ་སྦྱང་འདོགས་པའི་སྦྱིར་རོ། །མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་དོན་གཏུག་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། གངས་ངེས། སྤོར་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་རྒྱལ་ས་
ཡང་དག་ཤེས་པ་ཙམ་ཚད་མའི་དབྱེ་གཞི་མིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མིན་ཡང་ཡང་དག་ཤེས་
པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚོས་ཙན། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རིགས་པས་
བཀག་ཏེ། ཚད་མ་མིན་པའི་སྦྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྤང་གི་ཚད་
མ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་
མ་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་ཏེ། སྦྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་དབྱེ་གཞིར་འདོག་དགོས་ན། དབྱེ་བ་
གཞན་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་ཚད་མ་གཉིས་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པའི་
སྦྱིར། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མདོན་སུམ་དང་རྗེས་
དབག་གཉིས་སོ། །དོན་གཉིས་པོ་བྱས་མི་རྟག་ལྟར་གཅིག་ཡིན་ནམ། བུམ་སྒྲུམ་ལྟར་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་
དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། ལྷ་བ་དང་བསེལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གངས་སམ། གང་ཡིན་ཞེ་
ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལྷ་ན་ལྷོ་ན་རེ། མདོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་སློབ་ཆ་
དངོས་པོ་ཡིན་ལ། རྗེས་དབག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེར་
འདོན་རྗེས་དབག་ཀྱང་དངོས་པོར་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མདོན་སུམ་དང་
རྗེས་དབག་ཚོས་ཙན། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་རོ། །

༼ ༡༡༣ ན ༽

དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། དུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ལྷོག་གཅིག་མིན་ཏེ། བཤེན་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་ཆ་མིན་ཞིང་། བཤེན་ལ་རྗེས་དཔག་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ལ་མངོན་
སུམ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རྟོག་། རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། དུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཅམ་དང་
རྗེས་ཐ་དད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རྟོག་། ཤེས་པ་རང་སྤྱད་པ་ལྟེ། དེས་ན་རྗེས་དཔག་སྤོང་འོ་བོར་
གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཅམ་དང་རྗེས་གཅིག་ལ། དུལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སོ་རང་ལྷོག་ཐ་དད་
དོ། རྗེས་དཔག་དེ་རང་དུལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མིན་ཡང་། ཤེས་པའི་རོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་ཡིན་
བས་སོ། ཤེས་སུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལྟེ། རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། དུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་
རིག་ལས་རང་ལྷོག་ཐ་དད་པའི་སྲིད་ཟེར་ན། རྒྱབ་པ་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན་དུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་
ལས་རང་ལྷོག་ཐ་དད་ཀྱང་། ཤེས་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད། དེས་ན་རང་
ལྷོག་ཐ་དད་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་དུ་གནས་སོ། རྗེས་དཔག་རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་ཅམ་དང་རྗེས་
གཅིག་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པས། མངོན་སུམ་ཅམ་དང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ཞེ་ན། རྗེས་
ཐ་དད་དང་རྗེས་ཐ་དད་པས་ཅམ་སོ་དང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་ན། ཅན་ཅན་ལྷ་བ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པས། ཤེས་ཅམ་དང་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་སོ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་གཅིག་པས་ཅམ་སོ་དང་རྗེས་གཅིག་ན། ལྷ་བའི་སྤོང་དུམ་ལྷ་བ་དང་
རྗེས་གཅིག་པས་ཤེས་ཅམ་དང་རྗེས་གཅིག་དུ་ཐལ་སོ་ཞེ་ན། འདོད་པའོ། ཤེས་སུམ་པ་གྲངས་ངེས་པ་ལྟེ། ཚད་
མའི་གྲངས་ངེས་དཔྱོད་པ་ན་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། བཤེན་ལ་བྱ་རང་སྲིད་གཉིས་སུ་
ངེས་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རྟོག་། འོ་ན་ཚད་མ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་གི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་
ངེས་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་ཚད་མ་ཚད་མར་མི་འདོད་པས་སྲོལ་ལས་གྲོལ་སོ། འདིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་
པ་དེ་ལས་གྲངས་བཤེན་མངོན་སུམ་གཅིག་སྤྱད་ངེས་པ་ཡང་བཤེན་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞེ་དང་ལྷ་ལ་
སོགས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་།

༩༡༣ བ ་།

གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཚུལ་ལས་གཞན་པའི་གཞན་པ་
བྱེད་པ་ལས་གསུམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། བཞི་བ་སྐྱོད་པ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་མིང་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡི་གེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་པ་བཤད་པའི་མིང་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་སོགས་འཇུག་པའི་མིང་
རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་ཉིལ་འཕྱང་དམ། འཇུག་མེ་མོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བྱེད་
བྱུང་། །མི་འགལ་བའི་སྐྱེ་བམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བྱེད་བྱུང་། །འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་ནི་སྤྱི་གསུམ་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་བཤད་ན། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་མཚོ་སྐྱེས་
སོ། །དེ་ལ་སྤྱི་གསུམ་ཏེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདམ་མོ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐྱམ་ལས་སྐྱེས་པའི་
བདམ་མོ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་
སོ། །སྤྱིར་དེ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་
ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་མོད། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་ལ་མི་འཇུག་པས་སྤྱི་བཞིར་
མི་བགྱང་ངོ། །བཤད་པ་དང་འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དེ་དག་ལ། ལྷ་སྐྱེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་
ལ་མི་ལྟོས་པ་མིང་གི་སྐྱེད་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིས་སྤྱི་གསུམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད། །འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི། སྤྱི་སོ་སོ། ཡུལ་ནི་དབང་སོ་ཡིན་པས། དེའང་སྤྱིར་མངོན་ལས།
ཨིན་ཨ་དང་ཡའོ་ཞེས་ཟེར་བས། སྤྱི་ཉི་ཨི་ཨ་དང་། ཡ་གཉིས་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ། ཨ་བརྗོད་པའི་དོན་ཉོ་ཞེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མི་མངོན་པར་བྱས་ལ། ཡ་ཉ་ལ་སྐྱེད་བས། ཨ་ལྷ་ཨ་ཉའི་སོག་ཏུ་བྱིན་པས་སྤྱི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་དབང་རྟོན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། བཤད་ན་དབང་སོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འཇུག་པའི་ནི་དོན་
རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་

༧༡༧ ན ་།

ལྷ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་།
རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ། དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་
བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །རྗེས་དབག་གི་སྐྱའི་ཨ་བུ་འི་སྲིད་ས་སམ་རྗེས་སྟུ། མ་ཏའི་འཇུག་
བའམ་དབག་པ་སྟེ། རྟགས་མཐོང་། འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སྟུ་སྲིད་ཚུལ་གྱིས་དཔོག་པས་ན་རྗེས་དབག་
གོ། །ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་
དབག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཛད་པས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལོར་བྱའི་འོད་ལ་ལོར་བྱ་འཛིན་
པའི་སྟོ། །ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོ་སྟགས་ལ་འཇུག་ཡང་ལོར་བྱ་ཅམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །དུལ་བ་ལྟ་
དུས་ལ་འཇུག་པ་ནམ་གྲུང་ལ་ཉིན་སྟེད་དུ་འཇུག་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིན་སྟེད་ཀྱི་དུས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་
མར་འདོད་དོ། །རྟོག་ལོ་རྩ་བ་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དུང་སེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་དོག་ལ་འཇུག་ཡང་དབྱིབས་ལ་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྤང་གི་ཤེས་པ། བརྟེན་པ་སྟོད་པའི་ཆ་ལ་འཇུག་ཡང་། རྟོན་ཁ་དོག་
ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལོར་བྱའི་འོད་ལ་ལོར་བྱར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཚོས་ཅན། ལོར་བྱ་
ཅམ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། ལོར་བྱ་རང་མཚན་སྤང་བ་མེད་པའི་སྲིད། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་
འབྲེལ། །གཞན་ཡང་དུང་གི་ཁ་དོག་སེར་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཚོས་ཅན། ལྟོད་ལ་དུང་གི་ཁ་དོག་སྤང་བར་ཐལ། དེ་དང་
རྗེས་གཅིག་པའི་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་
ཅན། ལྟོད་ལ་ལྷོན་ཤིང་སྟོད་པ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ལོར་བྱའི་འོད་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ངེས་ན། རྗེས་དབག་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་
དོ། །རྒྱན་མཚན་པོ་དང་། རྟོག་ལོ་རྩ་བ། དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ནི།

༼ ༡༡༤ བ ༽

དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དགེ་མ་ཤེས་
བས་རྒྱུའི་ཚོས་དཔོག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཇུག་བར་བཅད་བས་སོ། །ཡང་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇིན་པ་ལ་ལུས་
དབང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དུང་གི་ཁ་དོག་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་སྤང་ནས་འཇིན་
པའི་སྲིད། ཡང་དུང་གི་ཁ་དོག་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། དུང་གི་རེག་བྱ་འཇིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ།
ཁ་དོག་ལས་རེག་བྱ་དཔོག་པ་རྒྱུའི་ཚོས་དཔོག་པར་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྲིད། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། །རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་
སྟེ། །དུ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ལོ། །འཇུང་རིན་ཆེན་གྲགས། རྟོག་པ་ཡུལ་སྟོ་
རྒྱུ་བྱི་བུམ་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་མིག་ཤེས་བུམ་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དུས་
སྲིད་འི་སྟོག་ཆགས་ལ་སྲིད་འི་སྟོག་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་དང་། རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྤུང་བའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་
དམར་པོར་འཇུག་པའི་ཚེ། མིག་ཤེས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་དམར་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ།
དུང་སེར་པོར་སྤང་བ་དགྲིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ལོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་
ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་། བུམ་གཟུགས། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་
དམར་པོ་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོན་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྲིབ་སྟེ། རྟོན་དོན་རང་
མཚན་ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་།
སྟོན་འཇིན་མིག་ཤེས་མ་འཇུག་པ་སྟོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །འཇུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ན་དེ། རྟོག་པ་
སྤུང་བའི་དམར་པོ་ལ། བུམ་པའི་དམར་པོར་འཇུག་པའི་ཚེ། མིག་ཤེས་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན།

༼ ༡༡༥ ན ༽

དུང་སེར་པོར་འབྲུལ་བའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་ན། དེའང་མིན་པར་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་
མཚུངས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ལྷུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་
དགག་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ཞོར་བུའི་འོད་ལས། ཞོར་བུ་རྟོགས་པའི་སློ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། ཞོར་བུ་རྟོགས་སུ་
བཀོད་ན། རྟོགས་ཅན་མེད། ཞོར་བུའི་འོད་མི་འགྲུབ། འོད་ཅམ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ས་ལུའི་སྣ་གྱུ་འམ་རྟོགས་ལས་
ས་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འབྲས་རྟོགས་པའ་ཚེར་འབྲུལ་བར་ཐལ། ས་ལུ་བཀོད་ན་རྟོགས་དང་རྟོགས་
ཅན་མེད། ས་ལུའི་སྣ་གྱུ་མ་གྲུབ། སྣ་གྱུ་ཅམ་མ་ངེས་པའི་སྲིར། གལ་ཏེ་ས་ལུའི་སྣ་གྱུ་འབོད་ན། དེའི་ཚེ་ས་
ལུས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྦྱ་རིས་ཟེན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། ཞོར་བུ་འབོད་ལ། དེའི་ཚེ་ཞོར་བུས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་
སྦྱ་རིས་ཟེན་པས་ག་ལ་འགལ། དན་འབག་པ། དུ་བའི་ལ་ལ། རྟོགས་པའི་མེ་དཔོགས་པ་ན། རྟོགས་དང་སྦྱུབ་བྱ་
འབྲུལ་ཡང་། རོན་མེ་ཅམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར། ཅང་ནག་པ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་བ་ཚོས་ཅན། རྟོགས་
པའི་མེ་ཡོད་དེ། རོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར། དབང་སྦྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་
ན། ཚྲོམ་ཚོད་ཀྱིས་རྟོགས་དང་། སྦྱུབ་བྱ་འབྲུལ་ན་ཡང་། སྦྱུབ་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་
བུ་དེ་རྟོགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟའི་རྟོགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་པའི་སྲིར་ཏེ། རྗེས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་
བ་དང་། རྟོགས་པའི་མེ་དང་། རོན་དམ་པའི་དུ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར། བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་སྦྱུབ་ཚོད་ལ་མི་
རྟོགས་པའི་མེ་ཅམ་བསྦྱུབ་བྱའི་ཚོས་དང་། དུ་ཅམ་རྟོགས་སུ་སོང་འོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁྲད་པར་བྱེད་ཚོས་རྟོགས་
པ་དང་། རོན་དམ་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་

༼ ༡༡༥ བ ༽

དོན་རྟོགས་པའི་ཚོ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན། དང་པོ་ལྟར་ན།
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མ་སྐྱུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ན་སྐྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་
པ་ཤེ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ། རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་
ཀས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པར་སྐྱེ་བ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་
ཤེས་པར་བཟད་པའི་སྲིར་ཉ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་
ཉིད། །ཅེས་དང་། རྒྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། རྒྱད་པར་གང་ལ་
རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །རང་རིག་ལ་ནི། དོན་བྱེད་པར་
སྤང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་དེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་། རྗེས་དཔག་
ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོ་པའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ཉ་སྲིས་ལ་
དངུལ་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཉ་སྲིས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་
མངོན་སུམ་རྣམས་གཞལ་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གང་
ཞེ་ན། མའི་རྣམ་པ་སྤང་ནས་བདེན་རླུན་ཐེ་ཚོམ་བཟ་ན། བཙོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་
མེར་ངེས་པའམ། ཡང་ན་དོན་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ཡང་། བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་
མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་རིས་ཟེན་ནས་ངེས་པའམ། རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ལ་གཉིས། དམར་
འབར་བར་སྤང་ཡང་རླུན་པར་དོགས་པ་ལ་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པའམ། མའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་
སྐྱེ་མཚེད་གཞན་གྱི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་
གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་། ངེས་བྱེད་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་ གཅིག་ན་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

༩༡༦ ན ་།

གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས་གཞན་དངོས་པོར་
མི་འགྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཤེས་ཀྱི་དེ། རོ་བོ་ལ་བརྟགས་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། །གཞན་ལས་ངེས་
ཀྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཚོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། གཞན་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཡང་མི་འཐད་ལ། སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ལ་བཏེ་
དག་གིས་ནི། མངོན་སུམ་རྟོགས་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཅམ་ཀྱི་ཚད་མར་འགྲོ་ལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ལུས་ན། རང་ལས་ངེས་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་ངེས་
ཤེས་འདྲེན་མི་ལུས་པར་ཚད་མ་སྲི་མས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པས། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་སྲུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་རྩོད་པར་བྱས་པས་འཁྲུལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ངེས་པ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་
རོ། །བཞི་བ་དེས་དགག་སྐྱབ་ཅི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བུ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་དེ། ལྷང་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། འོན་
ཀྱང་མངོན་སུམ་ཀྱིས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། རྗེས་དབག་སྟེ་གཞན་སེལ་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པས་དགག་སྐྱབ་
བྱེད་པས། སེལ་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཡོད་ལ། སེལ་བའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཏེ། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ནི། དོན་ལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །འདིར་ཅུང་བྱད་དཔྱད་ན། དགག་སྐྱབ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་
དགག་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་གཞིའི་དགག་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་སྟོགས་ཚོས་ཅན། དགག་པ་མིན་པར་ཐལ།

༼ ༡༡༤ བ ༽

མཚན་ཉིད་དེ་མིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་དང་། དགག་བྱ་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
བྱམ་པ་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་དང་།
མེད་དགག་གོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་དངོས་མིང་གིས་སྐྱབ་པ་
འཕེན་པའོ། །འདི་ལ་སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། རོན་གྱིས་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱམ་པས་དག་
པའི་ས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚིག་གིས་འཕེན་པ་དང་། སྐབས་གྱིས་འཕེན་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། འདི་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྲམ་ཟེ་བཀག་ནས་གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྲིད་རོ། །རྟོག་གི་
འབར་བ་ལས། མིན་པ་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་དེ་དང་འབྲ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་བྲམ་ཟེ་བཀག་ནས་བྲམ་ཟེ་ལས་
གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆད་པ་པོའི་བསྟན་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་
ཤེས་འདོད་མཐུན་པ་ལ། མེད་དགག་གྲང་བརྗོད་གྲང་། མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་སློབ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་
པོས་སྦྱང་བ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། བདེན་མེད་གྱི་སྦྱང་བའི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་སྦྱོང་ནས་དེས་པའི་ཆེ་ན། རང་
བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལས། བདེན་བྲལ་གྱི་སྦྱང་བ་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། བདེན་བྲལ་གྱི་སྦྱང་བ་
ཤེས་པར་འདོད་ནས་དེས་པའི་ཆེ་ན། རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་མེད་དགག་ནི།
དགག་བྱ་རྣམ་པར་གཙོད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་སྐྱབ་པ་མི་འཕེན་པ་སྟེ། བདག་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་
གཞག་ལ། སྐྱོད་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སློབ་སྦྱོར་གྱི་ཡིན་པས་དགག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷོག་པ་
བསྐྱུས་པ་ལས། གང་སྲིད་གང་ཡང་སློབ་བྱེད་པས། །དགག་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དགག་པའི་
སྐྱོབ་པའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ་མེད་དགག་

༩༡༧ ན ་།

དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་འདོད་པའི་
དུས་ན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྟན་པ་པོ་ལག་ལེན་གིས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་ཡོད་
པར་སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་། བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སེལ་བའི་སྤྱིར་དང་། བདག་མེད་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷོག་
པ་བསྐྱུས་པ་ལས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དག །སེལ་འདོད་དུས་ན་མེད་པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །མ་ཡིན་པ་
དགག་པའི་སྐྱ་ནི། ཚོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འདོད་པའི་དུས་ན་འབྱུང་སྟེ། ལྷོག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས།
དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་འདོད་ན། །མ་ཡིན་དགག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དགག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་དགོས་
པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མེད་དགག་གི་སྐྱ་ནི། གཙོ་བོར་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་སོགས་ལྷོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། མ་
ཡིན་དགག་གི་སྐྱ་ནི། གཙོ་བོར་འདོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས།
གཞན་གྱི་འདོད་པ་སེལ་བ་ནི། །མེད་པ་དགག་པའི་དགོས་པ་སྟེ། །རང་དོན་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ལ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་བྱུང་བར་ཡང་། ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་ལ་འཛོག་པ་མིན་ཏེ། ལུམ་པ་
མིན་ཅེས་པའི་སྐྱས་ཀྱང་། མེད་དགག་སྟོན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་མེད་པའི་ལུང་པོ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བདག་
མེད་ཅེས་པས་ཀྱང་། སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱབས་དང་། ལྷགས་དང་། སྟོན་པ་པོའི་བསྟན་
འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་ལས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དགག་བྱ་སྐྱོ་ལུལ་དུ་
འཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་རྣམ་པ་འཤར་བའི་སྐོ་ནས་དངོས་སུ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཚོས། དབྱེ་ན་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
པ་དང་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་འཛིན་སྐྱབས་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ལུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི་སྐྱབ་ཏུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཏེ། སེལ་དོར་ཡོངས་
གཙོད་དུ་བྱུབ་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༩༡༧ བ ༽

འདི་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མིན་གྱི། སེལ་ངོ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་སྲིར་ན་སེལ་བའི་སྐབ་པ་ཞེས་བྲམོ། །སྐབ་པ་
ནི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་རུས་པ་ཡིན་ལ། དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མེད་དེ། རོག་
མར་དགག་གཞི་ལམ་དགག་བྱ་སློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་སྲིར། གཞུང་གི་དོན་ནི།
སྐབ་པའི་མཚན་ཉིད། སློས་ཡོངས་གཙའ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དཔེར་ན་གཟུགས་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །དགག་
པའི་མཚན་ཉིད། སློས་རྣམ་གཙའ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྤང་བའི་སྐབ་པ་ཡིན་
ན། དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་སྲིར་དང། སྤང་བ་འཇུག་
བའི་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལ་སྐབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་
གཉིས། ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང། ཡོད་པ་གཉིས་སོ། །དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་སྐབ་པ་སྤོང་བ་དང། མི་སྤོང་བའི་སློ་
ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས། མེད་དགག་ནི། དགག་བྱ་བ་ཀག་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། མ་
ཡིན་དགག་ནི། དགག་བྱ་བ་ཀག་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་ན། སྐབ་པ་བཞི་པ་དེ་ཉིད་
བསྐྱོག་པ། དོན་མིན་པ་དང། མེད་པ་གཉིས། ཤེས་པ་མིན་པ་དང། མེད་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ནི། བུམ་
བས་དག་པའི་ས་སྤོགས་ལྟ་བུའོ། །དགག་སྐབ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང། མ་
ཡིན་དགག་སྐབ་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མས་སྐབ་པ་འགྲུབ་ལ། མེད་དགག་སྐབ་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་དང།
དེས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དགག་པ་འགྲུབ་པ། རྗེས་དབག་ཀྱང་མེད་དགག་སྐབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་
རྟོགས་ཀྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ། མ་ཡིན་དགག་སྐབ་པའི་སྐབ་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྟོགས་སོ། །དེ་
ལྟར་རྟོགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང། རོ་བོ་ཡིན་པ་དང། ཐ་དད་ལྡན་པའི་འགོག་པ་གཉིས། བདེ་བ་སྐྱབ་
བསུལ་ཡིན་པ་རང་གི་བྱེད་པས་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ས་སྤོགས་

༼༡༡༤ ན ༽

ན་སྤུམ་པ་ལྷ་སྤུ་གཞི་ལྷ་སྤུང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི། གཞི་དག་པ་བར་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དོན་
 རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། བོད་བསྐྱེས་པ་ཁ་ཅིག་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་གྱི་སྤྱི་
 རང་འགོག་ཅེས་ཏེ། དེ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ལ། དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལམ་
 རང་མཚན་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་སློབ་འདོགས་གཅོད་པ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་སློབ་འདོགས་གཅོད་པ། དེས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་
 གཞལ་བ་ན། རང་ཉིད་ལ་མེ་འཇལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའམ། རང་རིག་གིས་སློབ་དེ་འཇིན་དུ་དངོས་སུ་གྱུར་
 བས། ཡུལ་དེར་སྤྱང་ཤུགས་ལ་གྱུབ་སྟེ། སློབ་ལ་གཉིས་དང་སློབ་འཇིན་དངོས་སུ་གྱུབ་པས། ཡུལ་སྤྱང་བ་གཉིས་
 དང་སློབ་ལོའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པའམ། གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་དེར་སྤྱང་དངོས་སུ་གྱུབ་པས་སློབ་དེ་འཇིན་དུ་
 ཤུགས་ལ་གྱུབ་སྟེ། གཞན་ཡུལ་སློབ་ལོར་དངོས་སུ་གྱུབ་པས། སློབ་དང་ཉིད་སློབ་འཇིན་དུ་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པ་ལྷ་
 བྱའམ། དོན་རིག་གིས་དུ་བ་ལ་མེ་དང་། ཤུ་བ་ལ་ཤིང་གིས་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་གྱུབ་པས། མེ་མེད་ལ་དུ་མེད་དང་།
 ཤིང་མེད་ལ་ཤུ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་འགྱུབ་པ་ལྷ་བྱའོ། །དགག་པ་ལ་དབེར་བཟོད་ན། དངོས་ལོ་ལ་
 བདེན་དངོས་ཅམ་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས། རུལ་དང་སྐད་ཅིག་གི་བདེན་དངོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྷ་
 བྱའོ། །སྟོག་པ་ལ་རྟོན་པའི་སྤྱི་ལ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ལ་ཁེགས་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཅམ་སྐྱ་
 མི་རྟོག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བྱས་པ་ལ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྷར་སློབ་ལོ་མཚོང་བ་
 ལྷ་བྱ་ལ། རང་གཞན་རིག་པའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་སྟེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཤིན་ཏུ་སློབ་པ་

༩༡༥ བ ་༽

དང་བཅས་པར་རྩེ་ནག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གསུང་ཡང་དབྱེ་བའི་གཉེན་མ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ལྟེང་གི་མི་
འབྲས་པར་སྐྱོན་པ་ནི། མེད་དགག་གམ་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། དངོས་ལྷུང་ལ་ལྷགས་
རྟོགས་སུ་ཐལ། དངོས་ལྷུང་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྐྱོ་འདོགས་གཙུག་པོའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ།
དངོས་མེད་ལ་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ནི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ལ། འདི་མི་རྟེན་
བས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་སྒྲུབ། མངོན་སུམ་མིན་པའི་ལྷགས་རྟོགས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྲུར་ཏེ། རྟོག་
པ་གང་ཞེས། འབྲེལ་པ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྷན་དུ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པས་འདྲིའི་མེ་འཇམ་དུ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ཤེན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ལ་མེ་ལྷན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ལ་མེ་
འཇམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ལྟོག་པ་སེལ་དོར་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་
ཚོས་ཅན། འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་འདྲིའི་མེ་དུ་ཐལ། ལ་མེ་འཇམ་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་འོ་ལོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་རྟོགས་བྱལ་མ་འཇམ་བའི་ཡང་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་མ་འཇམ་གྱི་རྟོགས་བྱལ་མིན་ལོ་ཞེ་ན།
རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། ལྟོ་འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོ་འདྲིའི་མེ་འཇམ་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བའི་སྤྱིར།
ལྷན་པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་སྟོན་ཏེ་རྟོགས་པར་སོང་བའི་ལྷུང་དེ་སྐྱོ་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་གང་གང་ལ་སྐྱོ་དོན་
འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་རྟོགས་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱོ་འདོགས་སྐྱོ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་ལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་གང་ཡང་
རྟོགས་པར་འགྲོ་མི་སྤིང་ཅིང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་རྟོགས་བྱལ་མ་འཇམ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདྲིའི་མེ་
ལ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་བཤད་དེ། འདྲིའི་མེ་འཇམ་ལ་སྐྱོ་དོན་མིན། །དེས་ན་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་ཤེན་ཏུ་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྲུར་ལ། དེ་འདོད་ན། དེ་

༩༡༩ བ ་།

ལ་ཕྱགས་ཉེགས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རང་རིག་གིས་སློའཇིན་དངོས་སུ་གྲུབ་པས། ཡུལ་སློབ་པོའི་རྣམ་པ་
ཕྱགས་ལ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། སློབ་པོའི་རྣམ་པ་ཞི་སློའཇིན་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་པས་དེ་ནི་དངོས་སུ་
ཉེགས་སོ། །གལ་ཏེ་སློབ་པོའི་རྣམ་པ་ཞི་སློབ་པོ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སློའཇིན་ཉམས་སློང་གི་རང་རིག་ཚོས་
ཅན། དོན་སློབ་པོ་ཉེགས་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། སློབ་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་སྲིད། མ་ངེས་ན། དེ་སྲིད་
གཞལ་བྱ་ཉེགས་པ་ཡི། །སྐྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཉིད། །ཅེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཉེགས་པ་ནི་དོན་ཉེགས་
སོ། །སྐྱབ་བྱེད་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གདུལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཏེ་དོན་གཉིས་འབྲ་བའི་
རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །དེས་ན་སློའཇིན་མཚན་གཞི། དོན་ཉེགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚན་པ་ལ། སྲོད་ལྟར་ན། དོན་དང་
འབྲ་བས་སྐར་མ་ཉེགས་ཀྱི་དོན་ལ་སློའཇིན་གཅོད་པ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་འབྲ་བས་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་ཚོས་
གསུམ་ལྟར་བཀོད་ན། ཉེགས་མ་ངེས་ཞིང་། མཚན་ཉིད་མ་སྐྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་འདི་གཅིག་ཤུས་བོད་
བསྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་པོའི་རྗེས་སློབ་བྱས་པ་འབྲུམ་སྐག་དུ་མ་བཅོམ་པར་གྲུས་
སོ། །ཡང་གཙོ་འཇིན་ཉེགས་པ་ཉམས་སུ་སློང་བའི་རང་རིག་གིས་ཕྱགས་ལ་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་འཇལ་བེར་བ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཉེགས་སློང་རང་རིག་ཚོས་ཅན། སྐྱོད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། སྐྱོད་ཚོས་ཅན། དེ་ལ་སློབ་ཏེ་ཉེགས་
སློང་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། ཉེགས་སློང་རང་རིག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མིན་པའི་སྲིད། སྐྱབ་
པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་རང་མིན་ན། དེ་ལ་རིག་པ་རང་རིག་དུ་མི་བཞག་ལ། ཡུལ་གཞན་མིན་ན་དེ་ལ་རིག་པ་གཞན་
རིག་དུ་མི་འཐད་པར་ཀུན་ལ་གྲུབ་པོ། །སློའཇིན་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཇིག་པ་དངོས་ཡུལ་ལ་རྩིའི། ཕྱགས་ཡུལ་ལ་
མི་རྩི་བར་འདོད་པའང་རིགས་པའི་གཞུང་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སློབ་པ་ཡིན་ལོ། །

༩༡༤ བ ་།

གལ་ཏེ་སྐྱོད་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ན་ཡང་། མངོན་སུམ་ལ་སྐྱོད་སྤང་བར་ཐལ་བ་དང་། དབང་
སོ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་གོ། །རིགས་པ་འདིས་རང་གི་སློང་དང་འཚམས་བར་བྱས་ལ་
རྒྱ་ཚེར་སྤེལ་ཏེ་སྤྱད་བར་བྱའོ། །ཡང་གཞན་རིག་གི་ཡུལ་སློན་སོ་དངོས་སུ་བྱུང་བས་རང་ཉིད་སློང་འདྲིལ་དུ་
འབྱུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སློན་སོ་དངོས་སུ་འཇུག་བའི་གཞན་རིགས་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། སློ་
འདྲིལ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། སློ་སློང་འདྲིལ་རང་གི་ངོ་སོ་ལ་རྟོག་བྱས་མ་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན་ཡུལ་དེ་ལ་གཞན་རིག་འབྱུགས་རྟོགས་སུ་བྱས་པ་ཉམས་བར་བྱས་སོ། །སྤྱི་མ་ལུགས་སློབ་པ་ཐ་དད་མེད་
བ་དང་། སློང་རིག་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་གོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་བས་ན།
སློན་ཉེ་རྟགས་ལ་སློབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རྟགས་ལས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་
མས་བྱུང་སྤིང་ལ། དེ་འཇུག་བའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མེད་པའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་ལ་རྟགས་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྤང་ནས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་
སོ། །ཡང་གཙོ་སྤོའི་སྐྱོད་དང་གཙོ་རྟོག་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་གཅིག་གི་དངོས་འབྱུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་མི་རིགས་
བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱོད་དངོས་སོར་ཐལ། དངོས་སོའི་འབྲེལ་ཡུལ་
ལམ་འབྲེལ་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་གཅིག་འབྱུགས་སུ་རྟོགས་ན།
བྱམ་སྐྱམ་སློ་སེར་ལ་སོགས་དངོས་འབྱུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་སོ། །མངོན་སུམ་སློབ་གྲུང་ལ་འཇུག་རྗེས་
དབག་མངོན་གྲུང་ལ་འཇུག་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངེས་པས་ཚད་
མ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་མི་ལུས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་གཉིས་འཇུག་ལ། གཞལ་བྱ་མངོན་གྲུང་སློབ་
གྲུང་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཅིག་འཇུག་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་རྟགས་

༼ ༡༣༠ ན ༽

ལ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ནམ་རྟགས་མེད་པར་སྐོག་གྲུར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐོན་འཇམ་
པའི་དབྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟད་པར་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མ་སྟོན་སོ། །ཡང་མ་དབྱུང་པའི་མཁས་
པ་རིགས་པ་སྐྱ་བ་ལྟར་འཚོས་པ་དག་ན་རེ། ཚད་མས་བྱམ་སོགས་བཅད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་མ་ཡིན་
བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་བའང་འདྲིལ་རྟོན་སྐྱ་བའི་ཐབས་ཏེ། ཅི་
བྱམ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་དགག་པ་བྱམ་པའང་བྱམ་མིན་ཡིན། བྱམ་པ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
བྱམ་མིན་ཡིན་ན། བྱམ་མིན་མ་རྟོགས་པས་བྱམ་པའང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། སྲར་མ་མཁུན་གྱིས་གདམས་
པར་བྱོས་ཤིག ཡང་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མིན་བཅད་བྱ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱུང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་གཅིག་ན་བྱམ་པ་སྐྱར་བ་ན་བྱམ་མིན་བཀག་པའང་སྐྱར་བར་ཐལ་
སོ། །འདོད་ན། དགག་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བྱུང་མེད་པ་དགག་པ་དེ་དངོས་མེད་དུ་སྲིད་རང་
ཡང་འདོད་པས་སོ། །གང་ཡང་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བྱུང་
པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཡང་མདོན་སྐྱམ་རྟོག་བྱལ་དུ་མདོན་སྐྱམ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་བཀག་པ་
མ་རྟོགས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་སྐོན་གྱིས་མི་གོས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་སྐྱ་དོན་མི་འདྲིན་པར་རང་སྲོང་རང་གིས་གྲུབ་
པ་ཉིད་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་རྟོག་པ་བཀག་པའི་དགག་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། དེ་མདོན་སྐྱམ་
གྱིས་མི་འགྲུབ་ལོ། །གྲུབ་ན། མདོན་སྐྱམ་ཚོས་ཅན། སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་མིན་བཀག་ནས་དེ་རྟོགས་
པའི་སྲིར་ཏེ། སེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས། སྐྱབ་པ་མེད་ལས་བྱུང་ན་ནི། གཞན་གཅོད་སེལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་
སོ། །རིགས་པ་སྐྱ་མ་ཡང་འདོན་པ་ཁ་སྐྱར་ལ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དག སྐོའི་དངོས་ཤུགས་ནི་
ཚད་མ་དང་རྗེས་ཤེས་ལ་བཞེད་ལ། དཔེར་ན་སྐོ་འདྲིན་དང་སྐོན་པོ་ངེས་པ་

༼ ༡༩༠ བ ༽

ལྷ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་གམ་དེའི་རྗེས་ཤེས་ལྷ་བུའམ། དངོས་པོ་འདི་ཡུལ་འདི་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་གཞན་ན་
མེད་པར་ངེས་པ་ལྷ་བུའམ། སྤྲིའི་དངོས་ཤུགས་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ལྷོག་པ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པ་ལྷ་
བུའོ། །དོན་གྱི་དངོས་ཤུགས་གཞི་འདི་ན་སྤང་བ་ཡོད་པས་ལུན་པ་མེད་པ་ལྷ་བུའོ། །དེས་ན་དངོས་ཉོགས་
ཤུགས་ཉོགས་རྗེས་མི་གཅིག་ཏེ། རིམ་བར་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེགས་ཀྱང་མི་གཅིག་ཏེ། དངོས་ཉོགས་ལ་ཉོག་
མེད་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཤུགས་ཉོགས་ཉོག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ། །གཞུང་
གི་དོན་ནི། བོད་བསྐྱུས་པ་ཁ་ཅིག་དངོས་ཉོགས་དང། ཤུགས་ཉོགས་ཀྱི་སློན་ནས་སྐྱབ་པ་དང། འགོག་པ་གཉིས།
དེ་ལ་དངོས་ཉོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སློན་ནས་སློ་འདོགས་གཅོད་པ། ཤུགས་ཉོགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སློན་ནས་སློ་འདོགས་གཅོད་པའོ། །དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་ནི།
སྐྱབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་ལྡན་པ་དངོས་སུ་གཞལ་བ་ན། བདག་ཉིད་མེ་འཇལ་དུ་
ཤུགས་ལ་ཉོགས་པ་ལྷ་བུའོ། །དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྱི་མེ་ཅམ་ལ་བསེལ་བ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས།
ཅན་གྱི་མེ་ལ་བསེལ་བ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྷ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། ཤུགས་
ཉོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སློན་ནས་སློ་འདོགས་གཅོད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་
ཉོགས་ལ་ལྷོས་ལ་འདི་ཉོགས་ལ་མི་ལྷོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སློ་འདོགས་གཅོད་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན།
ཉོགས་ལ་མི་ལྷོས་པ་དེ་ཅི། འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྷོས་པར་སློ་འདོགས་གཅོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་
བ་ལ་ལྷོས་ན་རྗེས་དཔག་ལས་མི་འདའོ། །གལ་ཏེ་ཤུགས་ཉོགས་མི་འཐད་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་
འགར་ཤུགས་ལས་ཉོགས་པའམ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སློབ་
དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར་

༧༡༡ བ ་།

འཕགས་ལས་ཉེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་བཤམ། ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་སྒོ་བྱུང་
བའི་རྗེས་དབག་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། རང་གི་བྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
ཅད་ནི། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་མིན་
པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཉེར་ལས་མཚན་ཉིད་བཟླ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། ༥ །།མངོན་སུམ་
གཏམ་ལ་དབབ་པ་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་དག་གི་རང་བཞིན། ལོག་སྤྱོད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲང་། ཚད་མའི་
འབྲས་བུ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་འགའ་ཞིག་ མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉེག་བྲལ་མ་འཇུག་པ། མངོན་
སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྤྲུལ་མ་ཉེགས་པའི་དོན་ལ་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་མངོན་སུམ་
དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བྱེ་བ་འཇུག་ཏེ། གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་
ཞིང་། མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྒོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྒོ་འདོགས་ནི་ངེས་ཤེས་ཁོ་ནས་གཅོད་དགོས་
པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་བྲལ་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་བྱུབ་པ་ལས། མངོན་སུམ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པ་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་སྤྱིར་དང་མི་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཚད་མ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་པ་དང་། གཏམ་ཚིགས་
ཐེགས་པ་ལས། མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི། མངོན་སུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཉེག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ། བྲལ་བུ་ཉེག་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པའི་འབྲེལ་བའི་
ཤེས་པའོ། །འདིའི་བྲལ་བུ་ཉེག་པ་སྤྲུལ་གཏམ་ལ་ཐབ་ཐེན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཉེག་པའི་རྗེས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་ན།
ཉེག་སྤོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་མ་བྲལ་ལ། ཉེག་པའི་སྤོབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་ན། རྗེས་དབག་ཡང་ཉེག་
བྲལ་བུ་ཐམ། ཉེག་པའི་སྤོབ་པར་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་

༼ ༡༣༡ བ ༽

སྒྲིག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ལ་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་སྟེ།
དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་དང་། རང་རིག་མངོན་སྲུང་དང་། རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སྲུང་
མོ། །ཅིའི་སྤྱིར་མངོན་སྲུང་བཞིར་བཞག་ཅེ་ན། མངོན་སྲུང་བཞིར་བཞག་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་ཚོས་ཅན་དང་
ཚོས་ཉིད་གཉིས་སྲུང་ལས་པས། ཚོས་ཉིད་འཇལ་བ་ལ་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སྲུང་དང་། ཚོས་ཅན་འཇལ་བ་ལ་
གཞན་གསུམ་མོ། །ཚོས་ཅན་ལ་ཡང་ཤེས་པ་དང་བཅས་པོ་གཉིས་སྲུང་ལས་པས། ཤེས་པ་འཇལ་བ་ལ་རང་རིག་
མངོན་སྲུང་དང་། རོན་འཇལ་བ་ལ་རོན་རིག་གཉིས་སོ། །རོན་རིག་གཉིས་ལ་ཡང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། མངོན་སྲུང་མིན་པར་ཐལ། བཞི་སོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མངོན་སྲུང་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་འཇུག་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ཤེས་པའི་དུལ་ཅན་ཡིན་པས། རང་རིག་མངོན་སྲུང་དུ་འདུ་ཞེས་བཞེད་ལ།
འོན་ཀྱང་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་སྤྱིར་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་
མི་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཡིད་མངོན་དུ་རིགས་སོ། །གལ་ཉེ་ཡིད་མངོན་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་ཤེས་ལས་འབྱུང་བ་
དང་། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་གི་གཟུང་རོན་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་འཇིན་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
རོན་རིག་ཡིད་མངོན་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་ལ། སྤྱི་རོན་དང་། གཞུང་
རོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དབང་ཤེས་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་
འཇུག་པའོ། །འདི་ནི་རྒྱུའི་བྱེད་པར་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཉེ། འདི་ལ་རྒྱུན་གསུམ་གི་བྱེད་པ་གསུམ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱུན་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཞེས་པའི་ལོགས་པ་ནི་འདིར་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་དུལ་
གི་རྣམ་ལྟན་

༼ ༡༣༣ ན ༽

དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དམིགས་རྒྱུ་གྱི་མ་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། རོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་
སྐྱེ་བའི་སྲིད། རིག་ཅམ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་མ་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་དམིགས་རྒྱུ་ལ་རང་གི་
རིགས་འདྲ་རིག་བར་སྐྱེད་པའི་མ་སྐྱེ་མེད་པའི་སྲིད། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་རྒྱུ་གྱི་མ་སྐྱེ་
སྟེ། འདི་ཁོ་ན་སྐྱུ་མོང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་མཐོང་བུ་ཡིན་པའི་
སྲིད་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡང་ཚོགས་བྱུག་ཀའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལ་དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་
ཡང་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྣ་གཅིག་རྣ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣ་
བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། གཟུང་དོན་ནི་མིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གཟུང་དོན་ལ་
རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོང་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེའི་ངོ་
བོ་རྗེས་བྱེད་པ། །ཚུལ་འདི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་སྲིད། ཅེས་བ་དང་། ཐ་དད་
བདག་ཉིད་རི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་སློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་བས་སོ། །འདིས་ཐ་དད་པ་ལ་གཉིས་སུ་
བཟུང་ན་གཟུང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འཕངས་བས་གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་སློ་མ་འཇུག་བར་བསྟན་པའི་སྲིད་
རོ། །དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་
རྒྱ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འགའ་ཞིག་རྣ་གཅིག་རྣ་བ་གཉིས་སྐྱང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མིན་ཏེ། རང་
འབྲེལ་རྣམ་པ་མ་གཏོང་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱར་སྐྱང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་བས་སོ་ཞེ་
ན། འདི་ནི་གཟུང་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཞོ། །རྣ་གཅིག་ཚོས་
ཅན། རྣ་བ་གཉིས་སྐྱང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣ་བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྲིད། རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་

༩༡༩ བ ་།

ཅམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་འགྲུར་ལ། གཟུང་དོན་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པས་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་
ཆེད། །དམིགས་རྒྱུ་གྱི་རོ་བོ་ནི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྩལ་དུ་མ་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྟེ། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་
ཟླ་མེད་པས་རྣམ་པ་གཏོད་མི་ལུས་པའི་སྲིབ་དོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི། ཤེས་པ་སྤྱི་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
བར་སྤོང་རིག་གི་རོ་བོར་སྤྱེད་བྱེད་གྱི་ཤེས་པའོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི། རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡོད་ལ། དམིགས་རྒྱུ་ནི་གཞན་རིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་གྱི། གཞན་ལ་མེད་དེ། བཅ་པོ་དང་རང་རིག་ལ་
དམིགས་རྒྱུ་མེད་པའི་སྲིབ་དོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་རྒྱུ་ལས་སྤྱེ་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་ལས་མ་སྤྱེས་པའི་
འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྲིབ། དམིགས་པ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་གྲུར་པས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་དབང་བྱེད་
བས་བདག་པོའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་གྲུར་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནོ། །འགའ་ཞིག་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཁྱད་བར་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་སྤྱི་མས་རིག་པ་སྤྱི་མ་
དེ་མ་ཐག་དུ་རིག་ཅམ་དུ་སྤྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་འགྲུར་ལ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་རིགས་མཚུངས་
པ་དགོས་ཏེ། དགོ་བའི་སེམས་གྱིས་དགོ་བའི་སེམས་དང་། མི་དགོ་བའི་སེམས་གྱིས་མི་དགོ་བའི་སེམས་གྱི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་རིག་པ་ཅམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་མཚུངས་པ་ཞེས་བརྗོད་གྱི། ཐམས་
ཅད་ནས་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མི་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་ཞེས་འབྲུང་བའི་དོན་རིག་
པ་སྤྱི་མ་ཅམ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་ལ་འགའ་ཞིག་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དགོས་
གྱི། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྤྱོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་གྱིས་ལྡང་སེམས་
གྱི་དེ་མ་ཐག་

༼ ༡༩༣ བ ༽

རྒྱུན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལྷ་སྒྲིབ་གྱི་ཁང་པའི་དེ་མ་ཐག་ན་མཚོན་སྒྲིབ་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་
མཚོངས་སོ། །ཐག་ཉེ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཀྱང་། །ལེན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་
འདྲི་བར་རི་ལྷར་རིགས། །འོ་ན་ལྷང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། །འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
གི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་རོ་བོར་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །མཚོན་འགྲེལ་
ཏུ་བཀག་པ་ནི་གཞོན་བྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེར་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཏུས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཚད་ཏུ་བཞེད་ཀྱང་འདྲིར་མི་
འདོད་པས་སོ། །སྐྱེ་མཚེད་གཉེས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་ན། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་ན་དེས་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་བྱེད་པས་གཞན་འབད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གཞན་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་སེམས་མེད་པས་སོ། །འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་
ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་བྱུབ་མ་ཐག་གི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། །འགའ་ཞིག་སྲར་གཟུགས་མེད་
ཏུ་འཇུག་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། དབང་པོའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་ནི་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ། །ཤེས་པས་བཅའ་པོའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་པོ་ཞེ་ན། །བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་སྲར་གྱི་དབང་
པོས་བྱེད་ཀྱང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་པས་འདྲི་བའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་པ་ལ་
མངོན་ཏུ་སྒྲོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་ཏུ་སྒྲོགས་པའི་ཏུས་ཡིན་པས། །སྲར་གྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
འཕངས་ཐེན་པའི་སྲིད་དེ་རྗེས་སུ་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན། དེ་
མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། །འགགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ནི། རྟོགས་

༼ ༡༩༣ བ ༽

ལྷན་སྲུ་ཡང་མི་སྣེ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གི་རྒྱ་ཉིད་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་ཉེ་བའི་དུས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་
ཉེས་བ་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འགན་ལ་ལྷན་པུ་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་སྣ་མས་སྤྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་མ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲུང་བའི་སྤྱི་མ་ཆུང་ས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་
འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་བཞེད་ཀྱང་། །ཤེས་པས་བཅའ་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ་བ་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ནི་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པས་དོན་ལ་དབང་པོ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ལ། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། བག་ཆགས་ལ་གནས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྗེའི་དབང་གིས་དུས་སྤྱིས་ལུས་དང་
བཅས་པར་འབྲུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་དང་། ཡ་མ་རིས། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བ་རྗེ་ལྷན་ལུས་སྐྱེ་ཞེ་
ན། གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་བགོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱི་མ་ཞེས་པ་དང་། ཉེ་མ་སྣས་བས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ལུས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་མཆེད་སྣ་མས་འདུས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དོན་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆེད་ནི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་དང་པོའི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་
གསལ་ལོ། །ཚོས་མདོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་གཉིས་ནི། །ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་ཉེར་ལེན་
བྱེད་པར་བཤད་དེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དེ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་རིགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།
དང་ནི། ལྷོགས་སྤང་ཚོས་གྲགས་ཡིན་ལ།

༼ ༡༩༥ ན ༽

འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་དེ། བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་
དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངའི་བཀའ། །ཞེས་པ་ཉིད་ཁྱེད་སྲུ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རོགས་མེད་སྐྱེ་
མཛད་དེ། མདོན་གྱི་ལུང་སྐྱོང་ཡོངས་བཏང་ནས། །རང་ལྟ་མཚོག་ཏུ་བཟུང་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ཁྱེད་སྲུ་མཛད་
དོ། །དེ་ལ་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་བོས་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སྐྱང་བའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་།
བག་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། དོན་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པ་ལས་དོན་དུ་
སྐྱང་བ་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་ཀྱིས་ཤེས་པས་དོན་གྱི་ཐ་སྐྱད་བྱས་ཏེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྐྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། བཅད་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །སྤྱི་རོལ་ལྟར་
སྐྱང་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་སྤྱིར། །དེ་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །དོན་
སྐྱང་ཚོས་ཅན། དོན་སྐྱང་ཤེས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པས་དབྱུང་ན་མིན་ཏེ། གཟུང་འདྲིན་མེད་པའི་སྤྱིར། ཐ་སྐྱད་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མིན་ཏེ།
བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པས་དོན་དུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་
བདག་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དམིགས་ཡུལ་དུ་འདྲིན་པ་ནི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་མི་འགལ་
ལོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་སྤྱིར་ན་རྒྱུན། །ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་
གི་ཆ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྐྱད་དུ་འདི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྐྱོག་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིའི་འདོད་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞེག་བག་ཆགས་འདྲིན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་མས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མ་སྐྱེ་ལས་སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། བག་ཆགས་ཅོམ་ནི་མིན་ཏེ།
སྐྱེ་མས་སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་འབངས་ཟེན་པས། བག་ཆགས་

། ༡༩༧ བ །

འཛོག་གྱེད་ཉིད་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་དམིགས་རྒྱུན་མིན་པར་ཐལ།
དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་བག་ཆགས་འཛོག་གྱེད་དང་དབང་ལེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་ཀྱང་ཚོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་
འགྱུར་དོ། །གལ་ཏེ་རུས་པ་འཛོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྣ་མས་སྲི་མ་
སྲིད་པ་ལ་འདོད་ཀྱི། བག་ཆགས་འཛོག་གྱེད་ལ་མི་བརླུང་དོ། །དེས་ན་དམིགས་རྒྱུན་སྣ་མ་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་ལ་འདི་དང་སྣ་ཕྱིར་གྱུར་པས་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་དོན་སྣང་དངོས་སུ་སྲིད་གྱེད་ཀྱི་
བག་ཆགས་དང་། དོན་སྣང་ཉིད་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མཐོང་དོ། །ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། གུན་གཞི་
ལ་སྤུན་མོང་དང་སྤུན་མོང་མིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བག་ཆགས་དང་པོ་སད་པ་ལས་ནི། མིག་
སོགས་ལྟར་སྣང་བ་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་སྲིས་བྱ་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྤུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བག་ཆགས་གཉིས་པ་སད་པ་ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་
ཀས་སྤུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྣང་གྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གུན་གཞི་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ཡིན་ལ། དབང་པོར་སྣང་བ་ནི་བདག་རྒྱུན། གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ནི་དམིགས་རྒྱུན་འོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྣང་པའི་རྣམ་
བཞག་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་གུན་གཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །བདག་རྒྱུན་ནི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་
སུ་སྲིན་པ་ལས་དབང་པོར་སྣང་བ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྲིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་དམིགས་རྒྱུན་
དུ་འཛོག་པ་བཞིན་འོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། ལྟན་ཅིག་གྱེད་དབང་རུས་པ་ཡི། །དོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་
པོའང་ཡིན། །དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ལ་མི་འགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་ན། དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་
འདོད་པར་མངོན་ཉེ། དབང་པོའི་རུས་པའི་དོ་བོ་ལ་དབང་པོར་བཤད་ཅིང་། རུས་པ་བག་ཆགས་སུ་འཛོག་

༼ ༡༣༥ ན ༽

བའི་སྲིད། སྲོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། ལུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །འོན་ཀྱང་
དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློན་པས་དབང་པོར་སྤང་བ་ལ་དགོངས་པ་འཆད་དགོས་སོ། །འཇུག་པ་
ལས། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་ན། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ལུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་
ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གལ་ཏེ་སློ་སེར་སོགས་སྤྲོད་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་
འདི་དག་བག་ཆགས་གང་གི་མ་སྤུ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། །ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་རང་རང་གི་རིགས་མ་སྤུན་གྱི་ཤེས་པས་
བག་ཆགས་བཞག་པའི་མ་སྤུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། །བག་ཆགས་ཀྱི་མ་སྤུ་ལས་སྤང་བའི་སྲིད་དང་། །བག་ཆགས་དེ་
ཡང་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མས་རྣམ་ཤེས་སྲི་མ་རང་གི་རིགས་མ་སྤུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལ་འདོད་པའི་
སྲིད། རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མས་བགོས་པ་ཡི། །ལུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་དོ། །བག་ཆགས་དེ་
དག་གང་ལ་གནས་ཞེ་ན། །ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་ཤིང་། མི་འདོད་པ་ལྟར་ན་
ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྤྲོད་ཆོགས་སྤང་བ་རྐྱེན་གྱིས་སང་པ་ན། །བག་ཆགས་
འཛོག་བྱེད་དང་མ་སྤུན་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་དོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་མདོ་སྤེ་བ་དང་མ་སྤུན་ནོ། །དེ་ལ་སྤོང་རིག་
ཅམ་གྱི་རྐྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལ། །ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་
ལས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཆ་ནི་སྤོང་གེ། །གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་སྤང་བ་མི་མངའ་བའི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ།
དབང་པོའི་མདོན་སྤུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། །སྤྱབ་བྱེད་དང་། །སྤྲོད་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་འགའ་ཞིག་
དབང་པོའི་མདོན་སྤུམ་དང་། །དབང་པོའི་མདོན་སྤུམ་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛོག་པ་
འཇུག་ཏེ། །དགག་པ་བཤའ་བྱེན་ཏོ། །རང་ལུགས་ནི། །དབང་ཤེས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
གྱིས་དངོས་ཀྱི་

༼ ༡༣༥ བ ༽

བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་རིག་པའོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་གྱི་
བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །དབང་པོ་ནི། རང་འབྲས་ཤེས་པ་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ཡུལ་འཛིན་
ལུས་སུ་སྐྱེད་པ་སྟེ། རོ་བོ་སྟོག་གྲུང་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལས་སྐྱབ་ཅེ་ན། རྒྱུན་གཞན་གཉིས་ཚང་ཡང་དབང་
པོ་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ལ། རྒྱུན་གསུམ་ཚང་ན། སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་ངེས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱབ་པོ། །དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་དུ་གྲུབ་ཏེ། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད། འཁྲུལ་པ་
མེད་དེ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱས་མ་སྤྲད་ཅིང་དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་
གསུམ་ལས་སྐྱེས་པར་འབྲན་ཅིའི་སྲིད་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་སྟོན་སེམས་མིང་འདོགས་ཞེ་ན། དབང་པོ་
ནི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་རྩ་སྐྱེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་
ལས། སྤྱན་མོང་མིན་པ་རྒྱ་ཡི་སྲིད། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
ལ་སྐྱེའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་དབང་ལ་རྟོན་པའི་
ཡིད་ཤེས་གང་ཞེས་རྟོག་སྟེ། རྟོག་བྱལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །འདི་ལ་བདག་རྒྱུན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱེ་ཚུལ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
གྱི་རིགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་བདག་རྒྱུན་ནི་ཡིད་དབང་སྟེ། ཚོས་མངོན་པ་བ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དུག་པོ་གང་ཡང་རྩང་བ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བའི་དུས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འདས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། རང་མ་འགག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་སྐྱེ་
ལ། རང་འགགས་པ་ན་གོ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལ་གོ་འབྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་བཞིན་
ནོ། །མཛོད་ལས། དུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་
བརྟུས་པ་ལས། འགགས་

༼ ༡༩༩ བ ༽

མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་དོ་ཞེས་སོ། །དུག་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ནི་དུག་ཀའི་སྤྲེང་ན་ཡོད་པར་བརྟུན་ཏེ། རྒྱུ་
བྱེད་ཚུལ་ལ། རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དུག་གཅིག་ཅུ་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཅུ་མི་སྐྱེ་བས་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་
རིགས་མ་ཐུན་དང་། རེས་འགའ་རིགས་མི་མ་ཐུན་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་རིགས་མ་ཐུན་རིགས་མི་མ་ཐུན་
སྐྱེ་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་རིགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་མིན་ཏེ།
རིགས་མི་མ་ཐུན་གཞན་སྐྱེ་བ་ན་རང་འགགས་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་སྤྱོད་བ་མིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་
ཚར་སྐྱེ་བ་ལ་འགའ་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཡང་ན་ཡིད་ཤེས་དང་ད་ལྟར་བ་ཉིད་ཡིད་དབང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་མ་འོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དབང་ད་ལྟར་བས་མིག་ཤེས་མ་འོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་
བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་དབང་བྱེད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་
བའི་སྟོབས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་། སྲི་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྟོབས་པ་ནས་བདག་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པའི་སྲིད། བདག་
རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ན་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་བས་བྱ་བ་བྱེད་
ཀྱི་འདས་པས་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་སྲི་མ་འདི་བཟུང་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་
ལ། སྤེལ་མ་དང་། རྒྱུན་མཐའ་དང་། འགོས་གསུམ་པའི་ལུགས་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ནི་ཐོག་མར་དབང་མངོན་
གཅིག་སྐྱེས་ནས། འཐུག་ཐོགས་སུ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་རེ་སྤེལ་ནས་འཐུག་ཡིད་
མངོན་གྱིས་བསྐྱེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཞུགས་ལ་སྤྱོགས་པ་ན་གཞུགས་གསལ་བར་སྦྱང་
བཞིན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྫོགས་པའི་
འཐུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེད་

༼ ༡༣༩ བ ༽

ཅིག་མ་གཅིག་འགྲུང་བར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་དབང་སྡོམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་ནས། སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འབྲས་མཉམ་དམིགས་རྒྱུན་གྲུས་ནས་
དབང་སྡོམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདི་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ལྟས་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་དང་། རང་ལྟས་འདྲ་རིག་གི་འགྲོས་
གཅིག་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་ལྟ་ལ་ཡང་། མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འདྲ་རིག་གཉིས་
ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་འགྲོས་བཞེད་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་དང་སྐད་ཅིག་གི་སྐོ་ནས་སྤྱི་བ་མིན་གྱི། རིགས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་རང་ལྟས་ལ་རྗེས་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་འདྲ་རིག་དུ་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འདྲ་
རིག་གི་སྤྱོད་པ་ལས་ནི་རིགས་ཐ་དང་དུ་བྱུང་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ལ་འདྲ་རིག་
མངོན་སུམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ལོགས་སུ་མི་བགྲང་བར་མངོན་སུམ་གཅིག་དུ་སྤྱད་པའི་རིགས་པས་ཁ་རང་ལྟས་ལ་
འདྲ་རིག་མངོན་སུམ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་དུ་སྤྱད་དོ། །འགྲོས་བཞེད་པའི་ཐ་སྐད་འདོགས་དགོས་ཞེས་
གསུངས་པས་ནི་གནད་འདི་མ་ཉོགས་སོ། །དེ་ལ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མིག་གཟུགས་
ལ་སྤྱོད་པ་ནས་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་བཞེན་པའི་དུས་སུ། བར་སྐབས་སུ་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་རྒྱུན་ཚད་པ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱུན་གསུམ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ལ་ཡང་དེའི་རྒྱུན་གསུམ་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་འགྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དབང་
མངོན་སྤྱི་ལ། གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་ཁོ་ན་སྤྱི་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་མེད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མེད་ཅིང་མཐུན་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་
ཡང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡིད་མངོན་ཁོ་ན་སྤྱི་བར་འདོད་ན། ཁོ་བོས་དབང་མངོན་ཁོ་ན་

༼ ༡༣༧ བ ༽

སྲིད་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བཅས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ལ་རྟོག་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྲིད་དང་།
ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བཞིན་པའི་
དུས་སྟུན་དུ་རྟོག་མེད་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་
ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་སྲིད། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྐྱུས་ནས། ཉན་གྱི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་
པར། །གཞན་ཀྱང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། །མཐོང་བའི་སྐྱོ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཞན་ཡང་། རྟོག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དུས་ཀྱི་དབང་མངོན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་
དང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །ཚུལ་འདི་སེམས་ལྷོས་མར་འདོད་པའང་དགག་པ་བཤའ་དེ།
གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་དུ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲོས་གསུམ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་། དབང་
ཤེས་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྷ་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་དེའི་འཇུག་
ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྲིད། འདོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ལྷ་ཡོད་པས་རྒྱུད་དུ་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོན་སྐྱེས་མ་དང་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་
ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལྷ་དང་། རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་དགོས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་
བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་རུང་གཅིག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་ཡི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་
བར་མི་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེན་གང་གིས་འགོག་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་ཅེ་མ་
ཡིན་གྱི། སྐྱེ་དེས་སུ་མི་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་སྐྱེད་དུ་སྐྱེའོ། །གཞན་ཡང་། གཞན་དག་
གིས་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་སྐྱེ་དེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱང་སྐྱེ་
དེས་སུ་མི་འདོད་དགོས་པའི་ཁྱུད་པར་གང་།

༼ ༡༣༤ བ ༽

ལས་རྙེད་པར་འགྱུར། རིགས་པས་མོངས་པའི་དགག་སྐྱབ་ལ་སྦྱིང་པོ་མེད་དོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ལྡེ་ཅིག་ཅར་
 དུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྦྱེ་བར་མི་འདོད་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤེན་ཏུ་གསལ་བ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འགོས་གསུམ་པ་དང་ལྡེ་དང་བདུན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ལའང་སྦྱེ་བར་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྦྱོ་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལྡེ་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱེ་ངེས་སུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གངས་
 བཞིན་སྦྱེ་ལམ། གཅིག་ཁོ་ན་སྦྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་དུ་མར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལྡེ་པོ་གང་གི་འཇུག་
 ཐོགས་སུ་སྦྱེ་བ་བརྟགས་པ་ན་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཉེས་པ་གང་གིས་སྦྱོང་། གལ་ཏེ་རྟོག་གའི་སྐད་ལས་
 དུས་ཟུང་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་པར་དཀའ་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སོ་
 སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ཡིད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྤྱིར་རྟོག་མེད་ལ་
 ཡུན་རིང་དུ་བཞགས་མི་བྱས་པས་དུས་ཟུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་
 འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱེ་ལ་
 ཡང་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་དུ་མ་སྦྱེ་བས་རྒྱུད་དུ་
 མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། འོ་ན་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ། དབང་ཤེས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན།
 སྦྱོན་གང་གིས་སྦྱོང་། གལ་ཏེ་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྦྱེ་བའི་ཆ་ནས་དབང་
 མངོན་དང་། ཡིད་དབང་ལས་སྦྱེས་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་མངོན་དུ་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་
 དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་དུ་ཐལ། བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར་
 འདོད་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དབང་ཤེས་སུ་སྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མིག་དབང་
 ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་

༩༡༥ བ ་༽

ལུང་བྲངས་ནས། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤོ་དང་རྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་སྒོའི། །དབང་སོའང་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བའི། །གཞུང་དེ་དང་ནི་དེ་དག་འགལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་སོའི་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་སྒྲོག་ཀྱང་མི་
སྒྲོག་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱུལ་འདྲིན་བཞེན་ནོ། །དབང་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡང་ཚོས་ཅན། སེམས་ཚོར་དུ་ཐལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབང་ཤེས་ལྷ་གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱེས་པ་ན། སྤྱིས་རྒྱུན་གང་ཆེ་བ་རེའི་འཇུག་ཐོག་སུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཡིད་མངོན་དབང་མངོན་གྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་སྤྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་གཉིས་
པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་འཚོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན་མཐའ་མར་མི་སྤྱེ་སྤྱེ། རྒྱ་དེ་ལས་ལྷག་སོ་གཞན་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་གཉིས་སོ་ཤེས་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཅིག་
ལས་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་དང་། དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡང་
རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཁོ་སོས་ཀྱང་འདོད་པར་བུས་སོ། །དེས་
ན་གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་སྤྱེ་བར་མཚུངས་ཀྱང་། བདག་རྒྱུན་མི་འབྲ་ཞིང་
ཡིད་མངོན་ནི་དབང་མངོན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཤེས་སུ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་ཀྱང་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དབྱེར་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱན་ལས། ལོ་མས་པས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། འདི་འོ་ཞེས་སོགས་སྒོ་འབྲུང་
བ། །མངོན་དུ་གྱེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་ན་ལོ་མས་པའི་དབང་
གིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གྱེད་པའི་ཡིད་ལ་གྱེད་པར་མངོན་ནོ། །གསུམ་པ་སྤྱོད་གྱེད་ལ་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་
ལ་གྲགས་པས་ཚད་མའི་དབྱེ་བར་བཞོད་ཀྱི། སྤྱོད་གྱེད་ཚད་མ་ལས་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བ་ནི་མིན་ནོ།

༼ ༡༣༩ བ ༽

ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། བོད་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་བཤའ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྣམས་ངོས་
བཟུང་དུ་མེད་པར་ཐལ། བྱད་གཞི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱད་ཚོས་རྣམ་པར་དབྱེད་དུ་མེད་པའི་སྲིད། རྒྱུན་
མཐའ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་སྲིད། རང་ལ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱོ་
ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་
ལ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། རང་བཞིན་གཏུན་ལ་དབབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་མོང་མིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་གིས་རྒྱུན་བྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་གཞི་ངོས་
བཟུང་བ་ལ། དབང་ཤེས་སྲ་མས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་དབང་ཤེས་སྲ་མའི་གཞུང་དོན་གྱི་རིགས་འབྲས་སྐད་
ཅིག་མ་སྲི་མས་དམིགས་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་རྟེན་པའོ། །རྗེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་སྲ་
འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་བྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་བྱས་
བ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་སྲ་སྲི་དུ་མར་སྐྱེ་ཡང་། རྒྱུད་
དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ནང་ལྟའི་རང་རིག་གི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་དབང་
ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། ཡང་དབང་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་
དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ངེ་བར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། རོ་ན་
ཡིད་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གུན་གཞི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་སྲིད་
རོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད། རང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱུན་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །དབང་ཤེས་

༼ ༡༣༩ བ ༽

ལ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་རྒྱུན་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་འབྲ་སྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྐྱེ་བར་
འགྲུར་བའི་སྤྱིར། བདག་རྒྱུན་རྒྱུན་བཅས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྐྱེ་བས་ནའོ། །ཡིད་
དབང་སྲ་མ་ལས་ཡིད་དབང་སྤྱི་མ་སྐྱེ་བ་མེན་པའི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་མེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱེ་ལ་ཡང་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་
ཅིག་དུ་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྟོག་གའི་སྐད་ལས་ཀྱང་དུས་སྤང་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ངེས་པར་
དགའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྒྱུན་མཛད་པས། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྤེལ་མར་འདོད་
པ་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མར་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
གཞོན་བྱེད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞོན་བྱེད་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་བཟོད་དུ་ཟེན་ནོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་སྲ་མས་ཉེར་ལེན་
བྱས་ནས་དབང་ཤེས་སྤྱི་མ་སྐྱེ་ལ། དབང་ཤེས་དེས་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱེ་ལ། ཡིད་མངོན་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་རིག་ཅིག་ལ་བརྟེན་
པའི་སྤྱིར་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བཟོད་ཟེན་ཏོ། །འོ་སོའི་ཆ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་བར་འདིར་ཤེས་པ་གཞན་མ་དམིགས་པས་སོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་
གཅིག་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ན་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་གཞན་རིག་དུ་བཟོད་དེ། དོན་འབྲ་
བར་སྐྱེས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་བྱེད་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པས་
གཟུང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་སྟོ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་བཟོད་
དོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་རྣམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཤར་རམ་མ་ཤར། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱི་མེད་དུ་ཐལ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྤང་བ་

། ༡༣༠ བ། །

དེས་ན་སྤྱི་ལོ་ཡུལ་ལ་དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་གི་འགྲོས་གཉིས། ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཏེ་འགྲོས་གསུམ་བཤོ། །ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་དེ། མངོན་སྲུང་གཞན་གསུམ་ལའང་རང་རིག་མངོན་སྲུང་རེ་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སྲུང་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་བཞིན། ལྷ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་སྤྱད་པས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་གིས་དབང་ཤེས་སྤྲ་མས་རྟོགས་ཟེན་འདྲིན་ན་ཚད་མ་མིན་ལ། མ་བརྒྱུང་བ་འདྲིན་ན་ལོང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་སྤྲ་མའི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་འདྲིན་པ་ན་རྟོགས་ཟེན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ལ། དབང་སོའི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་ལོང་བས་གསུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བས་ན་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སྲུང་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རིག་པ་རང་གི་ངོ་སོ་འདྲིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །འདི་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཇུག་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཤོ། །གས་ཏེ་མིག་གི་དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་ཡང་རང་རིག་མངོན་སྲུང་དུ་ཐལ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་སོ་འཇུག་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་གི་ངོ་སོ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡང་། རང་གི་ངོ་སོ་འཇུག་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་མིན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །རང་རིག་མངོན་སྲུང་དང་གཞན་རིག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སྲུང་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་པས་ནས་དེ་འཇུག་བྱེད་དུ་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་རིག་ནི་ཁ་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མི་འགལ་ཏེ། དོན་སྤྱང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་རང་གི་ངོ་སོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་སོ་གཉིས་ཀ་རིག་པར་སྦྱེ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྤྱོད་མེ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བ་བཞིན་ལོ། །རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རིག་ཡིན་

༩༣༠ བ

ཉེ། མདོ་ལས། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །རང་རིག་མདོན་སུམ་ནི་མིན་ཉེ།
རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་མིན་པའི་སྲིད། གང་ལ་རང་རིག་དུ་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ནི་གཉིས་ཉེ། ལྟོ་འདྲིན་པའི་དོ་བོ་
དང་། གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་དོ་བོ་དོ། །དང་བོ་ནི། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་
ཚོན་མིག་ཤེས་ཉིད་རང་རིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟོ་ལ་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལྟོས། །ཉེ་ཏུ་བདག་ལ་
ནང་མདོན་སྲོགས། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གསལ་དེའང་དེ་ཡི་དོ་བོ་ཉིད། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་
གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མདོན་གསལ་ལས། གཞན་དངོས་འོན་ཉེ་བདག་འགྱུར་
ཡིན། །གཞན་དངོས་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །གསལ་མིན་རྗེ་ལྟར་དཀར་གསལ་འགྱུར། །ཅེས་པ་དང་། ཅི་སྟེ་རང་
དངོས་འོན་སྟེ། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ནོ། །འགྲུབ་ཞེས་མིག་ཤེས་ཉིད་
མིག་ཤེས་རང་ལ་རང་རིག་མིན་ཉེ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་གྱི་རིག་བྱ་མིན་པའི་སྲིད་ཉེ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་ཐ་དད་མིན་
པའི་སྲིད་ཞེས། འོན་ཀུན་མཁྲེན་ཡང་ཀུན་མཁྲེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་གྱི་རིག་
བྱ་མིན་པའི་སྲིད་ཉེ། ཐ་མི་དད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང་། རྟོན་ལྟར་ན། ཚད་མ་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་
ཐལ། རང་ཉིད་རང་ཉིད་གྱི་གཞལ་བྱ་མིན་པའི་སྲིད་ཉེ། ཐ་མི་དད་པའི་སྲིད་ཞེས་མཚུངས་པ་བརྗོད་དོ། །གཞན་
ཡང་རང་རིག་ཚོས་ཅན། རང་རིག་གི་སྲོང་བྱ་མིན་པར་ཐལ། རྟོན་སྲོང་རང་གིས་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཉེ། ཐ་
མི་དད་པའི་སྲིད་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདོད་ན་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲིར་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་དུ་འགྲོ་
ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་བག་ཚགས་གྱི་མཐུ་ལས་གཟུང་རྣམ་དང་། འདྲིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྤང་
བར་སྐྱེ་ལ། གཟུང་རྣམ་ནི་སྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞིང་། འདྲིན་རྣམ་ནི་དེ་འདྲིན་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
དེའི་ཚེ་སྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་ལྷོག་པའི་ཚན་ས་གཉིས་སུ་

༼ ༡༣༡ བ ༽

སྤྲེལ་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་སྤང་ཚུལ་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་སྡོམ་ཆོད། །དེ་ལ་སྤང་ཚུལ་གྱི་ཆ་ལ་རྗེས་
གྱི་ངེས་ཤེས་གྱིས་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤྲིལ་ཤིག་པའི་སྡོམ་པ་ནས་དོན་ཤིག་གི་ཐ་སྤྲད་བཟོད་སྟེ། རྣམ་
ངེས་ལས། འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལས་དོན་ཤིག་པ་ཡིན་པར་ལྟོལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་ཚུལ་ལ་ཤིག་གྲེད་གྱི་
ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྲིལ། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་
ཤིག་པར་སོང་བས་དེ་ལ་རང་ཤིག་དུ་འཛོག་སྟེ། རང་བཞིན་སེམས་པ་ཡིན་ནའོ། །དོན་ཤིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་
སྤྲིལ། རང་ཉིད་ཤིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །དེས་ན་སྤྲེལ་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་པའི་ཆོ།
གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་ཆ་སྡོམ་པོ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལུས་དུ་སྤང་བ་དེའི་ཆོ། དེ་ལ་རང་ཤིག་པར་
བཟོད་དོ། །རི་རྒྱུད་དུ། ཚུལ་གཉིས་སྤྲེལ་པར་གྲེད་པས་ཀྱང། །རང་ཤིག་པལ་ཆེར་བྱུང་བ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་སྤང་བ། །དེ་ཆེ་སྤྲོད་བར་བྱུང་སྤྲིལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་རང་ཤིག་
དུ་འགོ་ཚུལ་ནི། སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྲོད་བའི་རང་ཤིག་མངོན་སུམ་དེ་ལ་རང་ཤིག་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་
བུ་སྟེ། སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྡོམ་པོ་ཤིག་པའི་ཆོ་ན། སྡོམ་པོ་ལ་ཤིག་གྲེད་ཡོད་པ་ལྟར་སྡོམ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ལ་ཡང་ཤིག་གྲེད་ཡོད་དགོས་ལ། རང་ཤིག་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིག་གྲེད་གཞན་སྤྲེལ་དུ་མེད་
པའི་སྤྲིལ་རང་གིས་ཤིག་པ་བྱུང་བོ། །དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་ཤིག་གྲེད་མེད་ན། རྗེས་གྱི་ངེས་ཤེས་གྱིས་སྡོམ་པོའི་
རྣམ་ལྡན་དུ་བྲན་པ་མི་ཤིགས་པར་ཐལ། རང་དུས་དུ་རང་གི་ཤིག་གྲེད་མེད་པའི་སྤྲིལ་ལོ། །བྲན་པ་ནི་སྤང་ཉམས་
སུ་སྤྲོད་བ་བྲན་པར་གྲེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་སྤྲོད་བ་བྲན་པ་མེད་པའི་སྤྲིལ་བྱུང་བ་ངེས་སོ། །རི་རྒྱུད་དུ། རྣམ་པ་འདི་
འབྲེལ་ཤེས་པ་ནི། །བྲན་ཡིན་དེ་ཡང་

༩༡༡ བ ༽

སྤྱོད་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་དོན་རྣམ་སྤྱོད་ན་དེ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་ལྟུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་
ལྟུང་ལས། ལྟུང་གི་བ་ལས་སོགས་པའི་དུག་གིས་ཟིན་པ་སྤྱོད་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱིས་དྲན་པ་སྤྱི་བར་བཤད་པ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱེད་བཀག་ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་
པས་སྤྱོད་པ་མིན་ལོ། །གལ་ཏེ་རིག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་འཛིན་པས་རིག་བྱེད་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འོ་ན་
རིག་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་གིས་རང་མ་རིག་པས། དེ་ལའང་རིག་བྱེད་གཞན་བཅའ་འདོད་པའི་སྤྱིར་བཏགས་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་མཐའ་མི་ཟིན་པས་རྩ་བའི་རིག་པ་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟུང་སྤྱི་མ་
རྟོགས་པས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཉིད་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱོད་བྱེད་བྱུག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐམས་
ཅད་རིགས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མ་ཉིད་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་རིག་བྱེད་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་
སྟུང་ན། འོ་ན་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ལྟུང་རང་མི་རིགས་ལ་སྤྱི་མས་རང་རིག་པའི་རྒྱུའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། །བྱེ་བྲག་གི་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་པོ་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་གིས་རང་མི་རིག་པའི་སྤྱིར་
དང་། རང་གིས་རང་མ་རིག་པར་རིག་བྱེད་དོན་གཞན་འདོད་ན་ཡང་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་
རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་རོ་པོ་རིག་ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་
རིག་དུ་རིགས་ཏེ། བཟུང་རྣམ་གཞན་གྱི་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་འཐད་པའི་སྤྱིར། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་
ལ་སྤྱོད་པའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། རང་ཉིད་ཤེས་སྤྱིར་དེ་ཤེས་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །རིགས་པ་འདིས་གཟུང་རྣམ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་གྲུབ་ལ། ལྟུང་མཁུག་གྱི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མི་འཐད་
པའི་སྤྱིར་

། ༡༣༩ བ། །

དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་རིག་གོ་སྟུང་ན།
གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་དང་། འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བར་འདིར་ཤེས་
པ་གཞན་མ་དམིགས་པས་སོ། །ཡང་ན་དབང་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་
ཚུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ན་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་གཞན་རིག་དུ་བརྗོད་དེ། རོན་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྣམ་
པ་དེ་ཉིད་འཛིན་གྱིད་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་རིག་གྱིད་དུ་སྐྱེས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཆ་རྣམས་
སྟོ་ལ་འཛིན་པར་གྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་རྣམ་ལ་བཟུང་བའི་
རྣམ་པ་གཞན་ཤར་རམ་མ་ཤར། དང་སོ་སྟར་ན་སྤྲུལ་མེད་དུ་ཐལ། གཉིས་པ་སྟར་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ།
རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། རོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད། །དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་སྟར། །རང་ཉིད་རོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རོན་རྟོགས་པར་འཛོག་
པས་རྣམ་པ་གཞན་ཤར་བས་ཅི་ཞིག་གྲ། གལ་ཏེ་རོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པས་ཡུལ་རྟོགས་པར་མི་འགྲུབ་པར་
རྣམ་པ་གཞན་ཤར་བ་ལ་སྟོས་དགོས་ན། འོན་པར་རིག་ལའང་རང་སྟོང་གྱི་རང་རིག་གཞན་ཡོད་དམ་མེད།
དང་སོ་སྟར་ན་སྤྲུལ་མེད་དུ་འགྲུབ་ལ། གཉིས་པ་སྟར་ན། ཤེས་པ་མིན་པར་འགྲུབ་རོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེས་
ན་རོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་རོན་འདྲ་བ་ཡིན་པས་རོན་རྟོགས་སུ་འཛོག་ལ་རྣམ་པ་དེ་རིག་པ་ལ་རང་རིག་དུ་རོས་བཟུང་
དོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རིག་པ་རང་གི་རོ་སོ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་
པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཡུལ་ནི་བདེ་སྤྲུལ་ལ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
བདེ་སོགས་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པར་འགྲུང་ལ། རོ་སོ་དབང་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དབང་ཤེས་
ཡུལ་འཁྲུལ་

༼ ༡༣༩ བ ༽

མ་འཇུག་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ལྟར་མགོ་མཉམ་དུ་འཇུག་ཏེ། དབང་ཤེས་ལུལ་ལས་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་ལྟར་དེ་ཡང་
སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་སྤྱད་ཀྱི་རང་ཉིད་སེམས་བྱུང་གི་དོ་བོར་
སྐྱེདོ། །རང་རིག་ཅེས་པའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་བའི་རང་རིག་མིན་གྱི། བེམ་པོ་དང་དངོས་མེད་
ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་པའོ། །འོ་ན་གཞན་རིག་གི་སྣོག་པའང་རང་རིག་དུ་ཐལ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་ཐ་དད་དུ་
སྤང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པ་བརྟགས་ན་གཞན་རིག་གི་སྣོག་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །རང་རིག་གི་དོ་བོ་ལ་ཞེ་འཚོ་
ལྟར་ན། རིག་པའི་དོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་མི་སྣོས་པའོ། །ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། རང་གིས་རང་རིག་ན།
རིག་གིས་རང་སྤྱེད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྤྱེ་ཞེས་སྣོན་མེད་པ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པས། རང་གྲུབ་ན་སྤྱེད་མི་
དགོས། མ་གྲུབ་ན་སྤྱེ་བྱེད་ཉིད་མེད་པས་མི་འཐད་ལ། རང་རིག་ནི་བེམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་
ཡིན་པས་རང་རིག་རང་སྤྱེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱི་དོན་
དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་རྒྱུན་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་སྣོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཞེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བ་དང་།
ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །འདིར་ཇི་ལྟར་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་
པ་གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་ཙམ་མོ། །ཚད་མ་མདོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བརྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་
ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཞག་ལ། རྒྱ་དང་། དོ་བོ་དང་སྤྱབ་བྱེད་དང་། ཚོད་སྤང་དོ། །དང་པོ་ནི།
བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་དེ། དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་བྱ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
མཚུངས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། མདོར་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་ཐོས་པས་བརྒྱུང་ཞིང་།
བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་

། ༡༣༣ ན །

བའོ། །ཐོག་མར་ཐོས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་འཛོམས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མ་བརྒྱུང་བར་བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཙུག་མི་བུས་པའི་སྲིད། བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་པར་སྒྲོམ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པར་མི་བུས་ལ། དོན་མ་རྟོགས་པར་ཡང་སྒྲོམ་པར་མི་
བུས་པའི་སྲིད་རོ། །དོ་བོ་ནི་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་ལ་
སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། བདག་གིར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་བཞག་
ལ། གུར་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱབ་དང་། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་མི་
འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་ཡང་ཅུང་ཟད་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལན་འགའ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་
བཞག་གོ། །འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཐར་པ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་ཞི་བ་ཡང་ཐར་པར་ལྟ་བ་
དང་། འདྲི་གཉེན་པའི་བསམ་གཏུན་གྱུ་ཞོམ་པར་ལྟ་བ་དང་། ཡང་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་གཏུན་དུ་འཁོར་བ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་བསྟན་ཏོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ལམ་མེད་པར་ལྟ་བ་
དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ངན་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པས་སེམས་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་མི་
བུས་པ་དང་། ལམ་འདིས་གཏུན་དུ་འཁོར་བ་ནས་ངེས་པར་འདྲེན་མི་བུས་པར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་བསྟན་
འོ། །གལ་ཏེ་སྟུག་བསྐྱེད་འགག་པའི་ཐར་པ་མི་འཐད་དེ། འདིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་མི་བུས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།
རྟག་པས་སྒྲོང་མི་བུས་སམ། མི་རྟག་ཀྱང་སྒྲོང་བའི་ཐབས་མེད་པའམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱང་།
དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་
ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་རྣམ་པ་འགལ་བས་སྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཅིང་། འདོད་ཆགས་རྟག་པ་ཡིན་པས་ནམ་
ཡང་མི་བསྐྱོག་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནམ་

། ༡༣༣ །

ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ནམ་ཡང་སྣོག་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་གྱི་ཚེ་
ཞེ་སྤང་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་གནས་ལ། ཞེ་སྤང་གི་གནས་སྐྱབས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་མངོན་
གྱུར་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྲིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐྱབས་གཅིག་གམ་ཐ་
དད། དང་པོ་ལྟར་ན། གནས་སྐྱབས་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་
གནས་སྐྱབས་དང་གནས་སྐྱབས་ཅན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། བན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིར། ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་ཉག་
པ་ལས་གནས་སྐྱབས་མི་ཉག་པ་སྐྱེ་བའི་སྲིར། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱ་ཉག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་
གཞན་དུ་བཀག་བྱེད་ལོ། །སྲོང་བའི་ཐབས་མེད་པས་མི་རུས་སོ་ཞེ་ན། སྲོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་སོ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་
འཛིན་གྱི་གཉེན་སོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲོང་མི་རུས་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། སྲོང་རུས་ཏེ། བདག་འཛིན་ལས་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་
ཞུགས་ལ་གཅིག་ཤོས་ནི་སྲིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་སྲིར། སྤང་སོ་བདག་མེད་དུ་གནས་པའི་སྲིར་བདག་ཡོད་
མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། སྤང་སོ་འི་གནས་ཚུལ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པའི་སྲིར་ཏེ། བདག་ནི་སྤང་སོ་འི་གནས་
ཚུལ་མིན་ཏེ། བདག་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་རུང་བའི་
སྲིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤང་སོ་ལ་བདག་གནས་པ་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་སྤང་སོ་འི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་སྲིར་
བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འཆིང་བར་མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་སྲིར་
རོ། །གལ་ཏེ་བདག་

༧༣༧ བ ་།

སྤངས་པས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བདག་
 དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་མེད་པ་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བར་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་། ཆགས་སོགས་
 ཉོན་མོངས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་སྡོམ་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྗེ་ལྷ་རྩེ་དུ་འགོ་ཞེ་ན། སྤང་པོ་ལ་
 ཡོད་པ་མིན་པའི་བདག་ཏུ་སྤོ་བཏགས་ནས་ངར་འཇིན་པར་བྱེད་ལ། བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལས་ནི་ནང་དང་སྤྱིར་
 དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་འཇིན་པ་ངར་གིས་འབྱུང་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་
 བ་ལ་ཞེ་སྤང་སྤྱི་ལ་དེ་ལས་སྤྲུག་དོག་དང་འཁོན་དུ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་སྟེ། ཉེས་
 པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དག། །འཇིག་ཚོགས་ལྷ་ལས་སྤྱིས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིགས་དེར་དེ་ལ་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་
 སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་བདག་ཏུ་སྤོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡུལ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
 ལྷགས་པ་ལྷར་འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཡང་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ནི་
 ལྷག་པར་སྤོ་འདོགས་པའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན། ཞེ་སྤང་ནི་མི་སྤྲུག་པར་སྤོ་བཏགས་པའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །རྗེ་ལྷ་རྩེ་ན་འདོད་ཆགས་སྤྲུག་པར་སྤོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་སྤྲུག་པར་དོན་ལ་མི་
 གནས་པ་ལ་སྤྲུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་བཞིན་
 དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་མི་སྤྱི་ལ། འདི་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་སྤྱི་བའི་
 སྤྱིར་ངར་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་ནོ། །རྗེ་ལྷ་རྩེ་ན་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྲུག་པའི་ངར་བཞིན་མེད་ཅེ་ན། གལ་
 ཏེ་གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་ན། དེར་འཇིན་གྱི་སྤོ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ལས་གང་འདོད་ཆགས་སྤྱི་བའི་ཡུལ་སྤྲུག་པར་
 སྤང་བ་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཉེན་པོ་མི་སྤྲུག་པ་སྤོམ་པས་སྤོག་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཞེ་སྤང་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་
 ཚུལ་ལ་ལྷགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

། ༡༣༧ བ །

དམིགས་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། གནོད་པའི་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྲིད། རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་མི་རུང་སྟེ། དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་མི་སྤྱད་པ་ཡང་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ་མིན་ཏེ། བསྐྱོག་སྲོགས་གོམས་པར་བྱས་པས་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོང་བར་མཐོང་བའི་སྲིད་དང་།
དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་ནི་བསྐྱོག་སྲོགས་འཛིན་པའི་སྐྱོས་ལྗོག་པར་མི་རུས་པའི་སྲིད། མདོར་ན་
སྤྱད་མི་སྤྱད་གཉིས་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྤྱད་མི་
སྤྱད་གཉིས་སྤྱད་བའི་སྲིད་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡིན་པ་མི་རུང་བའི་སྲིད། རིགས་པ་
འདིས་ནི། སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་
རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་སྤང་བོ་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཞོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱ་མའི་
རྣམ་བཤད་ལྟ་བུར་གྲུའོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་རྒྱ་ལ་མི་སྣོས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རེས་
འགའ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་སྐྱོག་
པའི་སྲིད་འཁོར་བ་ལས་གཏུན་དུ་ཐར་པ་མེད་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོག་
པའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྲིད་སྐྱོག་སྐྱོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྩ་བ་བཅད་པའི་ཡལ་ག་
བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་འབྲས་བུ་ཐར་པ་གྲུབ་པས་ན། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལམ་བདེན་
མེད་པར་འབྲས་བུ་ཐར་པ་མི་འགྱུར་པའི་སྲིད་རོ། །སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་པ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཡིན་ལ་འདི་
རང་ཉིད་ལ་མདོན་སྤྲུམ་གྱི་སྣོབས་གྱིས་དམིགས་པའི་སྲིད་མདོན་སྤྲུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། འདི་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་མེད་པར་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །རྗེ་ལྟར་ན། ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ལས་བྱུང་སྐྱམ་ན། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གྱི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལས།

༼ ༡༣༥ བ ༽

དང་པོ་ལའང་། ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། བདག་ཏུ་སྐྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ཅུ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྣམས་
 དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྲིད། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་གོ། །བདག་ཏུ་སྐྱོངས་པའི་མ་རིག་པས་
 ལྷུང་བཤད་པ་ལྟར་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་བའི་ཚུལ་
 ཡང་། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུས། རོག་མར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་། དེ་ནས་རགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 རྟོག་པ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཁྱད་པར་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་ལ་དཔྱོད་པ་ཚོལ་བའི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་རིམ་
 པ་བཞེན་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ས་ནི་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པས་ནི། མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་
 བྱེད། དེ་ནས་དཔྱོད་པས་ཁྱད་པར་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་རོལ་དུ་སྤྲུག་པའི་
 མཚན་མར་བཟུང་ནས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་དེའི་ཡུལ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བའི་སྲིད། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནི། ཉོན་མོངས་
 པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལས། ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ལ། ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
 བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་སྤང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པས་ངན་སོང་གསུམ་པས་ཁམས་གོང་མའི་སྤང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་
 ཏོ། །དེ་ལ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་
 དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྐྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་རིམ་
 པའོ། །ལམ་བདེན་ལས་སྤང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཅུ་
 པ་བཅད་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོག་པར་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་ལས་མི་སོག་སྟེ། རྒྱུན་མེད་པའི་སྲིད།
 ལས་ཟད་ན་སྤང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད། སྤང་པོ་མེད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་སྟེ།

། ༡༣༥ །

རྟེན་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་སྤང་བོ་འགགས་པ་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
འགགས་པ་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་ཡང་རྒྱ་ལས་ཉོན་སྤངས་པ་ལ་རྟེན་
ལས་ལ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྟེན་ལས་པའི་སྲིད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འགོག་པའི་རྒྱ་ཞེས་
བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱུང་བེན་སྐྱབ་པ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པ་ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེལ་
གསུམ་ཚོས་ཅན། མཁུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་རྣམ་དག་གི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཤེས་རབ་
རྣམ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་དག་བཞེན་ལོ། །དེའི་ཚོས་ཅན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འབྱུང་ལ། ལྷན་པ་དཔེའི་
སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བོ། །སྤྱོད་པ་ཚོས་སྐྱབ་པ་ནི། བརྗོད་པ་རྣམ་དག་གི་དག་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་དག་བཞེན། སྤྱོད་པ་
ཚོས་བྱུང་ཏེ། མངོན་སྤྱུང་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད། སྟོན་སྤྱུང་སྟོན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་མི་
གཞོད། ཤེས་རབ་སྟོན་སྤྱུང་སྟོན་པ་ལ་ནང་འགལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། འདི་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བོ། །ཡང་
ན། བརྗོད་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་
དག་ཡིན་པའི་སྲིད། མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་དག་བཞེན། གཉིས་པ་འབྱུང་རུང་སྐྱབ་པ་ལ། ཇི་
སྟོན་པ་མཁུན་པ་དང་། ཇི་སྟོན་པ་མཁུན་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་
ཡུལ་གསལ་ལ་རབ་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོ་འབྱུང་རུ་རུང་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་ལ་གོམས་པ་རང་གི་རང་གིས་ལྷན་
བར་དུ་འབྱུར་བ་དང་གོམས་ཐེན་འབད་ཚོས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡུལ་གསལ་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་
འཇིགས་གོམས་པའི་སྟོ་བཞེན། གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྟོན་པའི་དོན་ལ་མཁུལ་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོ་ཚོས་ཅན། རང་
འབྲས་གསལ་ལ་རབ་ཀྱིས་མཐར་ཐེན་པའི་སྟོ་འབྱུང་རུ་རུང་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་ལ་ཡུལ་དག་གི་འབད་ཚོས་ལ་མི་
སྟོས་པར་གོམས་པ་རང་གིས་ལྷན་བར་དུ་འབྱུར་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་སྟོ་བཞེན།
ཡན་ལག་ལྷན་དུ་བསྟོམས་ན་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ལོ། །ཡན་ལག་ལྷན་ནི། ཤེས་རབ་བསྟོམ་པ། བཙོན་པར་བསྟོམ་
པ། ཡུན་རིང་དུ་

༼ ༡༣༩ བ ༽

སྒོམ་ལ། བར་མེད་པར་སྒོམ་ལ། སྒྲོ་ངལ་མེད་པར་སྒོམ་པའོ། །འདི་ལ་ཚོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཏུན་
ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྒོམ་པའི་རྣམ་འགྲུབ་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ།
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ནི། འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་ཅམ་མོ། །གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཉེར་
ལེན་རིག་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ལ། ལུས་ངག་གི་འབད་ཚོལ་ལ་མི་སྣོས་པ་གོམས་པ་རང་གིས་ངང་གིས་བྱང་པར་
དུ་འགྲུབ་པའོ། །ཅིའི་སྲིར་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་དགོས་ཞེ་ན། རྟེན་བརྟེན་པ་མེད་ན་འཕེལ་བ་རྒྱུན་འཆད་པའི་
སྲིར་དང་། བྱང་པར་དུ་འགྲུབ་པ་མེད་ན་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མི་རུང་བའི་སྲིར་དང་། འབད་ཚོལ་ལ་སྣོས་པ་
ཅམ་ནི། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྲུབ་པ་ཅམ་ལ་ཡོད་པའི་སྲིར་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་དགོས་པར་བསྟན་
ལོ། །ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། རྗེས་འགོ་ནི། འདོད་འདྲིགས་གོམས་པའི་སྒོ་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་མདུན་ན་འདུག་པ་
བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་སྟེ། རང་ལུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྲུབ་པ་བྱང་པར་ཅན་
མཐོང་བའི་སྲིར་ལོ། །བྱང་པ་ཡོད་དེ། སྒོག་གྲུང་རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ། རང་ལུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལུས་
ངག་གི་རྣམ་པར་འགྲུབ་བྱང་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་མ་མཐོང་བའི་སྲིར་ལོ། །སྒོག་བྱང་ནི། བེམ་པོ་དང་དངོས་མེད་ཚོས་
ཅན། འབྲས་བུ་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འབྲུང་བ་མེད་དེ། རིག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྲིར་ལོ། །སྒོགས་ཚོས་
སྐྱབ་པ་ལ། བྱང་པར་སྲི་མ་གཉིས་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་ལ། རྟེན་བརྟེན་པ་སྐྱབ་པ་ལ། རིག་པའི་ཡ་མཐར་ཐུག་
མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། མ་མཐར་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འགའ་ཞིག་རང་རིག་མངོན་སུམ་
གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་རིག་པ་སྣ་མ་སྣོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ན། རིག་པ་ཅམ་ལ་རིག་པ་སྣ་མ་སྣོན་
དུ་སོང་བར་འགྲུབ་ཏེ། ཚང་མང་གི་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས། དུ་བ་ཅམ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་པ་བཞིན།

༩༡༣༩ བ ༽

འདིས་རྣམ་གཅོད་དུ་རིག་པ་ཅམ། རིག་པ་སྲ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་པས་རིག་པ་འདི་བྱེ་བྲག་
མཐའ་དག་རིག་པ་སྲ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཅམ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་པས། བྱེ་བྲག་མཐའ་
དག་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདིས། སྤྱི་མ་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་ན།
རིག་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པར་འགྲུབ་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སློན་མེས་འོད་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་ན། སློན་མེ་ཅམ་
གྱིས་འོད་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་བཞིན། འདིས་རྣམ་གཅོད་དུ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་
པ་ན། གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁེགས་ཏེ། སློན་མེ་ཅམ་ལ་འོད་མི་སྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་
འོད་མི་སྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་དུ་ལྟར་གྱི་དུ་བ་རིགས་འབྲས་སྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་
པས། དུ་བའི་རིགས་འབྲས་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ཡང་དུ་བ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་རིག་པ་
སྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཡང་རིག་པ་སྲ་མ་ལས་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །ད་
ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་རིག་པ་སྲ་མ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པས། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ཡང་སྲ་མ་
ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལུས་ལས་སྐྱེས་སམ་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་མི་སྤྱིད་
པར་འགྱུར་དོ། །འཆི་ཁ་མའི་རིག་པས་རིག་པ་སྤྱི་མ་མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་རིག་
པས་རིག་པ་སྤྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། ཡང་རིག་པ་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། འོད་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་སློན་མེ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། སློན་མེའི་སྐྱེད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན། གཉིས་པ་རང་ལུགས་
ལོ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ཚོས་ཅན། རིག་པ་སྲ་མ་སློན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་སྟོས་
མེད་དུ་རིག་པར་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན། འོགས་

༧༧༧ བ ་།

ཚོས་གཞན་རྒྱུ་ལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་ཉམས་དང་། རང་རྒྱུ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 བོ། །འབྲུབ་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན།
 དངོས་མེད་རེས་འགའ་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུར་ལ། ཡོད་ན་བེམ་རིག་གཉིས་གང་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 བེམ་པོས་ཤེས་པ་འདི་ཉེར་ལེན་གྱིད་མི་ལུས་པ་འདི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་ན་བེམ་པོ་རྣམས་གྱིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་
 ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ་ལས་བསྐྱེད་མི་ལུས་པ་འདི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །མཐའ་གཞན་འགོག་
 པ་འདི་རིགས་པ་ནི་གཞུང་ལས་རྟོགས་པར་གྱུ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་སྣ་མ་སྣོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པས་
 ཁོ་བོའི་སྤྱོད་ལ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཚོས་ཅན། རིག་
 པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ལུས་ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མ་རིག་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་འདི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་
 རིག་པ་འདི་བཞིན་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། བཏེན་བཏེན་པ་མི་འཐད་དེ་ཚུའི་ཚ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
 བཤད་པ་འདི་རིགས་པས་རིག་པ་རྒྱུན་མི་འཚད་པ་འདི་ཕྱིར་དོ། །གོ་མས་པ་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྲུར་བ་ཡང་མིན་ཏེ།
 ལུས་ངག་གི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་སྟོས་པར་གོ་མས་པ་རང་གི་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲུར་བ་སྤོང་བས་གྲུབ་པ་འདི་
 ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། རང་བཞིན་དོས་བཟུང་། ཚད་མར་འགྲུར་པ་འདི་ཚུལ། སྐྱབ་གྱིད་གྱི་ཚད་
 མའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མ་སོ་སོར་གྱི་ནས་མཚན་
 ཉིད་སོ་སོར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་ནི་མངོན་སུམ་གོ་མས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཡུལ་མཐོང་
 པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་འདི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
 གྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མངོན་སུམ་གྱི་རང་སྟོན་གི་ནི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྤིད་དོ། །གཉིས་པ་རང་
 ལུགས་ནི། བདག་རྒྱུན་རྣམ་འགྲུར་

༩༡༣༧ བ ་༽

སྒྲོམ་སྒྲོབས་ལས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲམ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །འཇུག་པ་ཅན་བར་གྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ལོ། །རྟོག་གི་སྒྲོམ་ན་དབྱེ་བ་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གསུམ་པོ་ལའང་། སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོམ་དབྱེ་བ་ལྟེ། ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་མི་
 སྒྲོབ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས། རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོབ་པ་མེད་པས། མི་སྒྲོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་དང་ལྟོ། །ཅིའི་སྤྱི་བ། སྒྲོབ་པ་མེད་ཅེ་ན། རང་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་རང་སངས་རྒྱས་
 ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་སྒྲོམ་དབྱེ་བ་དུག་ཡོད་མོད་གྱི། འདིར་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོམ་དབྱེ་བས་ན་དབྱེ་སྒྲོའི་དོན་
 ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་དགོས། ལྟོ་པོ་དེ་དག་ལའང་རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་དང་མཉམ་བཞག་སྤང་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། སྤྱེ་སྤོད་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པར་
 བྱས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པས་རི་སྤོད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་བྱུང་ལ། སྤོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པས་རི་སྤོད་པ་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་བྱུང་པོ། །དེ་དག་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་མཐར་སྤོང་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་ནི་སྤྱི་བ་ཚེ་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་
 གསོག་པ་དང་། བདག་མེད་བསྒྲོམ་པས་དབྱ་བཅོམ་པ་འཕྲོལ་ལ། བསྐྱལ་པ་བརྒྱའི་བར་དུ་བསོད་ནམས་
 བསགས་པ་དང་། བདག་མེད་བསྒྲོམས་པས་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ལ། བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་
 བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་། སྤོང་ཉིད་སྤོང་རྗེའི་སྤོང་པོ་ཅན་བསྒྲོམས་པས་མཐར་སྤོང་པ་རྗོགས་པའི་བྱང་
 ཚུབ་དུ་འཚང་རྒྱུ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། ལྷུང་བ་སྤོད་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོ་ལ། །བསེ་བུ་

། ཉམ་ན། །

བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལ། །མངས་མེད་གསུམ་ལ་དེ་སངས་རྒྱུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཐབས་ལ་ལྟོས་
ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉན་པར་དག་བཅོམ་བ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ལྷོན་པ་
མཐར་ཕྱིན་མིན་ཏེ། ཐབས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མ་སྦྱངས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྲུགས་མི་གསལ་ཞིང་སྐྱིབ་པའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྲིད། ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་ཏེ། ལྷོན་ཇི་དམན་པའི་སྲིད། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། གུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་པའི་སྲིད་ཏེ།
སྐྱེས་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཐབས་ལ་གོམས་པས་སྦྱང་དོར་གྱི་གནས་གུན་ལ་སྤྲུགས་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྲིད། དཔེར་ན། བཟོའི་གནས་གོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཏེ། སྤྲུགས་
བཅེ་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་སོ། །ཡུང་རིང་
དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱང་
གསལ་བའི་སྲིད། རྒྱུའི་བག་ཆགས་སྦྱངས་པ་ཡིན། །སྤྱབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་
ཁྱད་འདི་ཡིན། །དེ་དོན་སྲིད་ན་ཐབས་གོམས་པས། དེ་ཉིད་ལྷོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད་
སོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན།
མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གུན་ཚོས་ཅན་ཚད་མར་
གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྷོག་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི།
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་བྲན་པས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྫོགས་པའི་བག་
ཆགས་མ་སྦྱངས་པ་ནི། རང་གཞན་དུ་གནས་པ་ན་འདིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ། ལྷོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ན། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་

༼ ༡༣༩ བ ༽

དང་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་། གོམས་པ་དང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
སྒོམ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གང་གིས་འགྱུར་ཅེ་ན། འདི་ལ་སྤྱི་པ་
ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པའི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་ཁྱེད་ལས།
དབྱུང་གི་རིག་པ་དང་རིག་གིས་གྲུབ་པས། རིག་པའི་རྒྱན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུར་
བོ། །ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཇི་ལྟར་ཁྱེད་ལས་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཅམ་རིག་པ་སྤྱི་ལས་གྲུབ་པ་
གྲུབ་པས། རིག་པ་སྤྱི་ལས་སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁྱེད་ལས་ན། རིག་པ་སྤྱི་ལས་སྒོན་དུ་མ་སོང་
བའི་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཅམ་མེ་ལས་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་
སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཅམ་སྒོན་དུ་ཁྱེད་ལས་ན། མེ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལས་
བཞེན་ལོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཅམ་རིག་པ་སྤྱི་ལས་སྤྱི་དུ་བར་གྲུབ་པས། རིག་པ་སྤྱི་ལས་སྤྱི་དུ་བའི་རིག་པ་
ཅམ་དངོས་སུ་ཁྱེད་ལས་ན། རིག་པ་སྤྱི་ལས་སྤྱི་དུ་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལས་ཏེ། དཔེར་ན། སྒོན་
མ་ཅམ་འོད་འབྱེད་པར་གྲུབ་པས། འོད་མི་འབྱེད་པའི་སྒོན་མ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁྱེད་ལས་ན། འོད་མི་འབྱེད་པའི་
སྒོན་མའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལས་བཞེན་ལོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་
པ་ཅམ་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱི་བ་དང་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་ཐུག་མེད་མི་འགྱུར་སྟེ། ཚུ་རོལ་
མཛེས་པ་དང་པོའི་སེམས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྤྱི་བར་པ་མའི་ལུས་ལས་སྤྱི་བར་འདོད་པས།
རྒྱ་གཞན་དགོས་པའི་སྤྱི་བ་དང་། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་སྤྱི་ལས་སྤྱི་དུ་བར། མར་མེ་མནལ་བ་ལྟར་
རྒྱན་ཚད་པར་འདོད་པའི་སྤྱི་བ། གལ་ཏེ་རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་རིག་ཅམ་དུ་འགྲུས་བྱ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་འཛིག་
རྟེན་སྤྱི་དེས་ན།

༼ ༡༣༩ བ ༽

ཚད་པར་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ།
སེམས་རིག་མ་ཐུན་སྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། ཏུ་བ་དང་པོ་རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་མེ་ལས་སྐྱེ་བའི་
སྲིད། སྐྱོན་མཁའ་། སེམས་སྲི་མ་ཐུག་མེད་སྐྱེད་པའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། སྐྱོན་མ་སྲི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མ་ཡོད་
པའི་སྲིད་རོ། །རང་ལུགས་ལ་འདས་པ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ། མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཉེར་ལེན་སེམས་སྲ་མ་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡིན་པའི་
སྲིད། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ། ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་
སྐྱོས་མེད་ཀྱི་འབྲས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འབྲུབ་པོ། །དེའི་སྟོགས་ཚོས་ནི་སྤོང་བས་འབྲུབ་ལ། འབྲུབ་
པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་སྐྱོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་འབྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི།
བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ། བདག་འཛིན་མེད་པའི་སེམས་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་
སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཏྟགས་དགོད་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཚོས་ཅན།
སེམས་སྲི་མ་སྐྱེད་དེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་སྲིད། ཚོགས་པ་ཐ་མའི་སྐྱ་བུ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཏྟགས་ཀྱིས་སྲི་མཐའ་ཐུག་མེད་འབྲུབ་པོ། །དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། སྟོགས་ཚོས་སྐྱབ་
པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་གཏུན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་
ཅིང་། གོགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། འཁོར་བ་འཇུག་སྟོག་ཤེས་དགོས་པས། དེ་
ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་ལས་དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ། ཡ་གྲུལ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས། ལས་ལུས་གང་རུང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་
བ་སྟོག་སྟེ། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཚུ་ལུད་སོགས་མེད་ན་སྐྱ་བུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལས་ལུས་གཉིས་པོ་
སྤངས་པའི་སྲིད་ལུས་

༼ ༡༩༠ ན ༽

གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤོང་གི་ལས་ཟད་ན་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཟེར་ན། ལས་ལུས་རྒྱང་བ་འཛད་པའི་
ཐབས་མེ་ལྷ་པའི་སྤོང་བ་སོགས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་སྲིད་ཡོད་ན་ལས་ལུས་སྤོང་མི་རུས་པའི་
སྲིད་ཏེ། ལས་ལུས་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཤེས་མི་རུས་པའི་སྲིད་དང་། ལོག་སྲིད་ཡོད་ན་སྤང་གི་ལས་
ལུས་སྤངས་ཀྱང་། སྲིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས་མི་པན་པའི་སྲིད་དང་། ལོག་སྲིད་སྤངས་ན་ལས་ལུས་མ་སྤངས་
ཀྱང་བྱུང་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྷར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་ལས་ལུས་རྒྱང་བ་སྤང་མི་དགོས་པས་སོ། །གཉེས་པ་རང་
ལུགས་ལ། འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལ་དབྱུང་བ་གཉེས། དང་པོ་ལ་གཉེས་ལས། སྲིར་ཡང་སྲིད་ཅམ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཏུ་སྤོངས་པ་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཞན་
འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས་ནས། ལས་དགེ་བ་
ལས་འཁོར་བ་མཐོ་རིས་གསུམ། མི་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་གསུམ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ལས་ཁམས་གོང་མར་
འཕེན་ནོ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་
དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མཛོན་
ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཆགས་བྱལ་མིན་དང་སྲིད་ལྡན་དང་། རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་
བཏེན་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །དེ་འབྲེལ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་སྐྱ་
སྐྱབ་གིས། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་ཏེ་ལས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་སྐྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །གཉེས་པ་བྱེ་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། འཆི་ཁའི་དབང་ཤེས་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས།
འཆི་ཁའི་དབང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ནས། སྲི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། འཆི་ཁའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གི་
ཉེར་ལེན་བྱས། འཆི་ཁའི་དབང་ཤེས་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སྲི་མའི་སྐྱེ་མཆེད་དབང་པོ་གཞན་
སྐྱེ་

༩༡༠ བ ༽

ཞིང་། རྒྱེ་མཚེད་གཉེས་པོ་བཟང་ངན་དུ་རྒྱེ་བ་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །གཉེས་པ་གཉེན་པོ་དཔྱད་བ་ལ།
སྤྱོད་པ་ལ་མཐོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་
སྤྱོད་པ། རྣམ་འཚེའི་གཉེན་པོར་སྤྱིང་རྗེ། སྤྱོད་དོག་གི་གཉེན་པོར་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་
སྤྱོད་པ་སྤོམ་པར་གསུངས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མཐོ་གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞེས་ཚོས་
ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ལུས་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱམས་སོགས་
སྤོངས་དང་འགལ་མེད་སྤྱིར། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཚད་གཅོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །མཐའ་དག་
དཔྱིས་འབྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ནི་རང་གི་སྤང་བྱ་ཉོན་
སྤོངས་པ་རྩ་བ་ནས་སུན་འབྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྤྱིང་དུ་སྤོང་
ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་སྤྱིར། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱུན་དང་། །འགལ་བ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་ལྟ་སྤོང་ཅིག་སྤྱོད་སྤོངས་པས་ཡང་སྤྱིད་མི་ལེན་ན། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སེམས་
བརྟན་པ་མི་བྱུབ་པོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པ་ན་སྤྱི་མཐའ་མཐོང་ལ། མ་སྤོང་
རྒྱུན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་འབྱེད་པར་ངེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་སྤྱི་བཅོན་སྤོངས་
བཅོན་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། འཁོར་བ་སྤོངས་བཅོན་པའི་སྤྱི་མཐའ་འབྲུབ་ལ།
ལོག་སྤོང་གི་མ་སྤོང་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་ཡང་སྤྱིད་འབྱེད་པར་ངེས་སོ། །དེས་
ན་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བར་དུ་ཉོན་བརྟན་པས་ཚོག་མོད། སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་
ཡང་སྤྱིད་ལེན་པའི་རྟོན་བརྟན་ན། འཁོར་བ་སྤོངས་བཅོན་པའི་རྒྱུན་མི་ཚད་པས་ལམ་སྤོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
དོ། །གཉེས་པ་སེམས་གསལ་བ་རྟོན་བརྟན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། གང་སེམས་གསལ་བ་ཅམ་སྤྱིད་པ་ལ་

༧༧ བ ་།

རྒྱ་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་ན། དེ་སྐྱེད་པར་ངེས་ཏེ། གོགས་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། འཆི་
ཁའི་སེམས་ཀྱང་། སེམས་གསལ་བ་ཅམ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་
རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལོ། །གོམས་པ་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་སྐོམ་པ་ནི་རང་རིག་གི་འགྲུབ་
ལོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེ་འདོད་འཛིགས་སོགས་གོམས་པའི་སྐྱེད་དུ་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་
སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་འགྲུབ་ལོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི། སྒྲུང་བཅས་དང་། སྒྲུང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ནི། འཁྲུལ་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྒྲུང་བྱ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་ཅི་རིགས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་གྲུབ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲུང་བ་ནི། སྤྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
བས་སྒྲུང་མི་རུས་ཞིང་། དེ་སྐོར་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་སྲིད། ཤེས་ནས་ལན་གཅིག་སྒྲུངས་ཀྱང་། མེད་པར་
སྐོག་བས་མི་བརྟན་པའི་སྲིད་དེ་མ་སྒྲུངས་པའི་གོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཐམས་ཅད་
སྒྲུངས་པའི་རྣམ་གོལ་འཐད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་སྲིད་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་པའི་སྲིད་དང་། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ཅུ་བ་ནས་སྒྲུངས་པས། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱུར་མི་སྐོག་པའི་
སྲིད། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། སྐོར་བུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐ་མལ་
པའི་མཚོངས་པ་ཇི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཚོངས་པ་ལྟར། བརྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་
ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །རྩུ་ཇི་ལྟར་བསྐོས་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར། སྐོར་ཉིད་སྐྱེད་ཇི་གོམས་
བས་རྩུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་དེའི་རང་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་དེ། གསེར་གྱི་ལྷ་བ་མེ་དང་བྲལ་ནས་སྐྱུར་སྐྱུར་བར་འགྱུར་བ་
ལྟར་སྐོར་ཉིད་སྐྱེད་ཇི་གོམས་པས་རྩུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་འབད་བ་དང་བྲལ་ནས་སྐྱུར་སྐྱུར་གོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་

༩༡༡ བ ་།

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པ་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་མི་ལུས་སོ་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པའི་མཚོངས་པ་གོམས་པ་སྟེ། བཅེ་
སོགས་གོམས་པའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཐ་མལ་པའི་མཚོང་བ་དེ། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་ཚུལ་
ལ་སྟོས་པའི་སྲིར་དང་། བཅེ་སོགས་གོམས་པ་ནི་ལུས་སྟོབས་ལ་མི་སྟོས་པར། རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་
སོ། ཡང་ཚུ་བསྟོས་པ་དེ་དེའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྟེན་མི་བརྟན་པར་སྐྱམ་པའི་སྲིར་དང་། བཅེ་
སོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། གསེར་བལྟ་བ་དེའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ།
གསེར་བལྟ་བ་དེ་མེ་དང་བྲལ་ན་སྐྱར་སྐྱ་བར་འབྱུང་རུང་དུ་རང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་དང་། བཅེ་སོགས་
གོམས་པ་ནི། སྐྱར་སྟོག་མི་རུང་དུ་རང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྲིར། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་གོམས་པ་ལས། དེའི་
རང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད་ཀུན་མཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པར་དཀའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་སྲིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྷན་ཐུབ་པ་དེ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྲེན་ཡིན་ཏེ།
འཁོར་བ་འཇུག་སྟོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞི་ལ་མི་བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་སྲིར། དཔེར་ན། དགོས་པའི་མི་ཀུན་འཚོགས་པ་ལ་མི་ཀུན་འཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྷང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པར་རིགས་མཛད་
པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིགས་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོན་
ཀུན་ཤེས་པ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོས་ཉན་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་
ཚོས་ཉན་པ་ལ། བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྟོན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ལ་དེའི་
ཐབས་ཤེས་པས་ཚོག་མོད། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བའི་སྲིན་བུའི་གངས་མཁྲེན་ཡང་ཅི་དགོས།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་སྲིར་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རུང་། །ཀྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔུང་བུའི། །འདི་ཡི་སྲིན་བུའི་གངས་
མཁྲེན་པ། །དེད་ལ་འགའ་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་གང་སྟེ།

༼ ༡༤༩ ན ༽

ཞིང་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དེས། །རབ་གསུམ་ཤིང་སྣ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་མཐོང་བ་དེས། ཡིད་
གཏང་ན་བྱམ་གཟུགས་མཐོང་བ་བཞིན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང། སྤ་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་བཞིན་
གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟུགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུགས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱང་ཤེས་
པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྷང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་
བ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སྤྱོད་དཔག་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་
གཞན་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུགས་མི་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་མ་མཐུན་ན་ཡང། དེ་
དང་མཚམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་རུས་པས། ཐམས་ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུགས་མི་གཏོང་བ་མི་སྲིད་
དོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱ་མེད་པར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གོང་དུ་མི་མཁོ་བར་བཤད་བ་ནི་རང་དོན་
ལ་དགོངས་བ་ཡིན་ལ། འདིར་མཁོ་བར་བཤད་བ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །བསྐྱེད་
པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱའི་ལས་དགེ་སྤྲེག་གི་འབྲས་བུ་ཡང། ལས་ཀྱི་མི་ལོང་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་
བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐུན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ༄ །།བརྗོད་སྤྲེགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ། འཇུག་པའི་
ཤེས་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་
མཚན་ཉིད་འཇུག་པའི་ཤེས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས། རྫོགས་མེད་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལའང། རྗེ་གཉིས་གསལ་སྣང་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འཇུག་པ་དང། མི་ལམ་གསལ་
སྣང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཇུག་པ་གཉིས། རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཅན་དང། དོན་གཞན་ལ་སློབ་འདོགས་
པ་དང། སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྫོགས་པ་གསུམ་ནི། མདོ་ལས། འཇུག་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང། །རྗེས་
དཔག་རྗེས་སྤྱོད་དཔག་ལས་བྱུང། །དེ་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་ལོ། །

༩༡༩ བ ༽

ཞེས་ཏུག་དུ་བཤད་པ་ལས། མིག་སྐྱེ་ལ་ཚུར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
སྒོག་པ་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སྤྱི་རོལ་སྤང་བས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བརློག་
པའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་རྟོགས་འཛིན་སེམས་དང་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་རྟོགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གཉིས་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་པ་འདོད་པར་འདོད་
པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་པ་སྤྱི་ལ་གཉིས་མངོན་སུམ་
མིན་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ལྟོས་དཔེར་བརྟན་པའི་སྤྱིར་དུ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་གསུངས་ལ། རྗེས་གཉིས་གསལ་སྤང་
སོགས་ནི་རྟོག་པ་མེད་ན་ཡང་སྐྱབ་པས་ཚད་མའང་མིན་ནོ། །ཞེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་བརློག་པའི་སྤྱིར་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ལ་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་སྤྱི་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་སྤྱིས་
མིན་པར་སྐྱབ་དོན་དུ། །གཉིས་བཤད་འཇུག་པ་མཐོང་སྤྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་སོགས་བྱུབ་བརྗོད་པ་ནི། །སྤྱི་ལ་
གཉིས་ཉིད་སྐྱབ་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། །ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྤྱི། །བསྐྱབ་པའི་
སྤྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཚད་འབྲས་དཔྱད་པ་ལ། སྤྱིར་
བརྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། དགོས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་བྱ་བྱེད་དང་ཚད་འབྲས་རྗེས་ཐ་དད་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་དང་། ཚད་མ་རྒྱ་ཡིན་ལ་གཅིག་འོས་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་པ་དང་རང་སྤྱོད་བྱེ་བྱེད་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དོན་རྣམ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རང་
རིག་མེད་པར་སྐྱབ་དགག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་དང་། ཚད་འབྲས་རྣམ་པར་
བཞག་པའི་སྤྱིར་དང་། དོན་འབྲས་བུ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་ནི་ཡུལ་འཇུག་བར་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་གཞལ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བ་བྱ་བའི་ཆ་ལོ། །གཞལ་བྱ་

༼ ༡༤༣ བ ༽

ནི་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། རྟོན་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
ཡིན་ཏེ། རྟོན་འཇམ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟོན་གྱིས་རྟོན་གཞལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོན་ལས་རྟོན་
ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། རྟོན་ཚད་མས་རིག་པ་ཡང་རྣམ་མེད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་འབྲ་
བར་སྐྱེས་པའི་ཚན་ས་རྟོན་རྟོགས་སུ་འཛོག་པའི་སྲིད། ཚད་མ་མདོ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་
སྲིད། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་འཇམ་བྱེད་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །འདིར་ཚད་མ་གཉིས་ཏེ། རྟོན་འཇམ་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཤེས་པ་འཇམ་བར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ཡང་
གཉིས་ཏེ། རྟོན་རིག་པ་དང་། རང་རིག་པའོ། །གཞལ་བྱ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྟོན་དང་ཤེས་པའོ། །སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
གཉིས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་མོ། །དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་ནི། རྟོན་དང་འབྲ་བར་སྐྱེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པའོ། །འཛིན་རྣམ་ནི། གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་ཚ་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའོ། །འདི་དག་ལས། རྟོན་རིག་གི་ཚད་
འབྲས་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་སྦྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོ་མདོ་སྟེ་ཤེས་སྐབས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་
པ་ལྟར་རོ། །རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་སུ་མོང་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོན་རིག་དང་། རང་རིག་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྟོན་གཉིས་གྱི་
རྟོགས་ལྡན་གྱི་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་འདི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད་རོ། །རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་
ཚོས་ཉིད་འཇམ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་འདི་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ནི་རྟོན་དང་
ཤེས་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིད་རོ། །འདིར་བྱ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་
བྱ་རྣམས་རྟོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཚ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱེད་པ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
དང་། འཛོག་བྱེད་རྣམས་རྟོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚད་མ་ནི་
འཇམ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་ངོས་བཟུང་སྟེ།

༩༡༩ བ ་།

མདོ་ལས། འཇལ་བྱེད་ལ། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱེད་པ་དང་། ཚད་མ་
དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རོན་འཇལ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། རོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རོན་རིག་
དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ནི། རོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད། རོན་རིག་ནི་འབྲས་
བུ་ཡིན་ཏེ། རོན་འཇལ་བའི་དགོས་པ་ནི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རོན་འཇལ་བ་ནི་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབ་
བྱེད་ཡིན་ཏེ། རོན་དང་འཇལ་བར་སྐྱེས་པ་ལས་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་སྲིད། རོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོ་
སོར་འབྱེད་པ་ཡང་དོན་འཇལ་བ་ཁོ་ནས་འབྱེད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཤར་མ་ཤར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འབྱེད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་གཟུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་སྲིད། སྐྱོ་རྟོགས་ཏེ། སྐྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད། གཟུགས་སོགས་ནི་གཞལ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་སྐྱོ་
འདོགས་གཅད་པར་བུ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད། གང་དག་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། རོན་འཇལ་བའི་སྐྱོས་དོན་མ་རྟོགས་ན་དོན་འཇལ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་ན་དོན་
འཇལ་བྱེད་དེ་ཉིད་དོན་རྟོགས་སུ་བྱུབ་པའི་སྲིད་རི་ལྟར་དོན་རིག་ལས་གཞན་དུ་འདོགས་པར་བྱེད། དེས་ན་
འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མིན། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མས་གཞལ་བུ་འཇལ་བ་ལ། ཚད་མ་དང་། གཞལ་བུ་དང་།
འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་དེས་པ་བཟུན་ཏེ། གསུམ་པོས་ཚད་མས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བུ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་
སྲིད་དང་། ཚད་མས་སྤང་དོར་བུ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་སྲིད། མདོན་
སུམ་གྱིས་དོན་འཇལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བུའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞལ་བུའི་སྤང་
དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་རོ། །འགའ་ཞིག་སྐྱོ་ཅམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་བུ་སྐྱོར་བ་ཡང་།

༼ ཉལེན ཉ ཟ༽

མི་འཐད་དེ། མྱོ་ཚམ་ནི་ཚད་མ་མིན་ལ། འདི་ནི་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྲིད་རྟོ། །ཡང་
འགལ་ཞེས། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་བའི་ཚད་བསྟན་ནས། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་གསལ་དུ་མི་
སྐྱབ་ཞེས་བ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཚད་འབྲས་ཀྱིས་ལྷར་བགྲང་བའི་ཚད་མ་ཡང་
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་བེད་རྟོ། །འོ་ན་དོན་རྟོགས་ཚད་མ་འབྲས་བུའི་བྱེད་བའི་ཚད་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། བྱེད་བའལ། མཚན་ཉིད་དལ། །སྐྱབ་བྱེད་ཁོ་ནར་
གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཚོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསལ་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་བ་ཚད་མར་ཐལ། དོན་རྟོགས་ཚད་
མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་བ་དག་གིས་ཁས་ལྷངས་བ་ཡིན་ལ། ཡང་དོན་
རྟོགས་ཚད་མར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ལ་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྲིད། དག་
འཛིན་དང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ས་སྟོབས་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱམ་མེད་ལ་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆ་
ནས་ཚད་མར་འདོད་པའི་སྲིད། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་བ་དག་གིས་ཁས་ལྷངས་
སོ། །ཡང་ན་སྐྱོད་ལྟར་ན། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བྱམ་མེད་ལ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་སོ། །ཅིའི་སྲིད་
ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་ས་སྟོབས་ཀྱི་བྱམ་མེད་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་ཏེ། ས་སྟོབས་ལ་ཚད་མ་སོང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱམ་མེད་ལ་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཏེ། འོ་ན་དེ་ཡང་
དོན་རྟོགས་ཚད་མར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མར་སོང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ལ་སྟོ་འདོགས་གཙོད་
པའི་སྲིད་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་ལ་
གསལ་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་སྲིད་ཞེས་སྐྱ་ན། སྐ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་

༩༩༩ །

ཚོས་ཅན། སྤྲིའི་མི་ཉལ་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར་
འདོད་ན། མིན་པར་ཐལ། བྱོད་དང་སྐྱུ་མི་ཉལ་པ་རང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པའི་རྒྱུད་པ་དུ་མ་ཚོད་པའི་
སྤྱིར་ཉེ། སྤྲིའི་རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་འཛིན་མངོན་སྲུང་དང། དེས་བཞག་པའི་བག་ཚགས་དང་ཉལ་པ་དང་ཉལ་པ་འཛིན་
ལ་སོགས་པས་ཚོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སྲུང་གི་གཟུང་དོན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་
མཚུངས་སོ། །གལ་ཉེ་འཛིན་པར་འདོད་ན། དེ་དངོས་གཅིག་སྤྱིར་སྐྱུ་སོགས་ལས། །ཐ་དད་སྐྱོ་གང་ལས་
ཡིན། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་སྲུན་དབྱུང་བར་བྱའོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི། བོད་དག་གིས་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་
དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང། རྒྱགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་
ནོ། །མངོན་སྲུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དངས་ནས་དེས་རྟོགས་པ་ལ་རྒྱགས་
རྟོགས་སུ་འདོད་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །དག་འཛིན་དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་ཚོས་ཅན། ས་སྤྱོགས་ཀྱི་སྤྱིང་གི་བྱམ་
མེད་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སྲུང་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་མི་འཚར་ལ། བྱོད་ཀྱི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ན་མངོན་སྲུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ས་སྤྱོགས་ཀྱི་སྤྱིང་གི་བྱམ་མེད་ཚོས་ཅན། དག་འཛིན་དབང་
སོའི་མངོན་སྲུང་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དབང་སྤྱེས་
སྤྱོ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱུང་འཕེན་ཚེ་སྤྱི་མེད་པ་དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་གིས་
རྟོགས་ཞེས་སྐྱུ་བ་ལ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེད་དགག་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་འགལ་ཞེས་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སྲུང་གིས་ནི་བྱ་བར་
འོས་པ་མིན་ཉེ། མེད་པ་འདིའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །ཡང་ས་སྤྱོགས་ཀྱི་བྱམ་མེད་ཚོས་ཅན།
ཡོངས་གཙོ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། དབང་སོའི་མངོན་སྲུང་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མངོན་སྲུང་ཡིན་པས་བྱུང་ལ། དེ་ཡིན་ན།

༧༧༥ བ༽

མངོན་གྲུང་གི་རྣམ་པ་སྤང་བས་ཁྱབ་བོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་སྤང་བ་མིན་ན། མངོན་དུ་གྲུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་
 ཡིན་བཤད་དགོས་སོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ལྷན་
 བཟངས་པའི་ཚད་མ་ནི། དོན་འབྲས་བུ་ཅམ་ལ་བཟུང་བ་མིན་གྱི། འཇམ་བྱེད་ལ་ཚད་མར་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་དོན་འཇམ་བར་བྱེད་པ་
 ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཚོགས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱེད་དང་བྱེད་པའོ། །དོན་ནི་
 ཚོགས་དོན་འཇམ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བཞག་སྟེ་ཚོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
 སྲིབ་ཞེས་པའོ། །དོན་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་བུ་སྟོན་ཏོ། །རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ལ། དོན་དམ་པ་དང་། ཐ་དད་
 པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་
 ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཇམ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་
 བོ། །ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཇམ་བའི་དགོས་པ་ནི། རང་གི་
 བདག་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ་པོ། །རང་གི་བདག་ཉིད་འཇོན་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་སྲིབ། རང་རིག་པའི་རང་
 རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་སྲོང་བར་
 བྱེད་བྱང་སོགས་ལ་ཚད་མར་བཤད་པ་མིན་ཞེ་ན། དེས་ནི་གང་ལ་ཚད་མར་བརྗོད་པའི་ཡུལ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ན་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྲོང་རིག་ཅམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་
 ཚུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཟུང་འཇོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་ལུས་ནས་ཤེས་པ་སྲོང་
 རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་སྲོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དོན་སྤང་ཅམ་ཐ་སྙད་དུ་གཞག་བྱ། དེ་
 རིག་པ་འབྲས་བུ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་བྱེད་པའོ། །བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དོན་སྤང་གི་མངོན་སུམ་ནི་དེ་
 འཇམ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །རྣམ་རིག་ལས། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་སྲིབ།

༩༡༥༥ བ ་༽

འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱིད་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མའོ་ཞེས་བ་དང་། བསྟན་
འཚོས་འདིར་ཡང་། བག་ཚགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རླུང་པའི་རྣམ་གཞག་གྲེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་དགྲུད་ན། རྣམ་བདེན་པའི་ཚུལ་ལ། རོན་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་འདིར་མ་
དགྲུད་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞེག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལྟར་གྲེད་ཅིང་། སྤང་ཚུལ་ལ་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་མི་སྤང་བར་རོན་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རོན་སྤང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་འཛོག་པར་གྲེད་གྱི།
རོན་སྤང་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །གཞུང་ལས་ཀྱང་། གཞུང་དང་འཛིན་པ་རིག་པ་
དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞུང་གྲེད་དང་། །འཇམ་གྲེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །རྗེ་ལྟར་རྗེས་སུ་སྤང་བ་ཞེན་
བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་རྣམ་གཞག་གྲེད་འཛིན་པའི་ཚེ་ན། མ་དགྲུད་པ་དང་ཅུང་ཟད་དགྲུད་པའི་དགྲེ་
བས་རོན་སྤང་རིག་པ་འབྲས་བུ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཞེས་ཏུ་སྤྱེ་དགོས་སོ། །བོད་
དག་གིས་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་རོན་སྤང་ལོ་རིག་པ་མི་སྤང་རོ། །ཡང་བོད་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
དང་། བར་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་གྲེད་དང་། །རང་གི་བདག་ཉིད་འཇམ་བའི་ཚད་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་
ཡིན་ལོ་སོ། །འོ་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་
ལུལ་སྤར་མ་རྟོགས་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཇམ་གྲེད་གྱི་ཤེས་པ་རང་
ལུལ་སྤར་མ་རྟོགས་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་རོན་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་
འཇམ་གྲེད་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པར་གྲེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། བར་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
གྲེད་དང་། རང་སྤྱོད་བར་གྲེད་རྩད་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་པའི་རོན་
ལོ། །བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རོན་ཡང་། ཤེས་པ་རང་

༩༡༤ བ ་།

གི་བདག་ཉིད་འཇིག་གྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་མངོན་པས་འཇིག་རྣམ་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །རང་གི་བདག་ཉིད་
ཅེས་པ་དང་། རང་སྲོང་བར་གྱེད་རུང་དང་། ཉན་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
དགོས་སོ། །འདིར་བག་ཚགས་བརྟན་པའི་དོན་སྣང་ཙམ་གཞུགས་བྱུང་འཇོག་པར་གྱེད་ཀྱི། གཏོད་གྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་གཞུགས་བྱུང་ནི་མི་འདོད་དེ། གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་གཏོད་གྱེད་ཡོད་ཅིང་སྐྱབ་
གྱེད་མེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ནི། ཉི་ཤུ་པ་ལས། དུག་གི་ཅིག་ཙམ་སྐྱར་བ་ན། །སྤྱི་རབ་རུལ་ཆ་དུག་ཏུ་
འགྱུར། །དུག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བྱའང་རུལ་སྣང་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བརྟན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་གྱེད་དོན་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟེ། ལྷན་ཆེས་པ་དང་། མི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བརྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྣོན་འཇིག་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་ཚོས་ཙན། སྣོན་འཇིག་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་ཚོགས་པར་བཤམ། དེ་
ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཙན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་སྐྱེས་
འདྲ་བ་མིན་པར་བཤམ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རུལ་སྤྱི་རབ་སྤོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་མ་འདྲེས་པ་སེལ་བྱུང་གནས་པ་ཡིན་
ལ། དབང་ཤེས་ནི་རིགས་པ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་སྐྱབ་གྱེད་ལ།
སྣོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྣོན་པོར་སྣང་བ་ཚོས་ཙན།
དེར་འཇིག་གྱི་ཤེས་པ་དང་དོན་དམ་པར་བཤམ་དེ། སྣོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
སྣང་བ་བཞིན། །འདི་ལ་ཚོས་ཙན་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཟུང་འཇིག་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དུས་སྤྱི་སྤྱིར་བ་དང་རེ་
རེ་བ་ལ་སྣོན་ཅིག་པའི་སྤྱི་མི་འདྲུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བྱ་ནི། རྣམ་བདེན་པས། དོན་དུ་སྣང་བ་དོན་ཡིན་པ་
བཀག་ནས་ཤེས་པ་དང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་ལ། རྣམ་རྟུན་པས་རྣམ་པ་རྟུན་པར་འདོད་པས་དོན་དུ་སྣོན་འདོགས་
པ་འགོག་གི་རྣམ་གཅིག་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སྣོན་ཅིག་

༩༡༤ བ ་།

དུ་དམིགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་དུ་རྟོགས་པ་ལོ། །དེས་པ་ནི་བྱུང་བ་ལོ། །ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། །འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། །ལྷན་ཅིག་ཡིན་ན་རྗེས་ཐ་མི་དད་པ་འགལ་ཏེ། །ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། །དོན་ལ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། །ཐ་སྤང་ཅམ་དུ་ཐ་དད་པའི་སྲིབ་མི་འགོག་གོ། །མ་དེས་པ་སྤང་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་རྗེས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཞེ་ན། །གཉིས་སོ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་དེས་པ་མིན་ཏེ། །ཐ་མལ་བས་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་སྲིབ་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཞེ་ན། །དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སྲོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིབ་ལྷན་ཅིག་དུ་དམིགས་པས་དེས་པར་བྱ་བ་མིན་ལོ། །མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་ནི། །ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན། །ལྷ་སྐྱེན་གྱི་ཟླ་གཅིག་དམིགས་ཀྱང་མཚོན་སྲིབ་གྱི་མིག་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་སྲིབ་གཟུང་འཛིན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མིན་ལོ་ཞེ་ན། །རིགས་པས་བརྟགས་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པའི་སྲིབ་ཏེ། །རང་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་སྲིབ་དང་། །ཤེས་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིབ་རོ། །ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྤང་བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་མ་ཐུན་པར་སད་པ་ཅམ་མོ། །འདིའི་སྲོགས་ཚོས་རྗེས་འགོ་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་ལ། །སྲོག་པ་སྐྱབ་པ་ནི་སྲོ་སེར་ཚོས་ཅན། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མིན་ཏེ། །རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིབ། །རྟ་དང་བ་ལང་བ་ཞེན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤང་གཟུགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིབ་རོ་ཞེ་ན། །སྤང་གཟུགས་ཅམ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མིན་ཏེ། །སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བྱེ་ལ་དང་ལུག་པ་ལ་སོགས་པས་སྤང་བ་མེད་པར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བའི་སྲིབ་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་སྤང་གཟུགས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། །མིག་གིས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྤང་བ་རྒྱུན་

༼ ༡༧༧ བ ༽

དུ་ཡོད་པ་ལས་ཐོབ་དགོས་ལ། ལྷང་བས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་དབང་པོ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་
དགོས་པའི་སྲིད་རྟོགས། །གལ་ཏེ་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྟོན་པོ་དམིགས་པ་ཐལ།
སྟོ་སྐྱང་མིག་ཤེས་དམིགས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། གཞན་རིགས་དུ་ཐལ། སྟོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་
སྲིད་རྟོགས་ཞེ་ན། སྟོར་སྐྱང་རྟོགས་པས་སྟོར་སྐྱང་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་གྱི། སྟོན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མིན་ཏེ།
སྟོན་པོ་ལ་དམིགས་པས་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོགས། །གལ་ཏེ་སྟོན་སྐྱང་ཤེས་པ་མིན་
བར་ཐལ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྲོང་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོགས་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ།
གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དམིགས་པ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྲོང་བུ་ཡིན་པར་མི་
འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེས་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དེས་ཉམས་སུ་སྲོང་བུ་མིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབས་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱབས་ཉམས་སུ་སྲོང་བར་ཐལ། གཞན་
གྱི་བདེ་སྐྱབས་རྟོགས་པའམ་དམིགས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
སྲིད་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་ལ། རྣམ་རྟུན་པ་ལྟར་ན་བྱུང་བ་མ་དེས་ཏེ། རོན་དུ་སྐྱང་བ་ཚོས་ཅན།
ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྲིད་རྟོགས། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོ་སྐྱང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྲུབ་དོ། །མདོར་ན་དོན་སྐྱང་
དང་དོན་སྐྱང་དམིགས་པའི་སྟོ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དུ་དམིགས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱབས་བྱེད་བསྐྱབས་བྱ་དང་
མཚུངས་ལོ་ཞེ་ན། འོན་སྟོན་པོར་སྐྱང་བ་དེ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་སམ། ཤེས་
པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དང་པོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
ན་རྣམ་པ་རྟུན་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་དོ། །འདོད་ན་དོན་སྐྱང་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པས། དོན་དུ་སྐྱང་བ་སྟོགས་པ་
མིན་པར་ཐལ།

༩༡༧ བ ་།

བ་དང་། རོན་སྤང་བག་ཆགས་འབྲུལ་བའི་སྤང་བ་ཙམ་མིན་བར་ཐལ། འཤམ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་རོན་ལ་གནས་བའི་
 སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་སྤྲོད་ཚེས་ཙམ། འཤམ་བ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་
 ཡིན་བའི་སྲིད་རྟོ་ཞེས་བ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱེ། རོན་ཡུང་རྣམ་བཤེན་བ་མན་ཆད་གྱེ། ལུགས་ལ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ལ་འཤམ་བས་བྱུང་བར་འདོད་ལ། རྣམ་བརྟུན་བ་ལ་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་བ་གསལ་ཞིང་
 རིག་བའི་རྟགས་ནི། རྣམ་བཤེན་བ་ལྟར་ན། སྲོན་པོར་སྤང་བ་ཚེས་ཙམ། གནས་ཚུལ་ལ་འཤམ་བ་ཡིན་ཏེ། གསལ་
 བར་སྤང་བའི་སྲིད། མར་མེ་ལ་སོགས་བས་མ་ངེས་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུང་གནས་ཚུལ་ལ་འཤམ་བའི་ངོ་
 བོ་ཡིན་བའི་སྲིད་རྟོ། །རྣམ་རྟུན་བ་ལྟར་ན། འཤམ་བ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་འཤམ་བ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ནི།
 གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་བ་རྗེས་དབག་གི་ཆད་འབྲས་ལ། ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་གཞལ་
 བྱ། རྗེས་དབག་ནི་འཇལ་བར་བྱེད་བ་ལོ། དེ་འཇལ་བར་བྱེད་བ་ལ་ཆད་མ་ཞེས་བཟོད་དོ། །དེ་རྟོགས་བ་ནི་
 འབྲས་བུ་སྟེ། འཇལ་བའི་དགོས་བ་ནི། དེ་རྟོགས་བ་ཡིན་བའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་བའི་དོན་ནི། དེའི་
 རྣམ་བ་དངོས་སུ་ཤར་བ་སྟེ། དོན་འབྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་བའི་སྲིད་རྟོ། །འགའ་ཞིག་
 སེམས་ཙམ་བ་ལྟར་ན། དང་པོ་དུ་བར་སྤང་བ་དམིགས་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་མེར་སྤང་རྟོགས་དགོས་བའི་སྲིད།
 ཐོག་མར་དུར་སྤང་གི་བག་ཆགས་སད་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་སད་དགོས་བས་ན་རྒྱ་
 འབྲས་སྲིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ལ་མེའི་སྟེང་དུ་སྲིས་ཐོབ་བའི་མེར་སྤང་གི་སྟོན་ནི། དོན་སྤང་གི་
 བག་ཆགས་སད་བ་སྲོན་དུ་འགོ་བས། སྲིས་གྱི་མེ་དང་དུར་སྤང་གཉིས་སྤར་གྱི་མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་སྲིད། ཚོགས་བ་གཅིག་ལ་རགས་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བས་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དབག་
 བའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །རྗེས་དབག་སྲིས་བའི་དུས་སྲིས་གྱི་ཐོབ་བྱའི་མེ་སྤར་མ་སྲིས་ཡུང་། སྤར་གྱི་མེ་ལ་ཆད་
 མ་ཡིན་བ་ལྟར་དུར་སྤང་གི་སྟོན་ཡོད་དུས་སུ་ཐོབ་བྱའི་མེ་མ་སྲིས་ཡུང་། སྤར་གྱི་མེའི་བག་ཆགས་ལ་ཆད་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཙམ་བ་ལ་རྒྱ་དངོས་སྤུང་གྱི་འབྲས་རྟགས་མེད་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་
 རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤར་གྱི་རིགས་བ་མཚུངས་བའི་སྲིད་རྟོ། །འཕྲད་ལྟན་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་མེར་སྤང་
 ལ་དུར་སྤང་

༧༧ ན ་།

འབྲེལ་པར་ཚད་མས་གཏམ་ལ་པལ་ནས། ཏུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་རྒྱབ་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྲིད།
ཐོག་མར་མེར་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་སད་ནས་དེ་ལས་ཏུ་བར་སྐྱང་བ་བྱུང་བའི་སྲིད་རྒྱ་འབྲས་སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཏུ་བར་སྐྱང་བ་ལས་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པ་མིན་ནམ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཏུ་བའི་བག་ཆགས་སྲོན་ལ་
སད་ཅིང་། ལའི་སྐྱེད་གི་མེའི་བག་ཆགས་སྲིས་སད་པས་མེ་ལས་ཏུ་བ་སྐྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལ་ལ་མེའི་
བག་ཆགས་ཅམ་སད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱ་རོལ་ཏུ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཚོགས་པ་རྟོགས་པའི་
སྲོ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལའི་སྐྱེད་ཏུ་མེར་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་སྲོན་ལ་སད་ན་སྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡོད་པ་ཏུ་བ་སྐྱང་བ་ལས་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སད་པ་དེ་ཉིད་མངོན་ཏུ་གྱུར་ན་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་
ཅི་ཞིག་དགོས། སྲོན་ཚད་འདི་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་གཞན་མ་བྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་རང་ལ་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ན། པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་དེ་ཉིད་རང་
ལ་སྐྱང་ན། པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྲིད་རོ། །མི་སྐྱང་ན། རྟགས་མ་བཟུང་བས་རྟགས་ལས་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱད་མི་རྟོགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོགས་
ན་ཡང་རྟོགས་པ་པོའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་སྲོ་ལ་དངོས་སུ་སྐྱང་བ་དེ་ཉིད་དབྱེད་ན་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ཀྱི། རྟོགས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱང་བ་པོའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ངག་གི་
རྟགས་ལས་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱད་དཔོག་པར་བྱེད་ཅི་ན། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལས་ཀུན་སྲོང་གི་བྱེ་བྲག་
སྲོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱུང་འབྲེལ་རང་རྒྱད་ལ་གཏམ་ལ་པལ་ནས་པ་རོལ་པོ་ལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་སྲོང་ལས་བྱུང་
བའི་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་རང་འབྲ་བ་མཐོང་ནས་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱད་དཔོག་པར་བྱེད་པ་

༩༡༤ བ ་།

ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ་ལས། རང་ལུས་སློ་སློན་འགོ་བ་ཡིན། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ། །འཛིན་
སྲིད་གལ་ཉེ་སློ་ཤེས་འགྲུལ། །ཞེས་གསུང་སོ། །གཞན་རྒྱུད་ལ་ནི་བྱ་བ་འབྲེལ་གཏུན་ལ་དབབ་མི་བྱས་ཉེ།
རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དང་དུང་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ལ་ཡང་
དཔེ་གཞན་འགོད་དགོས་པས་དེའི་སྟེང་དུ་དུང་བྱ་བ་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པས་སྐྱབ་མེད་དུ་འགྲུལ་
རོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་ནི་དཔེ་གཞན་ཞེས། །སྐྱབ་བྱ་ཡིན་སྲིད་སྐྱབ་མེད་འགྲུལ། །ཞེས་བ་སྟུང་
རོ། །གཞན་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ལུས་དག་གི་མཚན་མ་དེ་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་མིན། དང་
སོ་སྟུང་ན་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དགོག་མི་བྱས་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་བ་
སྟུང་ན། སློང་སྟངས་ཡང་སློང་སྟངས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་ལ་སྟངས་པའི་ཆ་
རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་བག་ཆགས་མ་སྐྱབ་པར་སད་པ་ཅམ་ལ་སྐྱབ་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོང་
བྱེད་བ་ཉིད་རྟགས་སོ། །སྐྱབ་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོང་ཅམ་ཡང་མེད་ན། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་འགྲུལ་
ཉེ། རྟོགས་ཚོས་རྟོལ་སྲི་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྐྱབ་སྟངས་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་མ་དབྱེད་པའི་རོ་ན།
ལུས་དག་གི་རྣམ་རིག་དུ་སྟངས་བ་ཅམ་རྟགས་ཡིན་ལ། ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན་རང་ལ་སྟངས་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པ་པ་
རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་དག་གི་མཚན་མ་རྟགས་སོ། །རིགས་པས་ཤིན་དུ་དབྱེད་ན་དག་ཏུ་སྟངས་བ་
ཚོས་ཅན། པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་པ་རོལ་པའི་
སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་སློས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད་
རོ། །གལ་ཉེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྲུལ་བས་སློ་བཏགས་པ་མིན་པར་འགྲུལ་རོ། །རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ་ལས་ནི། པ་རོལ་པོའི་
དག་ཏུ་སྟངས་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་

{ ༡༤༩ ན }

ཉིན་ལེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྲུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། བ་རོལ་པོའི་
རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལས་བ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་རྟོགས་པ་ཡང་འབྲད་དེ། མི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་
རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཡི་དམ་གྱི་སྤྱིན་བརྒྱབས་གྱི་མ་ཐུས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྲུས་པ་ལས་མི་ལམ་བདེན་
བ་མཐོང་བ་བཞིན་ཞེས་བཤད་དོ། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་
ལ། གཞན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི། ཡིན་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་ཐ་སྣང་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
གཞལ་བུ། གཟུང་རྣམས་ཚད་མའོ། །འདི་ནི་ཐ་སྣང་དུ་དོན་རིག་དུ་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རིག་བྱ་དོན་དུ་སྣང་
བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རིག་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རང་རིག་
འབྲས་བུར་བཞག་ལ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རྣམ་རིག་
པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དགོས་པའོ། །རིགས་པས་དབྱུང་ན་གཟུང་རྣམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་ཅིང་། གཟུང་རྣམ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པས་རང་རིག་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་དོན་དུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གསུངས། འདིར་ཚད་མ་ནི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུ་ནི་མ་
ཚོགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྤྱོད་པོའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་ཚོས་ཅན།
ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་མིན་ཏེ། དོན་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་
སྤྱིར་རོ། །ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་བྱུར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་
ཤེས་པ་རང་གི་རོ་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བུར་མི་རིགས་པར་ཐལ་
ལོ། །

༩༡༤ བ ༽

རང་ལུགས་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་དོན་གཞུག་གྱུ་ལ། སྤྱང་བ་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ།
དོན་འཇུག་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་བ། །འབྲས་བུ་ཉིད་
ཡིན་འཇུག་གྱི་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྤྱང་རྟོ། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་
ནི་དོན་རིག་གི་འཇོག་གྱི་དོ། །དོན་ནི། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་ཚོས་ཅན། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
རྒྱུ་གྱི་དོན་འཇུག་གྱི་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། དོན་འཇུག་གྱི་ལ་གང་གི་སློབ་ས་དོན་རིག་པར་འཇོག་ཅེ་ན། དོན་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱི་བ་དོན་རིག་གོ། །འདིར་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྐྱབས་དབང་
སློབ་སྤྱང་བ་ཉིད་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་རོ་བོར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། སློབ་སྤྱང་བ་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་སྟོན་པའི་སྤྱི་བ་རྟོ། །འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས།
མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱེན་སྤྱི་བ། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གྱི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འཇོག་
པ་ནི་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱི་བ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱོན་བསྟན་
ཏོ། །འདིའི་དོན་ནི། དངོས་སུ་སྤྱང་བ་འདི་དག་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
དོན་གཅིག་ལའང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྟེ་ཚོགས་སུ་སྤྱང་བའི་སྤྱི་བ། དོན་དངོས་ཡིན་ན། དོན་གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་
འོང་མི་འོང་སྟེ་ཚོགས་སུ་སྤྱང་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྟོགས་སློབ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་
རྣམ་པ་སྤྱང་བ་ཡིན་གྱི་དབང་སློབ་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་སློབ་ལའང་ཡོད་དེ། འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པས་ཟེན་པའི་
ཚོ། སྤྱང་དབང་སློབ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་འཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྤྱང་
བའི་སྤྱི་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱང་དང་རྩི་དང་རོ་ལ་སོགས་པས་སྟོག་ཆགས་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་གྱི་དབང་སློབ་
བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་སྤྱི་བ། དཔེར་ན་ལན་ཚ་གཅིག་

༼ ༡༠ ན ༽

གིས་རྒྱ་མོང་དང་སྤུལ་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྐྱེད་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་འདི་མདོ་
སྤེལ་ལ་སྐྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞུགས་ཀྱིས་སྤེལ་བ་དེའི་ཚོ། དུལ་
སྤང་བ་དེ་ཉིད་འདིའི་ཚད་མ་དེའི་འཇམ་བར་བྱེད་ཅེས་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་འདོད་
བའི་མིན་ཏེ་ཞེས་བ་དང་། རྩོམ་གྱིས་འདིས་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་རོལ་ལས་སྐྱེས་བའི་སྤྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པས་དོན་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་དང་། འུ་ཀྱ་སྒོས་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྐྱོབ་བའི་དོགས་པ་བ་སལ་བའི་
སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཅམ་བའི་ཚུལ་ལ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་
དེ། མདོ་སྤེལ་སྤང་རང་རིག་ཚད་འབྲས་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་འདུག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འདྲིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་བྱ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དོན་གཞན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྤོན་སྤང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འདོགས་པ་མིན་
པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇམ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་འདྲིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཟོད་ན་མ་འབྲེལ་
བར་འགྱུར་བས་སོ། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རང་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཉོགས་པའི་
འདོགས་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་རིག་པའི་ཐ་སྤྱད་འཇུག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཐ་སྤྱད་མི་
འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞུགས་བྱ་ལ་དོན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་
མར་གསུངས་ཀྱི་བདག་ལ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་མ་གསུངས་སོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འདྲིན་རྣམ་
ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཇི་ལྟར་ལྟོག་ཅེ་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞུགས་བྱུར་འདོགས་པའི་སྤྱིར་མིན་
པས་འདྲིན་རྣམ་ཚད་མར་མི་འདོད་དེ། འདྲིན་རྣམ་མི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་སྤོས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྤོས་སྤང་བ་འདི་ནི། སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རང་རིག་འབྲས་བུ་འཐད་
དོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱོབ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གདོན་མི་ཐ་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ།

༩༡༠ བ ་།

དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་གྱི་དོན་དགོས་པའི་སྲིད་
ལོ། །འོན་འབྲས་ཉོག་དང་པོ་དང་སློབ་པའི་སློབ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྤར་ནི་དབང་དོན་སྤང་བ་སོགས་ཚད་མར་
འདོད་པའི་སྲིད་ལོ་ལ་དགག་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་དང་སློབ་སྤང་བ་འདི་
གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟེན་པ་ན། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སློབ་སྲིད། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྲིད་ལོ་
གྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་ནས། དེ་ལ་རང་རིག་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་གཞན་
དག་གིས་ནི་གཞུང་འདོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་དབྱེད་པ་ཞེས་མོ་འདི་ལྟ་བུ་མི་སྤང་ངོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་
རིག་པའི་ཚུལ་ལ། གཞུང་བར་སྤང་བ་གཞལ་བུ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ། འདིན་པར་སྤང་བ་འདོག་བྱེད་དུ་
བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྲིད་ལོ་གྱི་དོན་མེད་ན་མཁས་པ་ནས་གྱིས་པའི་བར་དུ། དུལ་དུལ་ཅན་
གྱི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ལ་སྤྱད་པ་འདེབས་པར་འགྱུར་འོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་
སོ། །འདི་ཡང་མ་རིག་པས་སྤང་བའི་སློབ་འབྲས་པ་ལ་གཞུང་འདིན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་
གསུངས་གྱི། ཡང་དག་པར་ནི་མིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །རིགས་པ་ནི།
གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདིན་
གཉིས་གྱི་འི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་ཤེས་སློབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལྟ་བུའི་འོ་བོར་གནས་པར་གྲུབ་
སོ། །བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། གཞུང་དང་འདིན་པ་གཉིས་བྲལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་
དམ་འདོད། །རྣམ་འགྲོར་སློབ་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །བྱུང་མཐའི་པ་འོལ་སྲིན་རྣམ་སློབ་གྱི། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སོ། །གཞུང་དང་འདིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་འདིར། །རང་རིག་འབྲས་བུར་མ་སློབ་པ་ནི།
སྤང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། སྤང་ཚུལ་ལ་གཞུང་བར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་སྤང་བའི་

༩༡༧ བ ་།

སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་བཞག་གོ། །འདི་ནི་སློ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། སློབ་མའི་
 ཁ་བསག་རེ་ཙམ་དགུག་པས་ནི་སླ་ཉེན་ཡོད་དོ། །འདིར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཉེ། རང་རིག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་
 ལ་འད་སྐྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་དུ་མི་
 རུང་སྟེ། ཚད་མིན་གྱི་སློ་རྣམས་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་དག་ལ་གཞལ་བྱ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚད་འབྲས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་གཅད་དུ་ཚད་འབྲས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་ཁེགས་
 ཤིང། ཡོངས་གཙོ་དུ་ཚད་མས་དོན་དང་ཤེས་པ་རྟོགས་ཚུལ་དང་ཚད་མ་གང་གི་གཞལ་བྱར་ཚོས་གང་
 འགྱུར་བདེ་སྟེ། རྟོགས་པ་ལྟར་ལྟར་བ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། མདོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་
 ཚད་འབྲས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་དགུག་རང་གི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་། དེ་
 གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱད་པ་བ་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་ལ། དེ་ལས་དོན་
 གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དོན་དང་མི་འབྲུག། དོན་
 ལ་ལྟ་བར་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་དབང་དོན་ཚད་ལ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་
 པ་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རུམ་པའི་དྲི་རོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ། དྲི་རོ་ལ་
 སོགས་པ་ཀུན་དང་སྤང་བའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཚུངས་སོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཚིག་གི་དོན་བྲུག་ལས་ཡོན་ཏན་ལ་
 སོགས་པ་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་ལ། ཁྱད་པར་བའི་རྗེས་རྟོགས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། ཚད་
 འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མའང་འཇུག་ན་གཉིས་དོན་མེད་ལ། མི་འཇུག་ན། རྗེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་
 རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ལ་དབང་པོ་ཚད་
 ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་

༩༡༡ བ ་།

འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བེམ་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིར་རོ། །ཚད་འབྲས་ཞེས་པའང་སྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྟོན་པའི་ཆས་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་འཛོག་པའི་སྲིར་
རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ངོས་བརྒྱུང་བ་ནི། ཚད་འབྲས་རྗེས་གཞན་དང་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཡིན་
པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན། རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་སྲིད་པ་ཚད་འབྲས་སུ་སྟོན་དཔོན་གྱིས་བཞེད་དེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་སྲིར་ཅེས་དང་། གང་ལས་
འབྲས། གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྐྱབ་བྱེད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྐྱར་ན། དེ་
ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་མདོ་སེམས་
གཉིས་མ་སྐྱབ་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ། འཛོན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་བྱས་པའི་
རྣམ་བཞག་ནི་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པའི་སྲིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་
སོགས་སྟོང་བཞིན། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་
སྐྱར་བར་བྱ། །དེ་ལ་ཉམས་སྟོང་བདག་ཉིད་སྲིར། །དེ་དག་རང་བདག་སྟོང་བར་རུང་། །དེ་ལྟར་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་
བདག །གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར། འོན་ཀྱང་དོན་རིག་སྐྱབ་པས་རང་རང་གི་
གྲུབ་མཐའ་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་འཛོག་གོ། །འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་
བར། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ལོགས་པ་ཞིག་འདོད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ལས་སྲི་ལོ་དུ་གྱུར་བར་འདོད་པ་འདི་ནི། མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་
སོ། །རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྐྱེ་པའི་ལུགས་དང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།
འབྲས་བུའི་རྗེས་དཔག་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། གཞན་སེལ་གྱི་མེ་ལ་རང་མཚན་དུ་རྫོམ་པའི་ལ་མེའི་ཚོགས་དོན་
གྱི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ། ཏྲགས་

༼ ༡༥ བ ༽

དུ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་པའི་སློབ་སློག་གྲུང་གི་རྣམ་ལྗན་ཚད་མཉམས་ལ་མེ་ལྗན་དེ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱ་ཚེར་སྦྱར་རྟོ། །མདོར་བསྡུས་ན། སློག་གྲུང་གཞུག་གྲ། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་སློག་གྲུང་རྟོགས་པ་ཚད་མཉམས་
རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ། །འབྲས་བུ་སྤར་བཞིན་འདི་དུག་རྣམས། །ཡུལ་དང་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་
ཡིན། །རང་དང་སྦྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱིར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རྟེ། རྣམ་རིག་པ་ལ་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་
ལ། ལ་མཚོང་བ་ན་ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བེམ་སོར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་རྟགས་ལ་
ལས་རྟོགས་པ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ལས་གྱིས་མེར་སྤང་སྦྱི་
ན། དུར་སྤང་རྒྱ་དང་མེར་སྤང་འབྲས་བུ་སློང་བས་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དུར་སྤང་གི་སྤྱོད་ལོགས་
ན་ཡོད་པའི་མེར་སྤང་བག་ཚགས་ཀྱི་སློང་སོ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མེར་སྤང་གི་ས་སོན་ཡོད་པ་རྒྱུན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་སད་པ་ལས། དུ་བར་སྤང་བའི་བག་ཚགས་གསལ་བར་སད་པ་ལས་དུར་སྤང་སྦྱི་བ་ཉིད་རྟགས་སུ་འཛོག་
གོ། །དེ་ལས་ལ་དང་མེད་ཚོགས་དོན་དུ་སྤང་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱི་བ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སེམས་ཅོམ་
པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེས་ཀྱང་དོན་སྤང་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱིས་བུའི་སློབ་དེའི་འབྲུལ་རོར་
མི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་གོ། །དེ་སྐད་དུ་འདུག། སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཚགས་ཀྱི། །སློང་སོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། སྤང་
བའི་སློབ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་མིན། །ཅེས་སོ། །འབྲས་བུ་འདི་ནི་རྟོག་གོ་བ་པལ་ཆེ་བ་ལ་མི་
སྤང་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མདོན་སུམ་བཟླ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་
པའོ། །༥ །།རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་སྟོན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་
སོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་སྦྱས་བཟོད་པར་རིགས་པ་ཚོས་ཅན།

༩༡༥ བ ་།

གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། དང་པོ་ནི་རྗེས་
དཔག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་
དཔག་སྟོན་པ་ལ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། ཉགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཏན་ཚིགས། ཉགས་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་
བུའོ། །དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་ལས་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ཉགས་པའི་ཤེས་བ་སྟེ། མདོ་ལས། ཚུལ་
གསུམ་ཉགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་ངོས་བཟུང་། དེ་
ལས་སྟོན་པའི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཚུལ་དང་པོའི་སྟོན་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ།
སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ། རི་ལྟར་འཇུག་པ་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཏེ། བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཚོས་
ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་ལ་བརྗོད་པ་གསུམ་ལས་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་
དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ཡ་གྲུལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་སོ་སོ་བ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཚོགས་དོན་དེའི་
སྟོགས་རེ་ཟིན་པའི་སྲིད། རས་ཡུག་གི་སྟོགས་གཅིག་ལ་རས་ཡུག་དུ་འདོགས་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་གང་དུ་
འཇུག་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ། ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཤེས་འདོད་
ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་བྱེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། །སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ལ་འཇུག་
ཉགས་ཀྱི་རུས་ཡུལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་གོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་འཇུག་པ་སྐྱའི་མཚན་
ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་དོ། །དངོས་མིང་ནི། དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མི་
སྟོན་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པས་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྟོན་སྐྱུར་བ་ནི་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དོན་གོ་བ་ཀའང་
སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྟོ་ལ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱི་འདོག་ཏེ། དཔེར་ན་ལོ་གསོག་ཤེས་ཤེས་ཅན་ལ་བ་ལང་དུ་བརྗོད་
པ་བཞིན་ལོ། །བཏགས་མིང་ནི། གཞན་ལ་

༼ ༡༥༣ བ ༽

གྲགས་པའི་མིང་དེ་དགོས་པའམ་རྒྱ་མཚན་ལག་ལེན་ལ་བཏེན་ནས་གཞན་ལ་སྐྱོར་བ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་
དོ། །སྤྱོད་པ་སམ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དགོས་པ་དང་རྒྱ་
མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚོགས་དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་སྐྱར་བའི་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་ཚོགས་དོན་
ལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་མ་ནས་དེ་དངོས་མིང་དུ་གྲུབ་པོ། །ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་
བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་རྒྱ་མཚན་ལག་ལེན་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟེན་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་
མཚན་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །བསྐྱེས་
བྱའི་ཚོས་ལ་བསྐྱེས་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་ཁྲུབ་པ་འགལ་བའང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཚེད་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འགལ་ཞེས་དུ་སྟེན་སྐྱོར་གྱི་རོ་བོར་གྲུས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
ལ་སྤྱོད་པ་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཚོས་ཞེས་མ་བཟོད་པར་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བཟོད་
ན། ཚུལ་དང་པོ་ལ་མི་གོ་བར་མ་ཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ནམ། མི་མ་ཐུན་དཔེའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་འཇུག་པ་སྐྱེ་སྤིང་བས་དེ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་སྤྱུག་སྟེ་ན་དེ། ཚོས་ཅན་ལ་
ཡོད་པ་ཞེས་བཟོད་ཀྱང་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ། མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་པའམ་དེའི་ཚོས་ཁྲུབ་ཅེས་བཟོད་
བས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བཟོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མཐད་དེ་ལྟར་བཀག་ན་རྩོད་པ་བརྒྱད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་བཟོད་པར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པར་མིང་ནས་སྐྱོས་ན་གོ་བདེའོ། །ཁར་ཟན་
འཇུག་པ་ལ་ལྟག་པ་ནས་བསྐྱོར་ཅི་དགོས་སྟམ་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་དངོས་མིང་དེ་ལྟར་
བཟོད་ན་འགྲུབ་མོད། འོན་

༧༡༥༣ བ ་།

གྲང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས། རྗེས་འགོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་བཟོད་
 མི་བདེ་བ་དང་། འོག་ཚོས་མ་ཐུན་འོག་ཚོས་ཡོད་མེད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་བ་སྦྱོར་མི་འགྲིག་པས་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་དོ། །དེས་ན་ལོག་ཏེ་སྦྱོར་ཞེས་བཟོད་དཀའ་བ་དེ་དག་དོར་ནས་ལོག་ཏེ་
 མེད་ཅིང་བཟོད་བདེ་བས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཏོགས་པའི་སྤྱིར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འོག་ཚོས་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷོ་ཏ་སུཊ་འཐེང་པོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཟོད་ན་བཟོད་བདེ་མོད། འོག་ཚོས་དང་། ཚོས་ཅན་
 ཀྱི་ཚོས་ཞེས་བཟོད་ན། དོན་ལ་ལོག་ཏེ་མི་ཞེས་པར་མཚུངས་ཏེ། འོག་ཚོས་ཀྱི་སྦྱོར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དང་
 ཚོགས་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་། ཚོགས་དོན་ལ་ཏོགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏེ་སྦྱོར་ཞེས་དེ་སྦྱོར་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྦྱོར་ཏོག་པར་སྐྱབ་པ་ལའང་། ཏོགས་
 ཚོས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གཉིས་ཚང་བས་ཏོགས་ཡང་དག་ཡིན་
 རམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏེ་སྦྱོར་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་ཞེ་ན། འོག་ཚོས་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བཟོད་ན། སྦྱོར་
 ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བཟོད་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་མ་ཐུན་དཔེ་
 དང་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་ཚོས་ཅན་གསུམ་ལ་གྲགས་ལ། འོག་ཚོས་ཞེས་བཟོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་
 ཀྱི་གཞན་གཉིས་ལ་མ་གྲགས་པའི་སྦྱོར་སྦྱོར་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འོག་ཚོས་ཞེས་པའི་སྦྱོ་
 སྦྱོ རྗེས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་ན་ཚོད་གཞིའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཏོགས་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་
 ཞེས་པའི་སྦྱོ་སྦྱོ རྗེས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་ན་ཚོད་གཞིའི་ཚོས་དང་པོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །ཚོས་ཅན་ཞེས་
 པའི་སྦྱོ་སྦྱོ རྗེས་ཚོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་དེས་མི་བུས་པར་མ་ཐུན་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེ་
 གཉིས་ཀ་ལའང་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་ཞེས་པའི་སྦྱོ་སྦྱོ རྗེས་ཚོས་དང་འབྲེལ་ཡང་། སྦྱོར་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་ལ་མི་འཇུག་པར་

༧༡༤ ན ་།

མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་ཞེས་པ་འཇུག་སྟེ། མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་དུ་གྲགས་པས་བྱེ་
 བྲག་གཅིག་ཁོ་ན་མི་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་
 གྲགས་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཚུང་བ། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་མིའང་ལག་ལྡན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཚུང་བ་དང་
 མཚུངས་པས། ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱད་ཁོ་བོས་མ་བཞོད་དོ་གསུང་དོ། །འདི་ལ་ནི་གཞུང་
 འདི་མ་རྟོགས་པ་གཞན་དག་ནི་རིག་པ་ངལ་ཡང་དོན་མ་རྟེན་པར་བཟད་དོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་དང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སོ་སོ་བ་ནི་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་བྱུང་བས་ལ་མེད་པ་དང་དབག་བྱར་བ་བྱུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ཀྱི་བྱེད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་
 པ་ལས། ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ཅམ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་གི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་བྱུང་ཆེས་ལ།
 འགལ་བའི་ཚུང་གཞི་ལ་མ་བྱུང་བས་སོ། །བྱེད་པ་པོ་འདོད་བཞིན་པའི་སྟོ་ཡང་མིན་ཏེ། སྟོ་བྱུར་བའི་རྗེས་དབག་
 གལ། ལོག་རྟོག་དང་། སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་གཞི་ལ་མ་བྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དབག་གཞིར་
 བྱུང་བ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་སྟོགས་
 ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་བསྐྱར་བྱེད་ཏོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོགས་
 གཞི་མ་ཐུན་སྟོགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཞག་ཚུང་བ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་སྟོགས་སྐྱེ་མ་བཟོད་པ་ནི། བོད་རྣམས་མ་ཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན། མི་
 མ་ཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་མི་ལྡན་པ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་འདོད་པའང་
 དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བེད་དོ། །སྟོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས།

༩༡༤ བ ་༽

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་སྐྱེ་ཞིང་། སྤྱོད་པ་གཉིས་ལ་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་
 བྱང་བར་དོགས་ནས་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་ཡུལ་ཅི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པའི་བོད་བསྐྱུས་པ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སྤོག་
 རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲེ་སྤྲེ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་ན། རྗེས་ལ་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་
 ཚོད་དོ། །སྤོག་པ་ལ་སྤང་གསུམ་བྱང་ཡང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། སྤོག་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཉིད་མེད་
 དགག་གི་ཐ་སྤྱད་བྱར་བྱང་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ། སྤོག་པའི་ཚོས་སྐྱབ་ན་སྤོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད། རྗེས་ལ་སྤང་གསུམ་
 བྱང་ཡང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། རྗེས་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྲོ། །སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་། རྗེས་ཚོས་ལ་བྱས་
 པས་སྤྲེ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཏུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་ལྟ་བུ་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་། སྤོག་ཚོས་ལ་
 ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པའི་རང་སྤོག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་བྱར་བྱང་རྟེན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
 མོ། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་པའི་དོན་གསུམ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་དེས་ལ། ཚོས་
 ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་ལ་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ། འགའ་བ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ། མ་དེས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་
 འགྱུར་ཞེས་ཟེར་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྤྲེ། སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ། རྗེས་སྤོག་སྤྲེ་སྤྲེ་
 སྤྲེ་པ། རང་སྤོག་ལ་རྟེན་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་
 ཚོད་པ་ནི། རྗེས་སྤོག་རི་རྟེན་སྤྲེ་ན་ཡང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་དེས་ཞིང་ཁ་ཚོན་ཚོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱོད་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་འཇུག་པ་སྤྲེ། གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་རྗེས་སྤོག་གྱང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་
 ཏེ། རི་རྟེན་རྗེས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་རྗེས་ཚོས་ཅན། མེ་མེད་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐལ། དེ་ཏུས་ཀྱི་རྗེས་ཡིན་ཞིང་མེ་ཡོད་ཀྱི་རྗེས་མིན་པའི་སྤྱིར་འདོད་ན། སྐྱེ་རྗེས་ཚོས་ཅན། ཏུ་བ་
 དང་རྗེས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། མེ་མེད་ཀྱི་རྗེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྲེ་མའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁ་བའི་ཏུ་མ་བུ་དེ་སྐྱེ་
 རྗེས་དང་རྗེས་

། ༡༥ བ །

མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱས་མེ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱས་གཉིས་ཡིན་
ལམ་གཉིས་ཀ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་
བྱེད་ལུས་པ་བཀོད་པ་ན། དེ་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། སྟོག་ཀྱང་ཚོལ་བྱུང་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སོ། །མི་
མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། ར་སྐྱ་ཡང་ཚོལ་མ་བྱུང་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པའམ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་
ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་མི་སྲིད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་། ཚོལ་བྱུང་དང་ཚོལ་མ་བྱུང་གི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་བྱས་པ་དང་མི་ཉལ་པ་བཀོད་པ་དང་། ལ་མེ་ལྡན་གྱི་རྒྱ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྟོགས་གར་འདུ། ལྷགས་པས་ཀྱང་
སྐྱགས་པ་ཉིད་དུ་ཐད་དོ། །སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །སྟོག་ཚོས་སྐྱབ་ན་སྟོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་ཀྱི་ཉལས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ན་དེ་སྐོར་གྱི་མི་
མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། དེས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་ལུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན་མཚོན་ཉིད་མཚོན་བྱས་སྟོང་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་གི་ཉལས་དེའི་
མཐུན་སྟོགས་སུ་འདོད་པ་བྱད་དོ། །རི་ལྟར་སྐྱ་སོམས་ཤིག་ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་ཚོས་
དོར་བ་བཀོད་པ་ན། སྐྱབ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་ཐལ། དེ་སྐོར་གྱི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་
པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་དགག་པའི་ཐ་སྟོན་ཉེན་པར་ཐལ། འདོད་ན་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །བ་
ལང་གི་ཐ་སྟོན་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྟོན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་ཉལས་འདི་ཚོས་
ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་ཐལ། རང་སྟོག་ལ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྟོན་མི་བརྟེན་པའི་སྲིད། འདོད་ན།
ཉལས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མ་གྲུབ་ན་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདི་ལྟར་བཀོད་པ་ན་རིགས་པའི་
དབང་སྐྱག་གསུམ་བདག་ལ་སྐྱགས་དགེས་པར་བྱུང་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་

༩༡༥ བ ༽

འོག་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་བཤོད་པ་ན། དེ་སྐོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཅན་འདི་ཚོས་ཅན། རང་ལྗོགས་ལ་རྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་ཐལ། རང་ལྗོགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་དེ་མི་བརྟེན་པའི་སྤྱིར། རིགས་པ་འདི་རྣམས་སྐྱོར་སྐྱོར་རེ་ཅམ་ལ་ཚིག་བེན་བྱས་ཤིང་། བསྐྱབ་ཚུང་
རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ནག་ལ་སློབ་འཇུག་པས་རང་གིས་དཔྱོད་མི་ཤེས་ཀྱང་། སྤྱི་ཕུ་ལྟར་གཞན་གྱི་ལད་མོ་ཁོ་ཁོས་མི་
ཚེ་འབྱེད་པའི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གོ་བ་ལས་ལ་བྱེ་མོའི་གཏམ་དུ་མ་འབྱེད་ཤིག་བཏགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་
རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་བྱེད་ན་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་ཅི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
འོ། །ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ན། ཏགས་ཡང་དག་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སློབ་འཇུག་སྐྱབ་བྱེད་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡོད་དུ་ངེས་པ་མ་ཐུན་
སྟོགས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དུ་ངེས་པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཅི་སྟེ་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར། །གཞན་ཡང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ནའི་སྟོས་གཞི་མིན་
པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གང་རུང་གི་སྟོས་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན། སྟོགས་
དང་མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
ཚུལ་དང་པོའི་སྟོས་གཞི་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་འདི་ལ་སྟོགས་ཚོས་དཀའ་བས་ཏེ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དང་པོའི་སྟོས་གཞིའི་སྟོགས་སུ་གདགས་པའི་ཚོས་ཅན་སྟོགས་སུ་ཉེ་བར་གདགས་པ་མི་འདོད་
པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་པོའི་སྟོས་གཞི་མ་ཐུན་སྟོགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ན། སྟོས་གཞི་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པ་སྟོགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དཀའ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན། འགལ་

༧༥༦ བ༽

བའི་ཚེད་གཞི་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་མ་ཐུན་དཔེའི་མ་ཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགོ་དང་།
མི་མ་ཐུན་དཔེའི་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ལ་མེད་པ་ལྷོག་པ་ཞེས་བཞོན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པ་
འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཞོན་ན་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འདིག་གོ། །གཞན་
ཡང་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་རྗེ་ལྟར་འགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྲོགས་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་
སྐབས་སུ་མ་ཐུན་སྲོགས། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་པས་སྲོགས་ཚོས་དང་སྲོགས་གཉིས་པོ་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་འབྲེད་ན་ནི་རྟགས་ཀུན་སྲོགས་གཉིས་སུ་ལྷུང་ཞིང་རྒྱ་ཚད་པས་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་རོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་སྲོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་
གཏུན་ཚིགས་མིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་སྲོགས་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སྲིད། མཉན་བྱ་
ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་སྲོགས་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་མཐོང་བའི་
སྲིད་རོ། །འབྲུབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་། སྲོགས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྲུང་གསུམ་ཡོད་པར་ཡང་
ཁས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལ་མཐོང་ཡང་མ་ཐུན་སྲོགས་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་
སྲིད་རོ། །གཙང་ནག་པ་ཚོགས་དོན་མ་ཐུན་སྲོགས་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་ཡི་ཡང་དག་དེ་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་པས།
ཚོགས་དོན་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡང་དག་ཚོས་ཀྱང་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དབྱུག་པ་གྲུབ་
པས་དབྱུག་པ་ཅན་ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚོགས་དོན་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་མ་ཐུན་སྲོགས་
ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་ཡང་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་པོའི་ལྷོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་
ལྷོས་གཞི་མ་ཐུན་སྲོགས་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་གཉིས་དང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་མ་རྟོགས་པའི་སྲོགས་
གཉིས་

༩༡༤ བ ༽

ག་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། རྩོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་འདོད་པ་འགལ་བས་སྒྲོན་པའི་
འཇུག་པའོ། །དོན་ཏེ་ལྷོས་གཞིའང་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་
རོ། །མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་
སྒྲོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། མདོ་ལས། རྩོགས་ཚོས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་དེ་རེ་དག་ལ་
ཡང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ལྷོས་གཞིའི་རྩོགས་གཉིས་ལས་ཚུལ་དང་པོའི་ལྷོས་གཞི་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་རྗེས་འགྲོ་ངེས་བཟུང་གི་རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་
གཙོད་པའི་དགོས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད། རྗེས་འགྲོ་ལྷོན་པ་ཤེས་
འདོད་དང་། ཚོས་ཅན་སྐས་བསྐྱ་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་སྲིད་ཚོས་ཅན་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་སྲིད་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བར་སྐྱད་པའི་ངེས་པར་བཟུང་
བས་ནི་གཞན་རྣམས་གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ར་ལ་བྱ་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། བ་ར་དང་ནི་སྲིད་མེད་བྱ་ཉིད་དོ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ལྷོག་སྲིད་ཏེ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རྗེས་ལྷོག་སོ་སོར་སྲེ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ན་སྐྱང་
དོར་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཐམས་ཅད་འདིག་པ་སྟེ་རྒྱན་ཚད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་རང་མཚན་རྟོག་པ་ལ་མི་སྐྱང་། རྟོག་པའི་
སྐྱང་ཡུལ་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་ཞིང་རྟོག་པ་ལ་སྐྱང་བ་དེ་ལ་སྲི་རོལ་དུ་མ་ཞེན་ན་རྟོག་པས་འཇུག་ལྷོག་མི་
རུས་ལ། ཞེན་ན་དེ་ཉིད་རྗེས་ལྷོག་མ་སྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་
པ་ནི། རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་བདག་གཅིག་ན་དོ་བོ་དབྱེར་དུ་སྐྱབ་པར་འདུ་ལ། ཐ་དད་དུ་བརྟེན་
ན་དེ་བྱུང་དུ་འདུ་བས་དེ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པའི་ཚུལ་འདི་སྟོང་པོ་མེད་དོ། །བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་
པ་སྐྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྩོགས་གཉིས་

༧༥༧ བ ་།

མོ། །མ་སྐྱུན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ལྷོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་སྤང་བཏགས་
སོ་སོར་མ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེའི་སྐྱོད་རྒྱུ་དང་པོ་དང་ཚོགས་དོན་གཉིས་མིན་ནོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་
ལ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་
ཏྱགས་མ་སྐྱུན་ལྷོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་མ་སྐྱུན་ལྷོགས་ངེས་པ་ལ་སྐྱོས་ལ། དེ་བྱུང་བ་ལ་ལྷོགས་
བཏགས་པ་བ་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་ཚོས་ཡོད་དུ་མ་སྐྱུན་པ་ལ་སྐྱོས་ཤིང་། དེ་ལའང་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་བྱུང་བ་
བྱུང་བའི་ཚོས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱོས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚང་མར་དུ་དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་ནས་ལ་ལའང་དུ་བས་མེ་
སྐྱེད་བ་ན། མ་སྐྱུན་དཔེ་ཚང་མར་ལ་མ་སྐྱུན་ལྷོགས་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལོ། །དེས་ན་མེ་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་
ཚང་མར་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་སྐྱེད་བར་མ་སྐྱུན་ནོ་ཞེས་ཚོལ་བས་བསྐྱེད་བས་ནས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་སྐྱོན་བས་སྐྱོན་
མེད་དོ། །ཡང་ན་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་བྱུང་གྲང་སྐྱོས་ཚོས་ཅན་ལ་ཚོས་བཟུང་ཅམ་ཡོད་དེ།
ཏྱགས་གྱི་རུས་ཡུལ་དུ་སྐྱོས་བཟུང་བའི་སྤྱིར་དེ་དང་མ་སྐྱུན་པར་འདོགས་ལོ། །ཡང་སྐྱོས་ཚོས་ཅན། ཏྱག་ཏེ། གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཅེས་བཞོད་པ་ན། འགའ་བར་ཐལ། སྐྱོ་ཏྱག་པ་དང་ཚོས་མ་སྐྱུན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་མི་
མ་སྐྱུན་ལྷོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དོན་ལ་སྐྱོ་ཏྱག་པའི་རང་མཚན་ཚོད་ཀྱང་། སྐྱོ་ཏྱག་པར་སྐྱེད་
འདོད་བཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། གཞན་སེལ་བའི་སྐྱོ་ཏྱག་པ་ཡོད་པས། དེ་དང་མ་སྐྱུན་པའི་ནམ་མཁའ་
སོགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པ་བྱུང་བ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞལ་བྱས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་འགའ་བར་
ག་ལ་འགྱུར། །གཞན་ཡང་དེ་དང་མ་སྐྱུན་པ་ཞེས་འབྲུང་བའི་མ་སྐྱུན་ཡུལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དུ་བཞག་ནས།
དེ་དང་མ་སྐྱུན་པའི་ལྷོགས་ལ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་བཞག་པ་ནི་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་
མེད་དོ། །ཡང་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན།

༩༡༥ བ ་།

མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་སུ་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་བཏན་ན། ལྷན་པ་མེད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཀྱིས་སྣོད་པའི་ཉམས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་སུ་
ག་ལ་འགྱུར། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བསྐྱུས་པའི་ངེས་པར་
བཟུང་བ་ནི། གཞན་རྣམ་པར་གཚོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ར་ལ་བྱ་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། །ར་ར་དང་ནི་སྤྱིར་མེད་
བྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཡོད་
པ་འགོག་གི་ ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འང་འདི་ཉིད་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་མི་སྤྱིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ལ་རྗེས་
སུ་བྱས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་པའི་ལྷོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོག་པས་སློབ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་འདུག་
པའི་ཚོ། རྗེས་ལྷོག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པས་སྤང་བཏགས་སོ་སོར་མ་སྤེ་བ་ཉིད་ཉམས་
ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཡོད་པའི་ཚོས་དངོས་
པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་པའི་ཚོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་སྐྱེ་མེད་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཚོས་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོའང་རྟོག་པས་སྤེ་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་
དུ་འཛོག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྐྱོད་ན་གསུམ་ལ་བཞེན་ནས་ཚོས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་སྐྱབ་ལ། དེ་ལ་འང་དོན་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལོ། །དེའང་ཉམས་གསུམ་པོས་
དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ན་དོན་སྐྱབ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་

༩༡༥ བ ་།

སྐྱབ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱུགས་གཉིས་སུ་དབྱེད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱིད་
རྗེས་ལྡོག་མ་སྤེ་བར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་ཉལ་ས་ལས་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་སྐྱ་བོའི་རྗེས་ཙམ་རྒྱུགས་གཉིས་
གར་འདུ། སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཉལ་ས་ལས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ཙམ་རྒྱུགས་གཉིས་གར་འདུ་དབྱེད་ན། ལྟར་ལྟར་སྐྱོན་འབྱུང་བས་
ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འདིག་གོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ། ལྟོ་ངོར་སྤང་བོ་གསུམ་པ་འཐད་དེ། དུ་བས་མེ་
སྐྱབ་པའི་ཚེ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས། མེ་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་མི་མ་སྐྱུན་
རྒྱུགས། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་འང་མ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་སྐྱབ་
པའི་ཚེ། སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་
ཉལ་ས་ཡང་དག་མིན་པར་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་མི་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་ཡིན་
མིན་གང་དུ་འང་མ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་བྱིད་ལ་
བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གོལ་བས་ལྟོ་ངོར་སྤང་གསུམ་སྤིད་ཅིང་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཐད་
དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཚོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཙམ་རྒྱུགས་སྤང་བོ་
གསུམ་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། དོན་ལ་སྤང་གསུམ་མེད་ཀྱང་ལྟོ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཙམ་སྤང་གསུམ་དུ་ཉེག་པ་ལ་
འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཉལ་ས་དང་དགག་བྱ་ལ་བཟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚོད་གཞི་ལ་གཞན་
ལན་དགག་པ་དང་རང་གི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉལ་ས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྟན་ལས་ལྡོག་གཞུག་དགག་བྱའི་
ཚོས་ལས་ལྡོག་དང་པོ་ལྟར་ན། ལྟོ་ཉིད་མེད་དགག་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་
པ་བཀོད་པ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་

༩༡༥ བ ་།

ལས་ལྷོག་པར་ཐལ། ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་སྣོད་པ་དང་ལྡན་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྗེས་འགོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་ཀྱིས་སྣོད་པར་སྐྱབ་
པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་ལས་ལྷོག་
པར་ཐལ། རང་གི་ཚོས་ཅན་དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཚོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཚུད་
པ་དང་། ཚང་ནག་པ་ན་རེ། ཉགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལས་ལྷོག་པས་ཐལ་བ་དང་པོ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་
འགོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། རྗེས་འགོ་ནི་ཉགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལ་
འཇུག་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་འཇུག་ཉེ། ཉགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་
མེད་དགག་དུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ན་རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་མི་འགྱུབ་པའི་སྲིད་
རོ། །ཡང་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་འགོག་ན། ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་ཉགས་དེས་
རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་འགོག་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་ཐལ་
ལོ། །དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་ན། ལྟར་གྱི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་ཉགས་དེས་རང་གི་ཚོས་ཅན་མེད་དགག་
གི་ཐ་སྐྱད་འགོག་པར་ཐལ། དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཚུད་པ་ལ། ཚང་ནག་པ་སྐྱ་མ་ལྟར་ལན་
འདེབས་པ་འཇུག་ཉེ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེས་ཤེས་པར། མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པར་རྫོམ་ནས་ཚུད་
པར་ཟད་པའི་སྲིད། གལ་ཉེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་དགག་སྐྱབ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་
ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་འདི། མེད་པ་གཞན་སེལ་
ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། མེད་དགག་གི་བརྟུན་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་སྣོད་ཉིད་

༼ ༡༥ བ ༽

མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་ཏེ། མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་བརྟེན་
བར་ཐལ་ལོ། །མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་རྟགས་ལྷགས་ནས་སྐྱོགས་པ་མ་གྱུབ་བར་ཐལ་ལོ། །མ་ལྷགས་ན་
རྗེས་འགོ་མེད་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཚོད་པ་ལ། ཚང་ནག་པ་ན་དེ། དེ་མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་པས་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་
མི་འཇུག་མོད་ཀྱི་རྗེས་འགོ་མེད་བར་མི་འཇུག་ཏེ། རྟགས་ཚོས་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ལན་
འཇུག་ཏེ། ལྷ་མཚན་སྣ་མ་བཞེན་ནོ། །ཚོད་པ་བཞི་ལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་
པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བཀོད་པ་ན། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ། མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་བྱ་མི་
སྤྱིར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཚོད་པ་ལ། ཚང་ནག་པ་ན་དེ། བཀྱའ་ཚིགས་ཅམ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ལ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བཀྱའ་ཚིགས་དང་
མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འཇུག་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་སྐྱོག་ལྷུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་
སྤྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། རྟགས་དགག་བྱ་ལས་སྐྱོག་གམ་འགོག་ཀྱང་རྒྱུད་དགག་གཞིའི་སྤྱིར་དགག་
བྱའི་ཚོས་ལས་སྐྱོག་པ་ལམ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་གི་ཐལ་བའི་རྟགས་མ་གྱུབ་ཏེ། མེད་དགག་གི་ཐ་
སྐྱད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མེད་དགག་ཚོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
སྤྱིར་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་མི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་
རྟེན་བར་ཐལ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་མ་སྐྱབ་སྐྱོགས་

༧༦༠ ན ༽

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟེ་སྟོགས་སྤང་གསུམ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་གྱི་
 ཚུང་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྟོགས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་
 འཛོགས་པའི་འཐད་པ་ནི། སྟོགས་དང་། མཐུན་སྟོགས་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་གསུམ་པོ་གང་ཅུང་དངོས་སུ་མ་
 ཚང་ཡང་ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྲིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་བརྗེ་བ་
 སྟོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །མདོར་ན། དགག་སྐབས་མེད་པ་དེ་དུང་པར་སྐབས་སྐོབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདི་
 ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྗེས་སྟོགས་སོ་སོར་བྱེད་ནས་སྟོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་སྐབས་སྐོབ་དཔོན་གཉིས་མི་གཞོན་དེ།
 ཚད་མའི་ཡུལ་སྤང་མེད་ལ་ལེན་ཏུ་མཁས་པའི་སྲིད་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
 པའོ། །༥ །།གཉིས་པ་ལྟོས་ཚོས་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། གཏན་
 ཚིགས་སྤང་སྤང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་སྟེན་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་
 ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཚུལ་
 གསུམ་པོ་གྲུབ་པ་ཅོམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བ་དེ་ལྷན་དུ་ཉེགས་ལུས་པའི་སྲིད་ལོ། །གྲུབ་པའི་སྐབས་ངེས་པ་དོན་གྱིས་
 བསྟན་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཅས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པའི་གངས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྲིད་ལོ། །གལ་ཏེ་ཚིག་
 ལའང་ངེས་པ་དངོས་སུ་སྟོས་དགོས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་བཅས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་འོ་ཞེས་ལོ་ན་
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལའང་ཚིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟོས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་བཅས་མཚོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་
 བའི་སྲིད། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་སྲིད། ཤེས་པའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ལོ། །

༩༦༠ བ

དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་སྟོན་ཤིང་སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོགས་
 གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ། རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་བྱུང་བུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་པ་དོན་
 གྱིས་ཐོབ་དགོས་པ་བསྟན་པས་སྟོ་སྟོན་ཅན་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཚོས་ཞེས་སྟོས་པའི་སྟོགས་ནི་ཤེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན་ཏེ། སྟོགས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་སྟོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་
 རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་མི་སྟོན་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའི་
 འདོད་ཚོས་ཅན་དང་། མ་སྟན་དཔེ་དང་། མི་མ་སྟན་དཔེ་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས། ལུ་མ་པའི་ཚོས་མིག་གི་
 གཟུང་བྱ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་སྟོས་སོ། །སྟོགས་ཀྱི་ཚོས་ཅེས་སྟོས་ན་སྟོན་
 དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་མ་སྟན་དཔེ་དང་མི་མ་སྟན་དཔེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་བཏགས་གང་གི་སྟོན་ས་
 ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྟོས་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚིག་ཉུང་དུས་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མང་པོའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་མི་མཁས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའམ།
 སྤེབ་སྟོར་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སྟོས་ཀྱང་
 དཔེའི་ཚོས་ཅན་སོགས་ལ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་སྟན་དཔེའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱུང་དུ་སྟོས་པས་སྐྱར་
 གྱི་ཚོས་ཅན་ཚོད་གཞིའི་ཚོས་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྷགས་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་ན་
 རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་སྟོགས་ཞེས་བརྗོད་
 པས་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཚོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལའང་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་

༼ ༡༩ བ ༽

ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་བར་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་གོ་
བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་འཇུག་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་བྱུང་བ་གཏམ་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་ཐོབ་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་
མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་བཤོ། །ཡོད་པ་སྟོས་བསམ་འགལ་བ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་ལ་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཉིད་སྟོས་བསམ་སྐྱུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བསམ་ཏེ། དེ་ནི་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་ལ་འང་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ངེས་པ་དགོས་པར་བསྐྱུན་བསམ་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོ་མ་ཟ་བའི་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་རྣམས་བསམ་
ལོ། །སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་
དོན་ཅན་ལོ། །མེད་པ་སྟོས་བསམ་འགལ་བ་བསམ་ཏེ། དེ་དག་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཉིད་སྟོས་
བསམ་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ལས་སྤྱོད་དགོས་པར་བསྐྱུན་ཏོ། །འདིས་ནི་མི་རྟག་བསམ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱང་དུ་
སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་བསམ་ཏེ། དེ་ནི་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ལས་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་རྗེས་
སུ་འགོ་སྤྱོད་གི་བྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གཉིས་པོ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་
དང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ། སྤྱོད་ཚུལ་དང་སྤྱོད་བྱུང་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་གོ། །ཚུལ་གཉིས་པོ་ནི་
འགལ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། མེ་མེད་ལ་དུ་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། དུ་བ་ལ་མེས་བྱུང་བ་གཉིས་པོ་འགལ་དགོས་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་པར་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། གཏམ་
ཚིགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་དང་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཀྱུང་ཚུལ་ཡང་། རྗེས་བྱུང་མ་སྐྱུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ལ། སྤྱོད་བྱུང་མི་མ་སྐྱུན་

༩༡༩ བ ༽

དཔེ་ལོ་ནའི་སྟོང་དུ་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བྱས་པ་ལ་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚང་བར་ཐལ། ལྗོག་ཚུལ་ཚང་བའི་སྲིར། འབྲེལ་ཉེ། ལྗོག་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལོ་ན་ལ་གྲུབ་པར་
ཁས་སྐྱབས་སོ། །འདོད་ན་ནམ་མཁའ་བྱས་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་
ཞེགས་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་པོ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་འགལ་བའི་སྲིར་
དང་འབྲེལ་བ་དང་ཚུལ་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པའི་སྲིར་རོ། །འགལ་ཞེགས་སྐྱབ་དག་གིས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་
བ་གཉིས་འགལ་ཡང་ཚུལ་དོ་བོ་གཅིག་ཉེ། བྱས་པ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ་སོ། །འོ་ན་བྱས་པ་འབྲེལ་
བ་ཡིན་ཅེས་བྱའོ། །ཅིའི་སྲིར་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་ཡིན་པའང་ཅིའི་སྲིར་བྱའོ། །མི་ཉག་པས་འབྲེལ་བའི་སྲིར་ཞེ་ན། མི་
ཉག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྲིར་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཉེ་མི་ཉག་པས་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་ན།
མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་མཚུངས་སོ། །འབྲེལ་བ་མིན་ཅེ་ན་འབྲེལ་བ་ཡང་མིན་ཞེས་
བྱའོ། །གལ་ཉེ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་ལ་བཞག་དགོས་ཤི་ན། འབྲེལ་བ་ཡང་འབྲེལ་བྱ་
འབྲེལ་བྱེད་གཉིས་ལ་བཞག་དགོས་པའི་སྲིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉག་པས་སུ་བཀོད་
པའི་ཆེ་ན་མི་ཉག་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྲིར། འབྲེལ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་མཚུངས་
སོ། །བྱས་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་གོ་ཚོད་དམ་མི་ཚོད། ཚོད་ཅེ་ན། རྗེས་འགྲོའི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་
བྱས་པ་ལ་མི་ཉག་པས་འབྲེལ་བའི་སྲིར་དང་ལྗོག་འབྲེལ་བ་ལ་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་འབྲེལ་བའི་སྲིར་བརྗོད་དགོས་པ་
མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་གོ་ཚོད་པའི་སྲིར། མི་ཚོད་པར་འདོད་ན། འབྲེལ་བ་ཡིན་
པའི་གོ་མི་ཚོད་

༼ ༡༤༩ ན ༽

ཅེས་བྱའོ། །བྱས་པ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཀར་འདོད་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་འདི་ཉིད་འཇུག་གོ། །ཚུལ་གསུམ་རོ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་བརྗོད་པ་འདི་ལྟར། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཚོས་མ་སྐྱོན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་
 །ལྷགས་གྱིས་བསྟན་བྱར་ཐལ། ལྷོག་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དངོས་གྱི་བསྟན་བྱར་ཐལ། རྗེས་འགྲོའི་
 ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རིགས་པ་འདི་ས་ནི། ཚུལ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ལེགས་པར་བཅོམ་པར་
 བྱས་སོ། །ཚུལ་དང་བྱུང་མེད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འང་འཇུག་གོ། །ཚུལ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་སྐྱོན་ནི། བྱས་པ་
 ཏྲག་པ་ལ་བཀག་པའི་སྐྱོན་ས་ལྷོག་ཚུལ་སྐྱབ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྷོག་ཚུལ་མི་མ་སྐྱོན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྱིར་ཏུ་
 སྐྱབ་དགོས་པའི་སྤྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྐྱབ་ངག་གཉིས་གྱི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱར་བྱུར་པའི་བྱུར་པ་གཉིས་དང་
 ཚུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏེ། ལྷོག་ཚུལ་མི་མ་སྐྱོན་སྤྱོད་ལ་མེད་ལ། ལྷོག་བྱུར་མི་མ་སྐྱོན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྱིར་ཏུ་བྱུར་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་དེས་སྐྱོབས་གྱིས་མ་སྐྱོན་
 ལྷོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ནས་བསྟན་དགོས་ལ། རྗེས་བྱུར་ནི། མ་སྐྱོན་དཔེ་ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུར་
 ཅེས་བྱུར་པ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་ས་བསྟན་དགོས་པའི་དོན་མི་གཅིག་གོ། །ལྷོག་བྱུར་དང་ལྷོག་ཚུལ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
 འོ། །བྱུར་པ་གཉིས་པོ་ཡང་ཏྲག་པ་མ་ཐལ་བ་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་བྱུར་ན་གཅིག་ཤོས་བྱུར་པར་དེས་ཀྱང་།
 བྱུར་བྱ་བྱུར་བྱེད་གྱིས་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་བྱུར་པའི་གཞི་ལ་ཅིག་ཤོས་བྱུར་པ་མིན་འོ། །གལ་ཏེ་བྱུར་པ་གཉིས་
 ལྷོག་གཅིག་པས་ཚུལ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཤེ་ན། ལྷོག་གཅིག་པས་གཅིག་གིས་འཕེན་ལུས་
 བར་བསྟན་གྱི། གཅིག་ཏུ་སྐྱོན་པ་ནི་མིན་འོ། །ལྷོག་ཡང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་
 བསྐྱོབ་ །ཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །

༼ ༡༧༩ བ ༽

རྗེ་ལྷ་མ་གཞན་ནི་ལྷོ་ག་པར་འགྱུར། །ཅེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་འབྲེལ་ཤེས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
སྲིད་རྟོ། །འདིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོ་ག་ནི་སོག་ཅན་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་སོག་ཡིན་པས་སོ་སོར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འོད་གཞན་དག་གིས་སོག་དང་སོག་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ཡང་མ་ཤེས་སོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་དོན་ནི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བྱུབ་པའི་ཆ། ལྷོ་ག་ཚུལ་ནི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆ། སྟོགས་ཚོས་ནི་ཤེས་འདོད་
ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་ཆའོ། །གསུམ་པོ་བྱས་པ་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་བྱས་པ་ནི་ལྷན་པའི་གཞིའོ། །ཚུལ་གསུམ་ནི་ལྷོ་ག་པ་གསུམ་སྟེ། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཅིག་ལ་
ལྷོ་ག་པ་གསུམ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་ནོ། །གཏུན་ཚིགས་ཐེགས་པའི་འབྲེལ་བར། ལྷོ་ག་པ་ཐ་དད་
པ་ཡིན་དུ་བྱིན་ཀྱང་ཏྲགས་གཅིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །རྣམ་ངེས་
ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོ་ག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྲིད་ཞེས་པས་ཀྱང་ལྷོ་ག་པ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ནོ། །བསྟན་
འཚོས་འདིར་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཚོས། དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཚོས་གཞན་མིན། །ཞེས་པ་ཚད་
མའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
བྱུབ་པ་གཉིས་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་མིན་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། ཚོས་མ་སྐྱུན་སྟོར་གྱི་དག་གིས་བྱུམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་བྱས་པ་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྲིད་དེའི་སློབ་ནས་
རྗེས་འགྲོ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཏྲག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱུབ་པར་བརྗོད་པས་བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་ཞེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སློབ་ནས་ལྷོ་ག་པའི་

༼ ༡༤༣ བ ༽

ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་སྟོན་པའི་སློ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཅིའི་སྲིང་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤེ་ན། ལྷོས་གཞི་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྲིང་དང་། བསལ་བྱ་འགལ་མ་ངེས་
མ་བྱུབ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྲིང་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི། ལྷོགས་ཚོས་ཀྱི་ལྷོས་གཞི་ཡིན་ཏེ།
ལྷོགས་ཚོས་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྟངས་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །མ་སུན་དཔེ་ནི་རྗེས་འགྲོའི་
ལྷོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །མི་མ་སུན་དཔེ་ནི་ལྷོག་ཚུལ་ཀྱི་
ལྷོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །མ་སུན་དཔེ་ལ་ནི་མ་སུན་ལྷོགས་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྲིས་དོན་མ་སུན་པའི་སྲིང་རོ། །མི་མ་སུན་
དཔེ་ནི་མི་མ་སུན་ལྷོགས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྲིས་དོན་མི་མ་སུན་པའི་སྲིང་
རོ། །མ་སུན་ལྷོགས་མི་མ་སུན་ལྷོགས་དངོས་འགལ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། མ་སུན་ལྷོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
དང་མི་མ་སུན་ལྷོགས་པ་མེད་པར་ངེས་ཞེས་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོས་གཞི་གཉིས་ནི་དངོས་
འགལ་མིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྲིང་རོ། །དེ་དང་མ་སུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་
འདིར་མ་སུན་པ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དུ་བཤད་ལ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་སུན་ཡུལ་མིན་ཏེ།
རང་ཉིད་རང་དང་མ་སུན་པར་མི་རིགས་པའི་སྲིང་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ངེས་པ་འདིར་ཞེས་པའི་དེ་ཞེས་པའི་སྐྱས་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་བཟུང་
ལ། དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མ་སུན་པ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་
འདི་ལས་ངེས་སོ། །འོ་ན་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དེའི་མ་སུན་ལྷོགས་མེད་
པར་ཐལ། སྐྱ་དང་རྟག་པར་

༼ ༡༦༣ བ ༽

མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མཚུན་སྲོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། །ཤེས་
འདོད་ཚོས་ཅན་མཚུན་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་མཚུན་སྲོགས་སུ་བཤའ་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ལྷོས་གཞི་ལ་བཟུང་
ངོ་ཞེས་སྐར་བཤའ་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་མཚུན་སྲོགས་དང་མི་མཚུན་
སྲོགས་སུ་བརྗོད་པས་དོན་མི་གཅིག་གོ། །སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་རྟོག་འོར་
ནི་སྐྱ་དང་རྟག་པ་མཚུན་པ་ཡོད་དོ། །བསྐྱབ་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་ཡང་རྗེ་སྐད་བཤའ་བ་འདི་ཉིད་ལ་བཟུང་
ངོ། །མཚུན་སྲོགས་མི་མཚུན་སྲོགས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ནི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་
འོར་ནི་སྐྱ་རྟག་པར་ཡང་མ་དེས། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་དེས་པའི་ཚེ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོས་གཞིའི་མཚུན་
སྲོགས་མི་མཚུན་སྲོགས་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་དེས་ལས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་
པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་གནས་པ། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་སོ་
གསུམ་པ་སློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་གསུངས་པས་འདིས་སྲོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསྐྱབ་ཏེ་ཞེ་ན།
གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོང་དུ་བཤའ་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྷོས་གཞིར་གྱུར་པའི་མཚུན་
སྲོགས་མི་མཚུན་སྲོགས་དང་། སྤྱིར་མཚུན་སྲོགས་མི་མཚུན་སྲོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
གཅིག་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚེ། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན།
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡོད་དུ་མཚུན་པར་དེས་པར་ཐལ། མཚུན་སྲོགས་སུ་དེས་པའི་སྲིད།
འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྱུབ་པར་ཐལ། །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཚུན་པར་དེས་པའི་སྲིད་
འོ། །བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྱུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་འོ། །

༩༡༤ ན ༽

གཤམ་ཉེ་མ་ཐུན་སྤྲོགས་སུ་མ་ངེས་ན་དེའི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་བ་མ་ངེས་པར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེ་ཉིད་ཚད་མས་མ་ངེས་
པའི་སྤྲིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ཐུན་དཔེ་བྱམ་བ་ངེས་པའི་ཚེ་བྱམ་བ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེར་ངེས་དགོས་
པར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེ་བྱམ་བ་ངེས་པས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་དུ་ངེས་པའི་སྤྲིར་
རྟོ། །བྱུང་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཐ་མལ་བས་དུ་བ་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན། དུ་བ་རྟོགས་ཡང་དག་དུ་ངེས་
པར་ཐལ། དུ་བ་ངེས་པའི་སྤྲིར་རྟོ། །གཤམ་ཉེ་རྟོགས་སུ་འགོད་བྱ་ཉིད་འོ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་རྟོགས་ཡང་དག་དུ་
ཤེས་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ཐུན་དཔེར་སོང་བའི་བྱམ་བ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་མ་ཐུན་དཔེར་ཤེས་དགོས་པ་
མིན་ནོ། །དེས་ན་བྱམ་བ་མ་ཐུན་དཔེ་ཡིན་ཞེས་བའི་བསྐྱབ་བཅོས་མཛད་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
མ་ཐུན་དཔེར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་སྤྲིར་རྟོ། །དོན་བྱམ་བ་ངེས་ཀྱང་དེའི་བདེ་ངེས་མི་དགོས་པའི་སྤྲིར་མ་ཐུན་
སྤྲོགས་ཡིན་སྐྱམ་པའི་སློ་སྤྲོད་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་སྤྲེས་ཀྱང་། དུ་བ་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་པའི་སློ་སྤྲོད་དགོས་པ་མིན་ནོ། །གཞན་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་
ཡིན་ཉེ། བྱམ་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་དུ་ཐོག་མར་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་གཏམ་ལ་འབེབས་
སོ། །དེའི་དུས་སུ་ནི་མ་ཐུན་དཔེར་ངེས་པ་མིན་ལ། རང་བཞིན་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་ཐུན་དཔེ་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱང་མ་ཤེས་
སོ། །གཉིས་པ་གཏམ་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ། འབྲེལ་བའི་སློ་ནས་དངོས་སོ་སློབས་ཞུགས་དང་། གྲགས་
བ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་གསུམ་མོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་
གསུམ་མོ། རི་ལྟར་ན། དངོས་སློབས་སོགས་གསུམ་འབྲེལ་བའི་སློ་ནས་བཞག་ཅེ་ན། དངོས་སོ་ནི་ཡུལ་གྱི་
གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ།

༩༡༤ བ ་།

སྟོབས་ནི་དེའི་མ་སྐྱེའོ། །ལྷགས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཞེས་པར་རྟོག་གེ་བའི་འབྲེལ་པར་ཁ་ཆེའི་
བརྗེ་ཏ་རྩ་ཇ་ཡ་ཨ་ནུ་ཏས་བཤད་དོ། །ཡུལ་གྱི་མ་སྐྱེ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཡུལ་འཇལ་བྱེད་ལྷགས་པ་ནི་དངོས་པོ་
སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མར་བཤད་ལ། དེས་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྟགས་སོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱོདོན་ལ། གང་ཟག་ནི་ཡིད་ཤེས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ།
རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རས་བསྟན་བྱའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་མཐོང་སྟུང་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་འདིས་བསྟན་བྱའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་
བསྟན་ལོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །ཡིད་ཆེས་སུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཚིག་ནི་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཚིག་ཡིན་ལ། དེ་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་
སོ། །གྲགས་པ་ནི། རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཐ་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་སོ། །འདི་ནི་གྲགས་པའི་སྐྱེས་བཟོད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་སྐྱེ་ལ་རག་ལས་པས་
སྐྱེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་སྟོ་ལྟ་ཤེས་རབ་གསུང་རོ། །དོན་དང་སྐྱེའི་འབྲེལ་བ་ནི་
གྲགས་པས་བཞག་པའི་སྤྱིར་གྲགས་རྟགས་སོ། །འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྟོན་ནི། བསྐྱེབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བཞག་སྟེ། བསྐྱེབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་འབྲས་རྟགས། ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟགས་
སུ་བཀོད་པས་རང་བཞིན་དང་། ཚོས་དགག་པ་སྐྱེབ་པའི་སྟོ་ནས་དགག་རྟགས་ཞེས་བཤད་དེ་བོད་གཞན་དག་
གིས་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ལྷགས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ། དང་པོ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྟགས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་

༩༡༥ བ ་།

དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་མོ། །ཅིའི་སྲིད་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེ་ན། །འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་
བྱུང་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བ་ལ། །བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་གཞན་དགག་བ་དང་སྐྱབ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད་རོ། །དང་པོ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དབྱེ་བ་ལ། །རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་བ་དང་། །རྒྱ་
སློན་སོང་སྐྱབ་བ་དང་། །རྒྱའི་བྱུང་བར་སྐྱབ་བ་དང་། །རྒྱའི་ཚོས་སྐྱབ་བའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། །ལ་མེ་
ལྷན་དུ་སྐྱབ་བ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། །ཚོས་བྱུང་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱ་མི་རྟག་བ་སློན་དུ་
སོང་བར་སྐྱབ་བ་ལ། །ཚོས་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མིག་ཤེས་ལ་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་ངེས་འགའ་
སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། །ཁ་ནང་གོང་བུ་ད་ལྟར་བ་ལ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
བ་ལ་རོ་ད་ལྟར་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཤུག་སློས། །རོ་སྐྱ་མའི་རུས་བ་ལ་རྒྱའི་ཚོས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་
དབག་པའི་སློན་ནས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་བ་ལ་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་བ་ཞེས་བཤད་བ་ནི་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་
པའི་དགོངས་བ་མིན་ཏེ། །གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྒྱ་ཚོས་མིན་བ་ལྟར་ན་དེ་དཔོག་བ་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དབག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་རྒྱའི་ཚོས་ནི་རོ་སྐྱ་མ་ཡིན་ལ། །ཚོས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་བཤད་ན་
ལེགས་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱབ་བ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། །གཟུགས་ད་
ལྟར་བ་ལ་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གང་དུ་འང་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། །རོ་སྐྱ་མ་ལ་འབྲས་རྟགས་སུ་སོང་བའི་
སློབས་ཀྱིས་གཟུགས་

༩༡༤ བ ་།

ད་ལྟར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེར་ཡང་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔོན་པོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བ་ལྟར་རྟོ། །འབྲས་བུའི་ཉག་ས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་འོངས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ཉག་ས་སྐྱེས་ཞེས་
བརྗོད་བ་ལྟར་རྟོ། གཞན་དག་གིས་ནི། ཉག་ས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པའང་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་དོ། འོ་ན་
ཉག་ས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཉག་ས་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། འབྲས་བུའི་ཉག་ས་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉག་ས་དང་ཆ་མ་ཐུན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉག་ས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་དོན་གཞན་གོ་
བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་བཅོས་འདིར། དེའི་ཆ་མ་ཐུན་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་ཞེས་བ་ལྟར་རྟོ། །འབྲས་བུའི་
དངོས་ནི་མིན་ཏེ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་དང་དེ་གྱུར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་དང་དུས་མཉམ་
པའི་སྤྱིར་རྟོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོན་ཚོད་སྟོང་མཛད་དོ། །འོ་སྐྱེ་མའི་རྒྱས་པ་ལ་
འབྲས་བུའི་ཉག་ས་སུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་ཉག་ས་སུ་སྟོན་བ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པས་མེད་ཁོང་ཁོང་མཚོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་རེག་བྱ་ཆ་བརྟོགས་པར་བྱས་ཀྱང་རེག་བྱ་ལ་ཆད་མ་
མིན་བ་བཞིན། འདི་རི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། རེག་བྱ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་སྤྱིར་རྟོ། འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་
པའོ། །འབྲས་བུའི་ཉག་ས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ནི། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའོ། །སྟོན་པ་གཞོན་པ་ཅན་ཀྱི་ཆད་
མས་སྐྱེད་པ་ལ། སྟོན་པ་སྐྱེ་མ་ནི། བརྟེན་སྟོན་པ་དག་མེ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་འབྱུང་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་སྐྱི་བོ་ལས་ཀྱང་
འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རྟོ་ཞེས་བེད་རྟོ། །དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་བ་གང་ཞེག་མེ་ལས་མ་
གྱུར་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །འདོད་ན། དངོས་པོ་ངེས་འགའ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་རྒྱ་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །རྒྱ་
མེད་པ་ཅན་ཀྱིས་ནི་ངེས་འགའ་

༩༡༩ བ ་།

བ་མིན་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་འགྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཡང་དུ་བའི་རྒྱ་
མིན་བར་ཐལ། དེ་མེད་བར་ཡང་མེ་ལས་འགྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །མཐར་མེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རྒྱ་མིན་བས་རྒྱ་
མེད་དུ་ཐལ་བ་སྒོ་བཤུ་ཏུ་མེད་བའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་བའི་གཞན་འདི་མ་ཤེས་ན། དུ་བ་གང་ཞེས་མེ་ལས་མ་སྤྱེས་
བ་ཅེས་གྱིས་རྒྱ་མེད་དུ་སྤྱབ་མི་བྱས་ཏེ། བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་རྒྱུར་ཉོག་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་བ་རང་བཞིན་
གྱི་ཉགས་ལ་སྤྱོར་བའི་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་། ཉགས་གྱི་ཚུལ་སྤྱབ་བ་གཉིས་སོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
འཆད་ཆེ་རྣམ་བར་སྤེ་བ་དང་། འཇུག་ཆེ་གཅིག་དུ་འཇུག་བའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་བོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་
དུ་འབྱེད་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་བར་སྤེ་བའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་དུ་བསྐྱས་བའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་
བསྐྱས་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི། རྒྱ་སྤྱི་རྗེས་གཅིག་སྤྱི་མིན་དང་ཉག་བ་དང་། བྱས་བ་མིན་བ་ལས་སྤོག་བའི་
མེད་དགག་གི་སེལ་བ་གསུམ་དང་སྤོག་བས་སྤོའི་སེལ་བ་དོན་སྤྱི་གསུམ་ཉོག་སྤོའི་སྤྱི་རྣམ་བར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །དོན་སྤྱི་གསུམ་སོ་སོར་བཟུང་ནས་སྤོག་བ་ཐ་དད་བ་གསུམ་དུ་རྣམ་བར་འབྱེད་བའི་སྤོའི་རྣམ་ཉགས་གྱི་སྤྱོར་
བའི་དོན་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་གོ། །ཅིའི་སྤྱིར་སྤོག་བ་གསུམ་དུ་དབྱེད་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་རྗེས་གཅིག་སྤྱི་དེ་ཉིད་
མཉན་བྱ་དང་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྤྱེས་བ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་བའི་སྤྱིར་སྤྱི་མིན་ལས་སྤོག་
བ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེད་བྱུང་ངོ། །སྤོའི་གསུམ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཞེ་ན། སྤོའི་སྤྱིར་བའི་རྣམ་བ་གསུམ་བཟུང་ནས་
དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་བ་གསུམ་དུ་མདོན་བར་ཞེན་བའི་དབང་གིས་དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྤྱད་
ངོ། །འདི་ལ་སོང་ཆོད་དོན་སྤྱི་གསུམ་ཡིན་ཡང་། དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྤྱད་བ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
དོན་

༧༩༩ བ ་།

གསུམ་སྐྱོར་བའི་དོན་གསུམ་དུ་འགོད་པར་རྫོམ་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་སོང་བ་སྐྱོ་
བཏགས་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པར་རྫོམ་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་
ལས་སྐྱེ་བས་རྫོམ་ཚོད་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དཔེར་ན། དོན་གྲེད་ལུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
ཚོན་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་དོན་གྲེད་ལུས་སྟོང་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་
སྟོག་པ་གསུམ་ནི་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་དང་བྲལ་བར་སྤང་བ་གསུམ་ནི་སྟོག་པའི་སེལ་བ་ཡིན་
ལོ། །དོན་སྐྱི་གསུམ་ནི་སྟོ་ཡི་སེལ་བ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ནི། སྤང་དང་མི་
རྟག་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱུང་ནས་སྤང་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙའ་དང་པར་གྲེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་
འགྲེད་པའི་གཞན་སེལ་བདེན་ན། གཅིག་དུ་སྤྱད་པ་ཅིའི་སྤྱིར་རྟགས་སྐྱོར་དོན་གསུམ་དུ་སོང་བ་དངོས་པོ་མིན་
ཞེ་ན། རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་དང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤོན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་
མི་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོས་སྤོན་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་
དོན་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དང་། དངོས་སུ་སྟོའི་སྤང་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་
སྐྱབ་བྱས་པར་སྤང་བ་དང་ཞེན་པས་ཞེན་ཚུལ་དང་མ་སྐྱབ་པར་དགག་སྐྱབ་བྱས་པ་ན་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྤོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་
དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་ཚོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་པར་
སྤང་། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་འགའ་ལས་དེ་ལྟར་ཉིད། །མིན་ཡང་

༧༩༧ བ ་།

མཚན་བའི་སྐྱོར་དེས་ན། །དེ་དག་སྦྲད་བའང་ཤེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རྡོ། །འདི་ལ་ཚིག་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་ནི། དངོས་སུ་སྐྱོད་ཅིང་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྲི་རོལ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་
པར་སྦྲད་བ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་ཞེན་པར་བརྟན་ལོ། །རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་
པ་ནི་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཉལ་བ་བཀག་པ་དང་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་གཉིས་རྗེས་སུ་བྱུང་བམ་མ་བྱུང། བྱུང་ན། གཉིས་
པོ་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གམ་ཉེ་རྗེས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོད་གཤིས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་
དངོས་སུ་བྱེད་པ་ན། རང་མཚན་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱོད་ཉལ་བ་བཀག་པ་དངོས་ལུལ་དུ་བྱས་
པ་དང་། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ཡང་དངོས་ལུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཉེ། སྐྱོད་གཉིས་ཀྱིས་རང་
མཚན་དངོས་ལུལ་དུ་བྱས་པ་གང་ཞེས། དོན་རྗེས་གཅིག་ལ་རང་མཚན་གྱི་ལུལ་ཅན་གཅིག་གིས་འཛིན་མི་
འཛིན་ཆ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་སྲིད་རྡོ། །འདོད་ན་སྐྱའི་སྟེང་ན་སྐྱོད་ཉལ་བ་འགོག་པའི་སྐྱོད་དང་། མ་བྱས་པ་
འགོག་པའི་སྐྱོད་གཉིས། སྐྱོད་ཉལ་འཛིན་དང་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་སེལ་བྱེད་སོ་སོར་འཇུག་མི་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྲིད་རྡོ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆ་ཤས་སྐྱོད་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་བསལ་སྲིད་ན་
དེས་པ་དང་། སྐྱོད་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་དེས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྡོ། །ཡང་སྐྱའི་མི་ཉལ་བ་སྐྱབ་པ་ན། བྱས་པ་
ཡང་སྐྱབ་པར་ཐལ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྐྱོད་གཤིས་རང་མཚན་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེས། སྐྱའི་སྟེང་དུ་
བྱས་མི་ཉལ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད་དང་། རྗེས་གཅིག་ལ་རང་མཚན་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོད་ལ། རྗེས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་མི་རུང་བའི་སྲིད་རྡོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ནི།
དོན་སྐྱོད་གསུམ་ལ་སྲི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་སྦྲད་བཏགས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྲི་རོལ་གྱི་སྐྱོད་ལ་དོན་གསུམ་དུ་

༧༩༧ བ ་།

མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱི།
 འཇུག་པ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།
 ཚོས་མཚོག་གིས་ཀྱང་། རང་གི་མཚོན་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་རྫོམ་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་
 ཡང་། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་སྲེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་དུ་འབྲུལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། འཆད་ན་
 གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གང་དག་རྣམ་གཞག་
 གི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཤེས་པར་རང་མཚོན་ལ་དངོས་སུ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་སྐྱབ་བས་ནི་རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་
 ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། འོགས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་ལ། རྗེས་འགོ་ནི། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་
 སྐྱབ་སྟེ། མཐུན་དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲུལ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲིད་རོ། །སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། བྱམ་
 པ་ནི་བྱམ་ཅམ་ཉིད་ནས་འདྲིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འདྲིག་པར་ངེས་པའི་
 སྲིད། རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྲིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ངེས་སུ་བྱམ་པ་
 བཞེན་ནོ། །དོན་སྣ་གྱའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་པོས་ཀྱང་སྣ་གྱའི་སྐྱེད་ངེས་སུ་ཐལ། སྲིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་
 མེད་དུ་སྣ་གྱའི་སྐྱེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་བྱས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་རོ། །སྟོས་
 མེད་ཀྱི་སྲོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་
 སོ། །དང་པོ་ནི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། འདྲིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུ་ལས་འདྲིག་པའི་རང་ཅན་དུ་
 འབྲུང་བའི་སྲིད། དཔེར་ན་མའི་ཚ་བ་བཞེན། རྟགས་འདིས་བྱམ་པའི་བྱམ་པ་འདྲིག་པས་བྱས་པའི་རིགས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་འདྲིག་

༩༡༤ བ ་།

བར་གྲུབ་སྟེ། བྱས་བར་མཚུངས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གང་ལ་འགྲུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུར། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། གང་ཞིག་གང་ལ་འགྲུར་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི་གཞན་ལ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུར་ཏེ། བྱད་བར་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། མ་སྟན་དཔེ་ལ་བྱུང་བ་བསྐྱབས་ནས་ཉགས་ཚོས་ཅན་ལ་སྐྱར་བའི་སྟོན་ས་བསྐྱབ་བྱ་ཉོགས་བར་བྱ་
དགོས་པའི་སྲིད་དང་། དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་ལ་མཚུངས་བར་བ་སྟན་ནས་གང་སྐྱབ་བར་འདོད་པའི་ཚོས་སུ་
མཚུངས་བར་བསྟན་དགོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱམ་པའི་འདིག་པ་བྱམ་པ་
དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དམ་ཐ་དང་ཏུ་བྱེད། དང་པོ་སྟེ་ན། བྱམ་པ་འདིག་པར་འགྲུར་བ་འདིག་རྒྱ་དོན་གཞན་
ལ་མི་སྟོན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་འདིག་པར་བྱུང་བའི་སྲིད་རྟོ། །སྲི་མ་སྟེ་ན། འདིག་རྒྱ་ས་བྱམ་པའི་
འདིག་རྒྱ་མ་བྱས་པར་ཐལ། འདིག་པ་དོན་གཞན་བྱས་པས་བྱམ་པ་འདིག་པར་མི་འགྲུར་བའི་སྲིད་རྟོ། །ཡང་
འདིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་དམ་དངོས་པོ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་སྐྱེད་བྱུང་མི་རུང་བའི་སྲིད་དང་
རྒྱ་ས་དངོས་མེད་བྱེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
བྱམ་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་གཞན་ཏུ་བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། གཉིས་ཀ་བཀག་ཟེན་པའི་སྲིད་
རྟོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་འདིག་པར་སྐྱབ་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ།
གཉིས་ཀ་ཡང་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་མཚུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་མི་མཚུངས་པ་མི་
འཐད་པའི་སྲིད། འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་གོང་ཏུ་བསྟན་ཟེན་ཏེ། །སྟོན་པ་སྐྱབ་པ་ནི་
གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟེ། ཉགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་གཞི་མ་སྟན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །

༩༡༤ བ ་།

འགོག་ཚུལ་ནི། བ་རོལ་པོས་རྟགས་དང་འགག་བྱའི་ཚོས་གཞི་མ་ཐུན་བར་འདོད་པའི་ཚོན་ཅན་ལ་འགོག་པ་
ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དབང་སྤྱད་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས། དངོས་པོ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ལ་འགག་པར་སྐྱབ་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་རྟག་པར་ཞེན་པའི་དབང་སྤྱད་
ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་སྤྱོད་ལ་ཚོས་ལ་
འགའ་ཞིག་དབང་སྤྱད་རྟག་པ་ལ་རྟོག་པས་ནི་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་ལ། དགག་ཚོས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་རྟོག་པས་
འགྱུར་བར་རྟོག་གོ། །སྟོ་གཉིས་པོ་འཛིན་སྟངས་འགའ་བར་འཛིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། །སྤྱིར་ཚོལ་འདིའི་རོར་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགའ་བར་འཛིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ལུས་པས་སྟོང་བར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་
ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ལུས་པ་
སྐྱ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཅིག་པར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་
མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དུ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་མ་ལ་
རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་བཀག་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་སྤོག་པར་གྲུབ་པ་ནི།
སྤོག་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་སྤོག་པ་གྲུབ་པ་ན། ལུགས་
ལ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རྟོགས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་
མས་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་གྲུབ་ཅོམ་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ནི་རྟོགས་མེད་ལ་རག་ལས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞོན་པ་ཅན་ལམ་སྟོང་དུ་

༧༩༩ བ ་།

བཤད་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པར་གྲུབ་པ་ན།
ཉགས་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཡང་གྲུབ་པས་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་འདི་
གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་ཐ་དད་དོ། །དེ་ཡང་གཏན་ནས་མི་འཇིག་པའི་སྲིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཞོན་པ་ཅན་
ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། མཐར་འཇིག་པར་ངེས་ཀྱང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་མིན་ཞེས་པའི་གནས་མ་བྱ་བའི་སྤྱི་བ་
ལྷ་བྱ་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉགས་འགོད་པའི་སྲིར་རོ། །འདི་དག་གི་ཉགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ནི་སྤྱི་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་
ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། གནས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་མིན་ཏེ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སྲིར།
དེས་ན་སྤྱི་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལོ། །དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྤྱད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །ཉེན་ནས་
རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་སྲིར་དོན་ལ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་
སྤུམ་ན། དེ་ནི་ཉགས་སུ་འགོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདིའི་ཉགས་སྦྱོར་
དོན་གསུམ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ན། ཚོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཉགས་འཇིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེད་
པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉགས་སུ་འགོད་བྱ་རང་མཚན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཉགས་ལས་སྐྱེ་བར་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ཉགས་སུ་བཀོད་པར་སྦྱོར་བའི་སྲིར་རོ། །ཉགས་འཇིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན།
ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་ཚུལ་ལ། ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀས་ཉགས་འཇིན་པར་མཚུངས་ཏེ།
འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཚོས་དང་འབྲེལ་པོའི་ཉགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཟུང་བར་འབྲེལ་བ་འཇིན་པར་མི་རུང་བའི་སྲིར་
རོ། །འོན་ཀྱང་ཉགས་འཇིན་གྱིས་དཔེའི་སྤྱིར་དུ་འབྲེལ་བ་འཇིན་ལ། ཇིས་དཔག་གིས་ཚོས་ཅན་གྱི་

༼ ༡༦༩ བ ༽

སྒྲིབ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉགས་གཙུག་པོར་འཛིན་པ་དང་། ཉགས་ཅན་གཙུག་པོར་འཛིན་པ་ནི་བྱེད་པར་ཆེས་
བཞེད་དོ། །རྒྱུན་གྱིས་བྱེད་པར་གྱི་སྒོས་ཉགས་བཟུང་ཡང་། ཉགས་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཞན་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ན།
ཉགས་འཛིན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུ་བྱུང་ནས། རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་ཐ་
མི་དང་པའི་སྲིབ་ཉགས་ཅན་གྱི་སྒོ་ལ་ཉགས་འཛིན་དུ་བཞེད་ལ། འབྲས་ཉགས་ཀྱི་ཉགས་འཛིན་ནི་ལ་ལ་དུ་བ་
མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དོ། །དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཉགས་ཅན་གྱི་སྒོ་བསྐྱབ་བྱ་ཞོན་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་གྱི་ཉགས་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དཔེའི་སྒྲིབ་དུ་བྱེད་འབྲེལ་དང་། ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པ་ཚོས་གྲུབ་པར་འཛིན་
པའི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་བཟུང་བེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་འགའ་ཞེག་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ལ་
ཉགས་ཅན་གྱི་སྒོར་འདོད་པའི་སྲིབ་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཚོས་དང་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཉགས་འཛིན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་བཟུང་བའི་འོག་ལོ་ལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ལ་
རྗེས་དཔག་ཞེས་བཞེད་དོ། །སྤྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་ལ་ཉགས་འཛིན་གྱི་སེམས་རྒྱུར་མི་དགོས་
པར་ཐལ་བའི་སྲིབ་དང་། ཉགས་འཛིན་གྱི་མངོན་སུམ་མི་འཐད་པའི་སྲིབ་ཏེ། མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་མཚན་པ་
གཉིས་ཀས་རྟོག་པར་བཞག་པའི་སྲིབ་དོ། །གཉིས་པ་འཐད་སྤྱོད་པ་ལོ་ལོ་དང་སྤྱི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་སྤྱོད་པ་ཚོས་དང་བྱེད་པ་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །གང་རུང་རེ་རེ་ཅམ་འཛིན་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་ཉགས་འཛིན་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིབ་ཏེ། རེ་རེ་བཟུང་བས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ལུས་པའི་སྲིབ་དང་། ཚུལ་རེ་རེ་
གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཉགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིབ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་ནི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
སྲིབ་དོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་ཚོས་

༩༡༠ ན ༽

འཇིག་པ་ནི། ལྷོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཇེས་སུ་ཚོས་ཅན་ལ་རྟགས་ལྡན་པར་འཇིག་པའི་སློ་ཡིན་ལ།
འབྲས་པ་ངེས་པ་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་འབྲས་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཇིག་
པ་ཡིན་ལོ། །འདི་གཉེས་གང་རུང་ལྟེ་ལེ་ཅམ་ནི་རྟགས་འཇིག་ཀྱི་སེམས་མིན་ཏེ། རྟགས་འཇིག་སེམས་ཀྱིས་
ཇེས་དཔག་གི་རྒྱ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། རེ་ལས་ཇེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷོགས་འབྲས་ལྟེ་ལེ་
ཅམ་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཇེས་དཔག་གི་
དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། དན་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །གཉེས་
པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་འཇིག་སེམས་ནི། སྐྱ་རང་མཚན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཇེས་སུ་སྐྱ་བྱས་
པར་རྟགས་པའི་ལྷོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ལྷོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་འཇིག་
སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། དཔེའི་སྟེང་དུ་འབྲས་འབྲེལ་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་འབྲེལ་འཇིག་པའི་
རྟགས་འཇིག་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །རྟགས་འཇིག་ཀྱི་སེམས་གཉེས་པོའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་དན་
པའི་སློ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་ཇེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །འབྲས་རྟགས་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ལྷོགས་
ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྷོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་
འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ནི་འབྲས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་འབྲེལ་པ་འཇིག་པའི་རྟགས་
འཇིག་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །དེ་ལས་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱོར་རོ། །འདིར་བར་དུ་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་དན་པ་ནི། རྟགས་འཇིག་
སེམས་གཉེས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ཚུལ་དན་པའི་སློ་དེ་སྐྱབ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དན་ལམ་དུ་འཕེན་པའི་དན་པ་
དེ་ཉིད་དོ། །འགའ་ཞེག་གིས་ལྷོགས་ཚོས་སྐྱོན་འགྲོ་དང་། འབྲས་པ་སྐྱོན་འགྲོའི་སྐྱབ་དག་གཉེས་ལས། དང་པོ་ལ་
ལྷོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སློ་རྟགས་

༩༡༧༠ བ

འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་ཁྱབ་པ་བྱེད་པའི་སློབ་པ་དུ་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོགས་ཚོས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཁྱབ་འབྲེལ་
 རྟོགས་པའི་རྟོགས་འཛིན་སེམས་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཚོས་སྟོན་འགྲོ་ལ་ཁྱབ་པ་འཛིན་
 པའི་རྟོགས་འཛིན་སེམས་མེད། ཁྱབ་པ་སྟོན་འགྲོ་ལ་སྟོགས་ཚོས་ངེས་པའི་རྟོགས་འཛིན་སེམས་མེད་པའི་སྲིད་
 དེས་ན་ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྟོགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ཚུལ་
 གསུམ་བྱེད་པའི་སློབ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་
 པ་ལ་ཁྱབ་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྟོགས་འཛིན་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྟོས་གཞི་སོ་སོའི་སྐྱེད་དུ་རྟོགས་འཛིན་ལ།
 བྱེད་པས་ནི་གཞི་སོ་སོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚུལ་གསུམ་སློབ་ལུ་ལྟོས་གཞི་ནས་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
 བྱི་སྲུང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱང་མ་བྱེད་པ་སྐྱབ་དག་གིས་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་
 འགའ་ཞིག་ལ་ནི་ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་དག་གིས་བསྟན་ནས། །དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ངོར་རྟོགས་ཀྱི་
 ཚད་མ་འགའ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་གང་རུང་གི་སློབ་ནས་ཚོད་པས་སུན་འབྱེད་ལྟར་སྐྱང་གི་སློབ་ནམས་སྐྱངས་
 བས། ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྟོགས་འཛིན་གྱི་སློབ་དེ་ནས་སྲུང་གི་སྐྱབ་དག་
 གིས་ཚུལ་གསུམ་བྱེད་པར་བྱས་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་
 ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་དགག་གཞི་རྒྱ་མཚོ་དངོས་སུ་བ་བྱུང་བའི་ཚད་མས་རྒྱ་མཚོ་ནི་དམིགས་ལ། མེ་ནི་མ་
 དམིགས་སོ་སྐྱེ་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་བྱངས་ནས་དགག་གཞི་རྒྱ་མཚོ་མེ་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་
 རྒྱ་མཚོ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལ་ནི་སྟོགས་ཚོས་

༼ ༡༧ ན ༽

ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས་བཟོད་དོ། རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་མེ་མེད་བར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཅི་སྟོབས་ཚོས་འཛིན་
པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སོ། །མེ་མེད་ཀྱི་ཚུ་རྒྱུང་འཛིན་པའི་ཚད་མས་རྟོག་པ་གཉིས་བྲངས་ནས་དགག་རྟོག་
གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་མེ་མེད་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་དུ་བ་མེད་བར་ངེས་པའི་སྟོ་སྟེ་ལ། རྟོག་པ་
གཉིས་པོའི་བྱེད་པས་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་བར་ངེས་སྟུང་པའི་སྟོ་ཅི་བྱུང་འབྲེལ་འཛིན་པའི་སེམས་སོ། །རྟགས་
འཛིན་ཀྱི་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྲན་པ་བསྐྱེད་ནས་རྗེས་དཔག་འབྲུང་བར་བྱེད་དོ། །མདོར་ན་དགག་གཞི་
འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ན་ཀྱི་
ཚོས་ཅན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་དང་དེ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རང་རིག་
མདོན་སུམ་ཅི་སྟོབས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེས་བྲངས་པའི་རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་ངེས་པའི་སྟོ་ཅི་
རྟགས་འཛིན་ཀྱི་སེམས་སོ། །བྱུང་འབྲེལ་ངེས་ཚུལ་ནི། དེ་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་
མཐུན་དཔེ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་མཐུན་དཔེ་ནི། བྱུང་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱས་
ནས་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ལ། རྗེས་སུ་བྲན་པའི་དཔེ་ལ་ནི། སྐར་
གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཅམ་དེ་ཉིད་
འབྲེལ་བ་རྟོགས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སོ། །གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་ནི་དང་སོར་བྱུང་དགོས་ཏེ། བྱུང་བ་
ཚད་མས་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྐྱིར་དང་། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱིར་
རོ། །ནམ་མཁའི་བརྒྱ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་དཔེར་བྱེད་པ་ནི། རྗེས་སུ་བྲན་པའི་དཔེ་ཁོ་ན་
ཡིན་

༩༡༡ བ ་།

བས། དེས་བར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །དཔེ་དང་པོ་ནི་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་རྒྱུར་མ་དམིགས་པས་
དེས་ལ། རྣམ་མཁའ་འདི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གོ་རྟེན་པའི་སྟོབས་ལས་དེས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་
གོ་མི་རྟེན་པའི་སྲིབ་དང་། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་ཅམ་ལ་རྣམ་མཁའ་ཞེས་གདགས་པའི་
སྲིབ་རོ། དོན་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་ཐལ། གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་བྱེད་པའི་སྲིབ་རོ་ཞེ་
བ། མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་མཐུས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་གཞན་དུ་སྐྱུར་བ་དང་། སྒྲུབ་
ཡོད་མི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་མཐོང་བའི་སྲིབ་དང་། སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་
སོགས་བྱེད་པའི་སྲིབ་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་དག་པ་བ་དང་། ལྟོས་པ་བ་གཉིས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་རང་
སྟོབས་དེས་བར་བྱེད་ཚོས། གཞན་སྟོ་ཡུལ་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་གཉིས་སུ་དེས་པའི་སྲིབ་དང་། དངོས་
མིང་གིས་བྱེད་ཚོས་འཕངས་མ་འཕངས་གཉིས་སུ་དེས་པའི་སྲིབ་རོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་སྲིབ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། དངོས་མིང་གིས་ལྟོས་པ་བེན་པར་འཕངས་པ་དང་འབྲུགས་ལ་
འཕངས་པ་གཉིས་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིབ་དང་། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་དགག་པ་
སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དབྱེ་བ་ལ་མི་སྒྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་རྒྱུར་མ་དམིགས་པ་གཉིས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན་ལྟར་མི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བའོ། །ཡང་ན་ལྟར་མི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་མེད་ཚོས་ཅན་ལ་
ཡོད་དེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དཔེར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟེའི་ཐ་སྙད་

༼ ༡༧༩ བ༽

ཡོད་ངེས་འགོག་པ་ལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་སྲིད་འདི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྲུང་བཀག་པ་
ལ་ཉགས་ཡིན་ཅེ་ན། ཚོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྲུང་འཇུག་པ་ལ་ཚོས་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སློབ་དུ་འགོ་
དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །འཇུག་པ་སློབ་སློབ་ཅན་ཉིད་སྲིད། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཐ་སྲུང་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འདུས་སོ། །ཅིའི་སྲིད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་མི་བྱས་ཀྱང་སློབ་སྣང་དུ་རུང་བ་ཅམ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་ན་ཡོད་ཀྱང་
སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཅམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །འགའ་ཞེག་མི་སྣང་
བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱེད་པར་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྟར་རུང་མི་རུང་ལ་བྱེད་པ་ནི་ལོར་
བ་སྟེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྲུང་
མིན་ན་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །སྐད་ལོ་ནི། བསྐྱལ་པའི་དོན་ནི་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་བས་
དབང་ལོ་ལ་མི་སྣང་བའི་སྲིད་མི་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཐ་སྲུང་ལ་ཡང་མི་སྣང་བ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དགག་པའི་ཉགས་ཡིན་པས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཡོད་ཅེས་པའི་
ཐ་སྲུང་དགག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཉགས་སུ་བཤད་ཀྱི། རྗེས་བྱ་ལ་འཇུག་ཡུལ་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་ཉགས་ནི་
མིན་ཉེ། ལྷན་དོར་ཀྱི་ཡུལ་མི་སློབ་པའི་སྲིད་ཉེ། དོན་འགའ་ཞེག་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་མཐའ་ག་ཅིག་ཏུ་ངེས་
པར་བྱེད་མི་བྱས་པའི་སྲིད་རོ། །གཉེས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྣང་རུང་གི་
ཡུལ་ཅན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་བཀོད་ནས་ཚོས་ཅན་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྲུང་སྐྱབ་

༩༡༥ བ ་།

བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །འདི་ལ་ཐ་སྟོན་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་པ་དང་དོན་སྐྱབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚོས་
 ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །དཔེར་ན་སྒྲུང་རུང་གི་བྱམ་བ་ཚང་
 མས་མ་དམིགས་བ་ཚོས་ཅན། སྒྲུང་རུང་གི་བྱམ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྟོན་བྱར་རུང་སྟེ། སྒྲུང་རུང་གི་བྱམ་བ་ཡོད་ན་
 སྒྲུང་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྲིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྟོགས་ཚོས་དང་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ན། ས་སྟོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྟུང་པའི་སྐྱབ་རྟོག་
 དང་། བྱམ་བ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྟུང་པའི་དགག་རྟོག་གཉིས་འདྲེན་པའི་སྲིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཅིག་
 དམིགས་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་ཞེས་རྟོགས་ཅན་གྱི། རྫོང་གི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་ས་སྟོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་བ་མེད་པར་དེས་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་
 གྱིས་བྲངས་པའི་སྲིར་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་བྱུབ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ཅེས་བརྗོད། རྫོང་ལ་ཡང་དག་
 འཛིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་སྟོང་བ་ལས་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དམིགས་བ་དང་། བྱམ་འཛིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟོག་བ་གཉིས་སྐྱེ་ལ། དགག་རྟོག་གིས་བྱམ་འཛིན་མ་དམིགས་བ་དེས་བ་ན། མ་དམིགས་བ་ཡང་
 མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་བྱུབ། ཡུལ་གྱི་བྱམ་མེད་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱམ་འཛིན་མ་དམིགས་བ་གཉིས་ལས་སྐྱ་
 མ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ། སྲི་མ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་བྱུབ་པའི་སྲིར་ས་སྟོགས་ལ་
 བྱམ་བ་མ་དམིགས་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་བརྟེན་དབང་
 གིས་བྱུབ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་བ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྟོན་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དེས་ཤེས་གྱིས་བྱུབ་
 པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་བྱུང་བ་གཉིས་ནི་གྲགས་པས་བྱུབ་ཅེས་བུའོ། །དཔེར་ན་བརྟེན་དུས་སུ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་

༼ ༡༧༣ ན ༽

བའི་ཤ་བ་ལ་ཤིང་ཞེས་བའི་བདུ་སྐྱོར་བ་མཐོང་། སྤྱིས་ཚུན་ལྟ་བུའི་མཚན་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་བ་
མཐོང་ཡང་ཤིང་གི་ཐ་སྐྱད་མི་ཤེས་ལ། ཚུན་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་ཏེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་བའི་སྤྱིར།
སྤྱི་མཐོང་བའི་ཤ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་དབའི་སྤྱིང་དུ་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
ཟིན་བ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བྲན་བར་བྱེད་བས་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་འབའ་ཞེག་བའོ། །དི་ལྟར་ན་དོན་མི་སྐྱབ་ཅེ་ན། བྱམ་
མེད་གྱི་ཐ་སྐྱད་གྱི་དོན་ནི་བྱམ་བ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་མ་ཚོས་ངེས་བའི་དུས་སུ་གྲུབ་
ཟིན་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་སྤྱོད་མ་དག་བ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་སྐྱབ་རྟོག་དང་དགག་རྟོག་གིས་བྱམ་བ་
གྲུབ་ཟིན་བའི་སྤྱིར་དང་། རང་རིག་གིས་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ལས་རྟོག་བ་གཉིས་བྲངས་
ནས་དགག་རྟོག་གིས་བྱམ་འཛིན་མ་དམིགས་བར་གྲུབ་ཟིན་བའི་སྤྱིར་ལོ། །མདོར་ན་གཞན་རིག་གི་བྱེད་བས་
ཡུལ་གྱི་བྱམ་མེད་དང་། རང་རིག་གི་བྱེད་བས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱམ་འཛིན་མ་དམིགས་བར་གྲུབ་བས། སྤྱོད་མ་
ཚོས་ངེས་བའི་དུས་སུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བའི་སྤྱིར་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞེག་སྐྱབ་ཅེས་བའོ། །འོ་ན་ཐ་སྐྱད་
སྐྱབ་བ་ཡང་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཐ་སྐྱད་ནི་བྱམ་བ་མེད་བར་ངེས་བའི་ངེས་ཤེས་དང་སྐྱའི་ཐ་སྐྱད་ཡིན་ལ། བྱམ་
བ་མེད་བའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་བའི་ཚེ་ངེས་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེས་ཟིན་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་སྐྱའི་ཐ་སྐྱད་ལ་
ཡང་མི་སྐྱོངས་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདིར་ཐ་སྐྱད་ཅེས་བ་ངེས་བའི་སྐྱའི་ཐ་སྐྱད་དང་། བརྗོད་བ་དག་དང་། འཇུག་
སྤྱོད་ལུས་གྱི་ཐ་སྐྱད་གསུམ་ཡིན་ལ། གསུམ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ངེས་བ་སྐྱའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱེས་ན་བརྗོད་བ་སྐྱའི་ཐ་སྐྱད་
སྐྱོར་བར་བྱེད་ལ། ཐ་སྐྱད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལུས་གྱི་སྤྱང་དོར་ལ་འཇུག་བ་ཡིན་ལོ། །སྤྱིས་ནི་ཐོག་མར་
བདུ་མཐོང་བ་

༩༡༥༣ བ ༽

ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངེས་པ་སློབ་ཐོབ་ཐུན་མེད་པ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདིར་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་
བའི་ཐ་སྙད་ནི་དོན་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ངེས་པ་དང་མེད་པ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་ངེས་པ་གཉིས་ལས། བྱམ་པ་མེད་
པའི་མིང་དེས་སྤྱིར་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན་མིང་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་དོན་ངེས་
པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་ལས། ཐ་མ་ནི་སྤྱོད་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་བྱུབ་ཟིན་པས། མི་སྐྱབ་པས་དང་པོ་ཉིད་
སྐྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ལོ། །མིང་ཅམ་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་དང་མཚན་གྲུ་ལ་མིང་དུ་བྱས་པའི་མིང་
དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིང་སྐྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ལོ། །དོན་སྐྱབ་ནི་སྤྱིར་མིང་དོན་ཅམ་དུ་སྐྱེ་བའི་མིང་གི་ལྷན་
དབྱེ་བའི་དོན་ལ་སྐྱོངས་པ་གཙོ་བོ་དེ་ཉེགས་ལ་དོན་སྐྱབ་ཅེས་བསྟན་པས་ན་དོན་སྐྱབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་ལ་སྐྱོངས་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་མ་
སྐྱོངས་ཀྱང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྐྱོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་འགོད། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོངས་པ་ལ་
དོན་སྐྱབ་འགོད་པ་ཡིན་ལོ། །ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཡང་མིང་ཅམ་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་
སྐབས་ཀྱི་དོན་ལོ། །དོན་ལ་སྐྱོངས་ན་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱོངས་པས་ཁྲུབ་པས་དོན་སྐྱབ་དགོས་ན་ཐ་
སྙད་སྐྱབ་དགོས་པས་ཁྲུབ་གྱི། ཐ་སྙད་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དོན་སྐྱབ་དགོས་པས་མ་ཁྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་སྐྱང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་ཉེགས་ལ་གཉིས་ཉེ། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ལྷན་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འབྲེལ་པོ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྲུབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱང་
རུང་གི་རྒྱ་བཀག་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྲུབ་བྱེད་
བཀག་ནས་ཁྲུབ་བྱ་འགོག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དགག་

། ༡༧༩ ན །

ཚོས་སྤང་བུང་གི་ཡུལ་ཅན་བཀག་ནས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། དངོས་འབྲས་བཀག་ནས་རྒྱ་
འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །གཉིས་པ་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་།
འགལ་འབྲས་དམིགས་པའོ། །ཡང་ན། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། རྒྱ་འགལ་དམིགས། རྒྱབ་བྱེད་འགལ་
དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ། གང་རེག་གི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ལ་མེ་བཀོད་པ་
བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དངོས་པོ་འགལ་ལྷ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་
དང་། འབྲས་བུའི་འགལ་ལྷ་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བའོ། །དང་པོ་ནི་གང་རེག་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་
མེད་དེ། ཅེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཚེན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྒྱ་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
འབྲས་བུ་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལྷན་བྱེད་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྣམས་
སོ། །མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྒྱའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་
དང་། འབྲས་བུ་བཀག་པ་དང་། རྒྱ་བཀག་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དཔེར་ན་གང་
རེག་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོག་མེད། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་དང་།
ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ལྷ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ལྷ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་
བའི་ལྷ་དམིགས་པ། ལྷན་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ལྷ་དམིགས་པ་རྣམས་ཉེ། མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན།
དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་དང་།

༩༡༥ ན ༽

ཚོས་ཅན། གྲུབ་ཅམ་ཉིད་ནས་སེར་པོར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། སེར་པོར་འགྲུར་བ་ཕྱིས་འགྲུང་གི་ཚོས་མཁམ་
སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། འགའ་ཞིག་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་བས་ཚོག་བས་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་དོན་མེད་དོ་
ཞེས་འདོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཚོས་ཅན་ལ་དགག་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་
རིགས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་དགག་ཚོས་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་ཡིན་
ལ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་དགག་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་སྟེ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་
བྱེད་ཀྱིས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ལ་འདི་དག་གིས་དོན་སྐྱབ་བམ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཅེ་
ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་དོན་སྐྱབ་པོ། །ཁྲབ་འབྲེལ་སྐྱབ་
ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ལས་གྲུབ་བས་
གྲགས་བས་གྲུབ་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་ལྟོག་འབྲེལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་དངོས་འབྲེལ་ནི་མེད་དེ། མེད་དགག་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ནི་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཁོ་ནར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤུགས་འབྲེལ་ནི་གྲུབ་
དགོས་ཏེ། ལྟོག་འབྲེལ་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་འགའ་
དམིགས་འདི་དག་གི་དགག་བྱ་དངོས་སམ་བརྒྱད་བས་འགོག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་འགའ་དམིགས་བཞིས་དངོས་
སུ་འགོག་ལ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱད་ནས་འགོག་སྟེ། རང་བཞིན་འགའ་དམིགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་
གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགོག་བྱས་ལ་གཞན་རྣམས་

། ༡༧༥ །

གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་དངོས་སུ་འགལ་སྟོབས་གྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་ལུས་པ་མིན་པའི་སྲིད་
རྟོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་འཛིན་དོས་བཟུང་བ་དང་། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་
གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་གྱི་རྗེ། གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་ཚུལ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་འཇུག་ཏེ།
ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། ཟུན་མོང་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཚོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། མིག་གི་
གཞུང་བྱ་ཡང་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཚོགས་དོན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོས་པར་འགྱུར་
ལ། གོ་བུད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། ཚུལ་གསུམ་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིད་རྟོ། །རྒྱ་སྟོན་སོགས་ཁ་ཅིག
སྟོགས་ཚོས་དང་རྗེས་འགོ་འཇུག་སྟོགས་ཚོས་དང་སྟོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་འདོད་པ་འཇུག་
ཏེ། རྗེས་འགོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྟོགས་པ་འདུས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེགས་པ་ཅན་ལ། ཚོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྲ་མ་ཅན།
མ་ཟུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མ་ཟུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་སྟེ། ལ་མ་ཐོང་བ། མདོན་སུམ་དང་ལུང་
གཉིས་གྱིས་མི་གཞོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་འཇུག་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་འགལ་ན་
ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་འཇུག་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལྷ་སྟོགས་པ་
ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་། གངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཚུལ་བཞི་པར་འདོད་པ་
འཇུག་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དབང་སྤྲུག་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟོང་དུ་གཞོད་པ་མེད་
པའི་ཡུལ་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ངེས་པ་སྟེ་ཚུལ་དུག་དུ་འདོད་པ་འཇུག་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་
གྲུབ་ན་གཞོད་པ་དང་འགལ་བ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་དང་། ངེས་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་
གསུམ་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །རང་ལུགས་ནི། སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་
ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་

༼ ༡༧༩ བ ༽

སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་སྐྱོན་ཚེས་དེ་ཆས་སྲུབ་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཞེས་དང་། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ་གཏན་ཚིགས་མི་དམིགས་དང་། །བདག་དང་འབྲས་བུ་
ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱ་སྟོན་ན་རེ། ཏྲགས་ཚུལ་གཉིས་པར་ཐལ། སྐྱོན་ཚེས་དང་
འབྲེལ་བ་དེས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གཞོན་པ་མེད་དེ། མཐུན་སྐྱོན་ལ་
སྐྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་སྐྱོན་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན། འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགོ་
སྐྱོན་གི་ཚུལ་གཉིས་བྱུབ་པས་སོ། །རྗེས་འགོས་སྐྱོན་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་འགོ་ཅམ་འཁྲུལ་ཞིང་
རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྐྱོན་པ་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གཞོན་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་
པའི་རྗེས་འགོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་སྐྱོན་པའི་སྐྱོན་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྐྱོན་ཚེས་དང་སྲུབ་པ་དེས་པ་
དང་། སྐྱོན་ཚེས་དང་འབྲེལ་བ་དེས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བོད་ཁ་ཅིག་
ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་རུང་ཅམ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་རུང་ཅམ་ཏྲགས་ཡང་དག་མིན་
པར་ཐལ། དེས་པ་རུང་ཅམ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྲུབ་སྟེ། རྣམ་དེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ན་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱངས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྲུང་བ་
འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་སྐྱེས་ནི། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་
དགོས་ཏེ། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྲུབ་སྟེ། གོ་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ལ་མ་དེས་པ་མི་
སྲིད་དེ། དེས་པ་མེད་ན་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་དེས་ལས། ཐ་མར་སྐྱོས་པའི་དེས་པ་ནི། ཚུལ་
གསུམ་ཀ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་

༩༡༤ བ ་།

ངེས་པ་འདི་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཀམ་གཞོན་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཚོན་འདི་ལྟར་ལོ། །འབྲུང་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངེས་
པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱོན་ནང་གི་
ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་བཅད་ཡོད་དེ། སྐྱོན་ནང་གི་ས་བོན་ཡང་རྒྱུན་དང་མ་
སྲད་ན་གྲེད་རྒྱ་མིན་པ་བཞིན་དུ། ཏྲགས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ན་གོ་གྲེད་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་
ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ། ངེས་གྲེད་གྱི་སྐྱོ་ལ་ལྟོས་ན། ཏྲགས་དུ་བ་སོགས་དོན་ཚོས་མིན་པར་འགྱུར་
ལ། མི་ལྟོས་ན། ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཏྲགས་ལྟར་སྤང་གཏོད་མི་
ལུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོ་ལ་ལྟོས་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་སྤང་བཏགས་སོ་སོར་མ་སྤེ་བའི་དོན་ཚོས་མ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཆེ་སྤང་བཏགས་གཅིག་དུ་ཞེན་ནས་དགག་སྐྱབ་གྲེད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་མཚོན་
གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྒྱ་སྐྱོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ལའི་དུ་བ་སོགས་ཚོད་གཞིས་འབྲུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཏྲགས་གྱི་
མཚོན་གཞིར་འདོད་པ་དེ། ཚོད་གཞིས་མི་ལྡན་རྣམ་གཏོད་གྱིས་འབྲུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡུ་བྱ་ཚོད་པ་མེད་
དེ། མ་ལྟར་སྤང་དུ་བྱུབ་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཏོད་གྱིས་འབྲུང་པར་དུ་བྱས་ན། ཏྲགས་དུ་བ་ཚོས་ཅན།
མ་ལྟར་དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཚོད་གཞི་ལས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཏོད་གྱི་འབྲུང་པར་དུ་
བྱས་པའི་སྲིད། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་ཏྲགས་དེ་དང་འབྲུ་བར་ཚོད་གཞི་མི་ལྡན་རྣམ་གཏོད་
གྱིས་འབྲུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ལྡན་གཏོད་སྲིད་གཞན་གང་ནི། །རྗེས་འགོ་མིན་པའི་
སྐྱོན་ཉེན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཏོད་གྱིས་
འབྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་སྤྱི་ལྡོག་

༼ ༡༧༧ བ ༽

ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཞན་སྤྱི་
 ཉགས་པ་དང་། བོད་བསྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་ཀྱིས་
 གཞོད་པ་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་ཉིད་ཚོད་གཞི་ལ་མི་སྐྱབ་ནམ་གཅོད་དུ་བྱུང་བར་ངེས་པ་སྤྱོད་ཚོས་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགོ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་བྱུང་བའི་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
 དེ་འདྲའི་སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་ཚོད་གཞི་ལ་མི་སྐྱབ་ནམ་གཅོད་དུ་སྤྱིར་མ་བྱུང་བ་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་
 མཚོན་བྱའི་རབ་དབྱེ་ལ། རི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ། བྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་
 ལ་ལོ་གཞིག་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དངོས་པོའི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་
 དང་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ནི། དབྱེ་སྤོ་དུ་མར་འགྱུར་ཉེ། ཉགས་སྤྱི་འགོད་བྱའི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། མེད་དགག་
 དང་མ་ཡིན་དགག་ཉགས་སྤྱི་བཞོད་པ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་
 དགག་སྐྱབ་པ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་གཉིས། སྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྤོ་
 བས་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། གསུམ་པ་དང་དངོས་པོ་སྤོ་བས་
 ཞུགས་གཉིས་སོ། །སྤྱོད་པའི་སྤོ་ནས་དབྱེ་ན། མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏུན་ཚིགས་
 གསུམ། བོད་ཁ་ཅིག་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་གཉིས་སྤྱི་འབྱེད་ན། དགག་ཉགས་ཡང་གཉིས་སྤྱི་འབྱེད་པས་བཞིར་
 འགྱུར་ལ། དགག་ཉགས་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་ན། སྐྱབ་ཉགས་ཀྱང་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པས་ཡང་ན་བཞི། ཡང་ན་
 གཉིས་སྤྱི་འགྱུར་བས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བེད་དོ། །ཚོས་ཀྱི་གསུམ་པ་ནི། དགག་ཉགས་མཐའ་
 དག་སྤྱིར་བྱུང་མ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་སྤྱིར་དཔེ་གཅིག་གི་སྤྱིར་དུ་གཏུན་ལ་དབབ་དུ་བྱུང་བས་གཅིག་

༩༡༧ བ ༽

ཏུ་འདུ་ལ། སྐྱབ་ཏྲགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བས། སྐྱོར་བའི་
སྐོན་ས་ཏྲགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། མི་
དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་ངོ་བོ་འབྲེལ་ལྷ་མ་
དམིགས་པ་དང་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་
ཚོས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དབྱེ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྟར་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་འདི་ན་ཚོས་ཅན།
ལྟར་རུང་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟའོ། །རྒྱ་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱོ་འཕྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་
མཚོ་འདི་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་
ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་འདི་ན་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་
གཉིས་ལ་རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་
དང་། དེའི་འབྲེལ་བར་ཚོས་མཚོག་གིས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིའོ། །འབྲས་བུ་
དང་འབྲེལ་བྱ་ལྟར་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་
སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བྱ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐད་དོ་
ཞེས་དང་། །ཤུ་སྟོན། འདི་ལ་ཡང་སྤྱོད་ལ་གང་ན་མེ་དང་དུ་བ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བྱུར་བ་དག་མི་
དམིགས་པ་དེ་ན་མེ་མེད་པ་བཞིན་

༼ ༡༧༤ བ༽

དུ། དུ་བ་མེད་བ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་ཁོ་ནས་ངེས་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྒྱ་མི་དམིགས་བ་སྐྱོར་བ་ནི་
མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཚོ་ཚེན་སོ་ལ་སོགས་བ་གང་ན་རྒྱངས་བ་འབྲུལ་བ་ལ་སོགས་བ་དུ་བ་དང་འབྲ་བས་བསྐྱུས་
བ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་ལས་དུ་བ་མེད་བ་ངེས་བར་བརྒྱུང་མི་རུས་ལ། མེ་མེད་བར་ནི་ངེས་བར་བེན་བ་དེ་
ཁོ་ན་རྒྱ་མི་དམིགས་བ་མེད་བ་སྐྱུབ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་མ་དམིགས་བ་ནི། དཔེར་ན། དུ་
བས་དཔེན་པའི་ར་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བ་སྐྱུ་གཤམ་མེད་བ་འདི་ན་ཚོས་ཅན། དུ་རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དུ་
བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིནོ། །གཉིས་བ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
གཞོན་གྱིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བུ་འགོག་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དེ་བུ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་
འགལ་བ་དམིགས་བ་དང་། བན་ཚུལ་སྤངས་འགལ་དམིགས་བ་རྣམ་བ་གཉིས། དང་སོ་ལ་དེ་བུ་ན། བོད་ཁ་ཅིག་
ན་དེ། མེ་རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་མེ་འབྲས་དུ་བ་མེད་འབྲུབ་བུ་ཅན་གྱི་མེ་སྟེ། ཚ་རེག་བསྐྱོར་བཞིས་གང་རེག་
གང་རེག་གི་རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད། གང་འབྲས་སུ་ལོང་གྱིད། གང་བའི་འབྲུབ་བུ་བ་མོའི་རེག་བ་སྟེ། གང་རེག་
སྐྱོར་བཞི་བཀག་པས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་བ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་རྒྱ་དམིགས་བ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་བ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་
དང་འགལ་བའི་འབྲུབ་བུ་དམིགས་བ་སོགས་བཞི་སྟེ་སྐྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མེ་རྒྱ་རུས་བ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་གང་རེག་སོགས་འགོག་མི་རུས་པར་ཐལ། མེ་རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ་སྐྱད་ཅིག་
གཉིས་བ་ལ་མེ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་ཤིང་ཡིན་ན། མེ་མིན་ཞིང་རུས་བ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་བ་སྐྱད་ཅིག་ཚ་མེད་ལ་
གྱིད་ན་རྒྱན་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་གང་རེག་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན། མེ་རྒྱ་རུས་བ་
ཐོགས་མེད་ཚོས་ཅན། གང་རེག་སོགས་འགོག་མི་རུས་པར་ཐལ།

༼ ༡༧ བ ༽

མི་མ་ཡིན་ཞིང་སྲོད་ཀྱི་རྒྱན་མེད་པའི་སྲིད། ཉགས་སྲི་མ་ཁས་སྤངས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། གང་རེག་སོགས་འགོག་ལུས་སྲ་མ་བཅུ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དམིགས་པ་ལ། དངོས་འགལ་དང་རྒྱད་འགལ་དམིགས་པའི་
སློབ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། པན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷ་འགོག་པ་ལ། འགལ་ལྷ་གཅིག་
དམིགས་པ་ཉགས་སྲི་སྦྱར་ནས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་གི་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྲི་འགྱུར་བ་མིན་
ཏེ། དངོས་འགལ་བཀག་པ་དང་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དཔེར་ན་
སྲི་ཉགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ཉགས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་ན་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉགས་པ་དང་མི་ཉགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་དེ་ཡིས་བྱང་
བར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་འགལ་ལྷ་གཅིག་ཉགས་སྲི་སྦྱར་ནས་འགོག་པའི་སློབ་བ་ནི་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
སྲི་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྲི་ཚོས་ཅན། ཉགས་དངོས་ཀྱི་སློང་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉགས་
དངོས་ཀྱི་བྱབ་བྱེད་མ་བྱས་པ་དེ་དང་། དངོས་འགལ་བྱས་པ་ཉགས་སྲི་སྦྱར་བ་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
སོ། །ངེས་ན་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བ་ཉགས་སྲི་སྦྱར་བ་སྟེ། པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ནི། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་བྱབ་བྱེད་དང་དངོས་འགལ་ཉགས་སྲི་སློབ་ལ།
སྦྱོར་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཉགས་སྲི་སློབ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མགོ་སྟེ་བར་བྱའོ། །གཅིག་
གི་ཡུལ་གྱིས་གཅིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པས་ན། ཚད་མས་གཞོན་པའི་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉགས་
ཀྱང་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་འགལ་བྱབ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དཔེར་ན། གོས་དཀར་ཚོས་
ཅན། ལྷོན་པོར་མ་ངེས་ཏེ།

༼ ༡༧༩ བ ༽

སྒྲོན་པོར་འགྲུར་བ་རང་རྒྱ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པས་ངེས་པ་
འགོག་པ་སྟེ། ངེས་པའི་དངོས་འགལ་མ་ངེས་པའི་བྲུབ་བྱ་སྒྲོས་བཅས་བཀོད་ནས་ངེས་པ་འགོག་པའོ། །ངེས་
པས་སྒྲོས་པ་འགོག་པ་ནི། བྲུས་ཡོད་ཚོས་ཅན། འཇིག་པའི་ངོ་བོར་ངེས་ཏེ། འཇིག་པར་འགྲུར་བ་རང་རྒྱ་ལས་
རྒྱ་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིར་ཅེས་པའོ། །དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེ་ན།
བོད་རྣམས་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་བཀག་ཟེན་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱོག་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དགག་བྱ་གང་རེག་སྐྱོར་བཞི་པོ་ཉགས་མེ་སྒྲོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་
བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པའི་སྲིར་ཟེར་བ་འབྲུལ་ཏེ། གང་རེག་སྐྱོར་བཞི་པོ་མི་སྐྱེ་ཞིང་མེད་སྐྱོར་
བཞིས་ཀྱང་དབེན་པའི་རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོམས་པའི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་སྐྱོར་བཞིའི་རྒྱར་ཐམས་མེད་
སྐྱོར་བཞི་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། བྲུབ་པ་ཁས་སླངས། ཉགས་བསལ་ཚོས་ཅན་འཇིན་པས་བྱུབ་
བོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཚོས་ཉིད་སྒྲོག་པ་ཡིན་པ་དེས་དགག་
ཉགས་ཀྱི་སྒྲོག་འབྲེལ་སྐྱོ་ངོར་འགྲུབ་སྟེ། སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཚོས་ཁེགས་པས་
སོ། །འགལ་དམིགས་ནི། འགལ་ལྷ་བྱུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་པས་ཁེགས་ཀྱི། འབྲེལ་ལྷ་འགོག་པ་ལ་མི་སྒྲོས་
པས་སྒྲོག་འབྲེལ་དབྱུང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན། དངོས་དང་ཆ་མ་ཐུན་
ཁོང་དུ་འདུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཉགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་དག་པ་བ་དང་བྲུད་པར་སྒྲོས་པ་བ་
གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞེག་རང་ངེས་པ་རང་གི་བྲུད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་སྒྲོས་པ། དཔེར་ན་སྐྱོ་ཚོས་
ཅན།

༼ ༡༧༩ བ ༽

མི་ཉག་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞེག་རང་ངེས་པ་རང་གི་
ལྷན་པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ། དབྱེ་ན། རང་གི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ། ལྷན་ཚོས་
ཅན་མི་ཉག་ཏེ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་གིས་བྱས་ན་རྒྱས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ། །ལྟོས་པ་
དངོས་སུ་བརྗོད་པ། ལྷན་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་པ་གཞན་
ཀྱི་ཚོས་ལ་ལྟོས་པ། ལྷན་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་མཚོན་ནས། རང་
གི་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཚོས་གང་བཞོད་དོ་ཅོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་དེའི་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བུང་དཔོག་པ་དང་། དུ་
རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ། ལྷན་ཚོགས་བྱེད་དོན་གཞན་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་
ཡང་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་ཉག་ས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཉག་ས་ལ་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་དགོས་ན། དུ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་ཉག་པའི་དུ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་མ་ལྷུབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འདོག་པ།
དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་བཞོད་པ་དེ་ལྟར་བཞོད་ཀྱང་། ཉག་ས་སུ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་བཞིན་པ་དང་མི་
ཉག་པའི་དུ་བ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲས་
ཉག་ས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ།
དབྱེ་ན་དངོས་དང་ཆ་མ་ཐུན་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་

༼ ༡༤༠ ན ༽

དེ་རྒྱུང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ནི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྟགས་དེ་
དང་ཆ་མ་ཐུན་བ་ཚུ་སྐྱར་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས། ཚུ་དང་རྒྱ་ཤུག་གནས་པ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔོན་ག་
བ་སོགས་སྟུ་སྟེགས་བྱེད། རྟགས་ལ་སོགས་འདོད་པ་ཡང་དོན་གཞན་གྱིས་པན་འདོགས་པའི་སྤྱིར་འབྲས་
རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་རྟགས་ལ་དེ་རྒྱུང་འབྲེལ་བ་དགོས་ན། དུ་བས་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་
སྐྱབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་པའི་ཆ་སྐྱབ་ན་བདེན་
ཡང་། དུ་བས་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་སྐྱབ་པ་འདི་རྟགས་ཚོས་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྟོན་ལས་གོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་
བས་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དཔོན་པ་འདི་རྗེས་ཐ་དད་པ་སྤྱི་མེ་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ས། ཚུ་སྟོན་
སོང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་
པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། ད་བྱེད། རང་བཞིན་དང་། རྟགས་གཉིས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་ལ་རང་གི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་དང་བདག་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་རྒྱང་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེར་བྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་
འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཅུང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱིར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ། འབྲེལ་ཚོས་ལ་
འབྲེལ་ཚོས་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཚོས་གསུམ་དང་། འབྲེལ་
ཡུལ་ལའང་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཚོས་དང་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཚོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བ་གསུམ། འབྲེལ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་
ཚོས། འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བ་གསུམ། འབྲེལ་ཚོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཚོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་
འབྲེལ་བ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་དགུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཚོས་ནི། འབྲེལ་ཚོས་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ་

༩༡༠ བ ་།

བྱེད་ཚོས་གཉིས་འབྲེལ་བས་གོ་བྱེད་ལ་ཕན་གྱི། བྱེད་བར་བྱས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། བྱས་ཚོས་ལ་
བྱེད་བས། བྱེད་ཚོས་ལ་བྱེད་བ་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ནི། དངོས་དང་བྱེད་བར་དུ་བྱས་ཚོས་
གཉིས་ལ་འབྲེལ་བས་ཕན་གྱི། བྱེད་བར་དུ་བྱེད་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། བྱེད་བར་དུ་བྱེད་ཚོས་ཡོད་པ་
ན་བྱས་ཚོས་ཡོད་པར་མ་དེས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་འཕམ་བུ་བྱེད་ཚོས་གཉིས་
འབྲེལ་བ་སྟེ་གོ་བྱེད་ལ་ཕན་པའི་འབྲེལ་བ་བཞི་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་ལྷས་མི་ཕན་ལོ། །དེ་དག་ག་པ་ནི། སྟོན་དུ་སོང་
བའི་བྱེད་བར་བྱེད་ཚོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱེད་འབྲེལ་བ་གོ་ཚོད་བར་འདོད་པ་དང་། འདིར་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་བྱེད་
བར་བྱེད་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བས་གོ་མི་ཚོད་བར་འདོད་པ་འདི་ནི། རྣམ་གཞག་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། ལྷ་གུ་
ལ་སོགས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་བ་བཞད་
པའི་སྲིད་ལྟུང་ཚོས་ལ་བྱེད་བར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདོགས་ན། ལྷ་ཚོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་སྲིད་
རྟོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པ་བཞག་སྟེ། རིགས་པའི་ཐེགས་པ་ལས། དེའི་རང་
བཞིན་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་བྱེད་བར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་གོ་བ་མིན་ཏེ། ངོ་བོ་བདག་ཅིག་པའམ། དོན་གཞན་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཉོགས་
བར་ཟད་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྐྱབ་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རིགས་ཐེགས་ལས། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་
ཡོད་ན། དོན་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེར་མི་འཇུག་བར་དེས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ནི། རིགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པས་འདིར་དེ་གཏན་ལ་འབྲེལ་བ་ལ།
སྟོན་

༼ ༡༡ ན ༽

ངོས་བཟུང་བ་དང་། རློན་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་སྤྲོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཉགས་རློན་ཅན་དུ་འདོད་བྱེད་དོ།
འོ་ན་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རི་བོང་རྩལ་སྤྲུག་པ་དེ་མི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་རློན་ཅན་
དུ་ཐལ། དེའི་ཉགས་རློན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདོད་ན། ཉགས་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉགས་རློན་ཅན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྲོ་སྤྱིན་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཉགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཚེ་ན། བདག་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་རློན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉགས་སུ་
བཀོད། སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་རི་བོང་རྩལ་སྤྲུག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། དགོད་བྱའི་རི་བོང་རྩལ་སྤྲུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཉགས་སུ་འགོད་བྱ་མེད་ཀྱང་ཉགས་སུ་
བཀོད་པ་མི་འགལ་སྟུང་ན། འོ་ན་ཉགས་མེད་ཀྱང་དེ་རློན་ཡོད་པར་མི་འགལ་ཞེས་བྱའོ། །རློན་ཅན་མེད་ན་རློན་
ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཉགས་སུ་འགོད་བྱ་མེད་ན་དེ་ཉགས་སུ་བཀོད་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་མཚུངས་
སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་མ་ངེས་པ་
དང་། འགལ་བའི་ཆ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་སྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་
རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རློན་ཅན་དང་ཡོན་
ཏན་ཅན་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རློན་དང་རློན་ཅན་ཐ་མི་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རློན་
ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་ཞེག་བྱས་པ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་
སྟོགས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་།

༩༡༡ བ ་།

ཐུབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆོས་སྐྱོན་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་གཉེས་ཀའོ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱེ་ཏེ་ལ་པར་སྐྱབ་
ལུས་མི་ལུས་གཉེས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཏེ་ལ་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་གཉེས་ཀ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཚུལ་དེ་དེ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཏེ་ལས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛོག་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཏེ་ལས་འགོད་པའི་དགོས་
པ་ནི་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་དེ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཏེ་ལས་སྤྱི་
བཀོད་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། སྤྱི་གས་ཚོས་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཏེ་ལས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛོག་མི་
ལུས་པར་ཐལ། དེ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་སྤྱི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཚུལ་དེ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཏེ་ལས་
ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཛོག་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་མི་ལུས་སྤྱི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་སྐྱེ་ཏེ་ལས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱོན་ཅན་ལོན་ཡིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་མི་སྤིང་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་མི་འགལ་པར་འདོད་པ་བབ་ཅོལ་འབའ་
ཞེ་གཤོ། །གཉེས་པ་ནི་འགའ་ཞེ་ག སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྤང་དེ་ཉིད་ལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བཛོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འོན་མེད་གི་གཟུང་བྱ་སྐྱེ་མི་
ཏེ་ལས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཏེ་ལས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱའི་སྐྱོན་
ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་རང་གི་སྐྱོན་ཡིན་པ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་
དང་། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཏེ་ལས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་གེད་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྐྱེ་ཏེ་ལས་པར་སྐྱབ་
པའི་ཏེ་ལས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདོད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འབྱུང་
གཞི་དང་འབྱུང་ཚོས་གཅིག་ཡིན་པ་གཅིག་སྤིང་པར་ཐལ།

༩༡༣ བ ་།

ཏྲགས་སྐྱོན་དང་ཏྲགས་སྐྱོན་ཅན་གཅིག་ཡིན་པ་གཅིག་སྲིད་པའི་སྲིད་རྒྱུ་། །ལྡན་གཞི་ལྡན་ཚོས་གཅིག་ཡིན་པ་
སྲིད་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཏྲག་གཞན་གྱི་སྐྱོན། །འབྲེལ་མེད་གྱི་ཏྲགས་དོན་གཞན་གྱི་
སྐྱོན་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། །བྱས་པ་སྐྱ་ཏྲག་སྐྱབ་གྱི་སྐྱོན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྡན་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་སྲིད་རྒྱུ་། །གཉིས་པ་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་འདོད་
བ། ཏྲགས་སྐྱོན་དང་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱར་སྐྱར་དོན་གཅིག་པར་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་སྐྱོན་མེད་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་ནི། །འགའ་ཞིག་ཏྲགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཡིན་གྱི། །ལྟར་སྐྱར་གི་
མིན་ཏེ། །གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱར་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྲིད། །དཔེར་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནི་དེའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱིས་ན་
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། །སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་གྱི་སྐྱོགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་སྲིད།
འདི་གང་ལ་ལྡན་པའི་རྟེན་ནི་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱར་དོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་། །བྱས་པ་ཚོས་ཅན། །སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་གཏུན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་མིན་པར་ཐལ། །མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱོགས་ཚོས་མ་
གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་སྲིད། །འདོད་ན་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
བྱས་པས་རི་ཏྲག་པ་པའི་ཡོན་ཏན་དགག་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་གྱི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། །སེམས་ཅན་
ལ་ལྡན་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱར་ལ་
ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱར་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། །གཏུན་
ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། །ཁྱེད་ལ་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱོན་མི་སྲིད་ལ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱོན་
མི་ལྡན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་། །གཏུན་ཚིགས་

༼ ༡༤༣ བ ༽

ལྷ་སྒྲུབ་ལ་ཉག་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་གྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འགའ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་རྣམས་དེའི་སྐྱོན་
མིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉག་སྐྱོན་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །རང་སྐྱོན་རང་ལ་ལྷན་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡོད་ལ་དེ་དེ་ལ་མི་ལྷན་པར་གཏན་ཚིགས་ལྷ་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
སྲིད་ལོ། །མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན།
དང་པོ་ལྷ་རྣ། འདིའི་སྐྱོན་མི་སྲིད་པར་འགའ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྷ་རྣ་དེ་དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཉག་སྐྱོན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
ལོ། །འདི་དག་གིས་ནི། ཉག་སྐྱོན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔྱད་སྲིད་ལོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྒྲུབ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཉག་སྐྱོན་སྐྱོན་པའི་དགོས་པ་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་
ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་བྱས་སྐྱུ་གྲུར་པའི་སྲིད་ལོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་ཉག་སྐྱོན་གྱི་ཡོན་ཏན་འཚོལ་
བ་བཞད་གང་གྱི་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་གཞག་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཉག་སྐྱོན་ཡང་དག་
ཁོ་ན་ལ་ལྷན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་སྲིད་ལོ། །ཚུལ་གསུམ་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་
འཛོག་གྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱོན་སྐྱོན་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་བྱས་སྐྱུ་འགྱུར་པའི་སྲིད་ལོ། །གཏན་ཚིགས་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་ནི་
ཡོན་ཏན་གཞག་དུ་མེད་དེ། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་པའི་དགོས་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་སྲིད་ལོ། །འདིས་ནི་སྤྱོད་ཚུལ་
ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ལྷ་སྒྲུབ་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་
གསུམ་གྱི་བསལ་བྱ་ནི་འགའ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ཡིན་ལ། ལྷན་མོང་གི་བསལ་བྱ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་མི་
བྱས་སོ། །གཞི་གང་དུ་སེལ་ཅེ་

། ཉམ་ན་ ན།

ན། ཉམ་ན་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་སེལ་ལོ། །སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ། རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་འགལ་
བ་དང་། ལྟོག་པ་ངེས་པས་མ་ངེས་པ་སེལ་ལ། ལྷན་མོང་གི་བྱེད་པས་ཉམ་ན་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
མི་རུས་པ་བསལ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་
ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་ལྟོག་དོན་དང་། །འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སོ་སོའི་བསལ་བྱ་གསུམ་ནི་ཉམ་ན་ཡང་དག་ལ་བཟུང་དུ་མེད་པས། གཏན་
ཚིགས་ལྟར་སྤང་གི་སྟེང་ནས་ངོས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞར་ལ་སྟོགས་སྐྱོན་དཔེ་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྐྱ་ཉམ་
བར་དམ་བཅས་པ་ནི། སྟོགས་སྐྱོན་ཅན་ལོ། །ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་སོགས་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་
དོ། །སྐྱ་དང་མི་ཉམ་པའི་ཚོགས་དོན་ནི། སྟོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ལོ། །སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་
འཛོག་བྱེད་དོ། །འདི་ཡང་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྡན་དང་ལྡན་པས་ཉམ་ན་ཀྱི་རུས་པ་འཇུག་པའི་
ཡུལ་དུ་གྲུབ་ལ། དེར་གྲུབ་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཏུ་དབྱེད་ན་སྤྱིར་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་
ཟེན་པས་ཉམ་ན་ཀྱི་རུས་པ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་སྟོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ཚོས་ཅན། ཉམ་སྟེ།
ལུས་ཅན་མིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་བུམ་པ་ནི་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ལ། ལྲབ་པ་
སྐྱོན་མི་རུས་པའི་ཆ་ནི་སྐྱོན་ལོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་
ལྲབ་པ་སྐྱོན་མི་རུས་པ་དཔེའི་སྐྱོན་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི་ལྲབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བ་བཞུན་ཟེན་
ཏོ། །སྐྱོན་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་

༩༡༣ བ ་།

ལྷ་མ་ལུ་གཏེ་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ་དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་
སྒྲོབས་ཀྱིས་མ་ངེས་ཞིང་རྟགས་སྤྱི་བཞེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། འགའ་མ་ངེས་མ་བྱུབ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་
ཡང་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་མཚན་གཞིའི་སྒྲོ་
ནས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་འགའ་རྟགས་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་སྐྱབ་པ་ལ་རྩོལ་
བྱུང་ཉན་ཤེས་བཞེད་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སྤྱི་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲོར་བ་དགོད་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲོན་པ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་འགོག་པ་གཉིས་དང་། ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་འགོག་པ་
གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་རྗེས་སྤྱི་བཞེད་པ་དག་གིས་དངོས་པོར་གྱུར་
པའི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་
ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། གཞན་གྱི་རྒྱ་རྒྱེན་འདུས་ཤིང་
བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །བཞི་པ་ནི་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚོས་ཅན་གྱི་
ངོ་བོ་འགོག་པ། འཇགས་ཚོས་མ་བྱུབ་པས་འགའ་རྟགས་སྤྱི་བཞེད་ལ། མི་འགོག་ན་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་
པའི་རྟགས་སྤྱི་བཞེད་དོ་ཅེ་ན། སྒྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ།
ཞེ་འདོད་ལ་རྩོམ་ཏེ་འགའ་བའི་གཏེ་ཚོགས་སྤྱི་བཞེད་པས་འགའ་རྟགས་ཞེས་གསུངས་པས་ན་འགའ་བ་མེད་
དོ། །ཞེ་འདོད་ལ་འགའ་རྟགས་སྤྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྟག་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་བཞིན་འོ། །

། ༡༤ བ །

སྐྱོར་བ་དགོད་ཚུལ་ལ་ཅིའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། མོལ་སྐྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་
དེ་སྐད་དུ་སྐྱོར་གྱི། རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་དོ། །མིག་སོགས་གཞན་དོན་གྱི་དབང་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉམས་ཡིན་
ཞེས་སྐྱེ་བཞེན་སྐྱབ་མི་འཐད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དང་གཞན་དོན་གྱི་དབང་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་གཞན་དོན་གྱི་དབང་སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་གྱི་འགལ་ཉམས་ཡིན་ཞེས་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། ཞེ་འདོད་ལ་
སྐོ་ནས་བཞག་གི་དངོས་སུ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྐོ་ནས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དོན་གྱི་དབང་
ནི་བདག་དོན་གྱི་དབང་ལ་བསམས་ནས་སྐྱུར་བས་ཞེ་འདོད་ལ་བྱབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
དེ་མི་རིགས་ཏེ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདུས་ཤིང་
བསགས་པས་བདག་དོན་ལས་བརྗོད་པ་གཞན་དོན་གྱི་དབང་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བདག་ཅེས་པ་ནི་
ཉམས་པ་གཅིག་སུ་ཆ་མེད་པ་ལ་འདོད་ལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་དང་། དུ་མ་དང་སྐད་
ཅིག་སྐྱེ་མ་ལས་སྤྱི་མ་འབྲུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་གཞན་དང་གཞན་བསྐྱེད་པའི་བྱབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ངེས་པ་འཐད་དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཉམས་པ་གཅིག་སུ་སྐྱེད་པ་ལས་བརྗོད་ནས་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་
དོན་གྱི་དབང་སྤྱིར་སྐྱོག་པ་ལ་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་དང་
མ་སྐད་པའི་ལྷན་ཁུང་གི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་མི་ཉམས་པའི་དོན་གྱི་དབང་ཐལ། འདུས་
ཤིང་བསགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རུལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་
པ་འདོད་ལ། ལྷན་ཁུང་གི་གཟུགས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། འོ་
ན་པ་རོལ་པོས་བདག་ཅེས་པ་གང་ལ་འདོད། སྐོ་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཉམས་

༩༡༧ བ ་།

བ་གཅིག་ཕྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་པོ་སོང་བས་སྒྲོག་པ་ན་དབང་ཤེས་མི་ཉག་པ་དུ་མའི་དོན་གྱི་དུ་ཞེས་
བྱ་དགོས་པས་སྒྲོག་སོན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་འདོད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ལ་འདོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་སོགས་དེ་ཅུ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་འདོད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །འདོད་ཚུལ་ནི་ཤེས་པ་ཉག་པ་གཅིག་ཉིད་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སོགས་དེ་
ཅུ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་ལྷན་ཁུང་གི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་
ཤེས་སྤྱོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཅུ་
གྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་པར་མ་ངེས་པར་འདོད་ན་ནི་མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བས་བསྒྲོག་པ་
ལ་ཁུབ་པ་སྤྱིར་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་འགལ་བའི་ཉག་པ་སུ་མི་འཐད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཉག་པ་
གཅིག་ཕྱི་རང་དབང་པོ་ལ་བདག་དོན་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལས་སྒྲོག་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་མི་
ཉག་པ་དུ་མའི་དོན་གྱི་དབང་པོ་ལ་འདོད་ན། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། བདག་དོན་གྱི་དབང་པོ། བདག་ལ་དངོས་
སུ་པོ་པའི་རྒྱ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགལ་བའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་དཔེར་བརྗོད་པར་
འཐད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲོག་པ་ལ་ཁུབ་པ་མ་ངེས་པས་འགལ་བའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །འགལ་བའི་
གཏུན་ཚིགས་ལས་སྒྲོག་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་མི་ཉག་པའི་
དོན་གྱི་དབང་པོ། དེའི་དངོས་རྒྱ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱོད་གོས་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་
ཅུ་ལ་ཁུབ་པ་མ་ངེས་ལ། རྒྱུན་གསུམ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཅུ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བསྤྱོད་པར་མ་ངེས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །བདག་གི་དོན་གྱི་དབང་པོ་སྤྱོད་པར་གྱི་དབང་པོ་ལ་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལུང་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༼ ༡༥ ན ༽

དེའི་གཞུང་ལུགས་ལས། རྒྱལ་བུ་རང་བཞིན་མིན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་མིན་ཞེས་བརྗོད་བས་སོ། །གང་དག་བདག་གི་
དོན་བྱེད་ཅེས་བ་རྒྱུད་བྱེད་ལ་འདོད་བས་གཉིང་མ་རྟོགས་སོ། །འོ་ན་རི་ལྷར་འདོད་ཅེ་ན། དཔེར་བརྗོད་པའི་
སྐབས་སུ། མིག་ལ་སོགས་བ་ཞི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་སྲིད། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་བས་ན། རྒྱལ་བུ་ལ་པན་འདོགས་བ་ཡིན་ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འདོགས་བར་མཛོན་ནོ། །པན་འདོགས་ཞེས་བ་ཡང་རྒྱུད་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་
དོན་ནི་མིན་ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་བས་རྒྱལ་བུ་ལ་པན་འདོགས་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་བར་བྱེད་བ་མིན་
ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འདོད་བར་མཛོན་བས་སོ། །གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་འདིར་རི་བཞིན་རྟོགས་བ་གཞན་མི་སྣང་
དོ། །བདག་དོན་བྱེད་བ་ལས་བསྐྱོད་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ན་དེ་
ལྷར་དུ་བཤད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་གཞན་ཞེས་པའི་སྐད་དོན་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་
དུ་མ་གཞན་དང་གཞན་རྒྱུད་བ་ལ་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་བས་གྲུབ་ཟེན་བས་སྐབ་མི་དགོས་ལ། གཞན་ཞེས་བ་
རྣམ་ཤེས་ཏྲག་བ་གཅིག་ལ་འདོད་ན། ཏྲགས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་བས་གྲངས་ཅན་བ་ལ་རྩོད་
བར་མཛོན་པའི་སྲིད། སངས་རྒྱས་པའི་བསྐྱོད་བ་ལ་ཁྲུབ་བ་རྣམ་མཐར་དེས་དགོས་བར་འདོད་བ་ས་འདི་ལྷར་བྱ་
དགོས་ཏེ། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ལ་པན་བ་བྱེད་དེ་དེ་ལ་པན་པའི་རྒྱ་འདུས་ཤིང་
བསགས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་འདོད་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཁྲུབ་བ་རྣམ་མཐར་དེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་པན་པའི་
རྒྱ་རྒྱེན་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཏྲགས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཁྲུབ་བ་དེས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་ཚོགས་བ་ཚང་བ་
ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བུང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བཞིན། གལ་ཏེ་མིག་སོགས་ཏྲག་བ་གཅིག་ལ་འདོད་

༩༡༥ བ ་༽

ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཉམས་འདི་འགལ་ཉམས་སུ་མི་འཐད་
དེ། སྤྱོད་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན་
ཡིན་པས་དེ་ལ་ཚོས་གྲུབ་པོ་སྟོན་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ཞེ་འདོད་ལ་སྤྱོད་ཚོས་གྲུབ་པས་སྤྱོད་ཚོས་
གྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། སྤྱི་མ་ལུ་ན་དེ་ལ་སྤྱོད་ཚོས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཞེ་འདོད་ལ་སྤྱོད་ཚོས་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར་རོ། །མི་འགྱུར་ན། དེ་སྤྱི་བ་ལ་འགལ་ཉམས་མིན་པར་ཐལ། ཞེ་འདོད་ལ་འགལ་ཉམས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་
ལྟར་མི་འགྱུར་ཞིང་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་པོའི་ཞེ་འདོད་ལ་སྟོས་ནས་པ་
རོལ་པོ་རང་གིས་བསྐྱབ་བྱུང་འདོད་པ་ཉིད་རང་གིས་བཀོད་པའི་ཉམས་ཀྱིས་བཀག་པར་སོང་བས་ཞེ་འདོད་ལ་
སྟོས་ནས་འགལ་ཉམས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེ་འདོད་ལ་མ་སྟོས་པར་སྤྱིར་འགལ་ཉམས་ཡིན་ཞེས་སྤྱི་
བ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདི་དག་གྱུང་སྤྱོད་པ་དགོད་ཚུལ་ཅམ་ལ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་
ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ནི་མིན་ཉེ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སྤྱོད་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེ་
འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཐམས་ཅད་གྱུང་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་དུ་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ཞེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་
པ་དང་། དེའི་ཐ་དད་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཉེ། ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་དག་
གིས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འགལ་ཞེས་ཚོས་དང་ཚོས་
ཅན་གྱི། །དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞེ་ཞེས་ཟེར། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཞེ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ལ་
སྤྱོད་པ་དགོད་ཚུལ་བཞེ་

༧༧༦ བ ་།

ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་ནི་ཐ་དད་དུ་སྤྱི་དེ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་དེ་ནི་ངེས་འགལ་ཚོས་གྱི་སྐོ་ནས་སམ། ཚོས་ཚན་གྱི་སྐོ་ནས་སམ། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་སྐོ་ནས་བྱེད་པའི་
སྤྱིར་དེས་ཐ་སྐད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་འགལ་ཉགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་ཡུལ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བས་འགལ་ཉགས་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐོ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྐྱབ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་
ཉགས་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། ཉགས་གང་གིས་སྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤྱིད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ལུས་མོང་
མིན་པའི་དང་། ལུས་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད།
རྣམ་བཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བའི་སྐོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤྱིད་བྱེད་
གྱི་ཉགས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཚན། མི་ཉགས་ཉི། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁས་པ་དུ་མས་སྤོགས་ཚོས་ངེས་ཤིང་བྱེད་པ་ཡང་རྣམ་མར་ངེས་པའི་སྤྱིར་ན་ཉགས་
ཡང་དག་གོ། །བྱེད་པ་ངེས་ཚུལ་ཡང་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉགས་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་སྐོས་ཏེ་འཆད་ཅིང་། འགལ་ཞེས་མཉན་བྱ་དང་ཉགས་པ་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་བྱེད་པ་མ་ངེས་པར་བཞག་
པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཉགས་པ་འབའ་ཞེས་སྤྱི། བྱས་པའི་ཉགས་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་ཉགས་པར་ངེས་ན། སྐྱ་མི་
ཉགས་པར་བྱེད་ཐེན་པས་མཉན་བྱའི་ཉགས་དོན་མེད་ལ། མ་ངེས་ན་ནི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བའི་སྤྱིར་ཉགས་ཡང་
དག་ཏུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར། ཉགས་པ་དང་མི་འགལ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ཡང་དོན་ལ་མི་འགལ་བའམ་སྐོས་མ་ངེས་པ་ཅུ་ལ་
འདོད། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ཉགས་པར་སྐྱེ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐོ་དོར་

། ༡༥༦ བ །

དེ་ལྟར་དུ་རུང་ཡང་མ་དེས་བར་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱོད་ས་སུ་སྐྱབ་བཞིན་པའི་དུས་སུ། སྐྱེ་ཉལ་མི་ཉལ་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། རི་སྤིད་སྐྱེ་མི་ཉལ་བ་
ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དེ་སྤིད་དུ། མཉན་བྱ་ཡང་ཉལ་མི་ཉལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་སྤིར་ན་མ་སྐྱབ་སྤྱོད་ས་མི་མ་སྐྱབ་
སྤྱོད་ས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དི་ལྟར་སྐྱེ་ཉལ་མི་ཉལ་དུ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱ་ལ་ཡང་ཐེ་
ཚོམ་བ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་སྐྱེ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་སྤིར་སྐྱེ་རང་གི་སྤྱོད་ས་དང་
འབྲུག་པར་མེད་པར་འབྲུག་བས་སོ། །སྤྱོད་ས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་སྤིར་རྗེས་སུ་འགོ་
སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །འདི་སྤྱིའི་སྐྱབ་མོང་མིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་སྐྱེ་ལས་
གཞན་གྱི་སྤྱོད་དུ་མི་འབྲུབ་པའི་སྤིར་དཔེའི་སྤྱོད་དུ་འབྲུབ་འབྲེལ་གཏུན་ལ་དབབ་མི་ཁུས་པས། ཉལ་ས་ཡང་དག་
ལྟར་ཐོག་མར་དཔེའི་སྤྱོད་དུ་འབྲུབ་འབྲེལ་ཉོག་ས་ནས་འོག་འོལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཉོག་ས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བའི་
སྤིར་ཉལ་ས་མིན་ནོ། །མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉལ་བས་འབྲུབ་པའི་འབྲུབ་འབྲེལ་དེས་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་བེན་ཏེ། སྤྱིའི་སྐྱབ་
མོང་མིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་སྤྱིའི་རང་སྤྱོད་དང་འབྲུག་པར་མེད་པའི་སྤིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་མཐོང་
ཞིང་དེ་ལ་ཡང་ཉལ་མི་ཉལ་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གང་རུང་གིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྤིར་དང་། དེས་ན་
སྤྱོད་ས་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཐོང་དགོས་ཞེ་ན། གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཀྱང་མ་སྐྱབ་སྤྱོད་ས་ལ་ཡོད་པར་
དེས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྤྱིན་དང་མཚོན་སྤྱིན་གང་རུང་གིས་བྱས་པར་དེས་ཀྱང་། ལྷ་སྤྱིན་གྱིས་བྱས་
པར་ཡང་མ་དེས། མཚོན་སྤྱིན་གྱིས་བྱས་པར་ཡང་མ་དེས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉལ་ས་མིན་པའི་གནད་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཡང་། རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་པ་དུ་མས་མ་ཉོག་ས་ཤིང་ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་བདེ་

༧༧༧ བ ་།

ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་འདི་གངས་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་རིན་ལེན་ཏུ་ཆེ་སྣང་མོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་མཚོན་བྱ་
ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་མཚོན་ཉིད་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་
སྲིད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་ཁོ་རེ་ཚོས་ཡིན་པ་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་ངེས་
པ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལ་ཡང་། མཚོན་ཉིད་ནི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
ལས་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་མཐོང་བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་དངོས་
དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟོགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་སློ་
ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་སྲིད་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱད་ཅེས་
བརྗོད་དོ། །རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་འབྲེལ་བྱེད་མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་
རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་འབྲེལ་བྱེད་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་
ཆ་གཉིས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟོག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
ནི། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ་མི་རྟོག་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། རྩེ་ལ་
བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མི་རྟོག་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་སྟེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་
སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་
གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པས་འབྲེལ་བར་ངེས་པའི་སྲིད་འོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བྱེ་
བྲག་པའི་བྱུབ་མཐའ་ལ་སྟོན་ནས་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་ཆ་གཉིས་པར་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་རྟོག་པ་

། ༡༥ །

ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་འདོད་པའི་སྲིབ་ཏེ། རུལ་སྤྲ་བ་ལྟེ་ལུས་ཅན་ཡིན་ལ་ཉལ་བར་འདོད་པའི་སྲིབ་
ལོ། །རྒྱས་བར་ལྟེ་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤམ་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏུན་
ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་ལྟེ། ལྷོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་ཅིང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་
མ་ལུས་པའི་སློབ་སྤྲོད་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་
ལྷན་ལོ། །དང་པོ་ལྟེ། མ་ལྷན་ལྷོགས་ལ་མཐོང་ཞིང་མི་མ་ལྷན་ལྷོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་དག་སྐྱེད་སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མིན་ཏེ། དག་སྐྱེ་བའི་
སྲིབ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྟེ། མི་མ་ལྷན་ལྷོགས་ལ་མཐོང་ཞིང་མ་ལྷན་ལྷོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའི་སློབ་སྤྲོད་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་དག་སྐྱེད་སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་
ཏེ། དག་སྐྱེ་བའི་སྲིབ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་སྲིབ་ལྷག་ལྷན་ཞེས་བྱ་བའི་ལ། ལྷག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་
པའི་སྲིབ་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་དོ། །གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལ་མཚན་ཉིད་ལྟེ། ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་བ། གང་ཟག་ལ་ལྷོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་ལ་ལྷོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་།
ཐེ་ཚོམ་བྱ་བས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷོ་ལྷོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟེ། གངས་ཅན་
བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྷོ་བདེ་སེམས་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་འདྲིག་ཅན་ཉལ་སྤྲོ་བ་ཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྷོ་ལྷོ་ལ་
ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོ་ལོད་གསལ་བར་གྱུར་བ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མི་གསལ་བར་གྱུར་བ་ཅམ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་
ཐ་སྐད་འདོགས་ཤིང་། དེ་ལྟེ་སྐྱེ་འདྲིག་གི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིབ་ལོ། །སྐྱེ་ལྷོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟེ། གཅེར་བྱ་བས་
སངས་རྒྱས་པ་ལ། ཤིང་རྣམས་ལྟེ་ཚོས་ཅན། སེམས་ལྷན་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་བ་ལྷན་ལ་འཆི་བའི་སྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ། །

། ༡༡༥ བ །

འདི་སྤྱི་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་པ་ནི་སྐམ་པ་ཙམ་འཆི་བའི་སྤྱི་དོན་དུ་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣམ་
བར་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཆེ་འགག་པ་ལོན་ལ་འཆི་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཤིང་ལ་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་ཚོལ་ལ་ནི་གྲུབ་སྟེ། སྐམ་པ་ཙམ་ལ་འཆི་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཞིང་དེ་ནི་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་ཙམ། མི་ཉག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ། །བདག་ཚོས་ཙམ། འབྲུག་པ་ཡིན་ཉེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཉེ། གཞི་ཉག་ས་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཉག་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྤུལ་དབྱུང་མ་ན་ཚོས་ཙམ། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྤྱི་གྲགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞིན་དུ་ལ་འདི་ན་ཚོས་ཙམ། མི་ཡོད་དེ་
དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དམ་བཅའི་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉེ། གཞི་
ཉག་ས་ཐ་དང་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཚོས་ཉག་ས་ཐ་དང་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་ཙམ།
མི་ཉག་སྟེ། སྤྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་རི་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་མི་ཉག་ས་ཡིན་མིན་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྤིང་དུ་ཉག་ས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉག་ས་མིན་ལ། ཚོས་ཙམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ན། གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ལ་
མི་སྟོས་པར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པར་བཟུང་བས་ཏ་ཅང་ཐམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན་དམ་
བཅས་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཉེ། དང་པོ་ཚོས་ཙམ་དུ་བཟུང་བ་དེ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་
གཞན་བསྟན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དམ་བཅས་ཙམ་ཀྱིས་ནི་ཉིག་ས་སྤྱིད་མི་བྱས་པས་མ་གྲུབ་པའི་

༩༡༤ བ ་༽

གཏམ་ཚིགས་སུ་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་སློབས་དང་སློབས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་མེད་པའི་
སྲིར་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ལོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་རི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། སྐྱེ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་
མི་ཉལ་པར་སྐྱེ་བའི་གཏམ་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་དོ། །མདོར་ན་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་མི་
ཉལ་པར་སྐྱེ་བའི་གཏམ་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་དེ་སྲོད་ཀྱི་ཚོས་ཅན། སྲོད་སྐྱེ་ཚོས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
སྲིར་ཉེ། ཐ་མི་དད་པའི་སྲིར་རོ། །བསྐྱེ་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་སྐྱེད་མི་བུས་ཉེ། ལོང་དུ་རི་སྐྱད་བསྟན་པ་བཞིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ཚོས་ཅན་མི་ཉལ་སྟེ། མི་ཉལ་པའི་སྲིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་འི་སློབས་ཚོས་མ་གྲུབ་
པའི་དོན་ནི། རི་སྲིད་བསྐྱེ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྲིད་དུ་གཞི་ཉལ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྲིར་དང་།
ཉལ་པ་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་བསྐྱེ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སློབས་ཚོས་ཞེས་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་
གཞུང་དོན་ནི། ཉལ་པ་ལྟར་སྐྱེད་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉལ་པ་སུ་བཞུགས་པ་གང་ཞེས་ཚུལ་
གསུམ་རྒྱུ་ལ་བཞུགས་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉལ་པ་སུ་བཞུགས་པ་གང་ཞེས་སློབས་ཚོས་རྒྱུ་ལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པའོ། །དབྱེ་བ་
གསུམ་སྟེ། སློབས་ཚོས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱོ་རོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཉལ་པ་ཀྱི་རོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། མི་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཉེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སློབས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། ཉལ་པ་
ཚོས་ཅན་ཀྱི་སློབས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། ཉལ་པ་ཀྱི་སློབས་གཅིག་ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་
རྒྱུ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་

༼ ༡༤ བ ༽

འཇུག་མ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བ་གཉིས་འདྲིན་ཚོས་ཅན། མདོན་སྤུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་
མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སློང་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་གྱི་དོ་བོ་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟུར་མ་ཇུག་པ་དང་། གཞི་རྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟུར་མ་ཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱུད་ས་
བའམ་དུ་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟུར་བཞིན་དུ། རྒྱ་རྒྱ་ས་དང་ལྡན་པའི་ལ་འདྲིན་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་བྱའི་སྤྱི་གང་ན་གྲགས་ཐེ་ཚོམ་ཟུར་བཞིན་དུ། རི་སྤུམ་དབྱུང་མ་འདྲི་
ན་ཚོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྤྱི་གྲགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་ལ་སྤོས་ཏེ་མ་ཇུག་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱལ་ལ་མ་ཇུག་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་སློང་དང་བདེ་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། སེམས་པ་མེད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་འདྲིག་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྤྱིར་རྒྱལ་ལ་མ་ཇུག་པ་ནི། གཅེར་བྱ་བ་ས་
ཤིང་ཚོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། ལྷན་པ་བ་ལྷན་ན་འཆི་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་མ་
ཇུག་པའམ། རྒྱལ་བ་གཉིས་ལ་མ་ཇུག་པ་རྣམ་པར་སྤྱེ་སྤྱེ་བ་འདད་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་གྲུབ་
ཅིང་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟུར་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་པ་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མ་
མཐོང་བ་དང་མཐོང་བའི་སློན་ནས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་མ་དེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྤྱན་
མོང་བའི་མ་དེས་པའི་རྟོག་པ་སོ། །དེ་ལ་ཚོས་ཅན་ཁོ་ནའི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ཚོས་རྟོག་པ་སྤྱོད་པ་ས་སྤྱན་
མོང་མིན་པ་དང་། ཚོས་ཅན་གཞན་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ཚོས་རྟོག་པ་སྤྱོད་པ་ས་སྤྱན་མོང་བའི་ཐ་སྤྱད་བྱས་
སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མི་རྟོག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟོག་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱན་མོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལས་
སྤྱོད་གཞན་རྒྱ་སྤྱོད་ལ་ཡང་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན།

། ༡༥༤ བ །

ཚོས་ཚན་དང་དོན་ཐ་དད་པ་ལ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱུན་མོང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ལྷོག་གཞན་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་མིན་པས་
སྐྱུན་མེད་དོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཚོས་ཚན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་མི་རིགས་ཤེ་ན། ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་དེ་དང་རིགས་
མི་མ་སྐྱུན་པ་གཞན་ལ་མེད་པས་སྐྱུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྐྱུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ནི། རྒྱུགས་ཚོས་བྱུང་ཅིང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཚན་ལས་གཞན་པའི་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་མི་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་གང་ལ་ཡང་
མ་མཐོང་བའི་སློབ་ས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་སོ། །དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཚན་དང་
རིགས་མི་མ་སྐྱུན་པ་གཞན་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་འདི་
ཚོས་ཚན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་ལ་དོན་ལ་
ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། རིག་བྱེད་ཉམས་པར་འདོད་པའི་ངོར་སྐྱ་ཚོས་ཚན། མི་ཉམས་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་རིག་བྱེད་
བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་ལ་མེད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། གང་བྱས་པ་མི་ཉམས་སྟེ། རིག་བྱེད་བཞིན་
ནམ་མཁའ་ནི་མ་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཚན་
ལས་གཞན་ལ་ཡང་མཐོང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་སོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་
པ་དང་ལྷག་ལྡན་འོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་
ཉམས་སོ། །དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། རྒྱུགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བར་མཐོང་བ་སྐྱ་ཚོས་ཚན། མི་ཉམས་སྟེ། གཞན་ལ་བྱ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་ལ་བྱུང་བར་མཐོང་བ་སྐྱ་ཚོས་ཚན། ཚོལ་བྱང་ཡིན་ཏེ། མི་ཉམས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མ་སྐྱུན་རྒྱུགས་ལ་བྱུང་བར་མཐོང་བ། སྐྱ་ཚོས་ཚན། ཚོལ་མ་བྱང་ཡིན་ཏེ།

༼ ༡༥༠ ན ༽

མི་ཉལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་བྲག་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྐྱུན་ནས་གཉིས་ཀའི་སྤྱིགས་རེ་ལ་མ་མཐོང་
བ། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ཉལ་སྟེ། ལུས་ཅན་མིན་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་པ་རོལ་པོ་རྩལ་བྲན་ཉལ་བར་འདོད་
བ་དང་སྐོ་བསྐྱུན་ནས་བཤད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ནི་ཉལ་བ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་མེད་བས་མཐུན་
སྤྱིགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་བ་མིན་འོ། །ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱིགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་
སྤྱིགས་ལ་མཐོང་། གཅིག་ཤོས་མི་མཐུན་སྤྱིགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་ཁྱབ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཉལ་ས་སོ། དེ་བྱེ་ན་
གསུམ། མཐུན་སྤྱིགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། དག་སྤྱི་སྤྱིས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་
མིན་ཏེ། དག་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་སྤྱིགས་དང་མི་འགལ་ཡང་མ་དེས་བ། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་བྱ་ཚུང་
དུ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་བསངས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་བྱ་ཡིན་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ཚོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དེས་ནས་
བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་ཡང་མ་དེས་བ། བྱས་བ་དང་ཉལ་བ་འགལ་བར་མ་དེས་བ་ན། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་
སྟེ། བྱས་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱིགས་ཚོས་གང་ཞིག་མི་མཐུན་
སྤྱིགས་ལ་མཐོང་མཐུན་སྤྱིགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་སྤྱིག་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཉལ་ས་སོ། །དེ་བྱེ་ན་མི་མཐུན་
སྤྱིགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སོགས་གསུམ་སྟེ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་འབའ་ཞིག་སྤྱིག་ནས་ཉལ་ས་སྤྱི་མ་བཞིན་
འོ། །འགལ་ཉལ་ས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱིགས་ཚོས་གྲུབ། སྤྱིག་བ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་ཁྱབ་བྱ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་
བ། དེ་བ་ལ། རོ་བོའི་སྐོ་ནས་དེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་དེ་བ། དེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་བ་དགག་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དེ་བ། སྤྱིར་བའི་དབང་གིས་གསུམ་དུ་དེ་བ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་

༧༩༠ བ ་།

འགྲུར་ཚུལ་ནི། མ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དཔེ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་འདུ་ཞིང་། དེ་
རང་བཞིན་ཉག་ས་སུ་བསྐྱུས་པས་སྒྲོར་བའི་དབང་གིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བའི་དབང་གིས་ཉག་ས་གཉིས་
སུ་སྤེ་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་མ་ཐུན་དཔེའི་སྤྱིར་དུ་
དགག་བྱའི་ཚོས་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་ངེས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོས་ལ་སྣང་རུང་མི་
དམིགས་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་རྣམ་འཛོག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་པས་བརྒྱད་ནས་རྩ་བ་བདག་གཅིག་
འབྲེལ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དགག་ཉག་ས་མི་སྲིད་པས་རང་བཞིན་ཉག་ས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་འོ། །དགག་བྱའི་ཚོས་
དཔེ་ལ་འང་ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་བ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་སུ་བཤའ་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་འཆད་
དོ། །གཞན་ཡང་རིགས་ཐེགས་ལས་ཀྱང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་དགག་པ་བཤའ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་འགྲུར་བ་ཁོ་ན་ལས་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཞན་དག་ལས་ནི་འགལ་བ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་
སོ། །རང་བཞིན་འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཉག་སྤེ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་
འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད། སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ཚོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་སྐྱ་ཉག་པ་ཡོད་དེ།
སྤྱིར་རྒྱུན་རྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཉན་ཤེས་རྩལ་བྱུང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རི་སྐད་དུ། རང་
བཞིན་འབྲས་བུ་སྐྱབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བརྗོད་པ་གཉིས། །ཚོད་སྤྱིར་བྱུང་བར་སྤྱི་དག་
སྟེ། །ལྷག་མ་སྒོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་འོ། །རྩོམ་བྱུང་འབྲས་ཉག་ས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་ཤེས་

༼ ༡༩༧ བ ༽

སྐྱེ་ཉལ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ་ཅེ་ན། ཉན་ཤེས་སྐྱེ་མི་ཉལ་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ནི། འུ་སྐྱེ་འཛིན་པའི་ཉན་
ཤེས་མ་འཇུག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱེ་མི་ཉལ་པ་སློབ་དུ་སོང་སྟེ། འུ་སྐྱེ་མ་ཇུན་རྒྱུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྩལ་མ་ཐག་
དུ་འུ་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཉལ་སོ། །སྐྱེ་ཉལ་པའི་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ནི། འུ་སྐྱེ་
དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་རྒྱུ་ལ་མ་ཇུས་པའི་སྤྱི་རོལ་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པར་དང་སོ་ནས་
སྐྱེད་ཀྱང་ཅིང་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པའི་སྤྱིར། འཇུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེད་མ་ཐོས་པ་ལས་རྒྱུན་རྒྱུ་ལ་པའི་རྒྱས་
གསར་དུ་ཐོས་པ་འགལ་ལོ། །རང་ལ་མ་ཚུངས་པ་སྐྱེད་པ་ནི། རུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཅིག་པས་སྐྱིབ་པས་མི་མཐོང་
ལ་བར་གྱི་ཅིག་པ་མེད་ན་མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་ཇུས་སྟེ།
སྐྱེད་ཅིག་པས་སྐྱིབ་པའི་དུས་སུ་བུམ་པ་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་མིན་ལ། སྤྱིས་མ་བསྐྱིབས་པ་ན་བཟུང་དོན་དུ་
འཇུག་པའི་སྤྱིར་འདིར་སྟོང་གྱི་རྩོད་པ་མི་མ་ཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཉལ་ཀྱང་སྐྱེད་སྐྱིབ་བྱེད་གྱིས་ཚོད་པའི་དུས་
སུ་སྐྱེ་མ་ཐོས་ལ། སྐྱིབ་བྱེད་མེད་པ་ན་ཐོས་པ་དེ་ལྟར་དུ་དེད་ཀྱང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་
པར་གྱིས་ཐོས་མ་ཐོས་དེ་འདྲའི་རྣམ་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རི་བོང་གི་རྩ་
བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྐྱོར་བའི་དབང་གིས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། སྐྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་ཉལ་ས་
གསུམ་དུ་འབྱེད་ན་ནི་སྐྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ན་འགལ་བ་ཡང་གསུམ་དུ་འཇུག་ཏེ། ཉལ་ས་ཡང་དག་སྐྱོབ་པ་ཉིད་
འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཅུང་
ནག་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་ཞེས་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནི་རེས་འགལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་སམ། ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ས་
སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱོན་ས་འབྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འཇུག་པས་ན།

༩༡༧ བ ་།

ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་འགོག་པ་གཉིས། ཚོས་ཚན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་འགོག་པའི་འགལ་བ་གཉིས་ཏེ་
བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད་ལོ། །དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ། སྐྱེ་ཏྟག་སྟེ་བྱུས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བའམ། མིག་སོགས་
ཚོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་འགོག་པ་ནི། འདུས་པ་མིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བའམ། ཡང་ཚོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་འགོག་པ་ནི། མིག་སོགས་འདུས་པ་མིན་པའི་དོན་ཚོས་ཚན། གཞན་
གྱི་དོན་གྱི་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ཚན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི།
ཤུགས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། མིག་སོགས་ཚོས་ཚན། གཞན་
གྱི་དོན་གྱི་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ། བྱུང་བར་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི།
འདུས་པ་མིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ཚན་གྱི་
ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་སུ་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཚན། ཏྟག་སྟེ་འདུས་མ་བྱུས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། མིག་སོགས་འདུས་པ་མིན་པའི་དོན་
ཚོས་ཚན། གཞན་དོན་གྱི་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་འདོད་
གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐ་དང་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་ཏྟགས་དོན་ཐ་དང་བ་བཞི་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
འགལ་ཏྟགས་ལ་དངོས་ཤུགས་གྱི་འགལ་བ་འབྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་ལ་ཡང་འབྱེད་དགོས་པར་མཚུངས་སོ་
ཞེ་ན། འབྱེད་དུ་རུང་མོད་གྱི་དེ་ལྟར་བའི་སྤྱིར་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་
གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅི་ན། རྣམ་བར་འབྱེད་པ་ལ་སུ་ཞེག་འགོག་ཅེས་སོ། །རྣམ་བར་དབྱེ་བ་
གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འགལ་ཞེག་གྲངས་ཚན་གྱིས་མིག་སོགས་ཚོས་ཚན། གཞན་དོན་གྱི་དེ།
འདུས་ཤིང་བསགས་

༼ ༡༥༩ ན ༽

བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་འགུལ་བ་གསུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་
དོ། །དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་གཞན་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པ་འགུལ་བ་མིན་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་འགོག་པར་འདོད་ན།
མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། འདིར་སྲུང་གི་འགུལ་བར་མ་
འདུས་པའི་འགུལ་བ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་དེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པའི་ཉགས་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་
ཡོད་དེ། ཞེ་འདོད་དང་དག་ཏུ་སྐྱབ་བ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱར་མཚུངས་པར་བྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་སྲིད། ཉགས་ཀྱི་
དེས་པ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། མཐའ་འགོག་གི་དེས་པ་ནི། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་
སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་
ཚོས་གྲུབ་པ་ལ། འབྲེལ་བ་རྣམས་མར་དེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་འབྲེལ་བ་སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ་ཐམས་ཅད་
འགུལ་བ། འབྲེལ་བ་མ་དེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཅེས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་དེས་པ་
བཞེད་དེས་སོ། །བྱེད་པའི་སློན་ནས་དེས་པ་བཞེད་པ་ནི། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞེད་པ་ལ། །མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་སྐྱེ་མི་རུས་ལ། མ་དེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཉགས་དངོས་
ཀྱིས་སྐྱེད་པས་མ་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་ལ་བཞེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་དོ། །འགུལ་བས་མི་འདོད་པའི་སློན་སྐྱེད་ལ།
ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་དེས་པ་སྐྱེད་པས་ཉགས་ཀྱི་རུས་པ་དེ་འདྲ་རྣམས་པ་བཞེད་ཡོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། འབྲེལ་
ལ་མ་སྐྱེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་དེས་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །མ་གྲུབ་པ་ལ་རུས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱེད་
སློབས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་འོ། །ཐེག་གཅིག་དང་དོན་དུ་བཤད་པ་མིན་ཡང་ཐེག་གསུམ་དང་དོན་དུ་
བཤད་པ་བཞེད་འོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཚུལ་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་ཉགས་མི་འགོད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་
གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་དགོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

༩༧༩ བ ་།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཉམས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉམས་སུ་བཀོད་པའི་ཚོ། འབྲེལ་བ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་ན། བྱས་པ་ལ་མི་
ཉམས་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འགལ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་སློ་སྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
འགལ་བའི་ཉམས་ལ་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་གི་སློ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཉམས་
ལས་ཉམས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་
གོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྷན་བསྟན། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྷན་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་
བ་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་རིགས་སྐྱོན་ལས་གསུངས་
པ་དང། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་སྐྱོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ནི་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །འདི་ལ་མ་འབྲེལ་བ་སྤང་བ་ནི། སློ་བྱར་བའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མ་འབྲེལ་བོ་ཞེ་
ན། སློ་བྱར་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་སྤྱི་བ། སྤྱོད་པ་
ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་དོར་ཉམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་དོན་མེད་པས་དོན་མེད་དོ། །སྐབས་འདིའི་འདོད་
པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་དཔག་པར་འདོད་པའམ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའོ། །འབྲེལ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། སྤྱོད་
པ་ཀྱིས་སྐྱེ་ཉམས་མི་ཉམས་ཤིས་པ་ན། དུ་ལྟན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའང་བསྐྱབ་བྱར་
ཐལ། དཔག་འདོད་ཡོད་པའི་སྤྱི་བ། འདོད་ན་སྐྱབ་པ་ལོ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་
ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་ན། བསྐྱབ་བྱ་བ་དང་ཡིན་ལ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་བའི་ཆ་ནས་
ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
སྤངས་

༼ ༡༥༣ བ ༽

ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་ཅེས་བའོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཁས་སྦངས་དགོས་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་ཁས་སྦངས་བ་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚོལ་བ་རང་གིས་བྱུང་བར་འདོད་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
དོན་ལ་བྱུང་ཀྱང་ཚོལ་བ་རང་ལ་མ་བྱུང་ན་ཚོལ་བ་ལ་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །ཉམས་
སུ་བཀོད་བའི་དུས་སུ་སྲི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་ལེན་བ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་ཁས་
སྦངས་ཉམས་སུ་བཀོད་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །གཞན་དོན་ལ་ནི་སྲིད་ཚོལ་གྱིས་ཀྱང་བྱུང་དགོས་ཏེ།
ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་སྲིད་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་བར་བཟུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་བའི་སྲིད་རོ། །འོ་ན་
བྱས་བ་སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་། དང་པོ་སྟུང་ན། སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་ཡང་ཉམས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཚོས་དང་བྱུང་བ་ངེས་བའི་སྲིད། འདོད་ན། སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་བྱུང་བཟུང་བ་ཉིད་
སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་ངོ་བོའི་དོན་མ་ཚང་བར་འགྱུར་སྟུང་ན། ཚོས་ཅན་ལ་ཚོལ་བ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་བ་མཚུངས་ཀྱང་སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་ཕྱོགས་ཚོས་མིན་ཏེ། སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་
ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །སྲིད་ཚོལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་ངེས་བ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་བར་
ངེས་བའི་སྲིད་རོ། །སྐྱ་དང་མི་ཉམས་པའི་ཚོགས་དོན་སྲིད་ཚོལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཡང་ངེས་བསྐྱབ་བྱུང་ངེས་
བ་བཞིན་འོ། །གཉིས་བ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། སྲིད་དོས་བཟུང་བ་དང་། ཡན་ལག་སྲ་སོ་སོར་
བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་བ་ནི། སྐྱ་མི་ཉམས་བར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་
དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་རྣམ་བཞགས་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་བཞགས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དག་
གིས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྦངས་ན་སྐྱ་ཉམས་པའང་དམ་བཅའ་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་

༩༡༤༣ བ ་༽

གསུངས་པའང་། སྐྱོདོན་རྒྱུ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །འགའ་ཞིག་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སྐྱོདོན་ལ་ལོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསལ་བ་འཇུག་པ་
 སྲིད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཏྲགས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་
 དངོས་པོ་དང་བཏགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྟེ་ལན་སྐྱབ་པ་འབྲེལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱོདོན་
 ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་དོན་གྱི་སེལ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལོ། །རྣམ་གཞག་འདི་ལ་ནི།
 ཚོགས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཇུག་ བཏགས་པ་དངོས་མེད་སྐྱབ་ཅེས་པའི་རྩོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་
 ཡན་ལག་སོ་སོའི་དོ་བོ་ལ། སོ་སོར་དོས་བཟུང་བ་དང་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ལ། དོ་བོས་ནི་སྲི་
 རྒྱུ་གྱི་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་ཏེ། གྲུབ་ན་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །ཁོ་ནས་ནི། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
 པའི་དཔེར་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་བསྟན་པའི་སྲིད་དང་། བསྐྱབ་བྱར་
 བཟུང་བ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟུང་བ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་སྲིད། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ།
 དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན། སྲི་རྒྱུ་དཔྱོད་པ་བ་དང་གྲངས་ཅན་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 སྟེ་བྱས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་གྲངས་ཅན་ལ་བྱམ་པ་མི་ཏྲག་པ་དཔེར་མ་གྲུབ་སྟེ།
 ཏྲག་པར་འདོད་པའི་སྲིད་རོ། །བྱས་པ་སྟོད་པ་བ་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱར་ཡོད་རྒྱུ་
 གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱར་མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་སྲིད་ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟུང་བས་བསྐྱབ་
 བྱ་མ་ཡིན་ཡང་། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྲུར་དུ་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། སྲི་རྒྱུ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དཔེ་མ་གྲུབ་
 པར་བཅུད་པ་ན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་སྲི་བྲག་ཐ་དད་པའི་སྲིད་དང་། མི་ཏྲག་

༧༧༧ ན ་།

བ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱབ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པས་ནི་དཔག་འདོད་མེད་པ་སེལ་ཏེ།
 ལྷུང་རྒྱུ་གྱིས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་ཉག་གས་ཀྱིས་སྐྱབ་བར་མི་ལུས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ལྷུང་ཉག་པར་སྤྱིར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་པས། ལྷུང་མི་ཉག་པར་སྤྱིར་པའི་དུས་
 ལྷུང་ལྷུང་ཉག་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། བྱས་པ་ལྷུང་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉག་གས་སུ་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྒྱུ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་
 མིན་ལོ་ཞེས་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལྷུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ལྷུང་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི། ལྷུང་
 མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྤྱིར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྷུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་འདོད་པས་བསལ་ཟེན་
 པའི་སྤྱིར་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ལེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་སྐྱས་དཔག་འདོད་གཞན་བྱར་བསྟན་གྱང་། དཔག་པར་
 འདོད་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་ལ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ལྷུང་ཡང་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་དཔག་པར་
 འདོད་པ་དེ་ཡང་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་ལོ་ཞེས་སྤྱིར་པས་ན། དོགས་པ་སེལ་བ་ཁོ་
 ལའི་སྤྱིར་སྤོས་པས་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །དེའི་ཆེ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་
 བསལ་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་བ་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པའི་སྐྱ་ཅམ་གྱིས་ནི་སེལ་བ་མིན་
 ཏེ། མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ལྷན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྤིང་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
 སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱར་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ལ་ནི་རང་
 གིས་ཁས་མ་སྤངས་པ་ཡང་

༧༩༧ བ ་།

འདྲེས་པས་དེ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱུང་སྟོན་པའི་སྲིད་ལོ། །མདོར་ན་འདོད་པས་ནི་
འདོད་ཡུལ་སྐྱབ་བྱུང་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞན་གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་མིན་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
མི་འདོད་པ་དང་འདྲེས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་
ཀྱི་སྐྱེས་ནི་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་ཚོས་དུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་གྲང་། རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད་པ་ཁོ་ན་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་སུ་བེན་གྲང་གཞན་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རྟོལ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་འདོད་པ་ཡང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་གཞོན་ན་ཡང་སྟོགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའང་རིག་
པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །མི་འདོད་པ་དང་འདྲེས་པ་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། ལྷ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱས་པའི་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོ། སྐྱ་ལ་འདོད་པར་བྱ་བའི་མི་ཉག་པ་ཙམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ལྷ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཙམ་གྱི་མི་ཉག་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྷ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་འདྲེས་པའི་
ཚུལ་དུ་སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པའི་སྲིད་ལོ། །མ་བསལ་བས་ནི། བསལ་བ་ཞུགས་པ་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་
དེ། བསལ་བ་ཞུགས་ན་ཞེས་འདོད་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ལོ། །འདིས་སྐྱ་ཉག་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་བཀག་པའི་སྲིད་ལོ། །གལ་ཏེ་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱུང་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཀག་
པའི་སྲིད་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། སྲིད་རྟོལ་གྱིས་བྱུང་བེན་
པའི་སྲིད་ལོ། །གང་ལ་བསྐྱབ་བྱུང་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྟེ་ལྟ་ན། གཤགས་པ་ལ་ཡང་
མཚུངས་པའི་སྲིད་དེ་ཡང་སྟོགས་ཚོས་སུ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ།

། ༡༥༥ ན །

རོ་བོ་ནི་སྲིར་རྒྱུ་གི་སྒོ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོག་པ་ཡིན་གྱི། སྲར་རྒྱུ་གིས་གྲུབ་ཟེན་པ་སྲོགས་ཀྱི་སྲོན་མིན་པའི་
སྲིར། །མ་བསལ་བ་ནི་རྒྱུ་གི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོག་གོ། །སྲར་རྒྱུ་གི་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དབག་
འདོད་མེད། སྲིར་རྒྱུ་གི་ཚད་མས་བཀག་ན་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་བདག་དོན་གྱི་དུང་བ་
བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་བཀག་པའི་སྲིར། འདོད་ན། དེ་ནི་མ་སྐྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་འདོད་པས་བྱུང་བ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་འདོད་པ་སྐྱོས་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་ནི་གངས་ཅན་པའི་འདོད་ལུལ་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། བདག་དོན་གྱི་དུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབག་འདོད་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་ལེན་དུ་ཞུགས་ནས་ཁས་སྐྱེས་པའི་འོག་རོལ་དུ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱུང་མི་འཐད་ཞེས་པའི་
ཚུལ་དུ་འགོག་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གངས་ལེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྲར་རྒྱུ་དང། སྲི་རྒྱུ་དང། གཉིས་
ཀའི་སྒོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྲར་བཞག་སྟེ། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་ནི་སྲར་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་སྲིར་དང། རོ་
བོ་ནི་སྲིར་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་སྲིར་དང། མ་བསལ་བ་དང་ཁོ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་
པའི་སྲིར་རོ། །སྲར་རྒྱུ་གིས་སྲི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་བྱུང་བ་བྱུང་བ་ནི། ཚས་ལྟ་དང་ལྟན་དགོས་པའི་སྲིར་སྲོགས་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །མ་བསལ་བའི་སྲོགས་སྲོགས་ཚད་མའི་བསལ་བ་གང་ཞེ་ན།
མདོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་སྐྱེད་དོས་ཏེ། འདི་ལ་
འགལ་ཞེག་སེལ་གྱི་དུང་བ་བསལ་བར་འདོད་པར་སྐྱེད་ལ། གཞན་དག་ནི་སེལ་གྱི་དུང་གིས་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་
ཚུལ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྲིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མའི་བསལ་བྱ་ལ་ངོས་
བཟུང་བའི་སྲིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། བསལ་བ་ནི་ཚད་མ་དག་གིས་སྒོག་པ་ཡིན་པས་སྐྱོད་པའི་ཚད་མའི་རྟེན་མིན་
ཏེ།

༼ ༡༥༥ བ ༽

ལྷོག་པ་ལ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །འདི་ཡང་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞིར་འགྲུར་
དོ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་བ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ། །ཐལ་འགྲུར་གྱི་
བསལ་བ་ཡང་སེལ་བྱེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་བཀག་པ་གང་ལ་འདོད་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པས་མི་འཐད་དོ། །དཔེར་ན་སྐྱ་
ཉག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་མིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་བསལ་བ་
ཡང་གང་ལ་འདོད། སྐྱ་མ་བྱས་པ་ལ་འདོད་ན། སེལ་བྱེད་ལ་བསལ་བར་འདོད་པ་འགལ་ལ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་
ལ་འདོད་ན་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིད་ཚད་མས་གཞོན་པ་ལ་བསལ་བར་བཤད་
པའི་སྲིད་ཉེ། གཞོན་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད་ཅེས་པ་ལྟར་དོ། །འདི་ནི་སེལ་བྱེད་ཀྱིས་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་
ཚ་ལ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཉེ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་ཚ་ལ་འདོད་ཚད་མས་གཞོན་པ་མེད་
པའི་སྲིད་ཉེ། དེ་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་
གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཚིགས་སྐྱབ་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་བརྗོད་པའི་ལྷོག་སྲོགས་ལ་བསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞིབ་པར་དག་ལས་
ཉོགས་སོ། །བོད་ཐམས་ཅད་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཀྱང་ཐལ་འགྲུར་གྱི་བསལ་བ་དོས་མ་ཟེན་པ་
ལ་མཁས་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱའོ། །བསལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉེས་ཉེ། སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་དོས་
བཟུང་བའོ། །དང་སོ་ལ་བསལ་བ་ནི། སྲོགས་ཡང་དག་དང་འགལ་བ་བྱབ་པའོ། །དེའི་དབྱེ་བསྐྱུ་ནི། རིགས་
སྒོར། ཁས་སྒྲུངས་རང་ཚིག་གཉེས་སོ་དེ། །སོ་སོར་བྱས་ནས་ལྟར་གསུངས་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། དེ་
གཉེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཉེ། གཞོན་པ་འབབ་པ་བཞིར་བཤད་དོ། །སྲོགས་ལྟར་སྒྲུང་།

༧༩༦ བ

ལ་གཞོན་གྱི་རྗེས་དབུག་ཡུལ་གྱི་སློན་ལྷན་སྲིད་ཏེ། གསུམ་དང་། མངོན་སུམ་དང་། བཞི་ཡོད་པའི་དབྱེ་
བས་བསལ་བའང་བཞིར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་སེལ་གྱི་རྗེས་སུ་དབུག་པར་བཤད་པ་
གཉིས་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་སྤངས་གྲགས་པ་གཉིས་སྟོབས་བཏགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་
ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིད་རྗེས་དབུག་གི་ཁོངས་སུ་བསྟུན། །འདིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་
རྗེས་དབུག་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དང་གྲགས་པའི་བསལ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མཉམ་པར་བྱ་བ་མིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་གང་དུ་སེལ་བ་དང་།
སེལ་གྱི་གང་གིས་སེལ་བ་དང་། བསལ་བྱ་གང་སེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱི་སྟེང་ཁོ་ནར་སེལ་
གྱི་གཞན་དུ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་འགོག་མི་རུས་པའི་སྲིད་དང་། སྤྱི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་
གཞན་ལ་མིན་པའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉན་ཤེས་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཉམ་བུའི་མིང་ཅན་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་ལ།
གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་མཉམ་བྱ་མིན་པའི་ཚོས་སོ། །འགོག་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་གཉིས་པར་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པ་ཡིན་པས་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བ་འགལ་ལ། མཉམ་བུའི་སྤྱི་སྟེང་དུ་བྱ་
ཤེས་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཤོས་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྲིད་ལོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དབུག་
དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་མ་བསལ་བ། ཞེས་འབྲུང་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བར་བརྗོད་པར་མངོན་པས། མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱི་གསུངས་པ་ལས་
དེ་སྐད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཁོ་ན་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་གྱི། ཅིའི་སྲིད་མངོན་སུམ་གྱིས་
བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་བསྟན་ནས། དེས་གཞོན་པ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་

༩༩༩ བ ༽

ཞེས་བསྟན་ཏེ། མདོན་སྲུང་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཡང་ཡང་ཡེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུང་བཏགས་ནས་བཟོད་ཅེས་བ་ལྟར་
དོ། །བསལ་བ་གསུང་ལ་ཡང་འདི་ས་ཤེས་བར་བྱེད། །གཉིས་བ་རྗེས་དབག་གི་བསལ་བ་ནི་རྗེས་དབག་གིས་
གྲུབ་པའི་འགལ་ལྷ་དངོས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་བ་ཏྱག་ཅེས་བ་ལྟར་བྱེད། །འདི་ཡང་ཏྱག་བ་ནི་བསལ་བ་ཡིན་པ་ལ་
མི་ཏྱག་བ་ནི་སེལ་བྱེད་དོ། །སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་བ་ཏྱེན་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་ཅིག་ཤོས་ལས་སྟོབས་
སྟུག་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི་ཚད་མར་ཁས་
སྤངས་པའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་སོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ན། བསྟན་བྱའི་
དོན་ལ་མི་སྐྱོབ་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བཟོད་དོ། །གཉིས་བ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྤངས་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་གཞག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རྣོལ་བའི་རང་ཚིག་གིས་ཚོས་འགལ་བ་གཉིས་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་གཞི་མ་སྟུན་དུ་འདུ་བར་
དངོས་ལྷགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་དོ། །དཔེར་ན་གཞུང་གི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་དོ་
ཞེས་བ་ལྟར་བྱེད། །གཉིས་བ་རྣམ་གཞག་ནི། ཚིག་གི་དེ་ནི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་
དངོས་སུ་བཟོད་པའི་དོན་ལྷགས་ལ་འཕངས་པའི་དོན་གྱིས་ཉམས་བར་བྱས་པའི་སྤྱིར། ཉམས་བར་བྱེད་ཚུལ་
ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་བཟོད་པ་ལྷགས་ལ་ཉམས་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་མ་བཟོད་པ་སྤྱི་མས་ཉམས་བར་བྱེད་
བས་སོ། །འདི་ནི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ལྷགས་ཀྱིས་ཉམས་བར་བྱེད་པས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱོབ་པོས་ཚིག་བཟོད་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱོབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཉན་པ་པོ་ལ་བཟོད་བྱའི་དོན་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དག་སྐྱོབ་པར་མི་རིགས་ཏེ།
སྐྱོབ་པོས་ཚིག་སྐྱོབ་ནི། ཁོ་པོས་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་སྐྱོབ་པས་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར།
ཚིག་འདི་ལས་དོན་དེ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་

༧༩༧ བ ་།

སྐྱུ་བས་ངག་སྐྱུ་བའི་སྐྱུ་ གཞན་དུ་ལྷན་སྐྱུ་བའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པས་ངག་སྐྱུ་བ་དོན་མེད་བར་འགྱུར་
 བའི་སྐྱུ་རྟོ། །དེས་ན་ཚིག་སྐྱུ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་མི་སྐྱུ་བར་དོན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་། ཚད་མ་དག་མེད་
 ཅེས་སྐྱུ་བ་གཞན་པ་ལ་ཚིག་རང་ལ་ཡང་མི་སྐྱུ་བའི་ཚོས་བཞག་པས་དངོས་ཤུགས་ལ་འོངས་པའི་ཚོས་གཉིས།
 ཚོས་ཅན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འགལ་བར་བྱས་པ་ནི་རང་ཚིག་འགལ་བའི་དོན་ལོ། །ཡང་ན་ཚིག་གི་དངོས་ཤུགས་
 ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དོན་གྱིས་རྒྱས་པ་ཉམས་
 བར་བྱེད་པའི་སྐྱུ་རྟོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་བར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཉིད་
 ཤུགས་ལ་རྒྱུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གི་མི་སྐྱུ་བར་ཁས་སྦྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱུ་རྟོ། །མི་
 སྐྱུ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་ན་ཚད་མ་མེད་པ་འགལ་བའི་སྐྱུ་རྟོ། །མི་སྐྱུ་བ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱུ་
 རྟོ། །དེ་ལྟར་ཚིག་མི་སྐྱུ་བར་དོན་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཅེ་ན། ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱུ་བར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཉན་
 པ་པོ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྟན་པའི་སྐྱུ་དུ་ངག་སྐྱུ་བར་མི་རིགས་པའི་སྐྱུ་རྟོ། །བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ལྟར་བ་བཞིན་
 རྟོགས་ནས་སྐྱུ་བ་ཡིན་པས་ཚིག་འདི་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྐྱུ་བ་ནི། སྐྱུ་བ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྐྱུ་རྟོ། །དངོས་སུ་སྐྱུ་བས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་མི་སྐྱུ་བར་ཁས་སྦྲངས་པའི་དོན་འགོག་
 རྟོ། ཚད་མ་དག་མེད་ཅེས་སྐྱུ་བ་གཞན་པས་ནི། ཚིག་ལ་མི་སྐྱུ་བའི་ཚོས་ཁས་སྦྲངས་པ་ཡང་སྐྱུ་བ་ཞིག་པའི་
 སྐྱུ་རྟོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐན་ཚུན་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ། སེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཁས་སྦྲངས་པར་སྟོབས་མཚུངས་པའི་
 སྐྱུ་ འདི་ཇི་

༩༡༩ བ ་༽

ལྷ་མ་ཤེས་པར་བྱ་སྒྲུབ་ན། དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་ཅེས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམ་བཅས་ཤིང་། རྒྱགས་ལ་
 ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་གང་ཡང་མ་
 མཐོང་བར་འདྲ་བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཞུགས་བྱེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དོན་ངེས་པའི་སྤྱིར་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཞུགས་བྱེད་ཚུལ་ནི་གང་དུ་སེལ་བ་དང་།
 གང་གིས་སེལ་བ་དང་། རི་ལྷར་སེལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། གཞུགས་བྱེད་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་པོ་དེའི་སྤྱིར་དུ་སེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བསལ་བྱ་ནི་རྒྱགས་
 ལ་འོངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱགས་ལ་འོངས་པའི་བསལ་བྱ་ནི་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
 གཞུགས་བྱེད་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་ན་ཚིག་མི་སྒྲུབ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་ལ། ཚིག་སྒྲུབ་
 བར་གནས་ན་ཚད་མ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ནི་པན་ཚུན་གོགས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་
 བྱེད་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཚིག་དེ་ནི་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་སྒྲུབ་པའི་
 ཚིག་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །བྱེ་
 བྲག་ཏུ་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་ཚིག་ཡིན་ལ་དེའི་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 དོ། །གཉིས་པ་ཁས་སྒྲུབ་ཀྱི་བསལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་མས་བཞག་པའི་དོན་སྤྱི་མས་
 ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་སྦྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ནི་ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟ་བུའོ། །རྣམ་གཞག་ལ་འདྲིར་སྦྱིན་སོགས་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་གྱིས་མ་
 བྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །འདྲི་ལ་ལུང་དང་

༧༧༥ ན ་།

འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་མི་འགྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་གི་བསྟན་བྱ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་
པའི་སྲིད་རྟོ། །རྗེ་ལྷ་ར་ལྟེ་སྲི་མས་སྲ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། ཚིག་སྲ་མ་དཀར་པོའི་ཚོས་ཞེས་
བསྟན་པས་ནི། བདེ་བ་སྟེར་པའི་རྣམས་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ཚན་ས་དཀར་ཚོས་སྲ་
འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ཉིད་ཚིག་སྲི་མ་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པས་བཀག་པའི་སྲིད་ན།
སྲི་མས་སྲ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ཡང་གང་དུ་སེལ་བ་དང་། གང་སེལ་བ་དང་། གང་གིས་
སེལ་བ་དང་། རྗེ་ལྷ་ར་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཚོས་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ནི་བདེ་བ་མི་སྟེར་བའི་ཚོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་བདེ་བ་སྟེར་
བྱེད་ནི་གཞོན་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཡང་གཞོན་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །ལུང་དེས་བྱུབ་པའི་མཐུས་དེ་མིན་
ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་གཞོན་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་
ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་སྲིད། ཁས་སྦངས་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲ་མས་བཞག་པ་སྲི་མས་ཉམས་
པར་བྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདིར་ལུང་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་དུ་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སློབས་ཀྱི་སྦང་
པོའི་སློབ་མ་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སློབ་འབྲེད་གཉིས་ཡོད་པར་མངོན་
ལ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སློབ་སློབས་དཀར་པོའི་ཚོས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་
དགོས་ཏེ། ལུང་ཁས་མི་ལེན་ན་སློབ་སློབས་དཀར་པོའི་ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་དཀར་པོའི་
ཚོས་ཡོད་པར་འཛོག་པས་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཚོས་ཅན་དཀར་པོའི་ཚོས་མ་བྱུབ་ན། བདེ་
བ་སྟེར་མི་སྟེར་གྱི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། བྱེད་གཞི་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཚོས་

༩༡༥ བ ་།

དཔྱོད་པ་མི་རིགས་པའི་སྲིར་ཉེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་རྫོ་རྩལ་སེམས་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་
ཚོས་ཅན་དཀར་ཚོས་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་པའི་སྲིར་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་
སྟེར་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་སྲིར་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་གྱུབ་པོ། ལུང་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཚོས་ཅན་དཀར་ཚོས་
སྲི་མ་གྲུབ་པས་གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་ཚོས་ཅན་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོས་ཅན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིར། དེ་ལ་གཞོན་ན་གཞི་མེད་པས་
ལྷན་པར་ལ་སྲོད་པ་མི་འཇུག་པའི་སྲིར། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་གཞོན་མི་བྱ་བར་བསྟན་འཚོས་ཚད་མར་
འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཅེས་པ་དང་། གང་དུ་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དེར་གང་ལ་གང་གིས་གོགས་བྱ་བའི་སྐབས་
ཉིད་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པས་ནི། ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྐྱབས་པའི་
སྐོན་ས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ལྷོག་སྐྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཚད་མར་
ཁས་མ་སྐྱབས་ན་མི་འགྱུར་ལ། ཁས་ལེན་པ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པའི་སྲིར། མཐར་ལུང་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་བའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱས་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་ཡང་
བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་བར་འགྱུར་ཉེ། རྫོལ་བ་འགའ་ཞིག་འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་
སྲིར་རོ། །གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་རྫོལ་བའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མར་འཇོག་པ་མཚུངས་པའི་སྲིར་ན་པན་ཚུན་
གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱབས་གྱིས་བཞག་པར་
འདྲ་བས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་སྲིར་དང་། གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མའི་ངེས་པ་མ་རྟེན་པས་སྐྱབས་
མཚུངས་པའི་སྲིར། གཞན་ཡང་ཁས་སྐྱབས་ན་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་མ་སྐྱབས་ན་མི་འགྱུར་ལ། ཁས་
ལེན་པ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པ་

༼ ༡༤༤ བ ༽

ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷོག་ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་ཚིག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པས་བདེ་བ་མི་སྟེར་བའི་ཚིག་ཚད་
མར་ཁས་ལེན་བ་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །ལུང་གོགས་གྱི་འདོད་པའི་ལུགས་བསྟན་ཟེན་ཏེ། །ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་
རང་ལུགས་ནི། དཀར་པོའི་ཚོས་ཞེས་བ་བདེ་བ་སྟེར་གྱི་སྟེན་ལས་སྒྲངས་བ་དང་། བདེ་བ་མི་སྟེར་
ཞེས་སྲིས་དམ་བཅས་བ་གཉིས་སུ་ཚུན་གོགས་གྱི་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞོན་གྱི་མིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱུ་བ་
གཅིག་གིས་སྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་བར་མཚུངས་པས། རྒྱུ་བ་དེས་གཞོན་གྱི་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། གཞོན་གྱི་
མཐོང་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྲིར་རོ། །གཅིག་ལ་ངེས་བ་ཡང་མི་རྟོག་པས་གོགས་གྱི་
བར་འཐད་ཅེས་བསམ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་གྱི་མིན་ཞེས་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་སུ་
ཚུན་འགལ་བ་གཉིས་དམ་བཅས་བ་སུ་ཚུན་གོགས་གྱི་དུ་འགྲུབ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དཀར་ཚོས་བདེ་བ་
སྟེར་གྱི་མིན་བར་དམ་བཅས་བ་ལ་གཞོན་གྱི་མེད་པར་སྟོན་བ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུལ་བའི་གནས་གསུམ་བར་
ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་བ་ལ་ལུང་གིས་གཞོན་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་ཆེ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་
བར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནི་གཞོན་བར་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་འདི་ནི་ཡིད་ཆེས་སུ་
ཁས་ལེན་པའི་དོར་གཞོན་གྱི་ཡིན་གྱི། སྲིར་གཞོན་གྱི་ཡིན་ཞེས་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱུ་བ་བ་སྲིད་གྱི་
དོར་དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་གྱི་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་། བརྗོད་བའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་གྱི་དུ་ཐལ། ལུང་དེ་
ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུ་བ་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྲིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་མེད་དོ། །སྟེ་མ་ལུང་གཞོན་གྱི་
དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་བ་ཅམ་གྱིས་གཞོན་གྱི་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ནི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ་
ཡང་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་རང་གི་བརྗོད་བའི་དོན་གྱི་སྟེན་གྱི་མི་འཐད་བར་ཐལ།

༩༧༩ བ ་།

ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་ན་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་མི་འགྱུར་བ་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོད་མི་ཉག་
པའི་ཚོགས་དོན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁས་སྒྲངས་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་གྱི་མ་སྒྲངས་ན་མི་འགྱུར་བར་
མཚུངས་པའི་སྲིད། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མིན་གྱི།
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་དུ་ཤེས་པའི་ཆེ་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་ལྟར་
སྒྲང་དང་རྣམ་དག་གཉིས་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མཚུངས་ཀྱང་། ལྟར་སྒྲང་གཞོན་
བྱེད་མིན་ལ་ཡང་དག་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་སྲིད་
རོ། །དེས་ན་སྲིད་སོགས་བདེ་བ་སྐྱོད་བྱེད་དུ་སྐྱོན་པའི་ཕྱང་གི་དོན་གྱིས་སྐྱོག་སྐྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོན་གྱི།
ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱང་གི་དོན་གྱིས་གཞོན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་སྲིད།
གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད་ན་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་
པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཕྱང་དང་པོ་ལ་ཚད་མར་སྐྱབ་བྱེད་
གྱི་རང་བཞིན་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཉགས་ཡོད་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །རང་བཞིན་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཉགས་ནི་
སྒྲང་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཟེན་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྒྲང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་
ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་སྲིད། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མདོར་ན། ཕྱང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཕྱང་གོགས་བྱེད་འབའ་ཞེག་ཏུ་
འདོད་པའི་སྐྱོགས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས་ཕྱང་ལྟར་སྒྲང་ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་དོར་ཡང་གོགས་བྱེད་དང་།
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་པར་མདོན་ཏེ། བསྐྱོན་བཙོས་ཀྱིས་ནི་གཞོན་པར་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་སྐྱོར་རོ། །

། ༣༠༠ ན །

དེས་ན་འགའ་ཞིག་དུ་གོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་ལ་ལར་གཞོན་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་གསུངས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་
དག་ལ་གསུངས་པ་ནི་སྡེ་བདུན་མདོ་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ལ་ཡང་མེད་དོ། །རང་ཚིག་རྣམ་དག་དང་བསྟན་
བཅས་རྣམ་དག་གཉིས་འགའ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། སྐབས་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་
བར་ཡོད་དེ། རང་ཚིག་ནི་སྐབས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིབ་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་སྐྱབ་གོས་ལ།
བརྗོད་བྱེད་ཉོགས་ན་ནི་རྗོད་བྱེད་སྐབས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྲིབ་རོ། །གཞན་ལ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། ས་རོལ་པོ་ལ་
རང་ཚིག་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིབ་རོ། །རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་
གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྐྱས་པ་ནི། རང་གི་ཚིག་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་གང་ཟག་ས་རོལ་པོས་གསུངས་པའི་
ལུང་ནི་བསྟན་འཚོས་སོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་བསྟན་བེན་ཏོ། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་བད་
མོའི་ཚལ། །ལེགས་བཤད་མངར་ཅིའི་རོ་བརྒྱ་ལྟན་པ་འདི། །ཁོ་བོའི་རྣམ་དགོད་རྐང་རྒྱག་ལྟན་པ་ཡིས། །ཉོགས་
ཀྱི་མཁས་རྗེ་མ་ཤུལ་འཇུག་འབྲུམ་སྤག་གིས། །ཡུན་རིང་དབྱེད་ཀྱང་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་བས། །ཁོ་བོས་རྣམ་
དགོད་ཁོ་ན་ལྟག་པར་མཐོང་། གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནི། གྲགས་པས་བྱུབ་པའི་དོན་གྱི་
འགའ་རྒྱ་དངོས་ཏེ། རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བ་ལ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སུམ་འདོད་རྒྱལ་བའི་
གྲགས་པ་དང་འགའ་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་འགའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་བྱུང་གྲགས་པ་དང་འགའ་བ་
སྟེ། ལུམ་པ་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་སྲིབ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ན། ལུབ་
ཅམ་ཉིད་ནས་སྐྱའི་བརྗོད་རུང་དུ་བྱུབ་པའི་སྲིབ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྐྱའི་བརྗོད་ལས་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་ལ་བརྗོད་

༼ ༣༠༠ བ ༽

བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་སྐྱེས་བཞུགས་མི་རུང་ནི་མེད་པའི་སྲིད། ཡང་ན་དེས་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་སྐྱེས་ལ་རག་
ལས་པས་སྐྱེས་ལས་རྒྱུང་བ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དགོས་པ་ཅིའི་སྲིད་སྐྱེས་ལ་རག་ལས་པ་ལ་སྐྱེས་ལས་རྒྱུང་བ་ཞེས་བཞུགས་
ཅེ་ན། རྫོང་གུང་གི་སྐྱེས་པ་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་ལ་བཟུང་བས་ཉོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ལ་
ཡང་སྐྱེས་མ་གྲུབ་པ་དག་ནི་མིན་ཞོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྐྱད་གི་གྲགས་པ་དང་འགལ་
བཞི། ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་མིན་ཞོ་ཞེས་པ་ལྟར་རྟོ། །ཐོག་མར་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་བརྟེན་སྲུང་བའི་དབང་གིས་
ཐ་སྐྱད་གི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཞོ། །འདིར་ཡང་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་
དོན་གྱིས་གཞོད་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཞེས་བྱས་སྟེ། གང་དུ་སེལ་བ་དང་། གང་སེལ་བ་དང་། གང་གིས་
སེལ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གྲགས་པའི་དོ་བོ་ནི་སྲུང་
བཞུགས་ཞེས་ཏོ། །འདིར་སེལ་བྱེད་གི་གྲགས་པ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སྐྱ་
ལས་རྒྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཞུགས་རུང་གིས་བཞུགས་མི་རུང་ལ་གཞོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉོག་པ་ལ་སྐྱེས་པ་
ཀུན་ལ་ད་ལྟ་རྒྱ་བ་སོགས་སུ་དངོས་སུ་གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱེད་པའི་ཅན་དུ་འབྲེལ་རུང་དུ་
ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འདིར་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་རུང་བར་སྐྱེས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་
རུང་བར་སྐྱེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྲི་ཚོས་ཅན། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཞུགས་རུང་རྒྱེ། ཉོག་
ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་གིས་བཞུགས་དུ་རུང་བ་བཞིན། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་བ་ཞེས་
པའི་སྐྱེས་ཚོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དུ་རུང་སྟེ། བརྟེན་དང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིང་
ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བརྟེན་དུས་གྱི་ལྟ་སྲིད་ཞེས་པའི་མིང་

༼ ༣༠༡ བ ༽

བཞིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་བཏོན་རུང་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤེ་ན། ཐ་སྙད་ལས་སྤྱིས་བ་ཡི་ཚོས། །དེ་ནི་
གྲགས་པའི་སྤྱིར་བཏོན་དོ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བཏོན་རུང་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གྲགས་
པས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ་དེའི་བཏོན་རུང་དུ་བཏགས་པའི་སྤྱིར། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ནི་
འདོད་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུག་རུང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དགོས་པ་ནི་བཏོན་མི་རུང་དུ་
དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གྲགས་
པས་གྲུབ་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོ་མ་བཏགས་པར་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་
གྲུབ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་སྤྱད་ཅིག་མ་མང་རྒྱ་ལས་གྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ནི་འདོད་པས་བད་སྦྱར་བ་
ཅམ་ལས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་མང་རྒྱ་ལས་ལྷ་བར་སྤྱིས་
པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྷ་བའི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བའི་དོར་ཡིན་གྱི། མ་མཐོང་བའི་དོར་མིན་པའི་སྤྱིར། དངོས་པོའི་
སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་ནི་བདའའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། བདའའི་རུས་པའི་དོར་ཡང་དེར་འདྲིན་གྱི་སྟོ་མང་དབང་དུ་
སྤྱི་བའི་སྤྱིར་རོ། །བདའ་མཐོང་བ་ཁོ་ནའི་སྟོར་འབྲུང་གི་མ་མཐོང་བའི་དོར་མི་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་བད་དང་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་ལྷ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་
འདི་བདའའི་སྤྱི་འོལ་དུ་ཉེ་ཤིང་མེད་པར་ཀུན་གྱི་མིང་དུ་སྦྱར་དུ་རུང་བས་སྤྱི་ལས་གྲུང་བའི་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་
བྱུང་པར་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་བསལ་བ་བཏོན་ཟེན་ཏེ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་རྒྱས་
པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟེན་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་ཉུགས་ལ། ཉུགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ལྟར་སྦྱང་དུ་འདོད་པ་དང་།
འཐད་པའི་སྤྱིགས་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷང་

༼ ༣༠༡ བ ༽

གི་སྐྱབ་བྱེད་དང། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སྐྱབ་པའི། །སྐྱི་
ལས་འདི་ཡུལ་སློབ་གྲུང་ན། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་སྲིར་སློབ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཞེས་དང།
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་འགྲུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཅེས་པ་དང།
རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་རིགས་ལྡན་
ཡིན། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚོ། །བསྟན་བཅོས་གྱིས་ནི་གཞོད་པར་འགྲུལ། །ཅེས་པ་དང། སློབ་དཔོན་ལྟ་
དབང་སློབ་ལ། །ལས་སྒྲུངས་དེ་ནི་འབྲས་ཏྲགས་དེ། །འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཏྲགས་སོ། །ཞེས་པ་དང།
འུ་ཉུ་སློབ་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཅན་ནི། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྟེན་ཉིད་གྱི་སྲིར་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཡང་འགྲུར་ཅེས་པ་དང། །དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་
ཚོ། །བསྟན་བཅོས་གྱིས་ནི་གཞོད་པར་འགྲུལ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ལ། གཞོད་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་དང། རང་ལུགས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང། །ཤིན་ཏུ་
སློབ་གྲུང་ཏྲགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། །འཇུག་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང། །སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཏྲགས་པར་
ཐལ་བ་དང། །བསམ་བློར་གི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། །འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་བྱེད་མིན་པར་
ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སློབ་གྲུང་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
ཚད་མ་མིན་པའི་སྲིར། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཏྲགས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
ལས་གཞན་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྲིར་དང། །དངོས་པོ་སློབས་ཞུགས་གྱིས་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་སློབ་
གྲུང་མིན་པར་

༼ ༣༠༣ ན ༽

འགྲུང་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྲུང་པོ་ཚོས་ཅན། །ཤིན་ཏུ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་པའི་གསུང་རབ་ལས།
ཤིན་ཏུ་སློབ་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ཐལ། ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་གཞུང་གྱི་སྤོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། གསུང་རབ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤོན་ཅན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་
ཅི། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་
སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མས་མི་རྟོགས། དངོས་པོ་སློབས་
ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མིན། གཤགས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མིན་པའི་སྤྱིར། འགའ་ཞིག་དངོས་སློབས་ཀྱི་ཚད་
མས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞི་དངོས་སློབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དཀར་ཚོས་ཚེ་འཕོས་
ནས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་ཀྱང་དངོས་སློབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
འབྱུང་བ་ཡང་དངོས་སློབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་དངོས་
སློབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དཀར་ཚོས་ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་བཅས་པའི་
དམ་བཅའ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སློབ་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་
ཐལ་ལོ། །ལྷ་པ་ནི་ཚུར་མཐོང་གི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སློབ་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་
ལུང་གི་སྤོན་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་མི་སྤིང་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སློབ་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སློབ་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤོན་རྟོགས་

༼ ༣༠༣ བ ༽

བསྟན་བཅོས་དག། །འདི་འདོད་དབྱུང་བ་ཉིད་མི་འཇུག། །ཅེས་བ་ལྟར་རོ། །འདོད་ན། །གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་
སྟོན་པའི་བསྟན་འཛོམས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། །ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །དུག་པ་ནི། །དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་
བཅས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། །དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་
རོ། །གཞན་ཡང་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ནི། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་
པའི་ལུང་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
ལུང་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པ་སྦྱིར་ཞེགས་པའི་སྲིད་རོ། །ལྷན་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱང་གཏུན་
ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། །སྦྱིར་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཞེགས་ཀྱང་། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
མིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། །རང་ཚིག་འགལ་བར་ཐལ་བ་ནི། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་མིན་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་འདི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། །སྦྱིར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་མིན་པར་དམ་བཅས་ནས། །ལུགས་ལ་རང་གི་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་
བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་
ཚིག་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པར་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། །དེ་རང་ཚིག་འགལ་བར་འཛོག་བྱེད་སྐྱ་མ་ལས་གཞན་
མེད་པའི་སྲིད་རོ། །སྦྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྟུན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་
རྣམས་ལ་ཡང་རང་ཚིག་འགལ་བར་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བརྗོད་ཟེན་
ཏོ། །གཉིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།

༼ ༣༠༣ ན ༽

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མར་
 རྟོགས་པ་ཡང་ལུང་ལ་རག་ལས་པའི་སྲིད་རོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་
 ཏུ་སློག་གྲུར་གྱི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་
 སློག་གྲུར་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད། སློག་གྲུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །མི་འདོད་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་
 འཇུག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་དོར་ཅམ་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་
 གི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་དང་ལྷང་འདས་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། ཀུན་འབྲུང་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བསྐྱལ་འབྲུང་བ་དང་། ལམ་བདེན་ལས་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་
 འབྲུང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཚད་མས་གཏུན་ལ་འབེབས་སོ་སྟམ་ན། འོན་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སློག་གྲུར་རྣམ་པར་གཞལ་ཏུ་
 མེད་དེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མས་བྱུང་བའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་
 སྲིན་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སློག་གྲུར་མི་རྟོན་པར་ཡང་མི་
 འབྲུང་རོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་གཞལ་བྱ་ཅམ་དུ་མི་རུང་ན། རི་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་གནས་གསུམ་པ་ཡིན། འོན་ཤིན་ཏུ་
 སློག་གྲུར་ལ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ལྟ་སྲིན་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཚུལ་དང་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
 པར་མཚུངས་པའི་སྲིད་རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འདོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པ་
 གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་། ལུང་དང་རིགས་པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་
 འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་རྣམས་ནི་དོན་དག་ལ་

༼ ༣༠༣ བ ༽

མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏེ། །ཞེས་པ་དང་། འདིའི་འབྲེལ་པར་ཤུག་སྒོམ་གྱིས། ལུང་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཞེས་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེད་གཞི་དོན་རྣམས་དང་།
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། གསལ་བའི་དབྱེ་
 བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། དེ་དང་འབྲས་བའི་དབྱེ་བས་སོ་
 ཞེས་པ་དང་། རྒྱུན་གྱིས། གྲགས་པ་རང་བཞིན་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་མ་ཐུན་པ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། རྩོམ་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་དག་གི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ལ། གཞན་ལ་གཞོན་གྱིད་དང་། རང་གི་སྐྱབ་གྱིད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཚིག་དོན་
 ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་
 སྐྱབ་གྱིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་གཞོན་སྐྱབ་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་
 ལོག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་རྣམ་དག་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་གྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དེ་
 ལྷན་འབྲེལ་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཅིང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་
 ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པས་སྐྱར་བ་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་
 པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཀར་ཚོས་ཚོས་ཅན། ཚེ་འཕོས་པ་ན་རང་འབྲས་བའི་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རྣམ་
 དག་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་སོ། །དེའི་ཚེ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་

། ༣༠༧ ན །

དུ་ཐལ། དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་
སྲིད། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་
བྱེད་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་སྐྱབ་ཏུ་ས་བར་ཐལ། ལུང་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡང་ཏུ་ས་བདེ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི། དཀར་ཚོས་བདེ་
བ་སྟེར་བྱེད་སྟོན་པའི་ལུང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། འབྲེལ་ན་འབྲེལ་བ་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱབ་བམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་བྱབ། དང་པོ་ལྟར་ན། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ཚོ། འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་པས་བརྗོད་བྱ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱབ་
པའི་སྲིད་ལུང་གི་རྟགས་ལ་སྟོས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ།
ལུང་དེ་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་འབྲེལ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱབ་བམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་བྱབ། དང་
པོ་ལྟར་ན། ལྷ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱབ་བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
ལུང་སྲི་མ་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱབ་ཅིང་སྲི་མ་བྱབ་པ་སྲ་མ་མི་བྱབ་པའི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་
མེད་པའི་སྲིར་དང་། ཅ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལུང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱུང་བྱས་ནས་དེ་ལ་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ན། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྲ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་བར་ཐལ་
བར་ཚད་མ་བྱབ་དགོས་ལ། བྱབ་ན་ནི། ལྷ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བར་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་ཏེ། སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྲ་མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་ཚད་མས་བྱབ་ཅིང་། འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ཚོས་
གཉིས་མ་བརྒྱང་བར་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་གཟུང་བར་མི་ཏུ་ས་པའི་སྲིར་རོ། །ཅ་བའི་

། ༣༠༧ བ །

གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་ཕུང་བཟོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་ཚད་མས་སྐབ་ན་བཟོད་བྱ་ཡང་ཚད་མས་སྐབ་དགོས་པས་
རྟགས་སུ་དགོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་མ་ལུ་ལྟ་ན། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་
འབྲེལ་བ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་མ་ལ་ཕུང་སྐབ་བྱེད་ཁས་མི་ལེན་ན། སྤྱི་མ་
ལ་ཡང་མཚུངས་པས་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཕུང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྐབ་བྱེད་དང་ལྗོག་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕུང་ཁས་སྐངས་ན་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྐབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་
གྱི་ཁས་མ་སྐངས་ན་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཡང་འདོད་པས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་
ཕུང་གཞོད་སྐབ་དུ་འགྱུར་བ་འདོད་པས་བྱས་པས། འདོད་པའི་དབང་གིས་གཞོད་སྐབ་དུ་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་
ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། འདིའི་ཚད་མ་ཉིད་སྤྱི་ལུ་འདོད་པས་བྱས་པ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པས་གཞོད་སྐབ་དུ་བཞག་ན་བཟོད་བྱ་ལས་ལྗོག་པ་ཡང་བཟོད་བྱའི་དོན་
ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྗོག་ལྗོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདོད་པས་གཞག་བྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་པ་ནི་ཕུང་ཁས་
ལེན་ཚུལ་སྤྱི་ནི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མར་ཕུང་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་ཕུང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ན། བྱིད་
ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཕུང་ཁས་སྐངས་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཕུང་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ཁས་
སྐངས་ནས་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བརྟགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ་ཞེས་པ་དང་།
བརྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། ཁས་སྐངས་ནས་ནི་དབྱེད་པ་སྐྱོན། དབྱེད་ནས་ཁས་ལེན་མཛུངས་པའི་ལུགས་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དུག་པ་ཕུང་དོན་བསྐབ་བྱར་ཐལ་བ་ནི། ཕུང་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐབ་བྱར་འགྱུར་བ་
གཅིག་སྤྱིར་པར་ཐལ། ཕུང་རྣམ་དག་རང་གི་

༼ ༣༠༥ ན ༽

བཟོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ལུང་རྣམ་དག་ཚོས་ཅན། རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བདག་བཟོད་བྱུང་བྱེད་པའི་ལུང་ཚིག་བཞིན། ལུང་བཟོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་མིན་ཏེ། ལུང་ཅམ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མ་དུས། ལུང་རྣམ་དག་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན། ལུང་རྣམ་དག་ཏུ་ངེས་པ་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་བར་ངེས་པ་ལ་སྟོས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བཟོད་བྱའི་ངེས་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བཟོད་བྱུ་མ་རྟོགས་པར་བཟོད་བྱུ་ལ་མི་སྐྱབ་བར་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲེལ་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་འབྲེལ་པ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཚད་མར་འདོད་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཉགས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དང་ཚུལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཀར་ཚོས་ཚོས་ཅན། ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཚོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འབྲས་བུའི་ཉགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། ལྷིང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་གསུང་བར་མཛད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པར་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་མ་དེག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ད་ལྟར་གྱི་ཐ་མལ་པ་ལ་འདིའི་ཚོས་ཅན་འགྲུབ་པ་ལུང་ལ་དག་ལས་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཚོས་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད་རོ། །

༼ ༣༠༥ བ ༽

འགའ་ཞིག་ནི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་སློན་ཅན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་གསུམ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་
 ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་སྲ་མ་ལྟར་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ།
 ལུང་རྣམ་དག་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་དང་། བདག་གིས་བྱས་
 པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་བདག་ཁོ་ན་ལ་སློན་གྱིས་གཞན་ལ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །བདག་མེད་པར་ཡང་ཐལ། བདག་གིས་སློང་ཞེད་བྱེད་པོ་མེད། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདེ་
 བ་སྟེར་བའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་དང་། ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ཞིབ་ཆ་སློར་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སློན་པའི་ལུང་
 རྣམ་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སློན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
 སོགས་དེ་ལ་ཡང་སྐྱར་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལུང་རྟགས་སུ་སློར་ཚུལ་རི་ལྟ་
 བུ་ཞེ་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་
 རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞོད་མེད་འདི་ཡི་མི་བསྐྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་
 དོ། །གསུམ་པ་རང་གི་སྤྱོད་རྣམ་པར་གཞན་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞན་གོ་དང་
 པོ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་དུ་གྲུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །འདི་ལ་ལུང་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མ་བཀོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཚོས་ཅན། རང་གི་
 བརྗོད་བྱ་དོན་མཐུན་ཡོད་དེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་

། ༣༠༦ ན །

ལུང་ཡིན་པའི་སྲིད། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་
གསུམ་སྟེ་སྲུང་བཟོད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་སྐྱབ་ཀ་སྲང་
པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། རོག་མར་ལུང་གི་ཚིག་བཟུང་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་ལུང་གི་
དོན་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་དོ། །དབྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་ལུང་དོན་གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་
གཉིས་རིགས་པས་རྟོགས་ནས་དེ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ཡང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
ལུང་སྟོ་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་གི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་ལུང་དོན་རིགས་པས་རྟེན་པ་
འབྱུང་བའི་སྲིད། ཚིག་ལས་བཟོད་བུའི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནོ། འདིའི་ཚུལ་ནི་སྲུང་གྲུབ་
ཅེ་ན། རྟོགས་ཚོས་ལུང་གིས་གྲུབ་ལ། ལྷན་འབྲེལ་ནི་རྩོམ་པ་པོས་བཟོད་བུའི་དོན་ལ་བརྟེན་སྲུང་བའི་བརྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པས་བརྟེན་མཐོང་བའི་བཟོད་བུ་རྫོང་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་སྟོས་འབྱུབ་ཀྱི། སྐྱབ་བྱེད་གཞན་འགོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པས་སྐྱབ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་
སྐྱབ་མ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་སྐྱ་མ་དང་རང་བཞིན་ལྟར་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་གྲུབ་པོ། །ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་
སྟོན་པ་ལ་ཡང་རིགས་པས་མི་གཞོན་དེ། གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་མེད་
དུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་དང་རྩོམ་པ་པོ་ཚད་དང་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་གི་བཟོད་བུ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བཅུམས་
པའི་ལུང་དུ་མཚུངས་པའི་སྲིད། གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན། དབྱེད་པ་
གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་
པའི་ལུང་ལ་གཞོན་བྱེད་གང་

། ༣༠༦ བ །

ཡང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟོགས་བ་མེད་པའི་སྲིད་
རྟོ། །དེས་ན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བའི་ལཱ་ལ་ལ་ཚོས་ཙམ་ལ་རྟོགས་བ་བྱུང་བའི་འོག་མོལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལུང་དང་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་ནི་བརྗོད་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱི། དངོས་པོ་
སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་མིན་པའི་སྲིད་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་འགྱུར།
སྟོགས་ཚོས་ཀྱང་བརྗོད་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་བ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་བ་མེད་
བ་ཡང་ལུང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་འབྲེལ་ལ་རག་ལས་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོ་ན་
གྲགས་རྟོགས་སུ་འགྱུར་འོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གྲགས་པའི་དོན་མི་གནས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཙམ་ཀྱི་
གྲགས་བ་དང་བརྗོད་འབྲེལ་གྲགས་བ་གང་དུ་ཡང་མི་བྱུང་བའི་སྲིད། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟོགས་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་
བཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་མིན་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་བ་མི་འགལ་ཞེས་སྐྱེས་ན་ཅེས་འགོག་ཡིད་ཆེས་པའི་
རྟོགས་ཡིན་བ་དེ་ཙམ་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་ཡིན་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་བ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མའི་བསལ་བ་མིན་བར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་
བཞུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བའི་སྟོགས་སྟོགས་དེ་
དམ་བཅས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། དེ་
དག་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་སྲིད་རྟོ། །མདོར་ན་དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་འཛོག་བ་ཡང་བརྗོད་
བྱ་དོན་དང་མ་ཐུན་བར་སྟོན་བས་

༼ ༣༠༧ ན ༽

གཞོན་པ་མེད་པར་བརྗོད་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་དང་མ་ཐུན་པ་ཡང་ཚད་མས་གཞོན་པ་མེད་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་བད་
སྐྱར་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་མཚམས་འགྲུབ་པ་ཡང་བདའི་འབྲེལ་པ་ལ་རག་ལས་ལ། བྱ་བ་
འབྲེལ་ཡང་བདས་བཞག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་གི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་འདོད་པས་བད་སྐྱར་བས་བརྗོད་
བྱ་སྟོན་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །བདག་གཅིག་དང་དེ་གྱུར་གི་འབྲེལ་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཉོག་འོར་བདག་
གཅིག་པ་རྒྱུ་གི་དོན་ལ་མི་རྒྱུ་བའི་སྤྱིར་དང་། རྗོད་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་བདག་གཅིག་དེ་གྱུར་གི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་འབྲེལ་པ་རྣམས་སྤྱི་རྗེས་སྤྱི་
དབག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །བད་འབྲེལ་ཡོད་ལ་རྗོད་
བྱེད་གི་སྐྱེ་ཅམ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ནི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་བརྗོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་སོ། །དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འདུས་བྱས་མི་ཉུག་པར་སྟོན་པའི་ལྷང་ནི་
མ་ཐུན་དཔེའོ། །དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་བྱ་དོན་མ་ཐུན་དང་
ལྷན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་ཉོགས་ནས། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཞུགས་པའི་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་གི་ཉུགས་
ཚོས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་དོན་མ་ཐུན་དང་ལྷན་པར་ཉོགས་
པ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྤྱི་ཁས་སྤངས་པའི་ལྷང་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་དཔོག་པའི་ཉུགས་སྤྱི་ལོ་
བས་སྟོམ་པས་ན་ཁས་སྤངས་འབྲས་ཉུགས་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཁས་སྤངས་འབྲས་ཉུགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
བརྗོད་བྱ་

། ༣༠༧ །

དོན་མ་ཐུན་སྟོན་གྱི་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ཉིད་ལ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཞེས་བཟོད་ལ། དེ་བཟོད་བྱ་དོན་གཞན་
དཔོན་པར་གྱི་དཔེ་རྟགས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་དོ། །ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཚུལ་དང་། རང་ཚིག་གིས་ཁས་སྒྲངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་པ་པོས་བསྟན་བྱའི་དོན་རི་
ལྟར་བསྟན་པར་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་ནས། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་འཚོས་ཀྱི་ཚིག་བཟོད་བྱ་དོན་དང་མ་ཐུན་
པར་སྟོན་གྱི་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་པ་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་ཚིག་
བཟོད་བྱའི་དོན་མ་ཐུན་སྟོན་གྱི་དུ་འདོད་པའི་སྲིར་རོ། །འདི་ཡང་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་
གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་གིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་བཟུང་ཞིང་བཟོད་བྱ་ལ་རིགས་
པས་དབྱེད་ནས་དོན་དང་མ་ཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན། བསྟན་བཅོས་སྟོན་པ་པོ་ལ་བསྟན་བྱའི་དོན་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་སྟོན་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དེའི་ཚིག་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། སྟོན་པ་ལྟར་རང་གིས་མི་སྟོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་བཟོད་བྱ་རྟོགས་པའི་སྲིར་དུ་ལུང་གཞན་ལ་སྟོན་པར་
བྱེད་པས་སོ། །པ་པོ་ལ་རྟགས་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོན་བཟོད་པ་བཞིན་ཡིན་ལོ། །འདི་ཡང་ལུང་དོན་ལ་
དབྱེད་ཚུལ་ལོག་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡང་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོག་མར་ལུང་གི་ཚིག་བཟུང་ཞིང་། བཟོད་བྱ་ལ་རིགས་
པས་དབྱེད་ནས་བཟོད་བྱའི་ཚོས་རྟོགས་སྟོན་པ་འགའ་ཞིག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཤིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་གྱི་
ཚ་འགའ་ཞིག་ལ་གཞོན་གྱི་དམ་མཐོང་ནས་རྩ་མཚན་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྟོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་ནས་ཚད་
མར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་སྲིར། དེ་ལྟར་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བཞེན་ནས་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་དབྱེད་ཅིང་། དེ་
ནས་རིགས་པས་བཟོད་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་

༼ ༣༠༥ ན ༽

ན་ལུང་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི། རྗེས་དཔག་ཆ་མ་ཐུན་
ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མིན་ཏེ། ལུང་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་བདག་གཅིག་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པ་
གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ཟེན་ཏོ། །གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྲུར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལས་རྒྱ་
འབྲས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། སྐབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གིས་ལུང་
དོན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ལུང་ཐོས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རིག་པའི་
སྤྱིར་དོ། །འོ་ན་སློ་རིག་བཞི་སོ་གང་གི་ནང་དུ་བསྐྱེ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་གི་སློ་རིགས་སུ་འདུ་ཞེས་བརྗོད་ཟེན་
ཏོ། །སློན་ཆད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་མཁས་སློམ་འགལ། ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པས་དཔྱད་ན་ཡང་། ཆ་ཤས་ཅམ་
ཡང་རྟོགས་པར་མ་གྲུར་པའི། །གནས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་ལྷ་ལམ་རབ་ཡངས་པར། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ཆ་
ཟེར་སྟོང་འསྟོ་བའི། །འོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་འབར། །རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་བ། འགྲེལ་བ་འདད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའང་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྐྱ་རྣམས་ནི་
དོན་དག་ལ་མེད་ན་མི་འཇུང་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟེན་ཏོ་ཞེས་པ་དང་། འདིའི་འགྲེལ་པར་ཤུ་ཀྱ་སྟོས། ལུང་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྟོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་དག་ནི་དོན་
རྣམས་དང་མེད་ན་མི་འཇུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་།
གསལ་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། དེ་དང་འབྲ་
བའི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱིས། གྲགས་པ་རང་བཞིན་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་

༼ ༣༠༥ བ ༽

དང་མ་ཐུན་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བ་དང་། ལྷོ་ན་ལྷོ་ས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དུ་བཏགས་བ་དག་གི་དབྱེ་བས་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་ཉགས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ་དང་པོ་ནི། གང་ལ་གྲགས་
པའི་ཚོས་སྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ། ཚ་མ་ཐུན། དབྱེ་བ་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པའི་ཉགས་དང་། ལྷོ་
མཚན་གྱི་གྲགས་ཉགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། བཟང་དུས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཚོས་ཅན་བཟང་དུས་ཀྱི་མིང་
གི་ཡུལ་དུ་རུང་བར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚ་མ་ཐུན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚ་མ་ཐུན། གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། གྲགས་
པའི་སྐྱོད་ན་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཉོག་པ་དང་། ཉོག་པའི་ཡུལ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད། །དང་པོ་ནི། ཚོས་
མཚོག་གིས་གྲགས་པ་ནི་རྣམ་བར་ཉོག་པའི་ཤེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི། སྐྱོད་བྱེད་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པའང་མི་ཡིས་བརྗོད་པ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ནི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་ཡུལ་སྟོན་པའི་ངག་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་སྲིང་
རོ། །གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
སྲིང་རོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བཟང་འབྲེལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་བཟང་
སྟོང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །འོན་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྲིང་རོ། །གཞན་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་བ་སྟེ། གྲགས་པའི་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིང་དང་། དེའི་ཐ་སྙད་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་སྲིང་རོ། །སྐྱོད་གྲགས་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་རྒྱལ་བའི་
སྐྱོད་དང་། ལྷོ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱོད། །དང་པོ་ལ་ནི་བཟང་

༼ ༣༠༩ བ ༽

དུས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། བར་དུས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །འདི་གཉིས་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས་རྣམ་པར་
འབྱེད་ཀྱི་རོ་བོའི་སློབ་སྐོར་བྱང་པར་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོག་མར་ལྟོ་སྲིད་པ་ལ་
བར་སྐྱར་པའི་དུས་སུ་འདོད་རྒྱལ་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ལྷ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པས་རང་
དགའ་སྐྱར་པའི་སྲིད་ལོ། །བར་དུས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་བར་འདོགས་པའི་དུས་ཡིན་པའི་
སྲིད་ལོ། །བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ལ། སྲིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་
དེ། རོན་ལྟོག་ལྷ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བར་སྐྱར་པའི་མིང་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལྷང་
དོར་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་པའི་སྲིད་རམ་སྐྱར་གྱི་མིང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐ་སྙད་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་པའི་
སྲིད་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་མིང་གཅིག་ལ་དུས་ཀྱི་སློབ་སྐོར་གཉིས་སུ་སྲེ་བ་མཛོན་ནོ། །འདོད་རྒྱལ་པའི་
གྲགས་པ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པས་རང་དགའ་སྐྱར་པའི་
སྲིད་དང་། བར་སྐྱར་མ་ཟེན་པའི་སྐྱོ་རོལ་དུ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་རུང་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད་
ལོ། །བར་སྐྱར་ཟེན་པའི་འོག་རོལ་དུ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་དུ་མི་རུང་ཏེ། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་
གྲགས་པ་ཡིན་པས་ལྷ་མཚན་ཡོད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་མེད་པར་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་ལོ། །འོ་ན་དངོས་
པོའི་སློབ་སྐོར་གྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། རོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་སྲིད་ལོ་ཞེ་ན།
བརྗོད་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཁས་མི་ལེན་
གྱི། འོན་ཀྱང་ཐོག་མར་དོན་སོ་སོ་ལ་བར་མཚན་སྐྱོད་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མར་

༼ ༣༠༩ བ ༽

གང་ལ་བརྟུན་པ་དེའི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་གི། །གཞན་ལ་ནི་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་གོ། །འོ་ན་སྤྲིས་བཅའི་
དབང་གིས་གཞན་ལ་མིང་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་ན། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། བཏགས་
མིང་དུ་འཇུག་པ་དེ་དང་དོན་མི་གཅིག་པ་ལ་ཡང་འབྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་
བའི་སྤྲིལ་རྟོ། །དཔེར་ན་སེང་གོ་ཞེས་པའི་མིང་ནི། རི་བླ་གས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྟུན་པས་
དངོས་མིང་ཡིན་ལ། སྤྲིས་གཞན་ཁ་ཆེ་བ་གཤོང་ཉག་པའི་སྤྲེལ་ལ་ནི་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྲིལ་འདི་ལ་རྗེས་བྱུང་གི་མིང་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གི་རྗེས་སུ་གཞན་ལ་སྤྲིལ་བའི་
མིང་ཡིན་པའི་སྤྲིལ་རྟོ། །འདི་ཅམ་ཡང་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་སྤྲོད་པོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་བྱ་སྤྲུབ་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་ཉགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གི་ཐ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་
རྒྱ་མཚན་ཅན་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིལ་རྟོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅམ་ཡིན་ཏེ།
རི་ལྷོ་སྤྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་དུ་འཆད་པོ། །གཉིས་པོའི་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བཅོམ་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་བའི་
གྲགས་ཉགས་ནི། རི་བོང་ཅན་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲིས་བཅོམ་པ་བཞིན། གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་ཉགས་ནི། ལོ་
འདབ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་ལྷོན་
པ་ཡིན་པའི་སྤྲིལ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་སྤྲིས་པའི་ཁྱད་པར་འབྲེལ་རི་ལྷོ་འགྲུབ་སྟེ་ན། དངོས་སྟོབས་སམ་བརྟ་
འབྲེལ་ཡིན། དང་པོ་ལྷོ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སྤྲི་མ་ལྷོ་ལ་བསྤྲུབ་
བའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། ཉགས་གཉིས་པོ་བཅོམ་བྱ་རྗོད་བྱེད་

༼ ༣༡༠ ན ༽

དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་བརྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
བརྟེན་དབང་གིས་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་གྲེད་ཀྱི་སྐྱེའི་བརྫོང་གྲུབ་འགྱུར་བ་བརྟེན་ལ་རག་ལས་པའི་སྲིད་
རོ། འོན་ཀྱང་བརྟེན་འབྲེལ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། བརྟེན་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་འབྲེལ་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། འོན་
ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བརྟེན་སྲོད་པའི་རོང་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེད་དང་བརྟེན་འབྲེལ་འགྲུབ་དུ་རུང་བར་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་བརྟེན་འབྲེལ་དུ་རུང་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱི་བརྟེན་འབྲེལ་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་ནི་མིན་
ནོ། བརྟེན་སྐྱེའི་དུ་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡོད་
པའི་སྲིད། འདོད་རྒྱལ་ནི་གྲགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བཤམ་པ་ཡིན་ནོ། སྲིས་ཐ་སྟོན་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་
སྐྱེད་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་མཚམས་བཅད་པའི་དབང་གིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྲིད་
རོ། རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་གི་གཞན་ནི་མིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པར་བཤམ་པ་ཡང་
འདི་ལ་དགོངས་སོ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་གྲགས་ཟེན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། གྲགས་རྟོགས་བསྟན་ཟེན་ཏོ། གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་
ཏེ། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱེའི་རྟོག་པས་རང་དགར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་
འདོད་པས་པར་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་སྲིད་དང་། བརྫོང་རུང་གི་གྲགས་པ་
ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། འདིར་རྒྱལ་བ་
ཅན་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་དེ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་གྱིས། གྲགས་པ་རང་
བཞིན་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལ་ཅེས་པ་དང་། རྫོན་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་དག་གི་དབྱེ་
བས་ཅེས་གསུངས་སོ། འགའ་ཞིག་ལྟར་

༼ ༣༡༠ བ ༽

སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་སྐྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་མ་
རྟོགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལུང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཁས་སྐྲངས་པ་ཡིན་གྱི་ལུང་བྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་
དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཁས་སྐྲངས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྟོ་སྤྱིར་བ་བྱམ་པར་བཞག་པ་ཡང་སྟོ་སྤྱིར་
བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བདུ་སྐྱར་བའི་དབང་གིས་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། བདུ་སྐྱར་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱམ་ཙམ་ཉིད་
ནས་བྱམ་པར་གྲགས་པ་ནི་མིན་པས། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་བྱམ་པ་མིན་
ལོ། །འདོད་རྒྱལ་བ་ཡང་ཚུལ་དེ་སྐྱད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །སྤྱིའི་དོན་བརྗོད་ཟེན་ཏེ། །གཞུང་གི་དོན་ལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་
སོའི་རང་བཞིན་ལོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་སྐྲངས་
གྲགས་པ་གཉིས་རྟོག་པས་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་དུ་སྟོ་བཏགས་པ་དང་། མིང་དང་མིང་ཅན་དུ་སྟོ་བཏགས་པའི་
གཏུན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ་བསྟུན། །རྗེས་དཔག་ལ་ཁས་སྐྲངས་གྲགས་པའི་
གཞོན་པ་འབབ་པ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་ལའང་ཁས་སྐྲངས་གི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཆེས་
པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་པོ་འདུག་ཅེ་ན། རྗེས་དཔག་ཡོད་དེ། རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཚིག་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ཁས་སྐྲངས་པའི་རྟོགས་ལས་དོན་དཔོག་པ་
ཡིན་པས་འབྲས་རྟོགས་ལས་རིགས་གཞན་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པས་ན་
གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གྲགས་པ་མིན་ཏེ། སྐྱམ་བརྗོད་རུང་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ ཅེ་ལྟར་ཞེ་
ན། བརྗོད་བྱེད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་དུ་རུང་བ་ནི་སེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་

༩༡༡ ན ་།

བའི་སྲིད། རང་བཞིན་ལ་བད་དངོས་སུ་འགོད་མི་རུས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་
 བཞིན་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་འབབ་པ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ནས་སྤོང་བ་དང་
 འགལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་འབབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་གང་ལ་
 ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ལོ། །ཁས་སྤང་གི་བསལ་བ་
 འབབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་གང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞོད་པ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ལོ། །དེ་ལ་
 དབྱེ་ན། ཁས་སྤང་གི་གཞོད་པ་འབབ་པ་དང་རང་ཚིག་གི་གཞོད་པ་འབབ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
 ལྷགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྟོབ་མ་སྤྲ་རབས་པ་གཞན་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དང་འགལ་
 བ་ཞེས་ཟེམ། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི། དམ་བཅའ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དག་གི་དབྱེ་བ་ཅམ་དུ་བཞེད།
 གུན་ལས་བརྟུས་སུ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་ལུང་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་
 མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་སྟོན་ལ་ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་
 གཞན་དུ་གསུངས། ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལུང་ལུང་པར་ཅན་རྗེས་དཔག་ཏུ་
 བསྐྱུ་བ། ལུང་པལ་བ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་སྟོག་གྱུར་གཉིས་
 སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་ལ། སྐལ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་ལུང་རང་གི་
 ཚིག་གིས་པན་ཚུན་ནང་མི་གཞོད་པའི་གསུང་རབ་ལུང་པར་གསུམ་ལྡན་པེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་
 ལས་དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་
 བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྲིད་ཞེས་དེར་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་སོ། །

༼ ༡༡ བ ༽

གོ་སྐབས་མེད་པའི་སྲིད་སློབ་ནི། །རྗེས་སྲུ་དབག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །བརྗོད་བྱ་བའི་བུ་
བ་སྟོན་པར་དངོས་པོ་སྟོན་པ་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་ནི། །ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་ལུང་ནི་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་སྲིད་གོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལོ། །ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་
ཚད་མ་མིན་ལ། བའེན་པ་སྟོན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཡིན་ལ། །ཁས་སྒྲངས་ནས་
གཞོན་བའེན་རྩུབ་དཔྱོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཅིང་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་བའེན་ན་ཁས་ལེན་པ་མཛངས་པའི་
ལུགས་སོ། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་དོན་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གཞོན་མེད་བསྟན་
འཚོས་གང་ཡིན་ལ། །གཟུང་བར་བྱ་སྲིད་སྟོན་འཇུག་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་
གསུམ་སྟེ། །ལུང་གཞན་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ། །གོགས་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་སྟོན་མིན་པ་སྤང་བ། །བཏགས་ན་མི་
འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་སོ་ནི། །ལུང་གཞན་ལུས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འདག་པར་འདོད་པའི་ལུང་དང་། །འགལ་བའང་
དེར་མི་འདོད་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྟོན་དེར་འགྲུབ་རོ་ཞེ་ན། །ཆགས་སོགས་དཀར་ཚོས་མིན་ཞིང་།
ཆགས་བྲལ་སོགས་དཀར་ཚོས་སྲུ་རྒྱུང་འཕེན་སོགས་ཚད་ལྟ་བ་མིན་པ་གཞན་རྣམས་མ་སྟུན་པར་འཚད་ལ་
ལུས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དག་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་རྣམས་ཚོས་ཅན། །ལུང་རྣམ་དག་མིན་ཏེ། །སྟོན་པའི་རྒྱ་
ཆགས་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འཛོམས་པར་སྟོན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། །གལ་ཏེ་
དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་གམ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་གོགས་བྱས་པ་ལས་དམ་བཅའ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལ།
ཐེ་ཚོམ་སྟོན་དུ་མི་ཆེ་ཞིང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དེ་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་མིན་ནོ་ཅེ་ན། །རང་
ཚིག་དང་འགལ་བའི་གོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྟོན་དུ་སོང་བ་མིན་གྱི། །དམ་བཅའི་
ཚིག་དང་འགལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་སྟོན་སྟོན་དུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ལོ། །དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་ཚོལ་

༼ ༡༡༡ ན ༽

བ་རང་ལ་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ལ། ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་ཚོས་འགལ་བ་གཉིས་འདུས་ན་སྟེ་དམ་བཅའ་ན། ཅི་
རན་པ་ལས་ཞོ་མི་འཆགས་པ་ལྟར། སན་ཚུན་ལ་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྲིབ་དམ་བཅའ་འཇིག་པ་
སྟེ་གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་དོ། །གཞན་དོན་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་ཡོན་ཅི་དགོས་པ་དེས་ན་བརྗོད་པ་
སྐྱོན་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པར་འགྱུར་བས་ངག་མ་ཞོར་བ་དགོས་སོ། །གྲགས་པའི་བསམ་པ་
འབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་དོས་བཟུང་བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་
སོ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་བྱུབ་པ་ནི་གྲགས་པའི་བསམ་པ་འབབ་
པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་དང་ཐ་སྙད་གྱི་གྲགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་
བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི་ལུ་སྟེགས་བཅུ་སྟོད་པ་དག་སྐྱོད་ལ་དངོས་སོའི་འབྲེལ་
པ་འདོད་པ་སྐྱར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། སྐྱ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པས་བསྐྱབས་ཟིན་ལ་དེས་
ན་གྲགས་པ་འང་བྱུབ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་གྲགས་པར་བཏགས་པའི་
སྲིབ་དོ། །གཉིས་པ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་ཚིག་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
པའོ། །དང་སོ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྲིབ་རྗེས་སུ་དབག་པ་མེད་ལ། སྐྱ་ལས་
བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དོན་གྱིས་ན་བསམ་པ་དེ་ཡང་སྲོགས་མིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་དབག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། བརྗོད་རུང་དག་པ་བར་
སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་དབག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་
ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

༼ ༡༡༣ བ ༽

བད་སྐྱོད་པ་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ཚོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་སྲིབ་ཞེས་པའི་ཉགས་
ཀྱིས་ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་གོ། །འདིས་ནི་བསེལ་ཟེར་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཟང་པོ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཟླ་བ་
ཞེས་པའི་སྐྱས་ངན་པས་བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་མི་རུང་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་ན་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། །ཤེས་འདོད་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྣུན་གྱི་མ་སྣུན་དཔེ་སྣུན་མོང་མིན་
པའི་ཉགས་ཡིན་ཏེ། ཚོས་སྣུན་གྱི་དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་སྲིབ་ཏེ། ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་ཏུ་མི་
རུང་བའི་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་མེད་པའི་སྲིབ་པོ། །བཟོད་མི་རུང་ཏུ་སྐྱབ་ན་འགལ་ཉགས་སུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ།
སྐྱའི་དོན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་ན་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་མི་རུང་ཏུ་སྐྱབ་ན་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་མི་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སྲོགས་ཚོས་བྱབ་ཅིང་། ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་
ངེས་པའི་སྲིབ། གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བཟོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཟོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། སྐྱ་བྱང་གི་
གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཟོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་
སྐྱབ། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིག་རྟོན་གྱི་དཔྱོད་པའི་སྐྱས་བཟོད་རུང་དེ་ཉིད་ལ་བཟོད་རུང་གི་
གྲགས་པར་བཞེད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཚོས་དེ་གྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བཟོད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
བཟོད་རུང་དེ་འང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་སྲིབ་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་
ཅན། །འདོད་པས་འཇུག་སྲིབ་གྲགས་མེད་པ། །བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། །སྐྱ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་རུང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་བཟོད་རུང་ཅམ་ཐམས་ཅད་ལ་གྱབ་མོད། སྐྱར་མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱ་
འདོགས་པ་འདིག་རྟོན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་གྲགས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་སུ་རུང་བ་ལ་
གྲགས་པའི་

༼ ༡༡༣ བ ༽

བཅོམ་མཛད་དེ། དཔེར་ན་བཏུང་དུ་རུང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བཅོམ་བ་བཞིན་ནོ། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་
 ལ། །རྒྱ་ཉིད་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས། དེ་ལ་སྐྱ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 སྐྱ་རྣམས་གི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱ་རྣམས་གི་གྲགས་པ་དོས་བཟུང་ན། སྐྱ་ཐམས་ཅད་གྲགས་སུ་རུང་
 བ་ཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་སྐྱ་ནི་བཅོམ་པ་ཡིན་ཞེས་བཅོམ་པ་ཡིན་པའོ། །འདོད་ལ་བཅོམ་པས་ན། ཉོག་
 པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱ་གྲུབ་ན་གྲགས་པ་འང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཅོམ་པའི་སྲིད། སྐྱ་ལས་རྣམས་པའི་གྲགས་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྐྱབ་ནི། གྲགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་གཏུན་ཚིགས་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་བསྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་
 པའི་སྲིད། བཅོམ་རུང་དག་པ་བར་སྐྱབ་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། གྲགས་
 པ་རྗེས་དཔག་ལས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་བཏགས་པ་དགག་པ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་ཀྱི་སྐྱའམ་མིང་ཚོས་ཅན། རོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
 འདོད་པ་ཅོམ་གྱིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་གྲགས་པ་དངོས་པོའི་མཐུས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡུལ་ངེས་པར་
 འགྱུར་བ་ལས་བཅོམ་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱོར་བའི་སྐྱ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་དོ། །གྲགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདོད་པས་སྐྱར་བའི་མིང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
 བཅོམ་སྟོན་པས་བཞོད་པའི་ཡོད་པའི་ཉོགས་སུན་མོང་མིན་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། རྗེས་ཀྱི་སྐྱ་ཉོག་པའི་ཡུལ་གང་
 ལ་ཡང་མི་འཇུག་པ་མེད་པ་དེས་ན་རི་བོང་ཅན་རྣམས་པའི་སྐྱས་བཅོམ་

༼ ༡༡༣ བ ༽

དུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟོག་ཡུལ་གྱི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་རྩ་སྐྱོ་
འཇུག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་རྟགས་ལྡན་གྱི་དཔེ་དང་
ཚོད་གཞི་ལ་སྐྱབ་མོང་མེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོས་རྟགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོད་གཞི་དང་དེ་ལྡན་གྱི་དཔེ་གཞན་རྟེན་
དཀའ་སྟེ། མི་སྲིད་པའི་སྲིད། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཉམ་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་
སྟེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་རི་བོང་ཅན་རྩ་བར་སྐྱབ་པ་ན་མ་སྐྱབ་དཔེ་མེད་དེ། འདྲི་ག་
རྟེན་ན་རྩ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདྲི་མི་འཐད་དེ། འདྲི་གཤམ་པ་སྲིད་མཚན་ཉིད་འཆད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་གིས་བྲུབ་པར་
བསྟན་ཏོ། །རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་གཤམ་པས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི།
གཤམ་པས་གཞོད་པའི་དཔེ་གཞན་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ད་ཉིག་ཤིང་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལའང་
གཤམ་པས་གཞོད་པ་སྐྱ་མ་དང་མཚུངས་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། སྐྱ་སྐྱབ་མོང་བར་སྐྱབ་པ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། བརྗོད་རུང་འགོག་པ་
གཤམ་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པས། རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
མ་སྐྱབ་དཔེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གང་ལ་སྐྱབ་མོང་མེན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མེན་པར་ཐལ། ག་བྱུང་དང་
དེའུལ་ཚུལ་སོགས་པ་ལ་སྐབས་གཞན་རྩ་བར་གཤམ་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་བསྟན་དུ་རུང་བའི་སྲིད། རྩ་
བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མེན་ཏེ། མི་གཞོད་པས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྷུང་
གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པས། རྟོག་ཡུལ་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གཤམ་པ་འགོག་ན་བྱིད་རྩ་བར་འདོད་པའི་རི་བོང་ཅན་
ལ་རྩ་སྐྱོས་བརྗོད་རུང་འདྲི་ག་གོ། །འདྲི་ནི་རང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་གཞོད་པ་

༼ ༡༡༤ བ ༽

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པས་སྐྱར་བའི་བདེ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཇུག་རུང་བཞིན་དུ་རི་བོང་ཅན་ལས་གཞན་ཟླ་
སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ཞེས་འགོ་གནས་འདྲི་བའི་ཉེན་གྱི་ཚོས་ལུགས་དང་འགལ་བས་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་
དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་མདོའི་དགོངས་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་
པ་བརྗོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གི་པ་ལ་ལ་མིང་གི་རྣམ་པ་ཞེན་རུང་བདེའི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། རོན་ལྗོད་
ངེས་པ་ལ་སློབ་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་
གཉིས་ལ་སྐྱོར་བ་ཡོད་མོད། རོན་གྲུང་མི་འཐད་དེ། རོན་ལྗོད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་
གྲགས་པ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱི་བཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་དོན་གྱི་གཏུན་ལ་དབབ་རྒྱ་
མིན་ཏེ། གཞུང་དེས་ནི་རྟོག་ཡུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བརྗོད་རུང་མིན་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱི་
དང་། རོན་ལྗོད་ལ་སྐྱོ་སྐྱོ་མ་འཇུག་པས་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྐྱར་བ་གཞུག་ཟེན་ཏེ། །བདེའི་
གྲགས་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འཆད་པའི་ཆེ་ན་
གཉིས་སུ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་མོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཆེ་ན་བཤུག་འཇུག་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཇུག་
ནས་འཇུག་གོ། །དེས་ན་མདོའི་བཤུག་ཆུང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བཤུག་ཆུང་དང་པོ་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་དང་
བཤུག་ཆུང་སྤྱི་མ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པར་འཆད་པ་ལ་འཇུག་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་ཆུང་
གཞན་པ་ནི། བཤུག་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཆུང་སྐྱ་མ་ནི་བརྗོད་རུང་གི་སྐྱ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ཉེན་ལ་བརྟེན་
པའི་ཆད་མས་མི་ཁེགས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་རྗེས་དབག་མེད་པའི་སྤྱི་བཞེས་སྟོན་པ་འཇུག་ལ་ཡང་ན་བརྗོད་རུང་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དབག་དེ་ལ་འགལ་སྐྱེའི་ཆད་མ་མེད་དེ། ལྗོད་ལྗོད་པ་བརྗོད་མི་རུང་།

༼ ༡༡༤ བ ༽

དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་སྐྱེས་བཟོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཚོས་ཅན། བཟོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་རུང་དུ་དེས་པར་རྟོགས་
པའི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་སྟོན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་སྲི་མ་ནི། གང་ལ་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ཚོས་ཅན། གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་
ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བདེ་དབང་གིས་བཞག་
པའི་རྟོག་སྟོའི་ཡུལ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ནི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་
འཇལ་བར་བསྟན་པའི་སྲིད། མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པའི་བསལ་བ་
ངོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་མཁས་པ་སྟོགས་སྐང་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་འགྲུབ་པོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་
གཉེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཟོག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །༥ །།གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ། རྗོད་བྱེད་སྦྱབ་པའི་རབ་བཞིན།
རྟོལ་སྲིད་རྟོལ་རྩོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དང་གསུམ་ལྔ་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་
སོ། །དང་པོ་ལ་དཔེར་བཟོད་པ་ནི། སྐྱེ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་ཏེ་བྱས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་
བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡང་བྱས། དེའི་སྲིད་སྐྱེ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྟག་པ་དང་ཚད་པའི་སྟོན་
གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བཟོད་པ་དང་། ཉེར་སྦྱོར་དང་། མཇུག་སྦྱད་གསུམ་ལྟག་པ་ཡིན་ལ་དཔེ་ལ་བྱབ་པ་མ་
བསྟན་པས་ཚད་པའི་སྲིད་པོ། །ལྟག་པར་འགྲུར་ཚུལ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བཟོད་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་
ནི་མ་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་བཟོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་མི་སྤེད་པའི་སྲིད་པོ། ཉེར་སྦྱོར་
སྟོགས་ཚོས་དང་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ལ། མཇུག་སྦྱད་དམ་བཅས་

༼ ༡༡༥ བ ༽

དང་བསྐྱོད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཉེས་པ་ཚགས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་
འགྱུར་ཞེས། །སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། །སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཚང་བར་མ་བརྗོད་པའི་སྲིད་དང་། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཚིག་
བརྗོད་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྐྱབ་ཀར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་ངེས་ལས། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་དངོས་
པོའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མ་བཟད་འོན་ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་ཏེ། །དོན་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་མིན་པར་བརྗོད་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྐྱབ་ཀར་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་ཏེ། །སྐྱབ་པའི་ཡན་
ལག་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྐྱབ་དག་ལ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུས་བཏགས་
པའི་སྲིད་རྒྱུ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཀྱི། །རང་གི་མཚོང་དོན་རབ་གསལ་གྱེད། །ཅེས་པ་
ལྟར་རྟོག་པ་རང་གི་ཚད་མས་མཚོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་སྲིད་རྟོག་པ་གསལ་བར་སྐྱོན་པའི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྟན་ལོ། །དེ་ལ་རང་གིས་མཚོང་བ་དང་། །དོན་དང་། །རབ་གསལ་གྱེད་ཀྱི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་སྐྱོན་སྐྱོན་དང་
དོན་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་གསུམ་སེལ་བར་གྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོན་ཅན་ཀྱི། །གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱོན་བདེ་སེམས་མེད་དུ་
སྐྱབ་པ་ལ། །སྐྱེ་འཇིག་ཅན་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་སྐྱོན་ཀྱི། །ཉགས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་
སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དང་ལུང་ཅན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉགས་སུ་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྟ་
ལྟན་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞེས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡི། །རྗེས་
དཔག་ཀྱི་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་དངོས་ཡིན་ལ། །དེའི་མིང་གིས་རྒྱ་སྐྱབ་དག་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་ཅེས་
བཤད་ན་ཡང་རིགས་ཏེ། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་ཅན་གྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་མི་སྤང་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །

༼ ༣༡༥ བ ༽

ཞེས་བཤད་ན་ཡང་སྒྲོན་མེད་དོ་སྣམ་སྟེ་དབྱུང་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཚོས་མ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཚོས་མི་མ་སྤྱོད་པ་
ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་གོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་དང་མ་སྤྱོད་དཔེ་གཉིས། ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་སྤུ་མཚུངས་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་མི་མ་སྤྱོད་དཔེ་གཉིས་ཉགས་དང་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྤུ་མི་མཚུངས་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་འོ། །དང་པོ་ནི་འགལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་
དངོས་སྤུ་སྒྲོན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་དེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྗོགས་དངོས་སྤུ་སྒྲོན་པའི་སྤྱིར་
དོ། །རིགས་སྒྲོན་ནས། འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་བ་སྟར་
དོ། །གང་ལ་ཁྲུབ་པ་གཉིས་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མ་སྤྱོད་དཔེ་དང་མི་མ་སྤྱོད་དཔེ་དོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་
ཉིད་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཉགས་པར་བྱེད་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁྲུབ་པ་གཏུན་ལ་དབབ་པའི་གཞི་གང་ཞེས།
ཉགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲོང་པའོ། །ཡང་ན་སྐྱབ་དག་གིས་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲུབ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ནས་རྗེས་
འགྲོའི་སྒྲོས་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་བ་ཁྲུབ་པ་གཏུན་ལ་འབབས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་གཏུན་ལ་འབབས་པའི་དཔེ་
དང་། རྗེས་སྤུ་བྱ་པའི་དཔེ་དོ། །དོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་གསལ་བའི་དཔེ་དང་སྤྱོགས་ཅམ་མཚན་པའི་དཔེ་དོ། །ཐ་སྤྱད་
ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་དང་འདྲི་ག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དོ། །མི་མ་སྤྱོད་དཔེ་ནི། མི་མ་སྤྱོད་
སྤྱོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་ཉགས་ཀྱི་སྤྱོགས་ཁྲུབ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ནས་སྤྱོགས་ཁྲུབ་དེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །སྐྱབ་
དག་འགོད་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། རྩལ་པོ་དོ། །དང་པོ་ལ།
སྤྱོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་བྱ་པའི་སྒྲོ་སྤྱེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཉགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་ཏེ་མཁས་
པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏུན་ཚིགས་འབའ་ཞེས་བརྗོད་པར་

། ༡༡༦ བ །

ཟད། །ཅེས་པ་ལྟར་དོ། །གང་དག་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷོགས་ཚོས་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུབ་དག་ཡོད་པར་སྤྱོད་
བཞི་ལོག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འོ་ན་ལྷོགས་ཚོས་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོགས་ཚོས་
རྒྱུང་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་གྱི་གཏུན་ཚིགས་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར་རྒྱུབ་དག་གི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡང་མ་རྟོགས་པར་ཟད་དོ། །གཞུང་འདིས་ནི་བྱུང་བ་ལྟེན་ལེས་པའི་གང་
ཟག་ལ་ལྷོགས་ཚོས་རྒྱུང་པ་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལྷོགས་ཚོས་
རྒྱུང་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུབ་དག་བརྗོད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གསུམ་ལས་གང་ཡང་རྒྱུང་བ་ཞིག་
མ་སྤྱོད་ན་སྐྱབ་པ་མ་ཚང་བའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བ་ཡང་བསྟན་དགོས་
པའི་སྤྱིར་རྟོག་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ནི། རྒྱུབ་པའི་དག་གང་ཡང་རྒྱུང་བ་བསྟན་པས་རྗེས་དཔག་སྦྱོར་སྟེ། དོན་གྱི་གོ་
བས་གཅིག་ལོས་ལ། །བྱུང་བ་ཡང་དག་སྦྱོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །རྒྱུབ་པོ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་
བསྟན་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །འདིས་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་ལམ་དུ་འཕེན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་སྒོ་
ཡུལ་དུ་འཕངས་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་སྐྱབ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྦྱོད་
པར་མཛད་ནས་རྟོགས་འདི་ནི་སེམས་སྦྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་
བྱུང་ནས་རྗེས་དཔག་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལོ། །འཕེན་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་པ་ལོ་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་
བསྐྱབས་ནས་ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྦྱོད་ཅིང་དེ་ནས་རྟོགས་འདི་ནི་སེམས་འགྱུར་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དུ་རྒྱུབ་དག་བཞུགས་ནས། རྒྱུབ་དག་གིས་ཚུལ་
གསུམ་ལྷོགས་གཅིག་ཏུ་སྒོ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བར་བྱས་

། ༡༡༦ བ །

ནས་རྗེས་དབག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལག་ལ་ཞེ་བ་ཞི་ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པའི་
འོག་འོལ་ཏུ་སྐྱབ་དག་བཞུགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་འོག་འོལ་ཏུ་རྗེས་དབག་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་
བཤད་ན་རིགས་པར་སྤང་ངོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚོད་པ་སྐྱེ་
བའི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟོགས་གཞན་སྤྱིར་རྟོགས་
ལ་སྐྱེ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་དག་ཅེས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྗེས་དབག་ཤེས་པ་ཡིན་ལ།
འདི་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ལྟ་བུ་གིས་བཏགས་པའོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ།
སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། བཅ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དབང་པོས་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་རྟོགས་པ་དང་སྤྱིར་རྟོགས་པ་
དང་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱབ་བྱེད་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་ལ། རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་འབྱེད་
པར་ཁས་ལེན་ལ། རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བཅ་རྒྱལ་བར་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །འདི་དང་སྟོན་བཟོད་སྤྱིར་རྟོགས་
གཙོ། །འདྲི་དང་སྟོན་སྟོང་རྟོགས་པ་གཙོ། །སྐབས་ཀྱིས་པན་ཚུལ་འཚོལ་བའང་སྤྱིད་ཅེས་པའང་སྤང་ངོ། །ཚོད་
རིགས་ལས། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བཟོད་པའི། སྟོན་ཡང་དག་པ་བཟོད་པའི་སྟོན་ལས་རིགས་པའི་སྟོར་འཇུག་
པར་འཇུག། དབང་པོས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྟོགས་སྤྱིར་རྟོགས་གཉིས་ལ་སྐྱབ་པ་
དང་སྐྱབ་འབྱེད་སྟོན་ཅན་བཟོད་པའམ། གཏན་ཚིགས་བཟོད་པ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་
མེད་བཟོད་པ་རྗེས་འཇིག་འཇུག་པའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་སྟོན་པ་ལ། སྤྱིར་རྟོགས་
ཀྱིས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་ནས་སྟོན་མ་བཟོད་དམ་ལྟར་སྤང་བཟོད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་ཤེས་ན་སྤྱིར་རྟོགས་པ་པམ་སྟེ།
དེའི་སྟོབས་པ་བཅོམ་

༼ ༡༡༧ བ ༽

བས་སོ། །ཚོལ་བའི་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བཟོད་ཅིང་ལན་ལྟར་སྒྲུབ་བསྐྱོག་ཤེས་ན་
 ཚོལ་བ་ལམ་སྟེ། དེའི་སྐོབས་བ་བཅོམ་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་ཚོལ་བའི་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སྤྱིར་
 ཚོལ་གྱིས་སྐྱོན་མི་བཟོད་ཅིང་སྐྱོན་ལྟར་སྒྲུབ་བཟོད་པའམ། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་སྐྱོན་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་ཚོལ་བས་ཚེར་མ་
 འབྱེན་བ་མ་ཤེས་ན་ལམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། བན་ཚུན་སྐོབས་བ་མ་བཅོམ་བའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱིར་ཚོལ་བས་
 དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ནས་འགྲུལ་གྱི་གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་ལམ་པ་དང་རྒྱལ་བར་མི་འགྲུལ་རོ་
 ཞེས་སོ། །ཚོལ་བས་སྐབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བཟོད་ན་ཡང་སྤྱིར་ཚོལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ལམ་པའི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ལན་ཚུན་བྱས་པ་ཉེ་བར་འཛོམས་པ་ལ་སྐོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ལམ་
 པ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཚེར་གཅད་དང་རྗེས་བཟུང་གི་གནས་ནི། གཉིས་ཀ་ཚེར་
 གཅད་ལ། གང་རུང་ཚེར་གཅད། གང་རུང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་ཏེ་ལྷ་གསུམ་སྤིང་ལ་གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་
 བཟུང་བའི་གནས་མི་སྤིང་བ་ཉིད་དོ། །བརྒྱན་དང་གཡོ་སྐྱེས་ཚེར་བཅད་ཀྱང་ལམ་རྒྱལ་མཁས་པ་རྣམས་མི་
 བཞེད་དོ། །དཔང་པོས་རི་ལྟར་སྐབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚེར་གཅོད་པའི་གནས་གཏན་ལ་
 དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཚེར་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་ནི་འཛོག་ཉེན་པ་རྣམས་སྟོག་དང་ལོར་
 འཛོག་པ་ལ་སོགས་པས་ཚེར་གཅོད་ལ་གོ་འཕང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛོག་ལོ། །དམ་པ་རྣམས་
 མཁས་པའི་གྲུབ་གྲུབ་མཐའ་ལོར་བ་དོར་ཞིང་མ་ལོར་བ་སྐྱངས་པ་ལ་ཚེར་གཅད་རྗེས་བཟུང་དུ་འདོད་དོ། །ཚོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གཉིས་ཀ་བྱེད་ཅིས་གྲག་གོ། །གཉིས་པ་ལ། འཐད་པ་བཟོད་པ་དང་། འཁྲལ་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི་སྐབ་བྱེད་བཟོད་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོད།

། ༡༡༧ །

སྐྱོན་འབྱེད་བཟོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་སྐྱོན་མི་བཟོད་པ་གཉིས་ལས་སྐྱོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཏན་མི་བཟོད་
པ་དང་མིན་པ་བཟོད་པ་གཉིས། སྐྱོན་གཏན་མི་བཟོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་བཟོད་པ་གཉིས་ཏེ་ཚར་གཅད་པའི་
གནས་བཞི་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་རིགས་ལས། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོད་
ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བཟོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མི་རིགས་སྤྱིར་མི་
འདོད། །ཅེས་སོ། །རིགས་པའི་དོན་སྲུ་མ་གཉིས་ཉིད་གྱིས་ཚོག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་གངས་ཅན་པའི་
ལུག་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་དག་ཚོལ་བ་ལ་ངེས་པའི་ལན་མི་བཟོད་པ། སྐྱོན་ཅན་བཟོད་པ། མ་ངེས་པ་
བཟོད་པ་དང་། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ། ལན་ལྟར་སྤང་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལན་བཟོད་པ་སྟེ་དུག་དང་། སྤྱིར་ཚོལ་
ལ་མི་འདྲི་བ། མ་འབྲེལ་བ་འདྲི་བ་དང་། སྐྱོན་མི་བཟོད་པ། ལྟར་སྤང་བཟོད་པ། མ་བབ་པ་བཟོད་པ་སྟེ་དུག་དང་
དཔང་པོ་ལ་ཤུན་མི་འབྲེད་པ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྲེད་པ། སྐབས་མིན་པར་འབྲེད་པ་གསུམ་སྟེ་བཙོམ་སྟེ། ཀུན་
ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་རྒྱ་བ་མི་གཏོད་པ་གཅིག་དང་བཅུ་དུག་འདོད་དོ། །མི་འཐད་དེ་དེ་དག་ཚར་གཅད་གྱི་གནས་ཡིན་
ན་སྲུ་མ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། སྲུ་མ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན་ཚར་གཅད་གྱི་གནས་ཉིད་མིན་ནོ། །དཔང་པོ་ལ་ནི་
རྩོད་པའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མེད་དེ། གཉིས་པོ་དག་ཅེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་བའི་སྤྱིར་དང་། རྩོད་པ་
ཁས་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཅི་ནས་རྩོད་པའི་ཚར་བཅད་འབབ་པར་བྱེད་ན་སྤོང་དུ་མ་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
པོ། །གཉིས་པ་རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་བཟོད་བྱ། དམ་བཅའ་དང་ཉགས་གྱི་སྐོན་སྐོས་དང་།
དོན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་བྱེད་གྱི་སྐོན་སྐོས་དང་། ཡང་བཟོད་ནི་ཚོག་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐོན་སྐོས་ཏེ་བཅུ་
གསུམ་དང་། སྐྱབ་མཐའ་ཉམས་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཏེ་བཙོམ་སྟེ།

༼ ༡༡༤ ན ༽

ཚོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་བརྟགས་པའོ། །རྗེས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྤྱིར་ཚོལ་
ལའོ། །རྣམ་གཡེང་ལ་སོགས་པ་བཞི་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟགས་པའོ། །དེ་ལ་དགག་པ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ལ་དོན་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་ལས། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེ་བ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ནི།
དཔེར་ན་ཚོལ་བས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་
ན། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་སྤྱིར་བུ་དམ་བཅའ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ། སྤྱི་ཉག་སྟེ། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བུམ་པ་བཞིན་
པ་ན་སྤྱིར་བུ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་དམ་བཅའ་པ་ལ་གཞོན་པས་སྤྱིར་ཚོལ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་འོ། །སྤྱིར་མི་
ཉག་པར་དམ་བཅའ་པ་སྤོང་པའི་སྤྱིར་བུམ་པ་འདོད་དོ། །སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ།
སྤྱིས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་པར་གྱི་དམ་བཅའ་ཇི་ལྟར་སྤོང་པར་འགྱུར། དེས་ན་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
པའི་ཉག་པར་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ན། སྤྱི་ཉག་པའང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཉག་པ་
ལའང་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞུགས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པ་
མ་བུས་པའི་སྤྱིར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཞེད་པའི་སྤོན་ས་ཚར་གཅོད་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པའི་
སྤོན་ས་ཚར་གཅོད་མིན་འོ། །དམ་བཅའ་གཞན་སྐྱེ་བའི་ཚར་གཅོད་ནི་སུན་འབྱེན་ཤེས་ན་མ་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
པས། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཞེད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དཔེར་ན་ཚོལ་བས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
དམ་བཅའ་ནས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཉག་པར་སྤོང་པའི་ཚེ་ན། སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྤྱི་ཉག་པའང་ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ན། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚོལ་བའི་ཉག་པར་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་
ན། སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་ལན་སྤྱིས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མིན་པ་སྤྱིར་སྤྱི་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་

༼ ༣༡༤ བ ༽

དཔེ་དང་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་བཟོད་པའི་སྐོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འཛོགས་པ་དོན་མེད་
 རོ། །དེ་ནི་སྣ་མ་ཉིད་དུ་པམ་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་
 མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ་དམ་བཅའའི་སྐོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་སོང་བ་
 མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པམ་ཟེན་པས་ན་དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་
 འགལ་བ་བཟོད་པའི་སྐོ་ནས་སྤྱིར་ཡང་པམ་པར་བཞག་པ་དོན་མེད་ན། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་མང་པོ་
 གཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། གཏུན་ཚིགས་སྣ་མས་གྲུབ་ན་སྤྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་གང་
 དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་པ་རོལ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་སོ་སོར་གཅོད་པའི་སྤྱིར་དུ་
 རྟགས་དུ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མེད་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟགས་དུ་མ་
 དོན་མེད་དོ། །བདག་མེད་ཅེས་བཟོད་པ་རང་ཚིག་འགལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འདི་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བ་
 མེད་དེ། སྤྱི་སྤྱིར་ཅམ་བཟོད་ནས་དངོས་པོ་འགོག་པའི་སྤྱིར། ཡང་གཏུན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ནི།
 དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རུལ་རྫས་ཚིགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྤྱི་སྤྱིར་
 བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་ཚིགས་པ་ཞེས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་
 དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཏུན་ཚིགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིས་
 བེ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཀྱི་སྤྱིར་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་མིན་གྱི། སྤྱིར་བསྟན་པའི་དོན་ཉེ་བར་བཤད་པའི་སྐོ་
 བས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཚིག་གཞལ། ཡང་ན་ལྷ་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་ཏེ་བྱམ་པ་
 བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། དེ་ལ་ལྷ་པ་དཔེ་ཡིན་ཏེ། །

༼ ༣༡༤ བ ༽

གཏམ་ཚིགས་ཉི་བར་སྐྱོར་བ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེས་ན་འདིས་གཏམ་ཚིགས་བཟུང་བ་མིན་པས་
གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པའི་དཔེར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གཏམ་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའམ།
འགལ་བའི་སྐོར་སྐོར་དུ་འགྱུར་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོན་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚར་གཅད་
ཀྱི་གནས་མིན་ནོ། །དམ་བཅའ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི་དམ་བཅའ་སེལ་བ་སྟེ་
དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་ནས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན།
དབང་པོའི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ནི་སྤྱི་རྟག་པ་ལའང་འཇུག་པས་བྱུང་བ་མ་དེས་ཏེ། སྤྱི་རྟག་པ་ལའང་ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སུ་འབྲིན་སྐྱས་པའི་ཚོ། སྤར་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སུས་སྐྱས་
ཞེས་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་ན་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །མི་འཐད་དེ།
སྤར་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏམ་ཚིགས་བཀོད་པ་ན་མ་དེས་པ་བཟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་
ཟེན་པའི་སྤྱིར་སྤྱིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཏམ་ཚིགས་གཞན་
པའི་ཚར་གཅད་ནི། སྤར་དམ་བཅའ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་མ་དེས་པ་གཅོད་པའི་གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་
གཏམ་ཚིགས་ཅམ་ཞིག་བཀོད་པ་ན། དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱིས་སུ་འབྲིན་བཟོན་པའི་ཚོ། མ་དེས་སོགས་གཅོད་
པའི་གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྱས་ནས་གཏམ་ཚིགས་སྤྱི་མ་གཞན་འདོད་པ་ནི་གཏམ་ཚིགས་གཞན་པ་ཞེས་
བྱ་ལ། སྤྱི་མ་བཀོད་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ན་རྟགས་སྤར་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ལ། སྤར་མས་བསྐྱབ་
དགོས་ན་སྤྱི་མ་དོན་མེད་པས་སྐྱབ་པོ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྤར་མའི་དག་རྫོགས་ནས་
དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་འཇུག་ན་མ་དེས་པའི་སྐོར་ཡིན་པས་ཚར་གཅད་གཉིས་པར་འཇོག་པ་དོན་མེད་ལ། དག་
མ་རྫོགས་ཤིང་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་སྟེར་ན་དག་མ་རྫོགས་པས་ཚར་

༼ ༣༣༠ ན ༽

གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བས་འབྲེལ་
བ་འབྲེལ་བའི་གཏུན་ཚིགས་བཀོད་བ་ན། སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་འབྲེལ་མི་བཟོད་པར་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་
སྤྱིངས་དང་ཀུན་ལྡན་དང་ཉེར་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་དོན་གཞན་སྦྱོར་བའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་བས་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་བཟོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་
གྱིས་སྦྱོར་གནས་པ་ལ་སྦྱོར་མིན་པ་བཟོད་པའི་སྦྱོར་ས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་སོ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན་ནོ། །དོན་མེད་པ་སྦྱོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི། སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བཟོད་པའི་ཚར་
གཅད་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱ་ཉལ་སྟེ། ར་བ་ག་ཏ་ད་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་
བཞེན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། གཏུན་ཚིགས་དང་དཔེ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་ཡི་གའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ལྟར་སྦྱང་བས་ཡི་
གའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟོན་ཏེ། །འདིས་དམ་བཅའི་སྦྱོར་བྱེད་མ་བསྟན་པས་ཚར་གཅད་ལོགས་
ཤིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །མི་འབྲེད་དེ། ཡི་གའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་མིན་པ་གཞན་
བཟོད་པ་ལ་དོན་མེད་པ་བཟོད་པར་བྱུང་བར་མེད་དེ། བསྦྱོར་བྱེད་སྦྱོར་བྱེད་མ་བཟོད་པའི་སྤྱིར་གྱི་བར་དུ་དེས་
ན་གཉིས་ཀ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་མེད་པར་བྱུང་བར་མེད་བཞེན་དུ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མ་འབྲེལ། དོན་མི་ཤེས་པ་དང་དོན་
མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བཟོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །དཔེར་ན་སྤྱི་བོ་
དུ་མ་ཚོགས་པའི་དབྱུང་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཟོད་ཀྱང་སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་མ་གོ་ན་
དོན་མི་ཤེས་པ་དང་། དོན་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་དཔེར་ན། དེ་མ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བྱེད་སྦྱོར་བ་དང་། སྐད་རིགས་མི་
མ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷུང་གྲགས་པ་དང་། ཆད་ལྷག་ལ་སོགས་པས་དོན་ཤེས་པའི་རྣམས་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་
རྒྱལ་བ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དོན་རི་ལྟ་བ་

༼ ༣༣༡ བ ༽

བར་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ལེགས་སྐྱར་འཆད་བ་དོན་མེད་དོ། །མིན་ཏེ། ལེགས་བར་སྐྱར་བ་བརྗོད་ན་མཐོ་རིས་སུ་
འགྲོ་བས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐྱེས་གཞན་སོད་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་འདྲ་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་
དོ། །དོན་ཚུངས་ལ་དཀའ་བའི་སྐྱ་སྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། དུལ་ཐ་དད་གྱི་སྐྱད་གྱིས་ཀྱང་དོན་གོ་ལ། རང་རང་གི་
གོམས་བས་སྐྱད་སྐྱེས་ཉམས་ཤེས་བ་ལྟར་ལེགས་བར་སྐྱར་བ་ལའང་བད་གོམས་བ་དོན་ཤེས་བའི་སྤྱིར་དམ་
བཅའ་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་སྒྲིག་མི་སྒྲིག་གི་སྒོ་ནས་དོན་ཤེས་མི་ཤེས་གྱི་བྱུང་བར་མེད་དོ། །དོན་གོ་ན་གོ་རིམ་
སྒྲིག་མ་ལོག་མཚུངས་ཏེ། ལྷན་ལ་སྒྲོན་པོ་འཇམ། སྒྲོན་པོ་ལྷན་ལ་ཞེས་བརྗོད་བ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིར་གོ་རིམ་ཡང་མི་
དགོས་ལ། དམ་བཅའ་བ་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བས་གོ་རིམ་སྤྱིག་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དེ་
ལས་དོན་གོ་ན་གོ་ལ་བ་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་ལ། དོན་མི་གོ་ན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བ་བརྗོད་པའི་
ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བརྗོད་བ་མ་ཚར་ན་མ་ཚར་བ་བརྗོད་
བས་ཚར་གཅད་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་བ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་
སྤྱིར་དོ། །དེད་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་དག་མ་ཚར་ན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །དམ་བཅའ་
དངོས་སུ་བརྗོད་བ་མེད་བ་དང་། མཚུགས་སྤྱད། ཉེར་སྐྱོར་སོགས་མ་བརྗོད་བ་ཚར་གཅོད་གྱི་གནས་མིན་
ནོ། །ལྷག་པར་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ནི། ཉགས་དང་དཔེ་ལྷག་པར་བརྗོད་ན་སྐྱེས་སྐྱབ་བཞིན་དུ་སྤྱིས་མཐོན་
བས་སྐྱག་པར་བརྗོད་བ་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདིའང་སྐྱབ་པའི་དག་གི་ཡན་ལག་དེས་བ་ཅན་དུ་ཁས་
ལེན་བ་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་སྤོགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་བ་བརྗོད་པར་འདུས་ལ། བྱིད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བའི་ལྷགས་
ལ་སྐྱག་པར་བརྗོད་བ་ཚར་གཅོད་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་དགོས་བ་བརྗོད་བ་སྐྱོན་དུ་མི་འཛོག་པའི་སྤྱིར་
དོ། །རྗེས་སུ་སྐྱབ་ལས་གཞན་སྐྱད་དང་དོན་

༼ ༣༣༡ བ ༽

དག་ལྷོས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ལྷོས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་མི་ཉག་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་
ལྷོས་པ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱ་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་དོན་ལྷོས་པའི་
སྐྱོན་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་ལྷོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དོན་མི་ལྷོས་ན་སྐྱ་ལྷོས་
ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །ལྷོས་པ་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་འདིའང་། སྐྱབ་པའི་དག་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བ་དོས་པོས་མ་གོ་བར་ཉོགས་པའི་ཚེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་
བ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མིན་པ་བཞིན་འོ། །གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་གོ་བའི་དོན་དུ་
ཡང་ཡང་བཟུངས་པ་སྐྱོན་མིན་པར་ཚད་རིགས་སུ་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་པའི་དག་ལ་ནི་ཡང་ཡང་ལྷག་པ་བརྗོད་
པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱོན་བརྗོད་ལོགས་པ་མི་བཟང་དོ། །རྗེས་སུ་མི་སྐྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བས་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་
ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་དག་གོའང་སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་སྤར་རྒྱལ་གྱི་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན། རྗེས་སུ་སྐྱ་བ་མེད་
པའི་ཚར་གཅད་ཡིན་འོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དོན་གོ་ན་སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་དག་ཀུན་རྗེས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་
སྐྱོན་མིན་ལ། བརྗོད་དགོས་པ་མ་བརྗོད་པ་སྐྱོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དོན་མི་ཤེས་པའི་ཚར་གཅད་
ནི། དབང་པོས་གོ་ཡང་སྤྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གོ་ན། དོན་མི་ཤེས་པ་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་འོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་
ཡང་རྗེས་སུ་མི་སྐྱ་བ་དང་འདྲ་བར་སྐྱོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མིན་འོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྐྱ་བ་མེད་པ་ནི།
སུན་འབྲིན་གྱི་ཡུལ་སྐྱབ་པའི་དག་གི་སྐྱོན་ལོན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སུན་འབྲིན་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་ཤེས་ན་
སུན་འབྲིན་འཇུག་པ་ག་ལ་སྤི། སུན་འབྲིན་མི་ཤེས་ན་རྒྱལ་བའི་དག་རྗེས་སུ་སྐྱས་ཀྱང་དོན་མེད་པ་ཉིད་
དོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་ཚར་གཅད་ལོག་པ་མིན་འོ། །མི་སྐྱོབས་པའི་ཚར་
གཅད་ནི། སྤར་རྒྱལ་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། སྤྱི་རྒྱལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་

༼ ༣༣༣ ན ༽

ཚར་བཅད་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དཔེར་ན་པ་རོལ་པོས་ཚོལ་བའི་དག་བཟོད་པའི་རྗེས་ལ་དེའི་ལན་མི་འདེབས་
 པ་དོན་མེད་པ་སྐྱབ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སོགས་གྱི་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐབས་དོན་མི་བཟོད་པ་ཚར་
 གཅད་གྱི་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། སྒྲུབ་ཚོལ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོད་པའམ། སྤྱི་ཚོལ་སྐྱོན་མི་བཟོད་
 པར་འདུས་སོ། །བྱ་བ་གཞན་གྱིས་གཡེངས་ནས་ཚོད་པ་འདོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །དཔེར་ན་པ་རོལ་
 གྱི་དོར་དག་བཞོད་ནས་ཚོད་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ན་གཞན་གྱིས་སྤྱན་འབྱིན་བཞོད་པ་བརྩམས་པའི་ཚེ། ད་ལྟ་
 བདག་ནའོ་ཞེས་ཚོད་པའི་སྐབས་བཅག་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཡོ་
 སྐྱུ་མེད་པ་བྱང་པོར་སྐྱུ་ན་ཚར་གཅད་མིན་ལ། ལན་མི་ཤེས་པས་སྐྱུ་ཐབས་སུ་སྤྱད་འདོགས་པའི་གཡོ་ཅན་ཡིན་
 བ་སྐོབས་པ་མེད་པར་འདུས་སོ། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་གྱི་ཚར་གཅད་ནི། རང་གིས་གཞན་གྱིས་བཟོད་པའི་སྐྱོན་
 ཁས་སྒྲངས་ནས་སྐྱོན་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད་པར་འདོད་པའོ། །དཔེར་ན་ཁྱེད་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་ཚོལ་གྱིས་བཟོད་པ་ན། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་འོན་ཁྱེད་ཀྱང་རྒྱུན་མར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱབ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱུན་མར་གྱུར་ན་
 ཁྱེད་ཀྱང་གྱུར་ལ། ཁྱེད་རང་དེར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་རྒྱུན་མར་སྐྱབ་པ་
 ལ་རྟགས་མིན་ནོ། །ཞེས་བཟོད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་རྒྱུན་མར་མི་འདོད་པས་རྟགས་མ་དེས་པར་སྐོན་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །སྐྱེས་བུའི་རྟགས་ལྟར་སྤྱང་དུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས། རང་དེར་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་གཞན་ལ་
 བཞོད་ན་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚར་གཅད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྐྱོར་བས་ཚར་
 གཅད་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མི་བཟོད་པས་ཚར་གཅད་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །

༼ ༣༣༣ བ ༽

བཀའ་བཏགས་འདོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི། ཚར་གཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པ་ནི་བཀའ་བཏགས་འདོར་བ་སྟེ།
 རྒྱལ་བའི་སྐབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ནི་བཀའ་ཞིང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི་འདོར་བ་སྟེ་ཚར་གཅད་
 བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་རྒྱལ་བའི་དག་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱུ་འབྱེད་མ་ཤེས་པས་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་སྐྱོབས་པ་
 མེད་པའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི། གཞན་ཚར་
 གཅད་པའི་གནས་མིན་པས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་སྐྱར་བར་བྱུང་མེད་པ་ལ། གཞན་ཚར་གཅད་དུ་རྗེས་སུ་
 སྐྱོར་བར་བྱེད་པའང་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་བཏགས་སྟེ། རྒྱལ་བས་ཡང་དག་བཟོད་པ་ལ་སྐྱིར་
 རྒྱལ་གྱིས་ལྟར་སྐྱང་གི་སྐྱོན་བཟོད་པ་སྐྱོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བས་ལོགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ན་སྐྱིར་རྒྱལ་
 གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བཟོད་པ་ལ། རྒྱལ་བས་སྐྱོན་ལྟར་སྐྱང་དུ་སྐྱོ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅད་ན། ཏགས་ལྟར་སྐྱང་
 བཟོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའི་ཚར་གཅད་འདི་ཡང་སྐབ་པའི་ཡན་
 ལག་མི་བཟོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ལོ། །འདིའི་དོན་ནི། སེར་སྐྱུ་བ་སྐྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་གངས་ཅན་གྱིས་
 ཁས་སྐྱངས་པ། གཞན་གྱིས་དེའི་སྐབ་བྱེད་བྱིས་པ་ན། སྐྱར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་
 སྐབ་བྱེད་གཞན་སྐྱུ་བ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་བཟོད་ལ། དཔེར་ན་གངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་འཛིག་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་པར་བཟོད་པའི་དུས་སུ་འང་སྐྱར་ཡོད་མི་གསལ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྐྱིར། མེད་པ་སྐྱེས་པར་
 ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་པར་བཟོད་པའི་དུས་སུ་འང་སྐྱར་ཡོད་གསལ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ཞེས་སེར་སྐྱུའི་
 གྲུབ་མཐའ་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་ནས། དེ་སྐབ་པའི་སྐྱིར་དུ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་ཚོས་ཅན།
 གཅིག་གི་བདག་ཉིད་གཅོ་བོ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཅོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་སྐྱིར།
 དཔེར་ན་ཁམ་ལོར་ལ་འཛིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་སྐྱས་པ་ལ་ཚིག་འདིས་

༼ ༡༣༣ བ ༽

གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམ་འགྲུལ་དུ་མ་མཐོང་བ་བསྟན་བས་ན། གཙོ་བོའི་སྤོང་དུ་ཡོད་པ་འདྲིག་པ་དང་
མེད་པ་ཐོབ་པར་ཁས་སྤངས་པས་སྤར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྤར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
འདྲིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྐང་མིག་པས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོས་པ་དེས་སྤར་ཁས་སྤངས་
པའི་གྲུབ་མཐའ་དེས་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཚིག་སྐྱོར་བས། འདི་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་
པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མིན་ལོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་འགོད་པ་ཚར་གཅད་ཀྱི་
གནས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ལྷག་ཚོད་དེ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་
ལོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་རིགས་བརྟུག་ལས་གསུངས་པ་སོ་སོར་བཞུགས་པ་ལ། སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བ་མཚུངས་
པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྤར་གྲོལ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་བཏང་བ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྤྱི་
གྲོལ་གྱིས་སྐྱས་པ། ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྤང་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཚུ་ལྟར་གཅིག་དུ་འགྲུལ་ལ། མ་སྤང་ན་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་ལྟར་སྐྱབ་མི་རུས་སོ་ཞེས་སོ། །གཏན་ཚིགས་མཚུངས་
པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྤར་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཉགས་སྤོན་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པས་མི་
རུས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཉགས་སྤྱི་ན་གྲུབ་ཐེན་པས་མི་དགོས་སོ། །དུས་མཉམ་ན་དུ་གཡས་གཡོན་ལྟར་ཉགས་
དང་ཉགས་ཅན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྲུལ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་
དུ་བརྗོད་པའི་ཉགས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚར་བ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ལོ། །བརྟུག་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་
སྟེ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྐྱ་ཉག་པར་འགྲུལ་ཏེ། མི་ཉག་པ་དང་ལྷན་གཞི་དང་ལྷན་ཚོས་
སུ་གྲུལ་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་དང་ལྷ་ལྷན་གཞི་དང་ལྷན་ཚོས་སུ་སོང་བས་གང་ཟག་ལྷ་མིན་པ་བཞིན། འདི་ནི་
དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། སྤར་མེད་གསར་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་ཉག་པར་འདོད་ཀྱི་མི་ཉག་པ་དོན་གཞན་
ལྷན་པའི་ཚུལ་དུ་མི་འདོད་པའི་

། ༣༣༣ །

སྲིད་དོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ན།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་དུས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་འདི་མེད་པས་རྟག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་
དོ། །འདི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ལྷན་སྐྱེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ལྷན་སྐྱེད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་
རོལ་དུ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་ན་བྱུང་བ་མ་དེས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྐྱ་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ན་མི་རྟག་པར་
འགྲུབ་པ་ལས། སྐྱ་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྲིད་རྟག་པར་འགྲུབ་རོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་ལ་
དབྱེད་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པའམ་མ་དེས་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་དོ། །སྐྱ་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་རྩོལ་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྐྱ་
བཀྱགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྷན་སྐྱེད་དུ་འགྲུབ་ཞིང་། སྐྱ་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་རྩོལ་བྱུང་མེད་པས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟག་པར་
སྐྱོ་འདོགས་ན་དེའི་ཆེ་མ་དེས་པ་ལྷན་སྐྱེད་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་
རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་སྲིད་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྐྱའི་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། བྱམ་པའི་བྱས་
པ་སྐྱ་ལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །འདི་སྐྱ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གསུམ་དུ་འགྲུབ་ཏེ། བྱམ་པའི་འབྲས་བུ་
ཉིད་སྐྱ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྷན་སྐྱེད་དོ། །སྐྱའི་འབྲས་བུ་ཉིད་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་
རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། འགལ་བ་ལྷན་སྐྱེད་དོ། །བྱས་པའི་རྟགས་འདི་ཉིད་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་
དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱོན་ལྷན་སྐྱེད་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མ་ཐུན་པས་དཔེར་བྱས་པའི་སྲིད་དོ། །ཚོས་
མ་ཐུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། ཚོས་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེས་ཚོས་མ་ཐུན་པ་སྐྱོར་བའི་སྐྱོ་
ནས་ལྷོག་པ་སྐྱབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཏེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་ཅིང་།

༼ ༣༣༥ བ ༽

ནམ་མཁའ་མི་མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་པ་ན། སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་
 ཉལ་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ་ཚོལ་བ་
 ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་པ་བཞིན། མི་མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་མི་
 མ་སྐྱུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མིན་པའི་སྤྱིར།
 མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱ་ཉལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་སྤྱིར་མི་
 མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྐྱང་ཡིན་ལ། དཔེ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་མ་བསྟན་པས་དཔེ་ཡང་ལྟར་སྐྱང་ཡིན་འོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི།
 སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ་བྱམ་པ་དང་ཚོས་མ་སྐྱུན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན་མ་སྐྱུན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་སོ་བཏང་
 བས་ཚོས་པ་ཉིད་དང་། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་མི་ཉལ་ས་པར་འགྱུར་ལ། རྗེས་སུ་གྱི་ཚོས་སོ་མ་ཚོས་
 པ་དང་། མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཉལ་ས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ནི་སྐྱ་ཉལ་གོ་ཞེས་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 རྟོག་པ་སྟེ། དཔེ་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སོ་བཏང་བས་མ་ཚོས་པར་གྱུར་པ་
 དང་། མཉན་བྱའི་གཉིས་སོ་འདི་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྐྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །སྐྱུན་འབྱིན་དུ་བྱས་ནས་མ་
 ཚོས་པ་ཅམ་ཞེས་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མཉན་བྱ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་ན་སྐྱུན་མོང་དང་སྐྱུན་མོང་མིན་པའི་མ་
 ངེས་པ་ལྟར་སྐྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་པར་མེད་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྐོར་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉལ་
 པར་སྐྱབ་པ་ན་བྱམ་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཚོ། བྱམ་པའི་ཚོས་ཚོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱ་ལ་ཐོབ་ལ།
 སྤྱིར་ཚོས་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའང་བྱམ་པ་ལ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་པན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་དང་འབྲ་བར་མ་ངེས་

༼ ༣༣༥ བ ༽

བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མ་མཛད་དོ། །བསྐྱབ་བྱ་དང་ཉགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི།
 དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྲིར་ཞེས་ཅུ་བའི་ཉགས་སུ་བྱས་ནས། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་
 གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྲིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་སོ། །ལྷོག་པ་དང་
 ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། ཚོལ་བྱུང་གི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ཉག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྐྱབ་
 པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཚོས་གཞན་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་དོ། །དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚོལ་བྱུང་
 ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། སྲིར་ཚོལ་གྱིས་ཚོལ་བྱུང་ནི་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་མིན་ཏེ། ཚོལ་བྱུང་གི་
 ཉགས་མེད་ཀྱང་མི་ཉག་པ་འགྲུབ་པའི་སྲིར། དཔེར་ན་སློབ་ལ་སོགས་པ་མི་ཉག་པར་མངོན་སུམ་མམ་ཉགས་
 གཞན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་སྲིར་དོ། །ཡང་སྲིར་ཚོལ་གྱིས་ཚོལ་བྱུང་ནི་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་མིན་ཏེ། མི་ཉག་
 བ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྲིར་དོ། །ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 དོ། །འདི་ཡང་དབྱུང་ཏེ། མ་ཁྱབ་པའི་སྲིར་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཅི། ཚོལ་བྱུང་མི་ཉག་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་
 དུ་མེད་པས་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་བཉགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་འོ། །ཉགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་སྲིར་ཚོལ་བྱུང་འདི་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་
 འོ། །ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚོལ་བྱུང་བཀོད་པའི་ཚེ། ཚོལ་བྱུང་ནི་སྲིར་ཡོད་གསལ་བ་
 ཅུམ་དང་། སྲིར་མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་སྐབས་འདིར་སྲིར་ཡོད་གསལ་བའམ་སྲིར་མེད་
 སྐྱེ་བ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་བ་བས། ཚོལ་བྱུང་གི་ཉགས་འདིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཚོལ་བྱུང་

༼ ༣༣༥ བ ༽

སྒྲུབ་ཡོད་གསལ་བ་ལ་འཇུག་ན་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ངོ། །ཚུལ་བྱུང་མི་ཉག་པའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བར་
 སྐྱོ་བཏགས་ནས་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་མི་བྱས་སོ་ཞེས་སུ་འབྱེད་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚུལ་བྱུང་
 མི་ཉག་པའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བར་སྐྱོ་བཏགས་ནས་འབྲས་བུའི་ཉག་པ་ཡིན་པ་སུ་འབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་
 ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དོན་གྱིས་གོ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་ཉག་པར་འདོད་ན། དོན་
 གྱི་ཚུལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐྱོག་ལ་སོགས་པ་ཉག་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཞེས་བེད་ཅོ། །འདི་ཡང་མ་ངེས་
 པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་གིས་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པ་སྐྱོ་བཏགས་
 བས་སྐྱེ་ཉག་པར་ཚོད་ན། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱོབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །ཡང་སྐྱེ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་
 ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱིར་ཞེས་སྐྱབ་པ་ན། སྐྱེ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ཞེས་
 འདོད་ན་ཞེས་མ་སྐྱས་པ་སྐྱས་པར་སྐྱོ་བཏགས་ནས། འོ་ན་སྐྱོག་ཀྱང་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་པར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་ཁོ་
 བར་མེད་པའི་སྐྱིར་ཞེས་ཚོད་ན་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། སྐྱེ་
 ཚོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་པའི་སྐྱིར་དཔེར་ན་བྱུང་པ་ཁོ་ན་བཞེད་ནོ་ཞེས་བཞོད་པ་ན།
 སྐྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་པ་ཁོ་ན་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་དཔེར་འགོད་པར་བྱེད་ན། འོ་ན་བྱུང་པ་ཁོ་ན་མི་ཉག་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པར་བསམ་ནས། བྱུང་པ་ཁོ་ན་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉག་པ་ཅི་ཞེས་ཡོད་ཞེས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་
 ཚོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱིར་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚོད་པ་
 དེས་ན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་ངོ། །འདི་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་བཤད་པའི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་
 བཏགས་པ་ལས་གསུངས་པ་སྐྱོགས་ཅོམ་བཤད་ན། འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེ་མི་
 ཉག་སྐྱེ་ཚུལ་

༼ ༣༣༥ བ ༽

བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིབ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་སྲིབ། གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་
བུའོ། །འགྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། དཔེ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱ་མཉམ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
སྲིབ་ཞེས་སྐོ་བ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། དཔེ་སྐྱ་མ་ལ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིབ་
བྱམ་པ་འང་བསྐྱབ་བྱུང་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ལ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། བྱམ་པ་བསྐྱབ་བྱུང་
མི་འགྲུལ་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སྐྱའང་བསྐྱབ་བྱུ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པ་མཚུངས་
པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། ཚུལ་བྱུང་གི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ན་སྐྱ་ཉག་སྟེ་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིབ། ཉམ་མཁའ་བཞིན་
ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིབ། དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དཔེ་ཉམ་མཁའ་བཀོད་ན་ཉག་པར་འགྲུལ་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་
བྱུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ་ཞེས་ཡན་ལག་སྐྱ་ལྟ་བུ་བཀོད་པ་ན་དཔེ་བྱམ་པ་འང་ཡན་ལག་
སྐྱ་ལྟ་བུ་འགོད་དགོས་ཞེས་ཟེར་བའོ། །འགའ་ཞིག་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱུའི་ཚོས་སྐྱོར་བ་ལྟ་མ་གྲུབ་པའི་
ཉག་པར་གཞན་སྐྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །མི་ཉག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྐྱའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འདོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་གཏུན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱང་བ་
དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཤེས་པར་ཟད་པས་སོ་སོའི་དགག་པ་ཡི་གེ་མང་གི་དོགས་པས་མ་བཀོད་དོ། །རབ་བྱེད་
དང་མཚུངས་པ་ལ་སྐྱ་རབས་པ་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིབ་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན།
དེ་ལྟར་སྐྱ་ཉག་སྟེ། མཉམ་བུ་ཡིན་པའི་སྲིབ། སྐྱ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མ་དེས་པར་འདུས་ལ། རྩོགས་གཅིག་
ལ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལྟ་ཚོད་ནི། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མི་ཉག་ཏེ། འི་དང་ལྟར་པའི་སྲིབ་རོ་ཞེས་
བཀོད་པ་ན། རྩོགས་གཅིག་རྒྱུང་དང་ཉམ་མཁའ་ལ་མ་གྲུབ་པས།

༼ ༣༣༩ བ ༽

ལྷོགས་གཅིག་ས་ལའང་སྐྱབ་མི་ལུས་བ་ལྟར། ལྷོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་བས་སྐྱབ་མི་ལུས་བ་ལྟར། གཅིག་
 ལའང་སྐྱབ་བར་མི་ལུས་བར་མཚུངས་བས་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་བ་ཞེས་ཟེར་བའང་མ་གྲུབ་བར་
 འདུའོ། །དུས་ལས་འདས་བ་ཡང་རིགས་བ་ཅན་ཅན་པོའི་ལུགས་ལྷོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བཀག་བ་ལ། སྤྱིས་བད་
 ཚའི་བྱ་ལ་སོགས་བ་ན་མེ། དུས་ལས་བཀལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་ཏུག་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་
 སྐྱོར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བའི་སྤྱིར་གཟུགས་བཞེན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྤོང་པོས་ལྷོང་ཡོད་ཀྱང་།
 བུམ་བ་དང་སྤང་བ་སྐྱར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བར་བྱ་བ་བཞེན་འོ། །སྐྱེ་ཡང་སྤོང་པོས་ལས། ར་དང་
 དབྱུག་གྲུ་ལ་སོགས་བ་སྐྱར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བའི་སྤྱིར་སྐྱེ་ཏུག་གོ་ཞེས་དཔྱོད་བ་བ་ཟེར་བ་ལ། རིགས་
 བ་ཅན་བ་ན་མེ། དེ་ནི་དུས་ལས་འདས་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་འོ་ཞེས་ཟེར་འོ། །འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་སྐྱོན་མ་རི་
 སྤྱིད་སྐྱར་བའི་བར་དུ་མཐོང་བས། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་དུས་མཉམ་བ་འབྱེད་ཀྱི། ར་དང་དབྱུག་གྲུ་ལ་
 སོགས་བ་སྤང་ཅམ་ཉིད་ན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ར་དང་དབྱུག་གྲུ་བལ་བ་ན། རྒྱུང་རིང་པོར་གྲགས་བས་དུས་མི་མཚུངས་
 བས། དུས་ལས་འདས་བ་རྒྱུ་མེད་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་འོ་ཞེས་ཟེར་འོ། །ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་བ་ལ་ནི། དུས་
 ལས་འདས་བ་མ་ཡིན་ཀྱི་མ་གྲུབ་བར་འདུས་སོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་བ་དང་། དུས་ལས་འདས་བ་
 མཚུངས་བའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞེས་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མང་གི་དོགས་བས་མ་གྲིས་སོ། །དེ་དག་གིས་མཚོན་
 བས་ལྟག་ཚོད་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་སྤྱོད་བར་ཞེས་སོ། །ལྟག་ཚོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཚེན་པོ་
 འཚད་བ་ཡི། །ལྷོགས་སྤོང་པོས་ཚེར་མི་རྟོགས་བས། །ལྷོགས་ཅམ་སྤེ་སྟེ་བཤད་བ་ཡིན། །གསུམ་བ་རྩོད་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང་། དགོས་བ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་ཀྱི་སྐོན་ནས་དབྱེ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་རྣམས་དེའང་རྟོགས་བས་དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛོགས་བ་དང་། སྤྱོན་
 སྤོང་གི་དག་

༼ ༣༣༦ བ ༽

གཉིས་དང་། སྤྱིར་རྒྱུ་གྱིས་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སྤྱོད་བཟོད་པའི་དག་གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་
བཟོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དག་སྟེ་བྱུག་གོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་
དང་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་དག་གོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྲང་རོ། །ཡང་དག་ལའང་
གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྤྱི་བ་པའི་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་གྱི་སྤྱང་པོས། ཚུལ་
གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་
གསུམ་པའི་དག་བསྟན་ནས་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་སྤྱིས་ན་སྤྱོད་པས་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་གྱིས་མ་ཚར་གཅད་ཡིན་
ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་པམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞན་གྱི་
མེད་པར་རྩོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱི་བ་པའི་དག་དེའང་པ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའམ་རེས་འཛོག་གིས་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་དག་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་དག་
དགོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། མི་འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྤྱིར་བས་པའི་ལུགས་དགག་
ན། ཡན་ལག་ལྟར་དུ་སྤྱོད་ཏེ། ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་རྟོགས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་ཚང་མང་བཞིན་ལོ་ཞེས་དཔེ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་ཚང་མང་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་
མེ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་ཚོས་ཅན་ལ་རྟོགས་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་དེའི་
སྤྱིར་ལ་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་འཇུག་སྤྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ལྟ་ལས། དམ་བཅའ་ཉེར་སྤྱོད་མཇུག་སྤྱད་གསུམ་ལྟག་ལ་
སྤྱི་བྱེད་བཟོད་པ་མ་ཚར་བའི་སྤྱིར་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་འགོག་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་
ཡན་ལག་གཉིས་ལྟར་ལའང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྤྱོད་ཏེ། དཔེར་ན། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་སྤྱོད་དང་། ལ་
ཅིག་ལྟར་སྤྱོད་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་

༼ ༣༣༧ ན ༽

ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་འདྲེན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་
 དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན། ངག་གིས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་རུས་བ་མ་རྗོགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་ཅིར་
 འགྲུར་ཞེས་བྲི་དགོས་པར་འགྲུར་ཏེ། ཟན་ཟ་བས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཟ་བས་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྲི་དགོས་པ་བཞིན་
 འོ། །ཤུགས་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྟོན་མིན་འོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་མཁས་པ་
 ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལྷན་པོ་ལ་ནི་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་
 འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། སྤའང་བྱས་སོ་ཞེས་སྟོགས་ཚོས་བརྗོད་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ནི་
 ཚོས་མ་ལྷན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་མ་ལྷན་པ་བརྗོད་བྱར་ཡོད་
 པས་སོ། །མི་མ་ལྷན་པ་ཉིད་ཅན་ལའང་སྦྱར་ཏེ། ཚོས་མ་ལྷན་པ་ཉིད་ཅན་ལ་ནི་སྦྱད་པའི་ཚིག་སྤའང་ཞེས་པ་དང་།
 ལ་ལའང་ཞེས་སྦྱར་རོ། །མི་མ་ལྷན་པ་ཉིད་ལ་ནི་འབྲེད་པའི་ཚིག་སྦྱི་ཞེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 སྦྱར་རོ། །སྟོགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་གཉིས་སོ་སྦྱི་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འབྲེད་པར་མེད་ལ། གང་ལྟར་ཡང་མཐའ་རྟེན་
 རྗོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། བྱས་སོ་ཞེས་པའམ། བྱམ་པ་བཞིན་འོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་མཁས་པ་
 ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གམ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་ལ། འབྲེལ་བ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱི།
 སྤའང་བྱས་སོ་ཞེས་སམ། ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཉིད་བརྗོད་པས་བྱམ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 སྟོགས་ཚོས་ངེས་ན་འབྲེལ་བ་རྒྱང་བ་བརྗོད་པའང་དོན་གྱི་ས་རིག་པར་བྱ་ལ། ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ངག་
 ཚང་བར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྷན་ཀར་འགྲུར་བའི་སྦྱིར་རོ། །དེའང་རྟགས་བསྟན་བྱའི་ཡུལ་ནི། སྦྱིར་
 འོ་ལ་སྟོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་འབྲེད་བྱང་མེད་པ་ལ་རྟགས་བསྟན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྦྱི་བའི་རུས་པ་མེད་
 པས། ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་པའམ་གང་རུང་མ་ཞེས་

། ༣༣༧ །

བུ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ངོར་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། གུན་ལས་བརྟམ་ལས། རང་ལས་ངེས་
བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །སྤྱོད་པ་ཚོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱུང་
བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤང་། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཚོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་ཞེས་ཚིག་སྤྱད་དང་བསྐྱེད་བྱུང་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞེས་ལྷན་དབྱེ་བའདད་ནས་བསྐྱེད་བྱ་བརྗོད་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། སློབ་མི་དེ། འབྲེལ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་
ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེའི་སྤྱི་ས་བྱའི་བསྐྱེད་བྱ་བར་འཆད་པས་འགལ་བ་མེད་པས། ཡང་བསྐྱེད་བྱ་བརྟམས་པ་བ་
ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྒྱང་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱེད་པ་ལྟར་
སྤང་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱེད་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རང་གི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་མི་ལུས་ཤིང་སྐྱེད་
འབྲིན་ཡང་དག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་སྐྱེད་པ་ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྐྱེད་དག་ལྟར་སྤང་གི་དག་གང་
ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མི་སློབ་ཡང་སྐྱེད་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཅེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་མི་སྤིང་
པ་བརྗོད་ན་དོན་དང་། དོན་ལ་ཚང་ཡང་ཚུལ་གསུམ་སློབ་མ་ངེས་པ་སློབ་དང་། ཚད་ལྷག་ལོར་བསྐྱེད་བྱ་ཅན་ཏེ།
སྐྱེད་པ་ལྟར་སྤང་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྐྱེད་འབྲིན་ལའང་། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་དོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱེད་པ་ལྟར་སྤང་གི་སློབ་ལ་སློབ་དུ་བརྗོད་པས་ལོག་ཏེ་ག་མེལ་བྱེད་དོ་ཞེས་
པ་ལོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་ཉམས་དང་བསྐྱེད་བྱའི་སློབ་བརྗོད་པ་གསུམ། རོ་བོས་དབྱེ་
ན། དོན་དང་སློབ་དང་སྤྱི་ས་སློབ་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ། དུག་ཚར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སློབ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུས་སོ། །བརྗོད་
ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་དང་ཐལ་མར་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྱི་རིགས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་
ལའང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱེད་འབྲིན་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སློབ་མིན་པ་སློབ་དུ་བརྗོད་པ་ལོ། །དེ་ཡང་
སློབ་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་འབྲིན་གྱི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་ལ་གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད། འདི་མི་འཐད་དེ།

། ༣༣༤ །

སྐྱེ་མ་ལྟར་སྐྱེ་བས་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་དང་། བཞི་བ་ནི། སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་ཉག་པའི་སྤྱིར་མ་བྱས་
བར་ཐལ་ཞེས་བ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་མ་ལྟར་སྐྱེ་བས་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་བཞིར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལ་
ཡང་དག་དང་ལྟར་སྐྱེ་བ་དུ་དབྱེ་ན་ལན་གྱིས་བསྒྲིག་པར་བྱས་བ་བདུན་ལྟར་སྐྱེ་བ། མི་བྱས་བ་བདུན་ཡང་དག་
གོ། །ལན་གྱིས་བསྒྲིག་བྱས་མི་བྱས་ནི། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་གནད་གྱིས་གོ་སྟོན། །ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་བ་
ཅམ་དང་མི་འཕེན་བ་ཅམ་དུ་འབྱེད་ན། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཉག་ས་ཁྲབ་ཚད་མས་གྲུབ་བ་ལ་སོགས་བ་དུག་
དང་བདུན་པའི་སྤྱིར་ཉག་པའི་སྐྱེ་བྱས་བར་ཁས་ལེན་བ་ལ་བྱས་པའི་སྤྱིར་མི་ཉག་པར་ཐལ། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་གཞི་
ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ་བདུན་པའི་སྤྱིར་ཚོས་ཅན་གྲུབ་པས་འཕེན་ཏེ།
བསྒྲིག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་བ་དེ་དག་ག་ན། ཐལ་འགྲུར་ལ་ཅི་རིགས་བཞིར་
ངེས་ན། རང་རྐྱེད་ལ་འདང་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། དེ་མི་དགོས་ཏེ། ཡང་དག་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་བས་སོ་ཞེ་
ན་ཐལ་འགྲུར་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཉག་ས་མེད་ན། དེས་ན་ལན་ཐེབས་བས་ཁྲབ་བ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་བ་
འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་ན་ཉག་ས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་ན་རྣམ་མའི་ཁྲབ་བ་གྲུབ་བ་འགལ་ཞེས་སྐྱུར་ཡང་འཚུལ་
སོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་ན་ལྟག་ཚོད་ལྟར་གངས་ངེས་བ་མི་རུང་བས་ཐལ་འགྲུར་སྤྱིར་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་
དོ། །ཡང་མ་གྲུབ་བ་ལ་ཉག་ས་འབའ་ཞེག་མ་གྲུབ་བ་དང་། ཉག་ས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་བ་གཉིས་སུ་སྤྱིར་བའི་སྤྱི་
མ་སྟག་སྟེ། ཉག་ས་མ་གྲུབ་ནས་ཁྲབ་བ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་བ་ལ་དགོས་བྱས་མེད་བས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་
རྐྱེད་ལྟར་སྐྱེ་བ་འདང་ཉག་ས་རྐྱེད་མ་གྲུབ་བ་དང་། སྤྱོགས་ཚོས་དང་། ཁྲབ་བ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་བ་གཉིས་སུ་སྤྱིར་
བས་བཞི་ཡིན་ཞེས་ཅི་སྤྱིར་མི་མཚུངས། སྐྱེ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཉག་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་འགལ་བའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟར་
སྐྱེ་བ་ཚད་ལ། ཉག་ས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་བ་ལ་རྣམ་ཁྲབ་སྐྱབ་བ་འཁྲུལ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཐལ་འགྲུར་བཅུ་བཞིར་གངས་
ངེས་བར་འདོད་བ་ནི་འཐད་བ་མ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་སྐྱེ་

༼ ༣༣༩ བ ༽

ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅེས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མིན་
ལོ། །རེ་ལེག་ཏྲགས་རྒྱང་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་ཏུ་རྒྱུང་བར་ཐལ།
འདོད་ན། སྐྱ་སྐྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །ཏྲགས་ཁས་སྐྱངས་པར་ཡང་རྒྱུང་ལ། སྐྱ་སྐྱ་མིན་དུ་དམ་བཅས་
པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་སྐྱ་ཚོས་ཅན་མི་ཏྲག་ཏེ་སྐྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པའི་
རང་རྒྱུད་ཡང་ཏྲགས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱོན་མེད་ཚད་མའམ་
ཚད་མའི་བྱེད་ཚོས་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོན་ལ། འདི་ཁས་སྐྱངས་པས་ཏྲགས་ཀྱི་གོ་ཚད་པའི་སྲིད། ཏྲགས་དང་ཁྲབ་པ་
གཉིས་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྐྱལ་དོན་ཤ་ཟེར་བྱམ་པ་བྱམ་པར་ཁས་
ལེན་པ་ལ། ཤ་ཟེར་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཅེས་བཀོད་ན་བཞི་པོ་གང་ཡིན།
ཡང་སྐྱ་བྱས་ཤིང་མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཁས་མ་སྐྱངས་ན། སྐྱ་ཏྲག་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
པའི་སྲིད། ཏྲག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་སྲིད། ཏྲག་པའི་སྲིད། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གསུམ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། འདོད་ལན་གདབ་ཏུ་རྒྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཁྲབ་པ་ཁས་སྐྱངས་སོ། །སྐྱ་བདེན་དངོས་སྐྱ་བ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མིན་དུ་ཐལ། བདེན་དངོས་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཞེས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་དེ་སྲོད་ཅིག་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འདུས་པས་དེ་བཞིའི་
ནང་ནས་ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་སྲེ་བ་སྟུག་གོ། །དེ་སྐྱ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་སྐྱར་སྐྱང་ལའང་།
ཏྲགས་རྒྱང་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་སྲེ་བས་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅིའི་སྲིད་མི་
མཚུངས། གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་སྐྱར་སྐྱང་རོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག་

༼ ༣༣༤ བ ༽

གཞན་དོར་ཉམས་བྱུང་བ་ཅིང་། འདོད་པ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་འབབ་བའོ། །དེ་ཡང་པ་རོལ་པོས་འདོད་པའི་
ཉམས་བཟོད་ནས་མི་བཟོད་པའི་སྐྱབ་བྱ་འཕེན་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
པ། མི་འཕེན་པ། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་སུ་
ཐལ་བ་འབངས་པའི་དོན་བསྐྱོག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །ཡང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་
གསུམ་ལྟན་ཅིག་དགོས་ཏེ། ཉམས་པ་རོལ་པོས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལྷངས་པ། ལྷོག་བྱུང་ཚད་མས་གྲུབ་པ།
གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་རུང་ངོ། །གཉིས་པ་བསྐྱོག་ན་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་ཚུལ་ནི། དངོས་སུ་ཉམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་མིན་ཡང་། དོན་བསྐྱོག་ན་མཚན་ཉིད་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡོད་པས་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་ཚུལ་
ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་བའི་རྣལ་བྱུང་བསྐྱོག་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་བྱུང་བ་འཕེན་ཡང་ཕྱོགས་
ཚོས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་གིས་འཕེན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ལའི་ཚོས་སྐྱོག་པས་འཕེན་ཟེར་བ་མིན་ཏེ།
རང་རྒྱུད་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བཟོད་ན་དག་ལྷག་པའི་སྤྱིར་ངོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཉམས་གྱིས་འཕེན་ཏེ།
མེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་སྐྱོག་ཏུ་ཡོད་
ཅེས་ཟེར་བ་ལྷན་ཏེ། ཉམས་པ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་མི་ཉམས་པར་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ལ་མེ་མེད་པའི་ཁས་
ལྷངས་བཟོད་པས་ཤེས་འདོད་སྟོན་ལ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ལོ་ཞེས་བསལ་བ་བཟོད་པས་ཉམས་ཚོས་ཅན་
ལ་གྲུབ་པར་བསྐྱོག་པས་ཤེས་འདོད་གྱི་གཞི་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་འཕེན་གསུངས་པ་རིགས་མོད།
ཐལ་བའི་དག་བསྐྱོག་པ་མིན་ཏེ། སྤྱིར་བ་འདིག་པ་སྟེ་བསལ་བ་བཟོད་པ་ཐལ་བའི་དག་མིན་པའི་སྤྱིར།

། ༣༣༠ ན །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐལ་བའི་དག་གིས་བརྗོད་བྱ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་ལ། དག་ཇི་ལྟར་སྒྲོག་པ་
 བཞིན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཞེས་པ་བརྒྱུག་ན་མེད་ཡོད་པར་ཁས་མི་
 ལེན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ལ། དེས་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་དག་འདི་ལྟར་དགོད་དེ་མེ་མེད་པའི་དུ་བ་མེད་པར་
 ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ། ཅིའི་སྲིད་ཞེས་འདི་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དངོས་ནི། གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་
 དཔེར་ན་ཚུ་རྒྱུད་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཚོས་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ལ། ལ་ལ་ནི་ཞེས་
 འབྲེད་ཚིག་སྐྱར་རོ། །ཚུ་ལ་གསུམ་འཕེན་ཚུ་ལ་ནི། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་ཅེས་པ་དུ་བ་ལ་མེས་ཁྲུབ་པ་འཕངས་
 ལ། རྩོགས་ཚོས་འཕེན་ཚུ་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ནི། སུན་འབྲིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་བརྒྱུག་ན་ཚུ་ལ་གསུམ་མི་འཕེན་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་
 བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པར་དབྱེ་བ། འཕེན་པ་ལ་རང་རིགས་དང་གཞན་རིགས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ས་རྩོགས་ན་དམིགས་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྲིད་དེ་མེད་དེས་སུ་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ།
 ད་ལྟ་དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་སྲིད་སྲུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་བུ་མ་
 དམིགས་པ་དང་། རྒྱོག་ཤལ་མེད་པས་བ་ཡང་མིན་པར་ཐལ་བ་ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་རང་
 རྒྱུད་མི་འཕེན་ཏེ། བུམ་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། མ་གྲུབ་ན་
 ཐལ་བའི་ཉམས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གི་ཐལ་ཉམས་ཉི་ཤུ་པོ་
 གུན་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་
 ལ་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲུང་རོ། །གཉིས་པ་གང་རིག་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་མེ་ཡོད་པས་གང་རིག་མེད་
 ཅེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཉིད་དང་། བ་རིག་ཡོད་པས་ཅོན་

༼ ༣༣༠ བ ༽

གྱི་མེ་མེད་དུ་ཐལ། ཅན་གྱི་མེ་ཡོད་པའི་སྲིར་བ་རེག་མེད་ཅེས་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་བྱ་དམིགས་པ་
དང་། སྐྱ་ལོང་ཡོད་པའི་སྲིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བས་དུ་བ་ཡོད་པས་སྐྱ་ལོང་མེད་ཅེས་འགལ་འབྲས་དམིགས་
པ་དང་། སྐྱ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་སྲིར་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ་བས་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་སྐྱ་ལོང་
གི་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་བྱ་དམིགས་པ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་བཞི་སྟེ། འདི་དག་གི་
དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱར་བ་འདད་པ་ལྟར་སྐྱར་རོ། །ཡང་སྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་སྲིར་མ་ངེས་པར་ཐལ་
བས་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྟོས་མེད་ཡིན་ཅེས་བྱེད་དང་འགལ་དམིགས་འཕེན་ཏེ་བསྐྱོག་པས་རང་རིགས་འཕེན་
པ་སྐྱོད། །གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། མེ་དང་བ་རེག་པན་ཚུན་འགོག་པས་བྱེད་དང་འགལ་
དམིགས་དང་། འགལ་བྱེད་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་བ་རེག་པན་ཚུན་འགོག་པ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱེད་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། མེ་དང་སྐྱ་ལོང་
པན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་འགལ་དུ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་
དྲུག་གྲང་རེག་དང་དུ་བ་པན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད། །འཕ་བ་ཡིན་པས་ཤིང་དུ་ཐལ་བར་རང་བཞིན་ཉམས་ཀྱི་ས་ཤིང་བཀག་
པས་འཕ་བ་འགོག་པ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དང་། སྐྱ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་པས་མེ་མེད་ཅེས་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུའི་བྱེད་བྱ་དམིགས་པས། མེ་ཡོད་པས་སྐྱ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེས་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་
གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤིང་མེད་པས་འཕ་བ་མེད་པར་ཐལ་བས་འཕ་བ་ཡོད་པས་ཤིང་ཡོད་ཅེས་པ་གཉིས་ཏེ་
བཅུ་བཞི། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་པན་ཚུན་འཕེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་སྐྱོག་
པ་གཉིས་པན་ཚུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོག་པའི་ཉམས་ཡིན་ཅིང་། གཅིག་གི་རྣམ་བཤེས་ཅིག་

༼ ༣༣༡ བ ༽

འོས་ཀྱི་སྒྲོག་ཁྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་འབྲེལ་ཞིང་སྤྱོད་ཆོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། །ཁ་ཅིག་
 །ཁས་སྤངས་གཏམ་ཚིགས་ཡིན་ན་ཉགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཡིན་ན། ཐལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་
 ཡང་མི་འཐད་ལོ། །རང་རྒྱུད་མིན་ཡང་ཐལ་བའི་ཉགས་སུ་རུང་ཞེས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཅེས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལྟར་སྤང་ནི། ཐལ་འགྱུར་དུ་བ་ཀོད་པ་གང་ལ་ཚོད་སྤངས་ལན་
 འོན་མཐུན་འདེབས་པར་བྱས་པའོ། །དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ཕྱགས་དགག་ན། །ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ཉགས་མ་
 གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་པས་ཉེ་སྒོ་གསུམ་མོ་ཞེས་སྤྱོད། །མི་འཐད་དེ། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཚོས་ཅན། ལན་གཅིག་གིས་གདབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ལྟར་སྤང་ཡང་ཉགས་མ་
 གྲུབ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་མཚུངས་སོ། །ཅི་རང་རྒྱུད་ལ་འགལ་བའི་ཉགས་ཡོད་པ་དེར་མི་
 འདུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདིར་ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་མི་མཚུངས། གལ་ཉེ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་འགལ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་བསལ་བ་མེད་ནས་མ་
 གྲུབ་པས་མཐར་ཉགས་ལྟར་སྤང་གཏམ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་དོ། །གལ་ཉེ་གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཉགས་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་མ་སྤྱེ་ན། འོས་མི་ཟེན་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་
 གཉིས་ཀ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་འགལ་ནས་དང་མ་ངེས་ན་ཁྱབ་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མ་སྤྱེ་བར་འོས་མི་
 ཟེན་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱས་ཀྱང་མི་ཉགས་ཞེ་འཇ། བྱས་པ་ལ་ཉགས་པར་
 ཐལ་བས་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་བཏབ་ན། དག་དེའི་བྱས་པས་བྱས་པ་ལ་མི་ཉགས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྟོན་ཏེ།
 འོན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཉགས་པ་སྲིད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་པས་ལན་དེ་འབྲུལ་

། ༣༣༡ །

བར་འགྲུར་རོ། །ཡང་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཤ་ཟའི་བྱམ་
པ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་བར་ཐལ། ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་བཀོད་ན་འདོད་ལུས་པར་ཐལ་བ་ལས། མི་ལུས་ཉེ་མི་ཉལ་
བར་ཡོད་ངེས་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ་ཉེ། དེར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་སོ། །འཇུག་པ་སློབ་སློབ་ཅན་ཉིད་
སྲིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་བཏེན་པའི་ཐལ་བས་གཞོན་དོ། །དེས་ན་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་བསལ་
བ་མེད་ཅེས་དགག་སྟོགས་མ་ཉོགས། འདོད་ཐོག་ཞེན་ན་སྐྱབ་སྟོགས་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་དོ། །རང་ལུགས་ནི།
མཁས་པས་ཐལ་འགྲུར་གྱི་ལན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་བསལ་བ་མེད་ཅེས་རྣམ་པར་ཐར་པ་སློབ་ཞེས་གདབ་
བོ། །ལན་གྱིས་སློབ་པར་མི་ལུས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། བདག་ལ་བསྟོན་པ་དང་།
གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། ར་མོ་ལྟར་འཕག་ཅིང་། སྤེལ་ལྟར་བཞེན་བསྐྱར་ནས་ཚོད་པ་སྐབ་པ་ནི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བོད་
ཚད་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཤེས་བཞེན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་
གསུང་རབ་གྱི་ངེས་དོན་འཐད་པའི་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པས་སྐྱལ་ཞིང་སྟོབ་དཔོན་ངན་པས་
བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་བདུད་དང་སྲིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུན་འབྱེན་
བར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས། མདོ་དང་སྤེ་བདུན་གྱི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་རིགས་པའི་གཉེར་ལྟ་བུ་གང་གིས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྟོགས་ཀྱི་འདོད་པ་རུང་ཟད་མ་གྲུབ་ན་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་མདའ་ལྟར་
འཕངས་ཉེ། སུ་བདེན་པ་དེ་ཚོར་གཅོད་པའི་ཚོས་གོས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
གཟུགས་ལྟར་སྤང་ཡང་སྤེག་པའི་སྟོགས་པོ་ཡིན་པར་གདོན་མི་བྱ་བས་མི་ལམ་དུ་ཡང་བྱན་པར་མི་བྱའོ། །ཚད་
མ་རིགས་པའི་གཉེར་ལས་

། ༣༣༣ །

བསྟན་འཚོས་ཀྱི་དེས་ཚིག་ནི། ཉོན་མོངས་དག་རྣམ་མ་ལུས་འཛོམས་པ་དང་། ཞེས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ལྟར་
སྐྱར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷོ་ཡི་རུས་པ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞེས་གསུངས་སོ། །མ་རྟེན་པ་དང་། དབྱིས་མ་
སྤྱིན་པ་དང་། གོལ་བ་གསུམ་ནི། ལྷ་ཅང་དན་གསུམ་ཚུར་ལུ་བ་སོགས་དང་འབྲི་ཁུངས་པ་ལ་དེ་མ་བཞེན་སྐྱར་
རོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །བཞེ་བ་ནི། ལྷེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀྱ་གཅིག་གིས་
འཆད་དོ། །ལྷ་བ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པས་ལྷོ་གྲོས་མིག་སྤེ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞེས་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་བ་དན་
བ་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ལུས་པར་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །།ཟབ་ཅིང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་ཤེས་
བྱའི་མཚོ། །མང་ཐོས་ལྷོ་གྲོས་མཐུ་ཡིས་བསྐྱབས་པ་ལས། །ལེགས་པར་མཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་རི་བོང་
ཅན། །རྟོག་གའི་རིང་ལུགས་བསེལ་བའི་འོད་བརྒྱ་པ། །གསུང་རབ་དག་གི་ཀྱ་ལུང་རྒྱས་པའི་གཉེན། །མཁས་
མང་སྐྱེ་བོའི་མིག་གི་དགའ་སྟོན་ཅན། །སྤྱོགས་སྐྱང་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་རྟོག་གའི་གཞུང་། །རྒྱལ་བའི་སྤྱིན་
སྤེམ་ཀུན་ནས་མཛེས་བྱེད་པ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་སྤྱོག་འོད་རབ་འབྱུག་ཅིང་། །རྒྱལ་བ་བྱེ་བའི་སྤོབས་པ་
འསྤོག་བྱེད་པ། །ཡང་དག་རིགས་པ་དེ་རྗེས་མེ་ཆར་གྱིས། །པ་རྒྱལ་ལྷོ་ཡི་རི་བོ་འཛིག་མཛད་ཅིང་། །རིགས་
པའི་ཚུ་རྐྱང་བྱེ་བ་སྐྱབ་བརྒྱ་པ། །མ་ལུས་འདུས་པའི་རིགས་པའི་ཚུ་གཉེར་ཆེ། །སྤྱོན་མེད་རིགས་སྤོལ་རྣམ་
འབྱེད་འདབ་བརྒྱ་པ། །ལེགས་བཤད་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་ལྡན་པའི། །རྣམ་བཤད་ཅི་མེད་འོད་གྱིས་གསལ་
བར་བྱས། །ཚུལ་འདི་མང་ཐོས་ལྷོ་གྲོས་མིག་སྤོང་ལྡན། །རིགས་གནས་ལྷ་ལ་མི་འཛིགས་སྤོབས་པ་ཐོབ། །སྐྱ་
ཚད་རྒྱང་གི་དང་པའི་གཤོག་ཡངས་ཞིང་། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་བཤོད་གྱུར་པ། །

། ༣༣༣ ན །

སྐྱེ་བའི་སེང་གོ་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིས། །ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་འབྱོར་བའི་དབྱུང་ཚོགས་ལྡན། །ཚོས་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་བའི་རོང་། །མང་དུ་ཐོས་པའི་སློབ་གྲོས་ཁང་བཟང་དུ། །སློབ་གྲོས་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་གཡོ་
བས་གྲིས། །གང་གིས་དགོ་བ་རབ་དཀར་སྟོན་ཀའི་འོད། །གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་འགོ་བ་ཀུན། །གཉིང་ཟབ་
སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒྱལ་ནས། །དོན་དམ་ཚད་མ་མངོན་དུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་
རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །བསྟན་པར་གྱུས་པས་མཚོན་པའི་སྦྱིན་བདག་ནང་ཆེན་རབ་
འབྱོར་བཟང་པོའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་བའི་རོང་། །ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་འབྲེལ་
བ་འབྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པའི་སློབས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །རིགས་པའི་
གནས་མཐའ་དག་ལ་སློབ་གྲོས་རྒྱས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བ་རོང་སྟོན་སྐྱེ་བའི་སེང་གོས་
སྐྱུར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་སངས་རྒྱས་དབལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོབས་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །།དགོ་ཞིང་བཀའ་ཤིས་སོ།། །། །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྱ་

ཅུས་སྒྲེལ། །།